

การพัฒนากลยุทธ์การจัดการจัดการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริม
ทักษะการจัดการของนักศึกษา

นายประเสริฐ ภูเงิน

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2546

ISBN 974-17-5179-6

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPING STRATEGIES FOR MANAGING STUDENT AFFAIRS OF RAJABHAT INSTITUTES
FOR ENHANCING STUDENT MANAGEMENT SKILLS

Mr.Prasert Bhungoen

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy in Higher Education

Department of Higher Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2003

ISBN 974-17-5179-6

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนากลยุทธ์การจัดการจัดการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการ จัดการของนักศึกษา
โดย	นายประเสริฐ ภูเงิน
สาขาวิชา	อุดมศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา โฉววิไลกุล
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ จรรย์านุกุล

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลัก
สูตรปริญญาคุุณชีพัฒนชาติ

..... คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ ลินลารัตน์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โฉววิไลกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จรรย์านุกุล)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วราภรณ์ บวรศิริ)

..... กรรมการ
(ดร.พลสันห์ โพธิ์ศรีทอง)

ประเสริฐ ภูเงิน : การพัฒนากลยุทธ์การจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะ
การจัดการของนักศึกษา. (A DEVELOPING STRATEGIES FOR MANAGING STUDENT AFFAIRS OF
RAJABHAT INSTITUTES FOR ENHANCING STUDENT MANAGEMENT SKILLS) อาจารย์ที่ปรึกษา
: รศ.ดร.สุกัญญา โขวิไลกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร.ประเสริฐ จริยานุกุล, 353 หน้า.
ISBN 974-17-5179-6

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาทักษะการจัดการของนักศึกษาสถาบันราชภัฏในด้านการจัดการเกี่ยวกับ
ตนเอง การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น การจัดการเกี่ยวกับงาน และการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ 2) เพื่อวิเคราะห์สภาพการดำเนินงาน
กิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการของนักศึกษา ในองค์ประกอบด้านการพัฒนา
นักศึกษา การจัดกิจกรรมนักศึกษา การให้บริการนักศึกษา และสภาพแวดล้อมของสถาบัน 3) นำเสนอกลยุทธ์การจัดการกิจการ
นักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4
จำนวน 1,228 คน ผู้นำนักศึกษจำนวน 315 คน อาจารย์จำนวน 280 คน ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษจำนวน 133 คน
อธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษจำนวน 16 คน ของสถาบันราชภัฏ 8 แห่ง ผู้วิจัยจัดทำกลยุทธ์ด้วยเทคนิค
SWOT Analysis จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ กำหนดกลยุทธ์และตรวจสอบกลยุทธ์โดยวิธีอิงผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษามีต่อทักษะการจัดการของนักศึกษา
และผู้นำนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.06$) ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาที่มีต่อทักษะการ
จัดการของตนเอง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) ความคิดเห็นของทั้ง 2 กลุ่ม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.05 ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษามีต่อสภาพการจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏโดย
รวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.41$) และความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษามีต่อเรื่องเดียวกันอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.51$) ความคิดเห็น
ของทั้ง 2 กลุ่มที่มีต่อการจัดการกิจการนักศึกษามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลยุทธ์การจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษามี 4 กลยุทธ์หลัก ได้แก่
1) กลยุทธ์ด้านการพัฒนานักศึกษา ซึ่งมี 6 กลยุทธ์รอง คือ ขยายเป้าหมายการพัฒนานักศึกษา พัฒนาระบบและกลไกด้านกิจการ
นักศึกษาให้สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนา
โปรแกรมการพัฒนานักศึกษา พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการ
บริหารจัดการ เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆในสถาบันให้เข้มแข็ง และพัฒนาด้านวินัยและกฎระเบียบข้อบังคับ 2)
กลยุทธ์ด้านกิจกรรมนักศึกษา มี 4 กลยุทธ์รอง คือ พัฒนาระบบกิจกรรมองค์กรนักศึกษา ปรับกระบวนการทัศน์และพัฒนาระบบ
อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม พัฒนาลักษณะการจัดการกิจกรรม และพัฒนากิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุม 3) กลยุทธ์ด้านการให้บริการนัก
ศึกษา มี 4 กลยุทธ์รอง คือ พัฒนาแผนงาน นโยบายในการบริการนักศึกษา โดยปรับเปลี่ยนการดำเนินงานจากเดิมที่มุ่งเน้นการ
ให้บริการมาเป็นมุ่งเน้นการดำเนินการในเชิงพัฒนานักศึกษา พัฒนาระบบการให้คำปรึกษา การแนะแนวการศึกษาต่อ/จัดหางาน
ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และพัฒนาระบบการให้บริการนักศึกษา 4) กลยุทธ์ด้านสภาพแวดล้อม มี 3 กลยุทธ์รอง คือ ปรับปรุง
สภาพแวดล้อมทางกายภาพ พัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคม และสรรหาแบบอย่างที่ดี ข้อเสนอแนะสำคัญสำหรับการนำกล
ยุทธ์ไปใช้คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญเร่งด่วนในการนำกลยุทธ์ไปใช้ตามลำดับ และควรให้อาจารย์ บุคลากรด้านกิจการนัก
ศึกษาและนักศึกษาเองได้มีส่วนร่วมพิจารณาในการนำกลยุทธ์ไปใช้

ภาควิชา อุดมศึกษา
สาขาวิชา อุดมศึกษา
ปีการศึกษา 2546

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4284924027: MAJOR: HIGHER EDUCATION

KEY WORD: STRATEGIES / STRATEGIES DEVELOPMENT / STUDENT AFFAIRS / STUDENT MANAGEMENT SKILLS / PRASERT BHUNGOEN: A DEVELOPING STRATEGIES FOR MANAGING STUDENT AFFAIRS OF RAJABHAT INSTITUTES FOR ENHANCING STUDENT MANAGEMENT SKILLS. DISSERTATION ADVISOR:ASSOC. PROF. SUKANYA KOVILAIKOOL, Ph.D., DISSERTATION CO-ADVISOR: ASST. PROF. PRASERT CHARİYANUKUL, Ph.D., 353 pp. ISBN 974-17-5179-6

The purposes of this research were as follows: 1) To study student's management skills at the Rajabhat Institute in the following aspects, namely, self managed, management of others, tasks managed, and information managed; 2) To analyze the conditions of student affairs' performances in the Rajabhat Institutes to enhance the students' management abilities in the aspects of student development, student activities arrangement, and the institutes' environment; 3) To introduce strategies for the managing of Student Affairs at the Rajabhat Institutes to enhance student management skills.

The data were collected by means of structured interview and 4 sets of questionnaires. The sample were 1,228 fourth-year students, 315 student leaders, 280 instructors, 133 heads and staff of the Student Affairs Division, and 16 presidents and vice presidents of 8 Rajabhat Institutes. The strategies were developed through SWOT analysis, consultation with specialists, and strategy evaluation by specialist.

The fundamental findings were as follows: opinions of the lecturers and administrators of student affairs staffs concerning the management skills of the students and the student leaders as a whole were at a moderate level ($\bar{x} = 3.06$). Opinions of students and student leaders concerning the self-managing skills are at a high level ($\bar{x} = 3.70$). Opinions of the lecturers and administrators student affairs staffs concerning the condition of student affairs performances at the Rajabhat Institutes were at a moderate level ($\bar{x} = 3.41$). Opinions of student leaders concerning the same issue were at a high level ($\bar{x} = 3.51$). The comparison of the opinions between both groups revealed the statistical significant differences at the level of .05.

The strategies consisted of 4 main strategies, as follows: 1) student development strategies, consisting of 6 minor strategies, namely, extending of expanding student development goals, developing student affairs systems and mechanisms, developing student development program, developing management system by utilizing information technology for management, enhancing co-operations with other units in the Institutes and improvement of disciplines and rules; 2) student activity strategies, consisting of 4 minor strategies, namely, to improve of the management system of student council activities, to improve and change of the student advising activity, to improve of the approaches organizing students' activities, and to improve of the club and other social-gathering activities; 3) student service strategies, consisting of 4 minor strategies, namely, to develop strategies for planning on student services, to improve the system of student consultation on furthering studies and job searching, to improve of student health care, and to improve the system of student services; and 4) the environmental strategies, consisting of 3 minor strategies, namely, to improve of the physical and social environment and to seek good models. The important suggestion for implementation of the emphasis strategies are : the administrators put on the sequence in implementing strategies with the involvement of instructors, student affairs staffs and student in considering about the implementation of the strategies.

Department	Higher Education	Student signature
Field of study	Higher Education	Advisor's signature
Academic year	2003	Co-advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความเมตตา การดูแลเอาใจใส่ การทุ่มเทเวลาในการให้คำปรึกษา และกำลังใจอย่างดีเสมอมาจากท่านรองศาสตราจารย์ ดร.สุกัญญา โภมิไถกุล อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ จริยานุกูล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วมที่ให้ความช่วยเหลือและให้ข้อเสนอแนะที่ดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช รองศาสตราจารย์ ดร. วราภรณ์ บวรศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธ์ศักดิ์ พลสารัมย์ ดร.พลทัศน์ โพธิ์ศรีทอง ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อความสมบูรณ์ของงานวิจัยและขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาอุดมศึกษาทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์อันมีค่าให้กับผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณ ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโท ผู้เชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์ที่กรุณาเป็นวิทยากรในการจัดประชุมการจัดทำกลยุทธ์ ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญที่สนับสนุนส่งเสริมและให้ความอนุเคราะห์ด้วยความเมตตา อาทิ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้ทรง คุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาร่างกลยุทธ์การจัดการจัดการศึกษานักศึกษา

ขอกราบขอบคุณและรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาทั้ง 8 สถาบันที่กรุณาเสียสละเวลาให้การสัมภาษณ์และให้ข้อคิดที่ทรงคุณค่า ผู้บริหาร คณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้เครื่องมือและตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนให้ความช่วยเหลือในทุกขั้นตอนของการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

กำลังใจทั้งปวงที่ได้รับจากเพื่อนๆ โดยเฉพาะ ดร. พงษ์พัชรินทร์ พุทธิวัฒนะ และรุ่นพี่รุ่นน้องภาควิชาอุดมศึกษารวมทั้งเพื่อนร่วมงานทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดี เสมอมา และที่สำคัญยิ่งจาก ผศ. ละออง ภูเงิน นายปริวัฒน์ ภูเงิน และนายปรีศักดิ์ ภูเงิน

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดามารดา ตลอดจนครูอาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ประเสริฐ ภูเงิน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	21
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	22
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	24
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	25
แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ.....	25
ลักษณะผู้มีทักษะการจัดการ.....	40
การพัฒนานิสิตนักศึกษา.....	49
งานกิจการนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ.....	59
แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการจัดกิจการนักศึกษา.....	73
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	85
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	94
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	94
วิธีดำเนินการวิจัย.....	96
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	100
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	101

สารบัญ

หน้า

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	104
ตอนที่ 1 ทักษะการจัดการของนักศึกษา.....	104
ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษา.....	148
ตอนที่ 3 กลยุทธ์การจัดกิจการนักศึกษา	200
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	230
วิธีดำเนินการวิจัย.....	230
สรุปผลการวิจัย.....	232
อภิปรายผล.....	241
ข้อเสนอแนะ.....	258
รายการอ้างอิง.....	260
ภาคผนวก	270
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เชี่ยวชาญ.....	271
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	274
ภาคผนวก ค สรุปผลการสัมภาษณ์	325
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	353

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	96
2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	101
3 สถานภาพของอาจารย์	105
4 สถานภาพของผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา	107
5 ความคิดเห็นของอาจารย์กับผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาที่มีต่อการมี ทักษะการจัดการของนักศึกษา ด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง.....	110
6 ความคิดเห็นของอาจารย์กับผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาที่มีต่อการมี ทักษะการจัดการของนักศึกษา ด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น	112
7 ความคิดเห็นของอาจารย์กับผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาที่มีต่อการมี ทักษะการจัดการของนักศึกษา ด้านการจัดการเกี่ยวกับงาน	114
8 ความคิดเห็นของอาจารย์กับผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาที่มีต่อการมี ทักษะการจัดการของนักศึกษา ด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ	115
9 สถานภาพของนักศึกษา	116
10 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	120
11 สถานภาพของผู้นำนักศึกษา	123
12 ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	128
13 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง	131
14 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น	135
15 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ด้านการจัดการเกี่ยวกับงาน	138
16 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ	140
17 ข้อเสนอแนะของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับ แนวทางการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการ	141
18 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับแนวทาง การส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการ.....	144

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19	เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา และผู้นำนักศึกษาที่มีต่อการมีทักษะการจัดการ 146
20	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษากับผู้นำนักศึกษาต่อการมีทักษะการจัดการ... 147
21	การประเมินตนเองของสำนักกิจการนักศึกษา 8 สถาบันตามองค์ประกอบ ของการประกันคุณภาพทางการศึกษา 153
22	ความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจการนักศึกษา ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ 164
23	ความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจการศึกษาด้านการบริหารจัดการ 165
24	ความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจการศึกษาด้านการพัฒนานักศึกษา..... 169
25	ความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับ การจัดกิจการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษา 172
26	ความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับ การจัดกิจการศึกษาด้านบริการนักศึกษา 176
27	ความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับ การจัดกิจการศึกษาด้านสภาพแวดล้อม..... 177
28	ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจการนักศึกษา ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ 179
29	ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจการศึกษาด้าน การบริหารจัดการ 180
30	ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจการศึกษาด้าน การพัฒนานักศึกษา 181
31	ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจการศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษา.. 184
32	ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจการศึกษาด้านบริการ นักศึกษา 189
33	ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจการศึกษาด้านสภาพแวดล้อม ... 191

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
34 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา กับผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจการนักศึกษา	193
35 ข้อเสนอแนะของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการ จัดกิจการนักศึกษา	194
36 สรุปข้อเสนอแนะของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจการนักศึกษา	197
37 จุดแข็งและจุดอ่อนจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสำนักกิจการ นักศึกษา	201

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
2 ขั้นตอนของกระบวนการจัดการหรือหน้าที่การจัดการ.....	12
3 ลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิภาพ	14
4 ลักษณะของผู้บริหารหรือผู้จัดการที่ดี	15
5 ลักษณะของผู้มีทักษะในการจัดการ	16
6 คุณลักษณะของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถและทักษะการจัดการ.....	17
7 คุณลักษณะของบัณฑิตเกี่ยวกับทักษะการจัดการ.....	18
8 ระดับของผู้บริหารและการใช้ทักษะการจัดการ	39
9 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย	102

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการจัดการศึกษาที่เหมาะสมนั้น สมาคม Royal Society of Art (RSA) ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ได้มีคำประกาศที่มีชื่อว่า “Education for Capability” เมื่อปี 1980 โดยพยายามจะตอบคำถามว่า “การศึกษาเป็นไปเพื่ออะไร” คำประกาศดังกล่าวมีจุดเน้นที่ไม่ได้มองความจำกัดของการศึกษาในความหมายเพียงแค่การศึกษาเป็นตัวให้หาความรู้และทักษะด้านปัญญาเพื่อประโยชน์ของความรู้และปัญญาเท่านั้น แต่ควรมองอรรถประโยชน์เป็นองค์รวม คือ ปัจเจกบุคคล อุตสาหกรรม และสังคม โดยย้ำความสำคัญว่าทุกคนต้องมีความสามารถที่จะเป็นผู้มีประสิทธิผลส่วนบุคคล สังคม การทำงาน การดำรงชีวิต และเมื่อดำรงชีวิตอยู่ในบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลงเร็วมาก ในการจัดการศึกษาสถาบันอุดมศึกษาจึงควรได้พิจารณาและตัดสินใจในประเด็นต่อไปนี้คือ 1) ช่วยให้นักศึกษามีความมั่นใจและมีความสามารถที่จะรับผิดชอบการพัฒนาตนเองและพัฒนาด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง 2) เตรียมการให้นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ส่วนบุคคลในสภาวะหรือเงื่อนไขของการดำรงชีวิตและการทำงาน 3) สนับสนุนให้นักศึกษามุ่งสู่ความเป็นเลิศในด้านพัฒนาการเสาะแสวงหาความรู้และการนำความรู้และทักษะไปใช้ (Stephenson, 1998; อ้างถึงใน ประเสริฐ จรรย์านุกูล, 2544)

สำหรับประเทศไทย สถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดเป้าหมายการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมและระบบการทำงานของประเทศไทยอย่างน้อย 7 ประการคือ 1) มุ่งพัฒนานักศึกษาให้มีความใฝ่รู้ในวิชาการและวิชาชีพ 2) มุ่งพัฒนานิสิตนักศึกษาในการคิดวิเคราะห์ ความรอบคอบ ไตร่ตรองและเห็นการณ์ไกล 3) มุ่งพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น 4) มุ่งพัฒนาการควบคุมอารมณ์ของตนเอง 5) ทำความเข้าใจกับบุคลิกภาพของตนเองในทุกด้าน 6) เน้นการพัฒนาความเจริญเติบโตในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย พัฒนาทักษะ เจตคติและทักษะในการรักษาสุขภาพร่างกายมีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ 7) เน้นคุณธรรมพื้นฐาน (กนกวรรณ ฉันทนะมงคล, 2539) ดังนั้นนิสิตนักศึกษาจึงควรมีความรอบรู้ในด้านวิชาการทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ในการจัดการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์จะต้องมุ่งพัฒนาคนให้มีคุณสมบัติ 3 ประการ คือ 1) คิดอย่างมีวิจารณญาณและเป็นระบบ 2) วางแผนอย่างมียุทธศาสตร์ 3) ปรับได้ทันต่อการเปลี่ยน

แปลง (โกวิท ประวาลพุกภัย, 2534) และ วิจิตร ศรีสอาน (2537) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของบุคคลในศตวรรษที่ 21 ว่าต้องประกอบด้วย 1) คุณลักษณะทางภาษาและสื่อสาร 2) ลักษณะทางเทคนิค 3) ทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) ทักษะการจัดการ 5) ค่านิยมในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน ได้แก่ ค่านิยมประชาธิปไตย ค่านิยมสิทธิมนุษยชน ค่านิยมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับผลสรุปจากการประชุมโครงการ “การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์” ที่มีแนวคิดว่า ต้องสอนให้คนรู้จักคิด รู้จักการเรียนรู้ รู้จักปรับตัว มีค่านิยมดีและรู้จักการจัดการ (อ้างถึงใน อุทุมพร จามรมาน, 2538)

ปัจจุบันนักวิชาการและสังคมตระหนักถึงคุณภาพของบัณฑิต โดยเห็นว่าคุณลักษณะของบัณฑิตในอนาคตต้องเปลี่ยนไป กล่าวคือ สังคมต้องการบัณฑิตที่มีความสามารถทั้งทางสติปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ การตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ ทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม พร้อมจะเป็นแกนนำให้แก่สังคมและมุ่งทำประโยชน์ต่อส่วนรวม ซึ่ง วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2541) ได้กล่าวถึงบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของสังคมว่าควรประกอบไปด้วยคุณลักษณะ 4 ประการ คือ 1) คุณลักษณะด้านวิชาชีพ 2) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 3) คุณลักษณะด้านความประพฤติ และ 4) ความสามารถในการจัดการ บัณฑิตมีความสามารถที่จะมองเห็นปัญหา มองเห็นวิธีการแก้ปัญหา มองเห็นวิธีการทำงาน เป็นความสามารถในการทำงานต่างๆ สำเร็จด้วยดีได้ ความคิดเห็นในการพัฒนานักศึกษาด้านความสามารถในการจัดการดังกล่าวสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2543) ที่เห็นว่าลักษณะใหญ่ๆ ที่ต้องมีในตัวผู้เรียน คือ “เพิ่มกระบวนการจัดการ สอนให้เด็กมีความสามารถในการจัดการ ถ้าจัดการไม่ได้ เขาอยู่ไม่ได้ สอนเด็กอย่างไร เด็กรุ่นใหม่จะต้องมีสติการจัดการอย่างมากพอ” ความสามารถในการจัดการหรือทักษะการจัดการ (Management Skills) จึงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญและจำเป็นสำหรับคนไทยยุคใหม่ ดังที่ ประเวศ วะสี (2542) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของคนไทยสมัยใหม่ว่าต้องมีความรู้ทางวัฒนธรรม ทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและการจัดการ ซึ่งในอดีตสังคมไทยไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้จึงทำให้คนไทยขาดความสามารถในการจัดการ

การจัดการ (Management) หมายถึง กระบวนการ กิจกรรมหรือการศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อันจะเชื่อมั่นได้ว่า กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่อันที่จะสร้างและรักษาไว้ซึ่งสภาวะที่จะเอื้ออำนวยต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความพยายามร่วมกันของกลุ่มบุคคล (Frendchand and Saward, 1977) และการจัดการเป็นการทำให้เกิดความก้าวหน้าและได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการแยกแยะความต้องการ ความจำเป็นและใช้วิธีการที่เหมาะสมในการตอบสนองเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง (Kaufman, 1992) ดังนั้นการจัดการจึงเป็นทักษะที่สำคัญมากในการดำรงชีวิต ทั้งนี้เพราะทักษะการจัดการ คือ ทักษะในการดำเนินชีวิตที่สามารถนำไปใช้ในบริบทที่หลากหลาย (Bigelow, 1995) จะพบว่าคุณลักษณะหลายประการของผู้ประสบความสำเร็จในระดับมืออาชีพขึ้นอยู่กับทักษะ

การจัดการ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการบริหารเวลา การจัดระบบของบุคคลและสำนักงาน การมีทักษะทางสังคมและทักษะการตัดสินใจรวมทั้งการสื่อสารที่ดี (Batley, 1989) ดังนั้นบุคคลที่มีความสามารถในการจัดการในเรื่องใดๆ ย่อมมีโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จในเรื่องนั้นๆ เช่น นักเรียน นักศึกษาที่มีความสามารถบริหารจัดการเกี่ยวกับการเรียนของตน สามารถบริหารเวลาในการเรียนและทำภารกิจทั้งหลายได้ดี ก็ย่อมมีโอกาสประสบผลสำเร็จในการเรียน (ทิสนา แคมมณี, 2543) ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์มหาวิทยาลัยแคนเตอร์บุรี ที่เห็นว่า ความสามารถในการขจัดความเครียด ความสามารถในการบริหารเวลาและการจัดการ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวในการศึกษา (Ditcher and Taley, 1995; อ้างถึงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2543) โดยเฉพาะการวางแผนและการจัดการเรื่องเวลาเรียน การจัดการเกี่ยวกับความวิตกกังวล การตรวจสอบและการประเมินตนเอง เป็นองค์ประกอบที่ทำให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จและล้มเหลวในการเรียน (จิระวัฒน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์, 2543)

เนื่องจากการพัฒนาความสามารถด้านการจัดการ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาในการฝึกฝน บุคคลจำนวนหนึ่งมีทักษะการจัดการอยู่แล้วในตัวเองโดยธรรมชาติ แต่ในบุคคลจำนวนมากต้องการเวลาสำหรับที่จะเรียนรู้และพัฒนาทักษะการจัดการ และคนเหล่านี้ส่วนใหญ่ก็สามารถปรับปรุงให้มีทักษะการจัดการได้ดี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่ถูกต้องและความพยายามอย่างเต็มที่ (Batley, 1989)

เวกเนอร์และสเตอร์นเบิร์ก (Wagner and Sternberg, 1985) เสนอว่าปัจจัยที่จะเอื้อต่อความสำเร็จในวิชาชีพ ในการบริหารและในชีวิต ประกอบด้วยความสามารถ 3 ประการ คือ 1) การครองตน (Managing Self) หมายถึง ความสามารถในการจัดการตนเองในแต่ละวันให้บรรลุเป้าหมายได้ผลสูงสุด มีการจัดลำดับกิจกรรมที่ต้องทำ การกระตุ้นชี้นำตนให้มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ การสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเอง รู้ศักยภาพและความสามารถของตนเองดี 2) การครองคน (Managing Others) หมายถึง มีความรู้ในการบริหารผู้ได้บังคับบัญชา เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำงานร่วมกับหมู่คณะได้ รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ทำให้ชนะใจคนอื่นได้ 3) การครองงาน (Managing Career) มีความเข้าใจในงาน มีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีในการพัฒนางาน รู้จักจัดระบบงาน ดังนั้นปัจจัยพื้นฐานที่เอื้อต่อความสำเร็จของบัณฑิตมี 3 ประการคือ ต้องเข้าใจตัวเอง เข้าใจผู้อื่นหรือผู้ร่วมงาน และเข้าใจงาน (ทองคุณ หงส์พันธุ์, 2534) สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาทักษะหลัก (Core Skill) ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษาและในการจ้างงานว่า จะต้องพัฒนาทักษะทั่วไปเพื่อให้นักศึกษามีความสามารถด้านทักษะการจัดการ 4 ด้าน (Bennet and Others, 2000) คือ 1) การจัดการเกี่ยวกับตนเอง 2) การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น 3) การจัดการเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ และ 4) การจัดการเกี่ยวกับงาน ซึ่งความสามารถในการจัดการตนเองและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น การสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการแสวงหา

จัดกระทำ และตีความข้อมูลสารสนเทศ เป็นเกณฑ์ทั่วไปของการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา University of North London (อ้างถึงในประเสริฐ จรรย์านุกูล, 2544)

ความสามารถในการจัดการจึงเป็นงานที่ต้องใช้ความคิด ปฏิภาณและการตัดสินใจ เป็นความพยายามของบุคคลในการจัดระบบคนและจัดระบบงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมวิชาการ, 2541) ดังนั้นการเสริมสร้างและพัฒนาให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการจึงเป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2541) ได้เสนอแนวคิดในการพัฒนานิสิตนักศึกษา เรียกชื่อว่า Wallapa 9-A for Student Development โดยเสนอว่าการพัฒนานักศึกษา ควรพัฒนาความสามารถใน 3 ด้าน คือ การสื่อสาร การคิด และการจัดการ โดยการพัฒนาการจัดการมุ่งให้นักศึกษาเป็นคนผู้งาน รู้จักวิธีการแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล ถูกต้องตามสังคม ตามหลักการ แสวงหาแนวทางในการจัดการกิจการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเอง

นอกจากแนวคิดของนักการศึกษาดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ในการปฏิรูปการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถด้านการจัดการของผู้เรียน โดยในหมวด 4 มาตรา 24 (2) ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542) ทั้งนี้เพราะความสามารถด้านการจัดการไม่ได้เกิดขึ้นง่าย ต้องได้รับการฝึกฝนอย่างเพียงพอมาก่อน โดยมีการฝึกฝนในผู้เรียนทุกคนทุกระดับ และเพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ กรมวิชาการ (2541) จึงได้ดำเนิน โครงการศึกษาศักยภาพของเด็กไทยขึ้นเพื่อพัฒนาแบบวัดที่มีมาตรฐานและเหมาะสม เพื่อการศึกษา ศักยภาพของเด็กไทย โดยใช้กรอบในการศึกษา 3 ด้าน คือ พัฒนานนพัฒนางาน และพัฒนาอาชีพ ซึ่งทักษะการจัดการเป็นทักษะหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาทั้ง 3 ด้าน

สำหรับในระดับอุดมศึกษา มีคำถามที่น่าสนใจว่า สถาบันการศึกษาได้ผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคม และประกอบอาชีพต่างๆ ในสังคมนั้น บัณฑิตมีความสามารถด้านการจัดการเพียงพอหรือไม่ ผู้จ้างงานต้องการบัณฑิตที่มีความสามารถอย่างไร ส่วนความคิดเห็นของบัณฑิตที่จบออกไปทำงานนั้น จากงานวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติเรื่อง “ภาวะการมีงานทำและคุณภาพในการทำงานของผู้จบอุดมศึกษา” ความเห็นของบัณฑิตที่จบออกไปและมีงานทำ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า “หลักสูตรในมหาวิทยาลัย ยังเน้นภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ ทำให้ผู้เรียนขาดความสามารถในการจัดการ ซึ่งต้องอาศัยการพัฒนาฝึกฝนตนเองจนสามารถนำตนเองได้” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2537) และจากรายงานผลการวิจัยที่สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษารัฐได้มีการศึกษาสภาพความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในสภาพปัจจุบันและแนวโน้มความต้องการของบัณฑิตในอนาคต คุณลักษณะของบัณฑิตที่เป็นที่ต้องการของผู้ใช้และความคิดเห็นของบัณฑิตที่จบออกไปเพื่อประกอบการวางแผนในการผลิตและพัฒนาคุณภาพ

บัณฑิต ผู้บังคับบัญชาเสนอว่าสถาบันควรเสริมความรู้ให้บัณฑิตในด้าน ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจ ทักษะการพูด ความรักองค์กร ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา การวางตัวในสังคมและการกล้าแสดงออก (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2538) นอกจากนี้ในการติดตามสถานภาพและคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาช่วงปีการศึกษา 2542-2543 เพื่อศึกษาคุณลักษณะความพึงพอใจของตนเองของบัณฑิตสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ พบว่าคุณลักษณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าควรปรับปรุง ได้แก่ คุณลักษณะด้านความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก การทำงานร่วมกับผู้อื่น การคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผลและการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2543) จากข้อเสนอแนะดังกล่าว สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถด้านการจัดการ โดยได้กำหนดนโยบายให้สถาบันราชภัฏทุกแห่งให้ความสำคัญ และจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะต่างๆ ที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2543) และจะกำหนดให้นักศึกษาได้เรียนวิชาการจัดการ เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยเฉพาะการนำไปใช้ในธุรกิจขนาดย่อม สอดคล้องกับการกำหนดคุณภาพมาตรฐานบัณฑิตตามแผนพัฒนาอุดมศึกษาฉบับที่ 9 ที่ระบุไว้ว่า “บัณฑิตต้องมีทักษะในการจัดการ สามารถปฏิบัติงานด้วยตัวเองโดยอิสระ และสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ” (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544)

ในส่วนของสถาบันราชภัฏ การจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏในปัจจุบัน มีความหลากหลายมากขึ้น มีทั้งการจัดการศึกษาในภาคปกติและภาคพิเศษ ทั้งในและนอกสถาบันที่เป็นศูนย์ ซึ่งสิ่งที่จะต้องคำนึงประการหนึ่ง คือ การที่สถาบันต้องจัดการศึกษาให้คนจำนวนมากและหลากหลายสาขาวิชาภายใต้เงื่อนไขข้อจำกัดหลายประการนั้น สถาบันจะพัฒนานักศึกษาในด้านต่างๆ ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด โดยเฉพาะการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ทั้งนี้เพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันจึงแตกต่างจากนิสิตนักศึกษาในอดีต การรับรู้ข้อมูลข่าวสารไม่ได้จำกัดอยู่ในห้องสมุดและในห้องเรียนเท่านั้น นิสิตนักศึกษาสามารถแสวงหาองค์ความรู้และพัฒนาความคิดได้จากสื่อต่างๆ ตลอดจนการได้สัมผัสกับคนในวิชาชีพที่นิสิตนักศึกษามีโอกาสหรือร่วมทำงานด้วย และเนื่องจากวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่สะดวกสบายขึ้น มีส่วนทำให้นิสิตนักศึกษาขาดประสบการณ์ในการฝึกความอดทนต่อการประพฤติปฏิบัติของผู้อื่น ขาดความอดทนต่อความลำบากและมีสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสทำผิดพลาดได้ง่าย ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ทั้งปัญหาการปรับตัวทางด้านการเรียน ปัญหาการปรับตัวในสังคมกลุ่มเพื่อน ปัญหาการใช้ยาเสพติด ความฟุ้งเฟ้อ การทำผิดวินัย การขาดศีลธรรมจรรยาทำให้นักศึกษาประพฤติตนไม่ถูกต้อง และไม่เหมาะสม ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะต้องได้รับการดูแลจากสถาบันการศึกษาในด้านต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งบัณฑิตที่มีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวัง (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2537)

ดังนั้นกระบวนการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดการเรียน การสอน งานกิจการนักศึกษาและสภาพแวดล้อมของสถาบัน จะต้องหล่อหลอม และส่งเสริมให้ นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ เพื่อช่วยให้สามารถดำรงชีวิตและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ ซึ่ง ในส่วนของการพัฒนาหลักสูตร ได้มีการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูเน้นปรีชาสามารถของสถาบัน ราชภัฏ ซึ่งเน้นให้นักศึกษาเป็นผู้มีลักษณะครูเก่ง สามารถจัดการตนเองและมีความสัมพันธ์ที่ดี กับคนอื่น และเป็นผู้มีปรีชาสามารถในทักษะการถ่ายโยง คือ มีทักษะทางภาษาและการสื่อสาร มี ทักษะการเรียนรู้ มีทักษะการคิดและการตัดสินใจ มีทักษะการทำงานเป็นหมู่คณะ และมีทักษะการ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (สำนักพัฒนาการศึกษา ศสภ.สถาบันราชภัฏ, 2544) เห็นได้ว่าสถาบัน ราชภัฏได้ให้ความสำคัญที่จะผลิตนักศึกษาให้มีทักษะการจัดการมาก่อนแล้ว แต่การที่สถาบันแต่ละ แห่งมีนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ลำพังการเรียนการสอนในห้องเรียน ไม่สามารถสร้างคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาได้อย่างสมบูรณ์ เพราะการสอนในห้องเรียนมีข้อจำกัดอยู่มาก กิจการนักศึกษาหรืองานกิจการนักศึกษา (Student Affairs) จึงเป็นกระบวนการที่จะช่วยพัฒนา นักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ ทั้งนี้เพราะงานกิจการนักศึกษาคือกระบวนการทางการศึกษาที่ สถาบันอุดมศึกษาได้จัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่นักศึกษา และช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านวิชาชีพ สังคม อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ กิจการนักศึกษาจึงเป็นงานบริการนักศึกษา นอกเหนือจากงานบริการทางด้านวิชาการและมีหน้าที่สนับสนุนให้กระบวนการทางวิชาการดำเนิน ไปด้วยดี เป็นงานที่จะช่วยส่งเสริมเติมเต็มและสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปจนบรรลุ วัตถุประสงค์ (สภาสถาบันราชภัฏ, 2542) งานกิจการนักศึกษาในสถาบันราชภัฏจึงเป็นเครื่องมือ และกลไกสำคัญในการสร้างทักษะและความสามารถในการจัดการของนักศึกษา ทั้งนี้เพราะความ สามารถในการจัดการไม่ได้เกิดจากการศึกษาในรายวิชาต่างๆ เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการปฏิบัติ จริงทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน การเรียนรู้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อน การทำกิจกรรมต่างๆ ของชมรมและชุมนุม ซึ่งนักศึกษาเป็นผู้ปฏิบัติและดำเนินงานด้วยตนเอง กิจการนักศึกษาจึงมี ความสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ ของงานกิจการศึกษามีด้วยกัน 2 ประการคือ 1) เพื่อตอบสนองต่อ “การให้บริการ (Service Provider)” ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาโดยตรง หรือช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในการศึกษา เล่าเรียนขึ้นมามากที่สุดที่สถาบันแห่งนั้น 2) เพื่อช่วยเสริมสร้างหรือ “พัฒนาศักยภาพและบุคลิก ภาพของนักศึกษา” ให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านวิชาชีพ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (สำเนา ขจรศิลป์, 2537) ซึ่งการที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ หน่วยงานสำนักกิจการนักศึกษา คณะ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษาต้องร่วมมือกัน โดยเฉพาะการกำหนดแนวทางหรือ กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการดำเนินงานกิจการนักศึกษา

กล่าวได้ว่างานกิจการนักศึกษาเป็นงานที่มีความสำคัญงานหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาจึง ควรมีการพัฒนาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดทั้งในด้านการบริหารจัดการ การพัฒนานักศึกษา การจัด

กิจกรรมนักศึกษา การให้บริการนักศึกษา และการพัฒนาสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อเอื้อต่อการส่งเสริมพัฒนานักศึกษาอย่างแท้จริง โดยเฉพาะการเป็นกลไกในการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ จึงควรได้มีการศึกษาวิจัย “กลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการจัดการของนักศึกษา” อันจะเป็นประโยชน์ในการบริหารงานของสถาบันราชภัฏ ทั้งนี้เพราะได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกหัดครูของสถาบันราชภัฏ ซึ่งเป็นการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูเน้นปรีชาสามารถ และการศึกษาวิจัยการพัฒนาแผนกลยุทธ์ การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทางครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ (ไพโรจน์ คิ้ววิเศษ, 2544) ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนในสถาบันราชภัฏไว้แล้ว แต่สำหรับงานกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็นงานที่มีส่วนสำคัญที่จะสร้างสรรค์คุณลักษณะต่างๆ ให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษา เป็นงานที่สอดคล้องและส่งเสริมนโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับการพัฒนาเยาวชนของชาติ ซึ่งนับวันจะมีความจำเป็นและมีความสำคัญเท่าเทียมกับงานด้านการเรียนการสอน (สภาสถาบันราชภัฏ, 2542) ยังไม่มีการศึกษาวิจัยไว้ จึงน่าจะได้มีการวิจัยในเรื่องนี้เพื่อเป็นประโยชน์ในการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาและส่งผลดีต่อการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏต่อไป

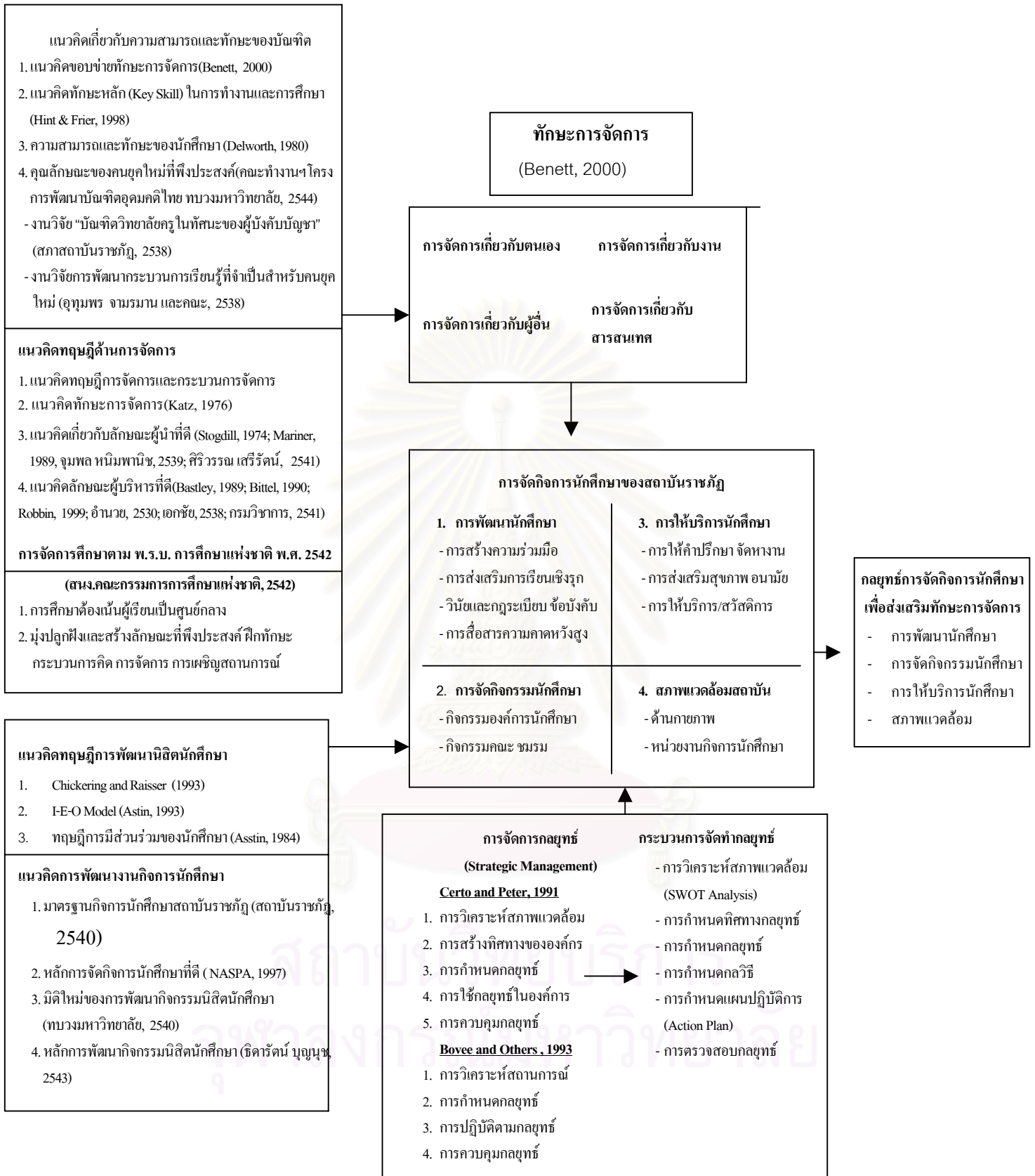
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาทักษะการจัดการของนักศึกษาศาสนาในด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น การจัดการเกี่ยวกับงาน และการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ
2. วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการของนักศึกษาในองค์ประกอบด้านการพัฒนานักศึกษา การจัดกิจกรรมนักศึกษา การให้บริการนักศึกษา และสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน
3. นำเสนอกลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา สรุปได้ดังแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากกรอบแนวคิดในการวิจัยที่แสดงไว้ในแผนภูมิที่ 1 อธิบายได้ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เป็นแรงผลักดันที่สำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาในทุกระดับของประเทศ ในระดับอุดมศึกษาคูณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ต้องมีลักษณะความเป็นผู้นำ มีความคิด วิจรณญาณและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ ดำรงชีวิตและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเผชิญปัญหาทั้งในสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต ในการปลูกฝังและสร้างเสริมลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน เน้นความรู้ คุณธรรม ค่านิยมที่ดี และบูรณาการความรู้ในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการฝึกทักษะและกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ใช้ความรู้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทักษะการจัดการเป็นลักษณะที่สำคัญต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับนักการอุดมศึกษาที่ระบุไว้ชัดเจนว่า ทักษะการจัดการเป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่สังคมไทยต้องการ (วิจิตร ศรีสอาน, 2539; วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2541; ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2542 และ ประเวศ วะสี, 2543) ทักษะการจัดการเป็นคุณลักษณะที่จำเป็นในกระบวนการทำงานและการดำเนินชีวิต นิสิตนักศึกษาที่มีความสามารถในการจัดการจะมีโอกาสประสบผลสำเร็จทั้งในด้านการเรียน การทำงานและการดำรงชีวิต (ทีศนา แคมมณี, 2543; Bastley, 1989; Robbin and Coulter, 1999) ทักษะการจัดการจึงเป็นคุณลักษณะสำคัญที่ต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนทุกระดับ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา ดังผลสรุปจากการประชุมโครงการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ที่ว่า ต้องสอนให้คนรู้จักคิด รักการเรียนรู้ รู้จักปรับตัว มีค่านิยมดี รู้จักการจัดการ (อุทุมพร จามรมาน, 2538) ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจะต้องตระหนักถึงแนวทางที่จะส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษามีความรู้และมีทักษะการจัดการ (สถาบันราชภัฏเพชรบุรี, 2545) ทั้งนี้เพราะการมีความสามารถในการจัดการต้องใช้เวลาและการฝึกฝน

สำหรับทักษะการจัดการพบว่า ในการบริหารงานในองค์กร ผู้บริหารหรือผู้จัดการต้องยึดถือและใช้ทักษะการจัดการโดยทักษะที่จำเป็นในการบริหารงานของผู้บริหารมี 3 ประการ คือ ทักษะเชิงความคิดหรือมโนคติ (Conceptual Skill) ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) และทักษะเชิงเทคนิค (Technical Skill) ซึ่งมีความหมายดังนี้ (Katz, 1976)

ทักษะเชิงเทคนิค หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีทำ เทคนิค และการใช้เครื่องมือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ความสามารถนี้ได้มาจากประสบการณ์ การศึกษาและการฝึกอบรม

ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ดุลพินิจในการทำงานเกี่ยวกับคน การรู้จักใช้คน เข้าใจวิธีการจูงใจและการประสานงานกับผู้อื่นได้บังคับบัญชา ในการผนึกพลังความร่วมมือจากผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดี รวมถึงความสามารถในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่นในอันที่จะร่วมมือกับหน่วยงานของตน

ทักษะเชิงความคิด หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจงาน สามารถมองเห็นความเกี่ยวข้องของงานในฝ่ายต่างๆ มองภาพรวมของงานได้ดี สามารถวางแผน กำหนดเป้าหมาย และเห็นแนวทางที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นได้ สามารถคิดหาวิธีปฏิบัติงานที่ดีและเหมาะสมสำหรับทั้งหมดขององค์การ

ซึ่งแนวคิดของแกทซ์ เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง มีผู้บริหารและนักวิชาการที่เห็นด้วย ดังเช่น บีทเทล (Bittel, 1990) ริว และบยาร์ส (Rue and Byars, 1995) รอปบินและคัลเทอร์ (Robbin and Coulter, 1999) นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2538) ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2541) และวิโรจน์ สารรัตน์ (2542) ทักษะการจัดการจึงเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารและผู้ที่ทำงาน ในองค์การ ซึ่งขึ้นอยู่กับระดับของการทำงานในองค์การนั้นๆ บุคคลที่ทำงานในระดับต้น จำเป็นต้องใช้ทักษะเชิงเทคนิค (Technical Skill) มากที่สุด เพราะในการทำงานต้องอาศัยความรู้ ความสามารถในศาสตร์เฉพาะทาง เช่น ผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ก็ต้องมีความรู้และสามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ดี พนักงานบัญชีต้องมีความรู้เรื่องการบัญชี ครูอาจารย์ต้องมีความรู้เฉพาะทาง ในศาสตร์สาขาที่เรียนมาเพื่อสอนนักเรียน นักศึกษาจึงจำเป็นต้องมีทักษะเชิงเทคนิคมากที่สุด เมื่อมีความก้าวหน้าในการทำงานขึ้นหรือเมื่อต้องเป็นผู้บริหารในระดับกลาง เช่น เป็นผู้จัดการฝ่าย เป็นหัวหน้าภาควิชาในสถาบันอุดมศึกษา การทำงานต้องสัมพันธ์กับผู้อื่นมากขึ้น ต้องประสานงาน เกี่ยวข้องกับผู้ร่วมงานในระดับที่ต่ำกว่า ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา หรือประสานงานกับผู้บริหาร ในระดับเดียวกันหรือระดับที่สูงกว่าซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา ผู้ปฏิบัติงานในระดับนี้ต้องใช้ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skill) มากที่สุด และเมื่อเป็นผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้จัดการใหญ่ คณะบดี หรืออธิการบดี ก็ต้องใช้ทักษะเชิงความคิด (Conceptual Skill) มากที่สุดเพราะจะต้องกำหนดคน โยบาย ต้องวางแผน เพื่อกำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายในการทำธุรกิจหรือในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด ต้องติดตามแก้ไขและปรับปรุงการทำงาน หรือเปลี่ยนแปลง เป้าหมายเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป จึงเห็นได้ว่าผู้ที่ทำงานในองค์การจะต้องใช้ทักษะการจัดการ จึงอาจกล่าวได้ว่า “ทักษะการจัดการ” เป็นทักษะที่จำเป็นในการทำงานของบุคคลทุกระดับใน องค์การ สำหรับนักศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะการจัดการเพราะเป็นทักษะที่จำเป็นในการศึกษาและในการทำงาน ทั้งในบริบทของการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และในบริบทของการทำงาน ในอาชีพเมื่อจบการศึกษาแล้ว ทั้งนี้เพราะในขณะที่กำลังศึกษาภารกิจหลักของนักศึกษา คือ การเรียนและการทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้มีความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาชีพที่ตนเองศึกษาและเพื่อสร้างเสริมคุณลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์

กล่าวได้ว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษานั้นจะต้องมีลักษณะเด่นอยู่ 3 ประการ คือ เป็นผู้มีความรู้ดี มีคุณธรรม และนำชุมชนพัฒนา (สถาบันราชภัฏ, 2542) ดังนั้นในการเรียน นักศึกษาจะต้องจัดการตนเองในด้านการเรียนรู้ การใฝ่รู้ แสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ ทั้งในห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต จึงต้องใช้เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ได้ ต้องรู้จักตนเอง รู้จุดอ่อน

จุดแข็งของตนเอง กล้าที่จะแสดงออกในพฤติกรรมที่เหมาะสม นักศึกษาต้องจัดการเรื่องของเวลาให้เหมาะสม รู้ว่าควรทำอะไรก่อนหลัง สามารถจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรมที่ทำได้ เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถจัดการอารมณ์และความเครียดได้ดี นักศึกษาจึงต้องใช้ทักษะเชิงเทคนิคในการจัดการสิ่งที่กล่าวมานี้ โดยมาจากการเรียนรู้ การฝึกฝนและฝึกปฏิบัติเพื่อจัดการเกี่ยวกับตนเอง ขณะเดียวกันนักศึกษาต้องมีเพื่อน ต้องเข้าสังคมกับเพื่อนทั้งในสถาบันและนอกสถาบัน ต้องมีการทำกิจกรรม มีการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและกิจกรรมนอกห้องเรียน นักศึกษาจึงต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น ต้องเข้าใจผู้อื่น ต้องสามารถสื่อสารโดยการฟัง พูดได้รู้เรื่อง สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นรู้ เข้าใจ หรือจูงใจผู้อื่นได้ เป็นการมีทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ ทำให้สามารถจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นได้และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี นอกจากนั้นในกระบวนการทำงานหรือการทำกิจกรรม นักศึกษาต้องรู้จักที่จะวางแผนการทำงาน กำหนดเป้าหมายของการทำงาน กำหนดกลยุทธ์และวิธีในการทำงานให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสม ต้องติดตาม ประเมินผล รวมถึงปรับปรุงการทำงาน มีทักษะเชิงความคิดหรือเชิงมโนคติในการทำงาน ต้องแก้ปัญหา และตัดสินใจภายใต้ข้อจำกัดที่มี รวมถึงการรู้จักแยกแยะข้อมูลข่าวสารเพื่อให้งานบรรลุผลสำเร็จ สามารถจัดการเกี่ยวกับงานและข้อมูลข่าวสารได้

นักศึกษาที่มีทักษะการจัดการจึงมักจะประสบความสำเร็จในการเรียน นอกจากนั้นในบริบทของการทำงานและการประกอบอาชีพเมื่อสำเร็จการศึกษาออกไป นักศึกษาอาจจะเป็นผู้ใช้การจัดการหรือเป็นผู้ถูกใช้การจัดการ สำหรับผู้ที่รู้จักการวางแผนจัดการงานอาชีพและเข้าใจกระบวนการจัดการแล้ว สิ่งเหล่านี้จะเป็นพื้นฐานก่อให้เกิดเป็นผู้มีทักษะการจัดการ (Robbin and Coulter, 1999) ดังนั้นการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการจึงเป็นสิ่งที่สถาบันต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมนักศึกษา

นอกจากทักษะการจัดการแล้วกระบวนการจัดการหรือหน้าที่การจัดการ (Function Management) เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารหรือผู้ทำงานทุกคนต้องมีความรู้เพื่อเป็นหลักในการทำงาน สำหรับขั้นตอนของกระบวนการจัดการนั้น นักทฤษฎีและผู้รู้ด้านการบริหารจัดการได้กำหนดขั้นตอนในกระบวนการจัดการไว้ต่างๆ กัน สรุปได้ดังต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แนวคิดของ กระบวนการ การจัดการ	ฟาโยล (1930)	กูติก&เออร์วิก (1937)	เดล (1967)	คูน&คอนเนล (1972)	เฮมมอนด์&สก็อทท์ (1974)	ฮิกส์&กัลเล็ท (1981)	บัทเทล (1990)	คูน&ไวน์ริช (1993)	ริว&บชาร์ส (1995)	รอมบีน&คัลเทอร์ (1999)	สมยศ นาวิกกร (2522)	ศิริวรรณ เสิร์รัตน์ (2541)	วิโรจน์ สารรัตน์ (2542)
1. การวางแผน (Planning)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2. การจัดองค์การ (Organizing)	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
3. การนำ (Leading)	-	-	-	-	-	-	/	/	/	/	-	/	/
4. การสั่งการ (Directing)	/	/	/	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5. การควบคุม (Controlling)	/	-	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
6. การจัดคน (Staffing)	-	/	/	/	/	-	-	/	/	-	-	-	-
7. การใช้อิทธิพล (Commanding)	-	-	-	-	/	-	-	-	-	-	/	-	-
8. การประสานงาน (Cooperating)	/	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. การรายงาน (Reporting)	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.การงบประมาณ (Budgeting)	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11.การปรับปรุง (Innovation)	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12.การจูงใจ (Motivation)	-	-	/	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

แผนภูมิที่ 2 ขั้นตอนของกระบวนการจัดการหรือหน้าที่การจัดการ

จากแผนภูมิ สรุปได้ว่าแนวคิดของกระบวนการจัดการที่กล่าวมา ที่มีความเห็นเหมือนกันทุกคนคือ ขั้นตอนของการวางแผน (Planning) และการจัดองค์การ (Organizing) ส่วนขั้นตอนของการจัดคน (Staffing) นั้น หลายท่านจะมีแนวคิดว่าอยู่ในขั้นตอนของการจัดองค์การอยู่แล้ว สำหรับขั้นตอนของการนำ (Leading) และการสั่งการ (Commanding) นั้นในความเห็นของผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่ามีลักษณะของการปฏิบัติใกล้เคียงกัน แต่เรียกให้แตกต่างกันได้ สำหรับขั้นตอนการควบคุม (Controlling) เป็นขั้นตอนของการกำกับให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ สำหรับกลุ่มที่เห็นว่ากระบวนการจัดการมี 7 ขั้นตอน เป็นการแยกย่อยขั้นตอนในการปฏิบัติให้ละเอียดลงไป และที่ได้รับความนิยมมากคือแนวคิดของกูลิค และเออร์วิค ที่เรียกว่า “POSDCoRB” สำหรับผู้วิจัย มีความคิดเห็นว่าเป็นกระบวนการจัดการมี 4 ขั้นตอนคือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์การ 3) การนำ 4) การควบคุม โดยที่การวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการของการกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญ เริ่มจากภารกิจ (Mission) จุดหมาย (Goal) และแผน (Plans) ที่จะให้บรรลุจุดหมาย ส่วนการจัดองค์การ (Organizing) เป็นการออกแบบโครงสร้างขององค์การที่จะแสดงถึงการมีปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร การประสานงานที่เชื่อมโยงงานของบุคคลหรือกลุ่มในองค์การเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ สำหรับการนำ (Leading) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความพยายามให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่น เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการวางระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานหรือจุดหมายขององค์การที่กำหนดไว้ และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานหรือจุดหมาย ขั้นตอนในกระบวนการจัดการที่กล่าวมาทั้งหมด เป็นหน้าที่ของผู้จัดการที่จะต้องใช้ในการบริหารหรือจัดการนอกเหนือจากกระบวนการจัดการแล้วต้องมีทักษะการจัดการเป็นสำคัญเพื่อจะได้ทำงานให้บรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาทักษะการจัดการจึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นกำลังคนของประเทศ ดังที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 การศึกษาให้ทราบถึงลักษณะของผู้มีความสามารถในการจัดการจึงเป็นสิ่งสำคัญ ลักษณะของผู้มีความสามารถในการจัดการที่จะนำเสนอในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และลักษณะของผู้บริหารที่ดี โดยได้ศึกษาแนวคิดของนักบริหารและนักวิชาการ สรุปได้ดังนี้

แนวคิดของ ลักษณะผู้นำ	สตอกคิลล์ (1974)	มาร์ริเนอร์ (1980)	เบนนิส (1989)	เดลเลอร์ (1998)	นันทนา (2538)	จุมพล (2539)	ศิริวรรณ (2541)
1. มีความรู้	/	/	/	/	/	/	/
2. ทักษะการพูดสื่อสาร	-	-	-	-	/	-	/
3. ความกระตือรือร้น มุ่งมั่น	-	-	/	-	/	/	-
4. กล้าตัดสินใจ	-	-	/	/	/	/	-
5. การจูงใจผู้อื่น	-	/	-	-	/	/	/
6. การมีความรับผิดชอบ	/	-	-	-	/	-	-
7. การมีมนุษยสัมพันธ์	/	/	-	/	/	/	/
8. ความคิดสร้างสรรค์	/	/	-	-	/	/	/
9. มีคุณธรรม	-	-	/	/	-	/	-
10. มีความอดทน	/	-	-	-	-	/	-
11. การประสานงาน	/	-	-	-	-	-	-
12. ความเชื่อมั่นใจตนเอง	/	-	/	/		/	-
13. มองการณ์ไกล	/	-	/	-	/	-	-
14. ความใฝ่รู้	/	-	/	-	-	-	-

แผนภูมิที่ 3 ลักษณะของผู้นำที่มีประสิทธิภาพ

จากแผนภูมิ ผู้วิจัยสรุปวิเคราะห์ลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพได้ 14 ลักษณะดังนี้คือ 1) มีความรู้ 2) ทักษะการพูดสื่อสาร 3) ความกระตือรือร้น มุ่งมั่น 4) กล้าตัดสินใจ 5) การจูงใจผู้อื่น 6) การมีความรับผิดชอบ 7) การมีมนุษยสัมพันธ์ 8) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 9) มีคุณธรรม 10) มีความอดทน 11) การประสานงาน 12) ความเชื่อมั่นใจตนเอง 13) เป็นผู้มองการณ์ไกล และ 14) ความใฝ่รู้

ในการศึกษาลักษณะผู้บริหารหรือผู้จัดการที่ดี ผู้วิจัยได้สรุปจากแนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารได้ดังนี้

ลักษณะการจัดการ	แนวคิดของ								
	รอบบิน (1999)	แอนเดอร์สัน (1992)	บิณฑ (1990)	แบสเล่ (1989)	สุธี (2525)	สมเกียรติ (2533)	อำนาจ (2530)	เอกชัย (2538)	กรมวิฑากร (2541)
1. การบริหารเวลา	/	-	/	/	-	-	-	-	-
2. การพูดสื่อสาร	/	/	/	/	/	-	/	/	-
3. การวางแผน	/	/	/	-	-	/	/	-	/
4. การแก้ปัญหา	/	-	/	-	-	/	-	-	-
5. การกล้าตัดสินใจ	-	-	/	/	-	-	/	/	-
6. การมีมนุษยสัมพันธ์	/	/	/	/	-	-	/	-	-
7. การจูงใจผู้อื่น	/	/	-	/	/	/	/	/	/
8. การมอบหมายงาน	-	/	/	/	-	-	-	-	-
9. การเจรจาต่อรอง	-	/	/	/	-	-	-	-	-
10. การจัดการความขัดแย้ง	/	/	-	-	-	/	-	-	-
11. การกำหนดเป้าหมาย	/	/	-	-	-	-	-	-	-
12. การเป็นผู้มีความรู้	/	/	/	/	/	-	-	/	-
13. การรู้จักประเมินสถานการณ์	-	-	-	-	-	-	-	/	/
14. การเข้าใจระบบงาน	-	/	/	/	/	/	-	/	-
15. การทำงานเป็นทีม	/	/	/	/	/	-	-	/	-
16. การจัดการข้อมูลสารสนเทศ	-	-	/	-	-	-	-	/	-
17. การจัดการความเครียด	-	/	-	/	-	-	-	-	-
18. การรู้จักตนเอง	-	-	/	/	-	-	-	-	-

แผนภูมิที่ 4 ลักษณะของผู้บริหารหรือผู้จัดการที่ดี

สรุปได้ว่าลักษณะของผู้บริหารหรือผู้จัดการที่มีประสิทธิภาพจะมีลักษณะสำคัญ 18 ลักษณะ คือ 1) การบริหารเวลา 2) การสื่อสาร 3) การวางแผน 4) การแก้ปัญหา 5) การกล้าตัดสินใจ 6) การมีมนุษยสัมพันธ์ 7) การจูงใจผู้อื่น 8) การมอบหมายงาน 9) การเจรจาต่อรอง 10) การจัดการความขัดแย้ง 11) การกำหนดเป้าหมาย 12) การมีความรู้ 13) การรู้จักประเมินสถานการณ์ 14) การเข้าใจระบบงาน 15) การทำงานเป็นทีม 16) การจัดการข้อมูลสารสนเทศ 17) การจัดการความเครียด และ 18) การรู้จักตนเอง

ผู้วิจัยศึกษาลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพในแผนภูมิที่ 3 และลักษณะผู้บริหารหรือผู้จัดการที่ดีในแผนภูมิที่ 4 ได้นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อให้ได้ลักษณะที่ร่วมกันและสอดคล้องกับองค์ประกอบสำคัญของกระบวนการจัดการและนำมาสรุปเป็นลักษณะของผู้มีทักษะในการจัดการดังปรากฏในแผนภูมิที่ 5

ลักษณะการจัดการ	ลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ	ลักษณะผู้บริหารที่ดี	ลักษณะผู้มีทักษะในการจัดการ
1. การบริหารเวลา	-	/	/
2. การสื่อสาร	/	/	/
3. การวางแผน	/	/	/
4. การแก้ปัญหา	/	/	/
5. การกล้าตัดสินใจ	/	/	/
6. การมีมนุษยสัมพันธ์	/	/	/
7. การจูงใจผู้อื่น	/	/	/
8. การมอบหมายงาน	-	/	/
9. การมีคุณธรรม	/	-	/
10. การจัดการความขัดแย้ง	-	/	/
11. การกำหนดเป้าหมาย	/	/	/
12. การเป็นผู้มีความรู้	/	/	/
13. การรู้จักประเมินสถานการณ์	-	/	/
14. การเข้าใจระบบงาน	-	/	/
15. การทำงานเป็นทีม	/	/	/
16. การจัดการข้อมูลสารสนเทศ	-	/	/
17. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	/	-	/
18. มีความคิดสร้างสรรค์	/	-	/
19. มองการณ์ไกล	/	-	/
20. การจัดการ ความเครียด	/	/	/
21. การรู้จักตนเอง	-	/	/

แผนภูมิที่ 5 ลักษณะของผู้มีทักษะในการจัดการ

จากแผนภูมิก่อร่างได้ว่าบุคคลที่มีความสามารถในการจัดการ มีลักษณะที่สำคัญ 21 ประการ ซึ่งลักษณะทั้งหมดจัดเข้าตามขั้นตอนของกระบวนการจัดการทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์การ การนำ และการควบคุม

สำหรับคุณลักษณะความสามารถในการจัดการของนักศึกษามาจากแนวคิดต่างๆ ดังนี้ เดลเวอร์ท์ (Deleworth, 1980) ฮินท์และฟรายเออร์ (Hint and frier, 1998) เบนเน็ตท์และคณะ (Benett and Others, 2000) และคณะทำงานจัดทำแนวทางการสร้างหลักสูตรและรายวิชาใหม่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม โครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถและทักษะการจัดการไว้ใกล้เคียงกัน ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปไว้ในแผนภูมิที่ 6-7 ดังนี้

คณะทำงานโครงการ พัฒนาบัณฑิต (2544)	Daleworth (1980)	Hint & Frier (1998)	Benett and Others (2000)
1. มีความเห็นใจผู้อื่น 2. การสื่อสารและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับผู้อื่น 3. การตระหนักรู้ในตนเอง 4. การจัดการอารมณ์และความเครียด 5. มีความคิดริเริ่ม 6. การรู้จักคิดวิเคราะห์วิจารณ์ 7. การตัดสินใจและการแก้ปัญหา	1. ความสามารถทางวิชาการ 2. มีความคิดสร้างสรรค์ 3. การสื่อสาร 4. มีภาวะผู้นำ 5. มีทักษะทางปัญญา 6. มีทักษะในงานอาชีพ 7. การสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น 8. การรักษาสุขภาพอนามัย 9. การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม	1. มีความสามารถในการสื่อสาร 2. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3. การทำงานกับผู้อื่น (กลุ่ม) 4. การปรับปรุงการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน 5. การแก้ปัญหา 6. การประยุกต์เกี่ยวกับจำนวน	1. การบริหารเวลา 2. การจัดการความเครียด 3. การเรียนรู้ของตนเอง 4. การคิดสร้างสรรค์ 5. การมีกลยุทธ์ในการเรียนการทำงาน 6. การเข้าใจผู้อื่น 7. การทำงานร่วมกับผู้อื่น 8. การเป็นผู้นำ 9. การเจรจาต่อรอง 10. การวางแผนลำดับความสำคัญของงาน 11. การเข้าใจโครงสร้างงาน 12. การประเมินผลลัพธ์

แผนภูมิที่ 6 คุณลักษณะของบัณฑิตเกี่ยวกับความสามารถและทักษะการจัดการ

ลักษณะการจัดการ	คณะทำงานโครงการฯ (2544)	Daleworth (1980)	Hint & Frier (1998)	Benett and Others (2000)
1. การบริหารเวลา	-	-	/	/
2. การจัดการอารมณ์ความเครียด	/	/	-	/
3. การรู้จักตนเอง	/	/	-	/
4. ความคิดสร้างสรรค์	/	/	-	/
5. ความรับผิดชอบ	/	/	-	/
6. การวางแผน	/	-	-	/
7. การแก้ปัญหาและตัดสินใจ	/	/	/	/
8. การสื่อสาร	/	/	/	/
9. การเข้าใจผู้อื่น	/	-	-	/
10. การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น	/	/	/	/
11. การดูแลรักษาสุขภาพ	/	/	-	-
12. การทำงานเป็นทีม	/	-	/	/
13. การปรับปรุงเรียนรู้	/	/	/	/
14. ความรู้ในการอาชีพ	-	/	-	/
15. การมีกลยุทธ์ในการทำงาน	/	-	/	/
16. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-	/	/

แผนภูมิที่ 7 คุณลักษณะของบัณฑิตเกี่ยวกับทักษะการจัดการ

ดังนั้นการส่งเสริมทักษะการจัดการให้กับนักศึกษาสถาบันราชภัฏจะต้องส่งเสริมลักษณะทั้ง 16 ลักษณะเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่และการทำงาน ซึ่งปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในชีวิต บุคคลนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถที่สำคัญ 3 ประการ (Wagner and Sternberg, 1985; ทองคูณ หงส์พันธุ์, 2534; นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์, 2543) คือ 1) ความสามารถในการครองตน (Managing Self) 2) ความสามารถในการครองคน (Managing Others) และ 3) ความสามารถในการครองงาน (Managing Tasks) โดยการครองตน หมายถึง ความสามารถในการจัดการตนเองให้บรรลุเป้าหมาย อาทิ การจัดลำดับกิจกรรมที่ต้องทำ การกระตุ้นชี้แนะคนให้มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ การรู้จักขีดความสามารถและศักยภาพของตนเอง การครองคน หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทักษะความรู้ในการบริหารผู้ใต้บังคับบัญชารวมทั้งการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ และการครองงาน หมายถึง การเข้าใจงาน การรู้จักหาความรู้เพิ่มเติม การมีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีในการพัฒนางานสอดคล้องกับการกำหนดขอบเขตความสามารถของนักศึกษาครู ที่ปทีป เมธาคณวุฒิ และคณะ (2531) ได้ศึกษาลักษณะของความสามารถของนักศึกษาครู ในการศึกษาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู ได้กำหนดขอบเขตของความสามารถของ

นักศึกษาไว้ 3 ประการ คือ 1) ความสามารถในส่วนที่เกี่ยวกับตนเอง (Intrapersonal Competence) 2) ความสามารถในส่วนที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Competence) 3) ความสามารถในส่วนที่เกี่ยวกับวิชาชีพ (Career Related Competence) นอกจากนี้เบนเน็ตต์ และคณะ (Bennett and Others, 2000) ได้ศึกษาหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาควรจัดเพื่อพัฒนาทักษะทั่วไป (Generic Skill) ให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่เหมาะสมตรงกับความต้องการจ้างงาน เบนเน็ตต์และคณะได้สรุปขอบข่ายของทักษะการจัดการ (Management Skills) เป็น 4 ด้าน คือ 1) การจัดการเกี่ยวกับตนเอง (Managing of Self) 2) การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น (Managing of Others) 3) การจัดการเกี่ยวกับงาน (Managing of Tasks) และ 4) การจัดการเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ (Managing of Information) จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการของนักศึกษาที่ได้ศึกษามาแล้วข้างต้นจึงสรุปองค์ประกอบของทักษะการจัดการของนักศึกษาเป็น 4 ด้าน โดยอาศัยกรอบแนวคิดของ เบนเน็ตต์ คือ

1. การจัดการเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง การบริหารเวลา การจัดการกับอารมณ์และความเครียด การดูแลรักษาสุขภาพ การมีกลยุทธ์ในการเรียน ความรับผิดชอบการเรียน การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

2. การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น หมายถึง ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การเข้าใจผู้อื่น และการสื่อสารกับผู้อื่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. การจัดการเกี่ยวกับงาน หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจงาน การวางแผนการทำงาน กระบวนการทำงาน การมีกลยุทธ์ในการทำงาน ความรับผิดชอบในการทำงาน การประเมินผลและปรับปรุงงาน

4. การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ หมายถึง ความสามารถในการจัดการข้อมูลและการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ

ดังนั้นในการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมนักศึกษาให้มีทักษะด้านการจัดการ จึงต้องพัฒนาให้นักศึกษาของสถาบันราชภัฏ มีทักษะการจัดการทั้ง 4 ด้านที่กล่าวมาแล้ว โดยในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษานั้น งานกิจการนักศึกษาเป็นงานที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษา เพราะงานกิจการนักศึกษาเป็นการประยุกต์ความรู้ หลักการอุดมศึกษารวมทั้งการผสมผสานด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา ซึ่งมุลเลอร์ (Muller, 1961) ได้อธิบายว่า งานกิจการนักศึกษาเป็นงานที่อำนวยความสะดวก ประสานและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาในทุกๆ ด้านตามศักยภาพของผู้เรียนเพราะการเรียนในห้องเรียนไม่เพียงพอที่จะพัฒนาให้นักศึกษาเป็นคนที่สมบูรณ์ งานกิจการนักศึกษาจึงเป็นงานที่จะส่งเสริมเต็มเต็มและสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินไปจนบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นกระบวนการในการให้บริการนักศึกษา นอกเหนือจากกระบวนการทางวิชาการ ดังนั้นเพื่อให้มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาสถาบันราชภัฏจึงได้จัดทำมาตรฐานการบริหารงานกิจการนักศึกษา (สภาสถาบันราชภัฏ, 2542) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศให้มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานเดียวกัน

ขอบข่ายงานกิจการนักศึกษาเกี่ยวข้องกับวินัยและการพัฒนานักศึกษา การจัดกิจกรรม นิสิตนักศึกษา การให้บริการนักศึกษาและสภาพแวดล้อมภายในสถาบันที่จะเอื้ออำนวยความ สะดวกในการจัดกิจกรรมต่างๆ การให้บริการนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษา ด้านส่วนตัว อาชีพ การศึกษา การเงิน การบริการหอพัก บริการสุขภาพและบริการศิษย์เก่า ในการ ให้บริการสถาบันต้องส่งเสริมให้นักศึกษาได้ประโยชน์ในการจัดการเกี่ยวกับตนเอง เช่น การดูแล สุขภาพ การใช้จ่ายเงิน การมีความรับผิดชอบต่อสังคม เป็นต้น กิจกรรมด้านการอบรมพัฒนานิสิต นักศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนและพัฒนาด้านสติปัญญา การส่งเสริมและซ่อมเสริม การเรียน การพัฒนาบุคลิกภาพในด้านต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง รู้จักตนเอง รู้จักผู้อื่น และสามารถสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น เป็นการส่งเสริมการพัฒนาในด้านสังคม การทำงาน เป็นหมู่คณะ งานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีประสบการณ์ต่างๆ การส่งเสริม การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาต้องมีโปรแกรม/โครงการที่พัฒนาตนเอง กิจกรรมชมรม/ชุมนุมจะ ช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกับผู้อื่นมีทักษะทางสังคม มีลักษณะผู้นำ สามารถวางแผน การทำงาน มอบหมายงาน ประสานงาน ควบคุมงานรวมทั้งการประเมินผลการทำงานได้ สามารถใช้กระบวนการ การจัดการในการทำงานทั้งงานเดี่ยวและงานกลุ่ม การจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะ การจัดการทั้ง 4 ด้าน จึงเป็นสิ่งที่ผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องต้องมีแนวปฏิบัติ และปรับโครงสร้าง การดำเนินงานของฝ่ายพัฒนานิสิตนักศึกษาและฝ่ายวิชาการ (ธิดารัตน์ บุญนุช, 2543) ให้มีการ ประสานความร่วมมือกันเป็นหน่วยงานเดียวกันเพื่อการเอื้อประโยชน์ให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรม นักศึกษา ทั้งนี้เพราะกิจกรรมนักศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาในด้านความสามารถมากที่สุด (Dickson, 1991) สอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาทั้ง 7 ด้านเรียกว่า “Seven Vectors of Development” (Chickering, 1993) และทฤษฎีตัวป้อน – กระบวนการ – ผลลัพธ์ (I-E-O Model) (Astin, 1993) และทฤษฎีการมีส่วนร่วมของนักศึกษา (Astin, 1984) ซึ่งมีความเหมาะสมที่สถาบัน จะใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจการนักศึกษาเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความสามารถด้านการ จัดการ

ในการจัดกิจการของนิสิตนักศึกษาอาจจะต้องใช้สถานที่ ซึ่งอาจเป็นห้องเรียนหรือ ห้อง ประชุม หรืออาคารเฉพาะ เช่น อาคารพลศึกษา เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ จึงเป็นหน้าที่ของสถาบันที่ ต้องอำนวยความสะดวกให้นักศึกษา โดยมีอาคารขององค์การนิสิตนักศึกษา หรือมีอาคารกิจการ นักศึกษาให้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนั้นอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมทางกาย ภาพ เช่น บริเวณที่นั่งพักผ่อน สนามกีฬา ต้องมีเพียงพอให้นักศึกษาได้ใช้ประโยชน์ นอกจากนั้น ในการจัดกิจกรรมบางครั้งอาจจะต้องจัดทั้งในเวลาและนอกเวลาในสถาบันหรือนอกสถาบัน กฎระเบียบที่ใช้บังคับควบคุมนักศึกษาต้องยืดหยุ่นและเหมาะสม นอกจากนี้กิจกรรมที่จัดต้อง ส่งเสริมการทำงานร่วมกันของเพื่อนนักศึกษา และมีเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะ การจัดการทั้ง 4 ด้าน

ดังนั้นเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันของทุกฝ่ายในการพัฒนางานกิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สถาบันจำเป็นต้องมีกลยุทธ์ในการจัดกิจการนักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการโดยมีแนวคิดทฤษฎีในด้านการวางแผนกลยุทธ์และการจัดการกลยุทธ์เป็นแนวทาง ซึ่ง เซอร์โต และปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991) เสนอขั้นตอนการจัดการกลยุทธ์ไว้ 5 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Analysis) 2) การจัดวางทิศทางขององค์การ (Establishing Organizational Direction) 3) การกำหนดกลยุทธ์ (Strategic Formulation) 4) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategic Implementation) และ 5) การควบคุมกลยุทธ์ (Strategic Control) และ โบวี และคณะ (Bovee and Others, 1993) เสนอขั้นตอนการจัดการกลยุทธ์ไว้ 4 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม 2) การกำหนดกลยุทธ์ 3) การปฏิบัติตามกลยุทธ์ (Strategic Formulation) และ 4) การควบคุมกลยุทธ์ (Strategic Controlling)

การจัดการกลยุทธ์เป็นกระบวนการทำงานที่ต่อเนื่องที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ องค์การสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม โดยมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อกำหนดทิศทางองค์การ การกำหนดกลยุทธ์และการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ โดยทำการติดตาม ผลลัพธ์ การปฏิบัติงาน ประเมินผลกระบวนการและผลสำเร็จขององค์การ (Certo and Peter, 1991) เมื่อตระหนักถึงความสำคัญที่ต้องมีการจัดการกลยุทธ์แล้ว จะต้องเริ่มที่กระบวนการจัดทำกลยุทธ์ โดยมีการศึกษาสภาพแวดล้อมสถาบันด้วยเทคนิค SWOT Analysis (Weighrich, 1982) โดยดำเนินการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อเป็นพื้นฐานของการกำหนดทิศทางกลยุทธ์และกลวิธีของการจัดกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เนื่องจากการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏมียุทธศาสตร์หลายโครงการทั้งการจัดการศึกษาภาคปกติ ซึ่งจัดการเรียนการสอนในวันธรรมดา การจัดการศึกษาภาคพิเศษซึ่งจัดการเรียนการสอนในช่วงหลังเวลาราชการของวันจันทร์-ศุกร์ และการจัดการศึกษาภาค กศ.บป. ซึ่งจัดการศึกษาในวันเสาร์-อาทิตย์ ในการศึกษารุ่นนี้มุ่งศึกษาสภาพการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏในภาคปกติ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมต่างๆ สามารถจัดได้สะดวกโดยไม่มีข้อจำกัดของเวลามากนัก

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์และผู้บริหารระดับหัวหน้าฝ่ายของงานกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาและอธิการบดี ที่

ปฏิบัติหน้าที่อยู่ขณะเก็บข้อมูล นักศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2545 ในสถาบันราชภัฏ โดยเหตุผลที่เลือกนักศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากเป็นนักศึกษาปีสุดท้ายในระดับปริญญาตรี ซึ่งได้รับการเรียนรู้ การอบรมสั่งสอน ทางด้านสติปัญญาและการพัฒนาบุคลิกภาพร่างกายรวมถึงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพจากกระบวนการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏมาครบถ้วนแล้ว

3. ทักษะการจัดการของนักศึกษาศาสนาชั้นมัธยมศึกษาได้จากการรับรู้ของนักศึกษาในการปฏิบัติตามตามพฤติกรรมที่มีทักษะการจัดการ และจากความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาโดยมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล

4. ในการพัฒนากลยุทธ์เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษามีองค์ประกอบที่สำคัญและเกี่ยวเนื่อง คือ การจัดหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมนักศึกษา รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน แต่เนื่องจากได้มีงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากลยุทธ์ด้านการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏและสภาสถาบันราชภัฏได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครู เน้นประสิทธิภาพของสถาบันราชภัฏ (สภาสถาบันราชภัฏ, 2543) ไว้แล้ว การศึกษาในครั้งนี้จึงจำกัดอยู่เฉพาะการจัดกิจกรรมนักศึกษาซึ่งมีสำนักกิจการนักศึกษาศาสนาของสถาบันเป็นองค์กรที่มีบทบาทสำคัญ และสภาพแวดล้อมภายในสถาบันเท่านั้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ทักษะการจัดการของนักศึกษา (Management Skills of Student) หมายถึง ความสามารถในการจัดการของนักศึกษาใน 4 ด้าน คือ การจัดการเกี่ยวกับตนเอง การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น การจัดการเกี่ยวกับงาน และการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ

การจัดการเกี่ยวกับตนเอง (Management of Self) หมายถึง การรู้จักตนเอง การบริหารเวลา การจัดการอารมณ์และความเครียด การดูแลรักษาสุขภาพ การมีความรับผิดชอบในการเรียน การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ การมีกลยุทธ์ในการเรียน และการมีสติปัญญา

การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น (Management of Others) หมายถึง การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การเข้าใจผู้อื่น การสื่อสารกับผู้อื่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

การจัดการเกี่ยวกับงาน (Management of Tasks) หมายถึง การเข้าใจงาน การวางแผนงาน กระบวนการทำงาน การประเมินผลงาน การปรับปรุงงาน การมีกลยุทธ์ในการทำงาน และความรับผิดชอบในการทำงาน

การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ (Management of Information) หมายถึง การแสวงหา จัดกระทำ วิเคราะห์ การใช้ข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ

การจัดกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏที่สำนักกิจการนักศึกษาหรือคณะได้จัดขึ้นภายในสถาบันหรือนอกสถาบัน เพื่อส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา โดยมีขอบข่ายเกี่ยวข้องกับ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษา การบริหารจัดการ งานกิจการนักศึกษา การพัฒนานักศึกษา การให้บริการนักศึกษา การจัดกิจกรรมนักศึกษา และสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการ

ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ หมายถึง ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษา ที่สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งกำหนดไว้

การบริหารจัดการ หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับโครงสร้างและระบบขององค์กร รูปแบบการบริหารงาน บุคลากรและการพัฒนา งบประมาณและทรัพยากร การประเมินผลและปรับปรุงคุณภาพงานกิจการนักศึกษา

การพัฒนานักศึกษา หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับวินัยนักศึกษา การสร้างความร่วมมือพัฒนานักศึกษา การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก และการสื่อสารให้นักศึกษาทราบถึงความคาดหวังสูงของสถาบัน

การจัดกิจกรรมนักศึกษา หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับระเบียบข้อบังคับและการปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม การจัดกิจกรรมด้านต่างๆ การจัดกิจกรรมชมรม/ชุมนุม และปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา

การให้บริการนักศึกษา หมายถึง ลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาและจัดหางาน การให้บริการและส่งเสริมสุขภาพอนามัย การให้บริการเงินกองทุนกู้ยืม และการให้สวัสดิการแก่นักศึกษา

สภาพแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมของหน่วยงานกิจการนักศึกษา และสภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่ภายในสถาบัน

การพัฒนากลยุทธ์การจัดกิจการนักศึกษา หมายถึง การกำหนดแนวทางการดำเนินงานด้วยกระบวนการจัดการกลยุทธ์เป็นการระบุแนวทาง วิธีการ การดำเนินงานของสถาบันราชภัฏในด้านการจัดกิจการนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ

สถาบันราชภัฏ หมายถึง สถาบันราชภัฏทั้ง 36 แห่ง ไม่รวมถึงกลุ่มสถาบันราชภัฏที่จัดตั้งใหม่ 5 แห่งในปี 2543

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 ของสถาบันราชภัฏที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

อาจารย์ หมายถึง อาจารย์ประจำในสถาบันราชภัฏที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา คณบดี รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา หัวหน้าฝ่าย/งานของสำนักกิจการนักศึกษา และอาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำฝ่าย/งานต่างๆ ในสำนักกิจการนักศึกษาในปีการศึกษา 2545

ผู้นำนักศึกษา หมายถึง นักศึกษาที่ทำหน้าที่ นายก/รองนายกองค์การบริหารนักศึกษา ประธานสภา/รองประธานสภานักศึกษา กรรมการองค์การบริหารนักศึกษา กรรมการสภานักศึกษา ประธานคณะ/รองประธานคณะ และกรรมการคณะ ประธานชมรม/ชุมนุม กรรมการชมรม/ชุมนุม ในปีการศึกษา 2545 ของสถาบันราชภัฏที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัย มีดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ทำให้ทราบสภาพทักษะการจัดการของนักศึกษาสถาบันราชภัฏซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการกำหนดเป้าหมาย นโยบายของสถาบันในการพัฒนานักศึกษาและส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา
2. ได้ความรู้ความเข้าใจและแนวทางในการใช้ “กิจการนักศึกษา” เป็นเครื่องมือและกลไกในการสร้างทักษะและพัฒนาความสามารถด้านการจัดการของนักศึกษาสถาบันราชภัฏทั้ง 4 ด้าน
3. ได้กลยุทธ์ของการจัดกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษาในด้านการพัฒนานักศึกษา การให้บริการนักศึกษา การจัดกิจกรรมนักศึกษา และการจัดสภาพแวดล้อม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเพื่อพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์เอกสารรวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ
2. ลักษณะของผู้มีทักษะการจัดการ
3. การพัฒนานิสิตนักศึกษา
4. งานกิจการนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ
5. แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดการกิจการนักศึกษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีการจัดการ

1. ความหมายของการจัดการ

คำว่า การจัดการ (Management) มีนักวิชาการได้ให้ความหมายในลักษณะต่างๆ กัน ดังนี้

คอฟแมน (Kaufman, 1992) ได้ให้ความหมายของ การจัดการ ว่าเป็นการที่ทำให้เกิดความก้าวหน้าและได้มาซึ่งวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีการแยกแยะความต้องการจำเป็น รู้ และใช้วิธีการที่เหมาะสมในการตอบสนองเพื่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลง

วายริช และคูนซ์ (Wehrich and Koontz, 1993) ให้ความหมายว่า การจัดการ เป็นกระบวนการของการออกแบบและการสนับสนุนสภาพแวดล้อม เพื่อที่จะทำให้การทำงานส่วนบุคคลและการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมาย

ริว และบยาร์ส (Rue and Byars, 1995) ให้ความหมายว่า การจัดการ เป็นรูปแบบของการทำงานซึ่งประกอบด้วยการประสานงานขององค์การเกี่ยวกับทรัพยากร ที่ดิน ลูกจ้าง และทุน เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

روبบิน และคัลเทอร์ (Robbin and Coulter, 1999) ได้ให้ความหมายว่า การจัดการ เป็นกระบวนการของการประสานงาน และการบูรณาการงานทั้งหลายเพื่อจะมาให้การทำงานร่วมกับบุคคลอื่นมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

ดิน ปรัชญพฤกษ (2535) ได้นิยาม การจัดการ ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการวางแผน การจัดการ การนำ และการควบคุมทรัพยากร คน เงิน สิ่งของ และข่าวสาร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

พะยอม วงศ์สารศรี (2537) สรุปความหมายของ การจัดการ คือ กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่างๆ ดำเนินกิจกรรมตามขั้นตอนต่างๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจของสมาชิกในองค์กร การตระหนักถึงความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์กรควบคู่ไปด้วย องค์กรถึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ประเวศ วะสี (2542) สรุปว่า การจัดการ คือ การเชื่อมต่อองค์ประกอบต่างๆ ไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งการแก้ปัญหาต่างๆ ทำได้ยากมากหรือทำไม่ได้เลยถ้าขาดการจัดการ

จากความหมายของการจัดการที่นักบริหารหรือนักวิชาการทั้งไทยและต่างประเทศได้นิยามไว้ อาจสรุปได้ว่า การจัดการ เป็นกระบวนการหรือกิจกรรม เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่อันจะเชื่อมั่นได้ว่า กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปในแนวทางที่จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อย่างมีประสิทธิภาพหรืออาจกล่าวได้ว่าการจัดการ คือ ความพยายามของบุคคลที่จะจัดระบบงานและจัดระบบคนเพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดทฤษฎีด้านการจัดการ

การนำเสนอแนวคิดและทฤษฎีในครั้งนี้ได้แบ่งแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีออกเป็น 2 กลุ่ม คือ แนวคิดทฤษฎีการจัดการที่สละดั้งเดิม และแนวคิดทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ รายละเอียดของแนวคิดทฤษฎีการจัดการทั้ง 2 กลุ่ม มีดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีการจัดการที่สละดั้งเดิม (Classical Viewpoint)

เป็นแนวคิดทฤษฎีการจัดการที่เกิดขึ้นในระยะเริ่มแรกจึงนิยมเรียก “ที่สละดั้งเดิม” (Classical Viewpoint) ประกอบด้วยแนวคิดทฤษฎี 3 กลุ่ม คือ 1) แนวคิดทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ 2) แนวคิดทฤษฎีการจัดการระบบราชการ 3) แนวคิดทฤษฎีการจัดการเชิงมนุษยสัมพันธ์ 4) แนวคิดทฤษฎีการจัดการเชิงพฤติกรรมศาสตร์ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 แนวคิดทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ (Scientific Management)

แนวคิดการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ เกิดขึ้นจากแนวคิดเกี่ยวกับความพยายามหาวิธีการที่จะใช้บุคลากรให้มีประสิทธิภาพที่สุด ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยเน้นที่การปรับปรุงระบบการผลิต โดยการแสวงหาวิธีที่ดีที่สุดและให้ความสนใจกับปัญหาบุคคลมากขึ้น โดยคำนึงถึงเรื่องการทำงานและการสร้างแรงจูงใจ ผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งแนวคิดทฤษฎีทางการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ คือ เทย์เลอร์ (Taylor, 1856 - 1915)

2.1.2 แนวคิดทฤษฎีการจัดการระบบราชการ (Bureaucratic Management)

แนวคิดนี้เน้นถึงความสำคัญของการจัดองค์การอย่างเป็นเหตุเป็นผล ทฤษฎีนี้มีพื้นฐานมาจากผลงานของ แมกเวบเบอร์ (Max Weber, 1864-1920) นักสังคมวิทยาชาวเยอรมัน เขาได้เสนอแนวคิด “ระบบราชการเชิงอุดมคติ” (Ideal Bureaucracy) ขึ้น โดยมีหลักการสำคัญ 7 ประการดังนี้ (Hellriegel and Slocum, 1982)

- 1) หลักการมีกฎระเบียบและข้อบังคับ (Rule and Regulation) เพื่อควบคุมการตัดสินใจ
- 2) หลักความไม่เป็นส่วนตัว (Impersonal) ผู้บริหารต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์และระเบียบข้อบังคับ เพื่อให้ปลอดจากการกระทำตามอำเภอใจ
- 3) หลักการแบ่งงานกันทำ (Division of Labour) ตามความถนัดหรือความชำนาญเฉพาะทาง
- 4) หลักการมีโครงสร้างสายบังคับบัญชา (Hierarchical Structure)
- 5) หลักความเป็นอาชีพที่มั่นคง (Life-Long Career)
- 6) หลักการมีอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจ (Authority) โดยมีกฎระเบียบรองรับ
- 7) หลักความเป็นเหตุผล (Rationality) ในกระบวนการตัดสินใจ

หลักการของ Weber มีข้อวิจารณ์กันว่าแม้จะทำให้องค์กรมีคุณภาพสูง แต่ในทางปฏิบัติอาจเกิดผลในทางลบด้วย เช่น การยึดกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ไม่ยืดหยุ่น อาจทำให้งานล่าช้า การหวงอำนาจไม่กระจายอำนาจ การตัดสินใจล่าช้า (Hellriegel and Slocum, 1982) นอกจากนี้การมีสายบังคับบัญชาก็อาจทำให้เกิดการแข่งขันชิงดีชิงเด่นเพื่อก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น การมุ่งเน้นกฎระเบียบที่เคร่งครัดทำให้ผู้ปฏิบัติไม่กล้าริเริ่มสร้างสรรค์แต่จะมีพฤติกรรมการทำงานเพื่อความปลอดภัยไว้ก่อน

2.1.3 แนวคิดทฤษฎีการจัดการเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Approach)

ได้รับความสนใจมากในศตวรรษที่ 19 ช่วงเวลาดังกล่าวนั้นภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ บรรดานักจิตวิทยาและนักมานุษยวิทยาให้ความสนใจเกี่ยวกับสภาพการทำงานของคนงานในแง่ต่างๆ โดยเฉพาะเมื่อการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์มุ่งพิจารณาในเรื่องเหตุและผลของการทำงานเป็นสำคัญ ส่วนองค์ประกอบด้านบุคคลซึ่งแท้จริงมีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับการผลิตกลับไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร จึงมีปฏิริยาต่อต้านแนวคิดการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์

แนวคิดทฤษฎีของการจัดการเชิงมนุษยสัมพันธ์ มุ่งพิจารณาความสำคัญของบุคคลทั้งในส่วนที่เป็นพลวัต (Dinamic) คือ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอกับในส่วนที่เป็นองค์ประกอบทางกายภาพ (Physical) ขององค์การ นักทฤษฎีคนสำคัญ ได้แก่ ฟอลเลต (Fallett) มาโย (Mayo) โรธลิสเบอร์ (Roethlis berger) และ เลวิน (Lewin)

2.1.4 แนวคิดทฤษฎีการจัดการเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science Approach)

เนื่องจากแนวคิดทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์และมนุษย์สัมพันธ์ละเลยผลกระทบของความสัมพันธ์เชิงสังคมและโครงสร้างทางการ (Formal Structure) ตามลำดับ แต่ในแนวคิดของการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์ได้ให้แนวคิดดังกล่าวและเพิ่มเติมแนวคิดทางจิตวิทยา สังคมวิทยา รัฐศาสตร์และเศรษฐศาสตร์เข้าในศาสตร์ว่าด้วยการบริหารจัดการ จุดเน้นของการจัดการเชิง พฤติกรรมศาสตร์อยู่ที่พฤติกรรมการทำงานในองค์กรรูปนัย (Formal Organization)

กล่าวได้ว่าแนวคิดหลักของการจัดการเชิงพฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral Science Approach) มีจุดเน้นที่การให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการทำงานในองค์กรอันเป็นผลกระทบของความสัมพันธ์เชิงสังคม และโครงสร้างขององค์กร โดยทฤษฎีนี้ได้ให้แนวการศึกษาที่ผสมผสานหลักจิตวิทยา สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์เข้ากับศาสตร์ว่าด้วยการบริหาร

นักคิดคนสำคัญของแนวคิดการบริหารเชิงพฤติกรรมศาสตร์ เริ่มต้นจากบาร์นาร์ด (Barnard) และไซมอน (Simon)

2.2 แนวคิดทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่ (Contemporary Viewpoint)

หลักการจัดการสมัยใหม่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ เน้นการใช้วิธีการเชิงระบบ วิธีการเชิงปริมาณ และวิธีการเชิงสถานการณ์แก้ปัญหาในการบริหารที่สำคัญ คือ 1) ทฤษฎีการจัดการระบบ (The System Approach) 2) ทฤษฎีการจัดการเชิงปริมาณ (The Quantitative Approach) 3) ทฤษฎีการจัดการเชิงสถานการณ์ (The Contingency Approach) ซึ่งจะกล่าวตามลำดับต่อไป

2.2.1 ทฤษฎีการจัดการเชิงระบบ (The System Approach)

ผู้ก่อให้เกิดการขยายตัวของทฤษฎี คือ แคสท์ และคานัน (Kast and Kahn, 1974) การจัดการตามทฤษฎีนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานความคิดที่ว่าองค์กรสามารถมองเป็นระบบหนึ่งๆ ได้ โดยระบบหนึ่งๆ นั้นหมายถึง องค์กรประกอบที่สัมพันธ์กันอย่างเป็นเอกภาพเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของการทำงานร่วมกันดังนี้ 1) ปัจจัยป้อนเข้า (Input) คือ ทรัพยากรต่างๆ เช่น คน วัสดุ อุปกรณ์ เงิน ข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็นต่อการผลิตหรือให้บริการ 2) กระบวนการเปลี่ยนแปลง (Transformation Process) จากการใช้ศักยภาพทางการจัดการและทางเทคโนโลยีขององค์กร เพื่อเปลี่ยนปัจจัยป้อนเข้าให้เป็นปัจจัยป้อนออก 3) ปัจจัยป้อนออก (Output) ประกอบด้วยผลผลิต หรือการบริการหรือผลลัพธ์อื่นๆ ที่องค์กรผลิตขึ้น 4) ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับผลลัพธ์และสถานการณ์ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม

ระบบแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ระบบเปิด และระบบปิด (Open Versus Closed System) โดยระบบปิดจะเน้นความสำคัญของการศึกษาโครงสร้างขององค์กรเป็นสำคัญ ส่วนระบบเปิดนั้นเน้นการศึกษาปฏิสัมพันธ์กับสภาวะแวดล้อม และแปรเปลี่ยนพลังของสภาวะแวดล้อมให้เป็นผลผลิตกลับสู่สภาวะแวดล้อมอีกครั้ง นอกจากนี้การให้ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยรักษาระบบซึ่ง

ในทัศนะของเลวิส (Lewis, 1987) เห็นว่าไม่มีระบบใดปิดอย่างสมบูรณ์ แม้จะเปิดมากน้อยเพียงใด นั้นขึ้นอยู่กับสถานะแวดล้อม ความเป็นระบบเปิดและระบบปิด ไม่ได้แยกเป็น 2 ขั้วเหมือนขวกับคำ ซึ่งหากระบบใด ๆ มีคุณลักษณะดังกล่าวมาก ก็จะมีความเป็นระบบเปิดมาก ในทางตรงกันข้ามหากมีน้อยก็จะมีความเป็นระบบเปิดน้อย ดังนี้ (Massie and Douglas, 1981)

- 1) มีปัจจัยป้อนเข้าจากภายนอก (Input from Outside) ระบบเปิดไม่มีความเพียงพอในตนเอง แต่จะต้องได้รับสิ่งกระตุ้น ข้อมูลข่าวสาร และพลังงานจากภายนอก
- 2) มีกระบวนการ (Process) ของการเปลี่ยนแปลง มีการปฏิบัติงานและการก่อให้เกิดผลผลิต
- 3) มีปัจจัยป้อนออก (Output) เป็นผลผลิตหรือการบริการหรืออื่นๆ สู่ภายนอก
- 4) มีวงจร (Cycle) อย่างต่อเนื่องของปัจจัยป้อนเข้า - กระบวนการ - ปัจจัยป้อนออก
- 5) มีการต่อต้านแนวโน้มสู่ความเสื่อม (Resistance to Tendency to Run Down) ระบบทุกระบบมีแนวโน้มที่จะเสื่อมลง แต่ระบบเปิดจะพยายามหาวิธีการหรือพลังงานเพื่อต่อต้านหรือชะลอความเสื่อม
- 6) มีข้อมูลย้อนกลับ (Information Feedback) เพื่อปรับตัวมิให้เบี่ยงเบนจากเป้าหมาย
- 7) มีแนวโน้มสู่ความสมดุล (Tendency toward Equilibrium) เมื่อเกิดสถานะความไม่สมดุลขึ้น
- 8) มีแนวโน้มสู่ความสลับซับซ้อนมากขึ้น (Differentiation) มีความเฉพาะทางมากขึ้นและมีองค์ประกอบหลากหลายมากขึ้น
- 9) มีหลายเส้นทาง (Numerous Paths) ที่จะทำให้บรรลุจุดหมายได้ ไม่มีเพียงเส้นทางเดียวและระบบเปิดจะหาทางเลือก (Alternative Paths) ที่เหมาะสม

ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะของระบบเปิดจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารหรือผู้จัดการ ในอันที่จะกำหนดบทบาทและทำหน้าที่ของตนเพื่อประสานผลประโยชน์กิจกรรมต่างๆ สู่การบรรลุจุดหมายขององค์กร ป้องกันความเสื่อม จัดหาทรัพยากรและพลังงานเข้าสู่องค์กรเพื่อความเติบโตก้าวหน้า การเลือกทางเลือกเพื่อบรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสมดุลในองค์กร การนำผลข้อมูลย้อนกลับมาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเป็นวงจรต่อเนื่อง เป็นต้น

2.2.2 ทฤษฎีการจัดการเชิงปริมาณ (The Quantitative approach)

การจัดการเชิงปริมาณมีชื่อเรียกอีกหลายอย่าง เช่น วิทยาการจัดการ (Management Science) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Operation Research) และวิทยาการเชิงระบบ (System Science) ซึ่งชื่อต่างๆ เหล่านี้ล้วนเน้นการวิเคราะห์และแก้ปัญหาการจัดการด้วยวิธีการเชิงปริมาณ

จุดเน้นของการจัดการเชิงปริมาณ มีจุดเน้นที่การใช้รูปแบบ กระบวนการ ความสัมพันธ์และการประเมินทางคณิตศาสตร์ เพื่อแก้ปัญหาทางการบริหาร การใช้การจัดการเชิงปริมาณทำให้ผู้ใช้ต้องกำหนดวัตถุประสงค์ ปัญหา และความสัมพันธ์ในรูปของข้อมูลที่สามารถประเมินได้ ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ได้ให้วิธีการที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาที่ยุ่ยากสับสน และเป็นวิธีการที่สามารถประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการวินิจฉัยสั่งการ (Terry, 1978)

วิธีการแก้ปัญหาเชิงปริมาณ มีสาระสำคัญ 3 ประการที่ทำให้การตัดสินใจต่างๆ ถูกต้องมากยิ่งขึ้นคือ (กรมวิชาการ, 2541)

1) ปัญหาต่างๆ จะถูกทดแทนเป็นสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ ซึ่งจะช่วยให้ข้อของปัญหาชัดเจนขึ้นและช่วยให้สะดวกในการแก้ข้อปัญหาโดยใช้คณิตศาสตร์

2) แต่ละปัญหาจะถูกสร้างขึ้นเป็นชุดของสมการหรือตัวแบบ (Model) และตัวแบบดังกล่าวจะแสดงให้เห็นถึงปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และบอกให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ตัวแบบที่สร้างขึ้นจะแสดงให้เห็นภาพจน์ของปัญหาทั้งหมดได้อย่างครบถ้วน

3) ข้อมูลทางคณิตศาสตร์ ต้องมีอย่างครบถ้วนสำหรับตัวแปรต่างๆ และจะต้องมีการให้น้ำหนักเป็นเชิงปริมาณ การกำหนดปริมาณดังกล่าวจะต้องอาศัยความพยายามเป็นอย่างมาก สำหรับการค้นหารายละเอียดของข้อเท็จจริงและการใช้ดุลพินิจประกอบจนกระทั่งออกมาเป็นตัวเลขได้ จากการตัดสินใจที่สมเหตุสมผลยิ่งขึ้นก็จะสามารถทำได้ โดยการป้อนข้อมูลเข้าไปในตัวแบบ

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเชิงปริมาณได้ถูกนำมาพิจารณาและประยุกต์ใช้ในการจัดการสมัยใหม่ในลักษณะของวิทยาการจัดการ ซึ่งเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดการสมัยใหม่ เพราะเป็นวิธีการที่เน้นการใช้เทคนิคเชิงปริมาณ (Quantitative Techniques) ในการตัดสินใจและการควบคุม ทั้งนี้เนื่องจากระบบขององค์การสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์การจึงมากขึ้นด้วย ทำให้ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้จำนวนมาก ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จำเป็นต้องเป็นข้อมูลที่ใช้การได้ เพื่อให้การตัดสินใจและการควบคุมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.2.3 ทฤษฎีการจัดการเชิงสถานการณ์ (The Contingency Approach)

เป็นวิธีการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการผสมผสานความคิดของทฤษฎีการจัดการเข้าด้วยกัน นักทฤษฎีการจัดการเชิงสถานการณ์มีความเชื่อว่า หลักการบริหารที่เหมาะสมขึ้นอยู่กับสถานการณ์หนึ่งๆ เท่านั้น ไม่สามารถนำหลักการที่กำหนดไว้แบบสำเร็จรูปแล้วไปใช้อย่างได้ผลในทุกสถานการณ์ ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ผู้บริหารอาจกำหนดหลักการเพื่อเป็นเงื่อนไขหรือแนวทางการจัดการในสถานการณ์นั้นๆ ได้ โดยอาจบูรณาการหลักการจากทฤษฎีต่างๆ ซึ่งผู้บริหารต้องสามารถวิเคราะห์ลักษณะเฉพาะของแต่ละสถานการณ์นั้นๆ เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมกับโครงสร้างองค์การ ทรัพยากร เป้าหมายและผู้ปฏิบัติงานในองค์การ (Bartol and Others, 1998) อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารไม่ควรคำนึงเฉพาะความเหมาะสมกับสถานการณ์เท่านั้น ควรคำนึงถึงความมีอิทธิพลเหนือสถานการณ์ด้วย

ตามแนวความคิดของการจัดการที่ให้ความสำคัญกับสถานการณ์ หน้าที่ของผู้บริหาร คือ จะต้องชี้ให้เห็นว่ามีเทคนิคอะไรภายใต้สถานการณ์อย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ และในเวลาใดเวลาหนึ่งโดยเฉพาะจะให้ผลประโยชน์ที่ดีที่สุดกับเป้าหมายของฝ่ายบริหาร โดยนักทฤษฎีการจัดการเชิงสถานการณ์จะถามว่าวิธีการไหนจะใช้ได้ดีที่สุด ตัวอย่างเช่น ถ้าหากคนทำงานไม่มีทักษะ ดึ้นรนเพื่อความอยู่รอดของชีวิต สิ่งจูงใจทางด้านการเงินอาจจะใช้ได้ดี แต่ถ้าหากเป็นคนที่ทำงานที่มีทักษะต้องการแสดงความสามารถ การจัดเพิ่มหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ทำงาน อาจมีประสิทธิภาพมากกว่า

นอกจากแนวคิดทฤษฎีดังกล่าวแล้ว ในปัจจุบันได้เกิดทฤษฎีทางการจัดการขึ้นอีกหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีการจัดการแบบยึดวัตถุประสงค์ (Management By Objective : MBO) และทฤษฎีการจัดการคุณภาพโดยรวม (Total Quality Management : TQM) เป็นต้น

จากแนวคิดทฤษฎีการจัดการที่ได้กล่าวมาทั้งหมดจะพบว่าทฤษฎีการจัดการในทัศนะเดิมมีแนวคิดทฤษฎีที่สำคัญเป็น 3 กลุ่ม คือ ทฤษฎีการจัดการเชิงวิทยาศาสตร์ เน้นที่ผลงาน ทฤษฎีการจัดการเชิงบริหารเน้นที่กระบวนการจัดการระบบการทำงานเป็นสำคัญ ทฤษฎีการจัดการเชิงมนุษยสัมพันธ์ จะมุ่งความสัมพันธ์ของคนในฐานะเป็นองค์ประกอบของการบริหาร โดยพิจารณาบุคลากรทั้งในรูปพลวัตและที่เป็นองค์ประกอบทางกายภาพขององค์กร ทฤษฎีการจัดการเชิงพฤติกรรมศาสตร์ มีจุดเน้นที่การให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการทำงานในองค์การอันเป็นผลกระทบเชิงสังคม และโครงสร้างขององค์กร โดยทฤษฎีนี้ได้ให้แนวการศึกษาที่ผสมผสานหลักจิตวิทยา สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ และรัฐศาสตร์เข้ากับศาสตร์ว่าด้วยการบริหาร เป็นการให้ความสำคัญทั้งคนและผลงาน

สำหรับทฤษฎีการจัดการสมัยใหม่เน้นการใช้วิธีการจัดการเชิงระบบ การจัดการเชิงปริมาณ และการจัดการเชิงสถานการณ์ ซึ่งการจัดการเชิงระบบนั้น จะศึกษาระบบจากปัจจัยป้อนเข้า-กระบวนการ-และผลผลิต โดยให้ความสำคัญของวิธีการระบบ (System Approach) ไม่ได้เน้นเฉพาะผลลัพธ์ที่ได้ วิธีการจัดการเชิงปริมาณ จะเน้นการใช้รูปแบบทางคณิตศาสตร์เข้ามาช่วยในการบริหารจัดการ เพื่อให้ง่ายต่อการมองปัญหาและแก้ปัญหา ส่วนวิธีการจัดการเชิงสถานการณ์ นั้นให้ความสำคัญกับสถานการณ์ โดยมีความคิดว่าไม่มีแนวทางที่ดีที่สุดเพียงแนวทางเดียวในการบริหารทุกสถานการณ์ ความมีประสิทธิภาพของแนวทาง เทคนิค หรือวิธีการจัดการจะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์

หลักการจัดการตามที่กล่าวมานั้น ผู้บริหารหรือผู้จัดการจะใช้เป็นเครื่องช่วยในการจัดการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่หลักการต่างๆ เหล่านี้ไม่อาจใช้ได้ในทุกกรณี ทุกสถานที่ทุกเวลา ดังนั้นผู้จัดการที่ชาญฉลาดต้องรู้ว่าจะใช้หลักการใด เมื่อไร เพราะถ้าหากเลือกใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์แล้ว ย่อมก่อให้เกิดประโยชน์แก่การจัดการขององค์กรอย่างแน่นอน

3. กระบวนการจัดการ

กระบวนการจัดการ หรืออาจเรียกว่า “หน้าที่ของการจัดการ” (Function of Management) เป็นความพยายามพิจารณาหน้าที่ต่างๆ ไปของการจัดการ แล้วตั้งขึ้นมาเป็นหลักเกณฑ์ต่างๆ อาจซึ่ง นักจัดการ และนักวิชาการ ได้อธิบายและกำหนดไว้ดังนี้

ฟาโยล ได้แบ่งหน้าที่ของการจัดการเป็น 5 ชนิด คือ การวางแผน (Planning) การจัดสายงาน (Organizing) การออกคำสั่ง (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และ การควบคุม (Controlling)

กูลิคและเออร์วิค (Gulick and Uewick, 1937; cited by Dale, 1967) มีความเห็นว่าหน้าที่ การจัดการ (Management Function) ของผู้จัดการนั้นควรมี 7 ประการด้วยกัน โดยเรียกย่อๆ ว่า “POSDCoRB” ดังนี้

1. P (Planning)	หมายถึง การวางแผน
2. O (Organizing)	หมายถึง การจัดองค์การ
3. S (Staffing)	หมายถึง การจัดหาบุคคลเข้าทำงาน
4. D (Directing)	หมายถึง การสั่งการ
5. Co (Coordinating)	หมายถึง การประสานงาน
6. R (Reporting)	หมายถึง การรายงาน
7. B (Budgeting)	หมายถึง การงบประมาณ

ฮิกส์ และกัลเลตต์ (Hicks and Gullett, 1981) มีทัศนะว่างานของผู้จัดการคือปฏิบัติหน้าที่ 4 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) การวางแผนเป็นการกำหนดจุดประสงค์ขององค์การ และ กำหนดวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมาย
2. การจัดองค์การ (Staffing) เป็นการจัดโครงสร้างของงานและกำหนดหน้าที่อำนาจความรับผิดชอบของแต่ละคน
3. การจูงใจ (Motivation) ผู้จัดการจะทำงานให้สำเร็จได้ เพราะพนักงานช่วยกันทำงาน ดังนั้นผู้จัดการต้องพยายามหาวิธีกระตุ้นให้พนักงานทำตามหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างดีที่สุด
4. การควบคุม (Controlling) เป็นหน้าที่ของผู้จัดการที่จะทำให้การจัดการครบวงจรนั่นเอง นั่นคือเมื่อผู้จัดการได้วางแผนการทำงาน จัดระบบงาน และจัดคนเข้าทำงานพร้อมทั้งพยายาม กระตุ้นและส่งเสริมให้บุคคลช่วยกันทำงานอย่างดีแล้ว ผู้จัดการต้องทำการวัดผลว่างานเป็นไปตาม มาตรฐานที่กำหนดไว้ล่วงหน้าหรือไม่ และอาจปรับปรุงให้ดีขึ้นถ้าพบว่ามีข้อบกพร่อง

บิทเทล (Bittel, 1990) สรุปว่าหน้าที่ของผู้จัดการมี 4 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดวัตถุประสงค์และกำหนดแผนงานหรือโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการจัดแบ่งโครงสร้างขององค์การเป็นส่วนต่างๆ พร้อมทั้งกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละส่วน

3. การสั่งการ (Leading) เป็นการดำเนินการที่จะทำให้องค์การมีผลงานออกมา

4. การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงทุกหน้าที่ของการกำกับดูแลการทำงานของพนักงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายและผลงาน

คูนท์ และไวน์ริช (Koontz and Wehrich, 1993) สรุปว่าหน้าที่ของการจัดการมี 5 ขั้นตอนคือ

1. การวางแผน (Planning) คือ การกำหนดวัตถุประสงค์และแนวทางที่จะทำให้เกิดความสำเร็จ ซึ่งถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดของผู้จัดการ

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการกำหนดและจำแนกกิจกรรมที่ต้องการ รวมทั้งการจัดกลุ่มกิจกรรมที่จำเป็นเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์รวมถึงการกำหนดอำนาจหน้าที่และขอบข่ายการประสานงานทั้งในแนวกว้างและแนวตั้ง

3. การจัดคน (Staffing) เป็นสิ่งที่ใส่เข้าไปเพื่อรักษาแต่ละส่วนขององค์การโดยการจัดการเลือกสมาชิกที่มีความสามารถ รวมทั้งการฝึกอบรม การพัฒนาบุคลากรเพื่อให้ได้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. การนำ (Leading) เป็นกระบวนการใช้อิทธิพลของบุคคลเพื่อช่วยให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการจูงใจ ภาวะผู้นำและการสื่อสาร

5. การควบคุม (Controlling) เป็นการวัดผลความถูกต้องของการปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และรวมถึงการออกแบบกลไกที่จะทำให้เกิดความสำเร็จได้

ริว และบยาร์ส (Rue and Byars, 1995) ได้สรุปว่าผู้จัดการมักจะผูกมัดอยู่กับกิจกรรมที่เรียกว่า หน้าที่ของการจัดการ อันประกอบไปด้วย ขั้นตอนต่างๆ 5 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Planning) เป็นการตัดสินใจถึงวัตถุประสงค์ที่จะทำในอนาคตและกำหนดวิธีการที่จะทำให้วัตถุประสงค์เหล่านั้นสัมฤทธิ์ผล

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการรวมกลุ่มกิจกรรม การออกแบบกิจกรรม และการกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละกิจกรรมนั้น

3. การจัดคน (Staffing) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับทรัพยากรบุคคลและการหาสมาชิกใหม่ การเลือกสรร การฝึกอบรมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

4. การนำ (Leading) เป็นการกำหนดทิศทางและกำหนดแนวทางการปรับพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

5. การควบคุม (Controlling) เป็นการวัดผลการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์ และหาสาเหตุที่ทำให้เบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย เพื่อที่จะได้กำหนดการกระทำที่จำเป็นต่อไป

روبين และคัลเทอร์ (Robbin and Coulter, 1999) ได้สรุปว่าหน้าที่ของผู้จัดการเกี่ยวข้องกับกระบวนการ 4 กิจกรรม คือ

1. การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดเป้าหมาย การกำหนดกลยุทธ์และการพัฒนาแผนในการประสานกิจกรรม

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการตัดสินใจว่างานอะไรที่ต้องทำ ใครจะเป็นผู้ทำงานนั้น จะจัดกลุ่มงานอย่างไร ใครจะให้การสนับสนุนแก่ใครและการตัดสินใจจะอยู่ที่ไหน

3. การนำ (Leading) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชา การนำผู้อื่น การเลือกแนวทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการตัดสินใจ

4. การควบคุม (Controlling) เป็นกิจกรรมที่เป็นการเตือนเพื่อให้มั่นใจว่าจะประสบผลสำเร็จตามแผนและปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องถ้าเบี่ยงเบนไปจากเป้าหมาย

สมยศ นาวิการ (2537) กล่าวว่า กระบวนการจัดการเป็นกิจกรรมของการจัดการที่สำคัญมี 4 อย่าง คือ การวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ และการควบคุม

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) กล่าวถึงหน้าที่การจัดการมี 4 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) ประกอบด้วยการกำหนดเป้าหมายขององค์การ การกำหนดกลยุทธ์ทั้งหมดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การพัฒนาส่วนประกอบของแผนเพื่อประสานกิจกรรมและมีการประสานงานกัน

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการพิจารณาว่างานอะไรที่จะต้องทำการกำหนดบุคคลที่จะต้องทำ วิธีการจัดกลุ่มงานนั้น บุคคลใดขึ้นกับผู้บริหารคนใดและระดับการตัดสินใจที่จะต้องเกิดขึ้น

3. การชักนำ (Leading) ประกอบด้วยการจูงใจ การอำนวยความสะดวก การคัดเลือก ช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิผลสูงสุด และการแก้ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ของผู้ใต้บังคับบัญชา

4. การควบคุม (Controlling) เป็นหน้าที่ขั้นสุดท้ายของผู้จัดการ ซึ่งเกิดขึ้นหลังจากการกำหนดเป้าหมาย กำหนดแผนจัดโครงสร้าง การจ้างบุคคลและการฝึกอบรม เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่า สิ่งต่างๆ มีการดำเนินไปตามแผนที่กำหนด โดยหน้าที่การควบคุมของผู้จัดการคือมีการติดตาม เปรียบเทียบและแก้ไข

วิโรจน์ สารรัตนะ (2543) สรุปว่าหน้าที่การบริหารมี 4 ประการ คือ

1. การวางแผน (Planning) เป็นกระบวนการของการกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญ เริ่มจากภารกิจ (Mission) จุดหมาย (Goal) และแผน (Plans) ที่จะให้บรรลุจุดหมาย

2. การจัดองค์การ (Organizing) เป็นการออกแบบโครงสร้างขององค์การที่จะแสดงถึงการมีปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสาร การประสานงานที่เชื่อมโยงงานของบุคคลหรือกลุ่มในองค์การเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์

3. การนำ (Leading) เป็นเรื่องเกี่ยวกับความพยายามให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามจุดหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4. การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการวางระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามมาตรฐานหรือจุดหมายขององค์กรที่กำหนดไว้และนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานหรือจุดหมาย

จะเห็นได้ว่าทักษะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการของนักบริหารต่างประเทศ พบว่ากระบวนการจัดการเป็นหน้าที่ของผู้บริหารทุกคนและทุกระดับของทุกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นองค์กรของรัฐบาลหรือเอกชน ในการทำงานด้านการบริหาร หรือการจัดการของผู้จัดการจะประกอบด้วยกิจกรรมการจัดการ 5 อย่าง คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การจัดคนเข้าทำงาน 4) การสั่งการ และ 5) การควบคุม บางท่านอาจจะแบ่งกิจกรรมการบริหารแตกต่างกันไปบ้าง โดยแบ่งละเอียดขึ้นมากกว่า 5 อย่าง โดยเรียกชื่อต่างกันไป เช่น “POSCoRB” เป็นต้น สำหรับแนวคิดของนักการจัดการแนวใหม่ จะแบ่งหน้าที่การจัดการออกเป็น 4 อย่าง คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร (Organizing) 3) การนำ (Leading) 4) การควบคุม (Controlling) โดยมีความคิดเห็นว่าหน้าที่การจัดคน (Staffing) สามารถรวมอยู่ในหน้าที่ของการจัดองค์กรได้ และการจัดการนั้นจะต้องมีลักษณะเคลื่อนไหวต่อเนื่องกันด้วย จึงจะทำให้การจัดการมีประสิทธิภาพหรือเกิดประสิทธิผล อย่างแท้จริง

สำหรับทักษะเกี่ยวกับกระบวนการจัดการของนักบริหารไทยนั้น ส่วนมากมีความเห็นว่ากระบวนการจัดการเป็นหน้าที่ของนักบริหารหรือผู้จัดการเช่นเดียวกับกับนักบริหารต่างประเทศ ส่วนการจำแนกหน้าที่การจัดการ นักบริหารการศึกษาไทยมีความเห็นคล้ายกันโดยหน้าที่การจัดการมี 5 ประการ คือ 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การจัดคนเข้าทำงาน 4) การสั่งการ และ 5) การควบคุม (ชงชัย สันติวงษ์, 2533) ส่วนนักบริหารไทยที่มีความเห็นแตกต่างโดยเห็นว่ากระบวนการจัดการหรือหน้าที่การจัดการที่สำคัญมี 4 อย่าง คือ การวางแผน การจัดองค์กร การนำ หรือการชักนำ และการควบคุม ได้แก่ สมยศ นาวิการ, วิโรจน์ สารรัตนะ และ ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ

4. ทักษะการจัดการ

แคทซ์ (Katz, 1974) กล่าวว่า การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ จะประกอบด้วยทักษะ 3 ทักษะ คือ ทักษะเชิงเทคนิค ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ และทักษะเชิงความคิด ทั้ง 3 ทักษะนี้ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ ทักษะด้านเทคนิคใช้ในการปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง คล่องแคล่ว และสามารถเรียนรู้ ฝึกฝนให้เกิดขึ้นได้ ไม่จำเป็นต้องมีมาแต่กำเนิด ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ ทำให้สามารถเข้าใจผู้อื่น เพื่อสามารถกระตุ้นหรือปฏิบัติงานร่วมกันได้ และทักษะเชิงความคิด ใช้ในการบริหารองค์กรเป็นหนึ่งเดียว มีรายละเอียดดังนี้

1. ทักษะเชิงเทคนิค (Technical Skill) คือ ความสามารถใช้เครื่องมือ ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน หรือเทคนิคต่างๆ ทางสาขาวิชาเฉพาะอย่าง คัลยแพทย์ วิศวกร นักดนตรี หรือนักบัญชี ทุกคนต้องมีทักษะด้านเทคนิคในขอบเขตงานของพวกเขา ผู้บริหารต้องการทักษะเชิงเทคนิคที่เพียงพอสำหรับความสำเร็จของงานเพียงอย่างเดียวอย่างหนึ่งโดยเฉพาะที่รับผิดชอบอยู่

2. ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skill) คือความสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่น เข้าใจ และสามารถจูงใจบุคคลอื่น ไม่ว่าจะบุคคลหรือกลุ่ม ผู้บริหารต้องมีทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์เพื่อควมมีประสิทธิภาพในการเป็นผู้นำกลุ่มของเขา

3. ทักษะเชิงความคิด (Conceptual Skill) คือความสามารถทางด้านสมอง การประสานงาน และการทำให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของผลประโยชน์และกิจกรรมต่างๆ ทั้งหมดขององค์การ ทักษะเชิงความคิดเป็นความสามารถของผู้บริหารในการมององค์การโดยส่วนรวม และมีความเข้าใจส่วนต่างๆ ขององค์การว่าขึ้นอยู่กับส่วนอื่นๆ อย่างไร และการเปลี่ยนแปลงของส่วนใดส่วนหนึ่งจะมีผลกระทบต่อองค์การโดยส่วนรวมอย่างไร ผู้บริหารต้องการทักษะเชิงความคิดที่เพียงพอในการพิจารณาว่า ปัจจัยต่างๆ ของสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง มีความเกี่ยวพันระหว่างกันอย่างไร เพื่อให้การกระทำของเขาเป็นผลดีต่อองค์การ

นักวิชาการหลายท่านได้ศึกษาหลักการและแนวทฤษฎีทักษะการจัดการของ แคทซ์ และได้สรุปแนวคิดของของทักษะการจัดการว่าประกอบด้วย 3 ทักษะดังนี้

บิทเทล (Bittle, 1990) กล่าวว่าผู้จัดการจะต้องยึดถือและใช้ทักษะ 3 ประการ คือ

1. ความสามารถในการใช้ความคิดเชิงวิเคราะห์ (Conceptual Skill) เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ภาพรวมของปัญหา ความสัมพันธ์ของปัญหา ทำการสังเคราะห์ ดีความ และดำเนินการแก้ปัญหา

2. ทักษะมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skill) เป็นทักษะสำหรับสร้างความผูกพันให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างกัน และเกิดแรงยึดเหนี่ยวในกลุ่มงาน

3. ทักษะด้านงานเทคนิค (Technical Skill) เป็นทักษะในงานเชิงปฏิบัติที่ใช้แรงงานเป็นสำคัญ ผู้จัดการชั้นต้นควรมีทักษะนี้มากกว่าระดับอื่น

ริว และบยาร์ส (Rue and Byars, 1995) อธิบายทักษะที่ต้องการสำหรับการจัดการการปฏิบัติงาน โดยทักษะที่ต้องการ คือ

1. ทักษะเชิงความคิด (Conceptual Skill) ประกอบด้วยความเข้าใจความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนของธุรกิจ ต่อผู้อื่น ต่อธุรกิจโดยรวม เช่น การตัดสินใจ การวางแผน และการจัดองค์การที่แยกแยะกิจกรรมการบริหาร

2. ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skill) ประกอบด้วยการเข้าใจผู้อื่นและความสามารถที่มีในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

3. ทักษะเชิงเทคนิค (Technical Skill) ประกอบด้วยความสามารถในการปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับเครื่องจักรของงานเฉพาะอย่าง

ไวทริช และคูนท์ (Wehrich and Koontz, 1993) อธิบายทักษะของการบริหารโดยใช้แนวคิดของ แดทซ์เป็นหลักและเพิ่มทักษะที่ 4 คือ ความสามารถในการออกแบบการหาคำตอบของปัญหา (Design Solution) ดังนี้

1. ทักษะเชิงเทคนิค (Technical Skill) หมายถึง ความรู้ ความเชี่ยวชาญในวิธีการ กระบวนการเกี่ยวกับการทำงานกับเครื่องมือทั้งหลาย มีความสามารถที่จะแนะนำ และสอนผู้อื่นได้

2. ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) เป็นความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นความพยายามความร่วมมือที่จะทำงานเป็นทีม เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อเข้าถึงอารมณ์ของผู้อื่นและมีอิสระในความคิดเห็น

3. ทักษะเชิงความคิด (Conceptual Skill) เป็นความสามารถที่จะมองเห็น “ภาพองค์รวม” เพื่อจำแนกความมีนัยสำคัญของสมาชิกในสภาพแวดล้อม และการเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก

4. ทักษะเชิงการออกแบบ (Design Skill) เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาในวิถีทางที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร เพื่อที่จะให้ได้ผลโดยเฉพาะในองค์กรระดับสูง ผู้จัดการไม่เพียงแต่มองเห็นแค่ปัญหาเท่านั้น แต่จะต้องมีทักษะของวิศวกรที่ดีที่จะออกแบบการได้มาซึ่ง หนทางสำหรับแก้ไขปัญหานั้นๆ

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2534) ได้สรุปความหมายของทักษะการจัดการว่าประกอบด้วยทักษะ 3 ด้าน ดังนี้

1. ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ ความสามารถ และความชำนาญในกิจกรรมเฉพาะอย่างที่เกี่ยวข้องกับวิธีกระบวนการ การดำเนินการหรือเทคนิค รวมทั้งความคล่องแคล่วในการใช้อวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายด้วย จะเน้นหนักที่การรู้จัก การใช้เครื่องมือ และเทคนิคต่างๆ ในการอำนวยความสะดวกในการทำงาน

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) หมายถึง ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทัศนคติพื้นฐาน และทราบถึงองค์ประกอบการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี

3. ทักษะด้านคตินิยม (Conceptual Skill) หมายถึง ความสามารถในการเห็นภาพรวมทั้งหมดขององค์กร กล่าวคือ สามารถมองเห็นว่างานด้านต่างๆ ภายในองค์กรนั้นขึ้นอยู่กับซึ่งกันและกันได้อย่างไร และถ้ามีการเปลี่ยนแปลงในบางส่วนจะมีผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ โดยทั้งหมดอย่างไร และสัมพันธ์กับองค์การภายนอกอย่างไร

ธงชัย สันติวงษ์ (2539) ได้สรุปความหมายของทักษะการจัดการ 3 ทักษะไว้ดังนี้

1. ความสามารถทางด้านเทคนิควิธีการทำงาน (Technical Skill) หมายถึง ความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีทำ เทคนิค และการใช้เครื่องมือต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง ความสามารถนี้จะได้มาจากประสบการณ์ การศึกษาและการฝึกอบรม

2. ความสามารถในทางมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติและใช้คุณพินิจเกี่ยวกับการทำงานกับคนและการรู้จักใช้คน ความสามารถชนิดนี้มักประกอบด้วย การสามารถเข้าใจถึงวิธีการจูงใจคน และการสามารถมีศิลป์ทำตนเป็นผู้นำที่ดี

3. ความสามารถในการนึกคิด (Conceptual Skill) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจถึงปัญหาของส่วนต่างๆ ขององค์กรได้ทั้งหมด และสามารถคิดหาวิธีการปฏิบัติงานที่ดีและเหมาะสมสำหรับทั้งหมดขององค์กร ความสามารถดังกล่าวนี้จะมีได้ก็ต่อเมื่อบุคคลดังกล่าวมีขอบเขตการคิดที่กว้างขวาง โดยคลุมไปถึงการพิจารณาถึงจุดประสงค์ขององค์กรมากกว่าที่จะเป็นเพียงความสามารถนึกคิดถึงปัญหาเฉพาะภายในขอบเขตของงานในกลุ่มของตนเท่านั้น

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) กล่าวว่าผู้จัดการจำเป็นต้องมีทักษะในการจัดการเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย 1) ทักษะด้านเทคนิค 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ 3) ทักษะด้านแนวความคิด โดยมีรายละเอียด คือ

1. ทักษะด้านเทคนิค (Technical Skill) เป็นความสามารถที่จะประยุกต์ใช้ความรู้และความชำนาญเฉพาะด้าน เป็นทักษะของกลุ่มวิชาชีพ เช่น วิศวกร นักบัญชี หรือศัลยแพทย์ที่ต้องมีทักษะด้านเทคนิค

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) เป็นความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยมีความเข้าใจ และมีความสามารถในการจูงใจผู้อื่นทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นรายกลุ่ม ผู้จัดการต้องมีทักษะนี้เพื่อเพื่อจูงใจ (Motivation) เพื่อสื่อสาร (Communication) และมอบหมายงาน (Delegation)

3. ทักษะด้านแนวความคิด (Conceptual Skill) เป็นความสามารถด้านความคิดที่จะวิเคราะห์ และแยกแยะสถานการณ์ที่ซับซ้อน เช่น หากต้องการให้ระบุปัญหา ผู้จัดการจำเป็นต้องใช้ทักษะการตัดสินใจ การกำหนดทางเลือก ประเมินทางเลือก และตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด

วิโรจน์ สารรัตนะ (2543) กล่าวถึงทักษะทางการบริหารว่า การบริหารอาศัยทักษะที่สำคัญ 3 ประการ คือ ทักษะเชิงเทคนิค (Technical Skill) ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skill) และทักษะเชิงมโนทัศน์ (Conceptual Skill) โดย

1. ทักษะทางเทคนิค หมายถึง ความสามารถในการใช้เครื่องมือหรือวิธีการเฉพาะ

2. ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถที่จะทำงานกับคนอื่นได้ดี

3. ทักษะเชิงมโนทัศน์ หมายถึง ความสามารถในการมององค์การโดยภาพรวมกับความสัมพันธ์กับภายนอก ความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างส่วนต่างๆ ขององค์การและการส่งผลต่อกัน

และความรู้ที่สามารถจะวินิจฉัยและประเมินปัญหาต่างๆ

จากความหมายของทักษะการจัดการที่กล่าวมาข้างต้น อาจสรุปได้ว่า ทักษะการจัดการ เป็นความสามารถของบุคคลและผู้บริหารที่ต้องใช้ในการบริหารงานทุกระดับ ประกอบไปด้วย 3 ทักษะคือ ทักษะเชิงเทคนิค (Technical Skill) ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ (Human Skill) และ ทักษะเชิงความคิด (Conceptual Skill)

ทักษะเชิงเทคนิค หมายถึง ความสามารถในการใช้เครื่องมือ ระเบียบวิธีปฏิบัติงาน ตลอดจนวิธีการที่จำเป็นต่างๆ ที่ต้องการความสามารถพิเศษบางประการ เพื่อการปฏิบัติงานเฉพาะอย่าง ทักษะชนิดนี้ได้มาจากประสบการณ์ การศึกษา และการฝึกอบรม

ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน ร่วมกัน เป็นความสามารถในการสื่อสาร การจูงใจ และการมอบหมายงานให้กับผู้อื่น

ทักษะเชิงความคิด หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจโครงสร้างระบบงาน สามารถมองเห็นความเกี่ยวข้องของงานในฝ่ายต่างๆ มองภาพรวมของงานได้ดี สามารถวางแผน กำหนด เป้าหมายและเห็นแนวทางที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นได้

ทักษะการจัดการจึงเป็นทักษะพื้นฐานในการทำงาน มีความสำคัญกับผู้บริหารทุกระดับ ซึ่งจะใช้ทักษะการจัดการไม่เท่ากัน โดยผู้บริหารระดับสูงจะใช้ทักษะเชิงความคิดมากที่สุด และใช้ ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์ และทักษะเชิงเทคนิคลดหลั่นลงมา ขณะที่ผู้บริหารระดับต้น จะใช้ทักษะ เชิงเทคนิคมากที่สุด ใช้ทักษะเชิงมนุษยสัมพันธ์และทักษะเชิงความคิดลดหลั่นลงมา ดังแผนภูมิที่ 8

<i>Management Level</i>	Skill		
	Conceptual	Human Relation	Technical
Top Management			
Middle Management			
Supervisory Management			

แผนภูมิที่ 8 ระดับของผู้บริหารและการใช้ทักษะการจัดการ (Rue and Byars, 1995)

ลักษณะผู้มีทักษะการจัดการ

1. องค์ประกอบของผู้นำที่ดี

ผู้นำที่ดีต้องเป็นนักบริหารจัดการที่ดี มีอุดมคติรู้จักวางนโยบาย วางแผน เป็นตัวแทนที่สัมพันธ์ติดต่อกับหน่วยงานอื่น เป็นผู้ตัดสินใจที่ดีและรู้จักความรับผิดชอบเมื่อทำผิดพลาด รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำที่ดีซึ่งถือว่าเป็นลักษณะที่จำเป็นสำหรับผู้นำนักศึกษาและบัณฑิตทุกคน ดังนี้

สต็อกคิลล์ (Stogdill, 1974) ได้เสนอแนะแนวความคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะประจำตัวของบุคคลที่เป็นผู้นำที่ดี (Traits of Leadership) จะต้องมียุทธศาสตร์ ดังนี้

1. มีความสามารถ ได้แก่ ความสามารถในทางด้านเซาว์ปัญญา ความคิดริเริ่ม ความมีวิจักษณ์ญาณ ความสามารถในการใช้คำพูด ความรอบคอบในการตัดสินใจ
2. มีความสำเร็จ ได้แก่ ความสำเร็จในด้านความเป็นผู้คงแก่เรียน รอบรู้ เชี่ยวชาญ ความสำเร็จในด้านกีฬา ตลอดจนมีความต้องการความสำเร็จ
3. มีความรับผิดชอบ ได้แก่ ความเป็นผู้ที่ไว้ใจได้ คิดหาหนทางด้วยตนเอง มีความเพียร ความพยายาม ความกล้าหาญ ความเชื่อมั่นในตนเอง ตลอดจนมีความปรารถนาที่จะทำความดี
4. ความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเป็นบุคคลที่สามารถทำกิจกรรมเข้าสังคมกับกลุ่ม การให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม การปรับตัวได้ง่ายและมีอารมณ์ขัน
5. มีสถานภาพ ได้แก่ การมีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม การศึกษา ความมีเกียรติ และ เป็นบุคคลที่ได้รับความนิยมนยกย่องของสังคม

มาร์ริเนอร์ (Marriner, 1980) ได้สรุปถึงคุณลักษณะของผู้นำไว้ดังนี้

1. ผู้นำจะต้องมีสติปัญญาสูงกว่ากลุ่มบุคคลที่เขานำอยู่
2. ผู้นำจะต้องมีความคิดริเริ่ม สามารถคิดและทำสิ่งที่เป็นประโยชน์
3. ผู้นำจะต้องมีความคิดสร้างสรรค์ โดยสามารถตระหนักและคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาที่ดีเหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริง
4. ผู้นำจะต้องมีสภาวะทางอารมณ์ โดยมีอารมณ์ที่มั่นคง มีทิศทางและจุดมุ่งหมาย
5. ผู้นำจะต้องมีทักษะในการสื่อสาร
6. ผู้นำจะต้องมีความสามารถชักจูงผู้อื่นให้ปฏิบัติตาม โดยการให้ข้อเสนอแนะให้ข้อมูล โกล่เกลี่ยปัญหาข้อขัดแย้งได้
7. ผู้นำต้องรับรู้บุคคลที่เป็นมิตรหรือศัตรู พร้อมทั้งบรรจุในตำแหน่งที่เหมาะสม
8. ผู้นำจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมของสังคม โดยสามารถเข้ากับบุคคลทุกกลุ่ม

เบนนิส (Bennis, 1989) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำแต่ละคนจะมีความไม่เหมือนกัน ผู้นำที่ดีแต่ละคนเมื่ออยู่ในแต่ละหน่วยงานหรือในสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ก็จะมีบุคลิกภาพการเป็นผู้นำที่แตกต่างกัน แต่โดยภาพรวมจะมีลักษณะร่วมกันบางประการที่เห็นเด่นชัด ดังนี้

1. การมองการณ์ไกล หมายถึง ผู้นำต้องมองกว้างและมองไกลในหน่วยงานของตนและหน่วยงานภายนอก ต้องมองการณ์ไกลในปัจจุบันและอนาคต
2. มีความกระตือรือร้น หมายถึง การเป็นผู้นำจะต้องมีพลังที่จะผลักดันสิ่งต่างๆ ให้มีขึ้น ให้เกิดขึ้นในองค์กร ไม่ใช่เป็นผู้วางเฉย หรือปล่อยวางไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นก็ตาม
3. มีความยุติธรรม หมายถึง เป็นผู้มีศักดิ์ศรี ยืนหยัดในความซื่อสัตย์ ชอบธรรม ถูกต้อง และความยุติธรรมมากกว่าความถูกต้อง ถึงแม้บางครั้งจะได้รับความเจ็บปวดก็ตาม
4. มีการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้น หมายถึง ผู้นำต้องมีความจริงใจ สามารถพิสูจน์ตนเองให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ว่าเป็นคนที่เชื่อถือได้ทั้งในคำพูดและการกระทำ
5. มีความสนใจใฝ่รู้ หมายถึง ผู้นำจะต้องใช้ความสามารถ และถูกท้าทายด้วยสภาพความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของโลก ดังนั้นผู้นำต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต
6. มีความกล้าหาญ หมายถึง ผู้นำจะต้องมีความกล้าในความคิด การแสดงออก และกล้าตัดสินใจ กล้ารับผิดชอบไม่ว่าสิ่งที่ทำไปแล้วนั้นจะดีหรือไม่ดีก็ตาม

เดสเลอร์ (Dessler, 1998) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเป็นผู้นำบุคคลและองค์กรในศตวรรษที่ 21 ในประเด็นคุณลักษณะของผู้นำว่า ควรมีลักษณะเฉพาะ 6 ลักษณะ คือ

1. ผู้นำต้องมีแรงขับและปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะทำให้งานสำเร็จ คือ ผู้นำจะต้องมีแรงจูงใจในตัวเองมากกว่าแรงจูงใจภายนอก
2. ผู้นำต้องมีความต้องการที่จะนำ กล่าวคือ ผู้นำต้องมีอิทธิพล มีพลังอำนาจมากกว่าผู้ตามและมีความจริงใจ ชอบเป็นผู้นำมากกว่าเป็นผู้ตาม
3. ผู้นำต้องมีความซื่อสัตย์และมีคุณธรรม คือ ผู้นำต้องเป็นที่ไว้วางใจของผู้ตาม มีความจริงใจ และมีความใจกว้างต่อผู้ตาม
4. ผู้นำต้องมีการตัดสินใจที่ดี คือ ผู้นำต้องใช้ความรู้และสติปัญญา ประสพการณ์และมีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจ เพื่อการตัดสินใจถูกต้องเหมาะสม
5. ผู้นำต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง นั่นคือ ผู้นำต้องเป็นตัวของตัวเอง ไม่เชื่อผู้อื่นโดยไม่มีเหตุผล ซึ่งความเชื่อมั่นในตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้นำจะต้องใช้ในการตัดสินใจเป็นอย่างมาก
6. ผู้นำต้องรู้เกี่ยวกับวงการด้านธุรกิจ คือ ผู้นำต้องรู้ในด้านธุรกิจการตลาด เพื่อนำข้อมูลต่างๆ มาประกอบในการคิด พิจารณาและตัดสินใจในยุคของการเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อเหตุการณ์ได้

จุมพล หนิมพานิช (2539) ได้กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้นำที่ดี ดังนี้

1. มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องเทคนิค หรือวิชาการที่รับผิดชอบ การเป็นผู้นำ ความรู้ความเชี่ยวชาญเป็นเรื่องจำเป็น เช่น วิธีการทำงาน เข้าใจระบบงาน
 2. มีความคิดสร้างสรรค์ ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการตีความ มีอารมณ์ขัน ใช้ถ้อยคำได้คล่องแคล่ว นับถือตนเอง ยืนยัน รู้จักตนเอง เป็นต้น
 3. มีการตัดสินใจที่ดี หมายถึง การตัดสินใจปัญหาต่างๆ ในทางที่ถูกต้องตรงกับข้อเท็จจริง โดยมีความละเอียดรอบคอบ
 4. มีความสนใจ เอาใจใส่และคอยปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ใต้บังคับบัญชา
 5. มีความเชื่อมั่นในตนเอง เมื่อตัดสินใจกระทำกิจกรรมใดไปแล้วต้องเชื่อมั่นว่าทำสำเร็จไม่หวั่นไหว มีอารมณ์คงที่ หนักแน่น เป็นผู้มีวุฒิภาวะทางอารมณ์
 6. มีร่างกายเข้มแข็ง สุขภาพสมบูรณ์ เพราะผู้นำที่มีร่างกายเข้มแข็ง สุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจดี เป็นที่ยอมรับนับถือจากผู้ปฏิบัติงาน
 7. มีความกระตือรือร้น หมายถึง การมีจิตใจจดจ่อที่ดี และมีความเอาใจใส่ต่อหน้าที่หรือกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติอยู่เสมอ
 8. มีลักษณะเหนือกว่าผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ปฏิบัติงาน หมายถึง เหนือกว่าทางด้านความคิด ผลงาน สถานะในองค์กร หรือบุคลิกภาพส่วนตัว
 9. มีลักษณะเป็นนักกลยุทธ์ ผู้นำที่ก้าวหน้าจะต้องเป็นนักกลยุทธ์ ความเป็นนักกลยุทธ์ช่วยให้ปฏิบัติการใดๆ อย่างคล่องตัวและเคลื่อนไหวอยู่เสมอ ไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่
 10. มีความอดทนทำงานหนักอยู่เสมอ
 11. มีความยุติธรรม เห็นอกเห็นใจผู้ใต้บังคับบัญชา แต่ต้องไม่เสียผลประโยชน์ของส่วนรวม
 12. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ ผู้นำที่ดีต้องเข้ากับหมู่คณะได้ ทำตัวสนิทสนมกับทุกคน โดยวางตัวเป็นกันเองและสนิทสนมกับผู้ใต้บังคับบัญชา
- นันทนา ธรรมบุศย์ (2538) กล่าวถึงลักษณะผู้นำยุคใหม่ว่า ผู้นำขององค์กรในยุคปัจจุบัน ต้องพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าและทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกและให้ความเห็นว่าผู้นำยุคใหม่ควรมีคุณสมบัติดังนี้
1. มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะขององค์กร
 2. เป็นผู้ที่มีมองการณ์ไกลสามารถคาดการณ์ปัญหาหรือเหตุการณ์ต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่องเป็นระบบ และหาทางป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์นั้นๆ อีก ผู้นำที่มีมองการณ์ไกลจะต้องมีลักษณะดังนี้ คือ

2.1 สื่อสารในสิ่งที่คาดการณ์ไว้ให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจได้

- 2.2 คาดการณ์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ
- 2.3 สามารถวางแผนจากปัจจุบันต่อไปถึงอนาคต
- 2.4 เห็นช่องว่างหรือโอกาสที่จะประสบผลสำเร็จ
3. มีความรับผิดชอบ หมายถึง รู้จักหน้าที่ของตนเอง หน้าที่ต่อองค์กร ต่องาน ต่อผู้ร่วมงานและตระหนักในความรับผิดชอบของตน
 4. มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นเอาจริงเอาจังในการทำงาน
 5. กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าเสี่ยง เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง
 6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุภาพนุ่มนวล ปรับตัวเข้ากับคนได้ง่าย สามารถโน้มน้าวจิตใจให้คนทำงานร่วมกันและประสานงานกันเป็นอย่างดี
 7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักพัฒนาและหาแนวคิดใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงหน่วยงานให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น
 8. มีทักษะความเป็นผู้นำ 3 ระดับ ได้แก่
 - 8.1 ความเป็นผู้นำระดับโลก (Metaleadership) หมายถึง การเป็นผู้มีสายตายาวไกล (Foresight) สามารถมองเห็นแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และแรงผลักดันทางเทคโนโลยีได้ทะลุปรุโปร่ง
 - 8.2 ความเป็นผู้นำระดับมหภาค (Macroleadership) หมายถึง ความสามารถในการมองสิ่งต่างๆ มโนภาพที่กว้างหรือมีวิสัยทัศน์ (Vision) และรู้จักใช้กลยุทธ์ (Strategy) ต่างๆ ในการบริหารงาน
 - 8.3 ความเป็นผู้นำในระดับจุลภาค (Microleadership) หมายถึง ความสามารถในการรอบรู้สิ่งต่างๆ ที่เกี่ยวกับองค์กร เช่น ระบบการบริหารงาน นิสัยใจคอและความสามารถของลูกน้อง ผู้นำในระดับจุลภาคจึงต้องมีความสามารถอีก 2 ประการ คือ สามารถสร้างความไว้วางใจและจัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ (Tools) ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้แก่ลูกน้อง
9. มีคุณธรรม รู้ว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ
 - ศีลธรรม เสรีรัตน์ และคณะ (2541) ได้รวบรวมผลงานวิจัยถึงลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิผล คือ
 - 9.1 มีความเฉลียวฉลาด
 - 9.2 มีทักษะในทางความคิด
 - 9.3 มีความคิดสร้างสรรค์
 - 9.4 มีทักษะในเชิงการพูด รู้จักผูกมิตรไมตรี
 - 9.5 มีทักษะทางการพูด
 - 9.6 มีความรู้เกี่ยวกับงาน

9.7 มีทักษะในการจัดการอย่างเป็นระบบ

9.8 มีทักษะในการชักนำจิตใจผู้อื่น

9.9 มีทักษะทางสังคมสูง

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าลักษณะผู้นำที่ดีต้องมีลักษณะดังนี้คือ มีความรู้ดี ใฝ่รู้ มีทักษะการสื่อสาร มีความมุ่งมั่น กระตือรือร้น มีทักษะการตัดสินใจ การจูงใจผู้อื่น การมีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าแสดงออก มีคุณธรรม ความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นผู้มองการณ์ไกล

2. ลักษณะของผู้มีทักษะการจัดการที่ดี

แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของผู้มีทักษะจัดการที่ดีมีดังนี้

เบสเลย์ (Bastley, 1989) สรุปคุณลักษณะของผู้สำเร็จในงานอาชีพว่าเกี่ยวข้องกับ การมีทักษะการจัดการ ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการบริหารเวลา การจัดตนเองและองค์การ การมีทักษะระหว่างบุคคล ทักษะการตัดสินใจและความสามารถในการจัดการสื่อสาร การจูงใจผู้อื่น การจัดการความเครียด

บิทเทล (Bittel, 1990) กล่าวถึงความสามารถในทักษะการจัดการพิจารณาได้จากการควบคุมงาน การแก้ไขปัญหา การวางแผนงาน การสร้างระบบการสื่อสารด้วยการเขียน การบริหารเวลา การให้คำปรึกษากับพนักงาน การพัฒนาตนเอง การรู้จักตนเอง การเป็นตัวแทนในการเจรจา โดยเน้นว่าสิ่งสำคัญที่สุดที่ผู้จัดการควรมีคือ การเรียนรู้และพัฒนาความชำนาญในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยเฉพาะในการบริหารเวลา การมอบหมายงาน การสร้างความร่วมมือ และการบริหารงานไม่ให้เกิดความเครียด

เอเวนเดนและแอนเดอร์สัน (Evenden and Anderson, 1992) กล่าวว่าผู้ที่มีทักษะการจัดการที่ดีต้องมีความสามารถในบทบาท 3 ด้าน คือ 1) บทบาทของการคัดสรรผู้ร่วมทำงาน (Recruiter) ต้องจัดหาคนที่เหมาะสมถูกต้อง 2) การจัดการที่ดีเกี่ยวกับบุคคล (Managing People Posistively) ต้องมีทักษะส่วนบุคคลและทักษะระหว่างบุคคล (Personal and Interpersonal Skills) และ 3) บทบาทของนักพัฒนา (Developer) ผู้จัดการต้องพัฒนาให้มีความก้าวหน้าในตนเองและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล

روبบิน และคัลท์เตอร์ (Robbin and Coulter, 1999) ได้สรุปลักษณะของผู้มีทักษะการจัดการที่มีประสิทธิภาพว่าประกอบด้วยความสามารถในการกำหนดวัตถุประสงค์ การบริหารเวลา การใช้คำพูดในการสื่อสาร การมีทักษะทางสังคม การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการแก้ปัญหาและบริหารความขัดแย้ง

เกษม จาติกวณิช (อ้างถึงในคนชัย เทียนพุ่ม, 2530) มีทัศนะว่าผู้มีความสามารถในการ

จัดการ ควรมีลักษณะดังนี้

1. ตั้งเป้าหมายให้ถูกต้อง
2. จะต้องรู้จักการวางแผนดำเนินงานในระยะยาว แต่ก็พร้อมที่จะปรับปรุงแผนระยะยาวนั้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป
3. ทำให้ดีที่สุด เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยดูลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของงาน และทั้งนี้จะต้องไม่ตั้งเป้าหมายไว้สูงจนเกิดความกังวล
4. ต้องดูแลกิจการอย่างทั่วถึง
5. ต้องใกล้ชิดลูกน้อง

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538) เสนอว่าผู้บริหารในยุคโลกาภิวัตน์ ควรมีความสามารถในการจัดการหรือมีคุณสมบัติดังนี้

1. มองกว้างไกล อย่างต่อเนื่องและพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ (Vision)
2. สามารถจะวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย
3. ไวต่อการรับรู้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก ต้องรู้จักวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข่าวสาร
4. ความสามารถในการจัดระบบการสื่อสารให้ได้ผล ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เป็นอย่างดี
5. มีความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคล
6. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการบริหาร เป็นแบบอย่างที่ดี

กรมวิชาการ (2541) สรุปคุณลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการจัดการไว้ 6 ด้านได้แก่

1. ความสามารถในการประเมินสถานการณ์
2. ความสามารถในการวางแผนการทำงาน
3. ความสามารถในการจัดระบบงาน
4. ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน
5. ความสามารถในการตรวจสอบผลการทำงาน
6. ความสามารถในการปรับปรุงการทำงาน

จากแนวคิดที่กล่าวมาสรุปได้ว่าลักษณะของผู้ที่มีความสามารถในการจัดการจะมีลักษณะดังนี้คือ 1) การบริหารเวลา 2) การสื่อสาร 3) การวางแผน 4) การแก้ปัญหา 5) การกล้าตัดสินใจ 6) การมีมนุษยสัมพันธ์ 7) การจูงใจผู้อื่น 8) การมอบหมายงาน 9) การเจรจาต่อรอง 10) การจัดการความขัดแย้ง 11) การกำหนดเป้าหมาย 12) การมีความรู้ 13) การประเมินสถานการณ์ 14) การเข้าใจระบบงาน 15) การทำงานเป็นทีม 16) การจัดการข้อมูลสารสนเทศ 17) การจัดการความเครียด และ 18) การรู้จักตนเอง

3. คุณลักษณะของนักศึกษาที่เกี่ยวกับทักษะและความสามารถในการจัดการ

คุณลักษณะของนักศึกษาที่เกี่ยวกับความสามารถในการจัดการ มีแนวคิดดังนี้

เดลเวอร์ท (Delwort, 1980) ได้สรุปคุณลักษณะของนักศึกษาเกี่ยวกับความสามารถและทักษะที่จะพัฒนาในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ทักษะทางวิชาการ ทักษะการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและครอบครัว ทักษะความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางปัญญา ทักษะการปฏิสัมพันธ์ ภาวะผู้นำ และองค์การ ทักษะการอาชีพ ทักษะทางร่างกายและการเคลื่อนไหว การตระหนักในตนเอง การยอมรับตนเอง การยอมรับผู้อื่น และการยอมรับสิ่งต่างๆ

ฮินท์และฟรายเออร์ (Hint and Frier, 1998) ได้สรุปเกี่ยวกับทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานและการศึกษา ซึ่งเป็นความสามารถที่จะใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงและเป็นความต้องการในโลกของการทำงานและการใช้ชีวิต มี 6 ประการ ได้แก่ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ทักษะการทำงานกลุ่มหรือการทำงานเป็นทีม 4) การปรับปรุงการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน 5) การแก้ปัญหา และ 6) การประยุกต์เกี่ยวกับจำนวน

เบนเน็ต และคณะ (Bennetts and Others, 2000) ได้สรุปทักษะการจัดการของนักศึกษา เพื่อให้มีคุณลักษณะสอดคล้องกับการจ้างงาน ซึ่งสถาบันควรจัดหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะเหล่านี้ โดยแบ่งขอบข่ายความสามารถในการจัดการเป็น 4 ด้าน คือ 1) การจัดการเกี่ยวกับตนเอง (Managing of Self) ได้แก่ การบริหารเวลา การจัดการความเครียด การรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง การมีกลยุทธ์ในการเรียน การคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ 2) การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น (Managing of Others) ได้แก่ การเรียนรู้และการทำงานกับผู้อื่น การเข้าใจผู้อื่น การให้คำแนะนำช่วยเหลือ การเจรจาต่อรอง การเป็นผู้นำ 3) การจัดการเกี่ยวกับงาน (Managing of Tasks) ได้แก่ การจัดลำดับความสำคัญ การวางแผนและประเมินสถานการณ์ การมีกลยุทธ์ในการทำงาน การเข้าใจโครงสร้างของงาน และการประเมินผลลัพธ์ของงาน 4) การจัดการเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ (Managing of Information) ได้แก่ การวิเคราะห์แยกแยะข้อมูล การรู้จักแหล่งข้อมูลและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คณะทำงานจัดทำแนวทางการสร้างหลักสูตรและรายวิชาใหม่ด้านคุณธรรมและจริยธรรม โครงการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย ทบวงมหาวิทยาลัย (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544) ได้สรุปคุณลักษณะของนักศึกษายุคใหม่ว่า จะต้องมิตักษะชีวิต ซึ่งหมายถึงสามารถนำความรู้ความชำนาญจากการศึกษามาใช้และฝึกฝนจนเกิดเป็นทักษะ ก่อให้เกิดลักษณะเป็นรูปธรรมในสิ่งต่อไปนี้ คือ 1) มีความเห็นใจผู้อื่น 2) เกิดความตระหนักรู้ในตนเองและภูมิใจในตนเอง 3) มีความสามารถจัดการอารมณ์และความเครียดได้เหมาะสม 4) มีความคิดสร้างสรรค์ 5) รู้จักคิดวิเคราะห์วิจารณ์ 6) สามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและรู้จักแก้ปัญหา และ 7) สามารถสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า คุณลักษณะของนักศึกษาที่มีความสามารถในการจัดการมี 16 ลักษณะคือ เป็นผู้มีความสามารถในเรื่องต่อไปนี้ 1) การบริหารเวลา 2) การจัดการอารมณ์และความเครียด 3) การดูแลรักษาสุขภาพ 4) รู้จักตนเอง 5) มีความคิดสร้างสรรค์ 6) มีความรับผิดชอบ 7) การตัดสินใจ 8) การสื่อสาร 9) เข้าใจผู้อื่น 10) สร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น 11) การแก้ปัญหา 12) การทำงานกลุ่มหรือทำงานเป็นทีม 13) มีการปรับปรุงการเรียนรู้และการปฏิบัติ 14) มีความรู้ในงานอาชีพ 15) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 16) เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

4. ขอบข่ายของทักษะการจัดการ

เวกเนอร์ และสเตอร์นเบิร์ก (Wagner and Sternberg, 1985) เสนอว่าปัจจัยที่จะเอื้อต่อความสำเร็จในวิชาชีพ ประกอบด้วยความสามารถ 3 ประเภท คือ ความสามารถในการครองตน ความสามารถในการครองคน และความสามารถในการครองงาน โดยสรุปว่า

1. การครองตน (Managing Self) หมายถึง ความสามารถในการจัดการตนเองให้บรรลุเป้าหมาย อาทิ การจัดลำดับกิจกรรมที่ต้องทำ การกระตุ้นใจตนเองให้มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ การรู้จักความสามารถและศักยภาพของตนเอง
2. การครองคน (Managing Others) หมายถึง ความสามารถในการเข้ากับผู้อื่นได้ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีทักษะความรู้ในการบริหารผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งการมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถ
3. การครองงาน (Managing Tasks) หมายถึง การเข้าใจงาน การรู้จักหาความรู้เพิ่มเติม การมีความคิดสร้างสรรค์ที่ดีในการพัฒนางาน

เบนเน็ต และคณะ (Bennett and Others, 2000) ได้ศึกษาหลักสูตรที่สถาบันอุดมศึกษาควรจัดเพื่อพัฒนาทักษะทั่วไป (Generic Skills) ให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติที่เหมาะสมตรงกับความต้องการจ้างงาน โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารของ 33 หน่วยงาน และจากการสังเกตนักศึกษาที่เข้าเรียนวิชาที่จัด และจากทีมงานผู้ใช้หลักสูตรนี้ในการเรียนการสอน เบนเน็ตได้แบ่งขอบข่ายของทักษะการจัดการ (Management Skill) เป็น 4 ด้าน คือ 1) การจัดการเกี่ยวกับตนเอง (Managing of Self) 2) การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น (Managing of Others) 3) การจัดการเกี่ยวกับงาน (Managing of Tasks) และ 4) การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ (Managing of Information)

1. การจัดการเกี่ยวกับตนเอง ได้แก่ การบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ การกำหนดวัตถุประสงค์ ลำดับความสำคัญและมาตรฐาน การมีความรับผิดชอบการเรียนรู้ของตนเอง การฟังเชิงรุกและมีเป้าหมาย ใช้การสังเคราะห์ การวิเคราะห์ การอ้างเหตุผล พัฒนากลยุทธ์การเรียนรู้ การมีภูมิปัญญาแก้ปัญหาที่ซับซ้อน เรียนรู้และเผชิญสถานการณ์ใหม่ การวิพากษ์อย่างสร้างสรรค์ การจัดการความเครียด

2. การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น ได้แก่ การเอาใจใส่ผู้อื่น คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่น ร่วมมือกันเพิ่มผลผลิต สนองความต้องการของกลุ่ม อธิบายทัศนยะและการแสดงออกได้ มีความคิดริเริ่ม และรู้จักการนำ การเจรจาต่อรอง การให้คำแนะนำอย่างสร้างสรรค์ เรียนรู้บริบทในการทำงานร่วมกัน และให้คำแนะนำและช่วยเหลือผู้อื่น

3. การจัดการเกี่ยวกับงาน ได้แก่ การระบุลักษณะเฉพาะของงาน ใช้ความคิดรอบคอบ ในประเด็นปัญหา จัดลำดับความสำคัญของงาน มีกลยุทธ์ในการทำงาน มีการวางแผนการปฏิบัติงาน รู้ส่วนประกอบย่อยๆ ของงาน ใช้และพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสม และประเมินผลลัพธ์การทำงาน

4. การจัดการเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ การใช้แหล่งความรู้ที่เหมาะสม (ห้องสมุด บุคคล) การใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสม การจัดระบบข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ การเลือกใช้ข้อมูล การสื่อสารโดยการพูด การเขียน และใช้ข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดของเบนเน็ท คล้ายกับแนวคิดของ เวคเนอร์และสเติร์นเบอร์กจะแตกต่างกันที่ เบนเน็ท ได้เพิ่มการจัดการด้านข้อมูลสารสนเทศ เข้ามาอีกหนึ่งองค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องบทบาทการจัดการ (Management Roles) ของ มินท์เบิร์ก (Mintzberg, 1972) ซึ่งได้จัดกลุ่มบทบาทการจัดการเป็น 3 กลุ่ม คือ 1) บทบาทความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal) 2) บทบาทด้านสารสนเทศ (Informational) และ 3) บทบาทการตัดสินใจ (Decisional) ซึ่งบทบาทด้านสารสนเทศ ผู้บริหารต้องรู้จักติดตาม (Monitor role) แยกแยะ (Dissemination role) และบทบาทการเป็นโฆษก (Spokerpersion Role) สอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการที่ให้ความสำคัญกับการจัดการข้อมูลสารสนเทศของผู้บริหาร (เกรียงไกร ศิริมงคล, 2541; เอกชัย กี่สุขพันธ์, 2538)

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงแบ่งขอบข่ายของทักษะการจัดการเป็น 4 ด้าน คือ

1. การจัดการเกี่ยวกับตนเอง (Managing of Self) ได้แก่ ความสามารถในการบริหารเวลา การจัดการอารมณ์และความเครียด การดูแลสุขภาพสภาพ การรู้จักตนเอง การมีความรับผิดชอบ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

2. การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น (Managing of Others) ได้แก่ ความสามารถในการสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การเข้าใจผู้อื่น การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

3. การจัดการเกี่ยวกับงาน (Managing of Tasks) ได้แก่ ความสามารถในการเข้าใจงาน การกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน กระบวนการทำงาน การประเมินผล การปรับปรุงงาน และมีความรับผิดชอบในงาน

4. การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ (Managing Information) ได้แก่ ความสามารถในการจัดการข้อมูลและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ดังนั้นในการจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา จะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมนอกหลักสูตรทั้งมวล มุ่งพัฒนาให้นักศึกษามี

ลักษณะการจัดการที่ดีในองค์ประกอบของการจัดการทั้ง 4 ด้านที่ได้กล่าวมาแล้ว โดยจะต้องสอดคล้องกับทฤษฎีการพัฒนาบัณฑิตศึกษาและการบริหารงานกิจการนักศึกษา

การพัฒนานิสิตนักศึกษา

1. แนวคิดการพัฒนานิสิตนักศึกษา

นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 17-22 ปี ในทางจิตวิทยาพัฒนาการถือว่าเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อในชีวิตเนื่องจากเป็นวัยที่กำลังเปลี่ยนแปลง กำลังเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ และแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเอง มีนักการศึกษาหลายคนได้เสนอคุณลักษณะต่างๆ ที่นักศึกษาคควรได้รับการพัฒนาเพื่อเป็นแนวทางให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ดังนี้

บราวน์ (Brown, 1980; อ้างถึงในสำเนา ขจรศิลป์, 2538) ได้เสนอเป้าหมายในการพัฒนานิสิตไว้ 5 ประการ คือ

1. การพัฒนาเอกลักษณ์ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาระบบค่านิยม การพัฒนาคุณธรรมและการพัฒนาเป้าหมายด้านอาชีพ
2. การพัฒนาทักษะในการสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ทักษะในการสื่อความหมาย การพัฒนาความเข้าใจและความเห็นใจกับผู้อื่น โดยเฉพาะผู้มีความแตกต่างในเรื่องเชื้อชาติ และวัฒนธรรม
3. การพัฒนาทักษะในด้านการเรียนและสติปัญญา ซึ่งจะช่วยให้เป็นบุคคลที่มีความสนใจและทำการศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ๆ ตลอดชีวิต
4. การพัฒนาด้านสุนทรียภาพ คือ การพัฒนาความเข้าใจ เห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในธรรมชาติและศิลปะ ตลอดจนพัฒนาการทักษะในการสร้างสรรค์ในงานศิลปะ
5. การพัฒนาด้านร่างกายและทักษะในด้านนันทนาการ คือ การพัฒนาความตั้งใจ เห็นคุณค่าและบูรณาการกิจกรรมนันทนาการเข้ากับลักษณะการดำรงชีวิตของตน

คิงและฟิลด์ (King and Fields, 1980) มองว่าการพัฒนานิสิตนักศึกษาเป็นด้านหนึ่งของกระบวนการพัฒนามนุษย์ และเสนอเป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ 4 ประการ คือ

1. การพัฒนาสติปัญญา เน้นการพัฒนาความสามารถของบุคคลในการคิดและเรียนรู้ รวมทั้งกระบวนการในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์สังเคราะห์ ข้อมูลเหล่านั้น
2. การพัฒนาเอกลักษณ์ เน้นการพัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง การค้นพบว่าตัวเองเป็นใคร และบอกได้ว่าตัวเองต้องการเป็นคนประเภทไหน ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็นการพัฒนา "อีโก้" หรือ "ลักษณะเฉพาะของบุคคล"

3. การพัฒนาสัมพันธภาพระหว่างบุคคล เน้นการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ผลของการปฏิสัมพันธ์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นและการเรียนรู้ที่สัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์

4. การพัฒนาค่านิยมเน้นการสร้างเกณฑ์เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรม ที่นำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต วิธีการกำหนดบทบาทตัวเองในสังคมโดยคำนึงถึงอุดมคติในสังคม

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนานิสิตไว้ในบทความเรื่อง “In Pursuit of Student Excellence : Wallapa 9-A for Student Development” ว่านิสิตนักศึกษาควรได้รับการพัฒนาด้านต่างๆ 9 ด้าน คือ

1. Academic Performance การพัฒนาให้นิสิตนักศึกษานักศึกษามีความสามารถในเชิงวิชาการ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. Ability พัฒนาให้มีความสามารถทั้งทางด้านการสื่อสาร ความสามารถในการคิด และความสามารถในการจัดการ เช่น การจัดการเวลา การจัดการความเครียด

3. Attitude พัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีทัศนคติที่ดีทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมอื่น

4. Appearance พัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีลักษณะท่าทาง บุคลิกภาพที่ดี เหมาะสม

5. Aim High การพัฒนานิสิตนักศึกษามีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและตั้งเป้าหมายที่สูงมากพอที่จะทำให้เกิดความกระตือรือร้นในความพยายามที่จะทำให้ประสบผลสำเร็จ

6. Accountability การพัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย งานที่ต้องกระทำในหน้าที่

7. Analytical การพัฒนาให้นิสิตนักศึกษามีทักษะในการคิดวิเคราะห์

8. Active พัฒนาให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้มีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ มีความกระตือรือร้นในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งกิจกรรมนักศึกษาและกิจกรรมในชุมชน

9. Appreciation ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษามีความรัก ความชื่นชมในความงามของศิลปะและธรรมชาติ

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538) กล่าวว่า เป้าหมายในการพัฒนานิสิตนักศึกษาสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย ควรมีอย่างน้อย 7 ประการด้วยกัน คือ

1. ด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยมุ่งพัฒนาเจตคติและทักษะในการเรียน เพื่อให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการวิชาชีพ ความรู้และทักษะในการบริหาร ความรู้และทักษะด้านภาษาต่างประเทศและคอมพิวเตอร์ ตลอดจนเป็นผู้ใฝ่รู้อยู่เสมอ

2. ด้านสติปัญญา โดยมุ่งพัฒนาความสามารถในการคิด ความรอบคอบ ไตร่ตรองและมองการณ์ไกล

3. ด้านสังคม โดยเน้นการพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น โดยกระบวนการประชาธิปไตย กิริยามารยาทในสังคม มนุษยสัมพันธ์ และรอบรู้ทั้งวัฒนธรรมไทยและต่างชาติที่ ต้องติดต่อด້วย

4. ด้านอารมณ์ โดยเน้นทำความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง การปรับและการควบคุมอารมณ์ ทางด้านสุนทรียภาพ เพื่อให้เห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

5. ด้านเอกลักษณ์ โดยเน้นทำความเข้าใจบุคลิกภาพของตนเองในทุกๆ ด้านการพัฒนา ความสนใจในงานอาชีพ การวางแผนเพื่อประกอบอาชีพ การวางแผนการดำรงชีวิตให้สอดคล้อง กับบุคลิกภาพของตนเอง

6. ด้านร่างกาย โดยเน้นการพัฒนาความเจริญเติบโตในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย การพัฒนา เจตคติในการรักษาสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ

7. ด้านคุณธรรม โดยเน้นคุณธรรมขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ความกตัญญู กตเวที ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด อดทน เสียสละเพื่อส่วนรวม ตลอดจนการส่งเสริมให้ยึดมั่น ปฏิบัติ ตามคำสอนของศาสนาและจรรยาบรรณในอาชีพ

จากแนวคิดดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาพึงได้รับการพัฒนาเพื่อให้มีความสามารถ ด้านเก่งคิด เก่งคน และเก่งทำ แม้ว่าสถาบันจะไม่สามารถพัฒนานักศึกษาให้เก่งทั้ง 3 ด้านนี้ได้ อย่าง สมบูรณ์ทุกด้าน แต่อย่างน้อยที่สุดนักศึกษาก็ได้รับการพัฒนาความสามารถของตนให้ถึง ศักยภาพที่ควรจะเป็น

2. ปัจจัยสำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษา

ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาไปสู่เป้าหมายตามที่สถาบันอุดมศึกษาได้ กำหนดไว้นั้นมีหลายประการด้วยกัน ซึ่งมีผู้เสนอแนวคิดไว้ดังนี้

สำเนา ขจรศิลป์ (2538) กล่าวว่า การพัฒนานิสิตนักศึกษามีปัจจัยสำคัญ 8 ประการ คือ ด้านบริหาร ด้านวิชาการ ด้านกิจการนักศึกษา ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านนักศึกษา ด้าน สภาพแวดล้อมภายในสถาบัน และด้านสภาพแวดล้อมภายนอกสถาบัน

ซิกเคอริงและไรเซอร์ (Chickering and Reisser, 1993) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การพัฒนาของนิสิตนักศึกษานั้น ได้แก่ สภาพความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม กลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์ กับอาจารย์ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสถาบัน

แอสติน (Astin, 1993) เสนอแนวคิดสอดคล้องในทำนองเดียวกันว่า การมีส่วนร่วมของ นิสิตนักศึกษากับกลุ่มบุคคลและกิจกรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษา

สรุปได้ว่าปัจจัยสำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษานั้นจะประกอบด้วยสภาพแวดล้อมภายใน นอกและภายในสถาบัน ซึ่งสภาพแวดล้อมภายนอกได้แก่ สภาพการแข่งขันที่รุนแรง สภาพการ เปลี่ยนแปลงที่มีอยู่อย่างต่อเนื่อง ทั้งทางด้านสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ และความก้าวหน้าทาง

เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงเฉพาะเรื่องปัจจัยภายนอกเท่านั้น ส่วนเรื่องปัจจัยภายในจะวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 4

3. สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาบัณฑิตศึกษา

สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาบัณฑิตศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ความก้าวหน้าทางวิชาการเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์และระบบสื่อสารโทรคมนาคม ที่สามารถประมวลผลข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็วและสื่อสารกันได้สะดวก มีบทบาทสำคัญต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะช่วยให้เข้าถึงและแสวงหาแหล่งเรียนรู้ได้มากและง่ายขึ้น ทำให้ได้รับประสบการณ์ที่แปลกใหม่ จึงทำให้การเรียนรู้ในชั้นเรียนอย่างเดียวยังไม่เพียงพอต่อความต้องการและการเข้าถึงองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมากมาย ดังนั้นนักศึกษาจึงต้องมีความสามารถในการใช้ภาษาได้มากกว่าหนึ่งภาษา ต้องมีความคล่องแคล่วในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นประตูที่ออกไปสู่โลกกว้างเพื่อเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ

2. สภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ สภาพเศรษฐกิจของประเทศอยู่ในช่วงของการฟื้นตัวและมีแนวโน้มที่ดีขึ้น แต่ก็ไม่อาจคาดการณ์ได้ถึงสถานการณ์ในอนาคต ประกอบกับการสนับสนุนด้านงบประมาณแก่สถานศึกษาจึงยังไม่ขยายมากนัก ดังนั้นการพัฒนาดำเนินงานเพื่อการพัฒนาบัณฑิตศึกษา ยังคงต้องพิจารณาว่าจะใช้กลยุทธ์ใดจึงจะเหมาะสมและสามารถบรรลุเป้าหมาย

3. ตลาดแรงงาน ในปัจจุบันภาวะแรงงานของประเทศยังขยายไม่มากเท่าที่ควร ในอนาคตการคาดการณ์ระยะยาวยังเป็นสิ่งที่พยากรณ์ได้ยาก อันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและการผันแปรทางเศรษฐกิจซึ่งเกิดขึ้นตลอดเวลา ดังนั้นแนวทางการพัฒนาบัณฑิตศึกษาสู่ความเป็นผู้ประกอบการจึงเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับการประกอบอาชีพในอนาคต (จิรวัดน์ วิริงกร, 2545)

4. ความรุนแรงของปัญหาสังคมในปัจจุบัน ซึ่งมีความรุนแรงของปัญหาสังคมในปัจจุบันมีมากขึ้นซึ่ง ประเวศ วะสี (2541) ได้กล่าวว่า ปัญหาสังคมในปัจจุบันมีการขยายตัวมากขึ้นรวดเร็วขึ้น ในสังคมสมัยใหม่ มีปัญหาใหม่ๆ เกิดเพิ่มขึ้น และเป็นปัญหาใหญ่ๆ และมีความซับซ้อนขึ้น เพราะเป็นปัญหาเชิงโครงสร้างที่ยากต่อการแก้ไข เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาเหล่านี้ได้ขยายและลุกลามเข้ามาในสถาบันอุดมศึกษามากขึ้น กระทั่งต่อการจัดระเบียบภายในสถาบัน ซึ่ง สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2543) ได้ให้ความคิดเห็นไว้ว่า “ปัญหาความเสื่อมโทรมทางคุณธรรม จริยธรรมของสังคมไทยในปัจจุบัน ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับความไม่ซื่อสัตย์สุจริต ปัญหาการขาดความรับผิดชอบและเกียจคร้าน และปัญหาการขาดการประมาณตนและการยับยั้งชั่งใจ จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไปในทางที่น่าวิตกกังวล และจะเป็นปัญหาอย่างยิ่งต่อการพัฒนาบัณฑิตศึกษาในอนาคต” กระทั่งต่อการพัฒนาด้านวินัยนักศึกษา การพัฒนาบัณฑิตศึกษา ซึ่งสัดส่วนนักศึกษาที่ขาดระเบียบวินัยจะขยายขึ้นในอนาคต

5. เสี่ยงสะท้อนจากสถานประกอบการในเรื่องคุณภาพการศึกษา และความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในอนาคต สืบเนื่องจากการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง หน่วยงานต่างๆ ในตลาดแรงงานต่างก็ต้องการผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นปัจจัยแห่งการแข่งขัน จากเสียงสะท้อนดังกล่าว ชี้ว่าบัณฑิตจำนวนไม่น้อยขาดคุณภาพ และขาดทักษะที่ดีพอในการทำงาน เช่น ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงาน ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการนำเสนอ ความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบและการคิดเชิงวิเคราะห์ ความรับผิดชอบและการบริหารเวลาได้ดี เป็นต้น

6. กฎหมาย และแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะต้องนำมาพิจารณาในการพัฒนานักศึกษามีดังนี้

6.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ในหมวด 5 มาตรา 81 กำหนดไว้ว่า “รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คุณธรรม จัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ ปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ...”

6.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 1 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาไว้ดังนี้

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษทรัพย์ากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ในหมวด 4 มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการดังต่อไปนี้ (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และมาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่กันไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

สมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

ตามความใน พ.ร.บ. นี้ให้ความสำคัญใน 2 ประเด็น คือ

6.2.1 ความประพฤติของผู้เรียน สถาบันต้องพัฒนาแบบแผนในการดำเนินการ เพื่อให้ให้นักศึกษาประพฤติเหมาะสมในอันจะนำไปสู่การ “เป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรม มีวินัย มีจิตใจงามเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข”

6.2.2 การร่วมกิจกรรม สถาบันต้องส่งเสริมให้นักศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมอันจะนำไปสู่ “การคิดเป็น ทำเป็น พึ่งตนเอง รู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบ”

6.3 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ โดยมุ่งพัฒนาสังคมไทยสู่ “สังคมที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ” ใน 3 ด้าน คือ

6.3.1 “สังคมคุณภาพ” ที่ยึดหลักความสมดุล พอดี โดยการสร้างคนดี คนเก่ง ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีวินัย มีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกสาธารณะ พึ่งตนเองได้

6.3.2 “สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้” โดยพัฒนาคนให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น มีเหตุผล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลก

6.3.3 “สังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน” ที่ดำรงไว้ซึ่งคุณธรรมและคุณค่าของเอกลักษณ์สังคมไทยที่พึ่งพาเกื้อกูลกัน รู้รัก สามัคคี มีจารีตประเพณีอันดีงาม มีความเอื้ออาทร รักและภูมิใจในชาติและท้องถิ่น

6.4 ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาระดับอุดมศึกษาไว้ดังนี้

6.4.1 สถาบันอุดมศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีจิตสำนึกแบบผู้ประกอบการ มีความคิดและวิจรรณญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีวินัย มีความรับผิดชอบ นำไปสู่การพัฒนาประเทศไทยได้

6.4.2 อุดมศึกษาไทยเป็นการศึกษาของปวงชน กระจายโอกาสสู่ปวงชนทุกระดับทุกอาชีพ ให้สามารถเข้าศึกษาในหลักสูตรทั้งเพื่อรับปริญญาและไม่รับปริญญา จากการจัดการศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย

6.4.3 อุดมศึกษาไทยมีเอกภาพเชิงนโยบายและมาตรฐาน สถาบันอุดมศึกษา ระดับปริญญาเป็นนิติบุคคลสามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบได้ ภายใต้อาณัติการประกันคุณภาพภายในที่เหมาะสม และสามารถพัฒนาระดับให้ทัดเทียมกับสากลได้

6.4.4 สถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา มีพันธกิจในการให้การศึกษาระดับสูง ทางวิชาการและวิชาชีพ จัดฝึกอบรม และพัฒนาทักษะที่เป็นความต้องการในการพัฒนาท้องถิ่น ชุม

ชนและประเทศชาติ มีการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยี จัดบริการวิชาการและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

จากวิสัยทัศน์ดังกล่าวได้นำความรู้ไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และยุทธศาสตร์การพัฒนาอุดมศึกษาไว้หลายประการ โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 2 : สร้างความแข็งแกร่งทาง วิชาการให้กับระบบอุดมศึกษาที่ยั่งยืน ได้กำหนดมาตรการและกลไกหลักที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษาไว้ในข้อ 2.4 การปฏิรูปการเรียนการสอนและการขยายบริการการศึกษาที่เหมาะสม ดังนี้

ข้อ 9 สนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาจัดการศึกษาที่หลากหลายทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

ข้อ 11 ปรับปรุงแนวทางการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาให้ยึดฐานชุมชนและสังคมเป็นหลัก สร้างให้เกิดความรู้และความเข้าใจในชุมชนและสังคม โดยมุ่งส่งเสริมโอกาสและองค์ความรู้ที่พอเพียงสำหรับการดำรงชีวิตของชุมชน ที่นำไปสู่การฝึกอบรมจิตใจของนิสิต นักศึกษาให้มีคุณธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม

ข้อ 12 พัฒนาทักษะของบัณฑิตให้มีจิตสำนึกแบบผู้ประกอบการมากกว่าการเป็นลูกจ้าง มีวิสัยทัศน์ที่สร้างความมั่นคงให้กับตนเองควบคู่ไปกับความมั่นคงของชุมชน

ข้อ 13 ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพอนามัย และร่างกายของนักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ มีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์สนับสนุนการกีฬาทั้งเพื่อสุขภาพ และการแข่งขันเพื่อความสามัคคี ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาและความเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เพื่อให้สถาบันการศึกษาผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเหมาะสม กับสภาพปัจจุบันในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) จึงได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพของบัณฑิตหรือคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ 8 ประการ คือ

1) ต้องมีองค์ความรู้ในสาขาวิชาชีพของตน ที่มีความลุ่มลึกเพียงพอที่เริ่มปฏิบัติงานระดับมืออาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ต้องมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาตนเองและความเป็นเลิศในสาขาวิชาชีพของตน

3) ต้องเป็นนักแก้ปัญหาที่สามารถประยุกต์ทักษะ การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดเชิงเหตุผล และการคิดเชิงสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาที่แตกต่างกันได้

4) ต้องมีทักษะในการจัดการ สามารถปฏิบัติงานด้วยตนเองโดยอิสระและปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ต้องสามารถติดต่อสื่อสารได้ด้วยภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษ

6) อย่างมีประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงานตามสาขาวิชาชีพ และการสื่อสาร
กับ ประชาคมโลก

7) ต้องสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งความรู้ในการปฏิบัติงาน
งานและการพัฒนาความรู้ด้วยตนเอง

ต้องมีทักษะและทัศนคติที่เป็นสากล สามารถปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพใน
ประชาคมโลก

8) ต้องยึดมั่นในหลักคุณธรรมและจรรยาบรรณในสาขาวิชาชีพ มีความรับผิดชอบ
ต่อสังคม ยึดมั่นในจริยธรรมและค่านิยมที่ดีงาม เช่น ซื่อสัตย์ โปร่งใส กล้ายืนหยัดทำใน
สิ่งที่ถูกต้อง ไม่เลือกปฏิบัติ และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน เป็นต้น

4. ทฤษฎีการพัฒนานิสิตนักศึกษาของซิกเคอริง

ซิกเคอริง (Chickering, 1969) มองว่านิสิตนักศึกษานั้นอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งสิ่ง
สำคัญที่สุดที่ต้องได้รับการพัฒนา คือ การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Identity) ดังนั้น เขาจึงได้เสนอ
แนวความคิดพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ 7 ด้าน เรียกว่า Seven Vectors of Development คือ

1. การพัฒนาความสามารถ (Developing Competence)
2. การจัดการกับอารมณ์ (Managing Emotions)
3. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง (Developing Autonomy)
4. การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน (Establishing Identity)
5. การสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่นอย่างอิสระ (Freeing Interpersonal Relationships)
6. การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose)
7. การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity)

การพัฒนาทั้ง 7 ด้านของซิกเคอริงที่เสนอนี้ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป และเป็น
ทฤษฎีที่สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ มักใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ต่อมาในปี
ค.ศ.1993 ซิกเคอริงและไรเซอร์ (Chickering and Reisser, 1993) ได้ทบทวนแนวคิดนี้หลังจากที่
ได้ทำการศึกษาและเก็บข้อมูลเพิ่มเติมมาโดยตลอดและได้ปรับแก้ไขใหม่ ซึ่งมีสาระดังนี้
(ธิดารัตน์ บุญนุช, 2543)

1. การพัฒนาความสามารถ ด้านสติปัญญา ร่างกาย และความสัมพันธ์กับผู้อื่น

(Developing Competence)

ความสามารถด้านสติปัญญา เป็นการพัฒนาความสามารถในการคิด การเข้าใจเนื้อหา
ความชำนาญในการใช้สติปัญญา วิเคราะห์และสังเคราะห์สิ่งต่างๆ

ความสามารถด้านร่างกาย ได้แก่ การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางกีฬาและศิลปะ ความแข็งแรง
และมีวินัยในตนเอง

ความสามารถด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น เป็นการพัฒนาทักษะการฟัง การสื่อสารกับผู้อื่น อย่างมีประสิทธิภาพ การปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ปรับวิธีการคิดและแนวทางของตนให้เข้ากับเป้าหมายของกลุ่ม รู้จักใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีและการดำเนินการของกลุ่มเป็นไปด้วยดี

ความมั่นใจในตัวเองของนักศึกษา จะเกิดขึ้นเมื่อเขาารู้ตัวว่าเขามีความสามารถมากขึ้น วางใจในความสามารถของตน ยอมรับที่จะรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากเพื่อน และรู้จักบูรณาการความสามารถที่กล่าวมาข้างต้นทั้ง 3 ด้าน

2. การจัดการด้านอารมณ์ (Managing Emotion) เป็นการที่นิสิตนักศึกษาตระหนักและรับรู้ในอารมณ์ทั้งดีและไม่ดีของตนเอง

การพัฒนาเกิดขึ้นเมื่อนิสิตศึกษาเรียนรู้วิธีที่จะปลดปล่อยอารมณ์หุดหู่ วิตกกังวล และความรู้สึกต่างๆ ที่ไม่ดีของตน จัดการและจัดระเบียบอารมณ์และความคิดในทางไม่ดีมากกว่าจะเก็บกด

ส่วนอารมณ์ที่ดีๆ เช่น ความปีติยินดี ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น นิสิตนักศึกษาต้องตระหนัก รู้ในอารมณ์เหล่านั้นและปล่อยให้อารมณ์นั้นเกิดขึ้นในตนเอง เพราะเป็นอารมณ์ที่จะก่อให้เกิดผลดีกับตนเองและเพื่อนหรือบุคคลที่ตนมีสัมพันธภาพด้วย

3. ความเป็นตัวของตัวเองและการยอมรับการอาศัยพึ่งพิงซึ่งกันและกัน (Moving Through Autonomy Toward Independence) เป็นการเรียนรู้ที่จะอยู่ได้ด้วยตนเองรับผิดชอบที่จะไปให้ถึงเป้าหมายที่ตนเลือก โดยถูกชักนำจากผู้อื่นน้อยมาก การพัฒนาในขั้นนี้ต้องอาศัยทั้งความเป็นตัวของตัวเองทางความคิดและการกระทำ ในขณะที่เดียวกันก็ยอมรับการพึ่งพิงอาศัยซึ่งกันและกันในสังคมด้วยยอมรับในความเป็นตัวของตัวเอง และรู้จักทั้งการให้และการรับเมื่ออยู่ในสังคมเพื่อน ๆ

4. การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ (Developing Mature Interpersonal Relations) เป็นการพัฒนาความสามารถที่จะใกล้ชิดกับผู้อื่นได้ โดยยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้านต่างๆ ทั้งความคิด ประสบการณ์และวัฒนธรรม

การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะนี้ จะทำให้นิสิตนักศึกษาไม่ยึดติดกับความคิดของตน ไม่หลงตน ทำให้สัมพันธภาพที่เกิดขึ้นเหนียวแน่นเพราะเป็นสัมพันธภาพที่อยู่บนความซื่อตรง ห่วงใย และเป็นการตอบสนองที่ไม่อยู่ภายใต้เงื่อนไขใดๆ การพัฒนาแบบนี้เป็นการพัฒนาการอยู่ร่วมกันแบบผู้ใหญ่ที่ต่างยอมรับในข้อบกพร่องหรือความภูมิใจในคุณค่าต่างๆ ร่วมกัน ฉะนั้นแม้จะต้องห่างไกลกันสัมพันธภาพก็ยังคงยั่งยืน

5. การสร้างเอกลักษณ์แห่งตน (Establishing Identity) เป็นการพัฒนาที่ทำให้ นิสิตนักศึกษาค้นหาว่า ประสบการณ์แบบไหนที่ทำให้ตนเองพอใจ รู้สึกปลอดภัยและมั่นใจในตนเอง และจะต้องทำประสบการณ์นั้นบ่อยครั้งเพียงใด การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตนนี้รวมไปถึงความพอ

ใจในรูปร่างลักษณะของตนเองและการปรับตัวทางเพศ การยอมรับและเข้าใจในบทบาทของตน การนับถือตนเอง การมั่นใจในบุคลิกภาพของตน

การที่นิสิตนักศึกษาจะสร้างเอกลักษณ์ของตนได้นั้น ยังขึ้นอยู่กับการพัฒนาความสามารถด้านต่างๆ การจัดการกับอารมณ์ การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเองและการพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นดังที่กล่าวมาแล้วด้วย

6. การพัฒนาเป้าหมาย (Developing Purpose) เป็นการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้สามารถที่จะประเมินความสนใจและทางเลือกต่างๆ ความสามารถที่จะสร้างความชัดเจนให้กับเป้าหมายต่างๆ วางแผนและมุ่งมั่นที่จะสู้อุปสรรคทั้งหลายอย่างตั้งใจจริง

การพัฒนาเป้าหมายต้องอาศัยแผนในการปฏิบัติการ การกำหนดและบูรณาการสิ่งที่ควรทำก่อนหลังภายใน 3 ด้านต่อไปนี้ คือ การวางแผนและความตั้งใจจริงในการเลือกอาชีพ ความสนใจส่วนตัว การยอมรับของครอบครัวและคนรอบข้าง นอกจากนี้การพัฒนาเป้าหมายยังรวมไปถึงความสามารถที่จะรวมเป้าหมายต่างๆ ภายใต้ขอบเขตที่กว้างขวางกว่า ให้เป็นจุดมุ่งหมายที่มีความหมายมากยิ่งขึ้น และฝึกใช้ความสามารถนี้อย่างตั้งใจบนพื้นฐานชีวิตประจำวัน

7. การพัฒนาความมีคุณธรรม (Developing Integrity) การพัฒนาข้อนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่าคุณค่าและความเชื่อของบุคคล เป็นพื้นฐานในการแปลความหมายจากประสบการณ์

การพัฒนาคุณธรรมเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความเป็นมนุษย์ คุณค่าส่วนบุคคลและการพัฒนาความพอดี

การพัฒนานิสิตนักศึกษาทั้ง 7 ด้าน ตามแนวคิดของซิกเคอร์ริงและไรเซอร์นี ครอบคลุมจุดมุ่งหมายและหลักการในมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ว่า "การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข" ซึ่งแนวคิดของซิกเคอร์ริงจะสามารถใช้ได้กับงานการพัฒนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

5. ทฤษฎีตัวป้อน - สภาพแวดล้อม - ผลลัพธ์ (I - E - O Model)

แอสติน (Astin, 1993) ได้ศึกษาผลกระทบของสภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษาที่มีต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา มาเป็นเวลานานกว่า 30 ปี และได้สร้างทฤษฎีตัวป้อนสภาพแวดล้อมผลลัพธ์ (I - E - O Model) I คือ ตัวป้อน หมายถึง ลักษณะของนิสิตนักศึกษาเมื่อแรกเข้าสู่สถาบันอุดมศึกษา E คือ สภาพแวดล้อมซึ่งเป็นตัวแปร อันได้แก่ โปรแกรม นโยบายของสถาบัน อาจารย์ เพื่อน และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับการสอน O คือ ผลลัพธ์ หมายถึง คุณลักษณะของนิสิตนักศึกษาภายหลังได้ใช้เวลาในสภาพแวดล้อมดังกล่าว การเปลี่ยนแปลง หรือพัฒนาการของนิสิตนักศึกษาเปรียบเทียบได้จากลักษณะของผลลัพธ์กับตัวป้อน

แอสตินได้จำแนกผลลัพธ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการของนิสิตนักศึกษาออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ผลลัพธ์ที่มีความรู้ หมายถึง กระบวนการทางสติปัญญา เช่น การคิด การใช้เหตุผล ทักษะพื้นฐาน ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ การพัฒนาอาชีพ ตลอดจนความสำเร็จในอาชีพ ความรับผิดชอบ รายได้และการยอมรับจากบุคคลอื่น

2. ผลลัพธ์ที่ไม่เป็นความรู้ หมายถึง ทักษะคตินของนักศึกษา คุณค่า ความเชื่อ แรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์ บุคลิกภาพ ความเป็นพลเมืองดี และการมีมนุษยสัมพันธ์

แอสติน ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อประสบการณ์ของนักศึกษา ได้แก่

1. ลักษณะของสถาบัน ได้แก่ รูปแบบของสถาบัน สังกัดของสถาบัน และขนาดของสถาบัน

2. หลักสูตร ได้แก่ รูปแบบของการจัดหลักสูตรวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาบังคับ

3. คณาจารย์ ได้แก่ การทำวิจัยของอาจารย์ ประสิทธิภาพการสอน บรรยายภาสในการทำงาน และภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา

4. กลุ่มเพื่อน เป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อนิสิตนักศึกษา การเข้ากลุ่มเพื่อน ลักษณะของเพื่อน การปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อน มีผลต่อบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษา

5. การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษา หมายถึง การที่นิสิตนักศึกษาได้เข้าไปเกี่ยวข้องหรือเข้าร่วมกับกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้ได้ประโยชน์กับสิ่งนั้น

จากแนวคิดของแอสติน การที่นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมมากก็จะเกิดการพัฒนาได้ในด้านต่างๆ ได้มาก ซึ่งการจัดกิจกรรมในสถาบันศึกษาแต่ละแห่ง จะเป็นงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายกิจการนักศึกษาที่ต้องบริหารงานกิจการนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

งานกิจการนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ

งานกิจการนักศึกษาหรืองานกิจการนิสิต ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Student Affairs, Student Service, Student Personnel Work, Student Personnel Services, หรือ Student Personnel Development นักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายของงานกิจการนักศึกษาไว้ดังนี้

วิลเลียมสัน (Williamson, 1961) ได้เน้นสาระเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษาว่าเป็นกระบวนการ 2 ด้าน ด้านแรกเกี่ยวกับการจัดบริการให้นักศึกษา มุ่งเน้นถึงการช่วยเหลือนักศึกษาในการแก้ปัญหาต่างๆ รวมถึงการส่งเสริมทักษะในการศึกษาเล่าเรียนและการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ด้านที่ 2 เกี่ยวกับนักศึกษา โดยมุ่งส่งเสริมการพัฒนาการของนักศึกษา ทั้งด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของงานกิจการนิสิตนักศึกษาว่า คือ การให้บริการของสถาบันอุดมศึกษาแก่นิสิตนักศึกษา ทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคลในแง่ของการให้คำปรึกษา การบริการและสวัสดิการแก่นักศึกษา เช่น การแนะแนว การศึกษาและอาชีพ การจัดหางาน บริการหอพัก และการให้คำปรึกษาแก่องค์กรนักศึกษา

ไบรดี (Birdie, 1976) ได้ให้แนวคิดว่าเป็นงานที่ประยุกต์ความรู้และหลักการอุดมศึกษารวมทั้งการผสมผสานด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2543) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับงานกิจการนิสิตนักศึกษาว่า คือ งานรับผิดชอบที่มหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา/คณบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ประสานงาน และส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการและมีชีวิตอยู่ในมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุข

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538) ได้ระบุว่า งานกิจการนักศึกษาเป็นกระบวนการทางการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่นักศึกษาและพัฒนานักศึกษา โดยมีความหมายครอบคลุมลักษณะงานที่เกี่ยวกับการติดต่อสัมพันธ์ของนักศึกษาทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม พร้อมทั้งการจัดบริการให้นักศึกษา ทำหน้าที่เป็นตัวกลางประสานงานระหว่างนักศึกษา บิดา มารดา ผู้บริหาร คณาจารย์ และชุมชน ทำหน้าที่ติดต่อประสานงาน และเสริมสร้างประสบการณ์ที่มีผลทำให้เกิดการพัฒนาการทางการศึกษแก่นักศึกษา และทำหน้าที่เป็นผู้ให้การปรึกษา การแปลความหมายและให้ข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวกับแรงผลักดันทางด้านจิตวิทยา สังคม และวัฒนธรรม ซึ่งมี อิทธิพลต่อพฤติกรรมและการกระทำของนักศึกษา

คณะกรรมการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ (สภาสถาบันราชภัฏ, 2542) สรุปว่างานกิจการนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา เป็นกระบวนการทางการศึกษาที่สถาบันอุดมศึกษาได้จัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่นักศึกษา และช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านวิชาชีพชั้นสูง สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ

กิจการนักศึกษา เป็นกระบวนการในการให้บริการแก่นักศึกษา นอกเหนือจากกระบวนการทางวิชาการและมีหน้าที่สนับสนุนให้กระบวนการทางวิชาการดำเนินไปด้วยดี (สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2542)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า งานกิจการนักศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับนักศึกษา และเป็นกิจกรรมเสริม นอกเหนือจากการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษา มีความพร้อมในด้านการเรียน ช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่มีบุคลิกทั้งด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย สติปัญญา และ จิตใจ และให้บริการและจัดสวัสดิการให้กับนักศึกษา

1. ปรัชญาของงานกิจการนักศึกษา

การดำเนินงานกิจการนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาแห่งหนึ่งแห่งใด ย่อมขึ้นอยู่กับรากฐานของปรัชญาแต่ละสถาบัน ซึ่งต่างก็เน้นเพื่อให้บริการแก่นักศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด พยายามทุกวิถีทางเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้ก้าวหน้า ทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ และจิตใจ

สภาการศึกษาอเมริกัน (American Council on Education, 2007) ได้กำหนดปรัชญาการบริหารงานกิจการนักศึกษา ซึ่งมีหลักสำคัญอยู่ 4 ประการ คือ

1. นักศึกษาแต่ละคนได้รับการพิจารณาว่าเป็นบุคคลทั้งหมด โดยพึงเล็งถึงแง่มุมแห่งการพัฒนาของเขาทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ ตลอดจนทางสติปัญญา
2. นักศึกษาแต่ละคนควรได้รับการยอมรับว่า มีความเป็นเอกลักษณ์ในตนเอง และควรทำงานด้วยในฐานะที่เป็นบุคคลที่มีความสำคัญผู้หนึ่ง
3. สิ่งแวดล้อมทั้งหมดของนักศึกษาเป็นเรื่องของการศึกษา และควรนำมาใช้ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลทางพัฒนาการอย่างสูงสุด
4. ความรับผิดชอบหลักของความเจริญเติบโตในเรื่องส่วนตัว และสังคมของนักศึกษากับคุณสมบัติของเขาเอง

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) ได้รวบรวมปรัชญาของงานกิจการนักศึกษา สรุปไว้ดังนี้ คือ

1. การพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์เป็นหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษา โดยฝ่ายกิจการนักศึกษาทำหน้าที่เพิ่มพูนประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมทั้งในด้านระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของสังคม ฝึกให้เป็นผู้มีเหตุผล รู้จักกตัญญู รู้จักการทำงานร่วมกัน และมีความรับผิดชอบ

2. เพื่อเสริมความพร้อมในการเรียน และให้นักศึกษาใช้ความสามารถที่มีอยู่ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากนักศึกษาที่เข้าสู่ระบบของสถาบันอุดมศึกษาในปีแรกมักจะประสบปัญหาด้านการปรับตัวต่อการเรียนเป็นอันมาก ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่ของฝ่ายกิจการนักศึกษาที่จะช่วยให้นักศึกษามีความพร้อมในด้านการเล่าเรียน ซึ่งอาจทำได้โดยจัดปฐมนิเทศนักศึกษาแรกเข้า เพื่อให้นักศึกษารู้จักปรับตัวเข้ากับสถานที่ สิ่งแวดล้อมและกลุ่มเพื่อน เป็นการเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ผู้เรียน มีการแจกเอกสารคู่มือแนะนำแผนการเรียน วิธีการเรียน จัดให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อชี้แนะแนวทางการใช้ชีวิตอย่างถูกต้อง จัดให้มีการสอนซ่อมเสริมเพื่อช่วยพัฒนาความสามารถทางด้านวิชาการที่ขาดหายไป

3. เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นหน้าที่ของฝ่ายกิจการนักศึกษาที่ต้องรับผิดชอบตั้งแต่ก่อนเข้าศึกษาจนกระทั่งสำเร็จการศึกษาจากสถาบัน ต้องให้การดูแลเอื้ออาทรต่อความยากลำบาก จัดสิ่งอำนวยความสะดวกเมื่อนักศึกษาเจ็บป่วยทั้งทางกายและใจ ซึ่งอาจทำได้หลายรูปแบบตามแต่สถาบันจะเห็นสมควร เช่น จัดให้มีหน่วยแพทย์พยาบาล จัดให้มีห้องให้คำ

ปรึกษาแนะนำเพื่อพูดคุยในเรื่องส่วนตัวของนักศึกษา จัดให้มีสถานที่ออกกำลังกายและพักผ่อน ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างให้นักศึกษาเป็นผู้มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์

4. จัดตั้งอำนาจความสะดวก โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการใช้สอยเพื่อให้นักศึกษาได้ใช้อย่างเต็มที่ ทั้งทางด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ที่ทำการไปรษณีย์ ธนาคาร รถรับส่ง และร้านค้าต่างๆ

5. สนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตย เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ ฝึกฝนวิถีชีวิตในระบอบประชาธิปไตย สนับสนุนให้มีองค์การนักศึกษา สถานักศึกษา องค์การนักศึกษาประจำคณะวิชา ชมรม กลุ่มกิจกรรม เพื่อฝึกให้ทำงานร่วมกัน รู้จักใช้สิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง อันเป็นพื้นฐานของระบอบประชาธิปไตย

6. เพื่อเตรียมบัณฑิตให้เป็นผู้นำทางด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ฝ่ายกิจการนักศึกษาต้องให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมที่นักศึกษาหรือมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเพื่อเป็นการให้ประสบการณ์ตรง ทำหน้าที่อบรมสั่งสอนให้นักศึกษารัก และเข้าใจในศิลปะและวัฒนธรรมไทยจนเกิดความภาคภูมิใจ และสามารถเป็นผู้นำสังคมในด้านศิลปวัฒนธรรม อบรมสั่งสอนให้รู้และเข้าใจในด้านเศรษฐกิจสังคม และการเมือง อย่างน้อยก็เป็นบัณฑิตที่มีความรู้รอบตัว เป็นพื้นฐานในการออกไปต่อสู้กับโลกภายนอก

ปรัชญาของงานกิจการนักศึกษาถือว่าเป็นพื้นฐานของการจัดดำเนินงานกิจการนักศึกษา ทั้งนี้เพื่อมุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนา และมีความเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย สติปัญญาและจิตใจ เพียบพร้อมด้วยความรู้และคุณธรรม ดังนั้นในการจัดดำเนินงานกิจการนักศึกษาจึงจำเป็นต้องสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาส่วนใหญ่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนดไว้

2. ขอบข่ายงานกิจการนักศึกษา

โนลส์ (Knowles, 1978) ได้กำหนดภารกิจของฝ่ายกิจการนักศึกษาออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสวัสดิการ ได้แก่ การแนะแนวและการบริการทุกรูปแบบ ทั้งด้านสุขภาพอนามัย ด้านทุนการศึกษา การทดสอบ การจัดหางาน และรวมทั้งการให้บริการแก่ศิษย์เก่า

2. ด้านการควบคุม ได้แก่ การรับนิสิตนักศึกษาเข้าศึกษาในสถาบัน การเก็บและรักษาระเบียบระบอบของนักศึกษา การดูแลเรื่องระเบียบวินัยรับผิดชอบในชีวิตและความเป็นอยู่ของนักศึกษาขณะศึกษาในสถาบัน

3. ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร ภารกิจด้านนี้จะครอบคลุมองค์การของนักศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเมือง สังคม การจัดโปรแกรมทางวัฒนธรรม กิจกรรมที่สร้างสรรค์ต่างๆ รวมไปถึงความเกี่ยวข้องระหว่างนักศึกษากับชุมชนในทุกรูปแบบ

4. ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดให้มีการช่วยฝึกทักษะทางการเรียนรู้ต่างๆ เช่น การอ่าน การเขียน ให้รวดเร็วถูกต้อง การช่วยเหลือนักศึกษาต่างประเทศด้านการเรียน รวมไปถึง การพัฒนาการเรียนการสอนในหอพักด้วย

ทริป (Tripp, 1977) ได้ให้แนวคิดที่เกี่ยวกับงานนี้ไว้ 4 ด้านคือ 1) ด้านบริการและสวัสดิการ 2) ด้านกิจกรรมนักศึกษา 3) ด้านวินัยและการปกครอง และ 4) ด้านการอบรมพัฒนา ดังมีรายละเอียดแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านบริการและสวัสดิการ เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาส่วนตัว อาชีพ การศึกษา การเงิน ศาสนา การวางตัวบุคคล การทดสอบ บริการหอพัก บริการอาหาร บริการสุขภาพและการบริการศิษย์เก่า

2. ด้านกิจกรรมนักศึกษา เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับงานสโมสรนักศึกษา กีฬาภายในสถาบัน อุดมศึกษา กีฬาระหว่างสถาบัน กิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรม องค์กรนักศึกษาและการติดต่อสัมพันธ์กับท้องถิ่น กิจกรรมนักศึกษาถือว่าเป็นงานที่จัดขึ้นโดยนักศึกษา เพื่อให้มีประสบการณ์ในอันที่จะพัฒนาตนเองในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และงานทางด้านวิชาการ เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาเข้าร่วมด้วยความสมัครใจและไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับคะแนนหรือประโยชน์อย่างอื่น การดำเนินกิจกรรมจะได้รับคำแนะนำจากนักศึกษาและได้รับความสนับสนุนจากสถาบัน

3. ด้านวินัยและการปกครอง เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลให้นักศึกษาปฏิบัติตามระเบียบ กติกาสังคมในปัจจุบัน รวมทั้งการสรรหา การรับนักศึกษา การเก็บระเบียบ หอพักนักศึกษา หอพักในมหาวิทยาลัยและหอพักนอกมหาวิทยาลัย

4. ด้านการอบรมพัฒนานักศึกษาการอบรมพัฒนาเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการสอน ช่อม เสริม การปฐมนิเทศ การสอนตามหอพักในมหาวิทยาลัย การสอนตามหอพักนอกมหาวิทยาลัย ควรให้นักศึกษามีโอกาสเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อส่งเสริมบุคลิกภาพ มีการส่งเสริมการพัฒนาด้านสังคม โดยสนับสนุนการทำงานเป็นหมู่คณะ มีการสนับสนุนการพัฒนาในด้านสติปัญญา การอบรมนักศึกษานั้น วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2529) ได้กล่าวว่างานบริหารกิจการนักศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น จะต้องพัฒนาบัณฑิตให้มีความเจริญแห่งตนควบคู่ไปกับความเจริญทางวิชาการและถือตามแนวคิดที่ว่า คนเราพัฒนาได้โดยเกิดจากการ อบรมสั่งสอน

อาร์มาครอส (Armacost, 1970; อ้างถึงในจุไร ชุมรัมย์, 2538) ได้เสนอความคิดในการสร้างความเข้าใจให้แก่นักศึกษา โดยการสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาปรับปรุงตนเอง ซึ่งในส่วนนี้ถือว่าเป็นงานที่สำคัญของงานกิจการนักศึกษา และความสำเร็จในงานด้านวินัยและปกครองนี้คือ ความรับผิดชอบที่นักศึกษาจะสร้างวินัยในตนเอง

บลิมลิง (Blimling, 2002) ได้สรุปหลักปฏิบัติงานที่ดีสำหรับกิจการนักศึกษา (Principles of Good Practice For Student Affairs) ซึ่งผู้บริหารกิจการนักศึกษาร่วมกับนายกสมาคมบุคลากรกิจการ

นักศึกษาของมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกาและนายคสมาคมบุคลากรกิจการนักศึกษาแห่งชาติได้จัดทำขึ้นในปี ค.ศ.1996 เพื่อใช้เป็นหลักวิธีปฏิบัติงานที่ดีที่สุดในการบริหารกิจการนักศึกษาให้เกิดคุณภาพโดยมีรายละเอียดของการปฏิบัติที่ดีสรุปได้ดังนี้

1. ต้องส่งเสริมนักศึกษาให้มีความกระตือรือร้นหรือใฝ่เรียนรู้ โดยวิธีการที่เหมาะสม เช่น จัดตั้งกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนรู้ร่วมกัน จัดตั้งกลุ่มช่วยเหลือสังคม เป็นต้น

2. ต้องช่วยเหลือและพัฒนานักศึกษาให้มีคุณค่าและมีมาตรฐานทางศีลธรรมโดยเปิดโอกาสให้สร้างลักษณะนิสัยที่ดี เช่น ยึดความถูกต้อง ความซื่อสัตย์ ความเสมอภาค การรู้จักให้เกียรติผู้อื่น และรับผิดชอบต่อส่วนรวม เป็นต้น

3. ต้องมีการสื่อสารให้นักศึกษาได้มีโอกาสเรียนรู้ มีความคาดหวังสูงสำหรับการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยกำหนดเป็นภารกิจหรือเป้าหมายหลักของสถาบันอุดมศึกษา เช่น ความสำเร็จทางวิชาการ การพัฒนาจิตใจ และการยกย่องนักศึกษาที่มีความสำเร็จให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษาอื่นๆ

4. ต้องมีการทำงานเป็นระบบ และสามารถปรับปรุงผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ โดยผู้เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษาต้องมีทักษะการปรับปรุงและประเมินงานอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งผลต่อความสำเร็จของนักศึกษา

5. ต้องมีการจัดสรรแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นเพื่อให้ภารกิจและเป้าหมายของสถาบันอุดมศึกษา การจัดการกิจการนักศึกษาสามารถดำเนินงานได้อย่างประสบผลสำเร็จ

6. ต้องมีพันธมิตรทางการศึกษามาจากหลายกลุ่มทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ร่วมกันทั้งจาก กลุ่มนักศึกษา คณะ หน่วยงานวิชาการ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษา

7. ช่วยเหลือนักศึกษาให้มีโอกาสเรียนรู้ ชุมชนที่เกี่ยวข้องเพราะการเรียนรู้ที่ดีที่สุดของนักศึกษา คือ การเรียนรู้ชุมชน การพบปะพูดคุย และการให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

อาจกล่าวได้ว่าขอบข่ายของงานกิจการนักศึกษา ได้แก่ งานด้านการพัฒนานักศึกษา งานด้านบริการนักศึกษา และงานด้านกิจกรรมนักศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการที่สถาบันได้จัดขึ้นเพื่อให้บริการแก่นักศึกษาและช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่มีสมบูรณ์ทั้งทางด้านปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมต่างๆ เพื่อเอื้ออำนวยให้การจัดการกิจการนักศึกษามิบรรลุผล ซึ่งผู้วิจัยจะใช้ขอบข่ายดังกล่าวเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

หลักสำคัญของงานกิจการนักศึกษา ซึ่งควรคำนึงในการบริหาร คือ หลักปรัชญา ซึ่งเน้นพัฒนาการโดยรวมของนักศึกษาในฐานะบุคคล มากกว่าการพัฒนาแต่สติปัญญาอย่างเดียว (Good, 1973; สายหยุด จำปาทอง, 2531) โดยร่วมมือกันทั้งอาจารย์ผู้สอนและฝ่ายกิจการนักศึกษาของสถาบัน

3. การพัฒนากิจกรรมนักศึกษา

ผลการประชุมผู้บริหารระดับสูงทั้งฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อ 18-20 เมษายน 2536 ณ โรงแรมเอเชียพญา เมืองพญา จังหวัดชลบุรี มีแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้ (วันเพ็ญ บุญยสิน, 2540)

1. รูปแบบของกิจกรรมนักศึกษา ควรมีการปรับปรุงที่ระบบและวิธีดำเนินการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันมากกว่าที่จะยึดติดกับรูปแบบเดิม ซึ่งมักจะทำให้เกิดการกระทบกระทั่งกันระหว่างหมู่นักศึกษาด้วยกัน

2. สถาบันการศึกษาควรส่งเสริมและกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในกิจกรรมชุมชนและสังคม กิจกรรมทางการเมืองในขอบเขตที่เหมาะสม โดยการบูรณาการหลักสูตรการเรียนการสอน และการทำกิจกรรมนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์โดยตรงในการปฏิบัติงานในชุมชน ให้นักศึกษามีความเข้าใจในชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริงของประชาชน เมื่อออกไปทำงานแล้วก็สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นได้ การจัดกิจกรรมนักศึกษาควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้บำเพ็ญประโยชน์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ตนศึกษา ให้นักศึกษาจัดกิจกรรมที่สามารถสร้างความร่วมมือจากชุมชนให้มากที่สุด โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วย และที่สำคัญคือ กิจกรรมนักศึกษาควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมท้าทายให้นักศึกษากล้าคิด กล้าทำเพื่อความถูกต้อง กล้าแก้ปัญหาให้เป็นตัวอย่างสำหรับการแก้ไขปัญหาของสังคมอย่างจริงจัง

3. ควรมีการประชุมปรึกษาหารือกัน ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษาผู้ทำกิจกรรมงานวิชาการของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดบูรณาการของมหาวิทยาลัยให้เป็นเอกภาพและมีความต่อเนื่อง ให้นักศึกษามีโลกทัศน์และชีวิตทัศน์ที่กว้างเหมาะสมกับสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงและเตรียมตัวเพื่ออนาคตที่ดี

4. ควรมีการขยายขอบข่ายงานกิจการนักศึกษาให้กว้างขวางขึ้น นอกเหนือจากที่ทบวงมหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมอยู่แล้ว กิจกรรมที่ควรส่งเสริม ได้แก่ กิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมทางการเมืองในขอบเขตที่เหมาะสม งานวิเทศสัมพันธ์ และงานแนะแนว เป็นต้น

5. กิจกรรมนักศึกษาในแต่ละสถาบัน ควรมุ่งเป้าหมายนักศึกษาส่วนมาก ไม่ควรจำกัดวงอยู่แต่ในนิสิตนักศึกษาในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อให้นักศึกษาทั้งหมดได้รับประโยชน์ร่วมกัน

6. ควรมีการวิจัยและประเมินผลงบประมาณของรัฐ ที่ได้ทุ่มเทงานกิจกรรมนักศึกษาว่า ได้ผลเป็นประการใด เพื่อให้สามารถนำข้อมูลการวิจัยมาพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความสนใจที่เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าไปสู่การกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ได้ถูกทิศทาง และแต่ละสถาบันควรศึกษาวิจัยคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่

7. หากจะมีการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา สถาบันการศึกษาต้องให้ความสำคัญต่อบุคลากรที่ดำเนินงานทางด้านกิจการนักศึกษาด้วย กิจกรรมนักศึกษามีคุณภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับคุณภาพของบุคลากรที่จะมานำนักศึกษาด้วย อาจารย์ควรใช้เวลาส่วนหนึ่งมาทำงานร่วมกับนักศึกษานอกเหนือไปจากบทบาทในด้านการสอนและการวิจัย

3.1 หลักการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา

การพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายและหลายหน่วยงาน การพัฒนาได้สำเร็จทุกคนที่เกี่ยวข้องต้องเข้าใจและยอมรับว่า สภาพแวดล้อมของสถาบันมีอิทธิพลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา เข้าใจถึงการพัฒนาที่จำเป็นต่อการเป็นคนที่มีสมรรถนะของนิสิตนักศึกษา การมีส่วนร่วมของนิสิตนักศึกษาส่งผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา กิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียนมีผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษา และยอมรับว่าอุปสรรคของการพัฒนากิจกรรมคือการเรียนการสอนของสถาบัน ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร และตัวนิสิตนักศึกษาเอง หลักการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษาประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ประการ คือ

3.1.1 เงื่อนไขความสำเร็จของการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ความสำเร็จในการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษาขึ้นอยู่กับสิ่งต่อไปนี้ (ธิดารัตน์ บุญนุช, 2543)

1) อำนาจอันชอบธรรม กิจกรรมประเภทที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายเป็นงานที่สำเร็จได้ยาก เพราะแต่ละฝ่ายมีความคิดเห็นของตนเองและมักจะให้ความสำคัญกับงานของตนเองมากกว่างานที่ต้องร่วมมือกันทำ ยิ่งเป็นงานที่ต้องเปลี่ยนแปลงวิธีปฏิบัติงานและเปลี่ยนแปลงความเชื่อของคนส่วนใหญ่ด้วยแล้ว นับเป็นความยากลำบากหากผู้ปฏิบัติหน้าที่ประสานงานขาดอำนาจอันชอบธรรมในการดำเนินงาน อำนาจอันชอบธรรมเกิดจากผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานมอบหมายให้ผู้อื่นทำหน้าที่หรือประสานงานการพัฒนา มีอำนาจสั่งการที่เกี่ยวกับการพัฒนาได้เต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหน่วยงานหรือวิธีดำเนินงาน

2) ความเชื่อถือของผู้ร่วมงาน ผู้บริหารสูงสุดของสถาบันมิใช่มีอำนาจอันชอบธรรมในการสั่งการเพียงอย่างเดียว แต่ควรเป็นผู้ที่อาจารย์และผู้ร่วมงานให้ความเชื่อถือในเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานที่ทำ ซึ่งได้แก่การพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา ผู้บริหารต้องสามารถชี้แจงให้ผู้ร่วมงานเข้าใจถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องพัฒนากิจกรรม นโยบายของสถาบันและขั้นตอนการดำเนินงานที่จะต้องทำให้บรรลุผลสำเร็จในการพัฒนากิจกรรม

3) การยืดหยุ่นพร้อมปรับเปลี่ยน การพัฒนาเป็นการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีขึ้นและเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น การพัฒนากิจกรรมนิสิตศึกษาก็เป็นการปรับปรุงหาวิธีการที่จะประสบผลสำเร็จในการจัดและดำเนินกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่เป็นประโยชน์ต่อนิสิตนักศึกษาของสถาบัน การดำเนินงานที่ได้รับความร่วมมือ ประสานงานจากฝ่ายต่างๆ กิจกรรมที่จัดต้องเป็นกิจกรรมที่ได้รับความสนใจจากนิสิตนักศึกษาของสถาบัน การพัฒนาต้องอาศัยคำแนะนำจากทีมงานหรือที่

ปรึกษา ต้องหาข้อมูล อาศัยการวิจัย และประเมินผล เพื่อให้ทราบวิธีการใหม่ๆ ที่เหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่องาน ผู้บริหารของสถาบันจึงควรเปิดใจ ยอมรับข้อเสนอแนะและความคิดใหม่ๆ และพร้อมรับการเปลี่ยนวิธีการพัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น

4) การวิจัยช่วยให้ได้ความรู้และแนวทางใหม่ในการพัฒนากิจกรรม ผู้บริหารสถาบันควรส่งเสริมการวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา การประยุกต์แนวคิดใหม่ในการบริหารและดำเนินกิจกรรม สำรวจความสนใจของนิสิตนักศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยมาใช้ในการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

5) การวางแผน ควรมีการวางแผนระยะสั้น ระยะยาว ในการพัฒนากิจกรรม กำหนดกลวิธีและการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายของการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการวางแผน

6) การร่วมประโชชน์ การดำเนินงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นหน้าที่ทุกๆ คนในสถาบัน การที่จะให้ทุกคนยินดีร่วมมือโดยพร้อมเพรียงกันนั้น เขาเหล่านั้นจะต้องร่วมประโชชน์ที่จะได้รับจากการจัดกิจกรรมการพัฒนาจึงจะประสบผลสำเร็จ

7) การควบคุมอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอเมื่อมีแผนการและทุกคนเข้าใจถึงการร่วมประโชชน์แล้ว จากนั้นสถาบันต้องมีการควบคุม ให้มีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ มีการติดตามและตรวจสอบแก้ไขงานหากพบสิ่งใดบกพร่อง

3.1.2 แนวปฏิบัติในการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ในการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา ผู้บริหารสถาบัน และผู้ที่เกี่ยวข้องควรมีค แนวปฏิบัติดังต่อไปนี้

1) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา เป้าหมายในการพัฒนา กิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะต้องกำหนดจุดประสงค์ไว้ชัดเจน จะต้องแสดงให้เห็นประชาคมของสถาบัน เข้าใจตรงกันถึงการเห็นคุณค่า และการให้ความสำคัญต่อกิจกรรมนิสิตนักศึกษาของสถาบันและการ สนับสนุนให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อพัฒนาตนเองและได้ประสบการณ์นอกเหนือจาก การศึกษาด้านวิชาการในห้องเรียน

2) กำหนดนโยบายในการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นจะต้องกำหนดนโยบายการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้ บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3) กำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา สถาบันควรกำหนด วัตถุประสงค์ดังนี้

(1) เพื่อส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกชั้นเรียน

(2) เพื่อส่งเสริมให้ฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาได้มีส่วน

ร่วมในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

(3) เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รับการพัฒนาคุณธรรม และบุคลิกตามลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบัน ดังที่กำหนดไว้ในเป้าหมายของสถาบัน

(4) การดำเนินตามนโยบายและวัตถุประสงค์

4) การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้กิจกรรมการเรียนการสอนใน หลักสูตร และกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเอื้อประโยชน์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน สถาบันการศึกษาทำ ได้โดยจัดโปรแกรมการเรียนการสอนแบบร่วมประโยชน์

5) การประเมินผลการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา สถาบันโดยฝ่ายพัฒนานิสิต นักศึกษา ควรประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา การดำเนินงาน ตามนโยบายและเป้าหมายและตามแผนที่วางไว้ ซึ่งการประเมินสามารถทำได้ตลอดเวลาเพื่อดูผล การปฏิบัติในแต่ละเรื่อง รูปแบบการประเมินผลทำได้หลายวิธี เช่น การสอบถามความคิดเห็น การ รายงานพฤติกรรมของตนเอง การบันทึกการเข้าร่วมกิจกรรม การสัมภาษณ์ความคิดเห็นอาจารย์ที่ ปรึกษากิจกรรมและบุคลากรนิสิตนักศึกษา

4. เกณฑ์มาตรฐานงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ

เกณฑ์มาตรฐานการบริหารงานด้านกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏมีดังนี้

(สภาสถาบันราชภัฏ, 2540)

4.1 ปรัชญาและแนวคิดของงานกิจการนักศึกษา

4.1.1 มีปรัชญาการดำเนินงานกิจการนักศึกษาที่ชัดเจนว่าเป็นงานที่เสริมและ พัฒนานักศึกษาให้เป็นคนที่มีคุณธรรมเป็นคนดี พลเมืองดี และประกอบอาชีพดี

4.1.2 งานกิจการนักศึกษาต้องคำนึงถึงความสอดคล้องและสนองความต้องการ ของนักศึกษา เป็นไปเพื่อพัฒนานักศึกษาโดยยึดถือนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง

4.1.3 งานกิจกรรมนักศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมนอกรับการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อเติมเต็มและพัฒนาคุณภาพชีวิตนักศึกษาโดยสัมพันธ์กับวิชาการ เน้นกระบวนการให้นัก ศึกษาเกิดการเรียนรู้มากกว่าผลผลิต เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ดี มีคุณธรรม และนำชุมชนพัฒนา

4.1.4 งานกิจการนักศึกษาต้องจัดให้เป็นระบบต่อเนื่อง มีแผนงานชัดเจน โดย เริ่มภารกิจตั้งแต่ก่อนนักศึกษาเข้ามา จนกระทั่งนักศึกษาจบออกไปเป็นศิษย์เก่า

4.1.5 งานกิจการนักศึกษาเป็นงานที่สถาบันจัดให้แก่นักศึกษา ซึ่งอาจารย์และนัก ศึกษาอาจต้องรับผิดชอบด้วยกัน

4.1.6 งานกิจการนักศึกษาเป็นงานที่ต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการทำงานร่วมกัน มีกิจกรรมทั้งประเภทบังคับและประเภทให้เลือกสรรตามระดับชั้นของวุฒิภาวะของนักศึกษาแต่ละ ระดับชั้นหรือชั้นปี

4.2 การจัดองค์กรและการบริหารงานทั่วไป

4.2.1 มีการจัดองค์กรและการบริหารงานด้านกิจการนักศึกษาและกำหนดบทบาทที่ชัดเจนตั้งแต่ระดับสถาบันลงไปถึงคณะและโปรแกรมวิชา

4.2.2 การบริหารงานกิจการนักศึกษาเป็นรูปองค์กรบุคคลทั้งระดับสถาบันระดับคณะ และระดับโปรแกรมวิชา

4.2.3 มีการจัดทำคู่มือการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษา สำหรับอาจารย์และนักศึกษาที่เกี่ยวข้อง เช่น คู่มือนักศึกษา คู่มืออาจารย์ที่ปรึกษา คู่มือการบริหารชมรม ชุมชน เป็นต้น

4.2.4 จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรด้านกิจการนักศึกษาเป็นประจำ

4.2.5 มีการจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาของสถาบัน

4.2.6 มีโครงการและจัดทำงบประมาณกิจการนักศึกษาทุกปี

4.2.7 มีการกระจายงบประมาณกิจการนักศึกษาให้กับองค์กรนักศึกษาและคณะ

4.2.8 มีการจัดทำแผนงาน และโครงการของฝ่ายกิจการนักศึกษาทุกปี

4.2.9 มีระบบประชาสัมพันธ์งานกิจการนักศึกษา

4.2.10 มีการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษาเมื่อสิ้นปีการศึกษา

4.3 การพัฒนาบุคลิกภาพและกิจกรรมนักศึกษา

4.3.1 มีการจัดระเบียบและข้อบังคับต่างๆ เกี่ยวกับระเบียบวินัยไว้ในคู่มือนักศึกษา

4.3.2 มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพและจริยธรรมของนักศึกษาเป็นประจำ

4.3.3 มีการจัดกิจกรรมและส่งเสริมบุคลิกภาพของนักศึกษาทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการและด้านศิลปวัฒนธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ กีฬา และศิลปะบันเทิง

4.3.4 มีการจัดบริการและสวัสดิการนักศึกษาในด้านต่างๆ ทั้งด้านที่พักอาศัย สุขภาพ อนามัย อาหาร โภชนาการและสวัสดิการต่างๆ

4.3.5 มีการจัดดำเนินการด้านการศึกษาวิชาทหารและการยกเว้นการเข้ารับราชการทหาร

4.3.6 จัดให้มีองค์กรนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยสโมสรนักศึกษาหรือคณะกรรมการนักศึกษาและสภานักศึกษา อีกทั้งยังต้องจัดให้มีการพัฒนาคณะกรรมการนักศึกษาเป็นประจำทุกปี

4.3.7 มีธรรมเนียมองค์กรนักศึกษาเป็นแม่บทในการดำเนินงานด้านองค์กรนักศึกษา

4.3.8 มีการกระจายอำนาจการดำเนินงานกิจการนักศึกษาลงไปถึงระดับคณะ

4.3.9 มีสำนักงานองค์การนักศึกษา เป็นศูนย์กลางในการบริหารกิจกรรมนักศึกษา มีที่ทำการของหน่วยงานกิจกรรมนักศึกษาและศูนย์กลางนักศึกษา

4.3.10 มีชมรมเพื่อส่งเสริมความถนัดและความสนใจของนักศึกษาครบทุกด้าน ทั้งด้านวิชาการ ศิลปะวัฒนธรรม การบำเพ็ญประโยชน์ กีฬา และนันทนาการและจัดเวลาให้นักศึกษาได้จัดกิจกรรมชมรมอย่างสม่ำเสมอ

4.3.11 มีหน่วยงานที่ดูแลประสานงานกิจการศิษย์เก่า

4.4 การแนะแนวสนเทศและบริการอาชีพ

4.4.1 มีสำนักงานแนะแนวและสนเทศและบริการอาชีพและมีห้องให้คำปรึกษาหารือ

4.4.2 มีการจัดทำระเบียบสะสมทางการแนะแนว การสำรวจปัญหาและความต้องการของนักศึกษา การศึกษานักศึกษาเป็นรายกรณีและการบริการข้อมูลนักศึกษาให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.4.3 มีการจัดปฐมนิเทศและปัจฉิมนิเทศนักศึกษา

4.4.4 มีการให้บริการคำปรึกษาหารือแก่นักศึกษา ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ สังคมและการปรับตัวทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

4.4.5 มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาประจำกลุ่ม และจัดเวลาให้นักศึกษาได้พบอาจารย์ที่ปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ

4.4.6 มีการจัดหาทุนและจัดบริการทุนให้นักศึกษา

4.4.7 จัดบริการจัดหางานให้นักศึกษาทั้งในระหว่างการศึกษาและจบการศึกษา

4.4.8 จัดบริการซ่อมเสริมนักศึกษาที่เรียนซ้ำ หรือนักศึกษาที่เรียนไม่ทัน ตลอดจนนักศึกษาที่ต้องการเรียนเพิ่มเติม

4.4.9 มีการติดตามผลนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

5. โครงสร้างการบริหารงานกิจการนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ

โครงสร้างรูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา มีความหลากหลายแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรัชญา ความมุ่งหมาย ความต้องการตลอดจนทรัพยากรและสภาพแวดล้อมทั่วไปของสถาบัน แต่ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบใดก็ตามล้วนแล้วแต่มีจุดเน้นที่จะพัฒนาและบริหารงานให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งต่อนักศึกษาและสถาบัน ตลอดจนขอบเขตความจำกัดทางด้านทรัพยากรที่มีอยู่

ทองเรียน อมรัชกุล (2525) ได้เสนอรูปแบบการบริหารกิจการนักศึกษาว่า ควรพิจารณาตามองค์ประกอบ ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายและโครงสร้างทางการศึกษาของสถาบัน

2. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาตามที่ประสบอยู่และที่คาดคิดไว้ในอนาคต
3. ความรู้ ทักษะ ความเอาใจจริงเอาใจ และความมีสายตาวินิจฉัยไกลของผู้บริหารสถาบัน
4. แหล่งทรัพยากรในด้านบุคลากรและการเงิน ที่มีเพื่อให้บริการแก่นักศึกษา
5. อาคารสถานที่ตลอดจนแหล่งอำนวยความสะดวกในการจัดบริการนักศึกษา

โครงสร้างการบริหารงานบุคลากรกิจการนักศึกษา ตามแนวคิดของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) แบ่งไว้ 3 ด้าน ได้แก่

1. ด้านบริหาร ประกอบด้วยงานการเงิน งานบุคลากร งานระเบียบบริหาร งานทั่วไป งานสารบรรณ และงานอำนวยความสะดวกต่างๆ
2. ด้านวิชาการ ประกอบด้วย งานด้านหลักสูตร การเรียนการสอน การวิจัย การเผยแพร่ความรู้แก่นักศึกษาและสังคม
3. ด้านนักศึกษา ประกอบด้วย งานบริการและสวัสดิการ งานกิจกรรมนักศึกษา

โครงสร้างและการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏนอกจากจะประกอบไปด้วยหน่วยงานปกติตามสายงานแล้ว ยังประกอบไปด้วยคณะกรรมการบริหารงาน 2 ชุดคือ คณะกรรมการกิจการนักศึกษาและคณะกรรมการกิจการนักศึกษาคณะวิชา ทั้งนี้โดยพิจารณาจากประโยชน์ในการร่วมมือและประสานงาน สถาบันราชภัฏได้ชื่อว่าเป็นชุมชนทางวิชาการ เป็นชุมชนอันประกอบไปด้วยนักวิชาการในแขนงต่างๆ ซึ่งการบริหารงานในรูปคณะกรรมการจึงเป็นเรื่องสมเหตุสมผลและมีความจำเป็น

โครงสร้างการบริหารงานกิจการนักศึกษา ระดับสถาบันและระดับคณะมีโครงสร้างดังต่อไปนี้ (สภาสถาบันราชภัฏ, 2542)

คณะกรรมการบริหารกิจการนักศึกษาระดับสถาบันประกอบไปด้วยกรรมการต่อไปนี้ เป็นอย่างน้อยคือ

1. รองอธิการบดีที่อธิการบดีมอบหมายให้รับผิดชอบ	ประธานกรรมการ
2. คณบดี หรือ รองคณบดีที่ได้รับมอบหมาย	กรรมการ
3. ผู้อำนวยการศูนย์ศิลปวัฒนธรรม	กรรมการ
4. ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน	กรรมการ
5. หัวหน้าฝ่ายพัฒนามุขลิกภาพและกิจกรรมนักศึกษา	กรรมการ
6. หัวหน้าฝ่ายแนะแนวสนเทศและบริการอาชีพ	กรรมการ
7. ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา	กรรมการและเลขานุการ
8. หัวหน้าฝ่ายเลขานุการสำนักกิจการนักศึกษา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

แนวคิดเกี่ยวกับกลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา

1. ความหมายของกลยุทธ์ (Strategies)

คำว่า “กลยุทธ์” หรือ “Strategy” มาจากรากศัพท์ภาษากรีกคือ Strategos ซึ่งเกิดจากคำสองคำรวมกัน ระหว่าง Stratos หมายถึง “army” หรือ “กองทัพ” และ “agein” หมายถึง “Lead” หรือ “นำหน้า” ความหมายโดยรวม หมายถึง “Leading the Total Organization” หรือ “การนำทางให้องค์กรโดยรวม” (Greeley, 1989)

เซอร์โต และปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991) ให้นิยามคำว่า กลยุทธ์ หมายถึง วิธีการดำเนินงานที่คาดว่าจะนำไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

เดวิด (David, 1995) ให้ความหมายของกลยุทธ์ ไว้ว่า เป็นวิถีทาง (Means) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในระยะยาว (Long – Term Objectives)

ไรท์ และคณะ (Wright and Others, 1992) ให้ความหมายว่า กลยุทธ์ หมายถึง แผนของผู้บริหารระดับสูงที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ต่างๆ ที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายขององค์กร

ซงซัย สันตวิงษ์ (2532) ให้ความหมายว่า กลยุทธ์ คือ แผนงานที่มีความพร้อมสมบูรณ์ครอบคลุมครบถ้วนทุกด้าน และประสานสอดคล้องเข้ากันได้ ที่ช่วยให้ข้อกิจการมีข้อได้เปรียบที่จะเผชิญกับสภาพแวดล้อมต่างๆ ซึ่งกลยุทธ์จะถูกกำหนดขึ้นเพื่อประกันว่า วัตถุประสงค์ของกิจการจะบรรลุสำเร็จได้แน่นอน

จากความหมายที่กล่าวไว้ข้างต้น สรุปความหมายของกลยุทธ์ได้ว่า กลยุทธ์ คือ วิธีการที่องค์กรเลือกเพื่อจะดำเนินการจากจุดที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ไปยังจุดหมายปลายทางในอนาคตที่กำหนดไว้ ดังนั้นกลยุทธ์จึงเป็นกรอบ และแนวทางกว้างๆ ที่จะช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดแผนงานและโครงการในรายละเอียดได้ว่า จะทำอะไรบ้าง ทำอย่างไร เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่สอดคล้องกับภารกิจและเป้าหมายขององค์กร

2. ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์และองค์กร

2.1 ระดับของกลยุทธ์ เมื่อสถาบันมีการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ขององค์กรแล้ว ขั้นตอนถัดไปคือ การวางกลยุทธ์ เพื่อให้สถาบันบรรลุวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยวิเคราะห์หาทางจัดวางกลยุทธ์ต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการบริหารสู่ความเป็นเลิศ โดยทั่วไปองค์กรมีหน่วยงานหลายหน่วย จะมีกลยุทธ์อยู่ 3 ระดับ คือ (อัจฉรา จันทร์ฉาย, 2543)

2.1.1 กลยุทธ์ระดับองค์กร (Corporate Strategy)

2.1.2 กลยุทธ์ระดับธุรกิจ (Business Strategy)

2.1.3 กลยุทธ์ระดับหน้าที่ (Functional Strategy)

กลยุทธ์ทั้ง 3 ระดับนี้จะประกอบกันเป็นระดับของกลยุทธ์ภายในองค์กรโดยที่กลยุทธ์แต่ละระดับมีผลกระทบระหว่างกัน จึงต้องผสมผสานกันอย่างสอดคล้อง เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยส่วนรวม

2.2 องค์ประกอบของกลยุทธ์

รูปแบบของการจัดวางองค์ประกอบของกลยุทธ์มักจะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะความสลับซับซ้อนของงานในแต่ละองค์กร สำหรับหน่วยงานที่มีขนาดค่อนข้างเล็ก และดำเนินงานด้านใดด้านหนึ่งเพียงอย่างเดียว รูปแบบขององค์ประกอบเชิงกลยุทธ์ก็จะประกอบด้วยกลยุทธ์ใน 2 ระดับ กล่าวคือ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2539)

2.2.1 กลยุทธ์ในระดับส่วนรวม (Corporate Strategy) ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับทิศทางและความตั้งใจของหน่วยงานในอนาคต เพื่อให้แน่ใจว่าสิ่งที่จะดำเนินงานต่อไปนั้น เป็นสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมที่สุด

2.2.2 กลยุทธ์ในระดับส่วนงาน (Functional Strategy) ซึ่งเป็นกลยุทธ์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในแต่ละหน้าที่งาน เช่น การตลาด การเงิน การบุคลากร การผลิต การวิจัย การพัฒนา เป็นต้น เพื่อให้แน่ใจว่างานที่จะต้องทำในแต่ละส่วนนั้นเป็นไปได้อย่างถูกต้อง

อย่างไรก็ดีในหลายๆ หน่วยงานมีขนาดค่อนข้างใหญ่และดำเนินงานที่ค่อนข้างหลากหลายจำเป็นต้องมีการแยกแยะกลยุทธ์ย่อย สำหรับแต่ละกลุ่มงานออกจากกันอย่างชัดเจน พร้อมทั้งทำการกำหนดกลยุทธ์ของแต่ละกลุ่มงานที่สอดคล้องกับกลยุทธ์รวมขององค์กร กล่าวคือผู้บริหารระดับสูงจะทำหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการวางแผนกลยุทธ์ เพื่อกำหนดทิศทางและจุดมุ่งหมายรวมขององค์กร ตลอดจนปรัชญาและหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆ ขององค์กร โดยรวม รวมทั้งทำการตัดสินใจในการเลือกกลยุทธ์และจัดสรรทรัพยากรระหว่างกลุ่มงานต่างๆ ให้มีความเหมาะสม ซึ่งแผนกลยุทธ์ดังกล่าว จะถูกนำไปถ่ายทอดสู่ภาคปฏิบัติ โดยผู้บริหารระดับรองลงมา เช่น ผู้บริหารระดับกลางและระดับต้น ซึ่งรับผิดชอบงานเฉพาะด้าน

3. ความสัมพันธ์ของการกำหนดกลยุทธ์กับการบริหารเชิงกลยุทธ์

การบริหารเชิงกลยุทธ์มีกระบวนการหลัก 5 ขั้นตอน (วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์, 2541) ประกอบด้วย

3.1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (Environmental Analysis) โดยพิจารณา “จุดอ่อน-จุดแข็ง” ภายในองค์กรและ “โอกาส-ภัยอุปสรรค” จากภายนอกองค์กร ซึ่งเป็นปัจจัยเงื่อนไขที่มีอิทธิพลต่อการบรรลุความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ทั้งที่เป็นปัจจัยเงื่อนไขในอนาคต

3.2 การจัดวางทิศทางขององค์กร (Establishing Organizational Direction) โดยพิจารณาภารกิจขององค์กร ซึ่งเน้นเหตุผลในการมีองค์กร และเป้าประสงค์ขององค์กร

3.3 การกำหนดกลยุทธ์ (Strategy Formulation) โดยพิจารณาออกแบบและเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง จากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่างๆ

3.4 การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ (Strategy Implementation) โดยดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ให้ไปอย่างราบรื่น โดยคำนึงถึงโครงสร้างขององค์กร และวัฒนธรรมขององค์กร เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามที่พึงประสงค์

3.5 การควบคุมเชิงกลยุทธ์ (Strategic Control) โดยทำการติดตามผลการปฏิบัติงาน และทำการประเมินผลกระบวนการและประเมินผลการสำเร็จขององค์กร

การกำหนดกลยุทธ์ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 3 ดังที่กล่าวข้างต้นมี 3 ระดับ ประกอบด้วย การกำหนดกลยุทธ์ในระดับขององค์กร (Formulating Organizational Strategies) โดยจัดให้มีแผนงานต่างๆ ขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์ในระดับของกิจการ (Formulating Business Strategies) หรือการกำหนดกลยุทธ์ในแต่ละแผนงานขององค์กร โดยจัดให้มีโครงการต่างๆ ภายใต้แผนงานและการกำหนดกลยุทธ์ในระดับของกิจกรรม (Formulating Functional Strategies) หรือการกำหนดกลยุทธ์ในการดำเนินกิจกรรมของแต่ละโครงการภายใต้แผนงานขององค์กร

ในการกำหนดกลยุทธ์ เครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถนำข้อมูลที่ได้รับ จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายในมาใช้ประโยชน์มีวิธีการดังนี้

4. การวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์ SWOT เป็นการประเมินวิเคราะห์สภาพแวดล้อมขององค์กรเพื่อประเมินจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) การวิเคราะห์ SWOT จะถูกใช้เป็นรากฐานของการกำหนดกลยุทธ์ เพื่อบรรลุภารกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กร ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการวิเคราะห์ SWOT อาจจะเสนอแนะว่าองค์กรควรจะเปลี่ยนแปลงภารกิจ

การวิเคราะห์ SWOT เป็นขั้นตอนแรกของการวางแผนกลยุทธ์ ผู้บริหารองค์กรสามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่ได้จากการประเมินองค์กรและสภาพแวดล้อมมาใช้ประโยชน์ ในการพิจารณาตัดสินใจหาทางเลือกเชิงกลยุทธ์ได้ โดยจะนำจุดแข็ง จุดอ่อน ของสภาพแวดล้อมภายในมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับ โอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อดูว่าองค์กรกำลังเผชิญกับสถานการณ์เช่นใด และภายใต้สถานการณ์เช่นใด และภายใต้สถานการณ์เช่นนั้นองค์กรควรจะทำอย่างไรในเชิงกลยุทธ์ โดยทั่วไป ผู้บริหารองค์กรจะเผชิญกับสถานการณ์ 4 รูปแบบ ดังนี้ (ทศพร ศิริสัมพันธ์, 2539)

โอกาส

จุดอ่อน	สถานการณ์ที่ 3 "กลยุทธ์การพลิกตัว สถานการณ์"	สถานการณ์ที่ 1 "กลยุทธ์เชิงรุก"	จุดแข็ง
	สถานการณ์ที่ 2 "กลยุทธ์การป้องกันตัว"	สถานการณ์ที่ 4 "กลยุทธ์การแตกตัว"	

อุปสรรค

สถานการณ์ที่ 1 (จุดแข็ง - โอกาส)

สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่พึงปรารถนามากที่สุด เนื่องจากองค์การค่อนข้างที่จะมีจุดแข็งภายในค่อนข้างมาก ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงในสภาพแวดล้อมค่อนข้างที่จะให้โอกาสแก่องค์การในหลายอย่าง ดังนั้นผู้บริหารขององค์การควรกำหนดกลยุทธ์ในเชิงรุก (Aggressive Strategy) เพื่อดึงเอาจุดแข็งที่มีอยู่มาเสริมสร้างและปรับใช้และฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดมาหาประโยชน์อย่างเต็มที่

สถานการณ์ที่ 2 (จุดอ่อน - อุปสรรค)

สถานการณ์นี้เป็นสถานการณ์ที่เลวร้ายที่สุด เนื่องจากองค์การกำลังเผชิญอยู่กับภัยอุปสรรคจากภายนอก และมีปัญหาจุดอ่อนภายในอยู่หลายประการ ดังนั้นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับผู้บริหารขององค์การ คือ กลยุทธ์การตั้งรับหรือป้องกันตัว (Defensive Strategy) เพื่อพยายามลดหรือหลบหลีกภัยอุปสรรคต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตลอดจนมาตรการที่จะทำให้้องค์การเกิดความสูญเสียที่น้อยที่สุด รวมทั้งแก้ไขปัญหาลักษณะอุปสรรคภายในต่างๆ

สถานการณ์ที่ 3 (จุดอ่อน - โอกาส)

สถานการณ์นี้ องค์การมีโอกาสดูแลเปรียบด้านการแข่งขันอยู่หลายประการ แต่ติดขัดอยู่ตรงที่มีปัญหาอุปสรรคภายในที่เป็นจุดอ่อนอยู่หลายอย่างเช่นกัน ดังนั้นทางออกสำหรับผู้บริหารขององค์การ คือ กลยุทธ์การพลิกตัว (Turnaround-Oriented Strategy) เพื่อขจัดหรือแก้ไขจุดอ่อนภายในต่างๆ ให้พร้อมที่จะฉกฉวยโอกาสต่างๆ ที่เปิดให้

สถานการณ์ที่ 4 (จุดแข็ง - อุปสรรค)

สถานการณ์นี้เกิดขึ้นจากการที่สภาพแวดล้อมไม่เอื้อต่อการดำเนินงานแต่ตัวองค์กรเองมีข้อได้เปรียบที่เป็นจุดแข็งอยู่หลายประการ ดังนั้น แทนที่ผู้บริหารขององค์กรจะรอนจกระทั่งสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารขององค์กรสามารถที่จะเลือกกลยุทธ์การแตกตัว หรือกระจายกิจการ (Diversification Strategy) เพื่อใช้ประโยชน์จากจุดแข็งที่มีอยู่ในการสร้างโอกาสในด้านอื่นๆ แทน

วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์ (2542) ได้เสนอการกำหนดกลยุทธ์ โดยการวิเคราะห์ SWOT ดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ตำแหน่งสถานภาพขององค์กร ประเมินสถานภาพขององค์กรในปัจจุบันว่าอยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด จากการสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกขององค์กรและการสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในองค์กรพร้อมกับ สรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาสและลักษณะด้อยเชิงภัยอุปสรรค แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “เอื้อ” หรือ “ไม่เอื้อ” มากน้อยเพียงใด ในขณะเดียวกัน ก็สรุปจุดแข็งและจุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “จุดแข็ง” หรือ “จุดอ่อน” มากน้อยเพียงใด ดังนี้

		โอกาส			
		10		10	
จุดอ่อน	“เอื้อและแข็ง”	10	“เอื้อแต่อ่อน”	10	จุดแข็ง
	“ไม่เอื้อแต่แข็ง”	10	“ไม่เอื้อและอ่อน”	0	
		อุปสรรค			

2. พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับขององค์กร เช่น เลือกกลยุทธ์การรักษาเสถียรภาพ (Stability Strategy) โดยดำเนินงานเฉพาะแผนงานที่มีความรู้ความชำนาญเพียง ชนิดเดียว และจะไม่ขยายไปทำแผนงานอื่น หรือเลือกกลยุทธ์การสร้างเติบโต (Growth Strategies) โดยขยายงานด้วยการทำแผนงานอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือไปจากแผนงานเดิม หรือเพิ่มงาน/โครงการใหม่ที่หน่วยงานมีสมรรถนะเพียงพอที่จะจัดทำ หรือเพิ่มกิจกรรมใหม่ที่จะช่วยงาน/โครงการเดิมมีความสมบูรณ์มากขึ้น หรือส่งเสริมโครงการที่สนับสนุนให้ภาคธุรกิจเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม โดย การจ้างเหมา

หรือเลือกกลยุทธ์การตัดทอน (Retrenchment Strategies) โดยยกเลิกแผนงานที่หมดความจำเป็นออกไป หรือยกเลิกงาน/โครงการประเภทที่มีหน่วยงานอื่นทำได้ดีกว่า

3. การวิเคราะห์ตำแหน่งของสถานภาพของแผนงาน ประเมินสภาพของแผนงานขององค์การที่เลือกจะจัดทำว่า อยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด พร้อมกับสรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาสและลักษณะด้อยเชิงภัยอุปสรรค แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “เอื้อ” หรือ “ไม่เอื้อ” มากน้อยเพียงใด ในขณะเดียวกัน ก็สรุปจุดแข็งและจุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “จุดแข็ง” หรือ “จุดอ่อน” มากน้อยเพียงใด จากนั้นจึงทำการกำหนดตำแหน่ง ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ “เอื้อและแข็ง” “ไม่เอื้อแต่อ่อน” “ไม่เอื้อแต่แข็ง” และ “ไม่เอื้อและอ่อน”

4. พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับของแผนงาน เช่น เพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการผลิตและการให้บริการ ปรับปรุงระบบการวางแผน การติดตาม ผลการปฏิบัติงาน และการประเมินผลงาน/โครงการ ส่งเสริมการประสานงาน/โครงการภายใต้แผนงานเดียวกัน สลับสับเปลี่ยนผู้บริหารระดับกองและระดับฝ่าย เพื่อให้มีประสบการณ์ในงานขององค์การอย่างกว้างขวาง สร้างขวัญและแรงจูงใจของบุคลากรในการดำเนินงาน/โครงการ สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมของงาน/โครงการ ค้นหาหาวิธีลดต้นทุนในการดำเนินงาน/โครงการ

5. การวิเคราะห์ตำแหน่งของสถานภาพของงาน/โครงการประเมินสถานภาพของงาน/โครงการขององค์การ ที่เลือกจะจัดทำว่าอยู่ในตำแหน่งที่มีความโน้มเอียงไปในทางที่ พึงประสงค์หรือไม่พึงประสงค์หรือไม่เพียงใด พร้อมกับสรุปลักษณะเด่นเชิงโอกาสและลักษณะด้อยเชิงภัยอุปสรรคแล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “เอื้อ” หรือ “ไม่เอื้อ” มากน้อยเพียงใด ในขณะเดียวกัน ก็สรุปจุดแข็งและจุดอ่อนเชิงทรัพยากร แล้วชั่งน้ำหนักว่าโน้มเอียงไปในทาง “จุดแข็ง” หรือ “จุดอ่อน” มากน้อยเพียงใด จากนั้นจึงทำการกำหนดตำแหน่ง ว่าอยู่ในตำแหน่งที่ “เอื้อและแข็ง” “เอื้อแต่อ่อน” “ไม่เอื้อแต่อ่อน” และ “ไม่เอื้อและอ่อน”

6. พิจารณาทางเลือกกลยุทธ์ในระดับของกิจกรรมภายใต้งาน/โครงการ เช่น ปรับปรุงรูปแบบของการผลิตและการให้บริการ ส่งเสริมการประสานกิจกรรมภายใต้งาน/โครงการเดียวกัน ศึกษาความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรม พัฒนาบุคลากรทั้งในด้านความรู้และทักษะในการทำงาน และส่งเสริมความรู้แก่ประชาชนผ่านการฝึกอบรมจากการวิเคราะห์ SWOT ด้วยเทคนิคต่างๆ จะปรากฏจากตารางวิเคราะห์ SWOT ซึ่งมีลักษณะเป็นแกนสองเส้นตัดกันระหว่างจุดแข็ง จุดอ่อน ภายในองค์การกับแกนโอกาสและอุปสรรคภายนอกทำให้เกิดเป็นช่องสี่ช่องเพื่อการวิเคราะห์

ช่องที่หนึ่ง เป็นการจับคู่ระหว่างโอกาส ภายนอกกับจุดแข็งภายในองค์การ

ช่องที่สอง เป็นการจับคู่ระหว่างโอกาสภายนอกกับจุดอ่อนภายในองค์กร
 ช่องที่สาม เป็นการจับคู่ระหว่างอุปสรรคภายนอกกับจุดอ่อนภายในองค์กร
 ช่องที่สี่ เป็นการจับคู่ระหว่างอุปสรรคภายนอกกับจุดแข็งภายในองค์กร
 แซลลิส (Sallis, 1993) เสนอตัวอย่างการวิเคราะห์ SWOT ในการประเมินคุณภาพการ
 ศึกษา ดังนี้

จุดแข็ง	จุดอ่อน
1. มีสมาชิกที่เข้มแข็ง 2. ทีมงานบริหารที่กระตือรือร้น 3. ผลการตรวจสอบออกมาได้ดีเยี่ยม 4. สำนักงานมีความสนใจด้านดนตรี ศิลปะ 5. ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว 6. คณะทำงานมีศีลธรรมที่ดี 7. ได้รับการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจจากรัฐ	1. ศึกษาร้างมานานปรับปรุงไม่ได้ 2. คณะทำงานมีอายุโดยเฉลี่ยสูง 3. งบประมาณไม่พอ 4. ขนาดที่จ่อครด 5. การส่งเสริมด้านกีฬายังไม่เพียงพอ
โอกาส	อุปสรรค
1. ร่วมกับสถาบันท้องถิ่นในการกำหนดสถานที่ 2. ที่เหมาะสมในการทำงานแต่มีชื่อเสียง 3. พัฒนาชื่อเสียงด้านการกีฬา 4. ยินดีที่มีการตั้งหน่วยงานใหม่ 5. โอกาสดีจากการเพิ่มการชำนาญงานให้แก่ 6. เจ้าหน้าที่เป็นการเตรียมล่วงหน้า 7. ร่วมกับสถาบันอื่นประสานเงินทุนในการ ทำงาน	1. ขนาดเอกลักษณ์ ความเข้มแข็ง และชื่อเสียง 2. โอกาสเสี่ยงจากการสูญเสียครูที่ประสบกรรม 3. เกษียณอายุ 4. สถาบันอื่นที่มีจริยธรรมที่เป็นที่จุดเด่นขึ้นมา 5. ขนาดการสนับสนุนจากผู้มีอำนาจของรัฐ

พันธศักดิ์ พลสารัมย์ (2540) ได้เสนอผลการวิเคราะห์ SWOT จากแผนกลยุทธ์ของคณะต่างๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเรียงจากลำดับความสำคัญไว้ดังนี้

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและคุณวุฒิสูง 2. เป็นผู้นำในสาขาวิชาชีพ 3. ได้รับการสนับสนุนจากศิษย์เก่าที่มีอยู่มากเป็นอย่างดี 4. มีชื่อเสียงสามารถดึงดูดผู้สมัครเรียนที่มีความรู้ดีกว่า 5. เป็นสาขาวิชาชีพที่ได้รับความนิยมและดึงดูดใจของผู้สมัครทั่วไป 6. สามารถพัฒนาวิชาการ โดยเปิดหลักสูตรปริญญาชั้นสูงมานาน 7. มีห้องสมุดและศูนย์ข้อมูลที่ทันสมัย 8. มีศักยภาพในการปรับตัวสู่สถาบันระดับนานาชาติ 9. มีงบประมาณจากแหล่งรายได้ของตนเอง 10. มีวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและพร้อมมากกว่า 	<ol style="list-style-type: none"> 1. การวิจัยสร้างความรู้ใหม่มีน้อยและใช้วิธีง่ายๆ 2. การผนึกกำลังร่วมกันของคณาจารย์ยังไม่ดีพอ 3. การพัฒนาด้านเทคโนโลยีในบางสาขายังไม่ดี 4. ขาดแคลนสถานที่เรียนอย่างเพียงพอ 5. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน 6. ขาดระบบการประเมินการเรียนการสอนที่ทันสมัย 7. จำนวนนิสิตที่รับมากเกินไปทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลเท่าที่ควร 8. คณาจารย์ขาดการวิจัยมานาน และขาดการส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง 9. ภาระงานสอนของอาจารย์มากเกินไปทำให้ไม่มีเวลาในการทำวิจัย 10. บุคลากรขาดการเรียนรู้และขาดการถ่ายทอดความรู้อย่างถูกต้อง
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นแหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน 2. เป็นสถาบันชั้นนำในศาสตร์สาขาต่างๆ ของประเทศไทย 3. มีผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถชี้นำแก่สังคมได้ 4. ผลิตภัณฑ์ระดับปริญญาตรี โท เอก ที่มีคุณภาพและสาขาใหม่ๆ 5. ศาสตร์สาขาอื่นๆ เริ่มได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นทำให้เป็นคู่แข่ง 6. มีความร่วมมือกับเอกชนมากขึ้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาจารย์มีคุณวุฒิและประสบการณ์ลดลงเนื่องจากเกษียณอายุ 2. โอกาสในการรับอาจารย์ที่เก่งๆ ลดลงเนื่องจากสภาพแวดล้อม 3. ชื่อเสียงจะค่อยๆ ลดลงในขณะที่สถาบันอื่นพัฒนาเพิ่มขึ้น 4. ผู้สมัครเรียนบางสาขาลดลงต้องวางแผนเชิงรุก 5. ความต้องการบุคลากรของตลาดแรงงานเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 6. ขาดสถานที่และเครื่องมือทำให้การเรียนการสอนขาดประสิทธิภาพ

ไฟโรจน์ ค้วงวิเศษ (2544) ได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมในคณะครุศาสตร์ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมองค์กร (SWOT Analysis) สรุปจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ในคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ ดังนี้

จุดแข็ง	จุดอ่อน
<ol style="list-style-type: none"> 1. อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงาน และมีความชำนาญในการสอน 2. อาจารย์มีคุณวุฒิสูงและมีผลงาน 3. อาจารย์ส่วนใหญ่มีตำแหน่งทางวิชาการ 4. อาจารย์มีความตั้งใจในการสอน 5. อาจารย์ส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนาโดยการอบรมและสัมมนา 6. สถาบันราชภัฏมียุทธศาสตร์ทั่วประเทศ 7. สถาบันราชภัฏเป็นที่ยอมรับของท้องถิ่น นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่น 8. นักศึกษาเสียค่าใช้จ่ายในการศึกษาไม่สูง 9. ผลิตภัณฑ์หลายโปรแกรมวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 10. มีโรงเรียนสาธิตเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 	<ol style="list-style-type: none"> 1. อาจารย์มีภาระงานอื่นมาก จึงไม่มีเวลาพัฒนาตนเอง 2. อาจารย์บางส่วนยังไม่ปรับยุทธวิธีในการสอน 3. อาจารย์บางส่วนชั่วโมงสอนมาก 4. อาจารย์ไม่สนใจทำการวิจัย 5. ขาดอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในบางโปรแกรมวิชา 6. นักศึกษาที่เข้าเรียนสายครุมีพื้นฐานความรู้ต่ำ 7. มีคนเก่งเข้ามาเรียนครุเป็นจำนวนน้อย 8. ขาดการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการผลิตครู 9. ห้องปฏิบัติการ คุรุภัณฑ์ และอุปกรณ์ไม่เพียงพอ 10. ขาดความร่วมมือในการทำงานเป็นทีม 11. มีงบประมาณสนับสนุนค่อนข้างน้อย
โอกาส	อุปสรรค
<ol style="list-style-type: none"> 1. มีโอกาสที่จะคัดเลือกผู้เรียนจากการที่มีผู้สมัครจำนวนมาก โดยเฉพาะผู้มีรายได้ต่ำ และสติปัญญาปานกลาง 2. มีโอกาสใช้เครือข่ายสถาบันในการร่วมผลิต และพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีโอกาสที่จะประสานความร่วมมือกับชุมชน และสังคมท้องถิ่นเนื่องจากการได้รับการยอมรับสูง 3. มีโอกาสที่จะพัฒนาอาชีพครูให้เป็นวิชาชีพชั้นสูงเพราะกฎหมายที่กำหนดไว้ 4. มีโอกาสที่จะเน้นคุณภาพเพราะจะต้องมี 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ขาดโอกาสในการบรรจุอาจารย์ 2. ไม่มีอัตราทดแทนจากอาจารย์เกษียณอายุราชการ 3. ความต้องการบัณฑิตสาขาวิชาการศึกษาน้อยลง 4. ขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยี 5. ค่านิยมความเป็นครูลดน้อยลง 6. ขาดเอกภาพในการผลิตบัณฑิตครู 7. มีคู่แข่งในการผลิตครูมากขึ้น 8. ขาดแรงจูงใจของผู้เรียน เนื่องจากภาวะการไม่มีงานทำ

<p>ระบบการประกันคุณภาพตามกฎหมาย</p> <p>5. มีโอกาสเลือกโรงเรียนดีที่มีคุณภาพเป็นโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ</p> <p>6. มีแนวทางในการพัฒนาโครงการจากการที่การดำเนินงานตามโครงการครุทายาทเป็นที่ยอมรับ</p> <p>7. ครูในท้องถิ่นมีโอกาสเข้ามาศึกษาต่อ โดยไม่ต้องลาและเสียเวลาการเดินทาง</p>	
--	--

5. กลยุทธ์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา

ในการกำหนดกลยุทธ์การจัดกิจกรรมศึกษานั้นมีผู้ศึกษาและจัดทำไว้ไม่มากนัก ในที่นี้ได้รวบรวมกลยุทธ์หรือวิธีการในการปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

จีรวุฒิ วิรัตน์ (2545) ได้เสนอแนะวิธีการพัฒนากระบวนการและกลยุทธ์เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาไว้ดังนี้

1. กระบวนทัศน์และกลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหาร

1.1 ผู้บริหารต้องดูแลเอาใจใส่และให้ความสำคัญต่อนักศึกษา

1.2 ผู้บริหารควรมีทัศนคติว่าการเรียนรู้ไม่ได้เกิดขึ้นภายในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว การเรียนรู้นอกห้องเรียนมีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน

1.3 การที่จะพัฒนานักศึกษาสู่การมีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์นั้น เป็นภารกิจที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายฝ่าย

1.4 เน้นกลยุทธ์เชิงนโยบายมากขึ้นเพื่อผลักดันให้เกิดความชัดเจนในเชิงรูปธรรมในการดำเนินงาน

2. การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ของอาจารย์

2.1 อาจารย์ควรเรียนรู้สภาพการณ์แห่งการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย เพื่อทำความเข้าใจกับผู้เรียนในโลกยุคศหัสวรรษใหม่

2.2 อาจารย์ต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนทุกคน และทุกๆ ด้าน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2.3 รูปแบบการสอนของอาจารย์ต้องปรับเปลี่ยนจากการมุ่งเน้นให้เนื้อหาไปสู่การให้ความรู้คู่คุณธรรมในทุกชั่วโมงสอน และปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและการวัดผลให้เหมาะสม

3. การปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และกลยุทธ์ในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา

3.1 ปรับเปลี่ยนการดำเนินงานจากเดิมที่มุ่งเน้นการให้บริการมาเป็นมุ่งเน้นการดำเนินงานในเชิงการพัฒนามากขึ้น

3.2 สร้างความชัดเจนในการดำเนินงานกิจการนักศึกษา

3.3 ควรปรับระบบการดำเนินงานในแง่โครงสร้างและวิธีดำเนินงาน

3.4 นำระบบคุณภาพมาใช้ในงานกิจการนักศึกษา

3.5 พัฒนาฐานข้อมูลด้านกิจการนักศึกษาเพื่อเป็นฐานสำหรับนำมาใช้ในเชิงการกำหนด นโยบาย วิสัยทัศน์ และแนวทางการดำเนินงาน

3.6 เร่งพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นนักกิจการศึกษามืออาชีพ (Student Affairs Professional)

ธรรมาภิบาล (2545) ได้พัฒนากลยุทธ์ในการบริหารคุณภาพสำหรับงานกิจการนักศึกษาไว้ 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การแสดงความรับผิดชอบและความมุ่งมั่นต่อการจัดตั้งระบบคุณภาพของผู้บริหารกิจการนักศึกษา โดยดำเนินการดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างการบริหาร การจัดองค์กร และการกำหนดนโยบายคุณภาพ
2. กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบและการแสดงถึงความมุ่งมั่นของผู้บริหารโดยได้จัดทำเป็นเอกสารและมุ่งปรับปรุงคุณภาพการทำงานอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์ที่ 2 การจัดหาและจัดสรรทรัพยากรประเภทต่างๆ ที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงาน ได้แก่

1. การจัดหาและจัดสรรแหล่งทรัพยากรต่างๆ เช่น อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และเครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ
2. การจัดการทรัพยากรบุคคลเพื่อให้เกิดความพร้อมที่เหมาะสมและมีปริมาณที่เพียงพอต่อการส่งเสริมให้เกิดคุณภาพในการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ที่ 3 การควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานและการวัดผลงานกิจการนักศึกษา ได้แก่

1. การปฏิบัติงานและการควบคุมโดยระบุลักษณะการให้บริการ การพัฒนานักศึกษา ซึ่งต้องมีการนำไปปฏิบัติ หรือดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
2. การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน โดยมีการวัดผลการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ตามรายละเอียดในวิธีการปฏิบัติงาน

กลยุทธ์ที่ 4 การติดตามและประเมินผลการบริหารคุณภาพของกิจการนักศึกษาโดยมีระบบการตรวจติดตามคุณภาพ ซึ่งอาศัยเกณฑ์มาตรฐานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชน ทั้ง 7 ด้านเป็นตัวบ่งชี้ถึงประสิทธิภาพของการบริหารคุณภาพ สำหรับเกณฑ์มาตรฐานกิจการนัก

ศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนทั้ง 7 ด้าน มีดังนี้ 1) ด้านสภาวะผู้นำ 2) ด้านการวางแผนกลยุทธ์ 3) ด้านการมุ่งเน้นความต้องการของนักศึกษา 4) ด้านการนำข้อมูลสารสนเทศจากฝ่ายต่างๆ มาใช้ประโยชน์ 5) ด้านทรัพยากรบุคคล 6) ด้านกระบวนการ 7) ด้านผลการดำเนินงาน

โดยมาตรฐานด้านการวางแผนกลยุทธ์มีรายละเอียดของเกณฑ์ดังนี้ 1) กระบวนการวางแผนกลยุทธ์ของกิจการนักศึกษา 2) การนำจุดแข็งและจุดอ่อนของงานกิจการนักศึกษามาใช้วางแผนงาน 3) การนำแผนกลยุทธ์ไปพัฒนาเป็นแผนปฏิบัติการ 4) การกำหนดดัชนีวัดความก้าวหน้าของแผนการปฏิบัติงาน 5) กำหนดการวัดและตรวจติดตามผลอย่างเป็นระบบ

ริชาร์ดและเทมปลิน Richard and Templin (1994) ได้จัดทำโครงการการพัฒนาคุณภาพการบริการนักศึกษา (Quality Student Service) เพื่อพัฒนาระบบการบริการนักศึกษาในสำนักกิจการนักศึกษา โดยมีการพัฒนาการปฏิบัติงานของฝ่ายต่างๆ รวม 12 ฝ่าย ซึ่งผลจากการพัฒนาดังกล่าวนักศึกษามีความพึงพอใจในการบริการที่รวดเร็วและการลดความผิดพลาดในการให้บริการซึ่งปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จครั้งนี้ได้แก่

1. ผู้บริหารมีการกำหนดกลยุทธ์หรือมีการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (Strategic Planning) ให้เป็นรูปธรรมและได้ประกาศนโยบายคุณภาพและมีแผนงานคุณภาพ (Quality Policy) ด้านการบริการนักศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางหลักสำหรับการปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนของงานบริการในสำนักกิจการนักศึกษา

2. สร้างความร่วมมือระหว่างบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเริ่มต้นจากการปฏิบัติตามนโยบายและแผนงานที่ตั้งไว้

3. มุ่งเน้นการปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อสนองตอบต่อการให้บริการนักศึกษาด้วยความรวดเร็วและระมัดระวังมากยิ่งขึ้น

มาแลนนี่และออสิต (Malaney and Osit, 1998) ได้สรุปว่าผู้บริหารงานกิจการนักศึกษาจะต้องได้รับนโยบายในเชิงกลยุทธ์ (Strategic Policy) มาจากผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัย และมีการแปลงนโยบายมาสู่การปฏิบัติ ซึ่งในการแปลงนโยบายมาสู่การปฏิบัตินั้นจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การให้ความสำคัญกับนักศึกษา
2. การกำหนดเป้าหมายของงานบริการนักศึกษาไว้ชัดเจน
3. การปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง
4. การทำงานเป็นทีม
5. การตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่เป็นจริง
6. มีการควบคุมกระบวนการทำงานทั้งระบบ
7. มีการวางแผนในทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าของผู้วิจัย พบว่างานวิจัยที่เป็นการพัฒนาทักษะการจัดการของนักศึกษา ยังมีไม่มากนักเนื่องจากเป็นเรื่องใหม่ โดยเฉพาะสำหรับประเทศไทย ซึ่งเพิ่งจะมีการให้ความสำคัญสำคัญไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความสัมพันธ์กับงานวิจัยนี้ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1.งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในเรื่องเกี่ยวกับงานกิจกรรมนักศึกษาที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนานักศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

มาโกลดา (Magolda, 1992) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่มีต่อการพัฒนาสติปัญญาของนักศึกษา” โดยได้ศึกษาพฤติกรรมของนักศึกษาเป็นเวลา 4 ปี ตั้งแต่ นักศึกษาเรียนชั้นปีที่ 1-4 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 101 คน เป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐแห่งหนึ่งในรัฐทางตะวันตกตอนกลางของสหรัฐอเมริกา โดยที่นักศึกษาทุกคนมีความสามารถทางวิชาการในระดับเดียวกัน การเก็บข้อมูลจะใช้วิธีสัมภาษณ์เพื่อศึกษาประสบการณ์ของนักศึกษาและตีความว่าประสบการณ์เหล่านั้นมีอิทธิพลต่อการพัฒนานักศึกษาอย่างไร จากนั้นนำผลการสัมภาษณ์มาสรุป โดยเน้นถึงประสบการณ์การทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรของนักศึกษาตั้งแต่ปีที่ 1-4 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน การมีส่วนร่วมในองค์กรนักศึกษา การจัดการด้านที่อยู่อาศัย การทำงาน และประสบการณ์ทางสังคม มีส่วนช่วยให้นักศึกษาพัฒนาด้านสติปัญญา

ริชาร์ด และเทมปลิน (Richard and Templin, 1994) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ระบบคุณภาพของงานบริการนักศึกษาที่มหาวิทยาลัย Purdue” ผลการวิจัยพบว่า มหาวิทยาลัยที่ต้องการพัฒนาระบบคุณภาพของงานบริการนักศึกษาเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจสูงสุด ควรมีองค์ประกอบพื้นฐาน 5 ประการคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีการฝึกอบรมบุคลากรในด้านคุณภาพ การกำหนดเป้าหมายที่จะมุ่งสู่การบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) อย่างชัดเจน การรักษาคุณภาพของงานบริการนักศึกษา และการตระหนักถึงความสำคัญของนักศึกษา

ดิทเชอร์ และเทลลี่ (Ditcher and Taley, 1995; อ้างถึงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของนักศึกษาและอาจารย์เกี่ยวกับอิทธิพลที่มีต่อความสำเร็จของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย” โดยมีจุดประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวทางการศึกษาของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาจำนวน 264 คน และอาจารย์จำนวน 238 คน ผลการสำรวจปรากฏว่ามีทั้งความคิดเห็นที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ทาง

ด้านการให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัจจัยต่างๆ และในการจัดอันดับความสำคัญของปัจจัยเหล่านั้น โดย นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการศึกษา 5 อันดับแรกได้แก่ 1) การมีแรงจูงใจ ในตนเองของนักศึกษา 2) การประเมินที่ยุติธรรมและเหมาะสม 3) การสอนอย่างเป็นระบบของ อาจารย์ 4) ความสามารถในการจัดการความเครียด 5) ความสามารถในการบริหารเวลาและจัด ระบบ สำหรับอาจารย์เห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพล 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) การมีแรงจูงใจในตนเองของ นักศึกษา 2) การมีความพยายามอย่างสม่ำเสมอ 3) การมีทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ 4) ความสามารถในการบริหารเวลาและจัดระบบ 5) การประเมินผลที่ยุติธรรมและเหมาะสม ส่วน ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความล้มเหลวในการศึกษา นักศึกษาเห็นว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความล้มเหลว ในการศึกษา 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ขาดแรงจูงใจในตนเองของนักศึกษา 2) ขาดความพยายามอย่าง สม่ำเสมอ 3) ขาดความสามารถในการบริหารเวลาและจัดระบบ 4) การประเมินผลไม่ยุติธรรมและ ไม่เหมาะสม 5) ขาดความสามารถในการควบคุมภาวะทางอารมณ์ ส่วนอาจารย์มีความเห็นส่วน ใหญ่ตรงกับนักศึกษาทุกอันดับ ยกเว้น อันดับ 4 ที่อาจารย์เห็นว่า เป็นเรื่องของการขาดทักษะความรู้ โดยผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความล้มเหลวในการศึกษาพบว่า นักศึกษาได้ให้ความสำคัญ กับปัจจัยภายนอกมากกว่าผลที่เกิดจากการกระทำของตนเอง ในขณะที่อาจารย์ให้ความสำคัญ กับพฤติกรรมของนักศึกษาเป็นส่วนสำคัญ โดยสรุปนักศึกษามักอ้างว่า ความล้มเหลวทางการศึกษา เกิดจากอาจารย์ ในขณะที่อาจารย์มักกล่าวโทษว่าเป็นความผิดของนักศึกษา

มาแลนนี่ และออสิต (Malaney and Osit, 1998) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสำรวจความ คิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อสภาพแวดล้อมของการทำงานในการนำระบบการปรับปรุงคุณภาพอย่าง ต่อเนื่อง (CQI) ในหน่วยงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัย Massachusetts-Amherst” ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรสามารถตอบสนองต่อการนำระบบปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง (CQI) เข้ามาใช้ในการ ปรับปรุงการทำงานได้อย่างดี และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่องนั้น บุคลากรเห็นว่า ควรดำเนินการอย่างน้อย 3 ประการคือ มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจไปยังบุคลากรทุกระดับ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงาน โดยการสื่อสารอย่างเปิดเผยและทั่วถึงทุกคน และการมี ระบบให้รางวัลและลงโทษบุคลากรที่ส่งเสริมและไม่ส่งเสริมการทำงานของระบบคุณภาพนี้

จอห์นสัน (Johnson, 2003) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการปรับ โครงสร้างการจัดกิจการ นักศึกษาในมหาวิทยาลัยของสหรัฐอเมริกา โดยได้ศึกษาความคิดเห็นจากหัวหน้าเจ้าหน้าที่ด้านงาน กิจการนักศึกษาจำนวน 607 สถาบัน พบว่ามีสถาบันที่มีการปรับ โครงสร้างด้านงานกิจการนักศึกษา ร้อยละ 61 ผลดีของการปรับ โครงสร้างคือทำให้จิตสำนึกในการรับผิดชอบต่องานของเจ้าหน้าที่สูง ขึ้น หน่วยงานกิจการนักศึกษาได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น หัวหน้าเจ้าหน้าที่ด้านงานกิจการศึกษามี อำนาจการรับเจ้าหน้าที่ใหม่หรือการกำหนดตำแหน่งของงานได้ บุคลากรมีความร่วมมือกันในการ ทำงาน มีการสื่อสารที่ดี และดำเนินการด้วยความรอบคอบมากยิ่งขึ้น แต่ผลกระทบในทางลบ คือ บางส่วนยังไม่ยอมรับในการเปลี่ยนแปลงและขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน อย่างไรก็ตามผล

การวิจัยในครั้งนี้มีข้อสรุปเพิ่มเติมว่า ยังไม่มีรูปแบบและเทคนิคใดเป็นการเฉพาะในการปรับโครงสร้างงานกิจการนักศึกษาทั้งนี้เพราะแต่ละสถาบันมีสภาพแวดล้อมและปัจจัยต่างๆ แตกต่างกัน

เคซาร์ (Kezar, 2003) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ “กลยุทธ์ในความร่วมมือระหว่างงานวิชาการและงานกิจการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จในการศึกษา” เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาของอเมริกา ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการบูรณาการหรือการสร้างความร่วมมือระหว่างงานวิชาการและงานกิจการนักศึกษา โดยถือว่าเป็นวิธีที่ดีที่สุดในการพัฒนานักศึกษาเพราะจะช่วยให้เกิดความร่วมมือในการทำงานและขจัดความขัดแย้งในเรื่องต่างๆ ได้และยังมีข้อเสนอแนะจากการวิจัยว่า มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ความสนใจในการปรับโครงสร้างงานและเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานโดยเน้นความร่วมมือให้มากขึ้น

2. งานวิจัยในประเทศไทย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะแยกกล่าวเป็น 3 ประเด็น คือ งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิต งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา และงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจการนักศึกษา ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิต

สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับปริญญาตรี (2538) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “บัณฑิตวิทยาลัยครูในทัศนะของผู้บังคับบัญชา โดยมีจุดประสงค์เพื่อทราบความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อบัณฑิต” โดยได้สัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาบัณฑิตในหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยผู้ให้สัมภาษณ์จะแสดงทัศนะที่มีต่อบัณฑิตวิทยาลัยครูที่ทำงานภายใต้บังคับบัญชาซึ่งสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2532 – 2536 ใน 4 ประเด็นด้วยกันคือ 1) ความพึงพอใจต่อบัณฑิตสถาบันราชภัฏ 2) สิ่งที่สถาบันราชภัฏควรเสริมให้แก่บัณฑิตเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ 3) ความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่จำเป็นในการทำงานของผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี 4) ความต้องการรับบัณฑิตเข้าทำงาน ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจด้านความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน เรื่องที่ผู้บังคับบัญชาพึงพอใจมากที่สุด ได้แก่ การเป็นผู้รับคำสั่งที่ดีและทำงานดี ด้านคุณภาพของงาน การทำงานที่มีคุณภาพพอใช้ได้ ด้านความรับผิดชอบ พึงพอใจในการมีความขยัน อดทน สู้งานและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ด้านความประพฤติ พึงพอใจในการมีความประพฤติเรียบร้อยและการเป็นผู้ได้บังคับบัญชาที่ดี สิ่งที่สถาบันราชภัฏควรเสริมให้แก่บัณฑิตเพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ความรู้เกี่ยวกับภาษาต่างๆ ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจ ทักษะการพูด การรณรงค์ การคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น การวางตัวในสังคมและการกล้าแสดงออก ส่วนความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่จำเป็นในการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี

10 เรื่องแรกที่ถูกเสนอมา คือ 1) ภาษา 2) ความคิดสร้างสรรค์ 3) ความรู้ใหม่ 4) ความรับผิดชอบ 5) ทักษะการพูด 6) ลักษณะการเป็นผู้นำ 7) การสื่อความหมาย 8) การกล้าแสดงความคิดเห็น 9) การตรงต่อเวลา และ 10) การปรับตัวให้เข้ากับสังคม

สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ (2542) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานภาพและคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาในช่วงปีการศึกษา 2540 – 2541” โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 21,477 คน คิดเป็นร้อยละ 83.27 โดยได้ศึกษา 1) สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษา 2) การหางานทำของผู้สำเร็จการศึกษา 3) การศึกษาต่อของผู้สำเร็จการศึกษา 4) ความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของตนเองของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาพบว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาโดยรวมพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ร้อยละ 74.35 และควรปรับปรุงคุณลักษณะของบัณฑิตร้อยละ 25.65 ทั้งนี้พบว่าคุณลักษณะของบัณฑิตที่ผู้สำเร็จการศึกษาพึงพอใจมากที่สุด คือ ความซื่อสัตย์ รองลงมาคือ ความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งแวดล้อม ความยึดมั่นในคุณธรรม ความเสียสละ และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ส่วนคุณลักษณะที่เห็นว่าควรปรับปรุง คือ ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เชิงเหตุผล ความรู้ลึกในสาขาวิชาที่เรียนและความคิดสร้างสรรค์

สำนักงานสภาพัฒนาการศึกษาระดับชาติ (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “สถานภาพและคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษา ในช่วงปีการศึกษา 2541 – 2542” จากผู้สำเร็จการศึกษาในภาคปกติ ซึ่งมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6,908 คน พบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของตนเองของผู้สำเร็จการศึกษาบัณฑิตของสถาบันราชภัฏที่สำเร็จการศึกษาโดยรวมเห็นว่า ตัวเองมีคุณลักษณะอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจทุกด้าน โดยเฉพาะความซื่อสัตย์ และความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิด กล้าทำ คุณลักษณะด้านความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความใฝ่รู้และการแสวงหาความรู้ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ยกเว้นความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศในการสื่อสารที่มีคะแนนต่ำในเกณฑ์ที่พอใช้ได้เท่านั้น

2.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา

อุทุมพร จามรมาน และคณะ (2538) ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับคนยุคใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อสำรวจ รวบรวม และสังเคราะห์ประเด็นที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับคนยุคใหม่ โดยเสนอแบบจำลองการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับคนยุคใหม่และตรวจสอบแบบจำลองดังกล่าว สำหรับประเด็นที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับคนยุคใหม่ สรุปประเด็นสำคัญได้ 5 รายการ คือ สุขภาพอนามัย การเป็นคนดี การคิดเป็นระบบ การสื่อสารรู้เรื่อง และการตรงต่อเวลา จากประเด็นดังกล่าวได้นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามส่งให้ผู้บริหารการศึกษา ครู และนักศึกษาครู เพื่อให้ความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าว

สรุปผลการสำรวจได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องกับประเด็นทั้ง 5 และมีประเด็นเพิ่มเติม คือ ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ และภาษาอังกฤษ

นันทริกา เทียมพิทักษ์ (2539) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การใช้การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบเชิงชั้นชั้นและการศึกษาการวิเคราะห์ห้กลุ่มในการศึกษาคุณลักษณะของนักศึกษาในสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร ที่มีลักษณะมุ่งงานและมุ่งตน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะสำคัญของนักศึกษาที่มีลักษณะมุ่งงานและลักษณะมุ่งตน โดยการประยุกต์ใช้ห้องค์ประกอบเชิงชั้นชั้นตามด้วยการวิเคราะห์ห้กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักศึกษาในสถาบันราชภัฏกำแพงเพชรจำนวน 559 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบรายงานตนเอง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า มีนักศึกษา 3 กลุ่มที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มที่ 1 มีลักษณะมุ่งงานสูงและมุ่งตนสูง นักศึกษากลุ่มนี้รายงานตนเองถึงความต้องการที่จะเรียนรู้เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้และความสามารถอย่างแท้จริง และในขณะที่เดียวกันก็ต้องการแสดงความสามารถของตนออกมาให้ทุกคนได้เห็น นักศึกษาในกลุ่มนี้มีคุณลักษณะในด้านการอ้างสาเหตุความสำเร็จที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้ และการอ้างสาเหตุความล้มเหลวที่ควบคุมได้และควบคุมไม่ได้สูง และมีคุณลักษณะในด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและการชอบความท้าทายสูง กลุ่มที่ 2 มีลักษณะมุ่งงานสูงมุ่งตนต่ำ มีการรายงานตนเองถึงความต้องการที่จะแสดงความสามารถให้ทุกคนได้เห็น นักศึกษากลุ่มนี้มีลักษณะในด้านการอ้างสาเหตุความสำเร็จที่ควบคุมได้สูง และมีคุณลักษณะในด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง การรับรู้สมรรถภาพของตนเอง มีอารมณ์ในด้านบวก และการใช้กลยุทธ์ในการเรียนทั้งขั้นต้นและขั้นลึกสูง นักศึกษากลุ่มที่ 3 มีลักษณะมุ่งงานต่ำและมุ่งตนต่ำ มีการรายงานตนเองถึงความไม่สนใจในการเรียนรู้ และไม่สนใจในการแสดงความสามารถของตนเอง นักศึกษาในกลุ่มนี้มีลักษณะในด้านการแสดงอารมณ์ในด้านลบสูง

อุทุมพร จามรมาน และคณะ (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับนิสิตนักศึกษาครู ในสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจและจัดลำดับความสำคัญของสาระที่จำเป็นสำหรับนิสิตนักศึกษาครู ในสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) เพื่อพัฒนาสารระดังกกล่าว ให้นิสิตนักศึกษาครูระดับปริญญาตรี ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด 3) เพื่อสร้างแบบจำลองการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สาระที่จำเป็นดังกล่าว และ 4) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความเป็นไปได้ของแบบจำลองดังกล่าว การวิจัยนี้ได้สำรวจสาระที่จำเป็นเกี่ยวข้องกับ การสื่อสารรู้เรื่อง การคิด การกล้าแสดงออก การค้นหาข่าวสาร การจดบันทึก การจำ สมาธิ การดูแลสุขภาพของตน ภาษาอังกฤษและการใช้คอมพิวเตอร์ จากนิสิตนักศึกษาในสถาบันการศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1,200 คนในปีการศึกษา 2539 ผลการสำรวจเรียงลำดับจากความถี่สูงสุดถึงน้อยที่สุดคือ 1) การสื่อสารรู้เรื่อง 2) การคิดเป็นระบบ 3) การจำ 4) การจดบันทึก 5) คอมพิวเตอร์ 6) ภาษาอังกฤษ 7) การดูแลสุขภาพของตนเอง 8) สมาธิ 9) การกล้าแสดงออก 10) การค้นหาข้อมูลข่าวสาร ได้นำสารระดังกกล่าวมาประมวลเป็นแบบฝึกได้ 7

รายการ คือ 1) การฟัง พูด อ่าน เขียน คิด จำ จด 2) การคิดเป็นระบบ 3) การค้นหาข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 4) การกล้าแสดงออก 5) สมาธิ 6) การดูแลสุขภาพอนามัยของตน และ 7) การใช้เทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์เบื้องต้น ได้ออกแบบฝึกและทำการฝึกกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ของสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 21 คน และนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 16 คน ผลจากการฝึกและการทดลองการวิเคราะห์ผลงานที่นักศึกษาทำ สรุปได้ว่า นิสิตนักศึกษาทั้งสองแห่งมีพัฒนาการที่ดีขึ้นเมื่อเทียบกับข้อมูลที่ได้รับก่อนฝึก

สุภาพร อัคราวัฒนา (2541) ได้วิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเอกชน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย” ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม โดยแบ่งเป็นทีมๆละ 6-10 คนและมีพฤติกรรมด้านเป้าหมาย กระบวนการทำงาน บทบาทผู้นำ บทบาทสมาชิกและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในระดับทุกด้าน ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการทำงานเป็นทีม นั้น พบว่าเกิดจาก 3 ด้าน คือ ด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ และด้านผู้บริหารมหาวิทยาลัย โดยปัญหาทุกด้านมีผลกระทบต่อการทำงานเป็นทีมในระดับปานกลาง และปัญหาที่สำคัญในทัศนะของนักศึกษาและอาจารย์ ได้แก่ นักศึกษามีเวลาว่างไม่ตรงกัน ทำให้การทำงานไม่ต่อเนื่อง อาจารย์ไม่มีเวลาให้คำปรึกษาอย่างเพียงพอ ผู้บริหารไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาขาดกำลังใจในการทำงาน และเมื่อนักศึกษาประสบปัญหา นักศึกษาจะปรึกษาเพื่อนสนิทและหัวหน้ากลุ่มมากกว่าเข้าพบอาจารย์ สำหรับปัญหาที่สำคัญในทัศนะของผู้บริหาร คือ บุคลากรส่วนใหญ่คิดว่าเป็นหน้าที่ของฝ่ายกิจการนักศึกษาจึงไม่ให้ความสำคัญเท่าที่ควร

สุวรรณ อนุสันติ (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนานิสิตนักศึกษาพยาบาล เพื่อลดความเครียด” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นเหตุ การตอบสนอง การปรับตัวต่อความเครียดของนิสิตนักศึกษาพยาบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งสถาบันของรัฐและเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยทั่วประเทศโดยใช้โปรแกรมการลดความเครียด 3 ลักษณะ คือ 1) โปรแกรมการอ่านคู่มือลดความเครียด 2) โปรแกรมการฝึกเทคนิคเพื่อลดความเครียด 3) โปรแกรมการให้คำปรึกษาเพื่อลดความเครียด ผลการทดลองพบว่า 1) นักศึกษากลุ่มทดลอง มีความเครียดลดลงต่ำกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักศึกษากลุ่มทดลองมีความเครียดระดับปานกลางและระดับรุนแรง ลดต่ำกว่ากลุ่มควบคุมในระดับเดียวกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นนักศึกษาที่มีความเครียดระดับเล็กน้อย มีความเครียดไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม

วิภาภรณ์ สิทธิศาสตร์ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลของการฝึกทักษะการบริหารเวลาต่อความเครียดและความสามารถในการบริหารเวลาของนักศึกษาพยาบาล” ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับการฝึกทักษะการบริหารเวลา มีความเครียดลดลงภายหลังได้รับการฝึกทักษะการบริหารเวลา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการฝึกทักษะการบริหารเวลา

บริหารเวลา มีความสามารถในการบริหารเวลาภายหลังได้รับการฝึกทักษะการบริหารเวลา มากกว่า ก่อนได้รับการฝึกทักษะการบริหารเวลา 3) นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการฝึกทักษะการบริหารเวลา มีความเครียดหลังการฝึกทักษะการบริหารเวลาน้อยกว่ากลุ่มที่ศึกษาเอกสารเรื่องการบริหารเวลา อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักศึกษากลุ่มที่ได้รับการฝึกทักษะการบริหารเวลา มีความสามารถในการบริหารเวลามากกว่ากลุ่มที่ได้ศึกษาเอกสารเรื่อง การบริหารเวลาอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

อรุณี โคตรสมบัติ (2542) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และ นักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตน โกสินทร์” ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมแต่ละสถาบันพบว่า สภาพแวดล้อมโดยรวมของทุกสถาบัน อยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบทัศนคติผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษากลุ่ม รัตนโกสินทร์ ด้านองค์กร ด้านการเรียนการสอน เกี่ยวกับหลักสูตรและด้านกายภาพโดยรวมพบว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านสังคมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับ พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และการประเมินผลผู้บริหารและอาจารย์มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก นักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการเงิน ผู้บริหารมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก อาจารย์และ นักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ไพโรจน์ คิ้ววิเศษ (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาคณาภพ การเรียนการสอนทางครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของ สถาบันราชภัฏ การประเมิน โครงการพัฒนาคณาภพการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏและจัดทำ แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาคณาภพการเรียนการสอนทางครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ คณะศึกษาศาสตร์ และผู้เข้ารับการอบรมตาม โครงการพัฒนาคณาภพการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏ การตรวจสอบแผนกลยุทธ์ที่ได้จากการประชุมปฏิบัติการ กระทำโดยจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า จุดแข็งจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏคือ อาจารย์มีความรู้และ ประสบการณ์ มีความเป็นเครือข่าย นักศึกษาส่วนมากเป็นคนในท้องถิ่น จุดอ่อนคือ อาจารย์มีภาระ งานหลายด้าน นักศึกษามีพื้นฐานความรู้ต่ำ ส่วนที่เป็น โอกาสของสถาบันราชภัฏคือ นักเรียนมีความ ต้องการเข้าศึกษา มาก อุปสรรคคือ การบรรจุอาจารย์ การใช้เทคโนโลยี การบริหารจัดการ กลยุทธ์ การพัฒนาคณาภพการเรียนการสอนในคณะครุศาสตร์ ประกอบด้วยกลยุทธ์ 7 ด้าน คือ กลยุทธ์ด้าน อาจารย์ กลยุทธ์ด้านนักศึกษา กลยุทธ์ด้านการบริหารจัดการ กลยุทธ์ด้านปัจจัยและการอำนวยความสะดวก พื้นฐาน กลยุทธ์ด้านหลักสูตร กลยุทธ์ด้านกระบวนการเรียนการสอน และกลยุทธ์การสร้าง ความเข้าใจอาจารย์ และการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์

2.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา

กรกช อัดตวิริยะนุภาพ (2540) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมนิสิตนักศึกษา กับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัย

สรุปได้ว่า 1) นิสิตนักศึกษาใช้เวลาในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยเฉลี่ย 13.09 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และมีคะแนนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษาอยู่ในระดับมีส่วนร่วมปานกลาง 2) นิสิตนักศึกษาที่มีคะแนนในการพัฒนาตนเองโดยรวมอยู่ในระดับมีการพัฒนามาก โดยนิสิตนักศึกษามีคะแนนการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมีการพัฒนามากใน 5 ด้าน คือ การจัดการกับอารมณ์ การพัฒนาสัมพันธภาพกับผู้อื่นอย่างมีวุฒิภาวะ การสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน การพัฒนาเป้าหมาย และการพัฒนาการมีคุณธรรม และมีคะแนนการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับปานกลางใน 2 ด้าน คือ การพัฒนาความสามารถ และการพัฒนาจากความเป็นตัวของตัวเองไปจากการพึ่งพาอาศัยกัน 3) ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาพบว่า เวลาที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษาสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เกือบทุกด้านยกเว้นการจัดการกับอารมณ์ ส่วนคะแนนการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษา สัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาทั้ง 7 ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ไพรัตน์ ชันธุ์แก้ว (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานกิจการนักศึกษาและศึกษาข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนางานกิจการนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหาร อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษา ข้าราชการกองกิจการนักศึกษา บุคลากรในหน่วยกิจการนักศึกษาของคณะ และนักศึกษาที่ทำหน้าที่บริหารในองค์การนักศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่าสภาพและปัญหาในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยขอนแก่นมีการปฏิบัติและปัญหาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมีดังนี้ 1) ควรใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเก็บและเรียกใช้ข้อมูลเพิ่มขึ้น 2) การจัดอบรมผู้นำนักศึกษาที่ทำงานด้านกิจการนักศึกษา ให้เข้าใจกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และขั้นตอนการดำเนินงาน 3) การเพิ่มสวัสดิการด้านการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักศึกษา 4) การสร้างหอพักเพิ่มให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา 5) การจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถแก่บุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และ 6) การจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น

สัมพันธ์ รอดพิงครุฑ (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏภาคเหนือตอนบน” ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมของสถาบันราชภัฏภาคเหนือตอนบน มีรูปแบบของการจัดกิจกรรมคล้ายกัน แต่ละสถาบันจะมีการกระจายของกิจกรรมทั้งปี แต่มีความถี่ของกิจกรรมแตกต่างกันในแต่ละช่วงเวลา ในด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรม สถาบันแต่ละแห่งจะมีการส่งเสริมและสนับสนุน โดยกำหนดนโยบายการร่วมกิจกรรมของนักศึกษา การประชุม และชี้แจงทำความเข้าใจกับนักศึกษา การจัดทำคู่มือการทำกิจกรรม การสนับสนุน โดยการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ อาคาร สถานที่ ยานพาหนะ และเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก เป็นต้น สำหรับ

ปัญหาของการจัดกิจกรรมนักศึกษา ได้แก่ นักศึกษาไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญของกิจกรรมงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมมีไม่เพียงพอ ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาไม่ชัดเจน

ธนิษฐา ฌ สุนทร (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบและกลยุทธ์การบริหารคุณภาพสำหรับกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน” ผลการวิจัยพบว่ากิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเอกชนมีภารกิจ 2 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนานักศึกษา ได้แก่ งานกิจกรรมนักศึกษาและงานวินัยนักศึกษา 2) ด้านการบริการนักศึกษา ได้แก่ งานบริการสวัสดิการ ทุนการศึกษา แนะนำและงานอนามัย สำหรับเกณฑ์มาตรฐานกิจการศึกษามี 7 ด้านคือ 1) สภาวะผู้นำของผู้บริหาร 2) ความสามารถในการวางแผนกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นความต้องการของนักศึกษา 4) การนำสารสนเทศมาวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจ 5) การบริหารทรัพยากรบุคคล 6) การควบคุมกระบวนการทำงาน 7) การประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนรูปแบบการบริหารคุณภาพสำหรับกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนประกอบด้วย การกำหนดวัตถุประสงค์ ภารกิจ โครงสร้างความรับผิดชอบในการบริหารคุณภาพ และวิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์การบริหารคุณภาพมี 4 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อความมุ่งมั่นของผู้บริหาร ด้านการจัดสรรและจัดหาทรัพยากร ด้านการควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานและด้านการตรวจติดตามและประเมินผล กลยุทธ์แต่ละด้านมีวิธีการปฏิบัติคือ 1) จัดทำเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร 2) มีเอกสารแสดงว่ามีการจัดสรรทรัพยากร 3) มีคู่มือการทำงานทุกฝ่าย และ 4) มีการประเมินผลทั้งระบบ

จากงานวิจัยที่ได้รวบรวมนำเสนอครั้งนี้ ทั้งงานวิจัยในต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศสรุปได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องพัฒนานักศึกษาให้ครอบคลุมคุณลักษณะของบัณฑิตที่ต้องการ โดยคำนึงถึงปัจจัยต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อนักศึกษา คำนึงถึงการประสานการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานและบุคคลทุกฝ่ายเพื่อส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษา มีระบบคุณภาพของงานกิจการนักศึกษา มีการปรับโครงสร้างขององค์กรและมุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะที่จำเป็น ตลอดจนแก้ปัญหาหรือลดภาวะความเครียดต่างๆ อันจะส่งผลทางลบต่อการเรียน การทำงาน และการใช้ชีวิตร่วมกับบุคคลอื่น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การจัดการจัดการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษาในครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2544)

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ภาคปกติ ปีการศึกษา 2545 ในสถาบันราชภัฏทั้ง 36 แห่ง โดยจำแนกตามสาขาวิชาที่กำลังศึกษา ได้แก่ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ รวมจำนวน 30,944 คน
2. ผู้นำนักศึกษา ได้แก่ นายกองค้การบริหารนักศึกษา รองนายกองค้การบริหารนักศึกษา ประธานสถานักศึกษา รองประธานสถานักศึกษา ประธานนักศึกษาคณะต่างๆ ประธานชมรม/ชุมนุม และกรรมการนักศึกษา รวม 4,320 คน
3. อาจารย์ ได้แก่ อาจารย์ที่ปรึกษาประจำหมู่เรียน หัวหน้าโปรแกรมวิชา และอาจารย์ผู้สอน แบ่งแบบแบ่งชั้นตามสังกัดใน 5 คณะ ได้แก่ สังกัดคณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และคณะศิลปกรรม รวม 7,128 คน
4. ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา คณบดี รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา หัวหน้าฝ่าย/งานกิจการนักศึกษา และอาจารย์ประจำฝ่าย/งานกิจการนักศึกษา รวมประมาณ 1,080 คน
5. ผู้บริหารสถาบันราชภัฏระดับอธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา รวมทั้งสิ้น 72 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. วิธีการเลือกสถาบันที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) โดยสุ่มรายชื่อสถาบันราชภัฏที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมาจำนวน 8 สถาบันจากจำนวนทั้งหมด 36 สถาบัน ซึ่งแบ่งกลุ่มสถาบันตามสภาพภูมิศาสตร์ได้ 8 กลุ่ม โดยสุ่มมา กลุ่มละ 1 สถาบัน ดังนี้

- กลุ่มสถาบันราชภัฏล้านนา ได้แก่ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
- กลุ่มสถาบันพุทธชินราช ได้แก่ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
- กลุ่มสถาบันอีสานเหนือ ได้แก่ สถาบันราชภัฏเลย
- กลุ่มสถาบันราชภัฏอีสานใต้ ได้แก่ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
- กลุ่มสถาบันราชภัฏศรีอยุธยา ได้แก่ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- กลุ่มสถาบันราชภัฏทวารดี ได้แก่ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
- กลุ่มสถาบันราชภัฏทักษิณ ได้แก่ สถาบันราชภัฏสงขลา
- กลุ่มสถาบันราชภัฏรัตนโกสินทร์ ได้แก่ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

2. สุ่มตัวอย่างนักศึกษา โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำแนกตามสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการศึกษา จำนวน 1,496 คน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน 2,365 คน และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ จำนวน 3,326 คน ของจำนวนประชากรใน 8 สถาบัน ($n = 7,187$) โดยการใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในสาขาวิชาการศึกษา จำนวน 394 คน สาขาวิทยาศาสตร์ จำนวน 424 คน และสาขาศิลปศาสตร์ จำนวน 619 คน รวมทั้งสิ้น 1,437 คน (Krejcie and Morgan, 1970)

3. สุ่มตัวอย่างผู้นำนักศึกษา โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้ผู้นำนักศึกษาทุกระดับคือ นายกองค้การบริหารนักศึกษา รองนายกองค้การบริหารนักศึกษา ประธานสถานศึกษา รองประธานสถานศึกษา ประธานนักศึกษาคณะ รองประธานนักศึกษา คณะ กรรมการนักศึกษา ประธานชมรม/ชุมนุม และกรรมการชมรม/ชุมนุม ของจำนวนประชากรใน 8 สถาบัน ($n = 960$) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 384 คน (Krejcie and Morgan, 1970)

4. สุ่มตัวอย่างอาจารย์ โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย ได้อาจารย์ในสถาบันราชภัฏทั้ง 8 แห่ง สังกัดคณะต่างๆ ของจำนวนประชากรใน 8 สถาบัน ($n = 1,630$) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 407 คน (Krejcie and Morgan, 1970)

5. ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจงจากผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา คณบดี รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา หัวหน้าฝ่าย/งานกิจการนักศึกษา และอาจารย์ประจำฝ่าย/งานกิจการนักศึกษา ของจำนวนประชากรใน 8 สถาบัน ($n = 240$) ได้กลุ่มตัวอย่าง 184 คน (Krejcie and Morgan, 1970)

6. ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย อธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาใน 8 สถาบัน รวมจำนวน 16 คน

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สถาบันราชภัฏ	จำนวนประชากร					จำนวนกลุ่มตัวอย่าง				
	นักศึกษา	ผู้นำนักศึกษา	อาจารย์	ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการ	รวม	นักศึกษา	ผู้นำนักศึกษา	อาจารย์	ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการ	รวม
1. บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	1,038	120	217	30	1,405	208	48	54	23	333
2. พระนครศรีอยุธยา	735	120	196	30	1,081	147	48	49	23	267
3. เพชรบุรี	895	120	170	30	1,215	178	48	42	23	291
4. สงขลา	897	120	210	30	1,257	179	48	53	23	303
5. เชียงใหม่	1,074	120	223	30	1,447	215	48	55	23	341
6. พิบูลสงคราม	710	120	206	30	1,066	142	48	52	23	265
7. บุรีรัมย์	873	120	211	30	1,234	175	48	53	23	299
8. เลย	965	120	197	30	1,312	193	48	49	23	313
รวม	7,187	960	1,630	240	10,017	1,437	384	407	184	2,412

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

1. วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยเพื่อกำหนดลักษณะของผู้มีทักษะการจัดการและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพัฒนานักศึกษาและงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ
2. สร้างเครื่องมือประกอบด้วย
 - 2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ
 - 2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการจัดการของนักศึกษาและการจัดกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2

1. วิเคราะห์ข้อมูลการมีทักษะการจัดการของนักศึกษาในด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น การจัดการเกี่ยวกับงาน และการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ โดยการประมวลจากแบบสอบถามทั้ง 4 ชุด ได้แก่ นักศึกษา ผู้นำนักศึกษา อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา

2. วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏในด้านปรัชญา วิทยาทศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการให้บริการนักศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน โดยศึกษาวิเคราะห์จากเอกสารรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสำนักกิจการนักศึกษา สัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ ได้แก่ อธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และวิเคราะห์จากแบบสอบถามนักศึกษา ผู้นำนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 3

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสำนักกิจการนักศึกษาสถาบันราชภัฏ ทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน เพื่อประเมินสภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคด้านกิจการนักศึกษา เพื่อจัดทำร่างกลยุทธ์การจกกิจการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 4

จัดทำกลยุทธ์การจกกิจการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ โดยการประชุมสนทนา กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา คณบดี รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนานักศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำกลยุทธ์รวมจำนวน 20 ท่าน เพื่อร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ และให้ข้อเสนอแนะ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบกลยุทธ์และนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 5

การนำเสนอกลยุทธ์ที่ได้รับการแก้ไขแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากแนวความคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้ดัดแปลงและพัฒนาให้เหมาะสมกับการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งเครื่องมือสำหรับการวิจัย ตามจุดประสงค์ของการวิจัยข้อ 1 และข้อ 2 ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 4 ชุด คือ แบบสอบถามนักศึกษา แบบสอบถามผู้นำนักศึกษา แบบสอบถาม

อาจารย์ และแบบสอบถามผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา และแบบสัมภาษณ์อธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสอบถาม

ชุดที่ 1 แบบสอบถามนักศึกษา เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นนักศึกษา เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา และการมีทักษะการจัดการ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักศึกษาเกี่ยวกับการมีทักษะการจัดการของนักศึกษาใน 4 ด้าน ได้แก่ การจัดการเกี่ยวกับตนเอง การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น การจัดการเกี่ยวกับงาน และการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) 5 ระดับ คือ มีการปฏิบัติมากที่สุด มีการปฏิบัติมาก มีการปฏิบัติปานกลาง มีการปฏิบัติน้อย และมีการปฏิบัติน้อยที่สุด มีจำนวนข้อคำถามรวม 110 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามผู้นำนักศึกษา เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา การจัดกิจการนักศึกษาและการมีทักษะการจัดการ แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจการนักศึกษา

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักศึกษาเกี่ยวกับการมีทักษะการจัดการของนักศึกษา

โดยตอนที่ 1 ตอนที่ 2 และตอนที่ 4 มีข้อคำถามคล้ายกับแบบสอบถามนักศึกษา ส่วนตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการพัฒนานักศึกษา 4) ด้านกิจกรรมนักศึกษา 5) ด้านการให้บริการนักศึกษา และ 6) ด้านสภาพแวดล้อม ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ เห็นด้วยมากที่สุดหรือมีการปฏิบัติมากที่สุด เห็นด้วยมากหรือมีการปฏิบัติมาก เห็นด้วยปานกลางหรือมีการปฏิบัติปานกลาง เห็นด้วยน้อยหรือมีการปฏิบัติน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุดหรือมีการปฏิบัติน้อยที่สุด รวมจำนวนข้อคำถาม 105 ข้อ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามอาจารย์ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นถึงการจัดการนักศึกษาของสถาบัน และความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีทักษะการจัดการของนักศึกษา แบบสอบถามมี 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการนักศึกษาของสถาบันใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ 2) ด้านการบริหารจัดการ 3) ด้านการพัฒนา นักศึกษา 4) ด้านกิจกรรมนักศึกษา 5) ด้านการให้บริการนักศึกษา และ 6) ด้านสภาพแวดล้อม ลักษณะคำถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ เห็นด้วยมากที่สุดหรือมีการปฏิบัติมากที่สุด เห็นด้วยมากหรือมีการปฏิบัติมาก เห็นด้วยปานกลางหรือมีการปฏิบัติปานกลาง เห็นด้วยน้อยหรือมีการปฏิบัติน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุดหรือมีการปฏิบัติน้อยที่สุด รวมข้อคำถาม จำนวน 130 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักศึกษาเกี่ยวกับการมีทักษะการจัดการทั้ง 4 ด้านคือ ด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง ด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น ด้านการจัดการเกี่ยวกับงาน และด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ ลักษณะคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มีการปฏิบัติมากที่สุด มีการปฏิบัติมาก มีการปฏิบัติปานกลาง มีการปฏิบัติน้อย และมีการปฏิบัติน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย รวมข้อคำถาม จำนวน 81 ข้อ

ชุดที่ 4 แบบสอบถามผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา แบบสอบถามมี 3 ตอน เป็นแบบสอบถามที่มีข้อคำถามเดียวกันกับแบบสอบถามอาจารย์ แต่แตกต่างกันเฉพาะตอนที่ 1 ซึ่งเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวเท่านั้น

2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารเป็นแบบมีโครงสร้าง โดยแบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับอธิการบดี เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษา ความสามารถในการจัดการของนักศึกษา แนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ การส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถเกี่ยวกับสารสนเทศและการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ

2.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา เป็นคำถามเกี่ยวกับการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษา สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษา นโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการและการจัดสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ไปดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกิจการนักศึกษา ด้านการบริหาร ด้านจิตวิทยา และด้านพัฒนานิสิตนักศึกษา จำนวน 6 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) และความชัดเจนของการใช้ภาษาเพื่อให้แบบสอบถามครอบคลุมและเหมาะสมกับเนื้อหาด้านกิจการนักศึกษาและทักษะการจัดการ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบเครื่องมือวิจัยได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ ดร. ธิดารัตน์ บุญนุช คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เรียม ศรีทอง คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ เบญจกาญจน์ อธิการบดีสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา ภาณุรัตน์ อธิการบดีสถาบันราชภัฏสุรินทร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองหล่อ วงษ์อินทร์ อธิการบดีสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุลวรา สุวรรณพิมล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

สถาบันราชภัฏภูเก็ต

2. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับอาจารย์และนักศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์ จำนวนกลุ่มละ 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Coefficient Alpha Cronbach) ได้ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามของนักศึกษา เท่ากับ 0.85 ของผู้นำนักศึกษา เท่ากับ 0.87 และของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์ เท่ากับ 0.83

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารสถาบันราชภัฏที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังสถาบันราชภัฏที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 แห่งทางไปรษณีย์ ส่วนที่สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2546 รวมจำนวนแบบสอบถาม 2,412 ฉบับ โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 1,956 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.09 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

สถาบันราชภัฏ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง					จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน				
	นักศึกษา	ผู้นำ นักศึกษา	อาจารย์	ผู้บริหาร/ อาจารย์ กิจการ	รวม	นักศึกษา	ผู้นำ นักศึกษา	อาจารย์	ผู้บริหาร/ อาจารย์ กิจการ	รวม
1. บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	208	48	54	23	333	186	37	42	15	280
2. พระนครศรีอยุธยา	147	48	49	23	267	137	43	30	16	226
3. เพชรบุรี	178	48	42	23	291	140	32	25	17	214
4. สงขลา	179	48	53	23	303	159	36	44	16	255
5. เชียงใหม่	215	48	55	23	341	168	45	30	16	259
6. พิบูลสงคราม	142	48	52	23	265	135	44	31	15	222
7. บุรีรัมย์	175	48	53	23	299	165	42	50	22	279
8. เลย	193	48	49	23	313	141	36	28	16	221
รวม	1,437	384	407	184	2,412	1,228	315	280	133	1,956
คิดเป็นร้อยละ						85.46	82.03	68.80	72.28	81.09

3. ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้บริหารของสถาบันราชภัฏ ประกอบด้วยอธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาในสถาบันราชภัฏที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คนในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2546

4. ศึกษาเอกสารรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสำนักกิจการนักศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการกำหนดกลยุทธ์ในการจัดกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐานด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และเปรียบเทียบความคิดเห็นโดยใช้สถิติ (t-test) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยดังนี้ (ประคอง กรรณสูต, 2538)

4.50 – 5.00 หมายความว่า ข้อความนั้นมีการปฏิบัติมากที่สุดหรือเห็นด้วยมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายความว่า เห็นว่าข้อความนั้นมีการปฏิบัติมาก หรือเห็นด้วยมาก

- 2.50 – 3.49 หมายความว่าข้อความนั้นมีการปฏิบัติปานกลางหรือเห็นด้วยปานกลาง
 1.50 – 2.49 หมายความว่าข้อความนั้นมีการปฏิบัติน้อยหรือเห็นด้วยน้อย
 1.00 – 1.49 หมายความว่าข้อความนั้นมีการปฏิบัติน้อยที่สุด หรือ เห็นด้วยน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามแนวการวิเคราะห์ของคริปเพนดอร์ฟฟ์ (Krippendorff, 1986) วิเคราะห์ประเด็นหลักเกี่ยวกับ การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ ทักษะการจัดการของนักศึกษา แนวทางการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ และการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถาบัน

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสำนักกิจการนักศึกษา จำนวน 8 สถาบัน ในองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และแผนงาน ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการบริหารจัดการ ด้านการเงินและงบประมาณ และด้านการประกันคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อหาค่าเฉลี่ยของการประเมินตนเองในแต่ละองค์ประกอบ ตามตัวชี้วัดของเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ได้ศึกษา จุดแข็ง และจุดอ่อน ของการดำเนินงานกิจการนักศึกษาจากรายงานการประเมินตนเองของสำนักกิจการนักศึกษา จำนวน 20 สถาบัน ในองค์ประกอบ 3 ด้านคือ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ การพัฒนานักศึกษา และการบริหารจัดการ

4. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถาบันราชภัฏ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT (SWOT Analysis) เพื่อประเมินจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และอุปสรรค (Threat) ของการจัดกิจการนักศึกษาสถาบันราชภัฏ

5. จัดประชุมสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อร่างกลยุทธ์การจัดกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา คณบดี รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านกลยุทธ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนานักศึกษา รวมจำนวน 20 ท่าน โดยจัดประชุมในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2547 ณ ห้องประชุมนานาชาติ 2 อาคาร 3 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. นำร่างกลยุทธ์ที่ได้จากการประชุมสนทนากลุ่มมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และส่งให้ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ตรวจสอบกลยุทธ์ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ มีจำนวน 6 ท่าน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำกลยุทธ์ จำนวน 2 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนานักศึกษา จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านกิจการนักศึกษา จำนวน 2 ท่าน ดังรายละเอียดในภาคผนวก ก

ขั้นตอนการวิจัยสรุปได้ดังแผนภูมิต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1

ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
งานกิจการนักศึกษาและทักษะการจัดการ

สร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. แบบสอบถามจำนวน 4 ชุด
2. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร 2 ชุด

ตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

เก็บรวบรวมข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 2

การมีทักษะการจัดการ
ของนักศึกษา

สภาพการดำเนินงาน
กิจการนักศึกษาของ
สถาบันราชภัฏ

วิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3

วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

ร่างกลยุทธ์การจัดกิจการนักศึกษา
ของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะ
การจัดการของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 4

จัดทำกลยุทธ์การจัดกิจการนักศึกษาของ
สถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ
ของนักศึกษา

ตรวจสอบกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 5

นำเสนอกลยุทธ์การจัดกิจการนักศึกษาของสถาบัน
ราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

แผนภูมิที่ 8 ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการจัดการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา นำเสนอได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการจัดการของนักศึกษาแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นของอาจารย์ และ ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับทักษะการจัดการของนักศึกษา

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับทักษะการจัดการของนักศึกษา

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีทักษะการจัดการของนักศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสำนักกิจการนักศึกษา

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา และผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ

ตอนที่ 3 กลยุทธ์การจัดการจัดการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา เป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน จากเอกสารรายงานการประเมินตนเองสำนักกิจการนักศึกษา

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถาบันราชภัฏ

ส่วนที่ 3 กลยุทธ์การจัดการจัดการนักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะการจัดการของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ

ข้อมูลในตอนนี้มีรายละเอียดแต่ละส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับทักษะการจัดการของนักศึกษา ในส่วนนี้มีรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อทักษะการจัดการของนักศึกษาในแต่ละด้าน แสดงไว้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 สถานภาพของอาจารย์

รายการ	จำนวน (n = 280)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	117	41.80
หญิง	163	58.20
2. สังกัดคณะ		
ครุศาสตร์	77	27.50
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	68	24.28
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	71	25.35
วิทยาการจัดการ	41	14.64
เทคโนโลยีการเกษตร	16	5.71
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	4	1.42
ศิลปกรรม	3	1.10
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	43	15.35
ปริญญาโท	221	78.94
ปริญญาเอก	16	5.71
4. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	6	2.14
26 - 30 ปี	43	15.35
31 - 35 ปี	48	17.14
36 - 40 ปี	30	10.71
41 - 45 ปี	37	13.21
46 - 50 ปี	29	10.35
มากกว่า 50 ปี	87	31.10
5. จำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์		
น้อยกว่า 10 คาบ	41	14.64
10 - 15 คาบ	172	61.43

ตารางที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 280)	ร้อยละ
16 – 20 คาบ	46	16.43
มากกว่า 20 คาบ	21	7.50
6. การปฏิบัติงานในสำนัก/ฝ่ายกิจการนักศึกษา		
เคย	60	21.43
ไม่เคย	220	78.57
7. งานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
อาจารย์ผู้สอนอย่างเดียว	107	16.34
สอนและเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาประจำหมู่เรียน	261	39.85
สอนและเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม	159	24.27
สอนและเป็นหัวหน้าโปรแกรมวิชา	128	19.54
8. การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทั้งในระดับคณะ/โปรแกรมวิชา		
ไม่เคยเข้าร่วม	10	3.57
เข้าร่วมบางครั้ง	166	59.29
เข้าร่วมบ่อยครั้ง	92	32.86
เข้าร่วมทุกครั้ง	12	4.28

จากตาราง พบว่าอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.20) เป็นอาจารย์คณะครุศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 27.50) รองลงมาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 25.35) และน้อยที่สุดคณะศิลปกรรม (ร้อยละ 1.10) จบการศึกษาระดับปริญญาโทเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 78.94) รองลงมาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 15.35) และระดับปริญญาเอกน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.71) และ ด้านอายุ อาจารย์มีอายุมากกว่า 50 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 31.10) รองลงมาอายุระหว่าง 31 - 35 ปี (ร้อยละ 17.14) และอายุต่ำกว่า 25 ปี น้อยที่สุด (ร้อยละ 2.14) ด้านชั่วโมงสอน พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่มีชั่วโมงสอนระหว่าง 10 - 15 คาบ (ร้อยละ 61.43) รองลงมาชั่วโมงสอนระหว่าง 16 - 20 คาบ (ร้อยละ 16.43) และมีชั่วโมงสอนมากกว่า 20 คาบน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.50)

ด้านการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา พบว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ไม่เคยปฏิบัติงานในสำนัก/ฝ่ายกิจการศึกษามาก่อน (ร้อยละ 78.57) และส่วนใหญ่อาจารย์รับผิดชอบงานสอนและเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหมู่เรียนมากที่สุด (ร้อยละ 39.85) รองลงมาได้รับความรับผิดชอบสอนและเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม (ร้อยละ 24.27) ส่วนการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาของอาจารย์ พบว่าอาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมบางครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 59.29) รองลงมาเข้าร่วมกิจกรรมบ่อยครั้ง (ร้อยละ 32.86) และไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.57)

ตารางที่ 4 สถานภาพของผู้บริหาร/อาจารย์กึ่งการนักศึกษา

รายการ	จำนวน (n = 133)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	67	50.38
หญิง	66	49.62
2. สังกัดคณะ		
ครุศาสตร์	35	26.31
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	37	27.82
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	28	21.05
วิทยาการจัดการ	16	12.03
เทคโนโลยีการเกษตร	6	4.51
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	8	6.02
ศิลปกรรม	3	2.26
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	13	9.77
ปริญญาโท	115	86.47
ปริญญาเอก	5	3.76
4. อายุ		
ต่ำกว่า 25 ปี	9	6.77
26 – 30 ปี	10	7.52
31 – 35 ปี	19	14.29
36 – 40 ปี	17	12.78
41 – 45 ปี	23	17.29
46 – 50 ปี	16	12.03
มากกว่า 50 ปี	39	29.32
5. จำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์		
น้อยกว่า 10 คาบ	26	19.55
10 - 15 คาบ	80	60.15
16 - 20 คาบ	22	16.54
มากกว่า 20 คาบ	5	3.76

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n = 133)	ร้อยละ
6. ตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษาในปัจจุบัน		
คณบดี	18	13.54
รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา	24	18.05
ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา	8	6.01
รองผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา	8	6.01
หัวหน้าฝ่าย/งานกิจการนักศึกษา	26	19.55
อาจารย์ประจำฝ่าย/งาน	20	15.04
อาจารย์ที่ปรึกษาองค์การนักศึกษา	8	6.01
อาจารย์ที่ปรึกษาสถานนักศึกษา	8	6.01
อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม	13	9.78
7. ระยะเวลาปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา		
น้อยกว่า 1 ปี	19	14.29
1 - 2 ปี	27	20.30
3 - 4 ปี	44	33.08
มากกว่า 4 ปี	43	32.33
8. การเข้าร่วมประชุมเพื่อพัฒนางานกิจการนักศึกษาภายในสถาบัน		
ไม่เคยเข้าร่วม	1	0.75
เข้าร่วมบางครั้ง	63	47.36
เข้าร่วมบ่อยครั้ง	49	36.84
เข้าร่วมทุกครั้ง	20	15.05
9. ในรอบปีที่ผ่านมา ได้เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับงานกิจการศึกษากับหน่วยงานภายนอก		
ไม่เคยเข้าร่วม	44	33.08
เข้าร่วม 1 - 2 ครั้ง	62	46.62
เข้าร่วม 3 - 5 ครั้ง	14	10.52
เข้าร่วมมากกว่า 5 ครั้ง	13	9.78

จากตาราง พบว่าผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 50.38) สังกัดคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากที่สุด (ร้อยละ 27.82) รองลงมาสังกัดคณะครุศาสตร์ (ร้อยละ 26.31) และคณะศิลปกรรมน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.26) จบการศึกษาระดับปริญญาโทเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 86.47) รองลงมาจบระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 9.77) และระดับปริญญาเอกน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.76) มีอายุมากกว่า 50 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 29.32) รองลงมาอายุระหว่าง 41 - 45 ปี (ร้อยละ 17.29) และอายุต่ำกว่า 25 ปีน้อยที่สุด (ร้อยละ 6.77) สำหรับภาระงานสอนพบว่าส่วนใหญ่มีการสอนระหว่าง 10-15 คาบ/สัปดาห์ (ร้อยละ 60.15) รองลงมาสอนน้อยกว่า 10 คาบ (ร้อยละ 19.55) และมีจำนวนน้อยที่สอนมากกว่า 20 คาบ (ร้อยละ 3.76) ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เป็นหัวหน้าฝ่าย/งานกิจการศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 19.55) และเป็นรองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษารองลงมา (ร้อยละ 18.05) ส่วนใหญ่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาระหว่าง 3 - 4 ปี (ร้อยละ 33.08) และมีจำนวนน้อยที่ปฏิบัติงานน้อยกว่า 1 ปี (ร้อยละ 14.29) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุมเพื่อพัฒนางานกิจการนักศึกษาบางครั้ง (ร้อยละ 47.36) รองลงมาเข้าร่วมประชุมบ่อยครั้ง (ร้อยละ 36.84) การเข้าร่วมประชุมสัมมนากับหน่วยงานภายนอกพบว่าเข้าร่วมประชุม 1-2 ครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 46.62) เป็นที่น่าสังเกตว่ามีจำนวนผู้ไม่เคยเข้าร่วมประชุมกับหน่วยงานภายนอก ร้อยละ 33.08 และเข้าร่วมประชุมมากกว่า 5 ครั้งน้อยที่สุด (ร้อยละ 9.78)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของอาจารย์กับผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาที่มีต่อการมีทักษะการจัดการของนักศึกษา ด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
การรู้จักตนเองของนักศึกษา	2.63	0.78	ปานกลาง	2.81	0.76	ปานกลาง
1. รู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง	2.56	0.87	ปานกลาง	2.79	0.90	ปานกลาง
2. มีการวางแผนและตั้งเป้าหมายการดำเนินชีวิตของตนเอง	2.60	0.87	ปานกลาง	2.74	0.88	ปานกลาง
3. มีความพยายามที่จะนำตนเองไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้	2.74	0.84	ปานกลาง	2.90	0.89	ปานกลาง
การพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา	2.75	0.87	ปานกลาง	2.95	0.69	ปานกลาง
4. มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ	2.72	0.87	ปานกลาง	2.92	0.90	ปานกลาง
5. เป็นผู้มีวินัยในตนเองและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบัน	2.71	0.89	ปานกลาง	2.88	0.95	ปานกลาง
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	2.65	0.85	ปานกลาง	2.88	0.87	ปานกลาง
7. มีความกล้าในการแสดงออกอย่างเหมาะสม	2.85	0.82	ปานกลาง	3.03	0.89	ปานกลาง
8. มีความอดทนและความมุ่งมั่นในการเรียนและการทำงาน	2.85	0.89	ปานกลาง	3.05	0.92	ปานกลาง
การมีความรับผิดชอบในการเรียนของนักศึกษา	2.90	0.69	ปานกลาง	3.02	0.74	ปานกลาง
9. มีความตั้งใจและรู้หน้าที่ของตนเองในการศึกษาเล่าเรียน	2.97	0.81	ปานกลาง	3.06	0.83	ปานกลาง
10. มีการวางแผนการเรียนและพยายามทำให้ได้ตามแผนการเรียนที่ตั้งไว้	2.75	0.81	ปานกลาง	2.92	0.81	ปานกลาง
11. มีความใฝ่รู้และหมั่นศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิชาการหลากหลาย เช่น ห้องสมุด แหล่งข้อมูลท้องถิ่น	2.74	0.90	ปานกลาง	2.96	0.83	ปานกลาง
12. สามารถส่งงานได้ตามกำหนดเวลา	3.01	0.85	ปานกลาง	3.11	0.79	ปานกลาง
13. มีความมุ่งมั่นในการฝึกฝนให้มีทักษะที่จำเป็นในการเรียน เช่น การค้นคว้าข้อมูล การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ	2.80	0.85	ปานกลาง	2.97	0.86	ปานกลาง
14. ให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมของห้องโปรแกรมวิชาหรือคณะ	3.15	0.78	ปานกลาง	3.10	0.89	ปานกลาง
การบริหารเวลาของนักศึกษา	2.72	0.88	ปานกลาง	2.84	0.74	ปานกลาง
15. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	2.74	0.88	ปานกลาง	2.89	0.89	ปานกลาง
16. แบ่งเวลาในการเรียนและการทำกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม	2.71	0.84	ปานกลาง	2.81	0.85	ปานกลาง
17. รู้จักทำตารางการทำงานหรือการทำกิจกรรมต่างๆ	2.62	0.89	ปานกลาง	2.72	0.87	ปานกลาง
18. วางแผนการทำงานและการทำกิจกรรมต่างๆ ตามลำดับความสำคัญเร่งด่วน	2.70	0.87	ปานกลาง	2.86	0.93	ปานกลาง
19. ควบคุมการทำงานให้สำเร็จได้ตามเวลาที่กำหนด	2.85	0.84	ปานกลาง	2.95	0.75	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา (n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
การจัดการอารมณ์และความเครียดของนักศึกษา	3.07	0.64	ปานกลาง	3.09	0.56	ปานกลาง
20. ควบคุมอารมณ์ในการแสดงออกในโอกาสต่างๆ ได้เหมาะสม	3.08	0.80	ปานกลาง	3.19	0.78	ปานกลาง
21. มักจะมีความวิตกกังวลในเรื่องการเรียนและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	3.12	0.86	ปานกลาง	3.13	0.90	ปานกลาง
22. มักมีความกังวลมากเมื่อมีการสอบหรือการออกมานำเสนองาน เดี่ยวหน้าชั้น	3.18	0.89	ปานกลาง	3.21	0.92	ปานกลาง
23. รู้เทคนิคและวิธีผ่อนคลายความเครียดและนำมาใช้ปฏิบัติได้	2.94	0.78	ปานกลาง	2.93	0.80	ปานกลาง
24. สามารถปรับอารมณ์หรือแก้ไขตนเองได้เหมาะสมเมื่อมีความเครียด	3.03	0.81	ปานกลาง	3.00	0.82	ปานกลาง
	3.17	0.69	ปานกลาง	3.19	0.62	ปานกลาง
การดูแลรักษาสุขภาพของนักศึกษา	3.05	0.84	ปานกลาง	3.16	0.89	ปานกลาง
25. มีการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพอยู่เสมอๆ	3.09	0.78	ปานกลาง	3.13	0.80	ปานกลาง
26. ดูแลตนเองให้มีสุขภาพจิตที่ดี						
27. สามารถรักษาสุขภาพโดยรวมไม่ให้เป็นอุปสรรคในการเรียนและการทำงานกิจกรรมต่างๆ	3.21	0.75	ปานกลาง	3.25	0.77	ปานกลาง
	3.55	0.81	มาก	3.43	0.84	ปานกลาง
28. มีความรู้และตระหนักถึงโทษของสิ่งเสพติด	2.95	0.72	ปานกลาง	3.01	0.85	ปานกลาง
29. สนใจเข้าร่วมฟังหรือทำกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันดูแลสุขภาพ						
การแก้ปัญหาและตัดสินใจของนักศึกษา	2.87	0.68	ปานกลาง	2.99	0.67	ปานกลาง
30. สามารถระบุปัญหาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้	2.97	0.78	ปานกลาง	3.06	0.70	ปานกลาง
31. ศึกษาทำความเข้าใจกับปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาอย่างเหมาะสม	2.94	0.75	ปานกลาง	3.05	0.75	ปานกลาง
32. คิดหาทางเลือกในการแก้ปัญหาไว้หลายทางเลือก	2.82	0.87	ปานกลาง	2.96	0.82	ปานกลาง
33. ติดตามผลและตรวจสอบความถูกต้องในการแก้ปัญหา	2.76	0.81	ปานกลาง	2.86	0.83	ปานกลาง
34. ใช้ข้อมูลและเหตุผลประกอบการตัดสินใจได้ดี	2.86	0.80	ปานกลาง	2.95	0.78	ปานกลาง
35. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	2.94	0.80	ปานกลาง	3.10	0.88	ปานกลาง
36. กล้าตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพ	2.84	0.81	ปานกลาง	2.97	0.82	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	2.87	0.70	ปานกลาง	2.98	0.72	ปานกลาง

จากตาราง พบว่าอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาทั้งสองกลุ่มต่างมีความคิดเห็นว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏมีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะ คือ การรู้จักตนเอง การพัฒนาบุคลิกภาพ การมีความรับผิดชอบใน

การเรียนรู้ การบริหารเวลา การจัดการอารมณ์และความเครียด การดูแลรักษาสุขภาพ การแก้ปัญหาและตัดสินใจ ยังคงอยู่ในระดับปานกลางทุกลักษณะ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความเห็นของแต่ละกลุ่มในภาพรวม พบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเกี่ยวกับตนเองของนักศึกษามีค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่ามีเพียงรายการเดียวที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ อาจารย์เห็นว่านักศึกษามีความรู้และตระหนักถึงโทษของสิ่งเสพติด

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของอาจารย์กับผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาที่มีต่อทักษะการจัดการของนักศึกษา ด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
การสร้างมนุษยสัมพันธ์ของนักศึกษา	3.41	0.73	ปานกลาง	3.47	0.77	ปานกลาง
1. รู้จักทักทายและพูดคุยกับเพื่อนๆ	3.55	0.79	มาก	3.65	0.78	มาก
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนนักศึกษาทั้งในและนอกคณะ	3.58	0.86	มาก	3.58	0.76	มาก
3. มักจะอาสาหรือเสนอตัวช่วยเหลือเมื่อเพื่อนเดือดร้อน	3.11	0.88	ปานกลาง	3.20	0.92	ปานกลาง
การเข้าใจผู้อื่นของนักศึกษา	3.21	0.71	ปานกลาง	3.24	0.94	ปานกลาง
4. แสดงออกซึ่งการมีน้ำใจกับอาจารย์และเพื่อนๆ	3.23	0.93	ปานกลาง	3.25	0.94	ปานกลาง
5. รักษาหัวใจ ไม่พยายามทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน	3.21	0.85	ปานกลาง	3.28	0.81	ปานกลาง
6. คำนึงถึงความพอใจและความรู้สึกของผู้อื่น	3.14	0.86	ปานกลาง	3.20	0.84	ปานกลาง
7. ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือกับเพื่อนที่มีปัญหาได้เหมาะสม	3.23	0.84	ปานกลาง	3.25	0.81	ปานกลาง
8. เต็มใจที่จะอธิบายความรู้ให้เพื่อนฟังโดยไม่หวังความรู้	3.24	0.85	ปานกลาง	3.30	0.80	ปานกลาง
9. ยอมรับความแตกต่างและข้อจำกัดของผู้อื่น	3.23	0.82	ปานกลาง	3.26	0.81	ปานกลาง
การสื่อสารกับผู้อื่นของนักศึกษา	2.87	0.70	ปานกลาง	3.02	0.73	ปานกลาง
10. พูดหรือเขียนได้ตรงประเด็นและเข้าใจง่าย	2.78	0.91	ปานกลาง	2.95	0.83	ปานกลาง
11. ใช้คำพูดได้เหมาะสมกับบุคคลและเวลา	2.88	0.87	ปานกลาง	2.99	0.83	ปานกลาง
12. ตั้งคำถามได้เหมาะสมเมื่อมีข้อสงสัย	2.84	0.86	ปานกลาง	2.94	0.86	ปานกลาง
13. สามารถฟังและสรุปสาระสำคัญจากการฟังได้ดี	2.80	0.84	ปานกลาง	3.30	0.78	ปานกลาง
14. เป็นผู้ฟังที่ดีโดยรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	3.05	0.84	ปานกลาง	3.25	0.82	ปานกลาง
15. สามารถที่จะอธิบายหรือเสนอแนวคิดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย	2.88	0.83	ปานกลาง	3.01	0.79	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนัก ศึกษา(n=133)	
	\bar{X}_1	SD	\bar{X}_2	SD
การทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักศึกษา	3.10		3.200.66	
16. ให้ความร่วมมือในการทำงานของกลุ่มหรือหน่วยงาน	2.57	0.7	3.180.85	
17. วางแผนการปฏิบัติงานและสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ได้ดี	3.15	0.78	3.090.84	
18. มีการปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม	3.24	0.79	3.300.89	
19. สามารถทำงานเป็นทีมได้ดี	3.20	0.83	3.250.87	
20. รู้จักการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของ กลุ่ม	3.17	0.83	3.230.80	
20. รู้จักการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของ กลุ่ม	3.21	0.77	3.230.77	
21. ใช้การประนีประนอมเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นในการทำงาน	3.18	0.79	3.130.83	
21. ใช้การประนีประนอมเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นในการทำงาน	3.14	0.72	3.230.66	
22. มีความเสียสละและไม่เอาเปรียบในการทำงานร่วมกัน		0.72		
เฉลี่ยรวม		0.68		

จากตาราง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม คือ อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษามีความคิดเห็นว่านักศึกษามีการปฏิบัติในการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลางโดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษายิ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์และเมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจผู้อื่น การสื่อสารกับผู้อื่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทุกลักษณะมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทั้งสองกลุ่มแต่เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่าข้อที่อยู่ในลักษณะการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งทั้งอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา มีความคิดเห็นว่ามี การปฏิบัติในระดับมาก คือ รู้จักทักทาย และพูดคุยกับเพื่อนๆ ($\bar{x}_1 = 3.55$, $\bar{x}_2 = 3.65$) และการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนนักศึกษาทั้งในและนอกคณะ ($\bar{x}_1 = 3.58$, $\bar{x}_2 = 3.58$)

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของอาจารย์กับผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาที่มีต่อทักษะการจัดการของนักศึกษา ด้านการจัดการเกี่ยวกับงาน

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนัก ศึกษา(n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
การวางแผนการทำงานของนักศึกษา	3.06	0.70	ปานกลาง	3.07	0.69	ปานกลาง
1. นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ	3.17	0.76	ปานกลาง	3.18	0.79	ปานกลาง
2. สามารถกำหนดขั้นตอนและวางแผนการทำงานได้	3.04	0.81	ปานกลาง	3.02	0.79	ปานกลาง
3. มีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานและมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้ได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้	3.06	0.78	ปานกลาง	3.05	0.77	ปานกลาง
4. กำหนดวิธีการทำงาน กระบวนการทำงาน และระยะเวลารวมทั้งการประมาณค่าใช้จ่ายของงานนั้นๆ	2.99	0.82	ปานกลาง	3.03	0.78	ปานกลาง
การปฏิบัติงานของนักศึกษา	3.06	0.76	ปานกลาง	3.11	0.68	ปานกลาง
5. มีการประสานงาน มอบหมายงาน ตามความถนัดของบุคคลและความสะดวกในการทำงาน	3.12	0.78	ปานกลาง	3.20	0.83	ปานกลาง
6. ขอคำปรึกษาจากอาจารย์เมื่อมีปัญหาหรือมีอุปสรรคในการทำงาน	3.30	0.90	ปานกลาง	3.29	0.96	ปานกลาง
7. มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคเพื่อปรับปรุงแก้ไขระหว่างการทำงาน	2.91	0.82	ปานกลาง	3.01	0.87	ปานกลาง
8. ใช้กลยุทธ์ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เช่น การนำนวัตกรรมเข้ามาใช้ในการนำเสนองาน	2.91	0.84	ปานกลาง	2.95	0.88	ปานกลาง
การประเมินผลและปรับปรุงงานของนักศึกษา	2.99	0.69	ปานกลาง	3.06	0.68	ปานกลาง
9. มีการประเมินผลลัพท์ที่ได้จากการทำงานทุกครั้ง	2.79	0.84	ปานกลาง	2.95	0.85	ปานกลาง
10. มีการพิจารณาและตรวจสอบผลงานเพื่อประเมินว่าผลงานได้ตามเป้าหมายหรือไม่	2.84	0.84	ปานกลาง	2.83	0.82	ปานกลาง
11. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการทำงานตามข้อเสนอแนะของอาจารย์	3.07	0.82	ปานกลาง	3.11	0.87	ปานกลาง
12. นำข้อบกพร่องจากการทำงานมาเป็นข้อคิดและบทเรียนในการทำงานในครั้งต่อไป	3.02	0.86	ปานกลาง	3.11	0.78	ปานกลาง
13. มีความพยายามและความตั้งใจที่จะทำให้ผลการทำงานดีขึ้นกว่าเดิม	3.26	0.81	ปานกลาง	3.34	0.81	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.03	0.68	ปานกลาง	3.08	0.68	ปานกลาง

จากตาราง พบว่าทั้งอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา มีความคิดเห็นว่า นักศึกษามีการปฏิบัติในการจัดการเกี่ยวกับงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและถ้าพิจารณาตาม

ลักษณะงานคือ การวางแผนการทำงาน การปฏิบัติงาน การประเมินผลและปรับปรุงงานปรากฏว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกลักษณะ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่มในภาพรวมพบว่า ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าอาจารย์

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของอาจารย์กับผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาที่มีต่อการมีทักษะการจัดการของนักศึกษา ด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนัก ศึกษา(n=133)	
	\bar{X}_1 SD	ความคิด เห็น	\bar{X}_2 SD	ความคิด เห็น
การจัดการข้อมูลของนักศึกษา	3.03 0.68	ปานกลาง	3.07 0.73	ปานกลาง
1. สามารถวิเคราะห์และเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพได้	3.13 0.85	ปานกลาง	3.15 0.79	ปานกลาง
2. สามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.08 0.83	ปานกลาง	3.08 0.78	ปานกลาง
3. ประเมินหรือตัดสินความถูกต้องของแหล่งข้อมูลได้	3.00 0.85	ปานกลาง	2.98 0.77	ปานกลาง
4. รู้จักใช้แหล่งข้อมูลที่เหมาะสมในการศึกษาค้นคว้า	3.10 0.80	ปานกลาง	3.20 0.77	ปานกลาง
5. สามารถจัดระบบข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.90 0.87	ปานกลาง	3.01 0.76	ปานกลาง
6. ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ	2.98 0.89	ปานกลาง	3.02 0.79	ปานกลาง
การเรียนรู้การใช้นวัตกรรมของนักศึกษา	3.13 0.79	ปานกลาง	3.19 0.78	ปานกลาง
7. มีความกระตือรือร้นและสนใจศึกษา แสวงหาความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมต่างๆ	3.11 0.95	ปานกลาง	3.15 0.87	ปานกลาง
8. ใช้คอมพิวเตอร์ในการศึกษาค้นคว้าหรือทำงานได้ดี	3.21 0.90	ปานกลาง	3.32 0.92	ปานกลาง
9. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่เกี่ยวข้องกับงานในวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.05 0.88	ปานกลาง	3.12 0.95	ปานกลาง
10. ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการงานในวิชาชีพได้เหมาะสม	3.16 0.84	ปานกลาง	3.19 0.55	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.08 0.72	ปานกลาง	3.13 0.68	ปานกลาง

จากตาราง พบว่าอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา มีความคิดเห็นว่ นักศึกษามีการปฏิบัติในด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะ คือ การจัดการเกี่ยวกับข้อมูลและการเรียนรู้การใช้วัตกรรมการอยู่ในระดับปานกลางทุกลักษณะและทุกรายการ แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้งสองกลุ่มในภาพรวมพบว่าผู้บริหาร/อาจารย์กิจการศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศของนักศึกษาสูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับทักษะการจัดการของนักศึกษาในส่วนนี้นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพและความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อทักษะการจัดการของนักศึกษาแต่ละด้าน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 สถานภาพของนักศึกษา

รายการ	จำนวน (n = 1,228)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	503	40.96
หญิง	725	59.04
2. ศึกษาในสาขาวิชา		
การศึกษา	290	23.62
วิทยาศาสตร์	379	30.86
ศิลปศาสตร์	559	45.52
3. สังกัดคณะ		
ครุศาสตร์	287	23.37
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	265	21.58
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	292	23.78
วิทยาการจัดการ	286	23.29
เทคโนโลยีการเกษตร	74	6.03
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	14	1.14
ศิลปกรรม	10	0.81
4. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม		
น้อยกว่า 2.00	43	3.50
2.00 – 2.50	417	33.96
2.51 – 3.00	497	40.47
3.01 – 3.50	248	20.20
3.51 – 4.00	23	1.87
5. ที่พักในระหว่างศึกษา		
บ้านบิดามารดา	355	28.91
บ้านญาติ	89	7.25
หอพักของสถาบัน	170	13.84
หอพักของเอกชน	433	35.26
บ้านเช่า	181	14.74

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=1,228)	ร้อยละ
6. ระดับการศึกษาของบิดา		
ประถมศึกษา	795	64.74
มัธยมศึกษา	212	17.26
อนุปริญญา	56	4.56
ปริญญาตรี	151	12.30
ปริญญาโท	13	1.06
ปริญญาเอก	1	0.08
7. ระดับการศึกษาของมารดา		
ประถมศึกษา	946	77.00
มัธยมศึกษา	137	11.15
อนุปริญญา	43	3.50
ปริญญาตรี	98	7.98
ปริญญาโท	4	0.37
ปริญญาเอก	-	-
8. อาชีพของบิดา		
รับราชการ	193	15.72
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	32	2.61
ค้าขาย	152	12.38
เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว	51	4.15
เกษตรกรกรรม	531	43.24
รับจ้าง	197	16.04
อื่นๆ (พ่อบ้าน, พิการ ฯลฯ)	72	5.86
9. อาชีพของมารดา		
รับราชการ	109	8.88
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	11	0.90
ค้าขาย	258	21.00
เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว	32	2.61
เกษตรกรกรรม	490	39.90
รับจ้าง	148	12.05
อื่นๆ (เช่น แม่บ้าน, พิการ ฯลฯ)	180	14.66

ตารางที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(n=1,228)	ร้อยละ
10. รายได้ของบิดามารดาหรือผู้อุปการะเฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000 บาท	421	34.28
5,001 – 10,000 บาท	367	29.89
10,001 – 15,000 บาท	175	14.25
15,001 – 20,000 บาท	90	7.33
20,001 – 25,000 บาท	80	6.51
25,001 – 30,000 บาท	34	2.77
30,001 – 40,000 บาท	35	2.85
มากกว่า 40,000 บาท	26	2.12
11. การเคยดำรงตำแหน่งในองค์กรบริหารนักศึกษาในปีที่ผ่านมา		
เคย	277	22.56
ไม่เคย	951	77.44
12. การเป็นสมาชิกองค์กรกิจกรรมนักศึกษาในปีที่ผ่านมา		
เคย	299	24.35
ไม่เคย	929	75.65
13. ประเภทของกิจกรรมที่เป็นสมาชิกในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
วิชาการ	760	34.70
บำเพ็ญประโยชน์	548	25.02
กีฬา	440	20.09
ศิลปวัฒนธรรม	260	11.87
การเมือง	140	6.39
อื่นๆ	42	1.93
14. ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม		
ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม	39	3.18
เข้าร่วมกิจกรรมบางครั้ง	732	59.61
เข้าร่วมกิจกรรมบ่อยครั้ง	195	15.88
เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง	262	21.33

จากตาราง พบว่านักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.04) ส่วนใหญ่ศึกษาในสาขาศิลปศาสตร์ (ร้อยละ 45.52) รองลงมาศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 30.86) และสาขาการศึกษาน้อยที่สุด (ร้อยละ 23.62) นักศึกษาสังกัดคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มากที่สุด (ร้อยละ 23.78) รองลงมาคณะครุศาสตร์ (ร้อยละ 23.37) และคณะศิลปกรรมน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.81) ส่วนผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยสะสมอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 มากที่สุด (ร้อยละ 40.47) รองลงมาระหว่าง 2.00 - 2.50 (ร้อยละ 33.96) และระหว่าง 3.51-4.00 น้อยที่สุด (ร้อยละ 1.87) ส่วนใหญ่นักศึกษาพักหอพักของเอกชน (ร้อยละ 35.26) รองลงมาพักกับบิดามารดา (ร้อยละ 28.91) และพักบ้านญาติน้อยที่สุด (ร้อยละ 7.25) เมื่อพิจารณาการศึกษาของบิดา พบว่าระดับการศึกษาของบิดา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 64.74) จบระดับมัธยมศึกษา รองลงมา (ร้อยละ 17.26) และจบระดับปริญญาเอกน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.08) ระดับการศึกษาของมารดา ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 77.00) รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 11.15) และระดับปริญญาโทน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.37) เมื่อพิจารณาอาชีพของบิดามารดา อาชีพของบิดาส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 43.24) มีอาชีพรับจ้างรองลงมา (ร้อยละ 16.04) และเป็นอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.61) ส่วนอาชีพของมารดา ส่วนใหญ่ มีอาชีพเกษตรกรมากที่สุด (ร้อยละ 39.90) มีอาชีพค้าขายรองลงมา (ร้อยละ 21.00) และเป็นพนักงาน รัฐวิสาหกิจน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.90) รายได้ของบิดามารดา พบว่า ส่วนใหญ่บิดามารดามีรายได้ น้อยกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 34.28) มีรายได้ระหว่าง 5,001 - 10,000 บาทรองลงมา (ร้อยละ 29.89) และมีรายได้มากกว่า 40,000 บาทน้อยที่สุด (ร้อยละ 2.12)

ในปีที่ผ่านมา ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยดำรงตำแหน่งในองค์กรบริหารนักศึกษา (ร้อยละ 77.44) และเคยมีตำแหน่ง (ร้อยละ 22.56) ส่วนใหญ่ไม่เคยเป็นสมาชิกองค์กรกิจกรรมนักศึกษา (ร้อยละ 75.65) ในปัจจุบันนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นสมาชิกขององค์กรกิจกรรมวิชาการ (ร้อยละ 34.70) รองลงมาเป็นสมาชิกด้านบำเพ็ญประโยชน์ (ร้อยละ 25.02) เมื่อจำแนกตามความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง (ร้อยละ 59.61) เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งเป็นอันดับรองลงมา (ร้อยละ 21.33) มีผู้ไม่เคยเข้าร่วมจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.18)

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

รายการ	จำนวน (n=1,228)	อันดับ
1. เหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ต้องการหาประสบการณ์การทำงาน	733	1
ต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ	703	2
ต้องการทำประโยชน์แก่สังคม	691	3
ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	616	4
ต้องการมีเพื่อนมากขึ้น	582	5
ต้องการความบันเทิงสนุกสนาน	450	6
ต้องการพัฒนาสุขภาพร่างกาย	373	7
ทำตามเงื่อนไขข้อบังคับของสถาบัน	347	8
ไม่ต้องการเรียนอย่างเดียว	300	9
ต้องการเรียนรู้เพื่อปกครองตนเอง	257	10
เพื่อนชักชวน	179	11
ต้องการได้รับสิทธิพิเศษ	149	12
ต้องการทำชื่อเสียงให้กับสถาบัน	139	13
อาจารย์แนะนำ	98	14
ต้องการมีชื่อเสียง	39	15
2. เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
มีการกิจจำเป็นส่วนตัว	983	1
กิจกรรมไม่น่าสนใจ	715	2
ที่พักอยู่ห่างไกล	627	3
กิจกรรมจำเจน่าเบื่อหน่าย	567	4
ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว	395	5
เสียเวลาเรียน	366	6
ไม่มีความสามารถด้านดนตรี กีฬา	310	7
ไม่มีกิจกรรมที่สร้างสรรค์	283	8
เป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ประโยชน์	266	9

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=1228)	อันดับ
3. ประโยชน์สำคัญที่ได้รับจากการทำกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ได้ความรู้และประสบการณ์	890	1
มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน	796	2
มีความรับผิดชอบ	736	3
มีวินัยในตนเอง	634	4
การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	609	5
การทำงานเป็นทีม	579	6
ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม	439	7
กล้าแสดงออก	423	8
การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	315	9
ระเบียบและวิธีในการทำงาน	308	10
การบริหารเวลา	156	11
4. ผลกระทบที่ได้จากการร่วมกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เสียค่าใช้จ่าย	635	1
เสียเวลาเรียน	580	2
เสียโอกาสในการทำกิจกรรมที่ดีกว่า	377	3
เสียสุขภาพ	114	4
ไม่ได้รับผลกระทบ	106	5
5. การอำนวยความสะดวกของสถาบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
อาคารสถานที่	788	1
วัสดุอุปกรณ์	503	2
งบประมาณ	440	3
ยานพาหนะ	435	4
การประชาสัมพันธ์	419	5
โสตทัศนอุปกรณ์	333	6
เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก	320	7

ตารางที่ 10 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=1,228)	อันดับ
6. การใช้บริการที่สถาบันจัด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การใช้อินเทอร์เน็ต	970	1
การศึกษาค้นคว้าที่สำนักวิทยบริการ	788	2
เงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	743	3
การใช้อาคารสถานที่	632	4
การอบรมความรู้ทางวิชาการ	434	5
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	417	6
บริการห้องพักของสถาบัน	226	7
การตรวจสอบสุขภาพ	200	8
การพัฒนาบุคลากรภาพ	176	9
การใช้บริการยานพาหนะ	164	10
การขอคำปรึกษาอาจารย์แนะแนว	160	11
การหางานพิเศษทำ	132	12

จากตาราง พบว่าเหตุผลที่นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม 5 อันดับแรก ได้แก่ ต้องการหาประสบการณ์การทำงาน (n = 733) ต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ (n = 703) ต้องการหาประโยชน์แก่สังคม (n = 691) ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (n = 616) และต้องการมีเพื่อนมากขึ้น (n = 582) ส่วนเหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม 5 อันดับแรก ได้แก่ มีภารกิจจำเป็นส่วนตัว (n = 983) กิจกรรมไม่น่าสนใจ (n = 715) ที่พักอยู่ห่างไกล (n = 627) กิจกรรมจำเจน่าเบื่อหน่าย (n = 567) และเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว (n = 395) ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรม 5 อันดับแรก ได้แก่ ได้ความรู้และประสบการณ์ (n = 890) มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน (n = 796) มีความรับผิดชอบ (n = 736) มีวินัยในตนเอง (n = 634) และการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (n = 609) ผลกระทบจากการทำกิจกรรม อันดับหนึ่ง ได้แก่ เสียค่าใช้จ่าย (n = 635) รองลงมาเสียเวลาเรียน (n = 580) เสียโอกาสในการทำกิจกรรมที่ดีกว่า (n = 377) และเสียสุขภาพ (n = 114) ตามลำดับ ส่วนการอำนวยความสะดวกของสถาบัน 5 อันดับแรก ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ (n = 788) วัสดุอุปกรณ์ (n = 503) งบประมาณ (n = 440) ยานพาหนะ (n = 435) และการประชาสัมพันธ์ (n = 419) การใช้บริการที่สถาบันจัด 5 อันดับแรก ได้แก่ ใช้อินเทอร์เน็ต (n = 970) การศึกษาค้นคว้าที่สำนักวิทยบริการ (n = 788) เงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (n = 743) การใช้อาคารสถานที่ (n = 632) และการอบรมความรู้ทางวิชาการ (n = 434)

ตารางที่ 11 สถานภาพของผู้นำนักศึกษา

รายการ	จำนวน (n=315)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	137	43.49
หญิง	178	56.51
2. สาขาวิชา		
การศึกษา	110	34.92
วิทยาศาสตร์	37	11.75
ศิลปศาสตร์	168	53.33
3. สังกัดคณะ		
ครุศาสตร์	96	30.48
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	21	6.67
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	107	33.97
วิทยาการจัดการ	72	22.86
เทคโนโลยีการเกษตร	11	3.49
เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	5	1.58
ศิลปกรรม	3	0.95
4. ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม		
น้อยกว่า 2.00	9	2.86
2.00 – 2.50	60	19.05
2.51 – 3.00	149	47.30
3.01 – 3.50	87	27.62
3.51 – 4.00	10	3.17
5. ที่พักในระหว่างศึกษา		
บ้านบิดามารดา	92	29.21
บ้านญาติ	18	5.71
หอพักของสถาบัน	36	11.43
หอพักของเอกชน	141	44.76
บ้านเช่า	28	8.89

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=315)	ร้อยละ
6. ระดับการศึกษาของบิดา		
ประถมศึกษา	195	61.90
มัธยมศึกษา	60	19.05
อนุปริญญา	28	8.89
ปริญญาตรี	27	8.57
ปริญญาโท	4	1.27
ปริญญาเอก	1	0.32
7. ระดับการศึกษาของมารดา		
ประถมศึกษา	221	70.16
มัธยมศึกษา	45	14.29
อนุปริญญา	24	7.62
ปริญญาตรี	20	6.35
ปริญญาโท	3	0.95
ปริญญาเอก	2	0.63
8. อาชีพของบิดา		
รับราชการ	56	17.78
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	5	1.59
ค้าขาย	30	9.52
เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว	14	4.44
เกษตรกรรวม	134	42.54
รับจ้าง	60	19.05
อื่นๆ (เช่น พิกิจ, ข้าราชการบำนาญ)	16	5.08
9. อาชีพของมารดา		
รับราชการ	33	10.48
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	3	0.95
ค้าขาย	49	15.56
เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว	11	3.49
เกษตรกรรวม	131	41.59
รับจ้าง	43	13.65
อื่นๆ (เช่น แม่บ้าน, ข้าราชการบำนาญ)	45	14.28

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=315)	ร้อยละ
10. รายได้ของบิดามารดาหรือผู้อุปการะเฉลี่ยต่อเดือน		
น้อยกว่า 5,000 บาท	112	35.56
5,001 – 10,000 บาท	85	26.98
10,001 – 15,000 บาท	44	13.97
15,001 – 20,000 บาท	26	8.25
20,001 – 25,000 บาท	22	6.98
25,001 – 30,000 บาท	7	2.22
30,001 – 40,000 บาท	10	3.18
มากกว่า 40,000 บาท	9	2.86
11. ปัจจุบันดำรงตำแหน่งในองค์การบริหารนักศึกษา		
นายกองค์การบริหารนักศึกษา	8	2.54
ประธานสถานนักศึกษา	8	2.54
รองนายกองค์การบริหารนักศึกษา	16	5.07
รองประธานสถานนักศึกษา	2	0.64
กรรมการบริหารองค์การนักศึกษา	79	25.08
กรรมการสถานศึกษา	33	10.48
ประธานนักศึกษาคณะ	21	6.67
กรรมการนักศึกษาคณะ	67	21.27
ประธานชมรม/ชุมนุม	18	5.71
กรรมการชมรม/ชุมนุม	56	17.78
อื่นๆ	7	2.22
12. การเป็นกรรมการในองค์การบริหารนักศึกษาในปีที่ผ่านมา		
เคย	191	60.63
ไม่เคย	124	39.37
13. การเป็นสมาชิกในองค์กรกิจกรรมนักศึกษาในปีที่ผ่านมา		
เคย	173	54.92
ไม่เคย	142	45.08

ตารางที่ 11 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=315)	ร้อยละ
14. ประเภทของกิจกรรมที่เป็นสมาชิกในปัจจุบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
กีฬา	49	13.28
ศิลปวัฒนธรรม	30	8.13
การเมือง	12	3.25
วิชาการ	95	25.75
บำเพ็ญประโยชน์/อาสาพัฒนา	112	30.35
อื่นๆ	71	19.24
15. ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา		
ไม่เคยเข้าร่วม	-	-
เข้าร่วมบางครั้ง	60	19.05
เข้าร่วมบ่อยครั้ง	140	44.44
เข้าร่วมทุกครั้ง	115	36.51

จากตาราง พบว่าผู้นำนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.51) ศึกษาอยู่ในสาขา วิชาศิลปศาสตร์ (ร้อยละ 53.33) ศึกษาในสาขาการศึกษารองลงมา (ร้อยละ 34.92) และสาขาวิทยาศาสตร์น้อยที่สุด (ร้อยละ 11.75) สำหรับคณะวิชาที่ศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาในคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ร้อยละ 33.97) คณะครุศาสตร์รองลงมา (ร้อยละ 30.48) และคณะศิลปกรรมน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.95) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51 – 3.00 (ร้อยละ 47.30) มีผลการเรียนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01 – 3.50 รองลงมา (ร้อยละ 27.62) และน้อยกว่า 2.00 น้อยที่สุด (ร้อยละ 2.86) ส่วนใหญ่พักหอพักเอกชน (ร้อยละ 44.76) พักกับบิดามารดา รองลงมา (ร้อยละ 29.21) และพักบ้านญาติน้อยที่สุด (ร้อยละ 5.71) สำหรับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา พบว่าบิดาผู้นำนักศึกษาส่วนใหญ่จบระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 61.90) จบระดับมัธยมศึกษา รองลงมา (ร้อยละ 19.05) และจบระดับปริญญาเอกน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.32) มารดาของผู้นำนักศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 70.16) รองลงมา ระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 14.29) และจบปริญญาเอกน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.63) ส่วนใหญ่บิดามีอาชีพเกษตรกรกรรม (ร้อยละ 42.54) มีอาชีพรับจ้างรองลงมา (ร้อยละ 19.05) และน้อยที่สุดเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 1.59) มารดามีอาชีพเกษตรกรกรรมมากที่สุด (ร้อยละ 41.59) รองลงมา มีอาชีพค้าขาย (ร้อยละ 15.56) และน้อยที่สุดเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 0.95) บิดามารดาส่วนใหญ่มีรายได้น้อย

กว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 35.56) รองลงมามีรายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท (ร้อยละ 26.98) และมีรายได้ระหว่าง 25,001 – 30,000 บาท น้อยที่สุด (ร้อยละ 2.22)

ผู้นำนักศึกษา ดำรงตำแหน่งกรรมการบริหารองค์การนักศึกษามากที่สุด (ร้อยละ 25.08) ตำแหน่งกรรมการนักศึกษาคณะรองลงมา (ร้อยละ 21.27) และตำแหน่งรองประธานสภานักศึกษาน้อยที่สุด (ร้อยละ 0.64) ในปีที่ผ่านมา มีผู้เคยเป็นกรรมการในองค์การบริหารนักศึกษา (ร้อยละ 60.63) เคยเป็นสมาชิกในองค์การกิจกรรมนักศึกษา (ร้อยละ 54.92) ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกชมรมบำเพ็ญประโยชน์/อาสาพัฒนา (ร้อยละ 30.35) ชมรมวิชาการรองลงมา (ร้อยละ 25.75) และชมรมการเมืองน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.25) ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ส่วนใหญ่เข้าร่วมบ่อยครั้ง (ร้อยละ 44.44) รองลงมาเข้าร่วมทุกครั้ง (ร้อยละ 36.51) และเข้าร่วมบางครั้งน้อยที่สุด (ร้อยละ 19.05)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา

รายการ	จำนวน (n=315)	อันดับ
1. เหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ต้องการหาประสบการณ์การทำงาน	246	1
ต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ	214	2
ต้องการทำประโยชน์แก่สังคม	204	3
ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	164	4
ต้องการมีเพื่อนมากขึ้น	106	5
ต้องการความบันเทิงสนุกสนาน	95	6
ต้องการเรียนรู้เพื่อปกครองตนเอง	77	7
ต้องการพัฒนาสุขภาพร่างกาย	75	8
ไม่ต้องการเรียนอย่างเดียว	74	9
ต้องการทำชื่อเสียงให้กับสถาบัน	62	10
ต้องการได้รับสิทธิพิเศษ	25	11
เพื่อนชักชวน	24	12
อาจารย์แนะนำ	12	13
ต้องการมีชื่อเสียง	11	14
2. เหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
มีภารกิจจำเป็นส่วนตัว	232	1
กิจกรรมไม่น่าสนใจ	129	2
ที่พักอยู่ห่างไกล	126	3
กิจกรรมจำเจน่าเบื่อ	118	4
เสียเวลาเรียน	83	5
ไม่มีกิจกรรมที่ดีหรือสร้างสรรค์	68	6
ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว	54	7
ไม่มีความสามารถด้านดนตรี กีฬา	51	8
เป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ประโยชน์	49	9

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=315)	อันดับ
3. ประโยชน์สำคัญที่ได้รับจากการทำกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	237	1
ได้ความรู้และประสบการณ์	198	2
การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี	185	3
ความรับผิดชอบ	162	4
มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน	152	5
มีวินัยในตนเอง	117	6
การทำงานเป็นทีม	104	7
ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม	102	8
กล้าแสดงออก	91	9
การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	82	10
ระเบียบและวิธีในการทำงาน	43	11
การบริหารเวลา		
4. ผลกระทบที่ได้จากการร่วมกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
เสียเวลาเรียน	194	1
เสียค่าใช้จ่าย	110	2
เสียโอกาสในการทำกิจกรรมที่ดีกว่า	57	3
เสียสุขภาพ	33	4
ไม่ได้รับผลกระทบ	62	5
5. การอำนวยความสะดวกของสถาบัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
อาคารสถานที่	222	1
วัสดุอุปกรณ์	152	2
งบประมาณ	139	3
ยานพาหนะ	125	4
โสตทัศนูปกรณ์	123	5
การประชาสัมพันธ์	116	6
เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก	88	7

ตารางที่ 12 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=315)	อันดับ
6. การใช้บริการที่สถาบันจัดให้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
การใช้อินเทอร์เน็ต	223	1
การศึกษาค้นคว้าที่สำนักวิทยบริการ	199	2
เงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	191	3
ใช้อาคารสถานที่	156	4
การอบรมความรู้ทางวิชาการ	116	5
การพัฒนาบุคลากร	86	6
การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	74	7
การตรวจสอบสุขภาพ	65	8
ใช้บริการยานพาหนะ	55	9
การขอคำปรึกษาอาจารย์แนะแนว	51	10
การหางานพิเศษทำ	49	11
บริการหอพักของสถาบัน	45	12
การแนะแนวอาชีพ	28	13

จากตาราง พบว่าเหตุที่ผู้นำนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม 5 อันดับแรก ได้แก่ ต้องการหาประสบการณ์การทำงาน (n = 246) ต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ (n = 214) ต้องการทำประโยชน์แก่สังคม (n = 204) ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (n = 164) และต้องการมีเพื่อนมากขึ้น (n = 106) ส่วนเหตุผลที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม 5 อันดับแรก ได้แก่ มีภารกิจจำเป็นส่วนตัว (n = 232) กิจกรรมที่จัดไม่น่าสนใจ (n = 129) ที่พักอยู่ห่างไกล (n = 126) กิจกรรมจำเจน่าเบื่อหน่าย (n = 118) และเสียเวลาเรียน (n = 83) ประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมนักศึกษา 5 อันดับแรก ได้แก่ ได้ความรู้และประสบการณ์ (n = 237) การเป็นผู้นำ/ผู้ตามที่ดี (n = 198) มีความรับผิดชอบ (n = 185) มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน (n = 162) และมีวินัยในตนเอง (n = 152) ผลกระทบจากการทำกิจกรรมมีความเห็นว่า อันดับหนึ่ง เสียเวลาเรียน (n = 194) รองลงมาเสียค่าใช้จ่าย (n = 110) เสียโอกาสในการทำกิจกรรมที่ดีกว่า (n = 57) และเสียสุขภาพ (n = 33) ตามลำดับ การอำนวยความสะดวกของสถาบัน 5 อันดับแรก ได้แก่ การอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ (n = 222) ด้านวัสดุอุปกรณ์ (n = 152) ด้านงบประมาณ (n = 139) ด้านยานพาหนะ (n = 125) และด้าน โสตทัศนอุปกรณ์ (n = 123) การใช้บริการที่สถาบันจัดให้ 5 อันดับแรก ได้แก่ การใช้อินเทอร์เน็ต (n = 223) การศึกษาค้นคว้าที่สำนักวิทยบริการ (n = 199) การยืมเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (n = 191) การใช้อาคารสถานที่ (n = 156) และการอบรมความรู้ทางวิชาการ (n = 116)

ตารางที่ 13 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง

รายการ	นักศึกษา (n = 1,228)		ผู้นำนักศึกษา (n=315)	
	\bar{X}_1 SD	ความหมาย	\bar{X}_2 SD	ความหมาย
การรู้จักตนเอง	3.65 0.59	มาก	3.75 0.64	มาก
1. ตั้งเป้าหมายและวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว	3.67 0.84	มาก	3.75 0.77	มาก
2. รู้จักแสวงหาข้อมูลที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองเพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงตนเอง	3.53 0.80	มาก	3.68 0.80	มาก
3. มีความพยายามที่จะนำตนเองไปสู่เป้าหมายโดยได้ตั้งใจศึกษาและหมั่นฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ต่างๆ	3.79 0.81	มาก	3.82 0.81	มาก
4. มีความพอใจในตนเองแม้จะรู้ว่าตนเองมีข้อบกพร่องหลายประการ	3.60 0.94	มาก	3.77 0.87	มาก
การปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพ	3.54 0.58	มาก	3.74 0.67	มาก
5. ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองตามคำแนะนำจากอาจารย์และเพื่อนๆ	3.71 0.82	มาก	3.83 0.79	มาก
6. ศึกษาแนวทางการดำเนินชีวิตและบุคลิกภาพของบุคคลที่มีชื่อเสียง ที่ชื่นชอบเพื่อยึดถือเป็นแบบอย่างในการพัฒนาตน	3.25 0.95	ปานกลาง	3.65 0.92	มาก
7. ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันอย่างสม่ำเสมอเพราะเป็นหน้าที่ของนักศึกษา	3.81 0.87	มาก	3.60 0.88	มาก
8. เมื่อมีโอกาสแสดงออก จะกล้าแสดงออกโดยไม่ลังเลใจ	3.17 0.98	ปานกลาง	3.90 0.90	มาก
9. เมื่อเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคใดๆ ก็ตาม จะยังคงมีความมานะและมุ่งมั่นเพื่อไปสู่เป้าหมายของชีวิตที่ต้องการ	3.79 0.84	มาก	3.57 0.90	มาก
การมีความรับผิดชอบในการเรียน	3.66 0.56	มาก	3.83 0.61	มาก
10. ตระหนักและรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองในการศึกษาเล่าเรียนจึงพยายามตั้งใจเรียนให้ได้ผลตามศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่	4.00 0.77	มาก	4.00 0.78	มาก
11. ปฏิบัติตามแผนการเรียนที่วางไว้ และพยายามทำให้สำเร็จตามเป้าหมายของตนเอง	3.85 0.78	มาก	3.94 0.79	มาก
12. เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน จะค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองก่อนที่จะปรึกษาผู้อื่น	3.40 0.86	ปานกลาง	3.69 0.84	มาก
13. เมื่อมีเวลาว่าง มักจะเข้าห้องสมุดหรือศึกษาค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้อื่นๆ	3.19 0.89	ปานกลาง	3.56 0.88	มาก
14. สามารถส่งงานที่ได้รับมอบหมายได้ทันตามกำหนดเวลาทุกครั้ง	3.84 0.93	มาก	3.84 0.81	มาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการ	นักศึกษา (n = 1,228)		ผู้นำนักศึกษา (n=315)	
	\bar{X}_1 SD	ความหมาย	\bar{X}_2 SD	ความหมาย
15. เข้าร่วมกิจกรรมของห้อง โปรแกรมวิชาหรือคณะอย่างสม่ำเสมอ	3.720.92	มาก	3.97 0.91	มาก
การบริหารเวลา	3.57 0.62	มาก	3.78 0.67	มาก
16. มักใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ไปในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการพัฒนาตนเอง	3.43 0.79	ปานกลาง	3.80 0.85	มาก
17. เมื่อมีกิจกรรมหรือมีงานมาก จะจัดลำดับตามความสำคัญเร่งด่วน	3.73 0.87	มาก	3.86 0.84	มาก
18. ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามที่จัดลำดับความสำคัญไว้เสมอ	3.64 0.83	มาก	3.80 0.84	มาก
19. สามารถแบ่งเวลาในการเรียนและการทำกิจกรรมได้เหมาะสม	3.52 0.82	มาก	3.70 0.84	มาก
การจัดการอารมณ์และความเครียด	3.59 0.57	มาก	3.74 0.61	มาก
20. เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ จะปรึกษาเพื่อนสนิทเพื่อระบายความรู้สึกให้ฟัง	3.77 1.05	มาก	3.82 0.85	มาก
21. ถึงแม้จะโกรธหรืออารมณ์ไม่ดีก็ตาม ก็คิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนที่จะทำอะไรลงไป	3.62 0.93	มาก	3.82 0.84	มาก
22. เมื่อต้องส่งงานหลายอย่างพร้อมๆ กันจะกังวลใจมาก	3.80 0.99	มาก	3.77 0.93	มาก
23. มีการเตรียมตัวพร้อมก่อนสอบ ทำให้ไม่วิตกกังวลในการสอบ	3.29 0.85	ปานกลาง	3.54 0.88	มาก
24. เมื่อมีความกังวลใจในเรื่องใดหลายๆ จะตั้งสติและหาทางออกโดยทำในสิ่งที่ชอบ เช่น ชมภาพยนตร์ ฟังเพลง หรือ เล่นกีฬา	3.81 0.93	มาก	3.87 0.85	มาก
25. มีเทคนิคและวิธีการที่จะฝึกฝนตนเองในการผ่อนคลายอารมณ์เมื่อมีความเครียดมากๆ เช่น การควบคุมลมหายใจ การผ่อนคลาย กล้ามเนื้อและการฝึกสมาธิ	3.27 1.05	ปานกลาง	3.65 0.92	มาก
การดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง	3.63 0.62	มาก	3.80 0.64	มาก
26. สามารถดูแลตนเองให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีอยู่เสมอ	3.80 0.81	มาก	3.92 0.79	มาก
27. ออกกำลังกายเพื่อดูแลสุขภาพอยู่เสมอ	3.32 0.98	ปานกลาง	3.55 0.88	มาก
28. หลีกเลี่ยงและไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกชนิดแม้จะถูกชักชวนจากบุคคลอื่น	4.19 1.04	มาก	4.21 0.96	มาก
29. อ่านหนังสือ หรือดูโทรทัศน์รายการเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิต	3.56 0.92	มาก	3.72 0.91	มาก
30. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพและชีวิต	3.27 0.92	ปานกลาง	3.64 0.88	มาก

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการ	นักศึกษา (n = 1,228)		ผู้นำนักศึกษา (n=315)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
การแก้ปัญหาและตัดสินใจ	3.58	0.54	มาก	3.78	0.62	มาก
31. ตั้งสติได้เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนและไม่เคยประสบมาก่อน	3.55	0.79	มาก	3.80	0.84	มาก
32. จะพยายามทำความเข้าใจกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาให้ชัดเจนก่อนตัดสินใจ	3.66	0.78	มาก	3.81	0.79	มาก
33. แก้ปัญหาและคิดทางเลือกในการแก้ปัญหาหลายๆทางเลือกเสมอ	3.60	0.80	มาก	3.78	0.82	มาก
34. หาข้อมูลจากหลายแหล่งและคิดทบทวนแก้ปัญหา ก่อนตัดสินใจ	3.51	0.78	มาก	3.76	0.80	มาก
35. ศึกษาแบบอย่างหรือตัวอย่างที่ใกล้เคียงเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา	3.58	0.78	มาก	3.78	0.82	มาก
36. ในการทำกิจกรรมใดๆ มักจะคิดถึงประโยชน์ก่อนเสมอและจะเตรียมวิธีการที่ทำให้บรรลุความสำเร็จไว้ด้วย	3.56	0.81	มาก	3.83	0.90	มาก
37. ตัดสินใจและแก้ปัญหาต่างๆ ด้วยตนเองเสมอ	3.64	0.84	มาก	3.79	0.77	มาก
38. ปรึกษาเพื่อนสนิทหรืออาจารย์เมื่อไม่มั่นใจในการตัดสินใจหรือไม่สามารถแก้ปัญหาได้	3.63	0.92	มาก	3.78	0.87	มาก
39. เมื่อตัดสินใจทำสิ่งใดแล้วจะไม่กังวล ตั้งเลหรือเปลี่ยนใจง่าย	3.51	0.91	มาก	3.71	0.81	มาก
การมีสติปัญญาและความยืดหยุ่น	3.71	0.60	มาก	3.86	0.69	มาก
40. เข้าใจประเมินสถานการณ์ได้ว่าสมควรที่จะปฏิเสธหรือโต้แย้งความคิดเห็นของผู้อื่นและแสดงการยอมรับหรือยกย่องผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม	3.65	0.78	มาก	3.89	0.86	มาก
41. พยายามใช้หลักความยืดหยุ่นให้เกิดความพอใจมากที่สุด โดยคำนึงถึงความรู้สึกรักของทุกฝ่ายเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น	2.74	0.82	ปานกลาง	3.91	0.83	มาก
42. หลีกเลี่ยงการก่อให้เกิดปัญหาหรือความไม่เข้าใจกับเพื่อนๆ โดยพิจารณาอารมณ์และสภาพการณ์ในช่วงเวลานั้นๆ	3.81	0.82	มาก	3.91	0.85	มาก
43. ปรับวิธีการหรือแนวทางการดำเนินงาน ตามคำแนะนำของผู้อื่นเมื่อเห็นว่าคำแนะนำนั้นเหมาะสมกว่า	3.68	0.73	มาก	3.74	0.82	มาก
การมีกลยุทธ์การเรียน	3.39	0.60	ปานกลาง	3.61	0.64	มาก
44. จะเลือกเข้ากลุ่มกับเพื่อนที่เรียนเก่งหรือมีความสามารถสูงเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของตนเอง	3.29	0.88	ปานกลาง	3.47	0.88	ปานกลาง

ตารางที่ 13 (ต่อ)

รายการ	นักศึกษา (n = 1,228)		ผู้นำนักศึกษา (n=315)	
	\bar{X}_1	SD	\bar{X}_2	SD
45. ศึกษาและเรียนรู้ลักษณะและรูปแบบการสอนของอาจารย์ เพื่อที่จะเตรียมตนเองให้เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข			3.710.79	มาก
46. พยายามเข้าร่วมกลุ่มเพื่อน และจัดคิวเนื้อหาวิชาเรียนกับเพื่อนๆ ก่อนที่จะมีการสอบ	3.50.78	3	3.720.90	ปานกลาง
47. ซักถามหรือเข้าพบอาจารย์เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียน โดยไม่ รอช้า	3.39	0.87	3.540.91	มาก
48. ทำโน้ตย่อในรายวิชาสำคัญๆ และอ่านทบทวนก่อนสอบเสมอ	3.250.96	0.92	3.610.96	มาก
เฉลี่ยรวม	3.510.58	3.59	3.760.65	มาก

จากตาราง พบว่าทั้งนักศึกษาและผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายลักษณะทั้ง 9 ลักษณะ พบว่าผู้นำนักศึกษามีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกลักษณะ ส่วนนักศึกษามีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเกือบทุกลักษณะ ยกเว้นการมีกลยุทธ์ในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบแต่ละรายการพบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาเกือบทุกรายการ ยกเว้นการปฏิบัติตามกฎระเบียบสถาบันสม่ำเสมอ ($\bar{x}_1 = 3.81$, $\bar{x}_2 = 3.60$) เมื่อเผชิญปัญหาและอุปสรรคใดๆ ก็ตามจะยังคงมีความมานะและมุ่งมั่นเพื่อไปสู่เป้าหมายของชีวิตที่ต้องการ ($\bar{x}_1 = 3.79$, $\bar{x}_2 = 3.57$) และเมื่อต้องส่งงานหลายๆ อย่างพร้อมกันจะกังวลใจ ($\bar{x}_1 = 3.80$, $\bar{x}_2 = 3.77$)

ตารางที่ 14 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น

รายการ	นักศึกษา (n = 1,228)		ผู้นำนักศึกษา (n=315)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น	3.85	0.71	มาก	3.96	0.72	มาก
1. มักจะทักทายและพูดคุยกับเพื่อนก่อนทุกครั้ง	3.85	0.68	มาก	3.94	0.90	มาก
2. ให้ความช่วยเหลือเพื่อนๆ ที่ใกล้ชิดสนิทสนม	4.00	0.85	มาก	4.02	0.88	มาก
3. มักจะอาสา หรือเสนอตัวช่วยเหลือเพื่อนๆ ก่อนโดยไม่ต้องให้เพื่อนขอร้องเมื่อเห็นว่าสามารถช่วยได้	3.64	0.83	มาก	3.83	0.89	มาก
4. เต็มใจรับฟังสิ่งที่เพื่อนพูดหรือเล่าให้ฟังโดยไม่แสดงความ เบื่อหน่ายหรือรำคาญ	3.93	0.86	มาก	4.05	0.83	มาก
การเข้าใจผู้อื่น	3.85	0.69	มาก	3.93	0.76	มาก
5. ก่อนจะทำสิ่งใดจะคิดถึงผลที่จะกระทบความรู้สึกของผู้อื่นก่อนเสมอ	3.83	0.82	มาก	3.99	0.87	มาก
6. พยายามทำความเข้าใจความคิด ความรู้สึกและสิ่งที่เพื่อนแสดงออกเมื่อเพื่อนมาปรึกษาปัญหา	3.94	0.84	มาก	3.98	0.89	มาก
7. เต็มใจที่จะอธิบายเนื้อหาความรู้หรือสิ่งที่ตนเองมีความรู้ให้เพื่อนฟังเมื่อเพื่อนมาขอความช่วยเหลือ	3.89	0.84	มาก	3.96	0.89	มาก
8. มักจะเสนอแนะการมองปัญหาและทางเลือกหลายๆ ด้านแก่เพื่อน	3.74	0.85	มาก	3.82	0.87	มาก
การสื่อสารกับผู้อื่น	3.43	0.59	ปานกลาง	3.61	0.68	มาก
9. เมื่อฟังการบรรยายจากอาจารย์หรือวิทยากร เข้าใจสามารถสรุปประเด็นสำคัญๆ ได้ดี	3.31	0.82	ปานกลาง	3.53	0.83	มาก
10. กล้าซักถามอาจารย์เมื่อเกิดข้อสงสัย โดยใช้คำถามได้เหมาะสม	3.34	0.88	ปานกลาง	3.65	0.93	มาก
11. สามารถที่จะเสนอหรืออธิบายความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดี	3.39	0.77	ปานกลาง	3.62	0.83	มาก
12. สามารถพูดปฏิเสธผู้อื่นได้โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเสียความรู้สึกเมื่อไม่เห็นด้วยหรือไม่เต็มใจ	3.52	0.85	มาก	3.69	0.86	มาก
13. สามารถเขียนรายงานโดยเรียบเรียงภาษาและแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจน	3.41	0.81	ปานกลาง	3.66	0.86	มาก
14. สามารถที่จะวิพากษ์วิจารณ์การนำเสนอรายงานของเพื่อนได้อย่างสร้างสรรค์ มีหลักเกณฑ์และเหมาะสม	3.35	0.78	ปานกลาง	3.50	0.87	มาก
15. มักจะได้รับความไว้วางใจให้เป็นตัวแทนไปนำเสนองานหรือข้อสรุปของกลุ่มอยู่เสมอ	3.69	0.96	มาก	3.66	0.97	มาก

ตารางที่ 14 (ต่อ)

รายการ	นักศึกษา (n = 1,228)		ผู้นำนักศึกษา (n=315)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
การทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.63	0.58	มาก	3.77	0.67	มาก
16. รู้จักทำงานเป็นทีมโดยสามารถเข้ากับสมาชิกในกลุ่มได้ดี	3.84	0.82	มาก	3.85	0.88	มาก
17. รับฟังความคิดเห็นและให้เกียรติผู้อื่นเมื่อทำงานร่วมกัน	3.96	0.82	มาก	3.95	0.84	มาก
18. มักได้รับการเสนอหรือการยอมรับให้ทำหน้าที่ประธานกลุ่ม อยู่เสมอ	3.32	0.96	ปานกลาง	3.70	0.95	มาก
19. กล้าเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเองและของกลุ่ม และมักประสบผลสำเร็จ	3.52	0.83	มาก	3.68	0.85	มาก
20. มอบหมายงานให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน	3.66	0.87	มาก	3.68	0.88	มาก
21. เป็นผู้เสนอแนวทางใหม่ๆ ในการทำงาน เพื่อให้เกิดความสนใจ และทุกคนได้ร่วมมือในการทำงาน	3.47	3.82	ปานกลาง	3.66	0.87	มาก
22. เป็นผู้ประสานระหว่างกลุ่มได้และใช้การประนีประนอมเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น	3.52	2.85	มาก	3.79	0.89	มาก
23. ส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือ ในการทำงานร่วมกันในกลุ่ม	3.72	0.79	มาก	3.85	0.84	มาก
24. ให้ความสำคัญและให้เวลากับการทำงานของกลุ่มมากกว่างานส่วนตัว	3.69	0.82	มาก	3.82	0.81	มาก
เฉลี่ยรวม	3.69	0.51	มาก	3.81	0.62	มาก

จากตาราง พบว่าทั้งนักศึกษาและผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะพบข้อมูลอธิบายได้ดังนี้ การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น ในลักษณะนี้พบว่าทั้งนักศึกษาและผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นว่าตนเองปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}_1 = 3.85$, $\bar{x}_2 = 3.96$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่ารายการที่มีคะแนนสูงสุดของทั้งสองกลุ่ม คือ ให้ความช่วยเหลือเพื่อนๆ ที่ใกล้ชิดสนิทสนม ($\bar{x}_1 = 4.00$, $\bar{x}_2 = 4.02$) และพบว่าโดยรวมคะแนนเฉลี่ยของผู้นำนักศึกษามีคะแนนสูงกว่าของนักศึกษาทุกรายการ

ในด้านการเข้าใจผู้อื่น พบว่าทั้งนักศึกษาและผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นว่า ตนเองมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}_1 = 3.85$, $\bar{x}_2 = 3.93$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการแล้ว รายการที่มีคะแนนสูงสุดของทั้งสองกลุ่ม คือ พยายามให้กำลังใจและพยายามเข้าใจความคิด ความรู้สึกและสิ่งที่เพื่อนแสดงออกเมื่อเพื่อนมาปรึกษาปัญหา ($\bar{x}_1 = 3.94$, $\bar{x}_2 = 3.98$) และคะแนนเฉลี่ยของผู้นำนักศึกษามีคะแนนสูงกว่านักศึกษาทุกรายการ

สำหรับการสื่อสารกับผู้อื่น พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าตนเองมีการปฏิบัติในระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ สามารถพูดปฏิเสธผู้อื่นได้โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเสียความรู้สึกเมื่อไม่เห็นด้วยหรือไม่เต็มใจ ($\bar{x}_1 = 3.52$) และมักจะได้รับความไว้วางใจให้เป็นตัวแทนไปนำเสนองานหรือข้อสรุปของกลุ่มอยู่เสมอ ($\bar{x}_1 = 3.69$) นอกนั้นปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้นำนักศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกรายการ

การทำงานร่วมกับผู้อื่น พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าตนเองมีการปฏิบัติในลักษณะนี้อยู่ในระดับปานกลาง 2 รายการ คือ ได้รับการเสนอหรือการยอมรับให้ทำหน้าที่ประธานกลุ่มอยู่เสมอ ($\bar{x}_1 = 3.32$) และเป็นผู้เสนอแนวทางใหม่ๆ ในการทำงานเพื่อให้เกิดความสนใจและทุกคนได้ร่วมมือในการทำงาน ($\bar{x}_1 = 3.47$) นอกนั้นปฏิบัติในระดับมาก ส่วนผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นว่า ตนเองมีการปฏิบัติในระดับมากในทุกรายการ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษา โดยภาพรวมพบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกรายการในทุกลักษณะ ซึ่งต่างจากความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นในระดับปานกลางในบางลักษณะ คือ การสื่อสารกับผู้อื่น และพบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาสูงกว่านักศึกษาเป็นส่วนใหญ่

ตารางที่ 15 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ด้านการจัดการเกี่ยวกับงาน

รายการ	นักศึกษา (n = 1,228)		ผู้นำนักศึกษา (n=315)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
การเข้าใจลักษณะงาน	3.60	0.61	มาก	3.77	0.66	มาก
1. มีความรู้ ความเข้าใจในงานที่ทำ	3.67	0.76	มาก	3.81	0.78	มาก
2. เข้าใจจุดมุ่งหมายและแนวคิดสำคัญของงานที่ทำเป็นอย่างดี	3.66	0.77	มาก	3.76	0.80	มาก
3. อธิบายหรือบอกลักษณะสำคัญของงานที่ทำได้ว่าทำอย่างไรงานนี้จะออกมาดี	3.60	0.78	มาก	3.75	0.84	มาก
4. สามารถวิเคราะห์ผลของการทำงานได้ทั้งในกรณีที่ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว	3.50	0.78	มาก	3.79	0.76	มาก
การวางแผนในการทำงาน	3.64	0.64	มาก	3.82	0.67	มาก
5. วางแผนและวางเป้าหมายในการปฏิบัติงานเพื่อให้ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย	3.65	0.75	มาก	3.84	0.76	มาก
6. พิจารณาและจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของงานที่ทำไว้ทุกครั้ง	3.70	0.81	มาก	3.89	0.83	มาก
7. สามารถกำหนดวิธีการทำงาน กระบวนการทำงาน ขั้นตอน และระยะเวลา รวมถึงค่าใช้จ่ายของงานไว้เสมอ	3.58	0.80	มาก	3.75	0.80	มาก
กระบวนการทำงาน	3.66	0.59	มาก	3.83	0.67	มาก
8. นำประสบการณ์เดิมที่มีมาเชื่อมโยงกับงานใหม่เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ	3.71	0.77	มาก	3.84	0.84	มาก
9. ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้	3.63	0.81	มาก	3.78	0.85	มาก
10. ใช้การประชุมเพื่อปรึกษาหารือ ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ	3.52	0.80	มาก	3.83	0.84	มาก
11. ทำงานโดยยึดหลักการประสานงาน การมีส่วนร่วมและการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น	3.76	0.77	มาก	3.92	0.84	มาก
12. แบ่งงานออกเป็นงานย่อย และมอบหมายงานตามความสนใจหรือความถนัดของสมาชิกในกลุ่ม	3.72	0.81	มาก	3.86	0.83	มาก
13. เมื่อมีปัญหาในการทำงาน จะขอคำปรึกษาจากอาจารย์หรือเพื่อนๆ	3.65	0.84	มาก	3.80	0.86	มาก
การประเมินผล	3.61	0.61	มาก	3.71	0.69	มาก
14. พิจารณาตรวจสอบและประเมินงานที่ทำเสร็จแล้วตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	3.60	0.78	มาก	3.76	0.79	มาก

ตารางที่ 15 (ต่อ)

รายการ	นักศึกษา (n = 1,228)		ผู้นำนักศึกษา (n=315)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
15. ช่วยกันคิดชมและปรับปรุงแก้ไขงานตามข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้อง	3.65	0.72	มาก	3.71	0.86	มาก
16. ประเมินผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานทุกครั้ง	3.58	0.82	มาก	3.64	0.86	มาก
การปรับปรุงการทำงาน	3.71	0.64	มาก	3.84	0.71	มาก
17. พยายามคิดค้นและปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม	3.70	0.71	มาก	3.81	0.84	มาก
18. นำข้อบกพร่องจากการทำงานมาเป็นข้อคิดและบทเรียนในกาทำงานครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพ	3.72	0.79	มาก	3.87	0.87	มาก
การมีกลยุทธ์ในการทำงาน	3.62	0.61	มาก	3.78	0.66	มาก
19. ประเมินสถานการณ์ เพื่อพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมในการทำงาน	3.61	0.75	มาก	3.80	0.84	มาก
20. สร้างความร่วมมือในการทำงานโดยเน้นการทำงานเป็นทีมและให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานให้มากที่สุด	3.70	0.84	มาก	3.82	0.85	มาก
21. ใช้สื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสมในการทำงานและการนำเสนอผลงาน	3.56	0.80	มาก	3.71	0.82	มาก
22. สร้างแรงจูงใจในการทำงานโดยให้ทุกคนได้มีโอกาสเป็นผู้นำของกลุ่มในการทำงาน	3.64	0.80	มาก	3.81	0.82	มาก
ความรับผิดชอบในการทำงาน	3.76	0.64	มาก	3.88	0.71	มาก
23. เตรียมความพร้อมในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	3.74	0.79	มาก	3.91	0.89	มาก
24. มีความพยายามที่จะทำให้ผลการทำงานดีขึ้นกว่าเดิมเสมอ	3.86	0.78	มาก	4.00	0.84	มาก
25. ลงมือทำงานในความรับผิดชอบทันที	3.62	0.86	มาก	3.83	0.84	มาก
26. คำนึงถึงคุณภาพของงานเป็นสำคัญ	3.79	0.83	มาก	3.89	0.87	มาก
27. มีการตรวจสอบความเรียบร้อยของงานเสมอ	3.78	0.83	มาก	3.84	0.83	มาก
28. ทำงานได้เสร็จตามกำหนดเวลา	3.81	0.88	มาก	3.84	0.90	มาก
เฉลี่ยรวม	3.66	0.53	มาก	3.80	0.61	มาก

จากตาราง พบว่าทั้งนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเห็นว่า ตนเองมีการปฏิบัติด้านการจัดการเกี่ยวกับงานอยู่ในระดับมากทั้ง 7 ลักษณะ และเป็นที่น่าสังเกตว่าผู้นำนักศึกษาเห็นว่าตนเองรู้จักจัดการเกี่ยวกับงานมากกว่านักศึกษาในทุกลักษณะและทุกรายการ

ตารางที่ 16 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติตน ด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ

รายการ	นักศึกษา (n = 1,228)		ผู้นำนักศึกษา (n=315)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
การจัดการเกี่ยวกับข้อมูล	3.69	0.59	มาก	3.78	0.68	มาก
1. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารและจำแนกระหว่างข้อเท็จจริงกับความ ความคิดเห็นได้	3.61	0.80	มาก	3.76	0.82	มาก
2. ประเมินและตัดสินใจความต้องการของแหล่งข้อมูลได้	3.56	0.76	มาก	3.70	0.82	มาก
3. จัดระบบกับข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.45	0.77	ปานกลาง	3.60	0.83	มาก
4. รู้จักใช้แหล่งข้อมูลที่เหมาะสม เช่น ห้องสมุด แหล่งข้อมูลท้องถิ่น	3.82	0.83	มาก	3.92	0.84	มาก
5. ใช้ข้อมูลอย่างสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์สูงสุด	3.72	0.79	มาก	3.86	0.87	มาก
6. ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูล เพื่อการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ	3.98	0.81	มาก	3.84	0.92	มาก
การเรียนรู้การใช้นวัตกรรม	3.60	0.74	มาก	3.73	0.75	มาก
7. สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการศึกษาค้นคว้าหรือทำงานได้	3.80	0.88	มาก	3.88	0.87	มาก
8. ศึกษาเรียนรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ จากเอกสาร หรือจากอินเทอร์เน็ต	3.74	0.90	มาก	3.83	0.86	มาก
9. เข้าอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่เกี่ยวข้องกับงานในวิชาชีพ	3.39	0.98	ปานกลาง	3.61	0.98	มาก
10. มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวกับอาชีพได้ดี	3.50	0.91	มาก	3.61	0.92	มาก
เฉลี่ยรวม	3.64	0.58	มาก	3.75	0.65	มาก

จากตาราง พบว่าทั้งนักศึกษาและผู้นำนักศึกษา มีความคิดเห็นว่าตนเองรู้จักจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศในระดับมากในทั้ง 2 ลักษณะ คือ การจัดการเกี่ยวกับข้อมูลและการเรียนรู้การใช้ นวัตกรรมซึ่งอธิบายได้ดังนี้

การจัดการเกี่ยวกับข้อมูล พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าตนเองมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลางอยู่ 1 รายการ คือ จัดระบบกับข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{x}_1 = 3.45$) นอกนั้นมีการปฏิบัติในระดับมากทุกรายการ ส่วนผู้นำนักศึกษามีการปฏิบัติในระดับ มากทุกรายการ

การเรียนรู้การใช้นวัตกรรม พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นว่าตนเองมีการปฏิบัติในระดับ ปานกลางอยู่ 1 รายการ คือ การเข้าอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่เกี่ยวข้องกับงานในวิชาชีพ ($\bar{x}_1 = 3.39$) นอกนั้นมีการปฏิบัติในระดับมากทุกรายการ ส่วนผู้นำนักศึกษามีการปฏิบัติในระดับ มากทุกรายการ

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาโดยภาพรวม พบว่าผู้นำนักศึกษาเห็นว่าตนเองรู้จักจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศสูงกว่านักศึกษา

ตารางที่ 17 ข้อเสนอแนะของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจกรรมนักศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการ

รายการ	จำนวน
ด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง	
1. ส่งเสริมเรื่องคุณธรรม จริยธรรม	115
2. ฝึกความรับผิดชอบในตนเอง	108
3. จัดกิจกรรมให้นักศึกษารู้จักตนเอง	101
4. ส่งเสริมให้นักศึกษามีการวางแผนชีวิตและการวางแผนการเรียน	79
5. ให้นักศึกษาฝึกการแก้ปัญหา	59
6. สนับสนุนระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น	57
7. ให้ความสำคัญเรื่องการบริหารเวลา	53
8. ส่งเสริมให้นักศึกษากลับแสดงออก	40
9. อาจารย์ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี	38
10. สอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการจัดการตนเองในการเรียนการสอน	37
11. ส่งเสริมเรื่องการมีวินัยในตนเอง	30
12. มีอาจารย์แนะแนวให้คำแนะนำแก่นักศึกษา	23
13. จัดหลักสูตรเพิ่มเติมเพื่อฝึกอบรมนักศึกษาในการจัดการตนเอง	22
14. อบรมความรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต	21
15. คัดเลือกนักศึกษาดีเด่นด้านต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเห็นแบบอย่าง	20
16. เครื่องจักรกลูระเบียบที่นักศึกษาสามารถปฏิบัติได้	20
ด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น	
1. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	94
2. จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์	76
3. ปลูกฝังเรื่องการตระหนักในความรับผิดชอบต่อสังคม	69
4. จัดกิจกรรมชมรม/ชุมนุมให้มากขึ้นและต่อเนื่อง	46
5. สร้างกิจกรรมใหม่ๆ ให้นักศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน	32
6. ส่งเสริมการทำกิจกรรมระหว่างคณะและสถาบัน	26
7. ฝึกการรู้จักให้เกียรติผู้อื่นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	20

ตารางที่ 17 (ต่อ)

รายการ	จำนวน
ด้านการจัดการเกี่ยวกับงาน	
1. ฝึกให้นักศึกษามีทักษะการบริหารจัดการ	58
2. ปลูกฝังให้นักศึกษารู้จักทำงานเป็นระบบ	52
3. ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม	42
4. สอดแทรกกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานให้แก่นักศึกษา	39
5. ฝึกเรื่องความรับผิดชอบในการทำงาน	36
6. ให้ความสำคัญเรื่องประสิทธิภาพและกระบวนการคุณภาพ	30
7. จัดทำเอกสารเพื่อให้ความรู้และแนะนำกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ	27
8. ส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน	22
9. ให้คำแนะนำที่ดีเกี่ยวกับการทำงาน	21
10. กระตุ้นให้เห็นความสำคัญในเรื่องการตรวจสอบและติดตามผลการทำงาน	20
ด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ	
1. จัดหาคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้นักศึกษาใช้อย่างพอเพียง	60
2. พัฒนาระบบสารสนเทศของสถาบันให้ทันสมัยเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้	40
3. ฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและมีการสอบวัดผลความรู้	35
4. ส่งเสริมให้รู้จักจัดเก็บและนำเสนอข้อมูล	33
5. สอดแทรกในการเรียนการสอนให้นักศึกษารู้จักวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร	30
6. อาจารย์ควรนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาเห็นความสำคัญ	28
7. สำนักวิทยบริการควรจัดหาหนังสือใหม่ๆ ให้นักศึกษาค้นคว้า	26
8. ส่งเสริมทักษะในเรื่อง การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้กับนักศึกษา	23

จากตาราง พบว่าข้อเสนอแนะของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้

ด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง พบว่า อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่าควรดำเนินงานต่างๆ 5 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมเรื่องคุณธรรมจริยธรรม (n = 115) ฝึกความรับผิดชอบ

ชอบในตนเอง (n = 108) จัดกิจกรรมให้นักศึกษารู้จักตนเอง (n = 101) ส่งเสริมให้นักศึกษามีการวางแผนชีวิตและการวางแผนการเรียน (n = 79) และให้นักศึกษาฝึกการแก้ปัญหา (n = 59)

ด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น พบว่า อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เห็นว่า ควรดำเนินการต่างๆ 5 อันดับแรก ได้แก่ ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (n = 94) จัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ (n = 76) ปลูกฝังเรื่องการตระหนักในความรับผิดชอบต่อสังคม (n = 69) จัดกิจกรรมชมรม/ชุมนุมให้มากขึ้นและต่อเนื่อง (n = 46) และสร้างกิจกรรมใหม่ๆ ให้นักศึกษาเรียนรู้ร่วมกัน (n = 32)

ด้านการจัดการเกี่ยวกับงาน พบว่า อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เห็นว่า ควรดำเนินการต่างๆ 5 อันดับแรก ได้แก่ ฝึกให้นักศึกษามีทักษะการบริหารจัดการ (n = 58) ปลูกฝังให้นักศึกษารู้จักทำงานเป็นระบบ (n = 52) ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม (n = 42) สอดแทรกกิจกรรมที่ส่งเสริมการทำงานให้แก่นักศึกษา (n = 39) และฝึกเรื่องความรับผิดชอบในการทำงาน (n = 36)

ด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ พบว่า อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เห็นว่า ควรดำเนินงานต่างๆ 5 อันดับแรก ได้แก่ จัดหาคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้นักศึกษาใช้อย่างพอเพียง (n = 60) พัฒนาระบบสารสนเทศของสถาบันให้ทันสมัยเพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้ (n = 40) ฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและมีการสอบวัดผลความรู้ (n = 35) ส่งเสริมให้รู้จักจัดเก็บและนำเสนอข้อมูล (n = 33) และสอดแทรกในการเรียนการสอนให้นักศึกษารู้จักวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร (n = 30)

ตารางที่ 18 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการ

รายการ	จำนวน
ด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง	
1. สร้างวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ ชยัน ตั้งใจเรียน	176
2. มีเป้าหมาย มีการวางแผน จัดระบบตนเอง	134
3. รู้จักบริหารเวลาและเป็นคนตรงต่อเวลา	128
4. พยายามพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ	79
5. หาจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองเพื่อปรับปรุงตนเอง	62
6. หมั่นศึกษาหาความรู้อยู่เสมอ	33
7. เข้าใจตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง	30
8. พัฒนาตนเองให้พร้อมก่อนการทำงาน	27
การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น	
1. รับฟังความคิดเห็นผู้อื่นและเข้าใจผู้อื่น	302
2. ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น	121
3. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	74
4. รู้จักทำงานเป็นทีม	41
5. รู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่น	39
6. กล้าวิจารณ์ผู้อื่นในสิ่งที่ถูกต้อง	31
การจัดการเกี่ยวกับงาน	
1. ทำงานให้เสร็จทันเวลา	163
2. รู้จักวางแผนการทำงานให้เป็นระบบ	148
3. ตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ เอาใจใส่งาน	109
4. ทำงานตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง	103
5. มีความรับผิดชอบในการทำงาน	45
6. มีการประเมินผลงาน	28
การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ	
1. มีการติดตามข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ	199
2. ฝึกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	116
3. เลือกใช้แหล่งข้อมูลที่เหมาะสม	60
4. รู้จักวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร	36
5. นำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์	24

จากตาราง พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการพัฒนาตนเองให้นักศึกษามีทักษะการจัดการ ทั้ง 4 ด้าน มีดังนี้

การจัดการเกี่ยวกับตนเอง พบว่า นักศึกษาและผู้นำนักศึกษา เห็นว่า ตนเองควรดำเนินการต่างๆ 5 อันดับแรก ได้แก่ สร้างวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ ขยัน ตั้งใจเรียน (n = 176) มีเป้าหมาย มีการวางแผน จัดระบบตนเอง (n = 134) รู้จักบริหารเวลาและเป็นคนตรงต่อเวลา (n = 128) พยายามพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ (n = 79) และหาจุดเด่นและจุดด้อยของตนเองเพื่อปรับปรุงตนเอง (n = 62)

การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น พบว่า นักศึกษาและผู้นำนักศึกษา เห็นว่า ควรดำเนินการต่างๆ 5 อันดับแรก ได้แก่ รับฟังความคิดเห็นผู้อื่นและเข้าใจผู้อื่น (n = 302) ให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้อื่น (n = 121) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี (n = 74) รู้จักทำงานเป็นทีม (n = 41) และรู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่น (n = 39)

การจัดการเกี่ยวกับงาน พบว่า นักศึกษาและผู้นำนักศึกษา เห็นว่า ควรดำเนินการต่างๆ 5 อันดับแรก ได้แก่ ทำงานให้เสร็จทันเวลา (n = 163) รู้จักวางแผนการทำงานให้เป็นระบบ (n = 148) ตั้งใจทำงานอย่างเต็มที่ เอาใจใส่งาน (n = 109) ทำงานตามลำดับความสำคัญก่อนหลัง (n = 103) และมีความรับผิดชอบในการทำงาน (n = 45)

การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ พบว่า นักศึกษาและผู้นำนักศึกษา เห็นว่า ควรดำเนินการต่างๆ 5 อันดับแรก ได้แก่ มีการติดตามข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ (n = 199) ฝึกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (n = 116) เลือกใช้แหล่งข้อมูลที่เหมาะสม (n = 60) รู้จักวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร (n = 36) และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ประโยชน์ (n = 24)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 การเปรียบเทียบการมีทักษะการจัดการของนักศึกษา ดังรายละเอียดในตารางที่

19 - 20

ตารางที่ 19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษากับ
นักศึกษาและผู้นำนักศึกษาที่มีต่อการมีทักษะการจัดการ

รายการ	อาจารย์และผู้บริหาร/ อาจารย์กิจการนักศึกษา (n=413)		นักศึกษาและผู้นำ นักศึกษา (n=1,543)		t-test
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
1. การจัดการเกี่ยวกับตนเอง	2.92	0.59	3.68	0.60	-16.240*
1.1 การรู้จักตนเอง	2.72	0.77	3.70	0.59	-26.254*
1.2 การปรับปรุงบุคลิกภาพ	2.85	0.72	3.64	0.58	-20.350*
1.3 ความรับผิดชอบในการเรียน	2.96	0.68	3.74	0.56	-19.461*
1.4 การบริหารเวลา	2.78	0.74	3.67	0.62	-19.991*
1.5 การจัดการอารมณ์และความเครียด	3.08	0.62	3.66	0.57	-15.358*
1.6 การดูแลรักษาสุขภาพ	3.18	0.64	3.71	0.62	-13.104*
1.7 การแก้ปัญหาและตัดสินใจ	2.93	0.68	3.68	0.54	-20.169*
2. การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น	3.19	0.72	3.75	0.68	-12.479*
2.1 การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น	3.44	0.74	3.90	0.68	-10.223*
2.2 การเข้าใจผู้อื่น	3.22	0.73	3.89	0.69	-15.137*
2.3 การสื่อสารกับผู้อื่น	2.94	0.72	3.52	0.59	-13.057*
2.4 การทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.15	0.68	3.70	0.68	-11.501*
3. การจัดการเกี่ยวกับงาน	3.05	0.70	3.69	0.60	-15.360*
3.1 การวางแผนการทำงาน	3.06	0.70	3.68	0.64	-15.191*
3.2 กระบวนการทำงาน	3.08	0.71	3.74	0.59	-17.044*
3.3 การประเมินผลงาน	3.02	0.69	3.66	0.63	-15.566*
4. การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ	3.10	0.74	3.69	0.61	-12.342*
4.1 การจัดการเกี่ยวกับข้อมูล	3.05	0.72	3.73	0.59	-16.642*
4.2 การเรียนรู้ใช้นวัตกรรม	3.16	0.78	3.66	0.74	-10.564*
เฉลี่ยรวม	3.06	0.65	3.70	0.64	-14.250*

จากตาราง พบว่าความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษากับนักศึกษา และผู้นำนักศึกษา ต่อการมีทักษะการจัดการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและรายลักษณะพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ในทุกด้านและทุกลักษณะโดยนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเห็นว่าตนเองมีทักษะการจัดการ สูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาในทุกด้านและทุกลักษณะ

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษากับผู้นำนักศึกษาต่อการมีทักษะการจัดการ

รายการ	นักศึกษา (n=1,228)		ผู้นำนักศึกษา (n=315)		t-test
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
1. การจัดการเกี่ยวกับตนเอง	3.59	0.58	3.77	0.65	-
1.1 การรู้จักตนเอง	3.65	0.59	3.75	0.64	3.206*
1.2 การปรับปรุงบุคลิกภาพ	3.54	0.58	3.74	0.67	-2.813*
1.3 ความรับผิดชอบในการเรียน	3.66	0.56	3.83	0.61	-5.117*
1.4 การบริหารเวลา	3.57	0.62	3.78	0.67	-4.634*
1.5 การจัดการอารมณ์และความเครียด	3.59	0.57	3.74	0.61	-5.253*
1.6 การดูแลรักษาสุขภาพ	3.63	0.62	3.80	0.64	-4.036
1.7 การแก้ปัญหาและตัดสินใจ	3.58	0.54	3.78	0.62	-4.484*
1.8 การมีสติปัญญาและยืดหยุ่น	3.71	0.60	3.86	0.69	-5.641*
1.9 การมีกลยุทธ์ในการเรียน	3.39	0.60	3.61	0.64	-3.655*
2. การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น	3.69	0.51	3.81	0.62	-5.527*
2.1 การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น	3.85	0.71	3.96	0.72	-3.640*
2.2 การเข้าใจผู้อื่น	3.85	0.69	3.93	0.76	-2.320*
2.3 การสื่อสารกับผู้อื่น	3.43	0.59	3.61	0.68	-2.003*
2.4 การทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.63	0.58	3.77	0.67	-5.464*
3. การจัดการเกี่ยวกับงาน	3.66	0.53	3.80	0.67	-3.433*
3.1 การเข้าใจงาน	3.60	0.61	3.77	0.66	-4.245*
3.2 การวางแผนการทำงาน	3.64	0.64	3.82	0.67	-4.289*
3.3 กระบวนการทำงาน	3.66	0.59	3.83	0.67	-4.570*
3.4 การประเมินผลงาน	3.61	0.61	3.71	0.69	-4.584*
3.5 การปรับปรุงการทำงาน	3.71	0.64	3.84	0.71	-2.416*
3.6 การมีกลยุทธ์ในการทำงาน	3.62	0.61	3.78	0.66	-4.018*
3.7 การมีกลยุทธ์ในการทำงาน	3.76	0.64	3.88	0.71	-4.266*
3.8 ความรับผิดชอบในการทำงาน	3.64	0.58	3.75	0.65	-2.917*
4. การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ	3.69	0.59	3.78	0.68	-3.215*
4.1 การจัดการเกี่ยวกับข้อมูล	3.60	0.74	3.73	0.75	-3.594*
4.2 การใช้นวัตกรรม	3.64	0.58	3.78	0.72	-2.635*
เฉลี่ยรวม					-4.548*

จากตาราง เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาต่อการมีทักษะการจัดการพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยภาพรวม รายด้าน และรายลักษณะ โดยผู้นำนักศึกษาเห็นว่าตนเองมีทักษะการจัดการสูงกว่านักศึกษาในทุกประเด็นที่กล่าวข้างต้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ
ข้อมูลในตอนนี้แบ่งนำเสนอได้เป็น 3 ส่วน ดังรายละเอียดตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ

ผู้วิจัยสรุปผลการสัมภาษณ์อธิการบดีสถาบันราชภัฏจำนวน 8 ท่าน และรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาจำนวน 8 ท่าน แยกสรุปตามกลุ่มได้ดังนี้

ผลการสัมภาษณ์อธิการบดี

1. สภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษา

1.1 ผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษา

อธิการบดีสถาบันราชภัฏส่วนใหญ่พอใจการดำเนินงานกิจการนักศึกษา ทั้งนี้เพราะสำนักกิจการนักศึกษา คณะต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เห็นความสำคัญของการพัฒนา นักศึกษา แต่ก็ยังมีบางนโยบาย ที่จะต้องปรับปรุงการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้น และได้เห็นนโยบายในการพัฒนางานกิจการนักศึกษาไว้ดังนี้

- 1.1.1 ต้องสอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน
- 1.1.2 คำนึงถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา
- 1.1.3 ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาในทุกด้าน
- 1.1.4 ส่งเสริมให้นักศึกษาได้จัดกิจกรรมต่างๆ อย่างสร้างสรรค์
- 1.1.5 จัดบริการและสวัสดิการแก่นักศึกษาอย่างทั่วถึง
- 1.1.6 ส่งเสริมให้นักศึกษามีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี
- 1.1.7 คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบัน

1.2 การดำเนินงานกิจการนักศึกษาในอนาคต

อธิการบดีส่วนใหญ่เห็นว่าในอนาคตควรปรับปรุงเพื่อพัฒนางานกิจการนักศึกษาในด้านต่อไปนี้

- 1.2.1 การร่วมมือเพื่อพัฒนานักศึกษาจากทุกๆ ฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างสำนักกิจการนักศึกษา คณะต่างๆ และสำนักส่งเสริมวิชาการ
- 1.2.2 เน้นการจัดกิจกรรมนักศึกษาในด้านที่ส่งเสริมทักษะการจัดการ การทำงานเป็นทีมและการเสียสละเพื่อส่วนรวม
- 1.2.3 ปรับกระบวนการจัดบริการและสวัสดิการนักศึกษาให้กว้างขวาง ทั่วถึง และ รวดเร็วขึ้น
- 1.2.4 ให้ความสำคัญกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา คณะ และ โปรแกรมวิชาในการพัฒนานักศึกษา

1.2.5 บูรณาการการจัดกิจกรรมนักศึกษาเข้ากับการเรียนการสอนและเน้นการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์

1.2.6 ควรมีนักกิจกรรมนักศึกษาปฏิบัติงาน โดยตรง เพื่อทำหน้าที่บริการนักศึกษาได้เต็มเวลา

1.2.7 มีการประเมินผลและติดตามผลการทำงานอย่างจริงจัง และนำผลการประเมินมาปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

2. ความสามารถในการจัดการของนักศึกษา

อธิการบดีส่วนใหญ่เห็นว่านักศึกษายังไม่ค่อยมีความรู้ความสามารถในการจัดการ แต่ถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้นำนักศึกษากับนักศึกษาทั่วไป จะเห็นว่ากลุ่มผู้นำนักศึกษามีความสามารถในการจัดการได้ดีกว่า

3. แนวทางการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ

อธิการบดีทุกท่านให้แนวทางการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ โดยใช้งานกิจกรรมนักศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนา ประมวลได้ดังนี้

3.1 ฝึกนักศึกษาให้รู้จักและมีทักษะในการจัดกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองมากขึ้น

3.2 เน้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญในการปฏิบัติจริง และรู้จักเรียนรู้แนวทางการทำงานในเชิงสร้างสรรค์

3.3 ฝึกการทำงานเป็นกลุ่มเป็นทีม โดยเน้นกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ

3.4 กระตุ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรม อาจารย์ที่ปรึกษาประจำหมู่เรียน และผู้เกี่ยวข้องให้เห็นความสำคัญและฝึกนักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการ

3.5 บูรณาการการจัดกิจกรรมนักศึกษาเข้ากับการเรียนในวิชาต่างๆ เพื่อฝึกทักษะการทำงานให้ประสบความสำเร็จ

4. การส่งเสริมนักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ

การส่งเสริมนักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ ควรดำเนินการดังนี้

4.1 จัดระบบประเมินในการจัดหาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเพียงพอ

4.2 จัดอบรมเพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษา

4.3 กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต โดยเน้นเรื่องความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยก่อนที่นักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาต้องผ่านการทดสอบทักษะด้านนี้

4.4 จัดสถานที่และแหล่งศึกษาค้นคว้าด้านสารสนเทศอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

4.5 กระตุ้นให้บุคลากรในสถาบันมีทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา

5. การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของสถาบัน

ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของสถาบันเพื่อให้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนและการทำกิจกรรมของนักศึกษา ได้ปฏิบัติดังนี้

5.1 กำหนดนโยบายในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและภูมิสถาปัตยกรรมให้ร่มรื่น สวยงาม เพื่อส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนและการทำกิจกรรม

5.2 จัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของสถาบันอย่างเพียงพอ

5.3 ให้บริการด้านสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เกิดความคล่องตัว และอำนวยความสะดวกอย่างเหมาะสม

5.4 ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมของสถาบัน เพื่อให้เกิดความรัก ห่วงเห่น และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ผลการสัมภาษณ์รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

จากการสัมภาษณ์รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาจำนวน 8 ท่าน ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นพ้องกัน สรุปได้ดังนี้

1. ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์

สำนักกิจการนักศึกษาได้กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยระดมความคิดเห็นจากคณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา และคำนึงถึงความสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบัน ดำเนินการประชาสัมพันธ์โดยเผยแพร่ในสารประชาสัมพันธ์ของสำนักกิจการนักศึกษา สารประชาสัมพันธ์ของสถาบัน คู่มือนักศึกษา แผ่นพับ และจัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ที่สำนักกิจการนักศึกษาและสำนักงานองค์การนักศึกษา

2. สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษา

2.1 ผลการบริหารงานกิจการนักศึกษา

ผลการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่ผ่านมามีบรรลุผลอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจ สรุปในภาพรวมของงานทั้ง 3 ด้าน ได้ดังนี้

2.1.1 งานส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา ได้ส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาเพื่อให้คุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์โดยพัฒนานักศึกษาให้ครบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม และเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนและดำเนินงาน รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานระดับคณะและโปรแกรมวิชา

2.1.2 งานบริการและสวัสดิการ ได้ดำเนินงานหลายอย่าง เช่น การบริการสุขภาพอนามัย โครงการประกันสุขภาพนักศึกษา การบริการแนะแนว ศูนย์สนเทศและบริการอาชีพ ทุนการศึกษา กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา บริการหอพัก บริการด้านไปรษณีย์ บริการให้ยืมเครื่องกีฬาและครุภัณฑ์ในการจัดงานต่างๆ บริการด้านนักศึกษาวิชาทหาร และการทำงานพิเศษเพื่อหารายได้

2.1.3 งานกิจกรรมนักศึกษา มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาหลายโครงการ ทั้งโครงการประจำ โครงการพิเศษ โครงการของสำนักกิจการนักศึกษาและขององค์การนักศึกษาระดับต่างๆ โดยมีบุคลากรและองค์กรรับผิดชอบชัดเจน เพื่อส่งเสริมพัฒนานักศึกษาให้เกิดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในด้านต่างๆ ตลอดจนได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการสร้างจิตสำนึก ที่ดีต่อสังคม

งานกิจการนักศึกษาทั้ง 3 ด้าน มีจุดแข็งและจุดอ่อน ดังนี้

จุดแข็ง

- 1) มีนโยบาย แผนงาน และโครงการที่ชัดเจน
- 2) มีหน่วยงานและบุคลากรรับผิดชอบในระดับต่างๆ
- 3) นักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดทำโครงการต่างๆ

จุดอ่อน

- 1) อาคารสถานที่ยังไม่เพียงพอ
- 2) งบประมาณในบางโครงการมีน้อยเกินไป ทำให้กระจายสู่นักศึกษาไม่ทั่วถึง
- 3) ขาดการติดตามและประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนยังไม่

สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขการทำงาน

2.2 การพัฒนางานกิจการนักศึกษาในอนาคต

ในการพัฒนางานกิจการนักศึกษาในอนาคต ควรปรับปรุงและพัฒนาในด้านต่างๆ

ดังนี้

- 2.2.1 สร้างจิตนึกในการทำงานของทีมงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 2.2.2 ควรเน้นการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษาให้มากขึ้น
- 2.2.3 จัดโครงสร้างการบริหารกิจการนักศึกษาให้เป็นระบบและได้มาตรฐาน
- 2.2.4 ปรับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้ทำหน้าที่ในการพัฒนานักศึกษาได้อย่างแท้จริง
- 2.2.5 สร้างระบบเครือข่ายการพัฒนางานกิจการนักศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ใน

การพัฒนานักศึกษาร่วมกัน

3. นโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการ
นโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการ
ควรดำเนินการดังนี้

- 3.1 เน้นให้นักศึกษาฝึกทักษะการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองมากขึ้น
- 3.2 พัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้สามารถทำหน้าที่ในการพัฒนานักศึกษาได้อย่าง
แท้จริง
- 3.3 มีการบูรณาการการเรียนการสอนเข้ากับการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างกลมกลืน
กัน
- 3.4 ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดทักษะที่ดีในการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นและ
เรียนรู้ทักษะในการจัดการด้านต่างๆ
- 3.5 ให้ความสำคัญกับกิจกรรมต่างๆ ที่เน้นทักษะการจัดการทั้ง 4 ด้าน

4. การพัฒนาสภาพแวดล้อม

การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพให้เอื้ออำนวยความสะดวกในการบริการและจัด
กิจกรรมนักศึกษานั้น พบว่ามีปัญหาอยู่บ้าง ซึ่งสถาบันแต่ละแห่งได้ให้การสนับสนุนในด้านการ
จัดภูมิทัศน์ จัดที่นั่ง จัดอาคารสถานที่สำหรับให้บริการและจัดกิจกรรมนักศึกษา

การดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถาบันเพื่อช่วยส่งเสริมการจัด
กิจกรรมนักศึกษานั้น สถาบันส่วนใหญ่ได้กำหนดบุคลากรและหน่วยงาน เพื่อทำหน้าที่ดูแลสภาพ
แวดล้อมต่างๆ และจัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างสถานที่สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแหล่ง
สถานที่จัดกิจกรรมและให้บริการตามความเหมาะสม รวมถึงการให้บริการด้านวัสดุครุภัณฑ์ใน
การทำงานและการจัดกิจกรรมของนักศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การประเมินตนเองของสำนักกิจการนักศึกษา

จากการวิเคราะห์เอกสารรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสำนักกิจการนักศึกษา

จำนวน 8 สถาบัน สรุปได้ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 21 การประเมินตนเองของสำนักกิจการนักศึกษา 8 สถาบันตามองค์ประกอบของการประกัน

คุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และแผนงาน

รายการ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมินตนเองของสถาบันที่								
		1	2	3	4	5	6	7	8	เฉลี่ย
1.1 การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์	(1) มีปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษร (2) มี (1) + มีความสอดคล้องกันระหว่างปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ (3) มี (2) + บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนด (4) มี (3) + แจ้งให้บุคลากรในสถาบันทราบ (5) มี (4) + มีการเผยแพร่ให้ประชาคมภายนอกทราบ	3	4	5	4	4	3	4	4	3.87
1.2 แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ	(1) มีแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานและคู่มือปฏิบัติงาน (2) มี (1) + มีความสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ (3) มี (2) + มีกลไกนำไปสู่การปฏิบัติ (4) มี (3) + มีการปรับแผนการปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์และเป็นปัจจุบัน (5) มี (4) + มีการเผยแพร่ให้นักศึกษาทราบ	4	4	5	4	4	3	4	4	4.00
1.3 การติดตามและประเมินแผนงาน	(1) มีการติดตามและประเมินแผนงาน (2) มี (1) + มีระบบในการติดตามและประเมินแผนงาน	3	3	5	5	4	5	3	3	3.87

รายการ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมินตนเองของสถาบันที่								
		1	2	3	4	5	6	7	8	เฉลี่ย
	(3) มี (2) + มีการประเมินแผนงานทุกปีการศึกษา									
	(4) มี (3) + มีการรายงานผลการติดตามและประเมินแผนงาน									
	(5) มี (4) + มีการนำผลการประเมินไปสู่การปรับปรุงกลยุทธ์และแผนงาน									

องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนานักศึกษา

รายการ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมินตนเองของสถาบันที่								
		1	2	3	4	5	6	7	8	เฉลี่ย
3.1 นโยบายและแผนพัฒนานักศึกษา	(1) มีนโยบาย แผนงาน และโครงการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาที่ครอบคลุมคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ (2) มี (1) + มีความสอดคล้องกันทุกประเด็นและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง (3) มี (2) + บุคลากรทุกฝ่ายในส่วนของสำนักมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานและโครงการ (4) มี (3) + มีการเผยแพร่ให้บุคลากรทั้งในสถาบันและท้องถิ่นได้รับทราบ (5) มี (4) + มีการติดตามประเมินผลและนำมาปรับปรุง	4	4	5	4	4	4	4	4	4.12
3.2 องค์การรับผิดชอบการดำเนินงาน	(1) มีหน่วยงานรับผิดชอบงานกิจการนักศึกษาทั้งในส่วนอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาอย่างชัดเจน	4	4	5	4	4	5	4	4	4.25

องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ

รายการ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมินตนเองของสถาบันที่								เฉลี่ย
		1	2	3	4	5	6	7	8	
7.1 นโยบาย แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการ	(1) มีนโยบายการบริหารของสำนักกิจการนักศึกษา แผนกลยุทธ์ แผนปฏิบัติการทุกระดับที่ชัดเจนและสอดคล้องกัน (2) มี (1) + บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหาร (3) มี (2) + มีการนำนโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการสู่การปฏิบัติของแต่ละฝ่าย (4) มี (3) + มีการประเมินนโยบายตามแผนและแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบ (5) มี (4) + มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการบริหารจัดการ	2	3	5	4	3	3	4	3	3.37
7.2 โครงสร้างระบบองค์กรและรูปแบบการบริหารจัดการ	(1) มีโครงสร้างองค์กรและโครงสร้างการบริหารงานอย่างชัดเจน (2) มี (1) + มีการบริหารงานโดยเน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรของกลุ่มงานต่าง ๆ (3) มี (2) + มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ (4) มี (3) + มีคณะบุคคลทำหน้าที่ประเมินผลการบริหารงานและแจ้งให้ทุกคนทราบผล (5) มี (4) + มีการปรับปรุงระบบบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด	3	3	5	3	3	3	4	3	3.37

รายการ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมินตนเองของสถาบันที่								
		1	2	3	4	5	6	7	8	เฉลี่ย
7.3 การสรรหาบุคคล และระบบการคัดเลือก	(1) มีนโยบายและแผนงานการสรรหาบุคลากร (2) มี (1) + มีการสรรหาบุคลากรและระบบการคัดเลือก (3) มี (2) + มีระบบและกลไกการคัดเลือกบุคลากรที่โปร่งใสและชัดเจน (4) มี (3) + มีการประเมินผลการดำเนินงาน (5) มี (4) + มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงระบบการสรรหาและพัฒนา	2	3	4	4	3	4	3	3	3.25
7.4 การพัฒนาบุคลากร	(1) มีนโยบายและแผนพัฒนาบุคลากรของสำนักกิจการนักศึกษา (2) มี (1) + มีการกำหนดกรอบและคุณสมบัติของบุคลากรที่ตรงตามนโยบายและแผนพัฒนาบุคลากรของสถาบัน (3) มี (2) + มีการจัดกิจกรรมที่เพิ่มพูนความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน (4) มี (3) + มีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมพัฒนาองค์กร (5) มี (4) + มีการประเมินผลการปฏิบัติงานและการประเมินผลการพัฒนาบุคลากรพร้อมนำผลมาปรับปรุงในการพัฒนาบุคลากร	3	4	4	3	3	4	3	4	3.50

องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ

รายการ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมินตนเองของสถาบันที่								เฉลี่ย
		1	2	3	4	5	6	7	8	
8.1 แหล่งงบประมาณ	(1) มีการจัดทำคำของบประมาณ แผ่นดินที่สอดคล้องกับแผนงานและโครงการของสถาบัน (2) มี (1) + มีระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับการเก็บค่าธรรมเนียมการขอรับบริการจากสถาบัน (3) มี (2) + มีแผนและการกำหนดผู้รับผิดชอบ (4) มี (3) + มีความร่วมมือกับองค์กรภายนอกหรือหน่วยงานอื่นในการระดมเงินทุน (5) มี (4) + มีการสรรหาและระดมเงินทุนจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถาบัน	3	4	5	4	3	4	4	4	3.87
8.2 การจัดสรรงบประมาณ	(1) มีการจัดทำรายละเอียดการจัดสรรงบประมาณประจำปี (2) มี (1) + มีการจัดทำแผนงานจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ (3) มี (2) + มีการนำข้อมูลความต้องการของทุกหน่วยงานมาใช้ในการจัดสรรงบประมาณ (4) มี (3) + มีการคำนวณต้นทุนกิจกรรมเพื่อจัดสรรงบประมาณ (5) มี (4) + มีการประเมินและติดตามการใช้งบประมาณ	2	3	5	4	3	4	3	3	3.37

รายการ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมินตนเองของสถาบันที่								
		1	2	3	4	5	6	7	8	เฉลี่ย
8.3 ระบบบัญชีและการตรวจสอบ	(1) มีการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลระบบบัญชีและการตรวจสอบ (2) มี (1) + มีการรายงานผลการใช้งบประมาณตามแผนงาน/โครงการ (3) มี (2) + มีการติดตามค่าใช้จ่ายกิจกรรมและภารกิจ (4) มี (3) + มีระบบการตรวจสอบภายในและภายนอกที่สอดคล้องและโปร่งใส (5) มี (4) + มีการวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้เงินการจัดกิจกรรมต่างๆ	3	3	5	4	3	4	2	2	3.25

องค์ประกอบที่ 9 การประกันคุณภาพ

รายการ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมินตนเองของสถาบันที่								
		1	2	3	4	5	6	7	8	เฉลี่ย
9.1 นโยบายและแผนงาน	(1) มีนโยบายและแผนงานการประกันคุณภาพที่เป็นลายลักษณ์อักษร (2) มี (1) + มีคณะกรรมการประกันคุณภาพประจำสำนักกิจการนักศึกษา เป็นผู้กำหนดตามนโยบาย (3) มี (2) + บุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนงาน/กิจกรรมและสร้างความเข้าใจร่วมกัน (4) มี (3) + มีการประเมินนโยบายและแผนประกันคุณภาพทุกปี (5) มี (4) + มีการปรับนโยบายและแผนการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3	3	5	3	3	5	5	4	3.87

รายการ	เกณฑ์การประเมิน	ผลการประเมินตนเองของสถาบันที่								
		1	2	3	4	5	6	7	8	เฉลี่ย
9.2 ระบบและกลไกการ ดำเนินการ	(1) มีคณะกรรมการรับผิดชอบงาน ประกันคุณภาพของสำนักกิจการ นักศึกษา (2) มี (1) + มีการกำหนดภารกิจของ คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่เป็น ลายลักษณ์อักษร (3) มี (2) + มีการดำเนินการที่เป็น ระบบและสอดคล้องสัมพันธ์กับ กลไกการประกันคุณภาพ (4) มี (3) + มีการใช้ระบบข้อมูล สารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพ (5) มี (4) + มีการประเมินกลไกการ ประกันคุณภาพและนำผลการ ประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงาน	4	4	5	4	3	4	4	3	3.87
9.3 การประกันคุณภาพ ภายใน	(1) มีการสร้างความเข้าใจเรื่องการ ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นระยะๆ (2) มี (1) + มีการจัดทำคู่มือและ เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวกับการประกัน คุณภาพ (3) มี (2) + มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวย และมีระบบการตรวจสอบภายใน อย่างกัลยาณมิตร (4) มี (3) + มีการประเมินตนเองและ รายงานผล เพื่อวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งและปรับปรุงพัฒนา (5) มี (4) + มีการนำแนวคิดใหม่ๆ เพื่อเสนอแนะทางเลือกในการประกัน คุณภาพ	4	3	5	4	3	4	4	3	3.75

จากตาราง พบว่าการประเมินตนเองของสำนักกิจการนักศึกษา 8 สถาบัน ตามองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2545 ใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และแผนงาน องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนานักศึกษา องค์ประกอบที่ 7 การบริหารจัดการ องค์ประกอบที่ 8 การเงินและงบประมาณ และองค์ประกอบที่ 9 การประกันคุณภาพ พบว่าองค์ประกอบที่ 3 ตัวชี้วัดด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนองค์ประกอบที่ 7 ตัวชี้วัดด้านการติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 3.12$) แสดงว่าสำนักกิจการนักศึกษาเห็นว่ามีการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาได้ดี ส่วนการติดตามและประเมินผลงานของสำนักกิจการนักศึกษายังคงทำไม่ได้ดีนัก จึงต้องมีการพัฒนาในด้านนี้ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา และผู้นำนักศึกษา
เกี่ยวกับผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ

ผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษาสถาบันราชภัฏตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม แสดงรายละเอียดได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 22 ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจการ
นักศึกษา ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ วัตถุประสงค์	3.59	0.72	มาก	3.84	0.72	มาก
1. ปรัชญาในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันมุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นคนที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข	4.04	0.84	มาก	4.36	0.70	มาก
2. สถาบันได้กำหนด วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานกิจการนักศึกษาไว้ชัดเจน	3.84	0.92	มาก	4.05	0.80	มาก
3. วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานกิจการศึกษามุ่งส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษา	3.82	0.85	มาก	4.17	0.80	มาก
4. นโยบายในการจัดกิจการนักศึกษาได้คำนึงถึงความสอดคล้องของปรัชญาการจัดการศึกษาของสถาบัน โดยมุ่งตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา	3.65	0.87	มาก	4.03	0.81	มาก
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ในการพัฒนางานกิจการนักศึกษาอย่างเหมาะสม	3.03	1.11	ปานกลาง	3.35	0.98	ปานกลาง
6. ประชาสัมพันธ์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาให้ประชาคมทราบทั่วถึง	3.18	1.04	ปานกลาง	3.95	0.98	มาก

จากตาราง พบว่าอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เห็นว่ามีการจัดกิจการนักศึกษาในด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก($\bar{x}_1 = 3.59$, $\bar{x}_2 = 3.84$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่มเห็นว่าการเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์เหมาะสมระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.03$, $\bar{x}_2 = 3.35$) และอาจารย์เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ ปรัชญา พันธกิจ วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาให้ประชาคมทราบทั่วถึงอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.18$) รายการนอกนั้นอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเพียงรายการเดียว นอกนั้นอยู่ในระดับมากทุกรายการ

ตารางที่ 23 ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจการ
นักศึกษา ด้านการบริหารจัดการ

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
นโยบายและแผนปฏิบัติงาน	3.35	0.78	ปานกลาง	3.41	0.68	ปานกลาง
1. นโยบายการบริหารงานกิจการนักศึกษากำหนดโดยคณะกรรมการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบัน	3.58	0.97	มาก	3.58	0.91	มาก
2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษาในสำนักกิจการนักศึกษาและคณะ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารงานกิจการนักศึกษา	3.46	0.93	ปานกลาง	3.48	0.83	ปานกลาง
3. มีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะและสำนักส่งเสริมวิชาการ ฯลฯ เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์งานกิจการนักศึกษา	3.07	1.11	ปานกลาง	3.19	0.94	ปานกลาง
4. นำแผนกลยุทธ์ที่กำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา	3.23	1.01	ปานกลาง	3.20	0.85	ปานกลาง
5. กำหนดดัชนีวัดความก้าวหน้าของการบริหาร ไร้ขีดเงิน เพื่อการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา	3.23	1.00	ปานกลาง	3.47	0.81	ปานกลาง
6. มีการประเมินนโยบายและแผนปฏิบัติงาน และแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป	3.05	0.99	ปานกลาง	3.52	0.84	มาก
โครงสร้างและระบบขององค์กร	3.33	0.78	ปานกลาง	3.26	0.84	ปานกลาง
7. โครงสร้างการบริหารกิจการนักศึกษามีความชัดเจนและมีความเหมาะสมกับพันธกิจของงานในปัจจุบัน	3.48	0.87	ปานกลาง	3.78	0.81	มาก
8. โครงสร้างการบริหารงานกิจการนักศึกษา มีความเหมาะสมกับปริมาณงานและสถานภาพของหน่วยงานในอนาคต	3.30	0.89	ปานกลาง	3.47	0.88	ปานกลาง
9. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานกิจการนักศึกษาในระดับสถาบันมีความชัดเจนและเหมาะสม	3.35	0.87	ปานกลาง	3.59	0.78	มาก
10. บทบาทหน้าที่ของงานกิจการนักศึกษาในระดับคณะมีความชัดเจนและเหมาะสม	3.20	0.98	ปานกลาง	3.38	0.89	ปานกลาง

ตารางที่ 23 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์ (n = 280)			ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)		
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
รูปแบบการบริหาร	3.18	0.82	ปานกลาง	3.50	0.70	มาก
11. รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษาและองค์กรที่เกี่ยวข้อง	3.28	0.93	ปานกลาง	3.68	0.81	มาก
12. ในการจัดทำแผนงาน/โครงการ มีการรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถาบัน	2.88	1.06	ปานกลาง	3.23	0.86	ปานกลาง
13. ให้อิสระแก่หัวหน้าฝ่าย/งานกิจการนักศึกษาและอาจารย์ในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้	3.39	0.94	ปานกลาง	3.65	0.93	มาก
บุคลากรและการพัฒนา						
14. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาในแต่ละฝ่าย/งาน มีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่รับผิดชอบ	3.11	0.73	ปานกลาง	3.28	0.66	ปานกลาง
15. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในงานกิจการนักศึกษาและสามารถให้คำแนะนำแก่นักศึกษาได้	3.10	0.95	ปานกลาง	3.00	0.97	ปานกลาง
16. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาทั้งในสำนักกิจการนักศึกษาและคณะเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานของนักศึกษา	3.34	0.89	ปานกลาง	3.58	0.79	มาก
17. มีการจัดอบรมหรือจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากรในด้านการวางแผนงาน/โครงการ การพัฒนานักศึกษา การบริหารงบประมาณ และการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา	3.36	1.00	ปานกลาง	3.56	0.77	มาก
18. ส่งเสริมให้บุคลากรทำวิจัยเกี่ยวกับกิจการนักศึกษา เช่น การพัฒนานักศึกษา การจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.11	0.93	ปานกลาง	3.35	0.89	ปานกลาง
19. บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจถึงระบบการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา	2.75	1.04	ปานกลาง	2.98	1.07	ปานกลาง
งบประมาณและทรัพยากร						
20. การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาสอดคล้องกับนโยบายที่เป็นจุดเน้นของสถาบัน	3.01	0.94	ปานกลาง	3.26	0.78	ปานกลาง
21. งบประมาณ โดยรวมที่ได้รับการจัดสรรจากสถาบันเพียงพอในการบริหารงานกิจการนักศึกษา	3.06	0.76	ปานกลาง	3.07	0.75	ปานกลาง
	3.30	0.88	ปานกลาง	3.26	0.85	ปานกลาง
	3.39	0.93	ปานกลาง	3.08	0.98	ปานกลาง

ตารางที่ 23 (ต่อ)

รายการ	ผู้บริหาร (n=280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
22. งบประมาณที่สำนักกิจการนักศึกษาจัดสรรให้แก่คณะต่างๆ มีความเหมาะสมและเพียงพอในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของคณะ	2.94	0.92	ปานกลาง	2.98	0.95	ปานกลาง
23. องค์กรนักศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณางบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา	3.07	0.97	ปานกลาง	3.38	1.03	ปานกลาง
24. งบประมาณในการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์และปรับปรุงสำนักงานขององค์กรนักศึกษาทุกระดับมีจำนวนเหมาะสมและเพียงพอ	2.98	0.93	ปานกลาง	2.97	1.01	ปานกลาง
25. มีแผนกลยุทธ์ที่เน้นการแสวงหางบประมาณและทรัพยากรต่างๆ จากภายนอกเพื่อสนับสนุนงานกิจการนักศึกษา	2.75	1.01	ปานกลาง	2.76	1.04	ปานกลาง
การประเมินผลและปรับปรุงคุณภาพ	3.00	0.82	ปานกลาง	3.28	0.68	ปานกลาง
26. กระบวนการในการปฏิบัติงานกิจการศึกษามีดัชนีบ่งชี้เพื่อการประเมินคุณภาพของงาน	3.06	0.94	ปานกลาง	3.30	0.84	ปานกลาง
27. มีการรายงานประจำปีผลการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการบริหารกิจการนักศึกษาของสถาบัน	3.12	0.99	ปานกลาง	3.46	0.93	ปานกลาง
28. มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษาให้ประชาคมในสถาบันทราบ	3.08	1.08	ปานกลาง	3.38	0.95	ปานกลาง
29. นำผลการประเมินตนเอง (SAR) มาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงงานกิจการนักศึกษา	3.04	0.96	ปานกลาง	3.32	0.88	ปานกลาง
30. นำผลการวิจัยเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา มาสนับสนุนและปรับปรุงการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา	2.72	1.02	ปานกลาง	2.95	0.95	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.17	0.72	ปานกลาง	3.30	0.67	ปานกลาง

จากตาราง พบว่าทั้งอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเห็นว่าการบริหารจัดการงานกิจการนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกลักษณะ ยกเว้นด้านรูปแบบการบริหาร ที่อาจารย์เห็นว่าจัดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.18$) แต่ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่าจัดได้ในระดับดีมาก ($\bar{x}_2 = 3.50$) ซึ่งเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ อธิบายได้ดังนี้

ด้านนโยบายและแผนปฏิบัติงานพบว่า อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นด้วยตรงกันอยู่ระดับมากที่สุด นโยบายการบริหารงานกิจการศึกษากำหนดโดยคณะกรรมการบริหารงานกิจการนักศึกษาของสถาบัน ($\bar{x}_1 = 3.58$, $\bar{x}_2 = 3.58$) นอกนั้นเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ส่วนผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นด้วยที่มีการประเมินนโยบายและแผนปฏิบัติงานและแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป ($\bar{x}_2 = 3.52$) นอกนั้นเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ส่วนโครงสร้างและระบบขององค์กร พบว่าอาจารย์มีความคิดเห็นด้วยพอสมควรทุกรายการ ส่วนผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นด้วยมากอยู่ 2 รายการ คือ โครงสร้างการบริหารกิจการนักศึกษาความชัดเจนและมีความเหมาะสมกับพันธกิจของงานในปัจจุบัน ($\bar{x}_2 = 3.78$) และการกำหนดหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงานกิจการนักศึกษาในระดับสถาบันมีความชัดเจนและเหมาะสม ($\bar{x}_2 = 3.59$) นอกนั้นมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านรูปแบบการบริหาร พบว่าอาจารย์มีความเห็นในระดับปานกลางทุกข้อ ส่วนผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นด้วยในระดับปานกลาง 1 รายการ คือ ในการจัดทำแผนงานโครงการ มีการรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ($\bar{x}_2 = 3.23$) นอกนั้นมีความเห็นในระดับมาก

สำหรับด้านบุคลากรและการพัฒนาพบว่า อาจารย์มีความเห็นในระดับปานกลางทุกรายการ ส่วนผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นด้วยในระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในงานกิจการนักศึกษาและสามารถให้คำแนะนำได้ ($\bar{x}_2 = 3.58$) บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาทั้งในสำนักงานกิจการนักศึกษาและคณะเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานของนักศึกษา ($\bar{x}_2 = 3.56$)

นอกจากนี้คือด้านงบประมาณและทรัพยากรและการประเมินและการปรับปรุงคุณภาพ พบว่าทั้งอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาระดับความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาโดยรวมทุกรายการ พบว่าส่วนใหญ่ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์

ตารางที่ 24 ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจการ
นักศึกษา ด้านการพัฒนาการศึกษา

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
วินัยนักศึกษา	3.23	0.87	ปานกลาง	3.41	0.70	ปานกลาง
1. มีการจัดประชุมชี้แจงนักศึกษาในแต่ละชั้นปีเพื่อให้รับทราบและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบัน	3.64	1.03	มาก	3.83	0.90	มาก
2. สถาบันสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด หรือปรับปรุงระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับนักศึกษา	3.00	1.08	ปานกลาง	3.24	0.99	ปานกลาง
3. สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษากลับแสดงออกถึงสิทธิและเสรีภาพในขอบเขตที่เหมาะสม	3.36	1.01	ปานกลาง	3.57	0.90	มาก
4. จัดโครงการส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษาให้มีวินัยและรับผิดชอบในตนเอง เช่น การตรงต่อเวลา การแต่งกายถูกระเบียบ ฯลฯ	3.30	1.17	ปานกลาง	3.45	0.98	ปานกลาง
5. จัดโครงการส่งเสริมให้นักศึกษาให้มีทักษะในการเรียน เช่น การศึกษาค้นคว้า การเขียนรายงาน ฯลฯ	3.00	1.16	ปานกลาง	3.10	0.92	ปานกลาง
6. จัดโครงการอบรมและส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะทางสังคม เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจผู้อื่น ฯลฯ	3.16	1.03	ปานกลาง	3.38	0.90	ปานกลาง
7. จัดโครงการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมในการทำงาน เช่น อบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ต่างๆ	3.19	1.13	ปานกลาง	3.36	0.96	ปานกลาง
การสร้างความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา	2.98	0.83	ปานกลาง	3.21	0.88	ปานกลาง
8. สำนักกิจการร่วมมือกับคณะเพื่อเชื่อมโยงโครงการทางวิชาการเข้ากับการจัดกิจการนักศึกษา	2.95	1.04	ปานกลาง	3.25	0.87	ปานกลาง
9. นักศึกษามีโอกาสร่วมเป็นคณะกรรมการหรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องร่วมกับสถาบัน	3.00	1.06	ปานกลาง	3.23	0.94	ปานกลาง
10. มีการสร้างร่วมมือระหว่างสถาบันกับชุมชน องค์กรและหน่วยงานธุรกิจต่างๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้งานบริการการพัฒนาความเป็นผู้นำและการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม	3.05	0.97	ปานกลาง	3.29	0.89	ปานกลาง

ตารางที่ 24 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์ (n = 280)			ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)		
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
11. บุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษา มีการประชุมพบปะกับนักศึกษา กลุ่มต่างๆ เป็นประจำ เพื่อรับทราบความต้องการอันจะเป็นข้อมูล ในการจัดทำแผน/โครงการในการพัฒนานักศึกษา	3.09	1.01	ปานกลาง	3.24	0.83	ปานกลาง
12. คณาจารย์และผู้บริหารของหน่วยงานอื่นในสถาบันได้รับเชิญให้เข้า ร่วมประชุมกับสำนักกิจการนักศึกษา เพื่อขอความคิดเห็นในการ พัฒนานักศึกษา	2.83	1.09	ปานกลาง	3.07	0.95	ปานกลาง
การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	3.18	0.83	ปานกลาง	3.41	0.72	ปานกลาง
13. สถาบันให้ความสำคัญในการจัดกิจการนักศึกษาและกำหนดให้ นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา	3.57	0.97	มาก	3.80	0.88	มาก
14. อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษาได้สื่อสารเชิญชวนให้ นักศึกษาทราบถึงประโยชน์และผลลัพธ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วม โครงการ/กิจกรรมที่สถาบันจัดให้	3.30	0.96	ปานกลาง	3.53	0.75	มาก
15. สำนักกิจการนักศึกษาได้จัดอบรมนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำและ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงภาวะผู้นำ	3.52	1.00	มาก	3.74	0.93	มาก
16. สำนักกิจการนักศึกษาได้ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับคณาจารย์ ในการบูรณาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ของตนเองและส่วนรวม	2.98	1.04	ปานกลาง	3.32	0.95	ปานกลาง
17. ใช้วิธีการที่หลากหลายในการสื่อสารกับนักศึกษาเพื่อให้มีวิธีการ พัฒนาตนเองที่แตกต่างกันออกไป	3.00	0.99	ปานกลาง	3.30	0.87	ปานกลาง
18. มีการจัดหรือสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้มีการเรียนรู้ประสบการณ์ ตรงในการพัฒนาตนเอง	3.14	1.02	ปานกลาง	3.38	0.92	ปานกลาง
19. อาจารย์ส่งเสริมนักศึกษาให้ยอมรับความคิดเห็นหรือทัศนะของ นักศึกษาอื่นที่แตกต่างไปจากตนเอง	3.14	1.01	ปานกลาง	3.38	0.88	ปานกลาง
20. นักศึกษามีการประเมินโครงการและกิจกรรมที่ตนเองได้เข้าร่วม อยู่เสมอๆ	2.82	1.07	ปานกลาง	3.24	0.92	ปานกลาง

ตารางที่ 24 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
การสื่อสารให้นักศึกษาทราบถึงความคาดหวังสูง	3.37	0.77	ปานกลาง	3.51	0.62	มาก
21. นักศึกษาได้รับรู้ถึงความคาดหวังของสถาบันต่อนักศึกษา ทั้งด้านความสำเร็จทางการเรียน การครองตน และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในสถาบัน	3.25	1.02	ปานกลาง	3.37	0.83	ปานกลาง
22. นักศึกษาได้รับการแนะนำให้ทราบว่า ความสำเร็จในการเรียนรู้ของตนเองนั้น นักศึกษาต้องมีความสามารถในการเสาะแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ๆ เพื่อช่วยให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล	3.36	0.98	ปานกลาง	3.47	0.75	ปานกลาง
23. นักศึกษาได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ช่วยสร้างเสริมให้มีความเข้าใจตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.39	0.92	ปานกลาง	3.53	0.77	มาก
24. สถาบันได้รับรู้ความสำเร็จของนักศึกษาที่มีกิจกรรมดีเด่น มีการให้รางวัลหรือการประกาศเกียรติคุณให้สาธารณชนได้รับรู้	3.61	0.91	มาก	3.80	0.92	มาก
25. มีการเก็บข้อมูลนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จหรือร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้	3.28	0.93	ปานกลาง	3.45	0.85	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.19	0.82	ปานกลาง	3.38	0.75	ปานกลาง

จากตาราง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสองกลุ่ม คือ อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษาเห็นว่าการพัฒนานักศึกษาทำได้ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายละเอียด คือ วินัยนักศึกษา พบว่าทั้งอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เห็นว่ามีการพัฒนายินัย นักศึกษาปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.23$, $\bar{x}_2 = 3.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 1 รายการ คือ มีการจัดประชุมชี้แจงนักศึกษาในแต่ละชั้นปีเพื่อมารับทราบและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบัน ($\bar{x}_1 = 3.64$) ส่วนผู้บริหาร/อาจารย์กิจการศึกษามีความเห็นในระดับมากอยู่ 2 รายการ คือ มีการจัดประชุมชี้แจงนักศึกษาในแต่ละชั้นปีเพื่อมารับทราบและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบัน ($\bar{x}_2 = 3.83$) สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษากล้าแสดงออกถึงสิทธิและเสรีภาพในขอบเขตที่เหมาะสม ($\bar{x}_2 = 3.57$)

การสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษา พบว่าทั้งอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการศึกษามีความเห็นว่าการสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษาทำได้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 2.98$, $\bar{x}_2 = 3.21$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ

ในการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่าทั้งอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการ นักศึกษา เห็นว่ามีการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.18$, $\bar{x}_2 = 3.41$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า อาจารย์เห็นด้วยอยู่มากอยู่ 2 รายการ คือ สถาบันให้ความสำคัญในการจัดกิจการนักศึกษาและกำหนด

ให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ($\bar{x}_1 = 3.57$) และสำนักกิจการนักศึกษาได้จัดอบรมนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงภาวะผู้นำ ($\bar{x}_1 = 3.52$) นอกนั้นเห็นด้วยในระดับปานกลาง ทุกรายการ ส่วนผู้บริหาร/อาจารย์กิจการศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 3 รายการ นอกนั้นเห็นด้วยในระดับปานกลาง

สำหรับการส่งเสริมให้นักศึกษาทราบถึงความคาดหวังสูง พบว่าอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เห็นด้วยในด้านนี้ในระดับปานกลางและมาก ($\bar{x}_1 = 3.37$, $\bar{x}_2 = 3.51$) โดยอาจารย์เห็นด้วยมากในการที่สถาบันได้รับรู้ความสำเร็จของนักศึกษาที่มีกิจกรรมดีเด่น และมีการให้รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณให้สาธารณชนได้รับรู้ ($\bar{x}_1 = 3.61$) ส่วนผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นด้วยมากใน 2 รายการ คือ นักศึกษาได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ช่วยสร้างเสริมให้มีความเข้าใจตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{x}_2 = 3.53$) และสถาบันได้รับรู้ความสำเร็จของนักศึกษาที่มีกิจกรรมดีเด่น มีการให้รางวัลหรือประกาศเกียรติคุณให้สาธารณชนรับรู้ ($\bar{x}_2 = 3.80$)

ตารางที่ 25 ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจการนักศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา

รายการ	อาจารย์ (n = 280)			ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)		
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.36	0.81	ปานกลาง	3.42	0.71	ปานกลาง
1. สถาบันมีระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาชัดเจน	3.88	0.88	มาก	3.97	0.84	มาก
2. นักศึกษาที่ทำกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการทำกิจกรรม	3.46	0.93	ปานกลาง	3.56	0.86	มาก
3. นักศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับนักศึกษา	2.92	1.08	ปานกลาง	3.08	1.06	ปานกลาง
4. ระเบียบข้อบังคับในการทำกิจกรรมต่างๆ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคมปัจจุบัน	3.19	0.99	ปานกลาง	3.39	0.89	ปานกลาง
อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา	3.20	0.86	ปานกลาง	3.35	0.65	ปานกลาง
5. องค์กรกิจกรรมนักศึกษาทุกองค์กรในสถาบันทั้งระดับสถาบันและคณะมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำช่วยเหลือในกิจกรรม	3.44	0.98	ปานกลาง	3.68	0.94	มาก
6. อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจและสามารถให้คำแนะนำนักศึกษาในการทำกิจกรรมได้ดี	2.24	0.95	ปานกลาง	3.36	0.99	ปานกลาง

ตารางที่ 25 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์ (n = 280)			ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)		
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
7. อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าร่วมกิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	2.99	1.05	ปานกลาง	3.12	0.95	ปานกลาง
8. อาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักศึกษา	3.15	0.96	ปานกลาง	3.26	0.80	ปานกลาง
ประเภทของการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.33	0.75	ปานกลาง	3.54	0.61	มาก
9. มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางวิชาการ เช่น การประกวดและแข่งขันทักษะต่างๆ ช่วยทำให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการเกี่ยวกับตนเอง ฯลฯ	3.15	1.04	ปานกลาง	3.38	0.91	ปานกลาง
10. การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและแสวงหาความรู้ทางวิชาการหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการ เช่น การจัดบรรยายทางวิชาการ การจัดนิทรรศการ การได้เวที มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ	2.92	1.05	ปานกลาง	3.17	0.93	ปานกลาง
11. การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริม เผยแพร่และรักษาไว้ ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันลอยกระทง มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ	3.66	0.92	มาก	3.86	0.83	มาก
12. กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมที่จัดขึ้นช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการเกี่ยวกับงานและสารสนเทศ	3.27	0.99	ปานกลาง	3.45	0.87	ปานกลาง
13. กิจกรรมกีฬา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ พัฒนาบุคลิกภาพ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และเพิ่มทักษะทางด้านกีฬาเพื่อการแข่งขันในระดับประเทศ มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ	3.64	0.90	มาก	3.82	0.85	มาก
14. กิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นทั้งในและนอกสถาบันนั้น ช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น	3.57	0.93	มาก	3.65	0.73	มาก
15. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างเพื่อทำประโยชน์แก่สังคม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เช่น การออกค่ายอาสา การร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นมีปริมาณการจัดมากเพียงพอ	3.44	0.99	ปานกลาง	3.74	0.79	มาก
16. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการของนักศึกษา	3.46	0.95	ปานกลาง	3.65	0.81	มาก
17. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ได้รับความสนใจจากนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมมากเพียงพอ	3.29	0.95	ปานกลาง	3.54	0.87	มาก
18. กิจกรรมเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีการจัดเหมาะสมและปริมาณมากเพียงพอ	2.96	1.07	ปานกลาง	3.14	0.89	ปานกลาง

ตารางที่ 25 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
กิจกรรมชมรม/ชุมนุม	3.10	0.73	ปานกลาง	3.26	0.70	ปานกลาง
19. กิจกรรมชมรม/ชุมนุม ที่นักศึกษาจัดขึ้นได้รับความสนใจจาก นักศึกษาส่วนใหญ่	3.09	0.97	ปานกลาง	3.35	0.85	ปานกลาง
20. การดำเนินงานของชมรม ได้รับงบประมาณสนับสนุนเหมาะสม	2.98	0.95	ปานกลาง	3.13	0.88	ปานกลาง
21. ประธาน หรือรองประธานของชมรม/ชุมนุม ได้รับการอบรมให้มีความรู้ เกี่ยวกับการดำเนินงานและระเบียบปฏิบัติต่างๆ	2.99	0.88	ปานกลาง	3.14	0.92	ปานกลาง
22. การดำเนินงานของชมรม/ชุมนุมบรรลุผลตามเป้าหมายของสถาบัน	3.06	0.92	ปานกลาง	3.26	0.81	ปานกลาง
23. สถาบันได้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการทำกิจกรรมของ ชมรม/ชุมนุม อย่างเหมาะสม	3.06	0.83	ปานกลาง	3.26	0.88	ปานกลาง
24. กิจกรรมชมรม/ชุมนุม ได้ส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถ ในการจัดการ โดยเฉพาะการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นและงาน	3.18	0.90	ปานกลาง	3.47	0.87	ปานกลาง
ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.45	0.72	ปานกลาง	3.46	0.69	ปานกลาง
25. อาจารย์ให้ความสำคัญกับกิจกรรมนักศึกษาน้อย	3.58	1.02	มาก	3.66	0.97	มาก
26. อาจารย์และนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาน้อย	3.51	1.05	มาก	3.62	0.94	มาก
27. รูปแบบการจัดกิจกรรมเป็นแบบเดิมๆ ไม่สร้างสรรค์ ทำให้ไม่น่า สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม	3.67	1.01	มาก	3.50	1.05	มาก
28. นักศึกษาที่จัดกิจกรรมขาดความเข้าใจและขาดความสามารถใน กระบวนการทำงานร่วมกัน ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากเพื่อน นักศึกษา	3.54	0.97	มาก	3.34	0.88	ปานกลาง
29. นักศึกษามีข้อจำกัดเกี่ยวกับการเรียนจึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม	3.43	1.05	ปานกลาง	3.59	1.10	มาก
30. ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมไม่เอื้อหรือไม่ส่งเสริมการทำ กิจกรรม	3.29	0.92	ปานกลาง	3.26	1.01	ปานกลาง
31. ขาดการประชาสัมพันธ์ ระวังค์ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและ ประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	3.59	0.99	มาก	3.53	0.97	มาก
32. ขาดการอำนวยความสะดวกจากสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.43	0.98	ปานกลาง	3.44	0.86	ปานกลาง
33. สภาพสังคมในปัจจุบันไม่มีความปลอดภัย และไม่เอื้ออำนวยใน การเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะกับนักศึกษาหญิง	3.23	1.05	ปานกลาง	3.17	0.99	ปานกลาง
34. ขาดงบประมาณสนับสนุนการทำกิจกรรม	3.33	1.07	ปานกลาง	3.51	0.99	มาก
เฉลี่ยรวม	3.28	0.69	ปาน กลาง	3.40	0.60	ปาน กลาง

จากตาราง พบว่าทั้งอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่าการจัดกิจกรรม นักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกลักษณะ รายละเอียดของแต่ละลักษณะเป็นดังนี้

ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักศึกษา พบว่าทั้งอาจารย์ ผู้บริหาร/ อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่าการปฏิบัติเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.36$, $\bar{x}_2 = 3.88$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า อาจารย์เห็นว่าสถาบันมีระเบียบข้อ บังคับและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาชัดเจนมาก ($\bar{x}_1 = 3.88$)

อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาในลักษณะนี้ พบว่าทั้งอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษาเห็นเกี่ยวกับอาจารย์ที่ปรึกษากิจการนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.20$, $\bar{x}_2 = 3.35$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า มีเพียงข้อเดียวที่ผู้บริหาร/อาจารย์ที่ปรึกษาเห็นด้วย มาก คือ องค์กรกิจกรรมนักศึกษาทุกองค์กรในสถาบันทั้งระดับสถาบันและคณะมีอาจารย์ที่ปรึกษา ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม ($\bar{x}_2 = 3.68$)

อาจารย์เห็นด้วยกับประเภทของการจัดกิจกรรมนักศึกษาปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.33$) แต่ผู้ บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นด้วยมาก ($\bar{x}_2 = 3.54$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่ารายการ ที่อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นด้วยมาก ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริม เผยแพร่ และรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีมีปริมาณการจัดมากเพียงพอ ($\bar{x}_1 = 3.66$, $\bar{x}_2 = 3.86$) กิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ พัฒนาบุคลิก ภาพ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬาและเพิ่มทักษะทางด้านกีฬาเพื่อการแข่งขันในระดับประเทศ มีปริมาณ การจัดมากเพียงพอ ($\bar{x}_1 = 3.64$, $\bar{x}_2 = 3.82$) และกิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นทั้งในและนอกสถาบันช่วย ให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น ($\bar{x}_1 = 3.57$, $\bar{x}_2 = 3.65$)

สำหรับกิจกรรมชมรม/ชุมนุม พบว่าทั้งอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมชมรม/ชุมนุมทุกรายการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.10$, $\bar{x}_2 = 3.26$)

ส่วนปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา พบว่าทั้งอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนัก ศึกษาเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.45$, $\bar{x}_2 = 3.46$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบ ว่า อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษามีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากมีจำนวน 4 รายการ ได้แก่ อาจารย์ให้ความสำคัญกับกิจการศึกษาน้อย ($\bar{x}_1 = 3.58$, $\bar{x}_2 = 3.66$) อาจารย์ และนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ($\bar{x}_1 = 3.51$, $\bar{x}_2 = 3.62$) รูปแบบการจัดกิจกรรมเป็นแบบ เดิมๆ ไม่สร้างสรรค์ทำให้ไม่น่าสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ($\bar{x}_1 = 3.67$, $\bar{x}_2 = 3.50$) และขาด การประชาสัมพันธ์ รมรงค์ให้ นักศึกษาเห็นความสำคัญและประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรม นักศึกษา ($\bar{x}_1 = 3.59$, $\bar{x}_2 = 3.53$) อย่างไรก็ตามโดยรวมความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์กั จการนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าความคิดเห็นของอาจารย์

ตารางที่ 26 ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการ
นักศึกษา ด้านบริการนักศึกษา

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
การให้คำปรึกษาและจัดหางาน	3.02	0.84	ปานกลาง	3.17	0.84	ปานกลาง
1. การให้บริการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาต่อ เป็นปัจจุบันและกว้างขวาง	3.16	0.97	ปานกลาง	3.25	0.88	ปานกลาง
2. การบริการให้คำปรึกษาทางการเรียน อาชีพและปัญหาส่วนตัว ของนักศึกษาเป็นที่พอใจแก่นักศึกษา	3.07	0.94	ปานกลาง	3.11	0.89	ปานกลาง
3. การบริการจัดหางานระหว่างเรียนเพื่อเสริมรายได้ให้กับนักศึกษามี ปริมาณมากพอกับความต้องการของนักศึกษา	2.83	0.99	ปานกลาง	3.00	0.85	ปานกลาง
การให้บริการและส่งเสริมสุขภาพอนามัย	2.93	0.82	ปานกลาง	3.15	0.79	ปานกลาง
4. การบริการตรวจสอบสุขภาพเพื่อป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจัดได้ เหมาะสม	3.02	0.97	ปานกลาง	3.41	0.96	ปานกลาง
5. การให้บริการยืมอุปกรณ์และสถานที่ในการออกกำลังกายเพียงพอ และเหมาะสม	2.85	1.02	ปานกลาง	3.07	1.07	ปานกลาง
การให้บริการเงินกองทุนกู้ยืม	3.25	0.94	ปานกลาง	3.46	0.83	ปานกลาง
6. การบริการด้านเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทำได้อย่างเพียงพอ กับความต้องการ	3.50	0.92	มาก	3.61	0.84	มาก
7. การให้บริการช่วยเหลือทางการเงินแก่นักศึกษาในรูปแบบเงินยืม หมุนเวียนทำได้ทั่วถึง	3.01	0.98	ปานกลาง	3.31	1.06	ปานกลาง
การให้สวัสดิการนักศึกษา	3.10	1.05	ปานกลาง	3.35	0.75	ปานกลาง
8. การให้สวัสดิการหอพักภายในสถาบันมีความเหมาะสม	3.05	1.12	ปานกลาง	3.19	0.99	ปานกลาง
9. การให้สวัสดิการด้านการสื่อสาร การรับ-ส่งพัสดุไปรษณีย์ และ โทรศัพท์สาธารณะมีความสะดวกและเพียงพอ	3.28	1.04	ปานกลาง	3.32	1.00	ปานกลาง
10. การจัดสวัสดิการด้านการจำหน่ายอาหารมีราคาถูกลง และสะอาดถูกสุข อนามัย	3.22	0.98	ปานกลาง	3.27	1.07	ปานกลาง
11. การจัดสวัสดิการการประกันชีวิตหรือการประกันอุบัติเหตุ มีการจัด เหมาะสม	3.20	1.01	ปานกลาง	3.05	1.13	ปานกลาง
12. การจัดสวัสดิการสหกรณ์ร้านค้า จำหน่ายสินค้าราคาข่อมเขามีความ สะดวกและเหมาะสม	2.76	1.08	ปานกลาง	2.70	1.17	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.12	0.81	ปานกลาง	3.28	0.71	ปานกลาง

จากตาราง พบว่าอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เห็นว่ามีการจัดบริการนัก
ศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกลักษณะและทุกรายการ

ตารางที่ 27 ความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจการ
นักศึกษา ด้านสภาพแวดล้อม

รายการ	อาจารย์ (n = 280)		ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)			
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
สภาพแวดล้อมของหน่วยงานกิจการนักศึกษา	3.36	0.92	ปานกลาง	3.37	0.77	ปานกลาง
1. สำนักงานกิจการนักศึกษาตั้งอยู่ในบริเวณที่สะดวกในการติดต่อประสานงานและให้บริการ	3.71	0.96	มาก	3.89	0.99	มาก
2. สำนักงานกิจการศึกษามีห้องทำงานของฝ่ายต่างๆ เป็นสัดส่วนและกว้างขวางเหมาะสม	3.62	0.94	มาก	3.61	1.13	มาก
3. ฝ่ายแนะแนวสนเทศและบริการอาชีพ มีสถานที่และบรรยากาศที่เอื้อต่อการให้บริการ	3.33	0.97	ปานกลาง	3.41	1.06	ปานกลาง
4. ที่ตั้งและสถานที่ทำงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความเหมาะสมและสะดวกในการติดต่อ	3.48	0.91	ปานกลาง	3.56	0.96	มาก
5. ที่ตั้ง ขนาด สภาพและบรรยากาศโดยรวมของฝ่ายพยาบาลมีความเหมาะสมและสะดวกในการติดต่อ	3.28	0.98	ปานกลาง	3.30	1.11	ปานกลาง
6. องค์การบริหารนักศึกษามีสถานที่ทำงานหรือสำนักงานที่เป็นสัดส่วนกว้างขวางเพียงพอ และที่ตั้งเหมาะสม	3.50	1.00	มาก	3.46	0.97	ปานกลาง
7. สถานักศึกษามีสถานที่ทำงานหรือสำนักงานที่เป็นสัดส่วนกว้างขวาง เพียงพอ และที่ตั้งเหมาะสม	3.36	0.94	ปานกลาง	3.32	1.06	ปานกลาง
8. คณะกรรมการนักศึกษาระดับคณะมีสถานที่ทำงานหรือสำนักงานที่เหมาะสม เป็นสัดส่วน และกว้างขวางเพียงพอ	3.07	1.04	ปานกลาง	3.12	1.09	ปานกลาง
9. ชมรม/ชุมนุมมีสถานที่สำหรับอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมและการรวมกลุ่ม	2.81	1.04	ปานกลาง	3.67	1.15	มาก
สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่	3.06	0.98	ปานกลาง	3.10	0.84	ปานกลาง
10. สนามกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกาย มีเพียงพอและอยู่ในสภาพดี	3.16	1.01	ปานกลาง	3.14	1.14	ปานกลาง
11. ห้องประชุมหรือห้องสำหรับจัดกิจกรรมของนักศึกษามีเพียงพอ	2.91	1.03	ปานกลาง	2.91	1.13	ปานกลาง
12. ที่นั่งสำหรับให้นักศึกษาพักผ่อนหรือทำงานมีเพียงพอ	3.02	0.97	ปานกลาง	2.99	1.01	ปานกลาง

ตารางที่ 27 (ต่อ)

รายการ	อาจารย์ (n = 280)			ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา(n=133)		
	\bar{X}_1	SD	ความหมาย	\bar{X}_2	SD	ความหมาย
13. บริเวณอาคารเรียน โดยรวมสะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ	3.15	0.92	ปานกลาง	3.25	0.96	ปานกลาง
14. โรงอาหารหรือสถานที่จำหน่ายอาหารมีเพียงพอและสะอาด	3.05	0.88	ปานกลาง	3.22	0.99	ปานกลาง
15. หอพักภายในสถาบันมีเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา	2.48	0.88	ปานกลาง	2.75	1.09	ปานกลาง
16. สภาพภายในหอพักและสภาพแวดล้อมภายนอกของหอพักมีความเหมาะสม	2.73	0.98	ปานกลาง	2.86	1.01	ปานกลาง
17. หอพักหรือที่พัคนอกสถาบันมีความปลอดภัยและสภาพเหมาะสม	2.66	0.91	ปานกลาง	2.89	0.96	ปานกลาง
18. หอสมุดมีสถานที่และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้า	3.78	1.02	มาก	3.76	0.91	มาก
19. หอสมุดมีที่อ่านหนังสือ หนังสือ วารสารและสารสนเทศต่างๆ เพียงพอกับความต้องการ	3.62	1.02	มาก	3.68	0.97	มาก
20. มีโทรศัพท์สาธารณะสำหรับใช้ติดต่อสื่อสารเพียงพอ และอยู่ในที่ที่เหมาะสม	3.43	1.04	ปานกลาง	3.28	1.08	ปานกลาง
21. มีสถานที่เอื้ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการฝาก – ถอนเงิน เช่น ธนาคาร ตู้ ATM เหมาะสมและเพียงพอ	3.48	1.10	ปานกลาง	3.52	1.13	มาก
22. การจัดระบบการจราจรภายในสถาบันมีความเป็นระเบียบและปลอดภัย	2.90	0.98	ปานกลาง	2.86	1.05	ปานกลาง
23. ที่จอดรถมีเพียงพอ เหมาะสมและมีความปลอดภัย	2.66	1.01	ปานกลาง	2.75	1.03	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.21	0.94	ปานกลาง	3.23	0.81	ปานกลาง

จากตาราง พบว่าอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่ามีการจัดกิจการนักศึกษาด้านสภาพแวดล้อมพอใช้ได้ คือ อยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทั้งอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เห็นว่าสภาพแวดล้อมของหน่วยงานกิจการนักศึกษาเหมาะสมระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.36$, $\bar{x}_2 = 3.37$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า สำนักกิจการนักศึกษาตั้งอยู่ในบริเวณที่สะดวกในการติดต่อประสานงานและให้บริการดีมาก ($\bar{x}_1 = 3.71$, $\bar{x}_2 = 3.89$) สำนักกิจการศึกษามีห้องทำงานของฝ่ายต่างๆ เป็นสัดส่วนและกว้างขวางเหมาะสมมาก ($\bar{x}_1 = 3.62$, $\bar{x}_2 = 3.61$)

สำหรับสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ พบว่าทั้งอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่าต่อสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่พอใช้ได้ คือ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.06$, $\bar{x}_2 = 3.10$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า มีเพียง 2 รายการ ที่ทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยมาก ได้แก่ หอสมุดมีสถานที่และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้า ($\bar{x}_1 = 3.78$, $\bar{x}_2 = 3.76$) และ หอสมุดมีที่อ่านหนังสือและหนังสือ ฯลฯ เพียงพอต่อความต้องการ ($\bar{x}_1 = 3.62$, $\bar{x}_2 = 3.68$)

ตารางที่ 28 ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์

รายการ	ผู้นำนักศึกษา (n = 315)		ความหมาย
	\bar{x}	S.D	
ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ วัตถุประสงค์	3.78	0.70	มาก
1. ปรัชญาในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันมุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นคนที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข	4.07	0.87	มาก
2. สถาบันได้กำหนดวิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาไว้ชัดเจนและมุ่งส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาของสถาบัน	3.99	0.79	มาก
3. นโยบายในการจัดกิจกรรมนักศึกษาได้คำนึงถึงความสอดคล้องของปรัชญาการจัดการศึกษาของสถาบัน โดยมุ่งตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา	3.90	0.86	มาก
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม	3.42	1.00	ปานกลาง
5. ประชาสัมพันธ์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาให้ประชาคมทราบทั่วถึง	3.53	1.02	มาก

จากตาราง พบว่าผู้นำนักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ปรัชญาในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันมุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นคนที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข มีค่าสูงสุด ($\bar{x} = 4.07$) และอันดับสอง สถาบันได้กำหนดวิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาไว้ชัดเจนและมุ่งส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถาบัน ($\bar{x} = 3.99$)

ตารางที่ 29 ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านการบริหารจัดการ

รายการ	ผู้นำนักศึกษา		ความหมาย
	n = 315		
	\bar{X}	S.D	
การบริหารจัดการ	3.49	0.91	ปานกลาง
1. ผู้นำนักศึกษามีอิสระในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้	3.71	0.93	มาก
2. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษาในแต่ละฝ่าย มีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่รับผิดชอบ	3.36	0.99	ปานกลาง
3. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในงานกิจกรรมนักศึกษาและสามารถให้คำแนะนำแก่นักศึกษาได้	3.46	0.94	ปานกลาง
4. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษาทั้งในสำนักกิจกรรมนักศึกษาและคณะเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานของนักศึกษา	3.63	0.91	มาก
5. องค์กรนักศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณางบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา	3.61	0.98	มาก
6. งบประมาณในการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์และปรับปรุงสำนักงานขององค์กรนักศึกษาทุกระดับมีจำนวนเหมาะสมและเพียงพอ	3.18	1.03	ปานกลาง

จากตาราง ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษา พบว่าผู้นำนักศึกษาเห็นว่า มีนโยบายและแผนปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมนักศึกษาในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ เรียงตามอันดับ พบว่า ผู้นำนักศึกษามีอิสระในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้มีค่าสูงสุด ($\bar{x} = 3.71$) และบุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษาและคณะเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานของนักศึกษามีค่าสูงรองลงมา ($\bar{x} = 3.63$)

ตารางที่ 30 ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านการพัฒนานักศึกษา

รายการ	ผู้นำนักศึกษา n = 315		ความหมาย
	\bar{X}	S.D	
วินัยนักศึกษา	3.59	0.68	มาก
1. มีการจัดประชุมชี้แจงนักศึกษาในแต่ละชั้นปีเพื่อให้รับทราบและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบัน	3.59	0.92	มาก
2. สถาบันสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด หรือปรับปรุงระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับนักศึกษา	3.38	1.00	ปานกลาง
3. สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษาล้ำแสดงออกถึงสิทธิและเสรีภาพในขอบเขตที่เหมาะสม	3.67	0.93	มาก
4. จัดโครงการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้มีวินัยและรับผิดชอบ ในตนเอง เช่น การตรงต่อเวลา การแต่งกายถูกระเบียบ ฯลฯ	3.66	0.92	มาก
5. จัดโครงการส่งเสริมนักศึกษาให้มีทักษะในการเรียน เช่น การศึกษา ค้นคว้า การเขียนรายงาน ฯลฯ	3.67	0.92	มาก
6. จัดโครงการอบรมและส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะทางสังคม เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจผู้อื่น ฯลฯ	3.76	0.90	มาก
7. จัดโครงการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมในการทำงาน เช่น อบรม การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ต่างๆ	3.46	0.99	ปานกลาง
การสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษา	3.50	0.71	มาก
8. บุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษาได้ทำงานร่วมกับบุคลากรหรือหน่วยงานนอกสถาบัน เพื่อพัฒนาโครงการร่วมมือ (Joint Program) ที่จะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักศึกษา	3.54	0.88	มาก
9. สำนักกิจการร่วมมือกับคณะเพื่อเชื่อมโยงโครงการทางวิชาการเข้ากับประสบการณ์การเรียนรู้นอกห้องเรียน	3.45	0.89	ปานกลาง
10. นักศึกษามีโอกาสร่วมเป็นคณะทำงานหรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน	3.44	1.04	ปานกลาง
11. มีการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันกับชุมชน องค์กรและ หน่วยงานธุรกิจต่างๆ	3.62	0.98	มาก

ตารางที่ 30 (ต่อ)

รายการ	ผู้นำนักศึกษา		ความหมาย
	n = 315		
	\bar{X}	S.D	
12. บุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษา มีการประชุมพบปะกับนักศึกษา กลุ่มต่างๆ เป็นประจำ เพื่อรับทราบความต้องการอันจะเป็นข้อมูล ในการจัดทำแผน/โครงการในการพัฒนานักศึกษา	3.45	1.00	ปานกลาง
การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)	3.62	0.67	มาก
13. สถาบันให้ความสำคัญในการจัดกิจการนักศึกษาและกำหนดให้ นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา	3.81	0.95	มาก
14. อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษาได้สื่อสารเชิญชวนให้ นักศึกษาทราบถึงประโยชน์และผลลัพธ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วม โครงการ/กิจกรรมที่สถาบันจัดให้	3.61	0.89	มาก
15. สำนักกิจการนักศึกษาได้จัดอบรมนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำและ เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงภาวะผู้นำ	3.68	1.02	มาก
16. สำนักกิจการนักศึกษาได้ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับคณาจารย์ ในการบูรณาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อน้ำที่ ของตนเองและส่วนรวม	3.64	0.89	มาก
17. อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษา ใช้วิธีการที่หลากหลาย ในการสื่อสารกับนักศึกษาเพื่อให้มีวิธีการพัฒนาตนเองที่แตกต่าง กันออกไป	3.43	0.89	ปานกลาง
18. อาจารย์มีการจัดหรือสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้มีการเรียนรู้ ประสบการณ์ตรงในการพัฒนาตนเอง	3.62	0.91	มาก
19. อาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษาให้ยอมรับความคิดเห็นหรือทัศนคติของ นักศึกษาอื่นที่แตกต่างไปจากตนเอง	3.69	0.82	มาก
20. นักศึกษามีการประเมินโครงการและกิจกรรมที่ตนเองได้เข้าร่วมอยู่ เสมอๆ	3.53	0.97	มาก

ตารางที่ 30 (ต่อ)

รายการ	ผู้นำนักศึกษา n = 315		ความหมาย
	\bar{X}	S.D	
การสื่อสารให้นักศึกษาทราบถึงความคาดหวังสูง	3.59	0.62	มาก
21. นักศึกษาได้รับรู้ถึงความคาดหวังของสถาบันต่อนักศึกษา ทั้งด้านความสำเร็จทางการเรียน การครองตน และการเข้าร่วมกิจกรรม ต่างๆ ภายในสถาบัน			
22. นักศึกษาได้รับการแนะนำให้ประเมินความสามารถทางการเรียนรู้ ของตนเอง และการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อช่วยส่งเสริม การมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล	3.67	0.89	มาก
23. นักศึกษาได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ช่วยสร้างเสริม ให้มีความเข้าใจตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.62	0.85	มาก
24. สถาบันได้รับรู้ความสำเร็จของนักศึกษาที่มีกิจกรรมดีเด่น มีการให้รางวัลหรือการประกาศเกียรติคุณให้สาธารณชนได้รับรู้	3.55	0.88	มาก
25. มีการเก็บข้อมูลนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จหรือร่วมกิจกรรม นอกห้องเรียน ที่สำคัญและมีประโยชน์เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี	3.81	0.95	มาก
	3.68	0.91	มาก

จากตาราง พบว่าผู้นำนักศึกษา เห็นด้วยมากต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านการพัฒนา นักศึกษา โดยมีรายละเอียดแต่ละลักษณะดังนี้

วินัยนักศึกษา พบว่า ผู้นำนักศึกษาเห็นด้วยกับการจัดการด้านวินัยนักศึกษาอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 3.59$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นว่า รายการที่มีการ ปฏิบัติอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การจัดโครงการส่งเสริมนักศึกษาให้มีทักษะทางสังคม ($\bar{x} = 3.76$) และอันดับสอง ได้แก่ การจัดโครงการส่งเสริมนักศึกษาให้มีทักษะในการเรียน ($\bar{x} = 3.67$)

สำหรับการสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษา พบว่าผู้นำนักศึกษาเห็นว่ามีการ สร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษามาก ($\bar{x} = 3.50$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการเห็นว่า ราย การที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันชุมชน องค์กรและ หน่วยงานธุรกิจต่างๆ ($\bar{x} = 3.62$) และบุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษาได้ทำงานร่วมกับบุคลากรหรือ หน่วยงานนอกสถาบันเพื่อพัฒนาโครงการร่วมมือที่จะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักศึกษา ($\bar{x} = 3.54$)

ส่วนการส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุก พบว่าผู้นำนักศึกษาเห็นว่ามีการส่งเสริมให้เกิด การเรียนรู้เชิงรุกอยู่มาก ($\bar{x} = 3.62$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการเห็นว่า รายการปฏิบัติที่อยู่ใน

ระดับมาก ได้แก่ การที่สถาบันได้ให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมนักศึกษาและกำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ($\bar{x} = 3.81$) และอาจารย์ส่งเสริมนักศึกษาให้ยอมรับความคิดเห็นหรือทัศนะของนักศึกษาอื่นที่แตกต่างไปจากตนเอง ($\bar{x} = 3.69$)

การสื่อสารให้นักศึกษาทราบถึงความคาดหวังสูงพบว่า ผู้นำศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.59$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า รายการที่ปฏิบัติที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ สถาบันได้รับรู้ความสำเร็จของนักศึกษาที่มีกิจกรรมดีเด่นมีการให้รางวัลหรือการประกาศเกียรติคุณให้สาธารณชนได้รับรู้ ($\bar{x} = 3.81$) และมีการเก็บข้อมูลนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จหรือร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนที่สำคัญและมีประโยชน์เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี ($\bar{x} = 3.68$)

ตารางที่ 31 ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษา

รายการ	ผู้นำนักศึกษา		ความหมาย
	n = 315		
	\bar{X}	S.D	
ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.58	0.69	มาก
1. สถาบันมีระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม นักศึกษาชัดเจน	3.84	0.91	มาก
2. นักศึกษาที่ทำกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการทำกิจกรรม	3.67	0.85	มาก
3. นักศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับ นักศึกษา			
4. ระเบียบข้อบังคับในการทำกิจกรรมต่างๆ มีความเหมาะสมและ สอดคล้องกับความเป็นจริงตามสภาพสังคมปัจจุบัน	3.25	0.98	ปานกลาง
อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา	3.59	0.90	มาก
5. องค์กรกิจกรรมนักศึกษาทุกองค์กรในสถาบันทั้งระดับสถาบัน (องค์กรบริหารนักศึกษา กรรมการนักศึกษา คณะ ชมรม ฯลฯ) มีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม	3.69	0.69	มาก
6. อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจและสามารถให้คำแนะนำนักศึกษา ในการทำกิจกรรมได้ดี	3.76	1.00	มาก
7. อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าร่วมกิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ	3.74	0.94	มาก
8. อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.55	0.99	มาก
	3.75	0.90	มาก

ตารางที่ 31 (ต่อ)

รายการ	ผู้นำนักศึกษา n = 315		ความหมาย
	\bar{X}	S.D	
ประเภทของการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.71	0.69	มาก
9. มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางวิชาการ เช่น การประกวดและแข่งขันทักษะต่างๆ ช่วยทำให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการเกี่ยวกับตนเอง ฯลฯ	3.71	0.92	มาก
10. การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและแสวงหาความรู้ทางวิชาการหรือ การประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการ เช่น การจัดบรรยายทางวิชาการ การจัดนิทรรศการ การโต้วาที มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ	3.67	0.95	มาก
11. การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริม เผยแพร่และรักษาไว้ ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันลอยกระทง มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ	3.84	3.94	มาก
12. กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมที่จัดขึ้นช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการเกี่ยวกับงานและสารสนเทศ	3.67	0.85	มาก
13. กิจกรรมกีฬา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ พัฒนาบุคลิกภาพความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และเพิ่มทักษะทางด้านกีฬาเพื่อการแข่งขันในระดับประเทศ มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ	3.77	0.91	มาก
14. กิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นทั้งในและนอกสถาบันนั้น ช่วยให้นักศึกษา มีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น	3.79	0.86	มาก
15. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษา ใช้เวลาว่างเพื่อทำประโยชน์แก่สังคม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เช่น การออกค่ายอาสา การร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่นมีปริมาณ การจัดมากเพียงพอ			
16. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษา มีความสามารถในการจัดการของนักศึกษา	3.82	0.88	มาก
17. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ได้รับความสนใจ จากนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมมากเพียงพอ	3.71	0.86	มาก
18. กิจกรรมเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีการจัดเหมาะสมและปริมาณมากเพียงพอ	3.61	0.90	มาก
	3.55	0.93	มาก

ตารางที่ 31 (ต่อ)

รายการ	ผู้นำนักศึกษา		ความหมาย
	n = 315		
	\bar{X}	S.D	
กิจกรรมชมรม/ชุมนุม	3.53	0.70	มาก
19. กิจกรรมชมรม/ชุมนุม ที่นักศึกษาจัดขึ้นได้รับความสนใจจากนักศึกษาส่วนใหญ่	3.63	0.92	มาก
20. การดำเนินงานของชมรม/ชุมนุมได้รับงบประมาณสนับสนุนเหมาะสม	3.41	1.03	ปานกลาง
21. ประธาน หรือรองประธานของชมรม/ชุมนุม ได้รับการอบรมให้มีความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานและระเบียบปฏิบัติต่างๆ	3.50	0.88	มาก
22. การดำเนินงานของชมรม/ชุมนุม บรรลุผลตามเป้าหมายของสถาบัน และช่วยส่งเสริมความสามารถในการจัดการของนักศึกษา	3.59	0.89	มาก
23. สถาบันได้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการทำกิจกรรมของชมรม/ชุมนุมอย่างเหมาะสม	3.46	0.90	ปานกลาง
24. กิจกรรมชมรม/ชุมนุม ได้ส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถในการจัดการ โดยเฉพาะการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นและงาน	3.63	0.85	มาก
ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา	3.40	0.74	ปานกลาง
25. อาจารย์ให้ความสำคัญกับกิจกรรมนักศึกษาน้อย	3.26	0.98	ปานกลาง
26. อาจารย์และนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาน้อย	3.25	0.93	ปานกลาง
27. รูปแบบการจัดกิจกรรมเป็นแบบเดิมๆ ไม่สร้างสรรค์ ทำให้ไม่น่าสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม	3.47	0.93	ปานกลาง
28. นักศึกษาที่จัดกิจกรรมขาดความเข้าใจและขาดความสามารถในกระบวนการทำงานร่วมกัน ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนนักศึกษา	3.38	0.99	ปานกลาง
29. นักศึกษามีข้อจำกัดเกี่ยวกับการเรียนและเวลาเรียนจึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม	3.57	0.94	มาก
30. ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมไม่เอื้อหรือไม่ส่งเสริมการทำกิจกรรม	3.44	0.92	ปานกลาง

ตารางที่ 31 (ต่อ)

รายการ	ผู้นำนักศึกษา n = 315		ความหมาย
	\bar{X}	S.D	
31. ขาดการประชาสัมพันธ์ รมรงค์และการจูงใจให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา	3.49	1.04	ปานกลาง
32. ขาดการอำนวยความสะดวกจากสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	3.35	0.97	ปานกลาง
33. สภาพสังคมในปัจจุบันไม่มีความปลอดภัย และไม่เอื้ออำนวยในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะกับนักศึกษาหญิง	3.39	1.06	ปานกลาง
34. ขาดงบประมาณสนับสนุนการทำกิจกรรม	3.46	1.16	ปานกลาง

จากตาราง ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในด้านกิจกรรมนักศึกษาซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม นักศึกษาประเภทของการจัดกิจกรรมนักศึกษากิจกรรมชมรม/ชุมนุม และปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา มีข้อสรุปดังนี้

ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติการจัดกิจกรรมนักศึกษา พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในลักษณะนี้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการ พบว่า รายการที่มีการปฏิบัติในอันดับแรก ได้แก่ สถาบันมีระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาชัดเจน ($\bar{x} = 3.84$) และอันดับสอง นักศึกษาที่ทำกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการทำกิจกรรม ($\bar{x} = 3.67$)

อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในลักษณะนี้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.69$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการตามอันดับพบว่า รายการที่มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ องค์กรกิจกรรมนักศึกษาทุกองค์กรในสถาบันมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม ($\bar{x} = 3.76$) และอันดับสอง อาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกักิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 3.75$)

ประเภทของการจัดกิจกรรมนักศึกษา พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในลักษณะนี้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.71$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการตามอันดับพบว่า รายการที่มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมเผยแพร่ และรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ ($\bar{x} = 3.84$) และอันดับสอง

กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างเพื่อทำประโยชน์แก่สังคม มีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วมมีปริมาณการจัดมากเพียงพอ ($\bar{x} = 3.82$)

กิจกรรมชมรม/ชุมนุม พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติในเรื่องของกิจกรรมชมรม/ชุมนุมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.53$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการตามอันดับ พบว่ารายการที่มีการปฏิบัติอยู่ในสองอันดับแรก ได้แก่ กิจกรรมชมรม/ชุมนุมที่นักศึกษาจัดขึ้นได้รับความสนใจจากนักศึกษาส่วนใหญ่ ($\bar{x} = 3.63$) และกิจกรรมชมรม/ชุมนุมได้ส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถในการจัดการ โดยเฉพาะการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นและการจัดการเกี่ยวกับงาน ($\bar{x} = 3.63$)

ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นต่อปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.41$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการตามอันดับพบว่ารายการที่เป็นปัญหาอยู่ในอันดับแรก คือ นักศึกษามีข้อจำกัดเกี่ยวกับการเรียนและเวลาเรียน จึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ ($\bar{x} = 3.57$) และอันดับสอง การขาดการประชาสัมพันธ์ วัฒนธรรม และการจูงใจให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ($\bar{x} = 3.49$)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 32 ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา ด้านบริการนักศึกษา

รายการ	ผู้นำนักศึกษา		ความหมาย
	n = 315		
	\bar{X}	S.D	
การให้บริการคำปรึกษาและจัดหางาน	3.43	0.96	ปานกลาง
1. การให้บริการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาต่อเป็นปัจจุบันและกว้างขวาง	3.43	1.08	ปานกลาง
2. การบริการให้คำปรึกษาทางการเรียน อาชีพและปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาเป็นที่พอใจแก่นักศึกษา	3.53	0.95	มาก
3. การบริการจัดหางานระหว่างเรียนเพื่อเสริมรายได้ให้กับนักศึกษามีปริมาณมากพอกับความต้องการของนักศึกษา	3.35	0.94	ปานกลาง
การให้บริการด้านสุขภาพ	3.30	0.94	ปานกลาง
4. การบริการตรวจสุขภาพเพื่อป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจัดได้เหมาะสม	3.33	1.03	ปานกลาง
5. การให้บริการยืมอุปกรณ์และสถานที่ในการออกกำลังกายมีความเพียงพอและเหมาะสม	3.27	0.99	ปานกลาง
การให้บริการด้านเงินกองทุนกู้ยืม	3.43	0.92	ปานกลาง
6. การบริการด้านเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทำได้อย่างเพียงพอกับความต้องการ	3.20	1.03	ปานกลาง
7. การให้บริการช่วยเหลือทางการเงินแก่นักศึกษาในรูปเงินยืมหมุนเวียนทำได้ทั่วถึง	3.66	0.97	มาก
การให้สวัสดิการนักศึกษา	3.43	0.86	ปานกลาง
8. การให้บริการหอพักภายในสถาบันมีความเหมาะสม	3.44	0.92	ปานกลาง
9. การให้บริการด้านการสื่อสาร การรับ-ส่งพัสดุไปรษณีย์ และโทรศัพท์สาธารณะมีความสะดวกและเพียงพอ	3.40	1.06	ปานกลาง
10. การจัดสวัสดิการด้านการจำหน่ายอาหารมีราคาถูกและสะอาดถูกสุขอนามัย	3.46	1.07	ปานกลาง

ตารางที่ 32 (ต่อ)

รายการ	ผู้นำนักศึกษา		ความหมาย
	n = 315		
	\bar{x}	S.D	
11. การจัดสวัสดิการการประกันชีวิตหรือการประกันอุบัติเหตุมีการจัดเหมาะสม	3.45	0.98	ปานกลาง
12. การจัดสวัสดิการสหกรณ์ร้านค้า จำหน่ายสินค้าราคาข่อมเยามีความสะดวกและเหมาะสม	3.44	0.97	ปานกลาง

จากตาราง พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับ การจัดกิจการนักศึกษา ในด้าน บริการนักศึกษาซึ่งแบ่งเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ การให้บริการคำปรึกษาและจัดหางาน การให้บริการด้านสุขภาพ การให้บริการด้านการเงินกองทุนกู้ยืม และการให้สวัสดิการนักศึกษา ซึ่งสรุปได้ว่า

การให้บริการคำปรึกษาและจัดหางาน พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.43$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการตามอันดับพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การบริการให้คำปรึกษาทางการเรียน อาชีพและปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาเป็นที่พอใจแก่นักศึกษา ($\bar{x} = 3.53$)

การให้บริการด้านสุขภาพ พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.30$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการตามอันดับพบว่า รายการที่มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การบริการตรวจสุขภาพเพื่อป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจัดได้เหมาะสม ($\bar{x} = 3.33$) และอันดับสอง ได้แก่ การให้บริการยืมอุปกรณ์และสถานที่ในการออกกำลังกายมีความพอเพียงและเหมาะสม ($\bar{x} = 3.27$)

การให้บริการด้านเงินกองทุนกู้ยืม พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.43$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการตามอันดับ พบว่า รายการที่มีการปฏิบัติอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การให้บริการช่วยเหลือทางการเงินแก่นักศึกษาในรูปเงินยืมหมุนเวียนทำได้ทั่วถึง ($\bar{x} = 3.66$) และอันดับสอง การให้บริการด้านเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทำได้พอเพียงกับความต้องการ ($\bar{x} = 3.20$)

การให้สวัสดิการนักศึกษา พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ การจัดสวัสดิการด้านการจำหน่ายอาหารมีราคาถูกและสะอาดถูกสุขอนามัย ($\bar{x} = 3.46$) และอันดับสอง การจัดสวัสดิการประกันชีวิตหรือการประกันอุบัติเหตุมีการจัดเหมาะสม ($\bar{x} = 3.45$)

ตารางที่ 33 ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการนักศึกษาด้านสภาพแวดล้อม

รายการ	ผู้นำนักศึกษา		ความหมาย
	n = 315		
	\bar{X}	S.D	
สภาพแวดล้อมของหน่วยงานกิจการนักศึกษา	3.44	0.72	ปานกลาง
1. สำนักกิจการนักศึกษาตั้งอยู่ในบริเวณที่สะดวกในการติดต่อประสานงานและให้บริการ	3.55	0.88	มาก
2. สำนักกิจการศึกษามีห้องทำงานของฝ่ายต่างๆ เป็นสัดส่วนและกว้างขวางเหมาะสม	3.48	0.88	ปานกลาง
3. ฝ่ายแนะแนวสนเทศและบริการอาชีพ มีสถานที่และบรรยากาศที่เอื้อต่อการให้บริการ	3.40	0.87	ปานกลาง
4. ที่ตั้งและสถานที่ทำงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา มีความเหมาะสมและสะดวกในการติดต่อ	3.45	0.94	ปานกลาง
5. ที่ตั้ง ขนาด สภาพและบรรยากาศโดยรวมของฝ่ายพยาบาลมีความเหมาะสมและสะดวกในการติดต่อ	3.43	1.02	ปานกลาง
6. องค์การบริหารนักศึกษามีสถานที่ทำงานหรือสำนักงานที่เป็นสัดส่วนกว้างขวางเพียงพอ และที่ตั้งเหมาะสม	3.59	0.99	มาก
7. สถานักศึกษามีสถานที่ทำงานหรือสำนักงานที่เป็นสัดส่วนกว้างขวาง เพียงพอ และที่ตั้งเหมาะสม	3.43	1.02	ปานกลาง
8. คณะกรรมการนักศึกษาระดับคณะมีสถานที่ทำงานหรือสำนักงานที่เหมาะสม เป็นสัดส่วน และกว้างขวางเพียงพอ	3.43	1.04	ปานกลาง
9. ชมรม/ชุมนุมมีสถานที่สำหรับอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมและการรวมกลุ่ม	3.26	1.07	ปานกลาง
สภาพแวดล้อมทั่วไปของอาคารสถานที่	3.37	0.84	ปานกลาง
10. สนามกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกาย มีเพียงพอและอยู่ในสภาพดี	3.46	1.01	ปานกลาง
11. ห้องประชุมหรือห้องสำหรับจัดกิจกรรมของนักศึกษามีเพียงพอ	3.41	1.10	ปานกลาง
12. ที่นั่งสำหรับให้นักศึกษาพักผ่อนหรือทำงานมีเพียงพอ	3.41	1.03	ปานกลาง
13. บริเวณอาคารเรียนโดยรวมสะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ	3.44	0.95	ปานกลาง

ตารางที่ 33 (ต่อ)

รายการ	ผู้นำนักศึกษา		ความหมาย
	n = 315		
	\bar{X}	S.D	
14. โรงอาหารหรือสถานที่จำหน่ายอาหารมีเพียงพอและสะอาด	3.29	1.03	ปานกลาง
15. หอพักภายในสถาบันมีเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา	3.26	1.08	ปานกลาง
16. สภาพภายในหอพักและสภาพแวดล้อมภายนอกของหอพักมีความเหมาะสม	3.27	0.98	ปานกลาง
17. หอพักหรือที่พักนอกลานมีความปลอดภัยและสภาพเหมาะสม	3.23	0.98	ปานกลาง
18. หอสมุดมีสถานที่และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้า	3.72	0.98	มาก
19. หอสมุดที่อ่านหนังสือ หนังสือ วารสารและสารสนเทศต่างๆ เพียงพอกับความต้องการ	3.63	1.00	มาก
20. มีโทรศัพท์สาธารณะสำหรับใช้ติดต่อสื่อสารเพียงพอและอยู่ในที่ที่เหมาะสม	3.40	1.12	ปานกลาง
21. มีสถานที่เอื้ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการฝาก - ถอนเงิน เช่น ธนาคาร ตู้ ATM เหมาะสมและเพียงพอ	3.36	1.06	ปานกลาง
22. การจัดระบบการจราจรภายในสถาบันมีความเป็นระเบียบและ ปลอดภัย	3.25	1.03	ปานกลาง
23. ที่จอดรถมีเพียงพอ เหมาะสมและมีความปลอดภัย	3.15	1.12	ปานกลาง

จากตารางความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมนักศึกษาด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ สภาพแวดล้อมของหน่วยงานกิจการนักศึกษา และสภาพแวดล้อมทั่วไปของอาคารสถานที่ ซึ่งมีข้อสรุปดังนี้

สภาพแวดล้อมของหน่วยงานกิจการนักศึกษา พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในลักษณะนี้อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.44$) เมื่อพิจารณาแต่ละรายการตามอันดับพบว่า รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงในอันดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารนักศึกษามีสถานที่ทำงานหรือสำนักงานที่เป็นสัดส่วน กว้างขวาง เพียงพอและที่ตั้งเหมาะสม ($\bar{x} = 3.59$) และอันดับสอง สำนักงานกิจการนักศึกษาตั้งอยู่ในบริเวณที่สะดวกในการติดต่อประสานงานและให้บริการ ($\bar{x} = 3.55$)

สภาพแวดล้อมทั่วไปของอาคารสถานที่พบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$) และเมื่อพิจารณาแต่ละรายการตามอันดับพบว่า รายการที่มีความคิดเห็นสูงอยู่ในอันดับแรก ได้แก่ หอสมุดมีสถานที่และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้า ($\bar{x} = 3.72$) และอันดับสอง หอสมุดที่อ่านหนังสือ วารสาร และสารสนเทศต่างๆ เพียงพอกับความต้องการ ($\bar{x} = 3.63$)

ตารางที่ 34 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา กับผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจการนักศึกษา

รายการ	ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา (n=133)		ผู้นำนักศึกษา (n=315)		t-test
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D	
1. ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์	3.84	0.72	3.78	0.72	2.142*
2. ด้านการพัฒนาการศึกษา	3.38	0.63	3.57	0.67	-2.415*
2.1 วินัยนักศึกษา	3.41	0.70	3.59	0.68	-2.527*
2.2 การสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กร	3.21	0.88	3.50	0.71	-1.854*
2.3 การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก	3.41	0.72	3.62	0.67	-2.600*
2.4 การสื่อสารให้ทราบถึงความคาดหวังสูง	3.51	0.62	3.59	0.62	-2.088*
3. ด้านกิจกรรมนักศึกษา	3.40	0.69	3.58	0.69	-2.650*
3.1 ระเบียบข้อบังคับและการปฏิบัติ	3.42	0.71	3.58	0.69	-1.186
3.2 อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม	3.35	0.65	3.69	0.65	-4.017*
3.3 ประเภทของการจัดกิจกรรม	3.54	0.61	3.71	0.67	-2.528*
3.4 กิจกรรมชมรม/ชุมนุม	3.26	0.70	3.53	0.70	-3.720*
3.5 ปัญหาการจัดกิจกรรม	3.46	0.69	3.40	0.74	-0.630
4. ด้านการบริการนักศึกษา	3.28	0.84	3.39	0.82	-3.065*
4.1 การให้คำปรึกษา	3.17	0.84	3.43	0.86	-3.264*
4.2 การส่งเสริมสุขภาพ	3.15	0.79	3.30	0.88	-1.231
4.3 บริการเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา	3.46	0.83	3.43	0.83	-0.867
4.4 สวัสดิการนักศึกษา	3.35	0.75	3.43	0.81	-3.715*
5. ด้านสภาพแวดล้อม	3.23	0.78	3.40	0.73	-1.205*
5.1 สภาพแวดล้อมของหน่วยงานกิจการนักศึกษา	3.37	0.77	3.44	0.72	-1.0107
5.2 สภาพแวดล้อม อาคารสถานที่	3.10	0.84	3.37	0.84	-3.400*
เฉลี่ยรวม	3.41	0.73	3.51	0.71	-2.530*

จากตาราง พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษากับผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจการนักศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษายิ่งสูงกว่าผู้บริหารและอาจารย์กิจการนักศึกษาในทุกด้าน ยกเว้นด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์

ตารางที่ 35 ข้อเสนอแนะของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจการนักศึกษา

รายการ	จำนวน
ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์	
1. ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบและกำหนดเป็นแนวทางในการจัดกิจการนักศึกษา	48
2. ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด	32
3. ควรมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะประชาคมในสถาบัน	30
4. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาคมภายนอกทราบ	27
5. ควรปรับปรุงแก้ไขเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	23
6. นำปรัชญาไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง	20
ด้านการบริหารจัดการ	
1. นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม	46
2. คำนึงถึงผลประโยชน์ของนักศึกษาให้มากขึ้น	41
3. นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ	39
4. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะ กำหนดกลยุทธ์ในการปฏิบัติ	38
5. พัฒนาบุคลากร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ ให้มีความรู้ความสามารถ	35
6. ส่งเสริมให้องค์กรนักศึกษาของคณะมีความเข้มแข็ง	28
7. ปรับโครงสร้างการบริหารให้เหมาะสมกับสถานภาพของสถาบันที่เปลี่ยนแปลงไป	28
8. กระจายงบประมาณลงคณะให้มากขึ้น	24
	22
ด้านการพัฒนานักศึกษา	
1. เน้นการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษาให้มากขึ้น ทั้งในระดับสถาบัน คณะ และ โปรแกรมนวิชา	85
2. ควรพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 4	33
3. อบรมนักศึกษาด้านมารยาททางสังคม	33
4. อบรมคุณธรรม จริยธรรม ให้นักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	32
5. ฝึกอบรมพัฒนาด้านบุคลิกภาพ ด้านการแต่งกาย ตรงเวลาและมีวินัย	31
6. ให้อิสระกับนักศึกษาหรือผู้นำนักศึกษาดำเนินกิจกรรมต่างๆ เอง	29
	28

ตารางที่ 35 (ต่อ)

รายการ	จำนวน
7. พัฒนานักศึกษาทุกชั้นปีอย่างต่อเนื่องโดยมีจุดเน้นที่แตกต่างกันออกไป	23
8. ควรเข้มงวดเรื่อง กฎ ระเบียบให้มากขึ้น	20
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	
1. ควรมีกิจกรรมทางวิชาการให้มากขึ้น	58
2. ควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย	47
3. มีมาตรการให้นักศึกษาเข้าร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ	35
4. คณาจารย์ควรส่งเสริมสนับสนุนการทำกิจกรรมของนักศึกษา	34
5. จัดกิจกรรมฝึกความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	26
6. ไม่ควรเน้นเรื่องกีฬามากเกินไป	21
7. ควรจัดงบประมาณสำหรับส่งเสริมการออกค่ายพัฒนา	20
ด้านบริการนักศึกษา	
1. เพิ่มความสะดวกในการให้บริการต่างๆ	42
2. จัดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา	40
3. ขอบข่ายของสิ่งที่ให้บริการยังมีน้อยไป	39
4. ควรมีการทำประกันชีวิตให้กับนักศึกษา	36
5. มีการตรวจสุขภาพประจำปีโดยประสานงานกับโรงพยาบาล	30
6. ปรับปรุงหอพักของสถาบันให้มีความน่าอยู่	29
7. จัดบริการร้านจำหน่ายสินค้าในราคายุติธรรม	27
8. มีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกต่างๆ เกี่ยวกับแหล่งงานและการหางานทำ	21
ด้านสภาพแวดล้อม	
1. มีสถานที่ให้นักศึกษาทำงานร่วมกันอย่างเพียงพอ	42
2. จัดที่นั่งพักผ่อนและสถานที่จัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ	40
3. ปรับสภาพภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม ร่มรื่น	37

ตารางที่ 35 (ต่อ)

รายการ	จำนวน
4. จัดให้มีสถานที่สำหรับชมรม/ชุมนุมในการทำกิจกรรม	35
5. ปรับปรุงเรื่องความสะดวกของอาคารสถานที่	24
6. ปรับปรุงโรงอาหารและดูแลคุณภาพอาหารที่จำหน่าย	22
7. สร้างบรรยากาศให้เป็นแหล่งการเรียนรู้และแหล่งวิชาการในสถาบัน	21
8. จัดทำที่จอดรถให้เหมาะสมและเพียงพอ	20

จากตาราง พบว่า ข้อเสนอแนะของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจการนักศึกษา ในแต่ละด้านมีข้อสรุปดังนี้

ด้านปรัชญา วิทยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบและกำหนดเป็นแนวทางในการจัดกิจการนักศึกษา ($n = 48$) ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด ($n = 32$) และควรมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะประชาคมในสถาบัน ($n = 30$)

ด้านการบริหารจัดการ เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ($n = 46$) กำเนึงถึงผลประโยชน์ของนักศึกษาให้มากขึ้น ($n = 41$) และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการ ($n = 39$)

ด้านการพัฒนานักศึกษา เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ เน้นการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษาให้มากขึ้นทั้งในระดับสถาบัน คณะ และโปรแกรมวิชา ($n = 85$) ควรพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษาอย่างจริงจัง โดยเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ($n = 33$) และอบรมนักศึกษาด้านมารยาททางสังคม ($n = 32$)

ด้านกิจกรรมนักศึกษา เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรมีกิจกรรมทางวิชาการให้มากขึ้น ($n = 58$) ควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย ($n = 47$) และมีมาตรการให้นักศึกษาเข้าร่วมอย่างมีประสิทธิภาพ ($n = 35$)

ด้านบริการนักศึกษา เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ เพิ่มความสะดวกในการให้บริการต่างๆ ($n = 42$) จัดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ($n = 40$) และขอความช่วยเหลือที่ให้บริการยังมีน้อยไป ($n = 39$)

ด้านสภาพแวดล้อม เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ มีสถานที่ให้นักศึกษาทำงานร่วมกันอย่างเพียงพอ ($n = 42$) จัดที่นั่งพักผ่อนและสถานที่จัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ ($n = 40$) และปรับสภาพภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม ร่มรื่น ($n = 37$)

ตารางที่ 36 สรุปข้อเสนอแนะของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา

รายการ	จำนวน
ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์	
1. ควรปลูกฝังให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของงานกิจการนักศึกษา	33
2. ยังขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติที่เป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์	30
3. ควรกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงาน	27
4. นักศึกษายังไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์	21
5. ยังปฏิบัติตามพันธกิจได้ไม่เต็มที่	20
6. ขาดการประชาสัมพันธ์สู่บุคคลภายนอก	17
7. ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามวัตถุประสงค์	14
ด้านการบริหารจัดการ	
1. ควรปรับปรุงเรื่องการประชาสัมพันธ์	29
2. ควรปรับปรุงการจัดการเรื่องระบบเอกสาร	27
3. ควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มขึ้น	26
4. ควรเพิ่มบุคลากรในแต่ละฝ่ายเพื่อให้บริการนักศึกษา	24
5. ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมมากขึ้น	21
6. ผู้นำนักศึกษามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมดี	20
7. ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการทำงาน	17
8. นักศึกษาขาดความอิสระในการบริหารจัดการ	15
9. การอนุมัติงานต่างๆ ล่าช้า	12
ด้านการพัฒนานักศึกษา	
1. ควรจัดกิจกรรมยกย่องนักศึกษาที่ทำดี กิจกรรมเด่น	31
2. ควรมีการจัดอบรมนักศึกษาในด้านวิชาชีพและการใช้สื่อต่างๆ	30
3. บุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษาต้องเป็นแบบอย่าง	25
4. ควรทบทวนเรื่องการแต่งกายให้ถูกระเบียบ	24
5. ให้ความสำคัญเรื่องกฎระเบียบ โดยลงโทษผู้ฝ่าฝืน	21
6. มีกิจกรรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาบุคลิกภาพน้อยไป	18

ตารางที่ 36 (ต่อ)

รายการ	จำนวน
7. ควรจัดให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา	15
8. กิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่จัดอยู่ไม่น่าสนใจ	12
ด้านกิจกรรมนักศึกษา	
1. ต้องสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา	46
2. สถาบันควรส่งเสริมการทำกิจกรรมให้มากขึ้น	42
3. มีกิจกรรมบังคับมากเกินไป	35
4. ควรมีงบประมาณเพิ่มขึ้น	33
5. นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรม	30
6. การประชาสัมพันธ์ไม่กว้างขวาง	28
7. อาจารย์ไม่เข้าใจ และไม่เห็นความสำคัญ	25
8. กิจกรรมที่จัดยังขาดคุณภาพ	24
9. ขาดการประสานงานที่ดีของทุกๆ ฝ่าย	18
10. จัดกิจกรรมไม่หลากหลายและไม่น่าสนใจ	16
ด้านบริการนักศึกษา	
1. ควรจัดให้มีการตรวจสุขภาพ	39
2. ควรจัดสถานที่ในการออกกำลังกายให้นักศึกษาเพิ่มขึ้น	37
3. ผู้ให้บริการขาดน้ำใจ ไม่มีมนุษยสัมพันธ์	31
4. ปรับปรุงการให้บริการเรื่องหอพัก และสถานพยาบาล	28
5. ควรมีการประกันชีวิตให้นักศึกษา	22
6. การให้บริการและสวัสดิการยังมีน้อย	18
7. ควรมีที่ทำการไปรษณีย์ในสถาบัน และติดตั้งโทรศัพท์เพิ่ม	17
8. ปรับปรุงเรื่องความสะอาดและราคาอาหาร	13
ด้านสภาพแวดล้อม	
1. ควรปรับปรุงพัฒนาบริเวณให้ร่มรื่น สวยงาม	30
2. อาคารสำนักกิจการนักศึกษาคับแคบ	26

ตารางที่ 36 (ต่อ)

รายการ	จำนวน
3. สภาพแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ดีพอสมควร	24
4. สถานที่ออกกำลังกายยังไม่เพียงพอ	22
5. ห้องประชุมและสถานที่จัดกิจกรรมไม่เพียงพอ	19
6. ห้องคอมพิวเตอร์และบริการอินเทอร์เน็ตยังมีไม่ทั่วถึง	18
7. ควรปรับปรุงเรื่องที่จอดรถ	15

จากตาราง พบว่า ข้อเสนอแนะของผู้นำนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดการนักศึกษาในแต่ละด้านมีข้อสรุปดังนี้

ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรปลูกฝังให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของงานกิจการนักศึกษา ($n = 33$) ยังขาดประสิทธิภาพในการปฏิบัติที่เป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ ($n = 30$) และควรกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการดำเนินงาน ($n = 27$)

ด้านการบริหารจัดการ เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรปรับปรุงเรื่องการประชาสัมพันธ์ ($n = 29$) ควรปรับปรุงการจัดการเรื่องระบบเอกสาร ($n = 27$) และควรสนับสนุนงบประมาณเพิ่มขึ้น ($n = 26$)

ด้านการพัฒนานักศึกษา เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรจัดกิจกรรมยกย่องนักศึกษาที่ทำดี กิจกรรมเด่น ($n = 31$) ควรมีการจัดอบรมนักศึกษาในด้านวิชาชีพและการใช้สื่อต่างๆ ($n = 30$) และบุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษาต้องเป็นแบบอย่าง ($n = 25$)

ด้านกิจกรรมนักศึกษา เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ ต้องสร้างจิตสำนึกให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา ($n = 46$) สถาบันควรส่งเสริมการทำกิจกรรมให้มากขึ้น ($n = 42$) และมีกิจกรรมบังคับมากเกินไป ($n = 35$)

ด้านบริการนักศึกษา เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรจัดให้มีการตรวจสอบสุขภาพ ($n = 39$) ควรจัดสถานที่ในการออกกำลังกายให้นักศึกษาเพิ่มขึ้น ($n = 37$) และผู้ให้บริการขาดน้ำใจ ไม่มีมนุษยสัมพันธ์ ($n = 31$)

ด้านสภาพแวดล้อม เห็นว่าควรดำเนินการต่างๆ 3 อันดับแรก ได้แก่ ควรปรับปรุงพัฒนาบริเวณให้ร่มรื่น สวยงาม ($n = 30$) อาคารสำนักกิจการศึกษาคับแคบ ($n = 26$) และสภาพแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์ดีพอสมควร ($n = 24$)

ตอนที่ 3 กลยุทธ์การจัดการจัดการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อน จากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสำนักกิจการนักศึกษา ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนจากรายงานการประเมินตนเองของสำนักกิจการนักศึกษา 20 สถาบัน ใน 8 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มสถาบันราชภัฏล้านนา ได้แก่ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่และสถาบันราชภัฏเชียงราย
กลุ่มสถาบันราชภัฏพุทธชินราช ได้แก่ สถาบันราชภัฏพิบูลสงครามและสถาบันราชภัฏกำแพงเพชร

กลุ่มสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ ได้แก่ สถาบันราชภัฏเลย สถาบันราชภัฏอุดรธานีและสถาบันราชภัฏมหาสารคาม

กลุ่มสถาบันราชภัฏอีสานใต้ ได้แก่ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ สถาบันราชภัฏสุรินทร์และสถาบันราชภัฏนครราชสีมา

กลุ่มสถาบันราชภัฏศรีอยุธยา ได้แก่ สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ และสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์

กลุ่มสถาบันราชภัฏทวารวดี ได้แก่ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี และสถาบันราชภัฏนครปฐม

กลุ่มสถาบันราชภัฏทักษิณ ได้แก่ สถาบันราชภัฏสงขลา และสถาบันราชภัฏภูเก็ต

กลุ่มสถาบันราชภัฏรัตนโกสินทร์ ได้แก่ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต และสถาบันราชภัฏจันทรเกษม

ผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนจากรายงานการประเมินตนเองของสำนักกิจการนักศึกษาทั้ง 20 สถาบัน ดังรายละเอียดในตารางที่ 37

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 37 จุดแข็งและจุดอ่อนจากเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสำนักกิจการนักศึกษา

รายการ	จุดแข็ง	จุดอ่อน
<p>1. ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและ วัตถุประสงค์</p> <p>1.1 การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์</p>	<p>1. มีความสอดคล้องกันระหว่างปรัชญา วิสัยทัศน์และวัตถุประสงค์ (15)</p> <p>2. บุคลากรทุกฝ่ายได้ร่วมกันกำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและ วัตถุประสงค์ (7)</p>	<p>1. ขาดการเผยแพร่ให้ประชาคม ภายนอกทราบ (13)</p> <p>2. ขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ภายในสถาบัน (8)</p> <p>3. วัตถุประสงค์บางข้อยากแก่การ ปฏิบัติ เพราะขาดการปลูกฝังอย่าง ต่อเนื่อง (4)</p>
<p>1.2 แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ</p>	<p>1. แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการมี ความสอดคล้องกัน (15)</p> <p>2. มีการประชุมกรรมการบริหารงาน กิจการนักศึกษา เพื่อจัดทำแผน ปฏิบัติการ (14)</p>	<p>1. ขาดการเผยแพร่ให้ประชาคม ภายนอกทราบ (9)</p> <p>2. ขาดการให้ประชาคมเข้ามามี ส่วนร่วม (8)</p> <p>3. ไม่ได้เผยแพร่กลยุทธ์ให้ประชาคม ภายในทราบ (5)</p> <p>4. ไม่ครอบคลุมงานทุกด้าน เพราะ บางภารกิจเป็นภารกิจเร่งด่วน (4)</p> <p>5. แผนปฏิบัติการบางรายการไม่ สามารถปฏิบัติได้เนื่องจากอุปสรรค ทางงานวิชาการและงานบริการที่ ไม่สอดคล้องกัน (3)</p>
<p>1.3 การติดตามและประเมินแผนงาน</p>	-	<p>1. ยังไม่มีการติดตามผลที่เป็น ระบบ (10)</p> <p>2. ขาดการประเมินผลอย่างเป็น ลายลักษณ์อักษร (8)</p> <p>3. ไม่ได้นำผลการติดตามและประเมิน แผนงานมาปรับปรุงงาน (5)</p>
<p>2. การพัฒนานักศึกษา</p> <p>2.1 นโยบายและแผนพัฒนานักศึกษา</p>	<p>1. มีนโยบาย แผนงานและโครงการใน การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา (20)</p>	<p>1. ยังไม่มีการเผยแพร่ให้ประชาคม ภายนอกได้ทราบนโยบายและ แผนพัฒนานักศึกษา จึงทำให้สังคม</p>

ตารางที่ 37 (ต่อ)

รายการ	จุดแข็ง	จุดอ่อน
	2. มีการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์เพื่อเป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตไว้ชัดเจน (15)	มีส่วนร่วมน้อย (9) 2. ขาดการติดตามประเมินผลและนำผลการประเมินมาปรับปรุง (8) 3. การประชุมชี้แจงนโยบายและแผนพัฒนานักศึกษาทำได้ไม่ทั่วถึง (7) 4. ยังมีแนวคิดแยกส่วนกันระหว่างงานวิชาการกับงานกิจการนักศึกษา (6) 5. บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานค่อนข้างน้อย (5)
2.2 องค์การรับผิดชอบการดำเนินงาน	1. มีหน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานชัดเจน คือ สำนักกิจการนักศึกษา คณะและองค์การนักศึกษา (19) 2. มีคณะกรรมการบริหารกิจการนักศึกษา (12) 3. มีทรัพยากรเกื้อกูลการบริหารพอเพียง (10) 4. องค์การนักศึกษาทุกระดับมีความตั้งใจอย่างมากในการร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ (8)	1. การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา ยังมีชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมน้อย (9) 2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานร่วมกันให้ความร่วมมือกันน้อย (7) 3. คณะและโปรแกรมวิชายังไม่ได้ปฏิบัติการกิจด้านกิจการนักศึกษาเต็มกำลัง (6)
2.3 กิจกรรมการพัฒนานักศึกษา	1. มีแผนงาน โครงการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง (18) 2. มีแผนงานการจัดกิจกรรมส่งเสริมการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพของนักศึกษา (15) 3. มีชมรม/ชุมนุม ให้นักศึกษาเลือกเข้าร่วมกิจกรรมมากเพียงพอ (12)	1. การประเมินผลการดำเนินงานแล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขยังทำได้น้อย (12) 2. นักศึกษามีข้อจำกัดเรื่องเวลาเรียน (9) 3. อาจารย์ที่ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมพัฒนานักศึกษามีจำนวนน้อย (8) 4. กิจกรรมที่จัดไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา (7)
3. การบริหารจัดการ 3.1 นโยบายแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ	1. มีแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจน (15)	1. ขาดการประเมินนโยบายและแผนเป็นระยะ (11)

ตารางที่ 37 (ต่อ)

รายการ	จุดแข็ง	จุดอ่อน
3.2 โครงสร้างระบบองค์กรและรูปแบบการบริหารจัดการ	2. มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนกลยุทธ์ (5) 1. สำนักกิจการนักศึกษามีการแบ่งโครงสร้างบริหารที่เป็นระบบชัดเจน (17) 2. การดำเนินงานกิจการศึกษานั้นความร่วมมือระหว่างสำนักกิจการศึกษากับคณะต่างๆ (12)	2. นโยบายการบริหารงานไม่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติ (5) 3. ไม่มีการประชาสัมพันธ์นโยบายและแผนให้บุคลากรทุกฝ่ายทราบ (5) 1. ยังไม่มีคณะบุคคลทำหน้าที่ประเมินผลการบริหารงานและแจ้งผลให้ทราบ (6) 2. บุคลากรคุ้นกับการบริหารระบบเก่าไม่เข้าใจการกระจายอำนาจและการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม (4) 3. ไม่ได้นำรูปแบบการบริหารจัดการมาปรับปรุงเพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (3)
3.3 การสรรหาบุคลากรและระบบการคัดเลือก	1. บุคลากรในสำนักมีส่วนร่วมในการสรรหาผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา (16) 2. มีบุคลากรน้อยแต่สามารถปฏิบัติงานได้ครอบคลุมทุกด้าน (3)	1. ไม่มีการนำผลประเมินมาปรับปรุงระบบการบริหารและพัฒนาบุคลากร (7) 2. การปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาได้รับการยอมรับจากประชาคมน้อยแต่งานหนัก (5)
3.4 การพัฒนาบุคลากร	1. ผู้ที่เข้าร่วมงานกิจการศึกษามีความตั้งใจมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน (8) 2. มีการพัฒนาบุคลากรร่วมกับสถาบันอย่างต่อเนื่อง (7)	1. การจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานยังมีน้อยและไม่สม่ำเสมอ (7) 2. ไม่ได้นำผลการประเมินมาปรับปรุงการปฏิบัติงาน (6) 3. คณาจารย์และบุคลากรของสำนักกิจการนักศึกษาได้ไปประชุมทางวิชาการด้านงานกิจการศึกษาน้อย (5)
3.5 การกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร (การกำหนดกรอบภาระงานของผู้บริหารอาจารย์และบุคลากร)	1. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรอย่างชัดเจน (8) 2. มีการกำหนดภาระงานของผู้บริหารอาจารย์ คณะกรรมการและเจ้าหน้าที่ (8)	1. ยังไม่มีการสร้างเกณฑ์ภาระงานของสำนักกิจการ โดยเฉพาะ (5) 2. ยังไม่มีการตรวจสอบและประเมินผลการใช้ภาระงานของคณาจารย์ (4)

ตารางที่ 37 (ต่อ)

รายการ	จุดแข็ง	จุดอ่อน
3.6 การจัดการประชาสัมพันธ์	1. สำนักงานกิจการนักศึกษามีการทำเอกสารและสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ (13)	1. ไม่ติดตามและประเมินผลการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ของสำนักงานกิจการนักศึกษา (7) 2. หน่วยงานในสังกัดของสำนักงานกิจการนักศึกษายังเน้นความสำคัญของการประชาสัมพันธ์น้อย (5)
3.7 ระบบสื่อสารสนเทศเพื่อการบริหาร	1. มีแผนพัฒนาระบบสารสนเทศของหน่วยงาน (14)	1. ยังไม่นำระบบข้อมูลสารสนเทศและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในระบบบริหาร (9) 2. สถาบันและสำนักยังไม่ให้ความสำคัญกับระบบสารสนเทศกับการบริหาร (6)
3.8 การบริหารจัดการสภาพแวดล้อมทางกายภาพ	1. สถาบันให้ความสำคัญกับการพัฒนาภูมิสถาปัตยกรรมให้สวยงามและร่มรื่น (13)	1. ไม่มีอาคาร/ศูนย์กิจการนักศึกษา (Student Union) ทำให้ไม่สะดวกในการทำกิจกรรมหรือจัดประชุมของนักศึกษา (10) 2. ขาดการประเมินผลการดำเนินงานและนำผลมาปรับปรุงงานด้านกายภาพ (7)

จากตารางพบว่า จุดแข็งและจุดอ่อนของสำนักงานกิจการนักศึกษา ในองค์ประกอบด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ ด้านพัฒนานักศึกษา และด้านการบริหารจัดการ โดยพิจารณาจุดแข็งจากตัวชี้วัดที่มีความถี่สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) มีนโยบาย แผนงาน และโครงการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา (n=20) 2) มีหน่วยงานรับผิดชอบการดำเนินงานชัดเจน คือมีสำนักงานกิจการนักศึกษา คณะ และองค์การนักศึกษา (n=19) 3) มีแผนงาน โครงการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่อง (n=18) 4) สำนักงานกิจการนักศึกษามีการแบ่งโครงสร้างการบริหารที่เป็นระบบชัดเจน (n=17) 5) บุคลากรในสำนักงานกิจการนักศึกษามีส่วนร่วมในการสรรหาผู้อำนวยการสำนักงานกิจการนักศึกษา (n=16) ส่วนจุดอ่อนโดยพิจารณาจากตัวชี้วัดที่มีความถี่สูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) ขาดการเผยแพร่ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ของงานกิจการนักศึกษาให้ประชาคมภายนอกทราบ (n=13) 2) การประเมินผลการพัฒนานักศึกษาแล้วนำผลมาปรับปรุงแก้ไขยังทำได้น้อย (n=12) 3) ขาดการประเมินนโยบายและแผนด้านการบริหารจัดการเป็นระยะ (n=11) 4) ยังไม่มีการติดตามผลแผนงานที่เป็นระบบ (n=10) 5) ไม่มีอาคาร/ศูนย์กิจการนักศึกษา (Student Union) ทำให้ไม่สะดวกในการทำกิจกรรมหรือจัดประชุมของนักศึกษา (n=10)

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถาบันราชภัฏ

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถาบันราชภัฏ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสำนักกิจการนักศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบัน และจากแบบสอบถาม สรุป จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ได้ดังนี้

จุดแข็ง

1. บุคลากรมีประสบการณ์และมีความมุ่งมั่นในการทำงาน
2. มีมาตรฐานงานกิจการศึกษา ซึ่งทุกสถาบันใช้เป็นแบบอย่างร่วมกัน
3. มีระบบงานและโครงสร้างที่ครอบคลุมพันธกิจของงานกิจการนักศึกษา
4. สำนักกิจการนักศึกษาสามารถประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดี
5. องค์กรนักศึกษาทุกภาค (ภาคปกติ ภาคพิเศษ ภาคกศ.บป.) ได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมทำให้กิจกรรมมีความเข้มแข็ง
6. นักศึกษาส่วนใหญ่มีความประพฤติเรียบร้อยจึงง่ายต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และการพัฒนาบุคลิกภาพ
7. ผู้นำนักศึกษาเห็นว่าตนเองเป็นผู้มีทักษะการจัดการมาก
8. ผู้บริหารกิจการนักศึกษาและอาจารย์เห็นว่า นักศึกษามีทักษะการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นอยู่ในระดับดี
9. สถาบันส่วนใหญ่มีนโยบาย แผนงาน และโครงการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา นักศึกษาไว้แล้ว
10. มีอาจารย์รุ่นใหม่และอาจารย์อัตราจ้างเข้ามาช่วยงานกิจการศึกษามากขึ้น
11. ความร่วมมือระหว่างสถาบันราชภัฏต่าง ๆ ในการดำเนินงานกิจการศึกษาร่วมกันมีมาก
12. ผลการดำเนินงานด้านการพัฒนานักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

จุดอ่อน

1. บุคลากรที่เป็นข้าราชการพลเรือนและลูกจ้างประจำมีน้อยส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างชั่วคราว
2. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. บุคลากรที่มีความเสียสละและเข้าใจงานกิจการศึกษามีน้อย เนื่องจากเห็นว่าเป็นงานหนักแต่ไม่ได้รับการยอมรับมากเท่าที่ควร
4. หลายสถาบันไม่มีอาคารกิจกรรมนักศึกษา (Student Union) จึงทำให้การจัดกิจกรรมของนักศึกษาไม่สะดวกเท่าที่ควร
5. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ

6. ยังขาดการประเมินผลและการติดตามผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในสำนักงานกิจการนักศึกษาอย่างเป็นระบบ

7. กิจกรรมที่จัดไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา

8. คณะและโปรแกรมวิชา ซึ่งถือว่าต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักศึกษาแต่ยังปฏิบัติภารกิจไม่เต็มที่

9. อาจารย์ยังมีแนวคิดแยกส่วนระหว่างงานวิชาการกับงานกิจการนักศึกษา

10. อาจารย์ไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมที่นักศึกษาจัดจึงเข้าร่วมน้อย

11. ยังมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการหรือบันทึกข้อมูล ด้านกิจการศึกษาน้อย

12. การประชาสัมพันธ์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ ข่าวสาร และปฏิทินการจัดกิจกรรมยังทำได้ไม่ทั่วถึง

13. โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้ครบในทุกด้านยังมีน้อย โดยเฉพาะโครงการกิจกรรมทางวิชาการ

14. ระบบอาจารย์ที่ปรึกษายังไม่เข้มแข็ง

15. ในบางกิจกรรม มีความจำเจ ไม่น่าสนใจ ทำให้นักศึกษาเข้าร่วมน้อย

16. การจัดประชุมสัมมนาทางวิชาการด้านกิจการศึกษายังมีน้อย

17. การประเมินผลการใช้งบประมาณและประเมินผลการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษายังมีน้อยและยังไม่เป็นระบบ

18. ยังขาดการนำผลการประเมินผลการปฏิบัติงานในโครงการต่างๆ มาปรับปรุงพัฒนางาน

19. อาจารย์เห็นว่านักศึกษามีทักษะการจัดการอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ ($\bar{x} = 3.06$)

20. นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง (59.61%)

21. มีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการหรือการให้บริการน้อย

22. อาจารย์ยังมีแนวคิดแยกส่วนระหว่างงานวิชาการกับงานกิจการนักศึกษา

23. อาจารย์ยังขาดความรู้ความเข้าใจในงานกิจการนักศึกษา

24. การประชาสัมพันธ์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ และปฏิทินกิจกรรมยังทำได้ไม่ทั่วถึง

25. อาจารย์เห็นว่านักศึกษายังขาดการรู้จักตนเองและการปรับปรุงบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 2.72$, $\bar{x} = 2.85$)

26. อาจารย์เห็นว่านักศึกษายังบริหารเวลาไม่ดี ($\bar{x} = 2.78$)

27. อาจารย์เห็นว่านักศึกษายังขาดความรับผิดชอบในการเรียนและในตนเอง

28. ความสามารถในการสื่อสารของนักศึกษายังไม่น่าพอใจ ($\bar{x} = 2.94$)

29. อาจารย์ ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา และผู้นำนักศึกษายังเห็นว่าการให้บริการนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางซึ่งต่ำสุดกว่าทุกด้าน

โอกาส

1. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานกิจการนักศึกษา
2. สภาพแวดล้อมโดยรวมของสถาบันมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน
3. ทุกสถาบันกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ ทำให้มีเป้าหมายในการพัฒนา นักศึกษาชัดเจน
4. การเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการและจัดหารายได้เพื่อพัฒนานักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น และสามารถสรรหานักกิจการศึกษามาปฏิบัติงานได้โดยตรง
5. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้ความสำคัญกับผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งใน และนอกห้องเรียน
6. มีศิษย์เก่ากระจายอยู่ทุกพื้นที่จึงเป็นประโยชน์ในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษา
7. มีความร่วมมือสูงระหว่างสถาบันราชภัฏและระหว่างสถาบันราชภัฏกับสภาสถาบันราชภัฏ
8. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 กำหนดมาตรฐานคุณภาพของบัณฑิตไว้ชัดเจน โดยเฉพาะการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการจัดการ
9. สภาพการแข่งขันในการรับนักศึกษา ทำให้ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษาและต้องจัดกิจกรรมตรงตามความต้องการของนักศึกษา
10. รัฐบาลเน้นการบริหารแบบ CEO ทำให้ฝ่ายปกครองต้องพึ่งพาสถาบันราชภัฏด้านวิชาการ เพื่อพัฒนาท้องถิ่น ทำให้สถาบันมีโอกาสได้งบประมาณเพิ่มมากขึ้น
11. ปัจจุบันเทคโนโลยีมีราคาถูกลงแต่มีคุณภาพสูง ทำให้การลงทุนนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการบริหารงานมีมากขึ้น
12. การอยู่ในกระทรวงเดียวกันกับมหาวิทยาลัย ทำให้ได้รับโอกาสและได้รับแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนางานกิจการศึกษามากขึ้น
13. สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น อยู่ใกล้ชิดท้องถิ่นจึงง่ายที่จะขอความร่วมมือกับท้องถิ่นในการพัฒนานักศึกษา
14. ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้นักศึกษาต้องปรับตัวมีความกระตือรือร้นและปรับปรุงบุคลิกภาพต่างๆ ให้ก้าวทันกระแสโลกาภิวัตน์
15. สถาบันจะมีข้าราชการพลเรือนมาทำงานด้านต่างๆ โดยตรง จึงทำให้อาจารย์มีเวลาให้กับการพัฒนานักศึกษาทางวิชาการมากขึ้น

16. มีกิจกรรมชมรม และชุมนุมให้นักศึกษาเลือกมากพอ

อุปสรรค

1. การแข่งขันมีสูง ทำให้นักศึกษามีแนวโน้มลดลงซึ่งส่งผลต่อทรัพยากรที่จะนำมาพัฒนานักศึกษา
2. เมื่อเป็นมหาวิทยาลัย ความร่วมมือระหว่างกลุ่มราชภัฏจะลดลง จึงอาจขาดเครือข่ายในการพัฒนานักศึกษาร่วมกัน
3. หลายสถาบันไม่มีอาคารกิจกรรมนักศึกษา (Student Union) จึงทำให้การจัดกิจกรรมของนักศึกษาไม่สะดวกและไม่คล่องตัว
4. อาจารย์มีภาระงานและสอนมาก จำเป็นต้องมีบุคลากรกิจการนักศึกษามาทำงานประจำ ในสำนักกิจการศึกษา แต่สถาบันส่วนใหญ่ยังขาดแคลนบุคลากรด้านนี้
5. อาจารย์ไม่ให้ความสำคัญกับงานกิจการนักศึกษา จึงเป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติงาน
6. คณะและโปรแกรมวิชายังขาดอาจารย์ที่มีความถนัดและใจรักงานกิจการนักศึกษา
7. นักศึกษาส่วนใหญ่ยากจนและขาดความกระตือรือร้น จึงกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและการพัฒนาด้านการจัดการของนักศึกษา
8. นักศึกษาไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมนักศึกษาเท่าที่ควร
9. นักศึกษาไม่ค่อยสนใจเป็นผู้นำนักศึกษาระดับคณะ จึงทำให้ได้ผู้นำนักศึกษาที่ไม่มีความสามารถและขาดความมุ่งมั่นและสร้างสรรค์กิจกรรมต่างๆ
10. นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
11. อาจารย์มุ่งเน้นการสอนเนื้อหาหนัก ทำให้ไม่ได้อบรมหรือให้คำแนะนำด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ
12. ระบบประกันคุณภาพยังไม่เข้มแข็ง

ตารางเมตริกซ์ (Matrix)

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (SO)
<p>S1 สถาบันมีนโยบาย แผนงาน และโครงการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา (SAR)</p> <p>S2 บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ (SAR)</p>	<p>O1 ทุกสถาบันกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ทำให้มีเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาที่ชัดเจน (SAR)</p> <p>O2 แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 กำหนดมาตรฐานคุณภาพของบัณฑิตไว้โดยเฉพาะการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการจัดการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ขยายเป้าหมายการพัฒนานักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ครั้งที่ 9 ● พัฒนาระบบให้บริการนักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา
<p>S3 มีระบบงานและโครงสร้างที่ครอบคลุมพันธกิจของงานกิจการนักศึกษา (SAR)</p>	<p>O3 การเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการและจัดหารายได้เพื่อพัฒนานักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น</p> <p>O4 การอยู่ในกระทรวงเดียวกับมหาวิทยาลัยทำให้ได้รับโอกาสสำหรับแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนากิจการนักศึกษามากขึ้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาระบบและกลไกด้านกิจการนักศึกษา ให้สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุดแข็ง (S)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (SO)
<p>S4 บุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษา มีประสบการณ์ และมีความมุ่งมั่นในการทำงาน (SAR)</p>	<p>O5 ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานกิจการนักศึกษา (สัมภาระณ์)</p> <p>O6 สภาพแวดล้อมโดยรวมของสถาบันมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน (แบบสอบถาม, สัมภาระณ์)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาระบบและกลไกด้านกิจการนักศึกษาให้สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษา โดยองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
<p>S5 องค์กรนักศึกษาทุกภาค (ภาคปกติ ภาคพิเศษ ภาค กศ.บป.) ได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมหลักทำให้มีความเข้มแข็ง (สัมภาระณ์ผู้บริหาร)</p>	<p>O7 ศิษย์เก่ากระจายอยู่ทุกพื้นที่จึงเป็นประโยชน์ในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาระบบกิจกรรมองค์กรนักศึกษาให้มีความร่วมมือประสานงานกันในทุกระดับเพื่อจัดกิจกรรมนักศึกษา
<p>S6 องค์กรนักศึกษาทุกระดับมีความตั้งใจอย่างมากในการร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ (SAR)</p>	<p>O8 สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น อยู่ใกล้ชิดท้องถิ่นจึงง่ายที่จะขอความร่วมมือท้องถิ่นในการพัฒนานักศึกษา (พ.ร.บ.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนากิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุมให้มีความหลากหลายขึ้นเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม
<p>S7 ผู้บริหารกิจการนักศึกษาและอาจารย์เห็นว่า นักศึกษามีทักษะการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ($\bar{x} = 3.19$)</p>	<p>O9 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้ความสำคัญกับผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาโปรแกรมการพัฒนานักศึกษาในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านทักษะการจัดการ
<p>S8 ผลการประเมินการดำเนินงานด้านการพัฒนานักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก ($\bar{x} = 4.50$)</p>	<p>O2 แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 กำหนดมาตรฐานคุณภาพของบัณฑิตไว้ชัดเจน โดยเฉพาะการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการจัดการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนากิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุมให้มีความหลากหลาย เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม

จุดแข็ง (S)	อุปสรรค (T)	กลยุทธ์ (ST)
<p>S9 มีการพัฒนาบุคลากรร่วมกับสถาบันอย่างต่อเนื่อง (SAR)</p> <p>S10 บุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษาไม่น้อยแต่สามารถปฏิบัติงานได้ครอบคลุมพันธกิจ (SAR)</p>	<p>T1 การแข่งขันที่สูงทำให้จำนวนนักศึกษามีแนวโน้มลดลง ซึ่งมีผลต่อทรัพยากรที่จะนำมาพัฒนานักศึกษา</p> <p>T2 อาจารย์มีภาระงานและการสอนมากจำเป็นต้องมีบุคลากรกิจการศึกษามาทำงานประจำในสำนักกิจการนักศึกษาแต่สถาบันส่วนใหญ่ยังขาดแคลนบุคลากรด้านนี้ (SAR)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการบริการให้มากขึ้น
<p>S11 ผู้นำนักศึกษาเห็นว่าตนเองเป็นผู้มีทักษะการจัดการมากอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.78$)</p> <p>S12 ผู้นำนักศึกษามีอิสระในการดำเนินงาน ($\bar{x}=3.49$)</p>	<p>T3 นักศึกษาไม่ค่อยสนใจเป็นผู้นำนักศึกษาระดับคณะทำให้ได้ผู้นำนักศึกษาไม่มีความสามารถและขาดความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์กิจกรรม (SAR)</p> <p>T4 นักศึกษายังมีการทำงานเป็นทีมไม่ดี (สัมภาษณ์ผู้บริหาร)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาโปรแกรมการพัฒนานักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ● กลยุทธ์สรรหาแบบอย่างที่ดี (Modelling)
<p>S13 มีอาจารย์รุ่นใหม่และอาจารย์อัตราจ้างมาช่วยงานกิจการนักศึกษาเพิ่มขึ้น (สัมภาษณ์ผู้บริหาร)</p>	<p>T5 อาจารย์ให้ความสำคัญกับงานกิจการศึกษาน้อยจึงเป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติงาน (SAR)</p> <p>T6 อาจารย์ที่ช่วยงานกิจการศึกษามีอายุค่อนข้างมาก ประมาณ 46 – 50 ปี (41.45 %)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์อาจารย์และพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม

จุดแข็ง (S)	อุปสรรค (T)	กลยุทธ์ (ST)
<p>S14 ความร่วมมือระหว่างสถาบันราชภัฏต่างๆ ในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาร่วมกันมีมาก (สัมภาษณ์ผู้บริหาร)</p> <p>S15 นักศึกษาส่วนใหญ่มีความประพฤติเรียบร้อยจึงง่ายต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมและพัฒนาบุคลิกภาพ (SAR)</p>	<p>T7 เมื่อเป็นมหาวิทยาลัย ความร่วมมือระหว่างกลุ่มราชภัฏจะลดลงจึงอาจขาดเครือข่ายในการพัฒนานักศึกษาร่วมกัน (สัมภาษณ์ผู้บริหาร)</p> <p>T8 นักศึกษาส่วนใหญ่จะขาดทุนและขาดความกระตือรือร้นจึงกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและการพัฒนาด้านการจัดการของนักศึกษา (62.24%)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในสถาบันให้เข้มแข็ง ● พัฒนาด้านวินัยและกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อส่งเสริมการจัดการของนักศึกษา ● สรรหาแบบอย่างที่ดีของสถาบัน
จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (WO)
<p>W1 บุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษาที่มีความเสียสละและเข้าใจงานกิจกรรมนักศึกษามีน้อย เนื่องจากเห็นว่าเป็นงานหนัก แต่ได้รับการยอมรับไม่มากเท่าที่ควร (SAR)</p> <p>W2 กิจกรรมที่จัดไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา (ข้อเสนอแนะจากนักศึกษา)</p> <p>W3 นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง (59.61%)</p>	<p>O7 ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานกิจการนักศึกษา</p> <p>O8 สภาพแวดล้อมโดยรวมของสถาบัน มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน (แบบสอบถาม, สัมภาษณ์)</p> <p>O10 มีกิจกรรม ชมรม และชุมนุมให้นักศึกษาเลือกมากพอ</p> <p>O11 สภาพการแข่งขันในการรับนักศึกษา ทำให้ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษา และต้องจัดกิจกรรมตรงตามความต้องการของนักศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมและกายภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ ● กิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุมที่หลากหลายเพื่อให้ นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ● พัฒนาลักษณะการจัดการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ● ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

จุดอ่อน (W)	โอกาส (O)	กลยุทธ์ (WO)
<p>W4 ยังมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการหรือการบริการด้านกิจการ นักศึกษาน้อย (SAR และแบบสอบถาม)</p> <p>W5 โครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้ครบทุกด้านยังมีน้อย โดยเฉพาะโครงการกิจกรรมทางวิชาการ (ข้อเสนอแนะอาจารย์)</p> <p>W6 ในบางกิจกรรมมีความจำเอนไม่น่าสนใจ ทำให้นักศึกษาเข้าร่วมน้อย (แบบสอบถาม)</p> <p>W7 อาจารย์เห็นว่านักศึกษามีทักษะการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ ($\bar{x} = 3.06$)</p>	<p>O12 ปัจจุบันเทคโนโลยีมีราคาถูกลงแต่มีคุณภาพสูง ทำให้การลงทุนนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารงานมีมากขึ้น</p> <p>O13 ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้นักศึกษาต้องปรับตัว กระจือรื้อและปรับปรุงบุคลิกภาพต่างๆ ให้ก้าวทันกระแสโลกาภิวัตน์</p> <p>O14 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้ความสำคัญกับผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน</p> <p>O4 การอยู่ในกระทรวงเดียวกันกับมหาวิทยาลัย ทำให้ได้รับโอกาสและได้รับแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนางานกิจการนักศึกษามากขึ้น (พ.ร.บ.)</p> <p>O2 แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาลดับที่ 9 กำหนดมาตรฐานคุณภาพของบัณฑิตไว้ชัดเจน โดยเฉพาะการพัฒนาการศึกษา</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น ● ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ● พัฒนาลักษณะการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ● พัฒนาด้านวินัย และกฎระเบียบข้อบังคับ ● ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา ● ขยายเป้าหมายการพัฒนานักศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะการจัดนักศึกษา ● พัฒนาแผนงานและนโยบายในการบริการ

จุดอ่อน (W)	อุปสรรค (T)	กลยุทธ์ (WT)
W8 สถาบันและสำนักกิจการนักศึกษายังไม่มีระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ (SAR)	T9 ขาดบุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (SAR)	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยปรับเปลี่ยนระบบการปฏิบัติงานมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการบริการนักศึกษา
W9 อาจารย์ยังมีแนวคิดแยกส่วนระหว่างงานวิชาการกับงานกิจการนักศึกษา (SAR)	T10 อาจารย์ไม่สนใจงานกิจการนักศึกษา	<ul style="list-style-type: none"> ● เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นให้เข้มแข็ง
W10 อาจารย์ยังขาดความรู้ความเข้าใจในงานกิจการนักศึกษาและการให้คำแนะนำแก่นักศึกษา	T2 อาจารย์มีภาระการสอนมากจึงจำเป็นต้องมีบุคลากรกิจการศึกษามาทำงานประจำในสำนักกิจการนักศึกษาแต่สถาบันส่วนใหญ่ยังขาดแคลนบุคลากรด้านนี้	<ul style="list-style-type: none"> ● ปรับเปลี่ยนกระบวนการทศน์ของอาจารย์และพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม
W11 การประชาสัมพันธ์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ และปฏิทินการจัดกิจกรรมทำได้อย่างไม่ทั่วถึง (SAR)	<p>T11 การสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษายังไม่ดี ($\bar{x} = 2.98$)</p> <p>T12 นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา (สัมภาษณ์ผู้บริหาร)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในสถาบันราชภัฏ

จุดอ่อน (W)	อุปสรรค (T)	กลยุทธ์ (WT)
<p>W12 อาจารย์เห็นว่านักศึกษายังขาดการรู้จักตนเอง และการปรับปรุงบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 2.72$, $\bar{x} = 2.85$)</p> <p>W13 อาจารย์เห็นว่านักศึกษายังบริหารเวลาได้ไม่ดี ($\bar{x} = 2.78$)</p> <p>W14 อาจารย์เห็นว่านักศึกษายังขาดความรับผิดชอบในการเรียนและในตนเอง (ข้อเสนอแนะอาจารย์)</p> <p>W15 ความสามารถในการสื่อสารยังไม่น่าพอใจ ($\bar{x} = 2.94$)</p>	<p>T13 นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลการเรียนในระดับปานกลาง (ต่ำกว่า 2.50 ร้อยละ 36.46, ระหว่าง 2.51- 3.00 ร้อยละ 40.47)</p> <p>T14 อาจารย์ผู้สอนมุ่งเน้นการให้เนื้อหา มาก ทำให้ไม่ได้อบรมหรือให้คำแนะนำด้านการพัฒนาบุคลิกภาพและคุณธรรมจริยธรรม (คำแนะนำจากอาจารย์)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาระบบและกลไกด้านกิจการนักศึกษาให้สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● พัฒนาระบบการให้คำปรึกษา การแนะแนว การศึกษาต่อ ● พัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา
<p>W16 การประเมินผลการใช้งบประมาณและประเมินผลการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษายังมีน้อยและไม่เป็นระบบ (SAR)</p> <p>W17 ยังขาดการนำผลการประเมินการปฏิบัติงานในโครงการต่างๆ มาปรับปรุงพัฒนางาน (SAR)</p>	<p>T15 ระบบการประกันคุณภาพยังไม่เข้มแข็ง</p> <p>T9 สำนักกิจการนักศึกษา还没有ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ปรับกระบวนการทัศน์อาจารย์และพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม ● พัฒนาระบบการบริหารจัดการโดยปรับเปลี่ยนระบบการปฏิบัติงานมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารและการบริการนักศึกษา

จุดอ่อน (W)	อุปสรรค (T)	กลยุทธ์ (WT)
W18 อาจารย์ ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา มีความเห็นว่าการให้บริการนักศึกษายังอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$, $\bar{x} = 3.39$)	T2 อาจารย์ต้องมีภาระงานและการสอนมาก จำเป็นต้องมีบุคลากรกิจการนักศึกษามาประจำในสำนักงานกิจการนักศึกษาแต่สถาบันส่วนใหญ่ยังขาดแคลน	<ul style="list-style-type: none"> ● พัฒนาระบบการให้บริการนักศึกษา ● เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นให้มากขึ้น

ผลการวิเคราะห์ SWOT Matrix

จากการวิเคราะห์ SWOT Matrix สรุปกลยุทธ์ทางเลือกได้ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์ทางเลือกของการจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ที่เป็นการใช้จุดแข็งให้เกิดประโยชน์ต่อการได้โอกาสสูงสุด มีดังนี้

1.1 เนื่องจากจุดแข็ง คือ สถาบันส่วนใหญ่มีนโยบาย แผนงานและโครงการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา (S1) และบุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ (S2) ซึ่งมีโอกาสที่ทุกสถาบันกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ทำให้มีเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาชัดเจน (O1) และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 กำหนดคุณภาพของบัณฑิตไว้ชัดเจน โดยเฉพาะการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการจัดการ (O2) ดังนั้นกลยุทธ์ทางเลือกในกรณีนี้ คือ การขยายเป้าหมายการพัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา การพัฒนาระบบให้บริการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

1.2 มีระบบงานและโครงสร้างที่ครอบคลุมพันธกิจของงานกิจการนักศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ (S3) ในขณะที่โอกาสคือการเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการและการจัดหารายได้เพื่อพัฒนานักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น (O3) นอกจากนี้การอยู่ในกระทรวงเดียวกันกับมหาวิทยาลัย ทำให้ได้รับโอกาสสำหรับแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนากิจการศึกษามากขึ้น (O4) ดังนั้นกลยุทธ์ที่เป็นทางเลือกคือพัฒนาระบบและกลไกด้านกิจการนักศึกษาให้สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 บุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษา มีประสบการณ์และความมุ่งมั่นในการทำงาน และผู้บริหารมีความพอใจผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (S4) โดยมีโอกาสคือผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานกิจการนักศึกษา (O5) สภาพแวดล้อมโดยรวมของสถาบันมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน (O6) จึงควรเลือกกลยุทธ์พัฒนาระบบและกลไกด้านกิจการนักศึกษาให้สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 องค์กรนักศึกษาทุกภาค (ภาคปกติ, ภาคพิเศษ, ภาค กศ.บป.) ได้ร่วมมือจัดกิจกรรมให้มีความเข้มแข็ง (O5) ถือเป็นจุดแข็ง และองค์กรนักศึกษามีความตั้งใจอย่างมากในการร่วมจัดกิจกรรมต่างๆ (S6) และโอกาสคือ ศิษย์เก่ากระจายอยู่ทุกพื้นที่ จึงเป็นประโยชน์ในการสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษา (O7) สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาท้องถิ่น อยู่ใกล้ชิดท้องถิ่น จึงง่ายที่จะขอความร่วมมือกับท้องถิ่นในการพัฒนานักศึกษา (O8) ดังนั้นกลยุทธ์ทางเลือกในกรณีนี้คือ พัฒนาระบบกิจกรรมองค์กรนักศึกษาให้มีความร่วมมือกันทุกระดับเพื่อจัดกิจกรรมนักศึกษาและกลยุทธ์พัฒนากิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุมให้มีความหลากหลายเพื่อให้นักศึกษาเข้าร่วม

1.5 ผู้บริหารกิจการนักศึกษา และอาจารย์มีความเห็นว่านักศึกษามีทักษะการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นอยู่ในระดับดี (S7) และผลการดำเนินงานด้านการพัฒนานักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ระดับมาก (S8) โดยมีโอกาสคือ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้ความสำคัญกับผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน (O9) แผนพัฒนาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 กำหนดคุณภาพมาตรฐานของบัณฑิตไว้ชัดเจน โดยเฉพาะการพัฒนาให้นักศึกษาให้มีทักษะการจัดการ(O2) ดังนั้นกลยุทธ์ในกรณีนี้คือ พัฒนาโปรแกรมการพัฒนานักศึกษาในรูปแบบต่างๆ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านทักษะการจัดการ และพัฒนากิจกรรมชมรม/ชุมนุมให้มีความหลากหลายเพื่อให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม

2. กลยุทธ์การจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษาที่เป็นการใช้จุดแข็งเพื่อหลีกเลี่ยงอุปสรรคได้แก่

2.1 จุดแข็งคือมีการพัฒนาบุคลากรร่วมกับสถาบันอย่างต่อเนื่อง (S9) และในการปฏิบัติงานถึงแม้จะมีบุคลากรน้อยแต่ก็สามารถปฏิบัติงานได้ครอบคลุมทุกพันธกิจ (S10) แต่มีอุปสรรคคือ การแข่งขันมีสูงทำให้นักศึกษามีแนวโน้มลดลงซึ่งมีผลต่อทรัพยากรที่จะนำมาพัฒนานักศึกษา (T1) อาจารย์ที่ภาระการสอนมากจำเป็นต้องมีบุคลากรกิจการนักศึกษาแต่สถาบันส่วนใหญ่ยังขาดแคลนบุคลากรด้านนี้ (T2) ดังนั้นกลยุทธ์ทางเลือกในกรณีนี้คือ พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการให้มากขึ้น

2.2 ผู้นำนักศึกษาเห็นว่าตนเองมีทักษะการจัดการนักศึกษายู่ในระดับมาก(S11) และผู้นำนักศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการงาน (S12) แต่มีอุปสรรคคือนักศึกษาไม่ค่อยสนใจเป็นผู้นำนักศึกษาระดับคณะ จึงทำให้ได้ผู้นำนักศึกษาที่ไม่มีความสามารถและขาดความมุ่งมั่นในการสร้างกิจกรรมต่างๆ (T3) ประกอบกับนักศึกษาส่วนใหญ่ยังมีการทำงานเป็นทีมไม่ดี (T4) ดังนั้นกลยุทธ์ที่ควรใช้คือการสรรหาแบบอย่างที่ดี (Modelling) ของสถาบัน และการพัฒนาโปรแกรมการพัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

2.3 จุดแข็งคือ มีอาจารย์รุ่นใหม่และอาจารย์อัตราจ้างเข้ามาช่วยงานกิจการนักศึกษาเพิ่มขึ้น (S13) ในขณะที่อาจารย์ให้ความสำคัญกับงานกิจการศึกษาน้อยจึงเป็นอุปสรรคต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ (T5) คณะและโปรแกรมวิชายังขาดอาจารย์ที่มีความถนัดและใจรักงานกิจการนักศึกษาและอาจารย์ที่ช่วยงานกิจการศึกษามีอายุค่อนข้างมาก (T6)กลยุทธ์ที่เหมาะสมในกรณีนี้คือ ปรับเปลี่ยนกระบวนการที่ศน์อาจารย์และพัฒนาขอบข่ายที่ปรึกษากรรมการ

2.4 เนื่องจากมีความร่วมมือกันสูงระหว่างสถาบันราชภัฏทั้ง 36 แห่ง ในการดำเนินงานกิจการนักศึกษา (S14) แต่เมื่อเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏความร่วมมือของกลุ่มสถาบันราชภัฏจะลดลง จึงอาจขาดเครือข่ายในการพัฒนานักศึกษาร่วมกัน (T4) กลยุทธ์ที่เหมาะสมกรณีนี้คือสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกสถาบันให้เข้มแข็ง

2.5 นักศึกษาส่วนใหญ่มีความประพฤติเรียบร้อย จึงง่ายต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม และพัฒนาบุคลิกภาพ (S15) ในขณะที่นักศึกษาส่วนใหญ่ยังยากจนและขาดความกระตือรือร้นจึงกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและพัฒนาด้านการจัดการของนักศึกษา (T8) กลยุทธ์ที่เหมาะสมในกรณีนี้คือ พัฒนาด้านวินัยและกฎระเบียบข้อบังคับ และสรรหาแบบอย่างที่ดีของสถาบัน

3. กลยุทธ์การจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ที่เป็นการลดจุดอ่อน เพิ่มโอกาส ได้แก่

3.1 บุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษาที่มีความเสียสละและเข้าใจงานกิจการนักศึกษามีน้อย เนื่องจากเห็นว่าเป็นงานหนักและไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควร (W1) แต่ในขณะเดียวกันผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานกิจการนักศึกษา (O7) สภาพแวดล้อมโดยรวมของสถาบันมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน (O8) ดังนั้นกลยุทธ์ทางเลือกในกรณีนี้คือปรับปรุงระบบบริหารจัดการเพื่อพัฒนานักศึกษา พัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมและกายภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ

3.2 เนื่องจากกิจกรรมที่จัดไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา (W2) และนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง (W3) แต่ในปัจจุบันสภาพการแข่งขันในการรับนักศึกษาทำให้ต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพ และต้องจัดกิจกรรมให้ตรงตามความต้องการของนักศึกษา (O11) ดังนั้นกลยุทธ์ที่เป็นทางเลือกคือ พัฒนากิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุมให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น พัฒนาลักษณะการจัดการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ

3.3 จุดอ่อนในเรื่องการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการหรือการบันทึกข้อมูลด้านกิจการนักศึกษายังมีน้อย (W4) ในขณะที่ปัจจุบันเทคโนโลยีมีราคาถูกลง แต่มีคุณภาพสูงทำให้โอกาสการลงทุนนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารงานมีมากขึ้น นอกจากนี้ความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้นักศึกษาต้องปรับตัวและปรับปรุงบุคลิกภาพให้ก้าวทันกระแสโลกาภิวัตน์ (O13) กลยุทธ์ที่เป็นทางเลือก คือ พัฒนาระบบบริหารจัดการ โดยปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น

3.4 เนื่องจากโครงการ/กิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้ครบทุกด้านยังมีน้อย โดยเฉพาะโครงการกิจกรรมทางวิชาการ (W5) นอกจากนี้ในบางกิจกรรมมีความจำเจ ไม่น่าสนใจทำให้นักศึกษาเข้าร่วมน้อย (W6) แต่การที่อยู่ในกระทรวงเดียวกับมหาวิทยาลัยทำให้ได้รับโอกาสและแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนางานกิจการนักศึกษามากขึ้น (O4) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้ความสำคัญกับผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน กลยุทธ์ทางเลือกที่เหมาะสมคือ พัฒนาลักษณะการจัดการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ พัฒนาด้านวินัยและระเบียบข้อบังคับ รวมถึงกลยุทธ์การส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษา

3.5 อาจารย์มีความคิดเห็นว่านักศึกษามีทักษะการจัดการตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งยังไม่น่าพึงพอใจ (W7) แต่มีโอกาเพราะแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของบัณฑิตที่ต้องมีทักษะการจัดการ (O2) ดังนั้นกลยุทธ์ที่เป็นทางเลือกคือกลยุทธ์เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ในการพัฒนานักศึกษา กลยุทธ์พัฒนาระบบและกลไกด้านกิจการนักศึกษาให้สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและการส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น

4. กลยุทธ์ทางเลือกของการจัดกิจการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษาที่เป็นการลดจุดอ่อนและหลีกเลี่ยงอุปสรรคได้แก่

4.1 เนื่องจากสำนักกิจการนักศึกษา ยังขาดการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาพัฒนาฐานข้อมูลด้านกิจการนักศึกษา (W8) โดยมีอุปสรรคคือขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (T9) ดังนั้นกลยุทธ์ที่เหมาะสมในกรณีนี้คือ การพัฒนาระบบบริหารโดยปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น

4.2 จากการที่อาจารย์ยังมีแนวคิดแยกส่วนระหว่างงานวิชาการกับงานกิจการนักศึกษา และรูปแบบการสอนยังมุ่งเน้นเนื้อหา ยังไม่ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของนักศึกษา (W9) ในขณะที่อุปสรรคคือ อาจารย์มีภาระงานสอนมาก จึงจำเป็นต้องมีบุคลากรกิจการศึกษามาประจำในสำนักกิจการนักศึกษาแต่สถาบันส่วนใหญ่ยังขาดแคลนบุคลากรด้านนี้ (T2) และไม่เห็นความสำคัญของงานกิจการนักศึกษา ดังนั้นกลยุทธ์ที่เหมาะสมในกรณีนี้คือ การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของอาจารย์ในด้านการพัฒนานักศึกษา และเสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นให้เข้มแข็ง

4.3 การประชาสัมพันธ์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ และ ปฏิทินการจัดกิจกรรมทำได้ไม่ทั่วถึง (W11) และอุปสรรคคือ การสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษายังไม่ดีพอ (T12) กลยุทธ์ที่เหมาะสมในกรณีนี้คือการเสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันให้เข้มแข็ง

4.4 อาจารย์มีความเห็นว่านักศึกษายังขาดการรู้จักตนเองและการปรับปรุงบุคลิกภาพ ($\bar{x} = 2.72$, $\bar{x} = 2.85$) การบริหารเวลายังไม่ดี ($\bar{x} = 2.78$) และขาดความรับผิดชอบในการเรียนซึ่งอุปสรรคคือ นักศึกษาจำนวนมากมีผลการเรียนต่ำกว่า 2.50 (T13) อาจารย์ผู้สอนมุ่งเน้นการให้เนื้อหา มาก ทำให้ไม่ได้อบรมหรือให้คำแนะนำด้านพัฒนาบุคลิกภาพ ดังนั้นกลยุทธ์ที่เหมาะสมคือ พัฒนาโปรแกรมการพัฒนาระบบการให้คำปรึกษา การแนะแนว การศึกษาต่อ และการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการ และการพัฒนาระบบและกลไกด้านกิจการนักศึกษาให้สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.5 เนื่องจากการประเมินผลการใช้งบประมาณและประเมินผลการจัดกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษายังมีน้อยและไม่เป็นระบบ (W16) และการขาดการนำผลการประเมินการปฏิบัติงาน ในโครงการต่างๆ มาปรับปรุงพัฒนางาน (W17) โดยมีอุปสรรคคือ สำนักกิจการนักศึกษายังไม่มี ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารและระบบประกันคุณภาพยังไม่เข้มแข็ง (T15) กลยุทธ์ที่เหมาะสม ในกรณีนี้คือปรับปรุงระบบบริหารจัดการเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร ด้านกิจการนักศึกษา และปรับกระบวนการทัศน์อาจารย์และพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

4.6 ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาและผู้นำนักศึกษา มีความเห็นว่าการให้บริการ นักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางซึ่งยังไม่น่าพอใจ (W18) ($\bar{x} = 3.28$, $\bar{x} = 3.39$) และมีอุปสรรคคือ อาจารย์มีภาระงานสอนมาก จำเป็นต้องมีบุคลากรกิจการนักศึกษาประจำในสำนักกิจการนักศึกษา แต่สถาบันส่วนใหญ่ยังขาดแคลน กลยุทธ์ที่เหมาะสมในกรณีนี้คือพัฒนาระบบบริการนักศึกษา โดยปรับเปลี่ยนการดำเนินงานจากเดิมที่มุ่งเน้นการให้บริการ มาเป็นมุ่งเน้นการดำเนินงานในเชิง พัฒนานักศึกษา (Student Development)

จากตารางเมตริกซ์ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแกนหลักในการจัดทำร่างกลยุทธ์ การจัดการกิจการ นักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก จำนวน 4 กลยุทธ์ กลยุทธ์รองจำนวน 17 กลยุทธ์ และกลวิธีในการดำเนินการเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้พิจารณาความเหมาะสม ซึ่งกลยุทธ์ทั้งหมดมีดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 3 กลยุทธ์การจัดกิจการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

1. กลยุทธ์หลัก : การพัฒนานักศึกษา ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์รอง คือ
กลยุทธ์รองที่ 1 ขยายเป้าหมายการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการจัดการ
กลวิธี

- 1.1 กำหนดให้การมีทักษะการจัดการเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต
- 1.2 ระบุเป้าหมายและนโยบายด้านการพัฒนาทักษะการจัดการให้ชัดเจนในแผนการจัดกิจการนักศึกษา เพื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ทำนโยบายและแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเป้าหมาย
- 1.3 ให้หน่วยงานและคณะ จัดทำโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายที่มุ่งเน้นด้านการจัดการ
- 1.4 จัดสรรงบประมาณ เพื่อสนับสนุน โครงการที่พัฒนาทักษะการจัดการ
- 1.5 จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านทักษะการจัดการ
- 1.6 จัดการอบรมให้ความรู้เรื่องทักษะการจัดการแก่นักศึกษาทุกชั้นปี
- 1.7 กำหนดให้มีการประเมินผลทักษะการจัดการของนักศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

กลยุทธ์รองที่ 2 พัฒนาระบบบริหารและกลไกด้านกิจการนักศึกษาให้สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลวิธี

- 2.1 กระตุ้นให้หน่วยงานและบุคลากรตระหนักในการพัฒนานักศึกษา
- 2.2 ปรับปรุงระบบบริหารจัดการเกี่ยวกับนักศึกษา โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนานักศึกษา
- 2.3 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาให้มีอุดมการณ์พัฒนานักศึกษาร่วมกัน
- 2.4 นำระบบประกันคุณภาพเข้ามาใช้ในงานกิจการนักศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 3 พัฒนาโปรแกรมการพัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

กลวิธี

- 3.1 สร้างความร่วมมือระหว่างฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษาเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านทักษะการจัดการ
- 3.2 เปิดโอกาสให้นักศึกษาจัดโครงการพัฒนานักศึกษาด้วยตนเอง โดยสถาบันจัดงบประมาณสนับสนุนตามความเหมาะสม

3.3 ส่งเสริมในนักศึกษาที่มีการปฏิบัติจริงและเรียนรู้การทำงานในเชิงสร้างสรรค์

3.4 ส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนางานกิจการนักศึกษา โดยให้อาจารย์ และนักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการจัดการ

3.5 จัดโครงการฝึกอบรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้กับผู้นำนักศึกษาและนักศึกษาทุกคน

3.6 จัดโครงการพัฒนาคุณภาพนักศึกษาด้านความฉลาดทางอารมณ์ การเข้าสังคม ทักษะทางสังคม และด้านสุขภาพกาย

3.7 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการที่เน้นการทำงานเป็นทีม และการเสียสละทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

3.8 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการฝึกสมาธิ เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความตระหนักในตนเอง

3.9 กำหนดให้มีการประเมินผลการพัฒนาทักษะด้านการจัดการลงในใบรายงานผลการศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการโดยปรับเปลี่ยนระบบการปฏิบัติงานมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น

กลวิธี

4.1 จัดทำฐานข้อมูลลักษณะนิสิตนักศึกษาของสถาบัน เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ

4.2 จัดอบรมทักษะการใช้และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

กลยุทธ์รองที่ 5 เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันให้เข้มแข็ง

กลวิธี

5.1 กำหนดอำนาจหน้าที่ และภารกิจด้านกิจการนักศึกษาของคณะให้ชัดเจน และจัดงบประมาณสนับสนุนให้เหมาะสม

5.2 สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานภายนอกและองค์กรศิษย์เก่าของสถาบัน

กลยุทธ์รองที่ 6 พัฒนาด้านวินัยและกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

กลวิธี

6.1 รณรงค์ให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตามระเบียบวินัย ข้อบังคับของสถาบัน เช่น จัดประกวดคำขวัญ การแต่งกายดี การเคารพระเบียบวินัย และปฏิบัติตามข้อบังคับ การให้หน่วยงานต่างๆ บริการนักศึกษาเฉพาะที่แต่งกายถูกระเบียบ เป็นต้น

6.2 จัดกิจกรรมการประกวดบุคคลิกภาพนักศึกษา เช่น การแต่งกายถูกระเบียบ ทำการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ และจัดมอบรางวัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศที่ส่งเสริมการประพฤติปฏิบัติอย่างถูกต้อง

6.3 จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกและปรับกระบวนทัศน์นักศึกษา เช่น โครงการมารยาทงามอย่างไทย โครงการปฏิบัติตามกฎจราจร

6.4 หาแบบอย่างที่ดี (Modeling) ในด้านผู้มีความสามารถในการจัดการเพื่อเป็นตัวอย่างแก่นักศึกษา

6.5 ให้มีบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนวินัย และกฎข้อบังคับตามระเบียบที่เหมาะสม

6.6 จัดระบบให้แรงจูงใจที่เป็นรูปธรรม เช่น รางวัล หรือประกาศเกียรติคุณ ทุนการศึกษา และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วถึง สำหรับนักศึกษาที่มีการประพฤติปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบ ข้อบังคับของสถาบัน

2. กลยุทธ์หลัก : การจัดกิจกรรมนักศึกษา ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รองคือ

**กลยุทธ์รองที่ 1 พัฒนาระบบกิจกรรมองค์การนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ
กลวิธี**

1.1 ส่งเสริมกิจกรรมเชิงบูรณาการระหว่างงานกิจการนักศึกษากับงานวิชาการอย่างจริงจัง เช่น การกำหนดแนวทางการบริหาร การจัดทำปฏิทินการศึกษาและกิจกรรมร่วมกัน

1.2 ส่งเสริมทักษะการจัดการด้านเครือข่ายกิจกรรมนักศึกษาภายใน ภายนอกสถาบัน สร้างเครือข่ายนักศึกษาปัจจุบัน และศิษย์เก่า สร้างความสัมพันธ์ของรุ่นพี่รุ่นน้อง

1.3 ส่งเสริมการศึกษาดูงานสถาบันที่ประสบผลสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมองค์การนักศึกษา

**กลยุทธ์รองที่ 2 ปรับกระบวนทัศน์อาจารย์และพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อ
ส่งเสริมทักษะการจัดการ
กลวิธี**

2.1 ส่งเสริมความสามารถด้านทักษะการจัดการแก่อาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรมนักศึกษา

2.2 ยกย่องและประกาศเกียรติคุณอาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรม ที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการจัดการของนักศึกษา

2.3 ปรับปรุงระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและกำหนดเป็นภาระงานที่เหมาะสม

2.4 กระตุ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรม อาจารย์ที่ปรึกษาประจำหมู่เรียนให้เห็นความสำคัญ และฝึกปฏิบัติให้นักศึกษามีทักษะการจัดการ

กลยุทธ์รองที่ 3 พัฒนาลักษณะการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา กลวิธี

3.1 จัดกิจกรรมด้านเกมการจัดการ (Management Game) เป็นการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อสร้างประสบการณ์และพื้นฐานความรู้ให้มีทักษะการจัดการ เช่น ฝึกเรื่องของกระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) ทำกิจกรรมกลุ่มคุณภาพ (Q C Circles) กิจกรรม 5 ส. การแสดงบทบาทสมมุติ (Role – Playing)

3.2 จัดกิจกรรมด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) เพื่อฝึกให้นักศึกษาเป็นทีม และรู้จักการร่วมมือ (Co – Operation) การประสานงานที่ดี (Co – Ordination) และสร้างคุณค่าร่วม (Share Values) ให้เกิดขึ้นด้วย

3.3 จัดกิจกรรม/โครงการ เพื่อพัฒนาทักษะในการสื่อสาร การบริหารเวลาและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.4 จัดกิจกรรมด้านพัฒนาแนวความคิด (Concept) ระดมสมอง (Brainstorming) เพื่อให้นักศึกษารู้จักมีความคิดริเริ่ม (Initiative) และความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

3.5 จัดกิจกรรมด้านการฝึกการแก้ปัญหา และตัดสินใจ (Problem – Solving and Decision Making) ในฐานะที่อาจจะต้องเป็นผู้นำกลุ่มในอนาคต

3.6 จัดกิจกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) เพื่อให้นักศึกษารู้จักหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีน้ำใจต่อกัน

3.7 จัดโครงการสหกิจกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ใน วิชาชีพโดยตรงและเป็นช่องทางในการเตรียมพร้อมในงานอาชีพ

3.8 สนับสนุนกระบวนการการรับรู้ข้อมูลจากภายนอกอย่างถูกต้อง และส่งเสริมกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมการเมือง

3.9 ประสานงานกับฝ่ายวิชาการ เพื่อให้งานกิจกรรมนักศึกษานับเป็นหน่วยคิดในบางรายวิชาที่สอดคล้อง เช่น รายวิชาที่ต้องใช้การฝึกปฏิบัติภาคสนาม รายวิชาที่ต้องการแสดงออก รายวิชาที่เน้นความเป็นผู้นำ รายวิชาที่เน้นการรู้จักประสานงาน เป็นต้น

กลยุทธ์รองที่ 4 พัฒนากิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุม ให้มีความหลากหลายเพื่อส่งเสริม ทักษะการจัดการของนักศึกษา

กลวิธี

4.1 หาต้นแบบกิจกรรมที่ดี (The Best Practice of Student Activity) เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการจัดทำกิจกรรมของนักศึกษา

4.2 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าของกิจกรรมที่นักศึกษาจัดทำ เช่นการจัดตั้งบริษัทจำลอง โรงแรมจำลอง เพื่อให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของการทำกิจกรรมชมรม/ชุมนุมว่าก่อให้เกิดงานอาชีพในอนาคต

- 4.3 ส่งเสริมให้นักศึกษาใช้การบริหารจัดการ ในการเข้าร่วมกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น อย่างเป็นรูปธรรม
- 4.4 ส่งเสริมการพัฒนากิจกรรมชมรม/ชุมนุม ให้มีคุณภาพและสูงงานอาชีพ
- 4.5 จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการทำกิจกรรมชมรม/ชุมนุม ในลักษณะที่ก่อให้เกิดรายได้และฝึกทักษะในการประกอบอาชีพ
- 4.6 ให้รางวัลสำหรับชมรม/ชุมนุมที่มีการจัดการดีเด่น
- 4.7 จัดกิจกรรมอุทยานชมรม/ชุมนุม โดยจัดปฏิทินให้ชมรม ชุมนุม ได้ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจกรรม หรือแลกเปลี่ยนกิจกรรมซึ่งกันและกัน
- 4.8 ส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นคุณค่าและภูมิใจในตนเอง เช่น จัดกิจกรรมช่วยเหลือชุมชน หรือออกค่ายพัฒนา
- 4.9 ส่งเสริมให้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำกิจกรรมของชมรม/ชุมนุม

3. กลยุทธ์หลัก : การให้บริการนักศึกษา ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์รอง คือ

กลยุทธ์รองที่ 1 พัฒนาแผนงานนโยบายในการบริการนักศึกษา โดยปรับเปลี่ยนการดำเนินงานจากเดิมที่มุ่งเน้นการให้บริการ มาเป็นมุ่งเน้นการดำเนินการในเชิงพัฒนานักศึกษา (Student Development)

กลวิธี

- 1.1 กำหนดนโยบายและแผนงานด้านการให้บริการนักศึกษา งานบริการที่มีอยู่เดิม ปรับมาใช้แนวคิดการจัดบริการนักศึกษาเพื่อการพัฒนาและการเรียนรู้
- 1.2 จัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับโครงการให้บริการนักศึกษาในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสมและทั่วถึง
- 1.3 นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้พัฒนางานด้านบริการนักศึกษาอย่างเหมาะสม
- 1.4 จัดทำฐานข้อมูลนักศึกษาในทุกคณะ ทุกชั้นปี เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้บริการและจัดสวัสดิการต่างๆ

กลยุทธ์รองที่ 2 พัฒนาระบบการคำปรึกษา การแนะแนวการศึกษาต่อ/จัดหางานเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

กลวิธี

- 2.1 จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านแหล่งงาน แหล่งทุน สถานศึกษาต่อให้กับนักศึกษา โดยประสานร่วมมือกับฝ่ายแนะแนวของสถาบัน

2.2 จัดให้มีการให้บริการตอบปัญหาทางระบบออนไลน์

2.3 จัดอบรมบุคลากรผู้ให้บริการ ให้คำปรึกษา ให้มีความรู้ด้านทักษะการบริการที่เน้นการพัฒนาผู้เรียน

กลยุทธ์รองที่ 3 ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ

กลวิธี

3.1 ให้บริการนักศึกษาในการพัฒนาสุขภาพทางกายโดยจัดให้มีศูนย์กีฬา กิจกรรมออกกำลังกายกลางแจ้ง

3.2 ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัยที่ดี โดยเผยแพร่ทางสื่อประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยและหลายรูปแบบ

3.3 ปรับบทบาทหน่วยงานบริการอนามัย (Student Health Service) เพื่อดูแลสุขภาพอนามัยของนักศึกษาทั้งในเชิงป้องกันและเชิงรักษาพยาบาล รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษา เช่น ฝ่ายหอพักนักศึกษา ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้ทราบและมีความตระหนัก

3.4 จัดบริการตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่นักศึกษา

3.5 ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการออกกำลังกายเป็นหมู่คณะ เช่น การเดินแอโรบิก

กลยุทธ์รองที่ 4 พัฒนาระบบการให้บริการนักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

กลวิธี

4.1 กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือและประสานงานกันระหว่างหน่วยงานด้านสวัสดิการและด้านบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้นักศึกษา

4.2 จัดให้มีระบบพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา (Tutor) ด้านการเรียนให้กับนักศึกษา โดยรุ่นพี่ที่มีผลการเรียนดีเด่น

4.3 จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาด้านวิชาการ (Academic Case Center) ให้กับนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียน

4.4 ส่งเสริมให้จัดโครงการเผยแพร่ผลงาน/โครงการของนักศึกษาที่ประสบความสำเร็จ

4.5 นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้บริการเพื่อให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้และสามารถปฏิบัติเองได้

4. กลยุทธ์หลัก : ด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์รอง คือ

กลยุทธ์รองที่ 1 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

กลวิธี

- 1.1 จัดสภาพแวดล้อมในสถาบันให้เกิดบรรยากาศที่ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ
- 1.2 จัดหาเทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา
- 1.3 นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา
- 1.4 เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้เพียงพอ เช่น อาคารสถานที่ ยานพาหนะ เครื่องมือสื่อสาร
- 1.5 จัดระบบของหอพักนักศึกษาให้มีลักษณะเป็นในห้องค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เพื่อให้เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ทำให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะในการจัดการด้านสารสนเทศและด้านอื่น ๆ
- 1.6 จัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการด้านสารสนเทศของนักศึกษา โดยจัดสถานที่ให้มีป้าย บอร์ดตัวอักษรไฟฟ้า โทรทัศน์วงจรปิด เพื่อให้นักศึกษาได้รู้ข่าวสาร ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมแข่งขันการฝึกหาข้อมูล หรือกิจกรรมกระแสดังคมที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา

กลยุทธ์รองที่ 2 พัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

กลวิธี

- 2.1 กระตุ้นให้เกิดบรรยากาศในกลุ่มเพื่อน (Peer group) เพื่อพัฒนากลุ่มเพื่อนให้เกิดความรู้สึกร่วมแบบ “เพื่อนช่วยเพื่อน” แนะนำไปในทางที่ดี ลดการแข่งขัน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- 2.2 สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวกัน
- 2.3 จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถาบัน อาจารย์ และเจ้าหน้าที่
- 2.4 สร้างแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา เช่น สนับสนุนการศึกษาดูงาน การมีค่าตอบแทนไว้ในกรณีที่จำเป็น

กลยุทธ์รองที่ 3 สรรหาแบบอย่างที่ดี (Modelling) ด้านทักษะการจัดการของนักศึกษา

กลวิธี

- 3.1 จัดระบบคัดสรรนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี กิจกรรมเด่นเพื่อยกย่องประกาศเกียรติคุณ

3.2 นำเสนอแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น แต่งกายดี มารยาทงาม บุคลิกภาพเหมาะสม โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ

3.3 สรรหาแบบอย่างที่ดีของสถาบันเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะการจัดการของนักศึกษาสถาบันราชภัฏในด้าน การจัดการเกี่ยวกับตนเอง การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น การจัดการเกี่ยวกับงานและการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการของนักศึกษาในองค์ประกอบด้านการพัฒนานักศึกษา การจัดการกิจกรรมนักศึกษา การให้บริการนักศึกษาและสภาพแวดล้อมของสถาบัน และนำเสนอกลยุทธ์การจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

1. วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยเพื่อกำหนดลักษณะของผู้มีทักษะการจัดการและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีพัฒนานักศึกษาและงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ

2. สร้างเครื่องมือประกอบด้วย

2.1 แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ

2.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะการจัดการของนักศึกษาและการจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2

1. วิเคราะห์ข้อมูลการมีทักษะการจัดการของนักศึกษาในด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น การจัดการเกี่ยวกับงาน และการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ โดยการประมวลจากแบบสอบถามทั้ง 4 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา ผู้นำนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา

2. วิเคราะห์สภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏในด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการพัฒนานักศึกษา ด้านการให้บริการนักศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อมของสถาบัน โดยศึกษาวิเคราะห์จากเอกสาร

รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสำนักกิจการนักศึกษา สัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ ได้แก่ อธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และวิเคราะห์จากแบบสอบถามนักศึกษา ผู้นำนักศึกษา อาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 3

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสำนักกิจการนักศึกษาสถาบันราชภัฏ ทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกและสภาพแวดล้อมภายใน เพื่อประเมินสภาพ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคด้านกิจการนักศึกษา เพื่อจัดทำร่างกลยุทธ์การศึกษากิจการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 4

จัดทำกลยุทธ์การศึกษากิจการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ โดยการประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา คณบดี รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนานักศึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำกลยุทธ์รวมจำนวน 20 ท่าน เพื่อร่วมกำหนดกลยุทธ์ และให้ข้อเสนอแนะ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จำนวน 6 ท่าน เพื่อตรวจสอบกลยุทธ์และนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 5

การนำเสนอกลยุทธ์ที่ได้รับการแก้ไขแล้ว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. อาจารย์ประจำในสถาบันราชภัฏทั้ง 8 แห่งในคณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม และคณะศิลปกรรม จากสถาบันราชภัฏ 8 แห่ง ได้แก่ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สถาบันราชภัฏเพชรบุรี สถาบันราชภัฏสงขลา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ และสถาบันราชภัฏเลย จำนวน 280 คน
2. ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา คณบดี รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และอาจารย์ประจำฝ่าย/งานกิจการนักศึกษา รวมทั้งสิ้น 133 คน
3. ผู้บริหารสถาบันราชภัฏ ได้แก่ อธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา รวมจำนวน 16 คน

4. นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในสาขาการศึกษา สาขาศิลปศาสตร์ และสาขาวิทยาศาสตร์ ในสถาบันราชภัฏทั้ง 8 แห่ง จำนวน 1,228 คน

5. ผู้นำนักศึกษา ได้แก่ นายกองคํการบริหารนักศึกษารองนายกองคํการบริหารนักศึกษาระธานสถานักศึกษา รองประธานสถานักศึกษา ประธานคณะและรองประธานคณะ ประธานชมรม/ชุมนุม และกรรมการองคํการนักศึกษารวม 315 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์อธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา และแบบสอบถามจำนวน 4 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามอาจารย์ แบบสอบถามผู้บริหาร/อาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษา แบบสอบถามนักศึกษา และแบบสอบถามผู้นำนักศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเอกสารรายงานการประเมินตนเองของสำนักกิจการนักศึกษา (SAR) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษา ความสามารถในการจัดการของนักศึกษา แนวทางส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศและสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของสถาบัน

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามอาจารย์ ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา นักศึกษา และผู้นำนักศึกษา โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้ค่าสถิติที (t-test) ที่ระดับ .05

3. วิเคราะห์เอกสารโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสำนักกิจการนักศึกษาสถาบันราชภัฏ โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ด้านการจัดการกิจการนักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา สรุปผลได้ 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ทักษะการจัดการของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ

1. ความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับทักษะการจัดการของนักศึกษา ปรากฏผลดังนี้

1.1 อาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา มีความเห็นว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏ มีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 2.87, \bar{x}_2 = 2.98$) เมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะ คือ การรู้จักตนเอง การพัฒนาบุคลิกภาพ การมีความรับผิดชอบในการเรียน การบริหารเวลา การจัดการอารมณ์และความเครียด การดูแลรักษาสุขภาพ การแก้ปัญหาและการตัดสินใจ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกลักษณะ โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษาที่มีต่อการจัดการตนเองของนักศึกษาสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์

1.2 อาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา มีความเห็นว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏมีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.14, \bar{x}_2 = 3.23$) และเมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะ คือ การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจผู้อื่น การสื่อสารกับผู้อื่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลางทุกลักษณะ โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษาสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์

1.3 อาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา มีความเห็นในการจัดการเกี่ยวกับงานโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.03, \bar{x}_2 = 3.08$) แต่เมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะทั้ง 3 ลักษณะคือ การวางแผนการทำงาน การปฏิบัติงาน ประเมินผลและปรับปรุงงาน อยู่ในระดับปานกลางทุกลักษณะและเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทั้ง 2 กลุ่มพบว่าผู้บริหาร/อาจารย์กิจการศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่สูงกว่าอาจารย์

1.4 อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา มีความเห็นว่า นักศึกษาสถาบันราชภัฏ มีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.08, \bar{x}_2 = 3.13$) และเมื่อพิจารณาทุกๆ ลักษณะ คือ การจัดการข้อมูล และการเรียนรู้การใช้นวัตกรรม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทั้ง 2 กลุ่มพบว่าผู้บริหาร/อาจารย์กิจการศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นสูงกว่าอาจารย์

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษามีเกี่ยวกับการมีทักษะการจัดการของนักศึกษาสถาบันราชภัฏมีความเห็นดังนี้

2.1 ทั้งนักศึกษาและผู้นำนักศึกษามีค่าเฉลี่ยความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}_1 = 3.59, \bar{x}_2 = 3.76$) และเมื่อพิจารณาทั้ง 9 ลักษณะ คือ การรู้จักตนเอง การปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพ ความรับผิดชอบในการเรียน การดูแลรักษาสุขภาพ การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การมีสติปัญญาและความยืดหยุ่น การมีกลยุทธ์ในการเรียน และการบริหารจัดการอารมณ์และความเครียด พบว่าผู้นำนักศึกษามีค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับมากเกือบทุกลักษณะ ยกเว้นการมีกลยุทธ์ในการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบ

เทียบแต่ละรายการพบว่า ผู้นำนักศึกษามีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นต่อการมีทักษะการจัดการตนเองสูงกว่านักศึกษากือบทุกรายการ

2.2 นักศึกษาและผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}_1 = 3.69$, $\bar{x}_2 = 3.81$) และเมื่อพิจารณาทั้ง 4 ลักษณะ คือ การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น การเข้าใจผู้อื่น การสื่อสารกับผู้อื่น และการทำงานร่วมกับผู้อื่นพบว่า ผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นต่อทักษะการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นอยู่ในระดับมากทุกลักษณะ ส่วนนักศึกษามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากอยู่ 3 ลักษณะและระดับปานกลาง 1 ลักษณะ คือ การสื่อสารกับผู้อื่น และพบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษายิ่งกว่านักศึกษากือบทุกรายการ

2.3 นักศึกษาและผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านการจัดการเกี่ยวกับงานอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}_1 = 3.66$, $\bar{x}_2 = 3.80$) และเมื่อพิจารณาทั้ง 7 ลักษณะ คือ การเข้าใจลักษณะงาน การวางแผนในการทำงาน กระบวนการทำงาน การประเมินผล การปรับปรุงการทำงาน การมีกลยุทธ์ในการทำงาน และมีความรับผิดชอบในการทำงาน พบว่าทั้งนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเห็นว่า มีการปฏิบัติตนอยู่ในระดับมากทุกลักษณะ โดยความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษายิ่งกว่าความคิดเห็นของนักศึกษา

2.4 ความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ พบว่าทั้งนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาเห็นว่า มีการปฏิบัติตนอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ลักษณะ คือ การจัดการเกี่ยวกับข้อมูล และการเรียนรู้การใช้นวัตกรรม เมื่อพิจารณาแต่ละรายการพบว่า นักศึกษามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 2 รายการ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นพบว่าผู้นำนักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงกว่า

2.5 ข้อเสนอแนะของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการเกี่ยวกับตัวเอง คือ การส่งเสริมเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ($n = 115$) 2) ด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น คือ การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ($n=94$) 3) การจัดการเกี่ยวกับงาน คือ การฝึกให้นักศึกษามีทักษะการบริหารจัดการ ($n = 58$) 4) ด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ คือ การจัดหาคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้นักศึกษาใช้อย่างเพียงพอ ($n = 60$)

2.6 ข้อเสนอแนะของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษามีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้าน ได้แก่ 1) การจัดการเกี่ยวกับตนเอง คือ การสร้างวินัยในตนเอง มีความรับผิดชอบ ขยันตั้งใจเรียน ($n=176$) 2) ด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น คือ การรับฟังความคิดเห็นผู้อื่นและเข้าใจผู้อื่น ($n=302$) 3) ด้านการจัดการเกี่ยวกับงาน คือ ทำงานให้เสร็จตามเวลา ($n = 163$) 4) การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ คือ มีการติดตามข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ ($n = 199$)

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษากับความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษามีต่อการจัดการของนักศึกษามีดังนี้

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา กับ นักศึกษาและผู้นำนักศึกษาที่มีต่อการมีทักษะการจัดการของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาพบว่ามีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้านและทุกลักษณะ ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้นำนักศึกษาที่มีต่อทักษะการจัดการค่าสูงกว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาในทุกลักษณะ

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา กับผู้นำนักศึกษาต่อการมีทักษะการจัดการ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งรายด้านและรายลักษณะ โดยผู้นำนักศึกษาเห็นว่าตนเองมีทักษะการจัดการสูงกว่านักศึกษาในทุกๆ ประเด็นที่กล่าวไว้ข้างต้น

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ

1. การสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบันราชภัฏมีดังนี้

1.1 การสัมภาษณ์อธิการบดี สรุปได้ว่า อธิการบดีส่วนใหญ่พอใจในผลการดำเนินงาน กิจการนักศึกษา ส่วนในอนาคตควรปรับปรุงเพื่อพัฒนางานกิจการนักศึกษาในด้าน 1) ความร่วมมือ เพื่อพัฒนานักศึกษาจากทุกๆ ฝ่าย 2) เน้นการจัดกิจกรรมในด้านที่ส่งเสริมทักษะการจัดการและการทำงานเป็นทีม การเสียสละเพื่อส่วนรวม 3) ปรับกระบวนการจัดบริการและสวัสดิการนักศึกษา ให้กว้างขวาง ทั่วถึง และรวดเร็วขึ้น 4) ให้ความสำคัญกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา คณะ โปรแกรม วิชาในการพัฒนานักศึกษา 5) บูรณาการการจัดกิจกรรมนักศึกษาเข้ากับการเรียนการสอน และเน้น การฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ 6) ควร มีนักกิจการนักศึกษาปฏิบัติงานโดยตรงเพื่อทำ หน้าที่บริการนักศึกษาได้เต็มเวลา 7) มีการประเมินผลและติดตามผลการทำงานอย่างจริงจัง และนำ ผลการประเมินมาปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถในการจัดการของนักศึกษาเห็นว่า นักศึกษา ยังไม่ค่อยมีความรู้ความสามารถในการจัดการ แต่ถ้าเปรียบเทียบระหว่างผู้นำนักศึกษากับนักศึกษา ทั่วไป จะเห็นว่า ผู้นำนักศึกษามีความสามารถในการจัดการได้ดีกว่า สำหรับแนวทางในการส่งเสริม ให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ โดยใช้งานกิจการนักศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนา อธิการบดีเห็นว่าควรฝึกนักศึกษาให้มีทักษะในการทำกิจกรรมด้วยตนเองมากขึ้น เน้นให้นักศึกษา เห็นความสำคัญของการปฏิบัติจริง และทำงานด้วยความคิดสร้างสรรค์ ฝึกการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นต้น สำหรับการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศนั้น ควร ดำเนินการดังนี้ 1) จัดสรรงบประมาณในการสรรหาเครื่องมือสารสนเทศอย่างเพียงพอ 2) จัดอบรม เพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษา 3) กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต โดยเน้นความสามารถ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) จัดสถานที่และแหล่งให้เรียนรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) กระตุ้น ให้นักศึกษามีทักษะในด้านเทคโนโลยีเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักศึกษา การพัฒนาเรื่องสภาพแวดล้อมกายภาพของสถาบันเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนและการทำกิจกรรมของนักศึกษา

ส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติดังนี้ 1) กำหนดนโยบายในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อมและภูมิทัศน์ 2) จัดสรรทรัพยากรเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อม 3) ให้บริการด้านสถานที่ในการทำงานและการจัดกิจกรรม

1.2 การสัมภาษณ์รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาสรุปได้ว่า

สำนักกิจการนักศึกษา ได้กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ของงานกิจการนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน โดยให้เปิดโอกาสให้บุคลากร อาจารย์และนักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญาของสำนักกิจการนักศึกษา และการเผยแพร่โดยวิธีต่างๆ ในด้านผลการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่ผ่านมามีบรรลุผลอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจใกล้เคียงกันในภาพรวมของงานทั้ง 3 ด้าน คือ งานส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา งานบริการและสวัสดิการ และงานกิจกรรมนักศึกษา การพัฒนางานกิจการนักศึกษาในอนาคตควรปรับปรุงงานในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) สร้างจิตสำนึกในการทำงานของทีมงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง 2) ควรเน้นการพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา 3) จัดโครงสร้างการบริหารกิจการนักศึกษาให้เป็นระบบและได้มาตรฐาน 4) ปรับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา 5) สร้างระบบเครือข่ายการพัฒนาของงานกิจการนักศึกษา

นโยบายและแนวทางในการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการดำเนินการโดย 1) เน้นให้นักศึกษาฝึกการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองมากขึ้น 2) ปรับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนานักศึกษา 3) บูรณาการการเรียนการสอนเข้ากับการจัดกิจกรรมนักศึกษา 4) ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม

การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ให้เอื้ออำนวยความสะดวกในการบริการและจัดกิจกรรมนักศึกษานั้น สถาบันทุกสถาบันให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดภูมิสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาในการทำกิจกรรม แต่อาจมีปัญหาในเรื่องของสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่อยู่บ้างตามข้อจำกัดของแต่ละสถาบัน

2. สรุปผลการวิเคราะห์เอกสารรายงานการประเมินตนเองของสำนักกิจการนักศึกษาในสถาบันราชภัฏ 8 แห่ง ได้แก่ สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา สถาบันราชภัฏเพชรบุรี สถาบันราชภัฏสงขลา สถาบันราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ และสถาบันราชภัฏเลย ตามองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2545 ใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบด้าน ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์และแผนงาน องค์ประกอบด้านการพัฒนานักศึกษา องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ องค์ประกอบด้านการเงินและงบประมาณ และองค์ประกอบด้านการประกันคุณภาพ พบว่า องค์ประกอบด้านการพัฒนานักศึกษา ในตัวชี้วัดด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.50$) และองค์ประกอบด้านการบริหารจัดการในตัวชี้วัดด้านการติดตามและประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 3.12$)

3. ความคิดเห็นของอาจารย์ ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา และ ผู้นำนักศึกษาที่มีต่อผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี

3.1 ความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจการนักศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านพัฒนานักศึกษา ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการให้บริการนักศึกษา และด้านสภาพแวดล้อม สรุปผลดังนี้

3.1.1 ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ พบว่า อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่า มีการดำเนินการเรื่องนี้อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}_1 = 3.59, \bar{x}_2 = 3.84$)

3.1.2 ด้านบริหารจัดการ พบว่าอาจารย์และผู้บริหารอาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่ามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับกิจการนักศึกษาได้ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.17, \bar{x}_2 = 3.30$) และเมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะทั้ง 6 ลักษณะ คือ นโยบายและแผนปฏิบัติงาน โครงสร้างและระบบองค์กร รูปแบบการบริหาร บุคลากรและการพัฒนา งบประมาณและทรัพยากร การประเมินผลและปรับปรุงคุณภาพปฏิบัติได้ออยู่ในระดับปานกลาง 5 ลักษณะ ยกเว้นรูปแบบการบริหารที่ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่าอยู่ในระดับมาก

3.1.3 ด้านพัฒนานักศึกษาพบว่า อาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่ามีการพัฒนานักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.19, \bar{x}_2 = 3.38$) และเมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะทั้ง 4 ลักษณะ คือ วินัยนักศึกษา การสร้างความร่วมมือพัฒนานักศึกษา การส่งเสริมและการเรียนรู้เชิงรุก และการสื่อสารให้นักศึกษาทราบถึงความคาดหวังสูง ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 3 ลักษณะ ยกเว้นการสื่อสารให้นักศึกษาทราบถึงความคาดหวังสูง ที่ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่าอยู่ในระดับมาก

3.1.4 ด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่าอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.28, \bar{x}_2 = 3.40$) และเมื่อพิจารณาแต่ละลักษณะทั้ง 5 ลักษณะ คือ ระเบียบข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติ อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา ประเภทของการจัดกิจกรรมนักศึกษา กิจกรรมชมรม/ชุมนุม และปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 4 ลักษณะ ยกเว้นประเภทของการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3.1.5 ด้านบริการนักศึกษาพบว่าอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.12, \bar{x}_2 = 3.28$) และเมื่อพิจารณาทั้ง 4 ลักษณะ คือ การให้คำปรึกษาและจัดหางาน การให้บริการและส่งเสริมสุขภาพอนามัย การให้บริการเงินกองทุนกู้ยืม และการให้สวัสดิการนักศึกษายู่ในระดับปานกลางทุกลักษณะ

3.1.6 ด้านสภาพแวดล้อมพบว่าอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษาเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}_1 = 3.21, \bar{x}_2 = 3.23$) เมื่อพิจารณาทั้ง 2 ลักษณะ คือ สภาพ

แวดล้อมของหน่วยงานกิจการนักศึกษาและสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 2 ลักษณะ

จะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดกิจการนักศึกษาโดยรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์กิจการศึกษามีค่าสูงกว่าทุกด้านและทุกลักษณะ

3.2 ความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษามีต่อการจัดกิจการนักศึกษา 6 ด้าน สรุปผลได้ดังนี้

3.2.1 ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ ผู้นำนักศึกษาเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$)

3.2.2 ด้านการบริหารจัดการพบว่า ผู้นำนักศึกษาเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.49$)

3.2.3 ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาพบว่า ผู้นำนักศึกษาเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.58$) แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายลักษณะพบว่าปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับมาก

3.3.4 ด้านบริการนักศึกษาพบว่าผู้นำนักศึกษาเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายลักษณะพบว่าอยู่ในลักษณะปานกลางทุกลักษณะเช่นเดียวกัน

3.2.5 ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพพบว่าผู้นำนักศึกษาเห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายลักษณะพบว่าอยู่ในลักษณะปานกลางทุกลักษณะเช่นเดียวกัน

3.3 พิจารณาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์กิจการศึกษากับผู้นำนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจการนักศึกษาพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน โดยค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้นำนักศึกษาจะสูงกว่าผู้บริหาร/อาจารย์กิจการศึกษาในทุกด้าน ยกเว้นด้าน ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์

3.4 ข้อเสนอแนะของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจการนักศึกษาที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้านมีดังนี้ 1) ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ คือ ประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาทราบและกำหนดเป็นแนวทางในการจัดกิจการนักศึกษา ($n = 48$) 2) ด้านการบริหารจัดการ คือนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม ($n = 46$) 3) ด้านการพัฒนาการศึกษา คือ เน้นการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้มากขึ้น ทั้งในระดับสถาบัน คณะและโปรแกรมวิชา ($n = 85$) 4) ด้านกิจกรรมนักศึกษา คือ ควรมีกิจกรรมทางวิชาการให้มากขึ้น ($n = 58$) 5) ด้านบริการนักศึกษา คือ เพิ่มความสะดวกในการให้บริการต่างๆ ($n = 42$) 6) ด้านสภาพแวดล้อมคือ มีสถานที่ให้นักศึกษาทำงานร่วมกันอย่างเพียงพอ ($n = 42$)

3.5 ข้อเสนอแนะของผู้นำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่มีความถี่สูงสุดในแต่ละด้านมีดังนี้ 1) ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ คือ การปลูกฝังให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของงานกิจกรรมนักศึกษา (n = 33) 2) ด้านการบริหารจัดการ คือ ควรปรับปรุงด้านการประชาสัมพันธ์ (n = 29) 3) ด้านการพัฒนา นักศึกษา คือ ควรจัดกิจกรรมยกย่องนักศึกษาที่ทำดี กิจกรรมเด่น (n = 31) 4) ด้านกิจกรรมนักศึกษา คือ ต้องสร้างจิตสำนึก ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษา (n = 46) 5) ด้านบริการนักศึกษา คือ ควรจัดให้มีการตรวจสุขภาพ (n = 39) 6) ด้านสภาพแวดล้อม คือ ควรปรับปรุงพัฒนาบริเวณให้ร่มรื่น สวยงาม (n = 30)

ตอนที่ 3 กลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

จากการจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2547 ณ ห้องประชุมนานาชาติ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งได้ประชุมกำหนดกลยุทธ์ โดยพิจารณาจากร่างกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ ได้กลยุทธ์การพัฒนากิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา หลังจากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และได้นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ ในที่สุดผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามข้อคิดเห็นต่างๆ จนได้กลยุทธ์การจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษาที่เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ ดังต่อไปนี้

1. กลยุทธ์หลัก : ด้านการพัฒนา นักศึกษา ประกอบด้วยกลยุทธ์รดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ขยายเป้าหมายการพัฒนา นักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา (S1,S2, O1,O2), (W7, O2)

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบบริหารและกลไกด้านกิจกรรมนักศึกษา ให้สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (S3, O3, O4), (S6, O5, O6), (W12, W13, W14, W15, T13, T14)

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาโปรแกรมการพัฒนา นักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ (S7, S8, O2, O9), (S11, S12, T3, T4)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบบริหารจัดการ โดยปรับเปลี่ยนระบบการปฏิบัติงานมาใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการให้มากขึ้น (S9, S10, T1, T2), (W4, O12, O13), (W8, T9), (W16, W17, T9, T15)

กลยุทธ์ที่ 5 เสริมสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในสถาบันให้เข้มแข็ง (S14, T7), (W9, W10, T2, T10)

กลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาด้านวินัยและกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อส่งเสริมการจัดการ (S15,T8)
(W5, W6, O4, O14)

2. กลยุทธ์หลัก: ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา ประกอบด้วยกลยุทธ์รองดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบกิจกรรมองค์การนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา (S4, S5, O7, O8)

กลยุทธ์ที่ 2 ปรับกระบวนการทัศน์อาจารย์และพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา (S13, T5, T6), (W9, W10, T2, T10),(W16, W17, T9, T15)

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาลักษณะการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา (W2, W3, O10, O11), (W5, W6, O4, O14)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนากิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุมให้หลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา (S4, S5, O7, O8), (S7, S8, O2, O9), (W2, W3, O10, O11)

3. กลยุทธ์หลัก: การให้บริการนักศึกษา ประกอบด้วยกลยุทธ์รองดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาแผนงาน นโยบายในการให้บริการนักศึกษา (S1, S2, O1, O2)

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการให้คำปรึกษา แนะนำการศึกษาต่อและการจัดหางานเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา (W12, W13, W14, W15, T13, T14)

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา (W5, W6, O4, O14)

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบการให้บริการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา (W12,W13, W14, W15, T13,T14), (W18, T2)

4. กลยุทธ์หลัก: ด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยกลยุทธ์รองดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา (W1, O7, O8), (W4, O12, O13)

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา (W12, W13, W14, W15, T12, T13)

กลยุทธ์ที่ 3 สรรหาแบบอย่างที่ดีของสถาบันเพื่อการส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา (S11, S12, T3, T4), (S15, T8)

การอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การจัดการนักศึกษานักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ดังได้สรุปผลการวิจัยไว้ในตอนต้นนั้น มีประเด็นสำคัญๆ นำมาอภิปราย ได้ดังนี้

เนื่องจากกลยุทธ์และกลวิธีที่ได้จากงานวิจัย ได้ผ่านกระบวนการวิเคราะห์และสังเคราะห์จากผู้วิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิ และได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ผลที่ได้จากการดำเนินการประกอบด้วยกลยุทธ์หลัก 4 ด้านคือ กลยุทธ์ด้านการพัฒนานักศึกษา กลยุทธ์ด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษา กลยุทธ์ด้านการให้บริการนักศึกษา และกลยุทธ์ด้านสภาพแวดล้อม ในแต่ละกลยุทธ์หลักประกอบด้วยกลยุทธ์รองและกลวิธีต่างๆ เพื่อพัฒนาการจัดการนักศึกษานักศึกษาของสถาบันราชภัฏในการส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา การอภิปรายในส่วนนี้จึงมุ่งถึงประโยชน์ ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ของแต่ละกลยุทธ์ในแต่ละด้านดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1: การพัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ เป็นกลยุทธ์ที่จะดำเนินการพัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 6 กลยุทธ์ อภิปรายได้ดังนี้

1.1 กลยุทธ์รอง: ขยายเป้าหมายการพัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ

กลยุทธ์ดังกล่าวกำหนดจากจุดแข็งซึ่งสถาบันส่วนใหญ่ได้มีการกำหนด นโยบาย แผนงานและโครงการในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาและกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตไว้แล้ว ทำให้เป้าหมายในการพัฒนานักศึกษาชัดเจน แต่สถาบันส่วนใหญ่ยังไม่ได้กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะการจัดการไว้ตามบทบัญญัติพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และคุณลักษณะของบัณฑิตตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 9 (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544) กลยุทธ์กำหนดกลวิธีต่างๆ ได้แก่ ระบุเป้าหมายและนโยบายด้านการพัฒนาทักษะการจัดการให้ชัดเจนในแผนงานกิจกรรมนักศึกษา เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีแผนปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับเป้าหมาย โดยกำหนดให้การมีทักษะการจัดการเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตเพิ่มเติมจากเป้าหมายเดิม เนื่องจากการที่ต้องส่งเสริมเรื่องใดก็ตาม จำเป็นต้องกำหนดไว้ให้ชัดเจนในปรัชญา เป้าหมายและนโยบาย เพราะการกำหนดเป้าหมายเป็นเสมือนตัวชี้้นำในการจัดกิจกรรมให้ดำเนินไปในทางที่ชัดเจน การกำหนดเป้าหมายเป็นการกำหนดสภาพในอนาคตที่องค์การมุ่งหวังและพยายามจะให้บรรลุถึงสิ่งที่ได้มุ่งหวังไว้ (ธงชัย สันติวงษ์, 2533) นอกจากนี้เป้าหมายยังเป็นตัวกำหนดวิธีการและโครงการรวมทั้งงบประมาณที่จะได้รับจัดสรร เพื่อนำไปจัดการให้เกิดทักษะการจัดการได้ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการประชาสัมพันธ์เป้าหมายใหม่ที่ขยายขึ้นให้ทั่วถึงด้วย เพราะพบว่าสภาพปัจจุบัน การประชาสัมพันธ์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ของการปฏิบัติกิจการนัก

ศึกษาเป็นจุดอ่อนอยู่ (W11) กลวิธีต่อไปคือให้หน่วยงานและคณะจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายและนโยบายที่มุ่งเน้นด้านการจัดการ กลวิธีจัดการอบรมให้ความรู้เรื่องทักษะการจัดการแก่นักศึกษาทุกชั้นปี ซึ่งจะเป็นขยายและเตรียมพื้นฐานด้านการจัดการให้นักศึกษามากขึ้นและกำหนดการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนโครงการที่พัฒนาทักษะการจัดการ ทั้งนี้โดยเดิมอาจจะจัดให้เฉพาะนักศึกษาในปีสุดท้าย หลังจากนั้นอาจจะเริ่มได้ตั้งแต่ นักศึกษาที่เข้ามา ควรอบรมในเรื่อง การบริหารเวลา การวางแผนกลยุทธ์ในการเรียนให้ประสบผลสำเร็จ ทั้งนี้ต้องจัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนานักศึกษาด้านทักษะการจัดการขึ้น และเพื่อประกันคุณภาพด้านนี้ควรมีการกำหนดวิธีในการประเมินคุณภาพหรือคุณลักษณะด้านทักษะการจัดการของนักศึกษาอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง วัดได้ ประเมินได้ ด้วยวิธีกำหนดดัชนีชี้วัดที่ชัดเจนในด้านทักษะการจัดการ ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนา นักศึกษาด้านทักษะการจัดการบรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งกลยุทธ์การขยายเป้าหมายการพัฒนา นักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการนี้ สามารถใช้ได้เป็นอย่างดีเพราะจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่าผู้บริหารให้ความสำคัญกับกิจการนักศึกษามาก (O7)

1.2 กลยุทธ์รอง: พัฒนาระบบบริหารและกลไกด้านกิจการนักศึกษาให้สามารถตอบสนอง ปัญหาและความต้องการพัฒนาตนเองของนักศึกษาโดยองค์รวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นกลยุทธ์ที่เป็นกลไกที่สำคัญในการส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งเกี่ยวข้องกับ นโยบายและแผนปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เป็นสิ่งที่สถาบันต้องให้ความสำคัญมาก สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจการนักศึกษา ในประเด็นการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมไว้สูงสุด (n=46) สำหรับการปรับปรุงโครงสร้างขององค์กร ซึ่งจะต้องใช้โอกาสที่สถาบันราชภัฏจะเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัย ปรับโครงสร้างการบริหารงานให้มีความเหมาะสมกับภารกิจและการเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นนิติบุคคล และควรกำหนดบทบาทหน้าที่ในทุกระดับให้มีความชัดเจน โดยเฉพาะในระดับคณะซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะประสานกับ โปรแกรมวิชาในการพัฒนานักศึกษาด้านทักษะการจัดการ ซึ่งในปัจจุบันยังต้องอาศัยความร่วมมือจากโปรแกรมวิชาอย่างมาก และที่เป็นส่วนสำคัญของระบบคือการประเมินผลและปรับปรุงคุณภาพซึ่งจากเอกสารรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสำนักกิจการนักศึกษาชี้ว่าเป็นจุดอ่อนคือ การขาดการประเมินผลที่เป็นระบบและนำผลการประเมินมาปรับปรุงคุณภาพ(W17) ดังนั้นกลยุทธ์การพัฒนาระบบบริหารจัดการจึงเริ่มจากกลวิธีกระตุ้นให้หน่วยงานและบุคลากรตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนานักศึกษา ถือเป็นจุดเริ่มต้นเพราะการเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะการจัดการ จะทำให้มีการจัด ปรับปรุงปรับเปลี่ยนระบบให้รองรับการส่งเสริมทักษะการจัดการ และเมื่อเห็นความสำคัญแล้วการจัดระบบบริหารจัดการควรใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วม เกิดความเข้าใจที่ตรงกันและทุกฝ่ายร่วมยึดมั่นในการดำเนินงานสู่เป้าหมายของการพัฒนาทักษะการจัดการ

ของนักศึกษา จึงต้องใช้เทคนิควิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาเพื่อให้มีอุดมการณ์ในการพัฒนา นักศึกษาร่วมกัน การปรับปรุงระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ กลวิธีนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการจึงเป็นเรื่องที่จำเป็น โดยเฉพาะการนำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการกิจการนักศึกษา ดังที่ จิรวัดน์ วีรังกร (2545) ที่กล่าวว่า “ในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกิจการนักศึกษาเพื่อเป็นฐานสำหรับนำมาใช้ในเชิงการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์และแนวทางการดำเนินการ เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์และกลยุทธ์ในการดำเนินงานกิจการนักศึกษา จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย” ซึ่งสำนักกิจการนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมในเรื่องนี้จึงต้องนำกลวิธีต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วเข้ามาใช้ในงานกิจการนักศึกษา เพื่อควบคุมกระบวนการทั้งระบบให้มีคุณภาพ (สภาสถาบันราชภัฏ, 2545)

1.3 กลยุทธ์รอง: พัฒนาโปรแกรมการพัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา กลยุทธ์นี้เกิดจากการวิเคราะห์จุดแข็งที่ว่าบุคลากรมีความมุ่งมั่น และอาจารย์รุ่นใหม่เข้ามาช่วยงานกิจการศึกษามากขึ้น และผู้นำนักศึกษาเห็นว่าตนเองมีทักษะการจัดการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$) แต่ก็มีอุปสรรคทางด้านภาระการสอนของอาจารย์มีมากจนไม่สามารถปฏิบัติภารกิจอื่น นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรม จึงต้องหาวิธีการในการจัดโปรแกรมเพื่อพัฒนานักศึกษาที่เน้นการสร้างความร่วมมือระหว่างฝ่ายกิจการนักศึกษาและฝ่ายวิชาการ ซึ่งในเรื่องนี้ ธิดารัตน์ บุญนุช (2543) กล่าวว่า ความสำเร็จในการพัฒนากิจการศึกษาด้านหนึ่งขึ้นอยู่กับการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน ให้กิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร และกิจกรรมนักศึกษาที่เอื้อประโยชน์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน สถาบันการศึกษาทำได้โดยจัดโปรแกรมการเรียนการสอนแบบร่วมประโยชน์ และสอดคล้องกับการวิจัยของเคซาร์ (Cezar, 2003) ที่ได้ศึกษากลยุทธ์ความร่วมมือระหว่างงานวิชาการและงานกิจการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความสำเร็จในการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยกับการบูรณาการหรือหรือสร้างความร่วมมือระหว่างงานวิชาการและงานกิจการนักศึกษา โดยเห็นว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดที่ทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานและขจัดความขัดแย้งในเรื่องต่างๆ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานกิจการนักศึกษาสำหรับสถาบันการศึกษาในอเมริกา (Council for the Advancement of Standard for student Service) มีเกณฑ์ทั้งหมด 13 ข้อ โดยเกณฑ์ข้อ 2 คือ ต้องมีโปรแกรมการพัฒนานักศึกษา โดยจะต้องจัดทำโปรแกรมพัฒนานักศึกษาในรูปแบบต่างๆ เพื่อพัฒนานักศึกษาในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเพื่อให้กลยุทธ์ด้านนี้มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ สถาบันราชภัฏต้องจัดกลวิธีต่างๆ สนับสนุนโปรแกรมพัฒนานักศึกษาดังกล่าว ซึ่งได้แก่ **เปิดโอกาสให้นักศึกษาจัดโครงการพัฒนานักศึกษาด้วยตนเอง** ซึ่งนับเป็นการเสริมสร้างทักษะการจัดการแก่นักศึกษาโดยตรง โดยสถาบันราชภัฏจัดงบประมาณสนับสนุนตามความเหมาะสม **ส่งเสริมให้นักศึกษามีการปฏิบัติจริง และเรียนรู้การทำงานในเชิงสร้างสรรค์** กลวิธีดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับ

อุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ที่กำหนดมาตรฐานคุณภาพของบัณฑิตหรือคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ว่า ต้องมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาตนเองและความเป็นเลิศในวิชาชีพของตนและต้องมีทักษะในการจัดการ สามารถปฏิบัติงานด้วยตนเองโดยอิสระและปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักปฏิบัติงานที่ดีสำหรับกิจการนักศึกษาของบริมลิง (Brimling, 2002) ซึ่งสรุปได้ว่า ต้องมีการส่งเสริมให้มีความกระตือรือร้นหรือใฝ่เรียนรู้โดยวิธีการที่เหมาะสม เช่น จัดตั้งกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการเรียนรู้ร่วมกัน เป็นต้น นอกจากนี้ต้องมีกลวิธีส่งเสริมการทำวิจัยเพื่อพัฒนางานกิจการนักศึกษา ทั้งนี้เพราะจากผลสรุปชี้ว่า ยังมีการทำวิจัยทางด้านกิจการศึกษาน้อย ($\bar{x} = 2.72$) และการจัดกิจกรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการ(ข้อเสนอแนะจากอาจารย์และ ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา $n = 40$) การทำวิจัยจะทำให้ทราบถึงความต้องการของนักศึกษาในด้านต่างๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์มากในการจัดโครงการพัฒนานักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ โดยให้อาจารย์และนักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนา เช่น การเก็บรวบรวมข้อมูล การเข้าร่วมในการทดลอง เพื่อให้นักศึกษาจะได้เรียนรู้ทั้งแนวคิดการจัดการและความสามารถในการวิจัยด้วย ซึ่งธิดารัตน์ บุญนุช (2543) ได้กล่าวว่า การวิจัยช่วยให้ได้ความรู้และแนวทางใหม่ในการพัฒนานักศึกษา นอกจากนี้ วันเพ็ญ บุญยีน (2540) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนางานกิจการศึกษานักศึกษาจากผลการประชุมผู้บริหารระดับสูงฝ่ายวิชาการและฝ่ายกิจการนักศึกษาเมื่อวันที่ 18 – 20 เมษายน 2536 ว่า ควรมีการวิจัยประเมินผลงบประมาณของรัฐเพื่อให้สามารถนำข้อมูลการวิจัยมาพัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษา นอกจากนี้การจัดโปรแกรมพัฒนา นักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการอาจทำได้โดย จัดโครงการฝึกอบรมการเสริมสร้างภาวะผู้นำให้กับผู้นำนักศึกษาและนักศึกษาทุกคน จัดโครงการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา ด้านความฉลาดทางอารมณ์ ทักษะทางสังคม และด้านสุขภาพกาย กลวิธีจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการที่เน้นการทำงานเป็นทีม และการเสียดสี ทำประโยชน์เพื่อสังคม และส่วนรวม เพื่อให้ให้นักศึกษามีจิตใจเป็นสาธารณะอันจะทำให้มีความเข้าใจ เห็นใจผู้อื่น จัดอบรมทักษะการใช้และจัดการเทคโนโลยีการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในส่วนของคณะหรือโปรแกรมเพื่อให้มีความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี จัดอบรมปฏิบัติการด้านการฝึกสมาธิเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดความตระหนักในตนเองและการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวด 4 มาตรา 26 ที่ว่า ให้สถานศึกษาจัดประเมินผู้เรียน โดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม ดังนั้นจึงควรกำหนดให้มีการประเมินผลการพัฒนาทักษะด้านการจัดการในใบรายงานผลการศึกษา

1.4 กลยุทธ์รอง : ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้มแข็ง กลยุทธ์นี้มาจากจุดแข็งคือความร่วมมือระหว่างสถาบันราชภัฏต่างๆ ในการดำเนินงานกิจการศึกษาร่วมกันมี

มาก แต่มีอุปสรรคคือเมื่อเป็นมหาวิทยาลัย ความร่วมมือระหว่างกลุ่มราชภัฏจะลดลง จึงอาจขาดเครือข่ายในการพัฒนานักศึกษาร่วมกัน จึงทำให้สถาบันราชภัฏแต่ละแห่งจะต้องสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายใน เช่น คณะ สำนักส่งเสริมวิชาการ ให้เข้มแข็ง โดยสำนักกิจการนักศึกษาอาจจะเป็นผู้ประสานและเป็นแกนหลัก ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกระจายงานและงบประมาณไปให้คณะอย่างเหมาะสม โดยกำหนดภารกิจและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานคณะให้ชัดเจน เพื่อที่จะได้ไม่เกิดความซ้ำซ้อนและความยุ่งยากในการดำเนินงาน และควรกระจายงบประมาณไปให้บริหารจัดการด้วย ในการสร้างความร่วมมือจึงต้องมีการประชุม จัดทำแผนปฏิบัติการและพัฒนาบุคลากรร่วมกันเพื่อให้การพัฒนานักศึกษาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

1.5 กลยุทธ์รอง : พัฒนาระบบบริหารจัดการ โดยปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานมาใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการให้มากขึ้น กลยุทธ์นี้มาจากการที่ยังมีการนำระบบสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารจัดการและการบริการด้านกิจการศึกษาน้อยแต่มีโอกาที่ปัจจุบันเทคโนโลยีมีราคาถูกลงแต่มีคุณภาพสูง ทำให้การลงทุนนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารงานมีมากขึ้น และความเจริญทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำให้นักศึกษาต้องปรับตัวและปรับปรุงบุคลิกภาพต่างๆ ให้ก้าวทันกระแสโลกาภิวัตน์ กลวิธีจึงจัดทำฐานข้อมูลลักษณะนิสัยนักศึกษาของสถาบัน โดยเฉพาะการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลลักษณะนิสัยนักศึกษาของสถาบันเพื่อนำมาวิเคราะห์ในภาพรวมอันจะเป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการ โดยเฉพาะในการกำหนดนโยบายในด้านการพัฒนานิสิตนักศึกษา และการให้บริการ ดังที่ จิรวัดน์ วีรังกร (2545) ที่กล่าวว่า “ในการพัฒนาฐานข้อมูลด้านกิจการนักศึกษาเพื่อเป็นฐานสำหรับนำมาใช้ในเชิงการกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์และแนวทางการดำเนินการ เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์และกลยุทธ์ในการดำเนินงานกิจการนักศึกษา จำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วย” ซึ่งสำนักกิจการนักศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมในเรื่องนี้จึงต้องนำกลวิธีต่างๆ ที่กล่าวมาแล้วเข้ามาใช้ในงานกิจการนักศึกษา เพื่อควบคุมกระบวนการทั้งระบบให้มีคุณภาพ (สภาสถาบันราชภัฏ, 2545) นอกจากนั้น การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี โดยจัดอบรมทักษะการใช้และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องก็เป็นสิ่งสำคัญมาก เพราะจะช่วยให้การปฏิบัติงานในส่วนของกิจการนักศึกษา ที่เกี่ยวกับการบริการนักศึกษาทำได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น และสามารถใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนซึ่งจะเป็นตัวอย่างให้นักศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น

1.6 กลยุทธ์รอง: พัฒนาด้านวินัยและกฎระเบียบข้อบังคับเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา โดยกลยุทธ์นี้มาจากจุดแข็งที่ว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความประพฤติเรียบร้อยจึงง่ายต่อการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมและการพัฒนาบุคลิกภาพ (SAR) โดยอาจารย์ ผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษามีความเห็นต่อการดำเนินงานเกี่ยวกับวินัยนักศึกษาอยู่ในระดับที่ปานกลาง ($\bar{x} = 3.41$)

แต่มีอุปสรรคคือนักศึกษาส่วนใหญ่จะยากจนและขาดความกระตือรือร้นจึงกระทบต่อการเข้าร่วมกิจกรรมและการพัฒนาด้านการจัดการของนักศึกษา (จากข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาพบว่า รายได้เฉลี่ยของบิดา มารดาต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือนมากถึงร้อยละ 64.17) สถาบันจึงควรให้ความสำคัญกับกลยุทธ์ในด้านนี้เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีวินัยในตนเอง เพราะถ้านักศึกษามีวินัยในตนเองก็จะสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยการปฏิบัติตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัยและสังคม สอดคล้องกับจุดประสงค์ของงานวิทยานิพนธ์นักศึกษา (ทบทวนมหาวิทยาลัย, 2541) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 7 ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกเกี่ยวกับการรักษาและส่งเสริมสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมายเป็นต้น ทั้งนี้เพราะภารกิจของงานกิจการนักศึกษาย่างหนึ่งคือ ด้านควบคุม ได้แก่ การดูแลเรื่องระเบียบวินัย รับผิดชอบในชีวิตและความเป็นอยู่ของนักศึกษาขณะศึกษาในสถาบัน (Knowles, 1978 and Tripp, 1977) ซึ่งความสำเร็จในด้านวินัยและปกครองนี้คือ ความรับผิดชอบที่นักศึกษาจะสร้างวินัยในตนเอง (Armacost, 1970; อ้างถึงใน จุไร ชุมรุม, 2538) โดยกิจกรรมที่แต่ละสถาบันควรทำนอกจากการจัดประชุมชี้แจงนักศึกษาในแต่ละชั้นปีเพื่อให้ทราบและขอความร่วมมือในการปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบันแล้ว สถาบันควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดหรือปรับปรุงระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับนักศึกษา ซึ่งผู้นำนักศึกษายังเห็นว่าการปฏิบัติปานกลาง ($\bar{x} = 3.38$) ซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาได้คำนึงถึงสิทธิและหน้าที่ โดยเฉพาะในเรื่องของการแต่งกายซึ่งมักเป็นความต้องการของนักศึกษาที่ต้องการแต่งกายทันสมัย แต่อาจจะไม่เหมาะสมในความคิดของอาจารย์ การให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบวินัยที่จะใช้ในสถาบัน และให้มีการควบคุม ดูแล กันเองในเรื่องของการแต่งกายก็จะเป็นการฝึกการบริหารปกครองกันเองได้ นอกจากนั้นการพัฒนาด้านวินัย โดยเฉพาะเรื่องการบริหารเวลา เป็นคุณลักษณะที่สถาบันต้องเร่งพัฒนาเพราะอาจารย์มีความเห็นว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ยังบริหารเวลาไม่ดี ($W13, \bar{x} = 2.78$) สำนักกิจการนักศึกษาจึงควรประสานกับคณะและโปรแกรมวิชาการร่วมมือพัฒนาวินัยในเรื่องการบริหารเวลา ส่วนการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ ทำได้โดยณรงค์ให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัย ข้อบังคับของสถาบัน เช่น จัดประกวดคำขวัญการแต่งกายดี การเคารพระเบียบวินัย และปฏิบัติตามข้อบังคับ และให้หน่วยงานต่างๆ บริการนักศึกษาเฉพาะที่แต่งกายถูกระเบียบ เป็นต้น การจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกและปรับกระบวนทัศน์นักศึกษาในด้านวินัยการขับขีและการปฏิบัติตามกฎจราจร การจัดระบบให้แรงจูงใจที่เป็นรูปธรรม เช่น รางวัล หรือประกาศเกียรติคุณ ทุนการศึกษา และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบโดยทั่วกัน เป็นการสร้างแบบอย่างที่ดีเพื่อเป็นตัวอย่างแก่นักศึกษา และเพื่อให้การพัฒนาด้านวินัย และกฎระเบียบ ข้อบังคับสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงต้องมีวิธีสร้างกลไกสู่การปฏิบัติ นั่นคือ กำหนดบทบาท โทษ ผู้ฝ่าฝืนวินัย และกฎข้อบังคับตามความเหมาะสม

กลยุทธ์หลักที่ 2: การจัดกิจกรรมนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ

กลยุทธ์หลักด้านการจัดกิจกรรมนักศึกษาประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 4 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์พัฒนาระบบกิจกรรมองค์กรนักศึกษา กลยุทธ์ปรับกระบวนการทัศน์และพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม กลยุทธ์พัฒนาการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา และกลยุทธ์พัฒนากิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุม ให้หลากหลายเพื่อให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งกลยุทธ์รองทั้ง 4 กลยุทธ์สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 กลยุทธ์รอง: พัฒนาระบบกิจกรรมองค์กรนักศึกษา กลยุทธ์นี้ เกิดจากการวิเคราะห์จุดแข็งพบว่า องค์กรนักศึกษาทุกภาคส่วนร่วมกันจัดกิจกรรม เป็นการประสานการทำงานร่วมกันทำให้มีความเข้มแข็งในการจัดกิจกรรม (S4) และสถาบันราชภัฏเป็นสถาบันเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มีศิษย์เก่ากระจายอยู่ทุกพื้นที่จึงง่ายที่จะขอความร่วมมือกับท้องถิ่นในการพัฒนานักศึกษา (O4,O5) จึงควรพัฒนาระบบกิจกรรมขององค์กรนักศึกษาทั้งในระดับสถาบันและระดับคณะ โดยส่งเสริมการสร้างเครือข่ายกิจกรรมนักศึกษาภายในและภายนอกสถาบัน ภายนอกสถาบันเป็นการสร้างเครือข่ายนักศึกษปัจจุบันและศิษย์เก่า ส่วนภายในสถาบันเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง ซึ่งจะขยายความร่วมมือในการจัดกิจกรรมขององค์กรนักศึกษาให้กว้างขวางขึ้น สอดคล้องกับหลักปฏิบัติที่ดีในการจัดกิจกรรมนักศึกษาที่ต้องมีพันธมิตรทางการศึกษามาจากหลายกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้เกิดความก้าวหน้าในการเรียนรู้ร่วมกันจากกลุ่มนักศึกษา คณะ หน่วยงานวิชาการ บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถาบัน (Blimling, 2002) ซึ่งจากการประสานงานกันในระดับคณะ ซึ่งเป็นหน่วยงานวิชาการ จะทำให้เกิดการส่งเสริมกิจกรรมเชิงบูรณาการระหว่างงานกิจการนักศึกษากับงานวิชาการที่เป็นกลวิธีสำคัญในการส่งเสริมทักษะการจัดการแก่นักศึกษา โดยส่งเสริมให้มีการศึกษาดูงานในสถาบันที่ประสบผลสำเร็จด้านการจัดกิจกรรมองค์กรนักศึกษา นอกจากนี้ควรจะมีการจัดทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ข้อมูลด้านกิจกรรมนักศึกษาเพื่อเป็นการฝึกทักษะการจัดการแก่นักศึกษาให้รู้จัก จัดเก็บและนำเสนอข้อมูลของตนเอง

2.2 กลยุทธ์รอง: ปรับกระบวนการทัศน์อาจารย์และพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรม เป็นผู้มีส่วนบทบาทสำคัญในการให้คำแนะนำให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาในการทำกิจกรรมของชมรม/ชุมนุมต่างๆ เนื่องจากจุดแข็งที่สถาบันมีอาจารย์ใหม่เข้ามาช่วยงานกิจการนักศึกษามากขึ้น (S13) มีจุดอ่อนที่อาจารย์ยังมีแนวคิดแยกส่วนระหว่างงานวิชาการกับงานกิจการนักศึกษา (W10) อาจารย์ยังขาดความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญกับกิจการนักศึกษาน้อย (T5) ในขณะที่คณะและโปรแกรมวิชายังขาดอาจารย์ที่มีความถนัดและใจรักงานกิจการนักศึกษา และอาจารย์ที่ช่วยงานกิจการนักศึกษามีอายุค่อนข้างมาก (T6) จึงจำเป็นที่ผู้บริหารต้องสร้างความเข้าใจกับอาจารย์เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ให้เห็นความสำคัญของกิจการนักศึกษา โดยอาจารย์ควรเรียนรู้สภาพการณ์แห่งการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยเพื่อทำความเข้าใจกับผู้เรียนในยุคข้อมูลข่าวสาร อาจารย์ต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยให้ความสำคัญต่อการ

พัฒนาผู้เรียนในทุกๆด้าน และรูปแบบการสอนของอาจารย์ต้องปรับเปลี่ยนจากการมุ่งเน้นเนื้อหาไปสู่การให้ความรู้คุณธรรม และปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและการวัดผลให้เหมาะสม โดยอาจจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) อาจารย์เพื่อสร้างความร่วมมือและความเข้าใจไปพร้อมกับการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา โดยปรับปรุงระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและกำหนดเป็นภาระงานที่เหมาะสมซึ่งจะเป็นการร่วมประโยชน์ให้แก่อาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากการเป็นที่ปรึกษากิจกรรมาเป็นงานที่ต้องมีความเสียสละ อุทิศเวลา แต่การเห็นความสำคัญหรือให้การยอมรับจากประชาคมมีน้อย จึงต้องกำหนดภาระงานให้เหมาะสมเพื่อเป็นการจูงใจและให้ความสำคัญจากสถาบัน จะทำให้ได้อาจารย์ที่ปรึกษาที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับเงื่อนไขความสำเร็จของการพัฒนากิจกรรมนักศึกษาในประเด็นของการร่วมประโยชน์ ที่ชี้ว่าการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาเป็นหน้าที่ทุกๆ คนในสถาบัน การที่จะให้ทุกคนยินดีร่วมมือโดยพร้อมเพรียงกันนั้น เขาเหล่านั้นจะต้องร่วมประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรมพัฒนาจึงจะประสบผลสำเร็จ (ธิดารัตน์ บุญนุช, 2543) ซึ่งเมื่อกำหนดเกณฑ์ภาระงานได้เหมาะสมแล้วก็ต้องส่งเสริมความรู้ความสามารถให้กับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยใช้วิธีการส่งเสริมความรู้ความสามารถด้านทักษะการจัดการแก่อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา และกระตุ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจกรรม อาจารย์ที่ปรึกษาประจำหมู่เรียน ให้เห็นความสำคัญและส่งเสริมการฝึกปฏิบัติให้นักศึกษามีทักษะการจัดการ ด้วยการจัดอบรมและสัมมนาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา ธรรมชาติและงานกิจการนักศึกษาเป็นต้น ซึ่งเป็นการพัฒนาความรู้ความสามารถของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม เพราะอาจารย์ต้องมีความรู้และเห็นความสำคัญ มีเจตคติที่ดีก่อน จึงจะไปถ่ายทอดหรือส่งเสริมผู้อื่น สอดคล้องกับคุณลักษณะของอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษาในด้านเจตคติ ได้แก่ความเต็มใจในการเข้ามาทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา ความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมนักศึกษาทำให้นักศึกษาพัฒนาความเป็นคนที่สมบูรณ์ และด้านทักษะการปฏิบัติงาน ได้แก่เป็นผู้รู้จักการบริหารเวลา ความสามารถในการชี้แนะนักศึกษา ความสามารถในการแนะนำให้คำปรึกษาแก่นักศึกษา (จิระวัฒน์ วีรังกร, 2539) ดังนั้นการพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการ

2.3 กลยุทธ์รอง: พัฒนาลักษณะการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนัก

ศึกษา

กลยุทธ์การพัฒนาลักษณะการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านการจัดการของนักศึกษา เป็นกลยุทธ์ที่มุ่งหลีกเลี่ยงจุดอ่อนที่การจัดกิจกรรมให้แก่ศึกษาไม่น่าสนใจทำให้นักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรม จึงต้องหารูปแบบการจัดกิจกรรมให้น่าสนใจและช่วยพัฒนาทักษะการจัดการโดยตรงให้นักศึกษาได้ปฏิบัติกิจกรรมที่จะช่วยฝึกฝนให้มีทักษะการจัดการ เพราะการจัดการต้องอาศัยการฝึกฝนจึงจะมีความชำนาญ (ทิสนา แคมมณี, 2543) ดังนั้นจึงต้องอาศัยกลวิธี การจัดกิจกรรมด้านเกมการจัดการ (Management Game) ซึ่งเป็นการทำกิจกรรมกลุ่มเพื่อสร้างประสบการณ์และพื้นฐานความรู้ให้มีทักษะการจัดการ เช่น ฝึกเรื่องของกระบวนการกลุ่ม (Group Discussion) ทำกิจ

กรรมกลุ่มคุณภาพ (Q C Circles) กิจกรรม 5 ส กลวิธีด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นโดยจัดกิจกรรมด้านการทำงานเป็นทีม (Team work) เพื่อฝึกให้นักศึกษาทำงานเป็นทีม และรู้จักการร่วมมือ (Co-Operation) และการสร้างคุณค่าร่วม (Share Value) จัดกิจกรรมโครงการเพื่อพัฒนาทักษะในการสื่อสาร การบริหารเวลา และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ จัดกิจกรรมด้านการฝึกแก้ปัญหาและตัดสินใจ (Problem – Solving and Decision Making) จัดกิจกรรมด้านมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation) เพื่อให้นักศึกษารู้จักหลักการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ มีน้ำใจต่อกัน นอกจากนี้ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับที่ 9 (พ.ศ. 2545 –2549)ได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาไว้ประการหนึ่งว่า สถาบันอุดมศึกษาต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีความเป็นผู้นำ มีจิตสำนึกแบบผู้ประกอบการ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2544)ซึ่งการจะเป็นผู้ประกอบการที่ดีนั้นต้องมีทักษะการจัดการ ดังนั้นกลวิธีจัดโครงการสหกิจกิจกรรม เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์ในวิชาชีพโดยตรงและเป็นช่องทางในการเตรียมงานอาชีพ สนับสนุนกระบวนการรับรู้ข้อมูลจากภายนอกอย่างถูกต้อง และส่งเสริมกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น กิจกรรมการเมือง และการทำกิจกรรมจะมีความหมายกับนักศึกษามากยิ่งขึ้น ถ้าได้มีการประสานงานกับฝ่ายวิชาการ เพื่อให้งานกิจการนักศึกษานับเป็นหน่วยคิดในบางรายวิชาที่สอดคล้อง เช่น รายวิชาที่ต้องใช้การฝึกปฏิบัติภาคสนาม รายวิชาที่ต้องการแสดงออก รายวิชาที่เน้นความเป็นผู้นำ รายวิชาที่เน้นการประสานงานเป็นต้น ซึ่งกิจกรรมที่กล่าวมานี้ ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมนอกห้องเรียน หรือกิจกรรมนอกหลักสูตร ที่ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการ ดังงานวิจัยของ วัลลภ สุวรรณดี (Vallop, 1995) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตรของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ประเด็น ความสำคัญของกิจกรรมนักศึกษาต่อนักศึกษา พบว่าปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมนอกหลักสูตร ได้แก่ การพัฒนาในด้านทักษะการจัดการ โอกาสสำหรับการได้งานทำ การพัฒนาความตั้งใจ การพัฒนาความสนใจ และการพัฒนาทักษะในการเป็นผู้นำ นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการบริหารงานด้านกิจกรรม นักศึกษาที่ว่า “งานกิจกรรมนักศึกษาต้องจัดให้มีกิจกรรมนอกการเรียนการสอนที่หลากหลายและเพิ่มเติมคุณภาพชีวิตนักศึกษาโดยสัมพันธ์กับวิชาการ เน้นกระบวนการให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้มากกว่าผลผลิต เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้ดี มีคุณธรรมและนำชุมชนพัฒนา” (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2540)

2.4 กลยุทธ์รอง: พัฒนากิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุม ให้มีความหลากหลายเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

กลยุทธ์พัฒนากิจกรรมด้านชมรม/ชุมนุม เป็นการใช้จ่ายแข็งที่ผู้บริหารและอาจารย์เห็นว่า นักศึกษามีทักษะการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นอยู่ในระดับดี องค์กรนักศึกษาทุกภาคได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมหลักทำให้มีความเข้มแข็ง (S4) องค์กรนักศึกษาทุกระดับมีความตั้งใจอย่างมากในการร่วม

จัดกิจกรรมต่างๆ (S5) และโอกาสคือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้ให้ความสำคัญกับผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในและนอกห้องเรียน (O9) และกิจกรรมที่จัดไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา (W2) ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นบางครั้ง (W3) ดังนั้นจึงต้องพัฒนาให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะการจัดการในด้านอื่นๆ โดยใช้กิจกรรมชมรม/ชุมนุมที่เป็นกิจกรรมที่นักศึกษาเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเอง และเน้นการเตรียมตัวที่จะเป็นผู้ที่ต้องออกไปประกอบอาชีพ นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาจุดอ่อนด้านการจัดการตนเองของนักศึกษา ซึ่งพบได้จากผลการสัมภาษณ์อธิการบดีสถาบันราชภัฏที่เห็นว่าทักษะการจัดการของนักศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจนัก โดยให้เหตุผลว่าอาจเกิดจากสภาพแวดล้อม และระบบการเรียนการสอนที่ยังไม่เน้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการมีทักษะการจัดการ และยังไม่ได้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะการจัดการอย่างจริงจัง กลวิธีจึงประกอบด้วย **หาต้นแบบกิจกรรมที่ดี (The Best Practice of Student Activity)** เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ในการทำกิจกรรมนักศึกษา เห็นแบบอย่างที่ดี ขณะเดียวกันส่งเสริมการสร้างมูลค่าของกิจกรรมที่นักศึกษาจัดทำ เช่น การจัดตั้งบริษัทจำลอง ซึ่งต้องใช้หลักการบริหารจัดการ การทำงานเป็นทีม ทำให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของการทำกิจกรรมชมรม/ชุมนุมว่าก่อให้เกิดอาชีพในอนาคต เป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนานักศึกษาสู่ผู้ประกอบการที่จะเป็นทางเลือกในการประกอบอาชีพในอนาคต กลวิธีการส่งเสริมให้นักศึกษาใช้หลักการบริหารจัดการ ในการเข้าร่วมกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม และพัฒนาให้มีคุณภาพสูงงานอาชีพ ให้รางวัลกิจกรรม ชมรม/ชุมนุมที่มีการจัดการดีเด่น เป็นการกระตุ้นให้ใช้หลักคุณภาพเข้ามาใช้ในการทำงาน ส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นคุณค่าและภูมิใจในตนเอง เช่น จัดกิจกรรมช่วยเหลือชุมชน กิจกรรมออกค่ายพัฒนา เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้นักศึกษาเห็นประโยชน์ส่วนรวม ทำให้มีจิตใจเป็นสาธารณะ และในการทำกิจกรรมของชมรม/ชุมนุม สถาบันควรส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยี จะทำให้เกิดทักษะในการใช้เทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น

กลยุทธ์หลักที่ 3: การให้บริการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 4 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์รองด้านพัฒนาแผนงานนโยบายในการบริการนักศึกษาโดยปรับเปลี่ยนการดำเนินงานจากเดิมที่มุ่งเน้นการให้บริการมาเป็นมุ่งเน้นการดำเนินงานในเชิงพัฒนานักศึกษา กลยุทธ์รองด้านพัฒนาระบบการให้คำปรึกษา การแนะแนวการศึกษาต่อและการจัดหางานเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ กลยุทธ์รองด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ และกลยุทธ์รองด้านการพัฒนาระบบการให้บริการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ผลของการจัดทำกลยุทธ์ต่างๆ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 กลยุทธ์รอง: พัฒนาแผนงาน นโยบายในการให้บริการนักศึกษา โดยปรับเปลี่ยนการดำเนินงานจากเดิมที่มุ่งเน้นการให้บริการมามุ่งเน้นการดำเนินงานในเชิงพัฒนานักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับริชาร์ดและเทมปลิน (Richard and Templin, 1994) ได้ทำการวิจัยพบว่ามหาวิทยาลัยที่

ต้องการพัฒนาระบบคุณภาพของงานบริการนักศึกษาเพื่อให้ผู้รับบริการได้รับความพอใจสูงสุด ควรมีองค์ประกอบพื้นฐาน 5 ประการคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร มีการฝึกอบรมในด้านคุณภาพ มีการกำหนดเป้าหมายที่มุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพทั่วทั้งองค์กรอย่างชัดเจน มีการรักษาคุณภาพของงานบริการนักศึกษา และการตระหนักถึงความสำคัญของนักศึกษา ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ากลยุทธ์รอง การพัฒนาแผนงาน นโยบายการบริการนักศึกษา เป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องตระหนักและปรับเปลี่ยนการดำเนินงานในองค์กรวม โดยเน้นถึงความสำคัญของนักศึกษาเป็นหลักนั่นคือมุ่งเน้นการดำเนินงานในเชิงพัฒนานักศึกษา กลยุทธ์รองนี้ประกอบด้วย 3 กลวิธีได้แก่ การกำหนดนโยบายและแผนงานด้านการให้บริการนักศึกษาโดยเน้นงานบริการที่มีอยู่เดิมปรับมาใช้แนวคิดการจัดบริการนักศึกษาเพื่อการพัฒนาและการเรียนรู้ ซึ่งตรงกับจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24 ที่ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ กำหนดให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ดังนั้นงานบริการนักศึกษาซึ่งเป็นภารกิจด้านหนึ่งของฝ่ายกิจการนักศึกษา ได้แก่ งานที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาส่วนตัว อาชีพ การศึกษา การเงิน ศาสนา การวางตัวบุคคล การทดสอบ บริการสุขภาพ เป็นต้น (Knowles, 1978 และ Tripp, 1977) จึงต้องจัดให้ตรงกับจุดมุ่งหมายและหลักการในการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กลวิธีการจัดสรรงบประมาณเกี่ยวกับโครงการการให้บริการนักศึกษาในด้านต่างๆ อย่างเหมาะสมและทั่วถึง เป็นกลวิธีสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาแผนงาน นโยบายในการพัฒนานักศึกษา ซึ่งกล่าวได้ว่างบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาไปสู่เป้าหมายตามที่สถาบันกำหนดไว้ ดังเช่น ลำเนาวิ จขจรศิลป์ (2538) กล่าวถึงปัจจัยด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการพัฒนานักศึกษาและเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการจัดการตามหลัก POSDCoRB ของกูลิคและเออร์วิค (Gulick and Urwick, 1937; Cited in Dale, 1967) ประกอบด้วย การวางแผน (P-Planing) การจัดองค์การ (O-Organizing) การจัดหาบุคคลเข้าทำงาน (S-Staffing) การสั่งการ (D-Directing) การประสานงาน (Co -Coordinating) การรายงาน (R-Reporting) และการงบประมาณ (B -Budgeting) นอกจากนี้ กลวิธีที่สำคัญอีก 2 วิธีคือ กลวิธีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้พัฒนางานสารสนเทศอย่างเหมาะสม และกลวิธีจัดทำฐานข้อมูลนักศึกษาในทุกคณะ ทุกชั้นปี เพื่อเป็นพื้นฐานในการให้บริการและจัดสวัสดิการต่าง ๆ เป็นกลวิธีที่สนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานบริการ กลวิธีดังกล่าวมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) หรือยุคเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology – IT) และสอดคล้องกับการวิจัยของ ไพรัตน์ จันทร์แก้ว (2540) ได้ศึกษาการดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น และได้ให้ข้อเสนอแนะในการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเก็บและเรียกใช้ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อช่วยแก้ปัญหา

ในการดำเนินงาน สถาบันราชภัฏเองมีโอกาสนำกลุ่มนักศึกษานี้ไปสู่ความสำเร็จได้เพราะปัจจุบันเทคโนโลยีมีราคาถูกลงแต่มีคุณภาพสูง ทำให้การลงทุนนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการบริหารงานมีมากขึ้น (O12)

3.2 กลยุทธ์รอง: พัฒนาระบบการให้คำปรึกษา การแนะแนวการศึกษาและการจัดหางาน เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา เป็นกลยุทธ์รองในการให้บริการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา เพื่อแก้ไขจุดอ่อนที่นักศึกษายังขาดการรู้จักตนเองและการปรับปรุงบุคลิกภาพ(W12) ขาดความรับผิดชอบในการเรียนและในตนเอง (W14) โดยผ่านระบบการให้คำปรึกษา การแนะแนวการศึกษาและการจัดหางาน ในลักษณะการจัดวางตัวบุคคลและการฝึกทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริการด้านจิตวิทยาแนะแนว กลวิธีที่ใช้ในกลยุทธ์รองนี้ประกอบด้วย 3 กลวิธีคือ จัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านแหล่งงาน แหล่งทุน สถานศึกษาต้องจัดให้กับนักศึกษาโดยประสานร่วมมือกับฝ่ายแนะแนวของสถาบัน จัดให้มีการให้บริการตอบปัญหาทางระบบออนไลน์ และกลวิธีจัดอบรมบุคลากรผู้ให้บริการให้คำปรึกษาให้มีความรู้ด้านทักษะบริการที่เน้นผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กู๊ด (Good, 1973) และเบิร์ดี (Birdie, 1976) ที่กล่าวว่า ความหมายของงานกิจการนักศึกษา คือ การให้บริการของสถาบันอุดมศึกษาทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคลในแง่ของการให้คำปรึกษา การบริการและสวัสดิการแก่นักศึกษา เช่น การแนะแนวการศึกษาและอาชีพ การจัดหางาน บริการหอพัก และการให้คำปรึกษาแก่องค์กรนักศึกษา โดยประยุกต์ความรู้และหลักการอุดมศึกษา รวมทั้งการผสมผสานด้านจิตวิทยาและสังคมวิทยา ส่วนสำเนาวิ ขจรศิลป์ (2538) ระบุว่างานกิจการนักศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้ให้การปรึกษา การแปลความหมายและให้ข้อเสนอแนะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแรงผลักดันทางด้านจิตวิทยา สังคมและวัฒนธรรม การจัดบริการดังกล่าวได้สอดคล้องกับปรัชญาของงานกิจการนักศึกษา ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) สรุปไว้ว่า ปรัชญาของงานกิจการนักศึกษาเพื่ออำนวยความสะดวกทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ซึ่งอาจอำนวยความสะดวกหลายรูปแบบ เช่น จัดให้มีห้องให้คำปรึกษา เป็นต้น การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าว อาจจัดเป็นกลุ่มหรือศูนย์ เพื่อพัฒนาระบบการให้คำปรึกษา แนะแนว และจัดหางานเพื่อพัฒนาทักษะต่างๆ ดังเช่น การจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสารแหล่งงาน แหล่งทุนให้กับนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ รวมทั้งใช้ระบบออนไลน์ในการตอบปัญหา เพื่อใช้ในการดำเนินการที่รวดเร็ว เข้าถึงนักศึกษาได้ง่ายโดยการนำข้อมูลสารสนเทศจากฝ่ายต่างๆ มาใช้ประโยชน์ในการสืบค้น ตอบปัญหาในเบื้องต้น และการเก็บและเรียกใช้ข้อมูลเพิ่มเติม (ไพรัตน์ จันทร์แก้ว, 2540 และ ธนินาฏ ณ สุนทร, 2545)

3.3 กลยุทธ์รอง: ส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ เป็นกลยุทธ์ที่มีความจำเป็นสำหรับการเรียนของคนยุคใหม่ ดังที่ อุทุมพร จามรมาน และคณะ (2538) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้สำหรับคนยุคใหม่ พบว่า สุขภาพอนามัยเป็น 1 ใน 5 ที่จำเป็นสำหรับคนยุคใหม่ ดังนั้นการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา เพราะถ้าสุขภาพอนามัยของนักศึกษาดี ย่อมมีความพร้อมทาง

ร่างกายที่จะทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งกลวิธีในการส่งเสริมกลยุทธ์รองดังกล่าว ได้แก่ กลวิธีในการให้บริการนักศึกษาในการพัฒนาสุขภาพทางกายโดยจัดให้มีศูนย์กีฬา กิจกรรมออกกำลังกายกลางแจ้ง ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัยที่ดี โดยเผยแพร่ทางสื่อประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัยและหลายรูปแบบ กลวิธีการปรับหน่วยงานบริการอนามัย (Student Health Service) เพื่อดูแลสุขภาพอนามัยของนักศึกษาทั้งในเชิงป้องกันและการรักษาพยาบาล รวมทั้งประสานงานกับหน่วยงานที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษา เช่น ฝ่ายหอพักนักศึกษา ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบและมีความตระหนัก กลวิธีตรวจสุขภาพประจำปีให้แก่นักศึกษา และการส่งเสริมการออกกำลังกายเป็นหมู่คณะ เช่น เดินแอโรบิก กลวิธีดังกล่าวจะครอบคลุมถึงการ จัดตั้ง การเผยแพร่ การปรับบทบาท และการดำเนินการซึ่งเกี่ยวข้องกับสุขภาพอนามัยของนักศึกษา เช่น การจัดตั้งชมรมกีฬาต่างๆ ซึ่งช่วยให้มีการพัฒนาด้านกีฬานั้นๆ และส่งเสริมด้านสุขภาพอนามัยของผู้เล่นกีฬาโดยตรง การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมดูแลสุขภาพ ซึ่งอาจทำได้โดยการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ ความรู้เรื่องเพศศึกษา เป็นต้น วิธีการทำโดยการปรับบทบาทให้นักศึกษาเป็นผู้ลงมือจัดกิจกรรมเหล่านี้เอง เป็นผู้แสดงเองซึ่งสอดคล้องกับ บรรราวน์ (Brown, 1980; อ้างถึงใน สำเนาวิ ขจรศิลป์, 2538) ได้เสนอเป้าหมายในการพัฒนานักศึกษา 5 รายการคือ การพัฒนาเอกลักษณ์ การพัฒนาทักษะในการสัมพันธ์กับผู้อื่น การพัฒนาทักษะในด้านการเรียนและสติปัญญา การพัฒนาด้านสุนทรียภาพ และการพัฒนาด้านร่างกายและทักษะในด้านนันทนาการ และอุทุมพร จามรมานและคณะ (2540) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับนิสิตนักศึกษาครูในสังคมเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่าการดูแลสุขภาพของตนเอง มีความสำคัญของสาระที่จำเป็นสำหรับนักศึกษาครูอยู่ในลำดับที่ 7 ดังนั้นการจัดหน่วยงานในการพัฒนาสุขภาพทางกายจึงมีความจำเป็นต่องานกิจการนักศึกษา ซึ่งกล่าวได้ว่ากลวิธีด้านส่งเสริมอนามัยนักศึกษา มีความสำคัญต่อทักษะการจัดการเกี่ยวกับตนเองของนักศึกษาด้านการดูแลสุขภาพอนามัยของนักศึกษา

3.4 กลยุทธ์รอง: พัฒนาระบบการให้บริการนักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา เนื่องจากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของอาจารย์ และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการ นักศึกษา ที่มีต่อการบริการนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.28$) สอดคล้องกับความเห็นของผู้นำนักศึกษาที่เป็นผู้รับบริการ ที่มีความเห็นว่างานด้านบริการนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.39$) โดยมีข้อสังเกตว่าเป็นค่าเฉลี่ยต่ำสุดของทุกด้าน ทั้งที่สถาบันมีจุดแข็งคือมีระบบงานและโครงสร้างงานที่ครอบคลุมพันธกิจของงานกิจการนักศึกษา (S3) และมีโอกาสที่การเปลี่ยนสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทำให้มีความคล่องตัวในการบริหารจัดการและจัดหารายได้เพื่อพัฒนานักศึกษาได้มากยิ่งขึ้น (O3) แต่มีอุปสรรคคืออาจารย์มีภาระงานสอนมาก จำเป็นต้องมีบุคลากรนักศึกษามาประจำในสำนักกิจการนักศึกษา แต่ส่วนใหญ่ยังไม่มี โดยกลยุทธ์การพัฒนาระบบการให้บริการนักศึกษา ประกอบด้วยกลวิธีต่างๆ 5 กลวิธี ได้แก่ กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ และประสานงานระหว่าง

หน่วยงานด้านจัดสวัสดิการและการบริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักศึกษา เป็นกลวิธีที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของการวิจัยของเคซาร์ (Kezar, 2003) ที่ว่ามหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ความสนใจในการปรับโครงสร้างงาน และเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานโดยเน้นความร่วมมือให้มากขึ้น ดังนั้นการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่งานบริการและสวัสดิการจึงมีความสำคัญในการพัฒนาระบบการให้บริการนักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น นอกจากนี้การจัดให้มีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา (Tutor) ด้านการเรียนให้กับนักศึกษา โดยรุ่นพี่ที่มีผลการเรียนดี การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาวิชาการ (Academic Case Center) ให้กับนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียน และกลวิธีนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้บริการเพื่อให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ และสามารถปฏิบัติได้

เนื่องจากการพัฒนาและการให้บริการนักศึกษาจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน เช่น ฝ่ายวิชาการของสถาบัน คณะต่างๆ ในสถาบัน หน่วยงานสนับสนุนด้านวิชาการ ฝ่ายกิจการนักศึกษาของสถาบัน หน่วยงานด้านศิลปวัฒนธรรมของสถาบัน หน่วยงานที่ทำหน้าที่ดูแลสภาพแวดล้อมของสถาบัน ซึ่งลักษณะงานมีทั้งการให้บริการและจัดสวัสดิการ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการกระตุ้นให้มีประสานงานของทุกหน่วยงานเพื่อให้การบริการเป็นไปในลักษณะ “บริการเชิงพัฒนา นักศึกษา” โดยให้ทั้งความสะดวกในการใช้บริการและก่อให้เกิดการเรียนรู้หรือพัฒนา เช่น การให้บริการเงินกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา สถาบันให้ความสะดวกในการบริการผ่านระบบธนาคาร ขณะเดียวกันก็ฝึกในเรื่องของความตรงต่อเวลา การมีวินัยในตนเองโดยให้มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เพียงพอและเหมาะสม และฝึกความมีระเบียบวินัย เช่น ถ้าแต่งกายไม่เหมาะสมก็อาจไม่ได้รับความสะดวก หรือการใช้อาคารสถานที่ ก็ต้องฝึกความรับผิดชอบเมื่อใช้เสร็จต้องเก็บกวาดให้สะอาด การฝึกให้ติดตามข่าวสารของสถาบันเพื่อรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของตนเองโดยไม่ต้องให้อาจารย์คอยเตือน สิ่งสำคัญการให้บริการต่างๆ ต้องเป็นไปตามความต้องการของนักศึกษา และจัดสิ่งให้บริการให้มีมากขึ้น (ข้อเสนอแนะของนักศึกษา) กลวิธีจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาทางวิชาการ (Academic Case Center) ให้กับนักศึกษาที่มีปัญหาด้านการเรียน เป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้นักศึกษามีทางเลือกที่จะแก้ไขจุดอ่อนด้านความรับผิดชอบในการเรียน (W14) เพราะการขาดความรับผิดชอบอาจเนื่องมาจากมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน ซึ่งเมื่อได้รับคำแนะนำที่ดีก็จะช่วยให้พัฒนาตนเองในลักษณะนี้ได้ดีขึ้น นอกจากนี้การจัดให้มีพี่เลี้ยงให้คำปรึกษา (Tutor) โดยรุ่นพี่จะช่วยส่งเสริมนักศึกษาในด้านการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น โดยอาจดำเนินการในรูปของการซ่อมเสริมให้กับนักศึกษาที่เรียนช้าและต้องการเรียนเพิ่มเติมเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้ ก็จะช่วยส่งเสริมนักศึกษาในด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเองและการสื่อสารกับผู้อื่นซึ่งนักศึกษาควรได้รับการพัฒนาให้สูงขึ้น ($\bar{x} = 2.94$) กลวิธีนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการให้บริการเพื่อให้นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้ และสามารถปฏิบัติเองได้จะช่วยให้การบริการสะดวกและรวดเร็วขึ้น เช่น การลงทะเบียนโดยระบบคอมพิวเตอร์ จะช่วยให้เกิดความรวดเร็ว สะดวก และนักศึกษาต้องศึกษาหรือทำความเข้าใจวิธีการ

ใช้หรือวิธีการลงทะเบียน ทำให้เกิดการพัฒนาด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มมากขึ้น หรือ การประชาสัมพันธ์ ข่าวสารการให้บริการของสถาบันทางอินเทอร์เน็ต ก็ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษา ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้คล่องแคล่วมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามในการให้บริการนักศึกษาได้ สะดวกยิ่งขึ้น จำเป็นต้องสรรหาและพัฒนาบุคลากรที่เป็นมืออาชีพ (Professional) มาช่วยพัฒนา ระบบโครงการเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการนักศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับกล ยุทธ์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาของ จิรวัฒน์ วิริงกร (2545) ในด้านการเปลี่ยนแปลงกระบวนการ และกลยุทธ์ในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษา โดยเร่งพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นนักกิจกรรมนักศึกษา มืออาชีพ (Student Affairs Professional) ทั้งนี้โดยเน้นการพัฒนาบุคลากรควบคู่กับการพัฒนาด้าน การใช้เทคโนโลยี เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ ในเรื่อง การเรียนรู้การใช้นวัตกรรมของนักศึกษาและสามารถนำไปปฏิบัติเองได้ ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทักษะที่ จำเป็นสำหรับคนยุคใหม่ จึงมีความจำเป็นในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรม นักศึกษา (สำเนา ขจรศิลป์, 2538 และอุทุมพร จามรมาน และคณะ, 2540) ซึ่งเป็นกลวิธีที่สามารถ จัดกระทำได้เนื่องจากเทคโนโลยีราคาถูกลงในปัจจุบัน

กลยุทธ์หลักที่ 4: ด้านสภาพแวดล้อม เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญกลยุทธ์หนึ่งในการจัดกิจกรรม นักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อช่วยส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษาโดยใช้จุดแข็งที่สถาบัน ราชภัฏส่วนใหญ่มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี และการอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมนัก ศึกษา ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมมีผลต่อการพัฒนานักศึกษา โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นตัว แปรอันได้แก่โปรแกรม นโยบายของสถาบัน อาจารย์ เพื่อน เป็นต้น (Astin, 1993) กลยุทธ์ด้าน สภาพแวดล้อมนี้ประกอบด้วยกลยุทธ์รอง 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกาย ภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการ กลยุทธ์ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการส่งเสริม ทักษะการจัดการของนักศึกษา และกลยุทธ์การสรรหาแบบอย่างที่ดี (Modelling) เพื่อส่งเสริม ทักษะการจัดการของนักศึกษา กลยุทธ์รองต่างๆ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

4.1 กลยุทธ์รอง: ปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของ นักศึกษา กลยุทธ์นี้มุ่งเน้นใช้กลวิธีต่างๆ ในการจัด ส่งเสริม และเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกโดยเริ่ม จากกลวิธีจัดสภาพแวดล้อมในสถาบันให้เกิดบรรยากาศที่ส่งเสริมและกระตุ้นให้นักศึกษาเข้าร่วม กิจกรรมต่างๆ เนื่องจากสถาบันส่วนใหญ่มีจุดแข็งในด้านของอาคารสถานที่และหน่วยงานกิจกรรม นักศึกษา แต่มีปัญหาที่สำคัญในการจัดกิจกรรมคือ นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย ดังนั้นจะต้องจัด สภาพแวดล้อม และกลวิธีจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการจัดการด้าน สาร สนเทศของนักศึกษา โดยจัดสถานที่ให้มีป้าย บอร์ดตัวอักษรไฟฟ้า โทททัศน์วงจรปิดเพื่อให้นัก ศึกษาได้รู้ข่าวสาร ทันทต่อเหตุการณ์ รวมทั้งการจัดกิจกรรมแข่งขันการฝึกหาข้อมูล หรือ กิจกรรมกระแสสังคมที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของมาแลนนี่ และ

ออลิต (Malaney and Osit, 1998) ที่พบว่า การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงานโดยการสื่อสารอย่างเปิดเผยและทั่วถึงทุกคน เป็นปัจจัยหนึ่งที่บุคลากรสามารถตอบสนองต่อการนำระบบปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการจัดกลวิธีดังกล่าวจึงเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมการปรับปรุงคุณภาพด้านสภาพแวดล้อมของนักศึกษาเช่นกัน นอกจากนี้สถาบันราชภัฏควรใช้กลวิธีเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้เพียงพอต่อการพัฒนาทักษะของนักศึกษา เช่น อาคารสถานที่ ยานพาหนะ เครื่องมือสื่อสาร และเพื่อให้มีความทันสมัย สะดวก และรวดเร็ว สถาบันต้องนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา รวมทั้งกลวิธีนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) เข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษา โดยเฉพาะการใช้อาคารสถานที่ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549) ได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพของบัณฑิตหรือคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ไว้ส่วนหนึ่งว่าบัณฑิตต้องมีทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาตนเอง และความเป็นเลิศในสาขาวิชาชีพของตน และต้องสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งความรู้ในการปฏิบัติงานและการพัฒนาความรู้ด้วยตนเอง การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาเป็นการพัฒนาบุคลากรทางด้านกิจการนักศึกษา รวมทั้งส่งเสริมทักษะของนักศึกษาในการติดต่อสื่อสาร และการจัดการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจการนักศึกษา โดยผ่านฐานข้อมูลด้านกิจการนักศึกษา นอกจากนี้สถาบันราชภัฏต้องกำหนดกลวิธีการจัดระบบหอพักนักศึกษาให้มีลักษณะเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เพื่อให้เป็นศูนย์แห่งการเรียนรู้ ทำให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะในการจัดการด้านสารสนเทศและอื่นๆ ทั้งนี้จะพบว่านักศึกษาส่วนหนึ่งจะพักอยู่ในหอพักของสถาบัน ซึ่งมีความจำเป็นต้องส่งเสริมการพัฒนาในทุกๆ ด้านทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ (Magolda, 1992) ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ในหอพักนักศึกษาต่อไป

4.2 กลยุทธ์รอง: พัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้เอื้อต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา เป็นกลยุทธ์ที่ใช้จุดแข็งที่นักศึกษามีทักษะด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นอยู่ในระดับที่น่าพอใจ แสดงว่าสังคมของนักศึกษามีการเกื้อกูล ร่วมมือ ช่วยเหลือกันดี กลยุทธ์นี้สอดคล้องกับสอดคล้องกับการพัฒนานิสิตนักศึกษาของ ชิคเคอริงและไรเซอร์ (Chickering and Reisser, 1993) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาของนักศึกษาได้แก่ สภาพความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม กลุ่มเพื่อน ความสัมพันธ์กับอาจารย์ และการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในสถาบัน การจัดการกลยุทธ์ด้านนี้มี 4 กลวิธี ได้แก่การใช้วิธีการกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศในกลุ่มเพื่อน (Peer Group) เพื่อพัฒนานักศึกษาให้เกิดความรู้สึกแบบ “เพื่อนช่วยเพื่อน” แนะนำไปในทางที่ดี ลดการแข่งขัน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและต่อสังคม และเนื่องจากนักศึกษามีจุดแข็งด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น ดังนั้นสถาบันต้องส่งเสริมเรื่องการทำงานกับผู้อื่นหรือการทำงานเป็นทีม ซึ่งนักศึกษาจะต้องเรียนรู้ด้วยกัน ร่วมมือกันและสนับสนุนซึ่งกันและกันทำให้เกิดทักษะในการจัดการงานร่วมกัน นอกจากนี้

วิธีจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างสถาบัน อาจารย์และเจ้าหน้าที่ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงานเป็นสิ่งที่ละเลยไม่ได้เพราะงานกิจการนักศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย กลวิธีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานด้านกิจการนักศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวกัน และกลวิธีสร้างแรงจูงใจที่ก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาจึงต้องดำเนินการควบคู่กันไปโดยใช้เทคนิควิธี เช่น การทำงานแบบมีส่วนร่วม สนับสนุนการศึกษาดูงาน การฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการสร้างอนาคตร่วมกัน (Future Search Conference) การมีคำตอบแทนให้ในกรณีที่ยังเป็น กลวิธีดังกล่าวสอดคล้องกับการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อสภาพแวดล้อมของการทำงานในการนำระบบการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (CQI) ในหน่วยงานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัย Massachusetts – Amherst ซึ่งมาแลนนี่และออสิต (Malaney and Osit, 1998) พบว่าการกระจายอำนาจตัดสินใจไปยังบุคลากรทุกระดับ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีในการทำงานโดยการสื่อสารอย่างเปิดเผยและทั่วถึงทุกคน และการมีระบบให้รางวัลและการลงโทษมีผลต่อการปรับปรุงการทำงานได้อย่างดี และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากระบวนการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผลจากการจัดกิจการนักศึกษาที่ดีจะมีผลต่อการส่งเสริมทักษะการจัดการนักศึกษาที่ดีเช่นกัน

4.3 กลยุทธ์รอง: สรรหาแบบอย่างที่ดี (Modelling) ด้านทักษะการจัดการของนักศึกษา

กลยุทธ์นี้เป็นการแสวงหาต้นแบบผู้ที่ประสบผลสำเร็จเกี่ยวกับทักษะการจัดการของนักศึกษา ทั้ง 4 ด้าน คือ ทักษะการจัดการเกี่ยวกับตนเอง ทักษะการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น ทักษะการจัดการเกี่ยวกับงานและทักษะการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ โดยสถาบันราชภัฏต้องจัดกลวิธีต่างๆ 3 กลวิธีได้แก่ กลวิธีจัดระบบคัดสรรนักศึกษาที่มีผลการเรียนดี กิจกรรมเด่นเพื่อยกย่องประกาศเกียรติคุณ กลวิธีนำเสนอแบบอย่างที่ดีของนักศึกษาที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น แต่งกายดี มารยาทงาม บุคลิกเหมาะสม โดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ และกลวิธีจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา เช่น โครงการอบรมบุคลิกภาพเชิงบวกของคนทำงาน โครงการอบรมผู้นำในยุคใหม่ การบริหารเวลา โครงการอบรมทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนานักศึกษาของชิกเคอริงและไรเซอร์ (Chickering and Reisser, 1993; อ้างถึงใน ธิดารัตน์ บุญนุช, 2543) รวมทั้งการสรรหาแบบอย่างที่ดีในลักษณะของความเป็นไทย ดังที่ สำเนาวั จจรศิลป์ (2538) ได้กล่าวว่าการพัฒนานักศึกษาทางด้านสังคมโดยเน้นการพัฒนาทักษะในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น โดยกระบวนการประชาธิปไตย ฝึกกิริยามารยาทในสังคม มนุษย์สัมพันธ์ และรอบรู้วัฒนธรรมไทยและต่างชาติที่ต้องติดต่อด้วย และการพัฒนาด้านอารมณ์โดยเน้นทำความเข้าใจอารมณ์ของตนเอง การปรับและควบคุมอารมณ์ ความมีสุนทรียภาพเพื่อให้เห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้การจัดการกับอารมณ์จะต้องมีการจัดอบรมเพื่อการพัฒนาทักษะการจัดการเกี่ยวกับตนเอง ตามที่ กรกช อัดตวิริยะนุภาพ (2540) ได้ศึกษาพบว่าเวลาที่ใช้ในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมนักศึกษาสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กับการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เกือบทุกด้านยกเว้นการจัดการกับอารมณ์และ

ตามข้อค้นพบของดิทเชอร์ และเทลลี่ (Ditcher and Taley, 1995; อ้างถึงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2543) สนับสนุนว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความล้มเหลวในการศึกษาตามความคิดเห็นของนักศึกษา ได้แก่ การขาดความสามารถในการบริหารเวลาและจัดระบบ และขาดความสามารถในการควบคุมภาวะทางอารมณ์ของนักศึกษา ดังนั้นจึงควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่เหมาะสมตามที่กล่าวไว้ อันจะส่งผลดีต่อทักษะการจัดการของนักศึกษาในด้านต่างๆ

กลยุทธ์หลักและกลยุทธ์รองรวมทั้งกลวิธีทั้งหลายเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษาที่ผู้วิจัยได้นำเสนอมาในข้างต้นนั้น จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับความมุ่งมั่น ความเอาใจจริงเอาใจของผู้บริหาร และอาจารย์กิจการนักศึกษาที่จะต้องร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ และจริงใจที่จะพัฒนานักศึกษาในด้านทักษะการจัดการและด้านอื่น ๆ อาจารย์ผู้สอนทุกท่านต้องปรับกระบวนการเรียนการสอนเพื่อมุ่งให้เกิดการบูรณาการระหว่างงานกิจการนักศึกษาและงานวิชาการ ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุดอาจารย์ผู้สอนต้องมีความเข้าใจว่างานกิจการนักศึกษาไม่ใช่เป็นหน้าที่ของสำนักกิจการนักศึกษาหรืออาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษาเท่านั้น แต่กิจการนักศึกษาเป็นหน้าที่ของอาจารย์ทุกๆ คนและทุกๆ ฝ่าย จะต้องร่วมมือกันเพื่อพัฒนานักศึกษาให้เป็นไปตามปรัชญาและเป้าหมายของสถาบัน อย่างไรก็ตามเรื่องของการประกันคุณภาพ การนำระบบคุณภาพมาใช้ในงานกิจการนักศึกษาเพื่อสร้างหลักประกันความมั่นใจให้กับนักศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะรูปแบบการบริหารงานคุณภาพตามวงจรเดมมิง (Demming Cycle) หรือวงจร PDCA ซึ่งประกอบด้วยการวางแผนคุณภาพ (P=Plan) การควบคุมคุณภาพ ที่ประกอบไปด้วย การกระทำตามแผนงาน (D=Do) การตรวจสอบผลการทำงาน (C=Check) และการแก้ไขผลการทำงาน (A=Action) รวมทั้งการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงคุณภาพงานกิจการนักศึกษาขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้บริหาร อาจารย์ อาจารย์กิจการนักศึกษาและบุคลากรทุกฝ่ายต้องตระหนัก และให้ความสำคัญจึงจะทำให้งานกิจการศึกษายบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของสถาบัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย การพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏ เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1. ผู้บริหารควรนำกลยุทธ์การพัฒนางานกิจการนักศึกษาไปใช้โดยจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการนำไปใช้ เช่น กลยุทธ์การขยายเป้าหมายการพัฒนานักศึกษาที่เน้นส่งเสริมทักษะการจัดการ นำไปใช้โดยให้มีการกำหนดปรัชญา เป้าหมายการพัฒนานักศึกษาที่เน้นการส่งเสริมทักษะ

การจัดการไปใช้ก่อน โดยควรให้อาจารย์ นักศึกษา และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายและประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง ทั้งนี้เริ่มโดยกำหนดลงในเป้าหมายของสถาบันจะทำให้ผ่านนโยบายลงสู่การปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว

2. ผู้บริหารควรนำกลยุทธ์การพัฒนากิจการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษาที่ได้จากการวิจัย ให้ผู้เกี่ยวข้องโดยตรงได้พิจารณาถึงข้อค้นพบในเรื่องทักษะการจัดการของนักศึกษาและสภาพการจัดกิจการนักศึกษา อันจะนำไปเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนา นักศึกษาของแต่ละสถาบัน

3. จากผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของทุกกลุ่มที่มีต่อการปฏิบัติงานด้านการให้บริการนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางและต่ำกว่าด้านอื่นๆ (อาจารย์ $\bar{x} = 3.12$, ผู้บริหาร/อาจารย์ กิจการนักศึกษา $\bar{x} = 3.28$ และนักศึกษา $\bar{x} = 3.39$) ดังนั้นจึงควรเร่งปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงาน ด้านนี้ โดยอาจเลือกใช้กลยุทธ์ที่เสนอไว้ เช่น กลยุทธ์การพัฒนาระบบการให้บริการนักศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา โดยควรพัฒนาบุคลากรสู่การเป็นนักกิจการศึกษามืออาชีพ (Student Affairs Professional) หรือกลยุทธ์อื่นที่เหมาะสม

4. จากข้อเสนอแนะของอาจารย์และผู้บริหาร/อาจารย์กิจการนักศึกษา เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการ ซึ่งเห็นว่าสถาบันควรส่งเสริมในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม การฝึกความรับผิดชอบในตนเอง การส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การปลูกฝังให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นระบบรวมถึงการจัดหาคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตให้นักศึกษาใช้อย่างเพียงพอ นั้น ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับข้อเสนอแนะดังกล่าว

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การจัดกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏแต่ละสถาบันเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนานักศึกษาให้ตรงเฉพาะกลุ่มมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษากลยุทธ์และสร้างรูปแบบการพัฒนากิจการนักศึกษาในเชิงลึกเป็นลักษณะของการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR Research) เพื่อให้เกิดการพัฒนาการจัดการของนักศึกษาอย่างแท้จริง
3. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาโครงสร้างขององค์กรการบริหารกิจการนักศึกษาโดยอาศัยแนวทางการบริหารคุณภาพ
4. ควรใช้ค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แทน .05 ในการเปรียบเทียบความคิดเห็นเพื่อจะได้ทราบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นที่ละเอียดมากขึ้น
5. ควรมีการสร้างแบบวัดทักษะการจัดการของนักศึกษาแทนการศึกษาความคิดเห็นเพื่อจะได้ทราบระดับความสามารถด้านการจัดการของนักศึกษาอย่างแท้จริง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กนกวรรณ ฉันทนะมงคล. เอกสารประกอบการศึกษาดูงานพัฒนานิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2539.

กรกช อัครวิริยะนุภาพ. ความสัมพันธ์ระหว่างกรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาตนเองของนิสิตนักศึกษาในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

กรมวิชาการ. การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทยด้านทักษะการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2541.

กรมวิชาการ. คู่มือการสร้างเครื่องมือวัดภาคปฏิบัติวิชาการงานและอาชีพ ระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2539.

กรมวิชาการ. แนวทางการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถในการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา, 2541.

เกษม สุวรรณกุล. สังคมยังต้องการบัณฑิตที่มีคุณภาพ. สยามรัฐ. 3 กรกฎาคม 2534.

โกวิท ประวาลพฤกษ์. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์สำหรับอนาคต. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2534.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาแห่งชาติ, 2543.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพรักหวานกราฟฟิค จำกัด, 2542.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยภาวะการมีงานทำและคุณภาพในการทำงานของผู้จบอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2540.

- จิรวัดน์ วีรังกร. กระบวนการประเมินและกลยุทธ์การพัฒนานิสิตบนเส้นทางปฏิรูปการเรียนรู้. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเรื่องกระบวนการพัฒนานิสิตบนเส้นทางปฏิรูปการเรียนรู้. ณ ห้องประชุมสุธรรม อารีกุล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (8-9 สิงหาคม 2545). (อัครา).
- จิรวัดน์ วงศ์สวัสดิวัฒน์. การเรียนรู้และกลยุทธ์ในการศึกษากับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2543. (อัครา).
- จุมพล หนิมพานิช. ความเป็นผู้นำ. ในเอกสารประกอบการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2539.
- จูไร ชุมรุม. การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพของบุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ เรื่องการสร้างและการพัฒนาคณะทำงาน. ปริญญาโทหลักสูตรการศึกษาคุณวุฒิบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.
- ชัยพร วิชาวุธ และคณะ. รายงานการวิจัยคุณภาพบัณฑิตและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: กองบริการการศึกษา สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2536. (อัครา).
- दनัย เทียนพุด. การบริหารทรัพยากรมนุษย์สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: ไทยเจริญการพิมพ์, 2543.
- दनัย เทียนพุด. จะสร้างแบบวัดความสามารถธุรกิจ & คนได้อย่างไร. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพาโกต้า จำกัด, 2543.
- दनัย เทียนพุด. นักบริหารมืออาชีพ. กรุงเทพมหานคร: ไทยเจริญการพิมพ์, 2530.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. การสร้างหลักสูตรและรายวิชาใหม่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม แนวทางพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. เกณฑ์มาตรฐานกิจการนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ที.พี.พรินท์, 2541.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. ประกาศทบวงมหาวิทยาลัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์. 2540.(อัครา).
- ทศพร ศิริสัมพันธ์. การวางแผนเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2539.
- ทองคุณ หงส์พันธุ์. วิถีทางแห่งบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูจันทระเกษม, 2534.
- ทองเรียน อมรรักษ์กุล. การบริหารกิจการนิสิต: ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: จงเจริญการพิมพ์, 2525.
- ทิสนา แคมมณี. การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต, 2542.

- ทศนา เขมมณี. ทฤษฎีใหม่กับการศึกษา. วารสารวิชาการ. 3(1) (มกราคม 2543): 11.
- ธงชัย วงศ์ชัยสุวรรณ. วิทยาการบริหาร สำหรับนักบริหารมืออาชีพในยุคโลกาภิวัตน์.
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- ธงชัย สันติวงษ์. การวางแผนเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2532.
- ธงชัย สันติวงษ์. องค์การและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2539.
- ธนีนาถ ฤๅณ. การพัฒนารูปแบบกลยุทธ์การบริหารคุณภาพ สำหรับกิจการนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเอกชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- ธิดารัตน์ บุญนุช. การพัฒนากิจกรรมนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543.
- นงลักษณ์ สุทธิวัฒน์พันธ์. พิชิตความสำเร็จได้ด้วยตนเอง. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สนุกอ่าน,
2543.
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์, 2534.
- นันทนา ธรรมบุศย์. คุณสมบัติของผู้นำยุคใหม่. วารสารแนว. 29(160) (สิงหาคม – กันยายน
2538): 18.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, 2543.
- บุญธรรม จิตไชยสง. แนวทางพัฒนานักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์และนักศึกษา
ในสหวิทยาลัย อีสานเหนือ และสหวิทยาลัยอีสานใต้. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- เบ็ญจวรรณ บุญปวงนิช. การศึกษาลักษณะของบัณฑิตเกียรตินิยม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ปทีป เมธาคณวุฒิ และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่องการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู.
กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ประคอง กรรณสุต. สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2538.
- ประเวศ วะสี. ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อแก้ความทุกข์ยากของแผ่นดิน. สานปฏิรูปการศึกษา. 3(26)
(พฤษภาคม 2543): 8.
- ประเสริฐ จริยานุกูล. การพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพครูเน้นปรีชาสามารถของสถาบันราชภัฏ,
กรุงเทพมหานคร: เอส แอนด์ จี กราฟฟิค, 2544.
- พยอม วงศ์สารศรี. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: คณะวิทยาการจัดการ สถาบัน
ราชภัฏสวนดุสิต, 2537.

- พรชูลี อาชาวำรุง. นิตินักศึกษา หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์, 2525.
- พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์. การวางแผนกลยุทธ์เป็นทีม. (เอกสารประกอบการสัมมนาการวางแผนกลยุทธ์). กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. การพัฒนากระบวนการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการบริหารงานแบบมุ่งคุณภาพทั้งองค์การ: กรณีศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์คุษฎีบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย และวัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การปฏิรูปการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา: การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี. กรุงเทพมหานคร: ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. ปฏิรูปการศึกษา แนวคิดและหลักการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เดือนตุลาคม, 2543.
- ไพรัตน์ ชันซ์แก้ว. การศึกษาคำดำเนินงานด้านกิจการนักศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.
- ไพโรจน์ ด้วงวิเศษ. การพัฒนาแผนกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนทางครุศาสตร์ในสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรคุษฎีบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- ไพลิน ผ่องใส. การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ไพศาล มะระพฤษ์วรรณ และคณะ. การจัดการ. กรุงเทพมหานคร: แมคกรอ-ฮิล อินเตอร์เนชั่นแนล เอ็นเตอร์ไพรส์ ینگค์, 2539.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษ. นนทบุรี. บัณฑิตศึกษา สาขาศึกษาศาสตร์, 2536.
- มิตภานี พุ่มกล่อม. การศึกษาคความคาดหวังและสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับการบริหารกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยพายัพ จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2539.
- วัฒนา วงศ์เกียรติรัตน์. การบริหารแผนงานเชิงกลยุทธ์ในหน่วยงานภาครัฐบาล. ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- วันนิภา เลิศล้ำศรีเทียน. การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการจัดการทางธุรกิจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ. ปริญญาบัณฑิตหลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2535.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. การพัฒนานิตินักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. บุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. ปรัชญาการจัดงานบุคลากรนิสิตนักศึกษา ใน งานบุคลากรนิสิตนักศึกษากับการพัฒนาเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. การพัฒนาทรัพยากรบุคคลสำหรับศตวรรษที่21 ใน สัมมนาพัฒนาไทย. กรุงเทพมหานคร: สมาคมนักเรียนไทยญี่ปุ่น, 2537.
- วิโรจน์ สารรัตน์. การบริหาร หลักการ ทฤษฎี และประเด็นทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: บริษัทอักษราพัฒนา จำกัด, 2542.
- วิลาวณิช์ เสนารัตน์. การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตด้านการบริหาร. สรุปรายงานผลการสัมมนาพยาบาลศึกษาแห่งชาติครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. เขาว์อารมณ์: ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จในชีวิต. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเอ็กซ์เปอเน็ต จำกัด, 2544.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. การบริหารเชิงกลยุทธ์และกรณีศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ซีระฟิล์มและไซเท็กซ์, 2542.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร: ซีระฟิล์มการพิมพ์, 2541.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2535.
- สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. คู่มือนักศึกษา สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2544. บุรีรัมย์: เรวัตการพิมพ์, 2544.
- สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2544. (อัดสำเนา).
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. คู่มือการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แสงสว่าง, 2542.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา สถาบันราชภัฏ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. ผลการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏในช่วงปีการศึกษา 2541 - 2542 จากผู้สำเร็จการศึกษากลับคดี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2543.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. ผลการติดตามผู้สำเร็จการศึกษา ระดับปริญญาตรีของสถาบันราชภัฏในช่วงปีการศึกษา 2542 - 2543 จากผู้สำเร็จการศึกษากลับคดี. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.

- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. รายงานการจัดการศึกษา สถาบันราชภัฏ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2541.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. รายงานการวิจัยเรื่องบัณฑิตวิทยาลัยครูในทัศนะของผู้บังคับบัญชา. กรุงเทพมหานคร: กองแผนงาน สำนักงานสถาบันราชภัฏ, 2538.
- สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. รายงานเรื่อง สถานภาพและคุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษา ช่วงปี การศึกษา 2540-2541. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2542.
- สมเกียรติ ทิพย์ทัศน์. การพัฒนาคณะทำงาน. วารสารมนุษยศาสตร์ปริทัศน์. 12(1) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประจำภาคเรียนที่ 1, 2533.
- สมบัติ โขชะวนิช. การศึกษาการใช้ทักษะการบริหารของหัวหน้าฝ่ายการเจ้าหน้าที่ ตามการรับรู้ ของตนเองและของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2542.
- สมยศ นาวิการ. การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร: บริษัทบรรณกิจเทรดดิ้ง, 2538.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. ปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาของประเทศออสเตรเลีย. เอกสาร ประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง ปฏิรูปการเรียนรู้อุดมศึกษา: ประสบการณ์ นานาชาติ, 19 กันยายน 2543 โรงแรมโซลทวิน เทาเวอร์ กรุงเทพมหานคร.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. กิจกรรมสังคมโดยภาพรวม. ศาสตร์กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการ ประชุมระดับชาติครั้งที่ 2 บัณฑิตในอุดมคติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2541.
- สัมพันธ์ รอดพึ่งครุฑ. รายงานการวิจัยการจัดกิจกรรมนักศึกษา ของสถาบันราชภัฏกลุ่มภาค เหนือตอนบน. อุดรดิตต์: สถาบันราชภัฏอุดรดิตต์, 2543.
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. รายงานการวิจัยเรื่อง บทบาทและสัมฤทธิ์ผลของสถาบันอุดม ศึกษาของไทยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพ พิมพ์, 2530.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสำเร็จในการทำกิจกรรมของกลุ่มควบคุม คุณภาพ กับเจตคติความต้องการ และบุคลิกภาพแบบแสดงตัวเก็บของสมาชิกกลุ่มควบคุม คุณภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2539.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 1: พื้นฐานและบริการนักศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2537.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2: การพัฒนานักศึกษา. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2538.

- สุนทรีย์ ดวงทิพย์. การพัฒนารูปแบบสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อสัมฤทธิ์ผลของสมรรถภาพด้าน การเรียนรู้ในสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาค วิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- อรุณี โคตรสมบัติ. การศึกษาทัศนคติของผู้บริหาร อาจารย์ และนักศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษาสถาบันราชภัฏกลุ่มรัตน โกสินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุ ศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- อาทิตย์ เสาชงใหญ่. งานกิจการนักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีปทุมในฐานะของผู้บริหาร อาจารย์ที่ ปฏิบัติกิจกรรมนักศึกษา และกรรมการนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- อุทุมพร จามรมาน และคณะ. รายงานการวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับ คนยุคใหม่. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- อุษา เสวตงาม. ความพึงพอใจของนักศึกษาโปรแกรมวิชาบริหารธุรกิจที่มีต่อการบริการของสำนัก กิจการนักศึกษา สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.

ภาษาอังกฤษ

- American Council on Education. The Student Personnel Point of View. Washington DC: American Council on Education Press, 2001.
- Astin, A.W. Four Critical Years : Effects of College on Belift , Attitude and Knowledge. San Francisco: Jossey-Bass, 1991.
- Astin, A.W. What Matters in College. San Francisco: Jossey-Bass, 1993.
- Barr, M. J. and Desler, M. K. The Handbook of Student Affairs Administration. San Francisco: Jossey-Bass, 2000.
- Batley, R. E. Decision Analysis of Management Judgement. California: Mc Cutchan, 1989.
- Bennett, N. and Alizabetth, D. Skills Development in Higher Education and Employment. London: SRHE and Open University Press, 2000.
- Bennett, R. and Others. The Idea of Higher Education. Buckingham: SRHE and Open University, 2000.
- Bennis, W. On Becoming a Leader. New York: Addison Wesley, 1989.

- Bigelow, J. D. Management Skill Teacher Speak Out. Journal of Management Education. 20(3) (August 1966): 19.
- Bikas, S. C. Strategic Management in Higher Education. Regional Workshop by Center of Professional Development in Higher Education, Faculty of Education, Chulalongkorn University and Seameo Rihed, 1999.
- Birdie, F. A. Note on the Government of Universities. Journal of College Student Personnel. September 1976: 10-12.
- Bittel, R. L. The McGraw – Hill 36 Hour Course Management. New York: McGraw – Hill, 1990.
- Blimling, G. S. Accountability for Student Affairs: Trends for the 21st Century. Available from <http://.acpa.nch.edu/trend>, 2002.
- Bovee, C. L. and Others. Management. New York: McGraw – Hill, 1993.
- CAS. Commuter Student Programe. CAS Standard and Guidelines, 1999.
- Certo, S.C. and Paul, P. J. Strategic Management: Concept and Applications. New York: McGraw – Hill, 1991.
- Chickering, A.W. Education and Identity. San Francisco: Jossey-Bass, 1974.
- Chickering, A.W. and Gamson, Z. F. Seven Principles for Good Practice in Undergraduate Education. The Wingspreod Journal. (Special Section) (June 1987): 9.
- Chickering, A.W. and Reisser, L. Education and Identity. San Francisco: Jossey-Bass, 1993.
- Dessler, G. Management: Leading People and Organizations in the 21st Century. London: Prentice Hall, 1998.
- Dessler, G. Organization Theory: Integration Structure and Behavior. Englerood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, 1980.
- Drucker, P. F. Management for Result. New York: Ama Company, 1983.
- Drucker, P. F. Management: Tasks, Responsibilities, Practices. London: Butterwort Heineman, 1995.
- Edwards, A. and Knight, P. Assessing Competence in Higher Education. London: Kogan Page, 1995.
- Good, C. V. Dictionary of Education. New York: McGraw – Hill, 1973.
- Goodstein, L.D., Nolan, T.M. and Pfeiffer, W. Applied Strategic Planning : How to Develop a Plan that Really Works. California: Pfeiffer Company, 1993.

- Haimann, T. and Scott, W. G. Management in the Modern Organization. New Jersey: Prentice Hall, 1974.
- Hellriegel, D. and Slocum, W. Jr. Management :Contingency Approach Reading. New York: Addison Wesley, 1973.
- Hicks, H. G. and Gullett, R. C. Management. Tokyo: McGraw–Hill, 1981.
- Johnson, C. G. The Restructuring of Student Affairs Administration. DAI-A 64/07, 2003.
- Kast, F. E. and Rosenzweig, James E. Organization and Management : A System Approach. Tokyo, Japan: McGraw–Hill Kogakuha, 1974.
- Katz, R. L. Skills of an Effective Administrator. Harvard Business Review. 33 (January-February 1974): 33-42.
- Kaufman, R. Mapping Educational Success. California: Corwin Press, 1992.
- Kezar, A. Achieving Student Success: Strategies for Creating Partnerships Between Academic and Student Affairs. NASPA Journal. 41(1) (fall2003):1-22.
- Knowles, A. S. Editor in Chief Handbook of College and University Administration : Academic. New York: McGraw–Hill, 1970.
- Koontz, H. and Donnel, C. O. Management : A System and Contingency Analysis of Managerial Functions. Tokyo: McGraw–Hill Kogakuha, 1976.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30 (1970): 607-610.
- Krippendorff, K. Content Analysis. London: Sage Publications, 1986.
- Leslie, R. W. and Byars, L. L. Management Skills and Application. New York: Von Hoffmann Press, 1995.
- Lyle, M. S. Reengineering Human Resource. New York: John Wiley & Sons, 1995.
- Maassen, P .A. and Von Vaght, F. A. Strategic Planning in Encyclopedia of Higher Education Volume 2 : Analytical Perspectives. pp. 1483-1494. Oxford: Pergamon Press, 1992.
- Magolda, M. B. Cocurricular Influences on College Student Intellectual Development. Jouinal of College Student Development. 33(May 1992): 203-213.
- Malany, G. D. and Osit, C. J. Continuous Quality Improvement in student Affairs : A Services of Staff Opinion on Work Environment. Naspa Journal. 35(4) 1998: 95.
- Marriner, A. Guide to Nursing Management. St. Louis : The C.V. Mosby Company, 1980.

- Melvin, R. M. Management Skill Development : What it is. What it is not. Journal of Management Education. Vol 21, Issue 3 (September 1995): 91.
- Mintzberg, H. Managerial Work : Analysis from Observation, in Exercise, Case, and Reading. Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1989.
- Rae, L. A. Using People Skills in Training and Development. London: Kogan Page, 1998.
- Richard, M.E. and Templin, T. J. QSS :Quality Student Services. Naspa Journal. 32(1) 1994: 35.
- Robbin, E. and Anderson, G. Management Skills Making the Most of People. New York: Addison -Wesley, 1992.
- Robbin, S. P. Organization Behavior Concept. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, 1983.
- Robbin, S. P. and Coulter, M. Management. New Jersey: McGraw–Hill, 1999.
- Samuel, C. C. and Crummer, R. E. Modern Management. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, 1994.
- Schoeder, R.G. Operational Management. New York: McGraw–Hill, 1989.
- Simon, A. and Chuster, S. Managerial Traits and Skills. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, 1989.
- Stephen, C. R. The 7 Habits of Highly Effective People. New York: SE-EDUCATION Public Company, 1996.
- Stephen, J. and Yorke, M. Capability and Quality in Higher Education. London:Kogan Page, 1998.
- Stogdill, R. M. Handbook of Leadership : A Survey of Theory and Research. New York: Macmillan Publishing, 1974.
- Terry, G. R. Principle of Management. Homewood, Illinois: Richard D. Irwin, 1972.
- Tom, B. Management Skills for Professionals. New Jersey: Philipallan Publishers, 1989.
- Tripp, P. A. Student Personnal Administation in the International Encyclopedia of Higher Education. San Francisco: Jossey-Bass, 1977.
- Wagner, A. and Sternberg, A. A. Strategic Management :Concept and Application. New York: McGraw–Hill, 1985.
- Wehrich, H. The TOWS Matrix - A Tool for Situation Analysis. Long Range Planning. 15 (2) (April 1982): 54-56.

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการกำหนดกลยุทธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา โขวิไลกุล รองคณบดีฝ่ายบริหาร
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พันธุ์ศักดิ์ พลสารมัย หัวหน้าภาควิชาอุดมศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร. ชญาพิมพ์ อูสาโท ผู้ช่วยผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต(ฝ่ายมัธยม)
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. พันตำรวจเอก ดร. พิณี อูสาโท ผู้บังคับการกองการสอบ
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุกิจ สุวานิช รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกษม ช่วยพันธ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏพระนคร
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตติกร รัตกุล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
8. รองศาสตราจารย์ ดร. พรพิพัฒน์ เพิ่มผล คณบดีคณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ละออง ภู่งิน คณบดีคณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
10. อาจารย์ อรวรรณ ธรรมพิทักษ์ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มนต์ วัฒนไชยยศ คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
12. รองศาสตราจารย์ เกริก วัคฆมานนท์ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
13. อาจารย์ จุฑาทิพย์ ภารพบ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ
สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช
14. อาจารย์ ธนาขวัญ บุญบัน รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
คณะวิทยาศาสตร์ฯ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วริษฐา วัฒนไชยยศ รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

16. คร.มาลินี อยู่โพธิ์	รองผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต
	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
17. นายแพทย์ธวัช สุวรรณจรัส	ผู้ช่วยคณบดีคณะแพทยศาสตร์
	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
18. คร. พงษ์พัชรินทร์ พุชวัฒนะ	หัวหน้าภาควิชาสังคมศาสตร์
	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสยาม
19. อาจารย์ครุณี ชูประยูร	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเกริก
20. อาจารย์บุญส่ง หาญพานิช	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยสยาม

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบกลยุทธ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ดร.ชญาพิมพ์ อูสาโห	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรศักดิ์ วรอินทร์	ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ
นักศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดม
ศึกษา
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุกิจ สุวานิช	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เกษม ช่วยพินัง	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏพระนคร

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ บุญนุช	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. เรียม ศรีทอง	คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ เบญจกาญจน์	อธิการบดีสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อัจฉรา ภาณุรัตน์	อธิการบดีสถาบันราชภัฏสุรินทร์
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทองหล่อ วงษ์อินทร์	อธิการบดีสถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์

6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กุรวรา สุวรรณพิมล รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏภูเก็ต

รายนามอธิการบดีและรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาที่ให้สัมภาษณ์

1. รองศาสตราจารย์ ดร.บุหงา วัฒนะ	อธิการบดีสถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
2. รองศาสตราจารย์ ดร.บุญช่วย เกษศิริ	อธิการบดีสถาบันราชภัฏเลย
3. รองศาสตราจารย์สันต์ ธรรมบำรุง	อธิการบดีสถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรวรรณดี ม้าลำพอง	อธิการบดีสถาบันราชภัฏเชียงใหม่
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สว่าง ภูพัฒน์วิบูลย์	อธิการบดีสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ เบญจกาญจน์	อธิการบดีสถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา การพานิช	อธิการบดีสถาบันราชภัฏเพชรบุรี
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิรัตน์ จรจิตร	อธิการบดีสถาบันราชภัฏสงขลา
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศรีสนิท	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทัศนาศรี ธัญชนาภาส	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏเลย
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทองแถม อุ่นสวัสดิ์	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
12. รองศาสตราจารย์สนธิ สัตโยภาส	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏเชียงใหม่
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยา สุวรรณประเทศ	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตติกร รัตกุล	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรินทร์ สายกฤษณะ	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏเพชรบุรี
16. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อ่องอาจ ศรียะพันธ์	รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
สถาบันราชภัฏสงขลา

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสำหรับนักศึกษา

ในการทำวิจัยเรื่อง

การพัฒนากลยุทธ์การจัดการจัดการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ

เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน เป็นคำถามเกี่ยวกับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาและข้อมูลอื่นๆ

ตอนที่ 3 ทักษะการจัดการของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความ หรือทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้ารายการที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

สำหรับผู้วิจัย

1. ท่านเป็นนักศึกษาสถาบันราชภัฏ โปรแกรมวิชา

2. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง

3. สังกัดคณะ () 1. วิศวกรรมศาสตร์ () 2. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

() 3. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ () 4. วิทยาการจัดการ

() 5. เทคโนโลยีการเกษตร () 6. เทคโนโลยีอุตสาหกรรม

() 7. คณะอื่นๆ (โปรดระบุ)

4. เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ภาคเรียนแรกจนถึงปัจจุบัน

() 1. น้อยกว่า 2.00 () 2. 2.00 - 2.50

() 3. 2.51 - 3.00 () 4. 3.01 - 3.50

() 5. 3.51 - 4.00

5. ในระหว่างที่ท่านศึกษาอยู่ที่สถาบันราชภัฏ ท่านพักที่ใด

() 1. บ้านพ่อแม่ () 2. บ้านญาติ

() 3. หอพักของสถาบัน () 4. หอพักนอกสถาบัน

() 5. บ้านเช่า () 6. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ระดับการศึกษาของบิดา

() 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษา

() 3. อนุปริญญา () 4. ปริญญาตรี

() 5. ปริญญาโท () 6. ปริญญาเอก

สำหรับผู้วิจัย

7. ระดับการศึกษาของมารดา

- () 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษา
() 3. อนุปริญญา () 4. ปริญญาตรี
() 5. ปริญญาโท () 6. ปริญญาเอก

8. อาชีพของบิดา

- () 1. ข้าราชการ () 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() 3. ค้าขาย () 4. เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว
() 5. เกษตรกรรม () 6. รับจ้าง
() 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. อาชีพของมารดา

- () 1. ข้าราชการ () 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() 3. ค้าขาย () 4. เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว
() 5. เกษตรกรรม () 6. รับจ้าง
() 7. แม่บ้าน () 8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้อุปการะ เฉลี่ยต่อเดือน

- () 1. น้อยกว่า 5,000 บาท () 2. 5,001 – 10,000 บาท
() 3. 10,001 – 15,000 บาท () 4. 15,001 – 20,000 บาท
() 5. 20,001 – 25,000 บาท () 6. 25,001 – 30,000 บาท
() 7. 30,001 – 40,000 บาท () 8. มากกว่า 40,000 บาท

ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาและข้อมูลอื่นๆ

คำชี้แจง. โปรดทำเครื่องหมาย / ใน () หรือเติมข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา และข้อมูลอื่นๆ ดังต่อไปนี้

1. ในปีที่ผ่านมา ท่านเคยดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์กรบริหารนักศึกษา (กรรมการองค์การบริหารนักศึกษา/สภานักศึกษา/กรรมการคณะ/กรรมการชมรม/ชุมนุม) บ้างหรือไม่
() 1. เคย () 2. ไม่เคย
2. ในปีที่ผ่านมา ท่านเคยเป็นสมาชิกองค์กรกิจกรรมนักศึกษาใดบ้างหรือไม่
() 1. เคย () 2. ไม่เคย
3. ปัจจุบันท่านเป็นสมาชิกองค์กรกิจกรรมนักศึกษาประเภทใดบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
() 1. กีฬา () 2. ศิลปวัฒนธรรม
() 3. การเมือง () 4. วิชาการ
() 4. บำเพ็ญประโยชน์ อาสาพัฒนา () 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมของท่าน

- () 1. ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม () 2. เข้าร่วมกิจกรรมบางครั้ง
() 3. เข้าร่วมกิจกรรมบ่อยมาก () 4. เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง

5. เหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมต่อไปนี้ ข้อใดตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

(ตอบเพียง 5 ข้อ)

- () 1. ต้องการทำประโยชน์แก่สังคม () 2. ต้องการหาประสบการณ์การทำงาน
() 3. ต้องการมีเพื่อนมากขึ้น () 4. ต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ
() 5. ต้องการมีชื่อเสียง () 6. ต้องการทำชื่อเสียงให้แก่สถาบัน
() 7. ไม่ต้องการเรียนอย่างเดียว () 8. ต้องการพัฒนาสุขภาพร่างกายและจิตใจ
() 9. ต้องการความบันเทิงและความสนุกสนาน
() 10. ต้องการได้รับสิทธิพิเศษในการเข้าร่วมกิจกรรม
() 11. ต้องการเรียนรู้เพื่อปกครองตนเอง () 12. เพื่อนชักชวน
() 13. อาจารย์แนะนำ () 14. ทำตามเงื่อนไขข้อบังคับของสถาบัน
() 15. ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ () 16. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

6. ท่านไม่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะเหตุใด (ตอบเพียง 5 ข้อ)

- () 1. มีภารกิจจำเป็นส่วนตัว () 2. เสียเวลาเรียน
() 3. ไม่ชอบสังคม () 4. ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว
() 5. กิจกรรมไม่น่าสนใจ () 6. ไม่มีกิจกรรมที่ดีหรือสร้างสรรค์
() 7. ที่พักอยู่ห่างไกล ไม่สะดวกในการมาร่วม () 8. กิจกรรมจำเจน่าเบื่อหน่าย
() 9. เป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ประโยชน์นอกจากความสนุกสนานเท่านั้น
() 10. ไม่มีความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยเฉพาะกีฬา ดนตรี
() 11. อื่นๆ (โปรดระบุ)

7. ถ้าสถาบันกำหนดให้นักศึกษาทุกคน ต้องผ่านกิจกรรมบังคับและกิจกรรมเลือก และมี

คู่มือบันทึกกิจกรรมสำหรับนักศึกษา ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

- () 1. เห็นด้วย เพราะ

() 2. ไม่เห็นด้วย เพราะ

8. ท่านคิดว่าได้รับประโยชน์สำคัญอย่างไรบ้างจากการร่วมกิจกรรมนักศึกษา (ตอบเพียง 5 ข้อ)

- () 1. การเป็นผู้นำ/ผู้ตาม () 2. ความรับผิดชอบ
() 3. ความมีวินัยในตนเอง () 4. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
() 5. ความรู้และประสบการณ์ () 6. มนุษยสัมพันธ์ในการทำงานกับผู้อื่น
() 7. ระเบียบและวิธีการทำงาน () 8. การบริหารเวลา
() 9. การทำงานเป็นทีม () 10. การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
() 11. การกล้าแสดงออก () 12. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านได้รับผลกระทบในทางลบจากการร่วมกิจกรรมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. เสียเวลาเรียน	() 2. เสียค่าใช้จ่าย
() 3. เสียสุขภาพ	() 4. เสียโอกาสทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ดีกว่า
() 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....	

10. ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา สถาบันของท่านให้บริการหรืออำนวยความสะดวกในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. ยานพาหนะ	() 2. อาคารสถานที่
() 3. โสตทัศนอุปกรณ์	() 4. การประชาสัมพันธ์
() 5. วัสดุอุปกรณ์	() 6. งบประมาณ
() 7. เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก	() 8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

11. ท่านได้ใช้บริการที่สถาบันจัดให้ในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. เงินกองทุนกู้ยืม	() 2. การตรวจสอบสุขภาพ
() 3. การแนะแนวอาชีพ	() 4. การขอคำปรึกษาจากอาจารย์แนะแนว
() 5. การจัดหางานพิเศษทำ	() 6. การเข้าพักในหอพักของสถาบัน
() 7. การพัฒนาบุคลิกภาพ	() 8. การอบรมความรู้ทางวิชาการ
() 9. การใช้อินเทอร์เน็ต	() 10. การศึกษาค้นคว้าที่สำนักวิทยบริการ
() 11. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	() 12. การใช้อาคารสถานที่
() 13. การให้บริการยานพาหนะ	() 14. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 3 ทักษะการจัดการของนักศึกษา

คำชี้แจง รายการต่อไปนี้ เป็นรายการเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมกรมีทักษะการจัดการของท่าน โปรดพิจารณารายการใน แต่ละข้อแล้วเลือกตอบ โดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องตัวเลขทางขวามือที่ตรงกับระดับการปฏิบัติของท่าน ซึ่งค่าตัวเลขมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านปฏิบัติตามรายการนั้น **เป็นประจำทุกครั้งที่**
 4 หมายถึง ท่านปฏิบัติตามรายการนั้น **บ่อยๆ** หรือเกือบเป็นประจำ
 3 หมายถึง ท่านปฏิบัติตามรายการนั้น **บ่อยพอสมควร** คือ ปฏิบัติและไม่ปฏิบัติพอกัน
 2 หมายถึง ท่านปฏิบัติตามรายการนั้น **เป็นบางครั้ง** คือ ปฏิบัติน้อยกว่าไม่ปฏิบัติ
 1 หมายถึง ท่านปฏิบัติตามรายการนั้น **น้อยที่สุด** หรือไม่เคยปฏิบัติเลย

รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
การจัดการเกี่ยวกับตนเอง						
การรู้จักตนเอง						
1. ตั้งเป้าหมายและวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเองทั้งในระยะสั้นและระยะยาว						☐ 001
2. รู้จักแสวงหาข้อมูลที่เป็นจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองเพื่อเป็นพื้นฐานในการปรับปรุงตนเอง						☐ 002
3. มีความพยายามที่จะนำตนเองไปสู่เป้าหมายโดยได้ตั้งใจศึกษาและหมั่นฝึกฝนทักษะการเรียนรู้ต่างๆ						☐ 003
4. มีความพอใจในตนเองแม้จะรู้ว่าตนเองมีข้อบกพร่องหลายประการ						☐ 004
การปรับปรุงและพัฒนาบุคลิกภาพ						
5. ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองตามคำแนะนำจากอาจารย์และเพื่อนๆ						☐ 005
6. ศึกษาแนวทางการดำเนินชีวิตและบุคลิกภาพของบุคคลที่มีชื่อเสียงที่ชื่นชอบเพื่อยึดถือเป็นแบบอย่างในการพัฒนาตน						☐ 006
7. ได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบันอย่างสม่ำเสมอเพราะเป็นหน้าที่ของนักศึกษา						☐ 007
8. เมื่อมีโอกาสแสดงออก จะกล้าแสดงออกโดยไม่ลังเลใจ						☐ 008
9. เมื่อเผชิญกับปัญหาและอุปสรรคใดๆ ก็ตาม จะยังคงมีความมานะและมุ่งมั่นเพื่อไปสู่เป้าหมายของชีวิตที่ต้องการ						☐ 009

รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
การมีความรับผิดชอบในการเรียน						
10. ตระหนักและรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองในการศึกษาเล่าเรียน จึงพยายามตั้งใจเรียนให้ได้ผลตามศักยภาพของตนอย่างเต็มที่.....						☐ 010
11. ปฏิบัติตามแผนการเรียนที่วางไว้ และพยายามทำให้สำเร็จตาม เป้าหมายของตนเอง.....						☐ 011
12. เมื่อไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน จะค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองก่อน ที่จะปรึกษาผู้อื่น						☐ 012
13. เมื่อมีเวลาว่าง มักจะเข้าห้องสมุดหรือศึกษาค้นคว้าจากแหล่ง เรียนรู้อื่นๆ						☐ 013
14. สามารถส่งงานที่ได้รับมอบหมายได้ทันตามกำหนดเวลาทุกครั้ง...						☐ 014
15. เข้าร่วมกิจกรรมของห้อง โปรแกรมวิชาหรือคณะอย่างสม่ำเสมอ...						☐ 015
การบริหารเวลา						
16. ข้าพเจ้ามักใช้เวลาว่างส่วนใหญ่ไปในเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อ การเรียนและการพัฒนาตนเอง.....						☐ 016
17. เมื่อมีกิจกรรมหรือมีงานมาก ข้าพเจ้าจะจัดลำดับตามความสำคัญ เร่งด่วน						☐ 017
18. ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามที่จัดลำดับความสำคัญไว้เสมอ						☐ 018
19. สามารถแบ่งเวลาในการเรียนและการทำกิจกรรมได้เหมาะสม.....						☐ 019
การจัดการอารมณ์และความเครียด						
20. เมื่อรู้สึกไม่สบายใจ ข้าพเจ้าจะปรึกษาเพื่อนสนิทเพื่อระบายความ รู้สึกให้ฟัง						☐ 020
21. ถึงแม้จะโกรธหรืออารมณ์ไม่ดีก็ตาม ข้าพเจ้าก็คิดไตร่ตรองอย่าง รอบคอบก่อนที่จะทำอะไรลงไป						☐ 021
22. เมื่อต้องส่งงานหลายอย่างพร้อมๆ กันจะกังวลใจมาก.....						☐ 022
23. ข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวพร้อมก่อนสอบ ทำให้ไม่วิตกกังวลใน การสอบ						☐ 023
24. เมื่อมีความกังวลใจในเรื่องใดหลายๆ ข้าพเจ้าจะตั้งสติและหาทาง ออกโดยทำในสิ่งที่ชอบ เช่น ชมภาพยนตร์ ฟังเพลง หรือ เล่นกีฬา.....						☐ 024
25. มีเทคนิคและวิธีการที่จะฝึกฝนตนเองในการผ่อนคลายอารมณ์เมื่อมี ความเครียดมากๆ เช่น การควบคุมลมหายใจ การผ่อนคลาย กล้ามเนื้อและการฝึกสมาธิ						☐ 025

รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
การดูแลรักษาสุขภาพของตนเอง						
26. สามารถดูแลตนเองให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีอยู่เสมอ.....						☐ 026
27. ออกกำลังกายเพื่อดูแลสุขภาพอยู่เสมอ.....						☐ 027
28. หลีกเลี่ยงและไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดทุกชนิดแม้จะถูกชักชวนจากบุคคลอื่น						☐ 028
29. อ่านหนังสือ หรือดูโทรทัศน์รายการเกี่ยวกับสุขภาพและชีวิต.....						☐ 029
30. สนใจเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับสุขภาพและชีวิต.....						☐ 030
การแก้ปัญหาและตัดสินใจ						
31. ตั้งสติได้ เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่ซับซ้อนและไม่เคยประสบมาก่อน						☐ 031
32. จะพยายามทำความเข้าใจกับปัญหาและสาเหตุของปัญหาให้ชัดเจนก่อนตัดสินใจ						☐ 032
33. แก้ปัญหา และคิดทางเลือกในการแก้ปัญหาหลายๆ ทางเลือกเสมอ						☐ 033
34. หาข้อมูลจากหลายแหล่งและคิดทบทวนแก้ปัญหาก่อนตัดสินใจ.....						☐ 034
35. ศึกษาแบบอย่างหรือตัวอย่างที่ใกล้เคียงเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา						☐ 035
36. ในการทำกิจกรรมใดๆ มักจะคิดถึงประโยชน์ก่อนเสมอและจะเตรียมวิธีการที่ทำให้บรรลุความสำเร็จไว้ด้วย.....						☐ 036
37. ตัดสินใจและแก้ปัญหาดังๆ ด้วยตนเองเสมอ.....						☐ 037
38. ปรึกษาเพื่อนสนิทหรืออาจารย์เมื่อไม่มั่นใจในการตัดสินใจหรือไม่สามารถแก้ปัญหาได้						☐ 038
39. เมื่อตัดสินใจทำสิ่งใดแล้วจะไม่กังวล ลังเลหรือเปลี่ยนใจง่ายๆ						☐ 039
การแสดงถึงการมีสติปัญญาและความยืดหยุ่น						
40. ข้าพเจ้าประเมินสถานการณ์ได้ว่าสมควรที่จะปฏิเสธหรือโต้แย้งความคิดเห็นของผู้อื่นและแสดงการยอมรับหรือยกย่องผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม						☐ 040
41. พยายามใช้หลักความยืดหยุ่นให้เกิดความพอใจมากที่สุด โดยคำนึงถึงความรู้สึกของทุกฝ่ายเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น						☐ 041
42. หลีกเลี่ยงการก่อให้เกิดปัญหาหรือความไม่เข้าใจกับเพื่อนๆ โดยพิจารณาอารมณ์และสภาพการณ์ในช่วงเวลานั้นๆ						☐ 042

รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
43. ปรับวิธีการหรือแนวทางการดำเนินงาน ตามคำแนะนำของผู้อื่น เมื่อเห็นว่าคำแนะนำนั้นเหมาะสมกว่า						☐ 043
การมีกลยุทธ์การเรียน						
44. จะเลือกเข้ากลุ่มกับเพื่อนที่เรียนเก่งหรือมีความสามารถสูงเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ของตนเอง						☐ 044
45. ศึกษาและเรียนรู้ลักษณะและรูปแบบการสอนของอาจารย์ เพื่อที่จะ เตรียมตนเองให้เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข						☐ 045
46. พยายามเข้าร่วมกลุ่มเพื่อน และจัดคิวเนื้อหาวิชาเรียนกับเพื่อนๆ ก่อนที่จะมีการสอบ						☐ 046
47. ซักถามหรือเข้าพบอาจารย์เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเรียน โดยไม่ รอช้า						☐ 047
48. ทำโน้ตย่อในรายวิชาสำคัญๆ และอ่านทบทวนก่อนสอบเสมอ						☐ 048
การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น						
การสร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่น						
49. มักจะทักทายและพูดคุยกับเพื่อนก่อนทุกครั้ง						☐ 049
50. ให้ความช่วยเหลือเพื่อนๆ ที่ใกล้ชิดสนิทสนม						☐ 050
51. มักจะอาสา หรือเสนอตัวช่วยเหลือเพื่อนๆ ก่อนโดยไม่ต้องให้ เพื่อนขอร้องเมื่อเห็นว่าสามารถช่วยได้						☐ 051
52. เต็มใจรับฟังสิ่งที่เพื่อนพูดหรือเล่าให้ฟังโดยไม่แสดงความ เบื่อหน่าย						☐ 052
การเข้าใจผู้อื่น						
53. ก่อนจะทำสิ่งใดจะคิดถึงผลที่จะกระทบความรู้สึกของผู้อื่นก่อน เสมอ						☐ 053
54. พุดให้กำลังใจและพยายามเข้าใจความคิด ความรู้สึกและสิ่งที่เพื่อน แสดงออกเมื่อเพื่อนมาปรึกษาปัญหา						☐ 054
55. เต็มใจที่จะอธิบายเนื้อหาความรู้หรือสิ่งที่ตนเองมีความรู้ให้เพื่อน ฟังเมื่อเพื่อนมาขอความช่วยเหลือ						☐ 055
56. มักจะเสนอแนะการมองปัญหาและทางเลือกหลายๆ ด้านแก่เพื่อน						☐ 056
การสื่อสารกับผู้อื่น						
57. เมื่อฟังการบรรยายจากอาจารย์หรือวิทยากร เข้าใจสามารถสรุป ประเด็นที่สำคัญๆ ได้ดี						☐ 057

รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
58. กล้าซักถามอาจารย์เมื่อเกิดข้อสงสัย โดยใช้คำถามได้เหมาะสม						☐ 058
59. สามารถที่จะเสนอหรืออธิบายความคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดี.....						☐ 059
60. สามารถพูดปฏิเสธผู้อื่นได้โดยไม่ทำให้ผู้อื่นเสียความรู้สึกเมื่อไม่เห็นด้วยหรือไม่เต็มใจ						☐ 060
61. สามารถเขียนรายงานโดยเรียบเรียงภาษาและแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างชัดเจน						☐ 061
62. สามารถที่จะวิพากษ์วิจารณ์การนำเสนอรายงานของเพื่อนได้อย่างสร้างสรรค์ มีหลักเกณฑ์และเหมาะสม						☐ 062
63. มักจะได้รับความไว้วางใจให้เป็นตัวแทนไปนำเสนองานหรือข้อสรุปของกลุ่มอยู่เสมอ						☐ 063
การทำงานร่วมกับผู้อื่น						
64. รู้จักทำงานเป็นทีม โดยสามารถเข้ากับสมาชิกในกลุ่มได้ดี						☐ 064
65. รับฟังความคิดเห็นและให้เกิดริคิดผู้อื่นเมื่อทำงานร่วมกัน						☐ 065
66. มักได้รับการเสนอหรือการยอมรับให้ทำหน้าที่ประธานกลุ่มอยู่เสมอ.....						☐ 066
67. กล้าเจรจาต่อรองเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนเองและของกลุ่ม และมีประสบความสำเร็จ						☐ 067
68. มอบหมายงานให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบร่วมกัน						☐ 068
69. เป็นผู้เสนอแนวทางใหม่ๆ ในการทำงาน เพื่อให้เกิดความสนใจ และทุกคนได้ร่วมมือในการทำงาน						☐ 069
70. เป็นผู้ประสานระหว่างกลุ่มได้และใช้การประนีประนอมเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น						☐ 070
71. ส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือ ในการทำงานร่วมกันในกลุ่ม.....						☐ 071
72. ให้ความสำคัญและให้เวลากับการทำงานของกลุ่มมากกว่างานส่วนตัว						☐ 072
การจัดการเกี่ยวกับงาน						
การเข้าใจลักษณะงาน						
73. มีความรู้ ความเข้าใจในงานที่ทำ						☐ 073
74. เข้าใจจุดมุ่งหมายและแนวคิดสำคัญของงานที่ทำเป็นอย่างดี						☐ 074
75. อธิบายหรือบอกลักษณะสำคัญของงานที่ทำได้ว่าทำอย่างไร งานจึงจะออกมาดี						☐ 075

รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
76. สามารถวิเคราะห์ผลของการทำงานได้ทั้งในกรณีที่ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลว						☐ 076
การวางแผนในการทำงาน						
77. วางแผนและวางเป้าหมายในการปฏิบัติงานเพื่อให้ดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย						☐ 077
78. พิจารณาและจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนของงานที่ทำไว้ทุกครั้ง						☐ 078
79. สามารถกำหนดวิธีการทำงาน ภาระงานการทำงาน ขั้นตอนและระยะเวลา รวมถึงค่าใช้จ่ายของงานไว้เสมอ						☐ 079
กระบวนการทำงาน						
80. นำประสบการณ์เดิมที่มีมาเชื่อมโยงกับงานใหม่เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ						☐ 080
81. ปฏิบัติงานตามแผนที่ได้กำหนดไว้						☐ 081
82. ใช้การประชุมเพื่อปรึกษาหารือ ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ						☐ 082
83. ทำงานโดยยึดหลักการประสานงาน การมีส่วนร่วมและการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น						☐ 083
84. แบ่งงานออกเป็นงานย่อย และมอบหมายงานตามความสนใจหรือความถนัดของสมาชิกในกลุ่ม						☐ 084
85. เมื่อมีปัญหาในการทำงาน จะขอคำปรึกษาจากอาจารย์หรือเพื่อนๆ						☐ 085
การประเมินผล						
86. พิจารณาตรวจสอบและประเมินงานที่ทำเสร็จแล้วตามเป้าหมายที่กำหนดไว้						☐ 086
87. ช่วยกันติชมและปรับปรุงแก้ไขงานตามข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้อง						☐ 087
88. ประเมินผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานทุกครั้ง						☐ 088
การปรับปรุงการทำงาน						
89. พยายามคิดค้นและปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นกว่าเดิม						☐ 089
90. นำข้อบกพร่องจากการทำงานมาเป็นข้อคิดและบทเรียน ในการทำงานครั้งต่อไปให้มีประสิทธิภาพ						☐ 090
การมีกลยุทธ์ในการทำงาน						
91. ประเมินสถานการณ์ เพื่อพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมในการทำงาน						☐ 091
92. สร้างความร่วมมือในการทำงาน โดยเน้นการทำงานเป็นทีมและให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานให้มากที่สุด						☐ 092

รายการ	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
	5	4	3	2	1	
93. ใช้สื่อและนวัตกรรมที่เหมาะสมในการทำงานและการนำเสนอ ผลงาน.....						☐ 093
94. สร้างแรงจูงใจในการทำงาน โดยให้ทุกคนได้มีโอกาสเป็นผู้นำ ของกลุ่มในการทำงาน						☐ 094
ความรับผิดชอบในการทำงาน						
95. เตรียมความพร้อมในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย						☐ 095
96. มีความพยายามที่จะทำให้ผลการทำงานดีขึ้นกว่าเดิมเสมอ						☐ 096
97. ลงมือทำงานในความรับผิดชอบทันที						☐ 097
98. คำนึงถึงคุณภาพของงานเป็นสำคัญ						☐ 098
99. มีการตรวจสอบความเรียบร้อยของงานเสมอ						☐ 099
100. ทำงานได้เสร็จตามกำหนดเวลา.....						☐ 100
การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ						
การจัดการเกี่ยวกับข้อมูล						
101. สามารถวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารและจำแนกระหว่างข้อเท็จจริง กับความคิดเห็นได้.....						☐ 101
102. ประเมินและตัดสินใจความต้องการของแหล่งข้อมูลได้						☐ 102
103. จัดระบบกับข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ.....						☐ 103
104. รู้จักใช้แหล่งข้อมูลที่เหมาะสม เช่น ห้องสมุด แหล่งข้อมูลท้องถิ่น.....						☐ 104
105. ใช้ข้อมูลอย่างสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์สูงสุด.....						☐ 105
106. ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูล เพื่อการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ.....						☐ 106
การเรียนรู้การใช้นวัตกรรม						
107. สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในการศึกษาค้นคว้าหรือทำงานได้.....						☐ 107
108. ศึกษานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ๆ จากเอกสารหรือ จากอินเทอร์เน็ต						☐ 108
109. เข้าอบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่เกี่ยวข้องกับงานในวิชาชีพ.....						☐ 109
110. มีความรู้ความสามารถในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ ได้ดี						☐ 110

แนวทางในการพัฒนาความสามารถในการจัดการ

ท่านคิดว่าท่านสามารถพัฒนาตนเองเพื่อให้มีทักษะการจัดการในประเด็นต่อไปนี้ได้อย่างไร

1. การจัดการเกี่ยวกับตนเอง

2. การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น

3. การจัดการเกี่ยวกับงาน

4. การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ.....

สถาบันวิจัยบริการ
 ธรรมศาสตร์มหาวิทยาลัย

ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้ตอบแบบสอบถามจนเสร็จสมบูรณ์

แบบสอบถามสำหรับผู้นำนักศึกษา

ในการทำวิจัยเรื่อง

การพัฒนากลยุทธ์การจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏ

เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

แบบสอบถามฉบับนี้มี 4 ตอน เป็นคำถามเกี่ยวกับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาและข้อมูลอื่นๆ

ตอนที่ 3 การจัดการศึกษาของสถาบัน

ตอนที่ 4 ทักษะการจัดการของนักศึกษา (เหมือนตอนที่ 3 ของนักศึกษา)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความ หรือทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง () หน้ารายการที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ท่านเป็นนักศึกษาศาสนา..... โปรแกรมวิชา

2. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง

3. สังกัดคณะ () 1. ครุศาสตร์ () 2. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

() 3. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ () 4. วิทยาการจัดการ

() 5. เทคโนโลยีการเกษตร () 6. เทคโนโลยีอุตสาหกรรม

() 7. คณะอื่นๆ (โปรดระบุ)

4. เกรดเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ภาคเรียนแรกจนถึงปัจจุบัน

() 1. น้อยกว่า 2.00 () 2. 2.00 – 2.50

() 3. 2.51 – 3.00 () 4. 3.01 – 3.50

() 5. 3.51 – 4.00

5. ในระหว่างที่ท่านศึกษาอยู่ที่สถาบันราชภัฏ ท่านพักที่ใด

() 1. บ้านพ่อแม่ () 2. บ้านญาติ

() 3. หอพักของสถาบัน () 4. หอพักนอกสถาบัน

() 5. บ้านเช่า () 6. อื่นๆ (โปรดระบุ)

6. ระดับการศึกษาของบิดา

() 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษา

() 3. อนุปริญญา () 4. ปริญญาตรี

() 5. ปริญญาโท () 6. ปริญญาเอก

สำหรับผู้วิจัย

7. ระดับการศึกษาของมารดา

- () 1. ประถมศึกษา () 2. มัธยมศึกษา
() 3. อนุปริญญา () 4. ปริญญาตรี
() 5. ปริญญาโท () 6. ปริญญาเอก

สำหรับผู้วิจัย

8. อาชีพของบิดา

- () 1. ข้าราชการ () 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() 3. ค้าขาย () 4. เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว
() 5. เกษตรกรรม () 6. รับจ้าง
() 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. อาชีพของมารดา

- () 1. ข้าราชการ () 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
() 3. ค้าขาย () 4. เจ้าของกิจการ/ธุรกิจส่วนตัว
() 5. เกษตรกรรม () 6. รับจ้าง
() 7. แม่บ้าน () 8. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. รายได้ของบิดา มารดา หรือผู้อุปการะ เฉลี่ยต่อเดือน

- () 1. น้อยกว่า 5,000 บาท () 2. 5,001 – 10,000 บาท
() 3. 10,001 – 15,000 บาท () 4. 15,001 – 20,000 บาท
() 5. 20,001 – 25,000 บาท () 6. 25,001 – 30,000 บาท
() 7. 30,001 – 40,000 บาท () 8. มากกว่า 40,000 บาท

ตอนที่ 2 การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษาและข้อมูลอื่นๆ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ใน () หรือเติมข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาและข้อมูลอื่นๆ ดังต่อไปนี้

1. ในปีที่ผ่านมา มาทำนเคยดำรงตำแหน่งกรรมการในองค์การบริหารนักศึกษา (กรรมการองค์การบริหารนักศึกษา/สภานักศึกษา/กรรมการคณะ/กรรมการชมรม/ชุมนุม) บ้างหรือไม่
() 1. เคย () 2. ไม่เคย
2. ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งใดในองค์การบริหารนักศึกษา
() 1. นายกองจัดการบริหารนักศึกษา () 2. ประธานสภานักศึกษา
() 3. รองนายกองจัดการบริหารนักศึกษา () 4. รองประธานสภานักศึกษา
() 5. กรรมการองค์การบริหารนักศึกษา () 6. กรรมการสภานักศึกษา
() 7. ประธานนักศึกษาคณะ () 8. กรรมการนักศึกษาคณะ
() 9. ประธานชมรม/ชุมนุม () 10. กรรมการชมรม/ชุมนุม
() 11. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

สำหรับผู้วิจัย

3. ในปีที่ผ่านมา ท่านเคยเป็นสมาชิกองค์กรกิจกรรมนักศึกษาใดบ้างหรือไม่
- () 1. เคย () 1. ไม่เคย
4. ปัจจุบันท่านเป็นสมาชิกองค์กรกิจกรรมนักศึกษาประเภทใดบ้าง (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. กีฬา () 2. ศิลปวัฒนธรรม
- () 3. การเมือง () 4. วิชาการ
- () 4. บำเพ็ญประโยชน์ อาสาพัฒนา () 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)
5. ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมของท่าน
- () 1. ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม () 2. เข้าร่วมกิจกรรมบางครั้ง
- () 3. เข้าร่วมกิจกรรมบ่อยมาก () 4. เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง
6. เหตุผลในการเข้าร่วมกิจกรรมต่อไปนี้ ข้อใดตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด(ตอบเพียง 5 ข้อ)
- () 1. ต้องการทำประโยชน์แก่สังคม () 2. ต้องการหาประสบการณ์การทำงาน
- () 3. ต้องการมีเพื่อนมากขึ้น () 4. ต้องการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ
- () 5. ต้องการมีชื่อเสียง () 6. ต้องการทำชื่อเสียงให้แก่สถาบัน
- () 7. ไม่ต้องการเรียนอย่างเดียว () 8. ต้องการพัฒนาสุขภาพร่างกายและจิตใจ
- () 9. ต้องการความบันเทิงและความสนุกสนาน
- () 10. ต้องการได้รับสิทธิพิเศษในการเข้าร่วมกิจกรรม
- () 11. ต้องการเรียนรู้เพื่อปกครองตนเอง () 12. เพื่อนชักชวน
- () 13. อาจารย์แนะนำ () 14. ทำตามเงื่อนไขข้อบังคับของสถาบัน
- () 15. ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ () 16. อื่นๆ (โปรดระบุ).....
7. ท่านไม่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะเหตุใด (ตอบเพียง 5 ข้อ)
- () 1. มีภารกิจจำเป็นส่วนตัว () 2. เสียเวลาเรียน
- () 3. ไม่ชอบสังคม () 4. ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัว
- () 5. กิจกรรมไม่น่าสนใจ () 6. ไม่มีกิจกรรมที่ดีหรือสร้างสรรค์
- () 7. ที่พักอยู่ห่างไกล ไม่สะดวกในการมาร่วม () 8. กิจกรรมจำเจน่าเบื่อหน่าย
- () 9. เป็นกิจกรรมที่ไม่ได้ประโยชน์นอกจากความสนุกสนานเท่านั้น
- () 10. ไม่มีความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยเฉพาะกีฬา ดนตรี
- () 11. อื่นๆ (โปรดระบุ)
8. ถ้าสถาบันกำหนดให้นักศึกษาทุกคน ต้องผ่านกิจกรรมบังคับและกิจกรรมเลือก และมีคู่มือบันทึกกิจกรรมสำหรับนักศึกษา ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร
- () 1. เห็นด้วย เพราะ
- () 2. ไม่เห็นด้วย เพราะ

สำหรับผู้วิจัย

9. ท่านคิดว่าได้รับประโยชน์สำคัญอย่างไรบ้างจากการทำกิจกรรม (ตอบเพียง 5 ข้อ)

() 1. การเป็นผู้นำ/ผู้ตาม	() 2. ความรับผิดชอบ
() 3. ความมีวินัยในตนเอง	() 4. การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
() 5. ความรู้และประสบการณ์	() 6. มนุษยสัมพันธ์ในการทำงานกับผู้อื่น
() 7. ระเบียบและวิธีการทำงาน	() 8. การบริหารเวลา
() 9. การทำงานเป็นทีม	() 10. การทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม
() 11. การกล้าแสดงออก	() 12. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

10. ท่านได้รับผลกระทบในทางลบจากการทำกิจกรรมอย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. เสียเวลาเรียน	() 2. เสียค่าใช้จ่าย
() 3. เสียสุขภาพ	() 4. เสียโอกาสทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ดีกว่า
() 5. อื่นๆ (โปรดระบุ)	

11. ในการจัดกิจการนักศึกษา สถาบันของท่านให้บริการหรืออำนวยความสะดวกในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. ยานพาหนะ	() 2. อาคารสถานที่
() 3. โสตทัศนูปกรณ์	() 4. การประชาสัมพันธ์
() 5. วัสดุ อุปกรณ์	() 6. งบประมาณ
() 7. เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก	() 8. อื่นๆ (โปรดระบุ)

12. ท่านได้ใช้บริการที่สถาบันจัดให้ในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. เงินกองทุนกู้ยืม	() 2. การตรวจสุขภาพ
() 3. การแนะแนวอาชีพ	() 4. การขอคำปรึกษาจากอาจารย์แนะแนว
() 5. การจัดหางานพิเศษทำ	() 6. การเข้าพักในหอพักของสถาบัน
() 7. การพัฒนาบุคลิกภาพ	() 8. การอบรมความรู้ทางวิชาการ
() 9. การใช้อินเทอร์เน็ต	() 10. การศึกษาค้นคว้าที่สำนักวิทยบริการ
() 11. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	() 12. การใช้อาคารสถานที่
() 13. การใช้บริการยานพาหนะ	() 14. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน

คำชี้แจง รายการต่อไปนี้ เป็นรายการเกี่ยวกับรายการในสถาบันราชภัฏที่ท่านศึกษาอยู่
 ในฐานะที่ท่านเป็นผู้นำนักศึกษาที่ต้องเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน
 โดยตรง ขอให้ท่านพิจารณารายการแต่ละข้อ แล้วเลือกตอบโดยใส่เครื่องหมาย /
 ลงในช่องตัวเลขทางขวามือตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งค่าตัวเลขมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วย มากที่สุด หรือ มีการปฏิบัติตามรายการนั้น มากที่สุด
 4 หมายถึง เห็นด้วย มาก หรือ มีการปฏิบัติตามรายการนั้น มาก
 3 หมายถึง เห็นด้วย ปานกลาง หรือ มีการปฏิบัติตามรายการนั้น ปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วย น้อย หรือ มีการปฏิบัติตามรายการนั้น น้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วย น้อยที่สุด หรือ มีการปฏิบัติตามรายการนั้น น้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติ

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด		▶ น้อยที่สุด			
	5	4	3	2	1	
1. ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ วัตถุประสงค์						
1. ปรัชญาในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันมุ่งส่งเสริม ให้นักศึกษาเป็นคนที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข.....						☐ 001
2. สถาบันได้กำหนด วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน กิจกรรมนักศึกษาไว้ชัดเจนและส่งเสริมคุณลักษณะของบัณฑิต ที่พึงประสงค์ของสถาบัน						☐ 002
3. นโยบายในการจัดกิจกรรมนักศึกษาได้คำนึงถึงความสอดคล้องของ ปรัชญาการจัดการศึกษาของสถาบัน โดยมุ่งตอบสนองต่อความ ต้องการของนักศึกษาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมการ เรียนรู้ของนักศึกษา.....						☐ 003
4. เปิดโอกาสให้นักศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ ในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม.....						☐ 004
5. ประชาสัมพันธ์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ใน การดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาให้ประชาคมทราบ..... อื่นๆ (โปรดระบุ)						☐ 005

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด		▶ น้อยที่สุด			
	5	4	3	2	1	
2. ด้านการบริหารจัดการ						
6. ผู้นำนักศึกษาที่มีอิสระในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้.....						☐ 006
7. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาในแต่ละฝ่าย มีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่ได้รับมอบหมาย.....						☐ 007
8. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในงานกิจการนักศึกษาและสามารถให้คำแนะนำแก่นักศึกษาได้.....						☐ 008
9. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาทั้งในสำนักกิจการนักศึกษาและคณะเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานของนักศึกษา.....						☐ 009
10. องค์กรนักศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณางบประมาณในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา.....						☐ 010
11. งบประมาณในการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์และปรับปรุงสำนักงานขององค์กรนักศึกษาทุกระดับมีจำนวนเหมาะสมและเพียงพอ..... อื่นๆ (โปรดระบุ).....						☐ 011
3. ด้านการพัฒนานักศึกษา						
วินัยนักศึกษา						
12. มีการจัดประชุมชี้แจงนักศึกษาในแต่ละชั้นปีเพื่อให้รับทราบและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบัน.....						☐ 012
13. สถาบันสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด หรือปรับปรุงระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับนักศึกษา.....						☐ 013
14. สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษากลับแสดงออกถึงสิทธิและเสรีภาพในขอบเขตที่เหมาะสม.....						☐ 014
15. จัดโครงการส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้มีวินัยและรับผิดชอบในตนเอง เช่น การตรงต่อเวลา การแต่งกายถูกระเบียบ ฯลฯ.....						☐ 015
16. จัดโครงการส่งเสริมให้นักศึกษาให้มีทักษะในการเรียน เช่น การศึกษาค้นคว้า การเขียนรายงาน ฯลฯ.....						☐ 016

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด		▶ น้อยที่สุด			
	5	4	3	2	1	
17. จัดโครงการอบรมและส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะทางสังคม เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจผู้อื่น ฯลฯ						☐ 017
18. การจัดโครงการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมในการทำงาน เช่น การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ต่างๆ						☐ 018
การสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษา						
19. บุคลากรฝ่ายกิจการนักศึกษา ได้ทำงานร่วมกันกับบุคลากรหรือหน่วยงานนอกสถาบัน เพื่อพัฒนาโครงการร่วมมือ (Joint Program) ที่จะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักศึกษา.....						☐ 019
20. สำนักกิจการร่วมมือกับคณะเพื่อเชื่อมโยงโครงการทางวิชาการเข้ากับประสบการณ์การเรียนรู้นอกห้องเรียน.....						☐ 020
21. นักศึกษามีโอกาสร่วมเป็นคณะทำงานหรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องร่วมกับสถาบัน						☐ 021
22. มีการสร้างร่วมมือระหว่างสถาบันกับชุมชน องค์กรและหน่วยงานธุรกิจต่างๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้งานบริการ การพัฒนาความเป็นผู้นำและการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวม						☐ 022
23. บุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษา มีการประชุมพบปะกับนักศึกษา กลุ่มต่างๆ เป็นประจำ เพื่อรับทราบความต้องการอันจะเป็นข้อมูล ในการจัดทำแผน/โครงการในการพัฒนานักศึกษา						☐ 023
การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)						
24. สถาบันให้ความสำคัญในการจัดกิจการนักศึกษาและกำหนดให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา.....						☐ 024
25. อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษาได้สื่อสารเชิญชวนให้นักศึกษาทราบถึงประโยชน์และผลลัพธ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมที่สถาบันจัดให้						☐ 025
26. สำนักกิจการนักศึกษาได้จัดอบรมนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำและเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงภาวะผู้นำ						☐ 026

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด		▶ น้อยที่สุด			
	5	4	3	2	1	
27. สำนักกิจการนักศึกษาได้ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับคณาจารย์ในการบูรณาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเองและส่วนรวม.....						☐ 027
28. อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษา ใช้วิธีการที่หลากหลายในการสื่อสารกับนักศึกษาเพื่อให้มีวิธีการพัฒนาตนเองที่แตกต่างกันออกไป						☐ 028
29. อาจารย์มีการจัดหรือสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้มีการเรียนรู้ประสบการณ์ตรงในการพัฒนาตนเอง.....						☐ 029
30. อาจารย์ส่งเสริมนักศึกษาให้ยอมรับความคิดเห็นหรือทัศนะของนักศึกษาอื่นที่แตกต่างไปจากตนเอง						☐ 030
31. นักศึกษามีการประเมิน โครงการและกิจกรรมที่ตนเองได้เข้าร่วมอยู่เสมอๆ						☐ 031
การสื่อสารให้นักศึกษาทราบถึงความคาดหวังสูง						
32. นักศึกษาได้รับรู้ถึงความคาดหวังของสถาบันต่อนักศึกษา ทั้งด้านความสำเร็จทางการเรียน การครองตนและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ภายในสถาบัน						☐ 032
33. นักศึกษาได้รับการสนับสนุนให้ประเมินความสามารถทางการเรียนของตนเองและการแสวงหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อช่วยส่งเสริมการมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล.....						☐ 033
34. นักศึกษาได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ช่วยสร้างเสริมให้มีความเข้าใจตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง						☐ 034
35. สถาบันได้แสดงความชื่นชมในความสำเร็จของนักศึกษาที่มีกิจกรรมดีเด่น และมีการให้รางวัลหรือการประกาศเกียรติคุณให้สาธารณชนได้รับรู้.....						☐ 035
36. มีการเก็บข้อมูลนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในด้านต่างๆ รวมทั้งการเข้าร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนที่สำคัญและมีประโยชน์เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี						☐ 036
อื่นๆ (โปรดระบุ).....						

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด		▶ น้อยที่สุด			
	5	4	3	2	1	
4. ด้านกิจกรรมนักศึกษา						
ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักศึกษา						
37. สถาบันมีระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาชัดเจน						☐ 037
38. นักศึกษาที่ทำกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการทำกิจกรรม.....						☐ 038
39. นักศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา						☐ 039
40. ระเบียบข้อบังคับในการทำกิจกรรมต่างๆ มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน						☐ 040
อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา						
41. องค์กรกิจกรรมนักศึกษาทุกองค์กรในสถาบัน (องค์การบริหารนักศึกษา กรรมการนักศึกษา คณะ ชมรม ฯลฯ) มีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม						☐ 041
42. อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจและสามารถให้คำแนะนำนักศึกษาในการทำกิจกรรมได้ดี						☐ 042
43. อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าร่วมกิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ.....						☐ 043
44. อาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง						☐ 044
ประเภทของการจัดกิจกรรมนักศึกษา						
45. มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางวิชาการ เช่น การประกวดและแข่งขันทักษะต่างๆ ช่วยทำให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการเกี่ยวกับตนเอง						☐ 045
46. การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและแสวงหาความรู้ทางวิชาการหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการ เช่น การจัดบรรยายทางวิชาการ การจัดนิทรรศการ การได้เวที มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ.....						☐ 046
47. การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริม เผยแพร่และรักษาไว้ ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันลอยกระทง มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ						☐ 047

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
48. กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมที่จัดขึ้นช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการเกี่ยวกับงานและสารสนเทศ.....						☐ 048
49. กิจกรรมกีฬาเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ พัฒนาบุคลิกภาพ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และเพิ่มทักษะทางด้านกีฬาเพื่อการแข่งขันในระดับประเทศ มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ.....						☐ 049
50. กิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นทั้งในและนอกสถาบันนั้น ช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น.....						☐ 050
51. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างเพื่อทำประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เช่น การออกค่ายอาสา การร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ.....						☐ 051
52. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการของนักศึกษา.....						☐ 052
53. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ได้รับความสนใจจากนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมมากเพียงพอ.....						☐ 053
54. กิจกรรมเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบบประชาธิปไตย มีการจัดอย่างเหมาะสมและมีปริมาณการจัดมากเพียงพอ.....						☐ 054
กิจกรรมชมรม/ชุมนุม						
55. กิจกรรมชมรม/ชุมนุม ที่นักศึกษาจัดขึ้นได้รับความสนใจจากนักศึกษาส่วนใหญ่.....						☐ 055
56. การดำเนินงานของชมรม/ชุมนุมได้รับงบประมาณสนับสนุนเหมาะสม.....						☐ 056
57. ประธาน หรือรองประธานของชมรม/ชุมนุม ได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานและระเบียบปฏิบัติต่างๆ.....						☐ 057
58. การดำเนินงานของชมรม/ชุมนุม บรรลุผลตามเป้าหมายของสถาบันและช่วยส่งเสริมความสามารถในการจัดการของนักศึกษา.....						☐ 058
59. สถาบันได้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการทำกิจกรรมของชมรม/ชุมนุมอย่างเหมาะสม.....						☐ 059

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
60. กิจกรรมชมรม/ชุมนุม ได้ส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ โดยเฉพาะการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นและงาน.....						☐ 060
ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา						
61. อาจารย์ให้ความสำคัญกับกิจกรรมนักศึกษาน้อย						☐ 061
62. อาจารย์และนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาน้อย						☐ 062
63. รูปแบบการจัดกิจกรรมเป็นแบบเดิมๆ ไม่สร้างสรรค์ ทำให้ไม่น่าสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม						☐ 063
64. นักศึกษาที่จัดกิจกรรมขาดความเข้าใจและขาดความสามารถในกระบวนการทำงานร่วมกัน ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนนักศึกษา						☐ 064
65. นักศึกษามีข้อจำกัดเกี่ยวกับการเรียนและเวลาเรียนจึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม						☐ 065
66. ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมไม่เอื้อหรือส่งเสริมการทำกิจกรรม						☐ 066
67. ขาดการประชาสัมพันธ์ รมรงค์และการจูงใจให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา						☐ 067
68. ขาดการอำนวยความสะดวกจากสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....						☐ 068
69. สภาพสังคมในปัจจุบันไม่มีความปลอดภัย และไม่เอื้ออำนวยในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะกับนักศึกษาหญิง.....						☐ 069
70. ขาดงบประมาณสนับสนุนการทำกิจกรรม..... อื่นๆ (โปรดระบุ)						☐ 070
5. ด้านการให้บริการนักศึกษา						
71. การให้บริการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาต่อเป็นปัจจุบันและกว้างขวาง						☐ 071
72. การบริการให้คำปรึกษาทางการเรียน อาชีพและปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาเป็นที่พอใจของนักศึกษา						☐ 072
73. การบริการจัดหางานระหว่างเรียนเพื่อเสริมรายได้ให้กับนักศึกษามีปริมาณมากพอกับความต้องการของนักศึกษา						☐ 073

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
74. การบริการตรวจสอบภาพเพื่อป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจัดได้ เหมาะสม.....						☐ 074
75. การให้บริการยืมอุปกรณ์และสถานที่ในการออกกำลังกายมีความ เพียงพอและเหมาะสม						☐ 075
76. การให้บริการด้านเงินทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษาทำได้อย่างทั่วถึง						☐ 076
77. การให้บริการช่วยเหลือทางการเงินแก่นักศึกษาในรูปเงินยืม หมุนเวียนทำได้ทั่วถึง						☐ 077
78. การให้บริการหอพักภายในสถาบันมีความเหมาะสม						☐ 078
79. การให้บริการด้านการสื่อสาร การรับ-ส่งพัสดุไปรษณีย์ และ โทรศัพท์สาธารณะมีความสะดวกและเพียงพอ						☐ 079
80. การจัดสวัสดิการด้านการจำหน่ายอาหารมีราคาถูกลง และสะอาด ถูกสุขอนามัย						☐ 080
81. การจัดสวัสดิการการประกันชีวิตหรือการประกันอุบัติเหตุ มีการจัด เหมาะสม						☐ 081
82. การจัดสวัสดิการสหกรณ์ร้านค้า จำหน่ายสินค้าราคาขอมเยา มีความสะดวกและเหมาะสม..... อื่นๆ (โปรดระบุ).....						☐ 082
6. ด้านสภาพแวดล้อม						
83. สำนักกิจการนักศึกษาตั้งอยู่ในบริเวณที่สะดวกในการติดต่อ ประสานงานและให้บริการ						☐ 083
84. สำนักกิจการนักศึกษามีห้องทำงานของฝ่ายต่างๆ เป็นสัดส่วน และกว้างขวางเหมาะสม						☐ 084
85. ฝ่ายแนะแนวสนเทศและบริการอาชีพ มีสถานที่และบรรยากาศที่ เอื้อต่อการให้บริการ						☐ 085
86. ที่ตั้งและสถานที่ทำงานของกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อศึกษามี ความเหมาะสมและสะดวกในการติดต่อ						☐ 086
87. ที่ตั้ง ขนาด สภาพและบรรยากาศโดยรวมของฝ่ายพยาบาลมีความ เหมาะสมและสะดวกในการติดต่อ						☐ 087

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
88. องค์การบริหารนักศึกษามีสถานที่ทำงานหรือสำนักงานที่เป็น สัดส่วน กว้างขวางเพียงพอ และที่ตั้งเหมาะสม						☐ 088
89. สถานศึกษามีสถานที่ทำงานหรือสำนักงานที่เป็นสัดส่วน กว้างขวางเพียงพอ และที่ตั้งเหมาะสม						☐ 089
90. คณะกรรมการนักศึกษาระดับคณะมีสถานที่ทำงานหรือสำนักงาน ที่เหมาะสม เป็นสัดส่วน และกว้างขวางเพียงพอ						☐ 090
91. ชมรมและชุมนุมมีสถานที่สำหรับอำนวยความสะดวกในการจัด กิจกรรมและการรวมกลุ่ม						☐ 091
92. สนามกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกายมีเพียงพอและอยู่ใน สภาพดี						☐ 092
93. ห้องประชุมหรือห้องสำหรับจัดกิจกรรมของนักศึกษามีเพียงพอ						☐ 093
94. ที่นั่งสำหรับให้นักศึกษานั่งพักผ่อนหรือนั่งทำงานมีเพียงพอ						☐ 094
95. บริเวณอาคารเรียน โดยรวมสะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ						☐ 095
96. โรงอาหารหรือสถานที่จำหน่ายอาหารมีเพียงพอและสะอาด						☐ 096
97. หอพักภายในสถาบันมีเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา						☐ 097
98. สภาพภายในหอพักและสภาพแวดล้อมภายนอกของหอพักมีความ เหมาะสม						☐ 098
99. หอพักหรือที่พักนอกสถาบันมีความปลอดภัยและสภาพเหมาะสม						☐ 099
100. หอสมุดมีสถานที่และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้า						☐ 100
101. หอสมุดมีที่อ่านหนังสือ หนังสือ วารสารและสารสนเทศต่างๆ เพียงพอกับความต้องการ						☐ 101
102. มีโทรศัพท์สาธารณะสำหรับใช้ติดต่อสื่อสารเพียงพอ						☐ 102
103. มีสถานที่เอื้ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการฝาก - ถอนเงิน เช่น ธนาคาร ตู้ ATM เหมาะสมและเพียงพอ						☐ 103
104. การจัดระบบการจราจรภายในสถาบันมีความเป็นระเบียบและ ปลอดภัย						☐ 104
105. ที่จอดรถมีเพียงพอ เหมาะสมและมีความปลอดภัย						☐ 105
อื่นๆ (โปรดระบุ)						

**ข้อเสนอแนะ โปรดพิจารณาและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา
ในแต่ละด้านต่อไปนี้**

1. ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์

.....

.....

.....

2. ด้านการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

3. ด้านการพัฒนาบุคลากรนักศึกษา

.....

.....

.....

4. ด้านกิจกรรมนักศึกษา

.....

.....

.....

5. ด้านบริการและสวัสดิการนักศึกษา

.....

.....

.....

6. ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

.....

.....

.....

ตอนที่ 4 ทักษะการจัดการของนักศึกษา

(ใช้ข้อคำถามเหมือนกับตอนที่ 3 ของแบบสอบถามสำหรับนักศึกษา)

แบบสอบถามสำหรับอาจารย์

ในการทำวิจัยเรื่อง

การพัฒนากลยุทธ์การจัดการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ

เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน เป็นคำถามเกี่ยวกับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 การจัดการจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน

ตอนที่ 3 ทักษะการจัดการของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

สำหรับผู้วิจัย

1. ชื่อสถาบันราชภัฏที่ท่านสังกัด

2. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

3. ท่านเป็นอาจารย์สังกัดคณะ

() 1. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

() 2. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

() 3. ครุศาสตร์

() 4. วิทยาการจัดการ

() 5. เทคโนโลยีการเกษตร

() 6. เทคโนโลยีอุตสาหกรรม

() 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. วุฒิการศึกษา

() 1. ปริญญาตรี

() 2. ปริญญาโท

() 3. ปริญญาเอก

() 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. อายุของท่าน

() 1. ต่ำกว่า 25 ปี

() 2. 26 - 30 ปี

() 3. 31 - 35 ปี

() 4. 36 - 40 ปี

() 5. 41 - 45 ปี

() 6. 46 - 50 ปี

() 7. สูงกว่า 50 ปี

สำหรับผู้วิจัย

6. จำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์

() 1. น้อยกว่า 10 คาบ

() 2. 10 - 15 คาบ

() 3. 16 - 20 คาบ

() 4. มากกว่า 20 คาบ

7. ท่านเคยปฏิบัติงานในสำนัก/ฝ่าย/งานกิจการนักศึกษาหรือไม่

() 1. เคย

() 2. ไม่เคย

8.. ปัจจุบันท่านปฏิบัติงานในหน้าที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 1. อาจารย์ผู้สอน

() 2. อาจารย์ที่ปรึกษาประจำหมู่เรียน

() 3. หัวหน้าโปรแกรมวิชา

() 4. อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม

() 5. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาทุกระดับ (ระดับสถาบัน/คณะ/โปรแกรมวิชา/อื่นๆ)

อย่างน้อยเพียงใด

() 1. ไม่เคยเข้าร่วม

() 2. เข้าร่วมบางครั้ง

() 3. เข้าร่วมบ่อยครั้ง

() 4. เข้าร่วมทุกครั้ง

10. ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านเคยเข้าร่วมประชุม/สัมมนาเกี่ยวกับกิจการนักศึกษากับ

สำนักกิจการนักศึกษาหรือมีโอกาสแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานกิจการนักศึกษาหรือไม่

() 1. เคย ประมาณ ครั้ง

() 2. ไม่เคย เพราะ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 การจัดกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน

คำชี้แจง รายการต่อไปนี้ เป็นรายการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาในสถาบันของท่าน โปรดพิจารณารายการแต่ละข้อ แล้วเลือกตอบโดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องตัวเลขทางขวามือตรงกับความคิดเห็นของท่าน ซึ่งมีค่าตัวเลขเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด หรือ มีการปฏิบัติตามรายการนั้น มากที่สุด
 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก หรือ มีการปฏิบัติตามรายการนั้น มาก
 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง หรือ มีการปฏิบัติตามรายการนั้น ปานกลาง
 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย หรือ มีการปฏิบัติตามรายการนั้น น้อย
 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด หรือ มีการปฏิบัติตามรายการนั้น น้อยที่สุดหรือไม่ได้ปฏิบัติ

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
1. ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ วัตถุประสงค์						
1. ปรัชญาในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาของสถาบันมุ่งส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นคนที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข.....						☐ 001
2. สถาบันได้กำหนด วิสัยทัศน์ และวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาไว้ชัดเจน.....						☐ 002
3. วัตถุประสงค์ของการดำเนินงานกิจกรรมศึกษามุ่งส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาของสถาบัน.....						☐ 003
4. นโยบายในการจัดกิจกรรมนักศึกษาได้คำนึงถึงความสอดคล้องของปรัชญาการจัดการศึกษาของสถาบัน โดยมุ่งตอบสนองต่อความต้องการของนักศึกษาในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา.....						☐ 004
5. เปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายและนักศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ ในการพัฒนางานกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสม.....						☐ 005
6. ประชาสัมพันธ์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานกิจกรรมนักศึกษาให้ประชาคมทราบทั่วถึง..... อื่นๆ (โปรดระบุ)						☐ 006
2. ด้านการบริหารจัดการ						
นโยบายและแผนปฏิบัติงาน						
7. นโยบายการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษากำหนดโดยคณะกรรมการบริหารงานกิจกรรมนักศึกษาของสถาบัน.....						☐ 007

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
8. บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษาในสำนักกิจการนักศึกษาและคณะ มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารงานกิจการนักศึกษา.....						☐ 008
9. มีการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะและสำนักส่งเสริมวิชาการ ฯลฯ เพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์งานกิจการนักศึกษา.....						☐ 009
10. นำแผนกลยุทธ์ที่กำหนดเป็นแผนปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา.....						☐ 010
11. กำหนดดัชนีวัดความก้าวหน้าของการบริหารไว้ชัดเจน เพื่อการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา.....						☐ 011
12. มีการประเมินนโยบายและแผนปฏิบัติงาน และแจ้งให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป						☐ 012
โครงสร้างและระบบขององค์กร						
13. โครงสร้างการบริหารกิจการนักศึกษามีความชัดเจนและมีความเหมาะสมกับพันธกิจของงานในปัจจุบัน.....						☐ 013
14. โครงสร้างการบริหารงานกิจการนักศึกษามีความเหมาะสมกับปริมาณงานและสถานภาพของหน่วยงานในอนาคต						☐ 014
15. การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานกิจการนักศึกษาในระดับสถาบันมีความชัดเจนและเหมาะสม.....						☐ 015
16. บทบาทหน้าที่ของงานกิจการนักศึกษาในระดับคณะมีความชัดเจนและเหมาะสม.....						☐ 016
รูปแบบการบริหาร						
17. รูปแบบการบริหารงานกิจการนักศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษาและองค์กรที่เกี่ยวข้อง.....						☐ 017
18. ในการจัดทำแผนงาน/โครงการ มีการรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถาบัน.....						☐ 018
19. ให้อิสระแก่หัวหน้าฝ่าย/งานกิจการนักศึกษาและอาจารย์ในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้.....						☐ 019
บุคลากรและการพัฒนา						
20. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาในแต่ละฝ่าย/งาน มีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานที่รับผิดชอบ.....						☐ 020

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
21. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในงาน กิจการนักศึกษาและสามารถให้คำแนะนำแก่นักศึกษาได้.....						☐ 021
22. บุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาทั้งในสำนักกิจการนักศึกษาและ คณะเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงานของนักศึกษา						☐ 022
23. มีการจัดอบรมหรือจัดกิจกรรมเพิ่มพูนความรู้ให้แก่บุคลากรในด้าน การวางแผนงาน/โครงการ การพัฒนานักศึกษา การบริหาร งบประมาณ และการประกันคุณภาพงานกิจการนักศึกษา.....						☐ 023
24. ส่งเสริมให้บุคลากรทำวิจัยเกี่ยวกับกิจการนักศึกษา เช่น การพัฒนานักศึกษา การจัดกิจกรรมนักศึกษา						☐ 024
25. บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจถึงระบบการประกันคุณภาพงาน กิจการนักศึกษา.....						☐ 025
งบประมาณและทรัพยากร						
26. การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา สอดคล้องกับนโยบายที่เป็นจุดเน้นของสถาบัน.....						☐ 026
27. งบประมาณโดยรวมที่ได้รับการจัดสรรจากสถาบันเพียงพอในการ บริหารงานกิจการนักศึกษา.....						☐ 027
28. งบประมาณที่สำนักกิจการนักศึกษาจัดสรรให้แก่คณะต่างๆ มีความ เหมาะสมและเพียงพอในการดำเนินงานกิจการนักศึกษาของคณะ.....						☐ 028
29. องค์กรนักศึกษามีส่วนร่วมในการพิจารณางบประมาณในส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการพัฒนานักศึกษา.....						☐ 029
30. งบประมาณในการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์และปรับปรุงสำนักงานของ องค์กรนักศึกษาทุกระดับมีจำนวนเหมาะสมและเพียงพอ.....						☐ 030
31. มีแผนกลยุทธ์ที่เน้นการแสวงหางบประมาณและทรัพยากรต่างๆ จาก ภายนอกเพื่อสนับสนุนงานกิจการนักศึกษา.....						☐ 031
การประเมินผลและปรับปรุงคุณภาพ						
32. กระบวนการในการปฏิบัติงานกิจการศึกษามีดัชนีบ่งชี้เพื่อการ ประเมินคุณภาพของงาน.....						☐ 032
33. มีการรายงานประจำปีผลการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา เสนอต่อคณะ กรรมการบริหารกิจการนักศึกษาของสถาบัน.....						☐ 033
34. มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษาให้ประชาคมใน สถาบันทราบ.....						☐ 034

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
35. นำผลการประเมินตนเอง (Self Assessment) มาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงงานกิจการนักศึกษา.....						☐ 035
36. นำผลการวิจัยเกี่ยวกับงานกิจการนักศึกษา มาสนับสนุนและปรับปรุงการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษา..... อื่นๆ (โปรดระบุ)						☐ 036
3. ด้านการพัฒนานักศึกษา						
วินัยนักศึกษา						
37. มีการจัดประชุมชี้แจงนักศึกษาในแต่ละชั้นปีเพื่อให้รับทราบและปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของสถาบัน.....						☐ 037
38. สถาบันสนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนด หรือปรับปรุงระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับนักศึกษา.....						☐ 038
39. สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษาก้าวแสดงออกถึงสิทธิและเสรีภาพในขอบเขตที่เหมาะสม.....						☐ 039
40. จัดโครงการส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษาให้มีวินัยและรับผิดชอบในตนเอง เช่น การตรงต่อเวลา การแต่งกายถูกระเบียบ ฯลฯ.....						☐ 040
41. จัดโครงการส่งเสริมให้นักศึกษาให้มีทักษะในการเรียน เช่น การศึกษาค้นคว้า การเขียนรายงาน ฯลฯ.....						☐ 041
42. จัดโครงการอบรมและส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะทางสังคม เช่น การมีมนุษยสัมพันธ์ การเข้าใจผู้อื่น ฯลฯ.....						☐ 042
43. จัดโครงการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมในการทำงาน เช่น อบรมการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ต่างๆ.....						☐ 043
การสร้างความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษา						
44. สำนักกิจการร่วมมือกับคณะเพื่อเชื่อมโยงโครงการทางวิชาการเข้ากับการจัดกิจการนักศึกษา.....						☐ 044
45. นักศึกษามีโอกาสร่วมเป็นคณะทำงานหรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องร่วมกับสถาบัน.....						☐ 045
46. มีการสร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันกับชุมชน องค์กรและหน่วยงานธุรกิจต่างๆ เพื่อช่วยให้นักศึกษาเรียนรู้งานบริการการพัฒนาความเป็นผู้นำและการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม.....						☐ 046

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
47. บุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษา มีการประชุมพบปะกับนักศึกษา กลุ่มต่างๆ เป็นประจำ เพื่อรับทราบความต้องการอันจะเป็นข้อมูลใน การจัดทำแผน/โครงการในการพัฒนานักศึกษา.....						☐ 047
48. คณาจารย์และผู้บริหารของหน่วยงานอื่นในสถาบันได้รับเชิญให้เข้า ร่วมประชุมกับสำนักกิจการนักศึกษา เพื่อขอความคิดเห็นในการ พัฒนานักศึกษา.....						☐ 048
การส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)						
49. สถาบันให้ความสำคัญในการจัดกิจการนักศึกษาและกำหนดให้ นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา.....						☐ 049
50. อาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษาได้สื่อสารเชิญชวนให้ นักศึกษาทราบถึงประโยชน์และผลลัพธ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วม โครงการ/กิจกรรมที่สถาบันจัดให้.....						☐ 050
51. สำนักกิจการนักศึกษาได้จัดอบรมนักศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำและเปิด โอกาสให้นักศึกษาได้แสดงออกถึงภาวะผู้นำ.....						☐ 051
52. สำนักกิจการนักศึกษาได้ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับคณาจารย์ใน การบูรณาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อ หน้าที่ของตนเองและส่วนรวม.....						☐ 052
53. ใช้วิธีการที่หลากหลายในการสื่อสารกับนักศึกษาเพื่อให้มีวิธีการ พัฒนาตนเองที่แตกต่างกันออกไป.....						☐ 053
54. มีการจัดหรือสร้างโอกาสให้นักศึกษาได้มีการเรียนรู้ประสบการณ์ตรง ในการพัฒนาตนเอง.....						☐ 054
55. อาจารย์ส่งเสริมให้นักศึกษาให้ยอมรับความคิดเห็นหรือทัศนคติของ นักศึกษาอื่นที่แตกต่างไปจากตนเอง.....						☐ 055
56. นักศึกษามีการประเมินโครงการและกิจกรรมที่ตนเองได้เข้าร่วม อยู่เสมอๆ						☐ 056
การสื่อสารให้นักศึกษาทราบถึงความคาดหวังสูง						
57. นักศึกษาได้รับรู้ถึงความคาดหวังของสถาบันต่อนักศึกษา ทั้งด้าน ความสำเร็จทางการเรียน การครองตน และการเข้าร่วมกิจกรรม ต่างๆ ภายในสถาบัน.....						☐ 057

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
58. นักศึกษาได้รับการแนะนำให้ทราบว่า ความสำเร็จในการเรียนรู้ของตนเองนั้น นักศึกษาต้องมีความสามารถในการเสาะแสวงหาความรู้ และทักษะใหม่ๆ เพื่อช่วยให้มีโลกทัศน์ที่กว้าง.....						☐ 058
59. นักศึกษาได้รับการสนับสนุนให้เข้าร่วมกิจกรรมที่ช่วยสร้างเสริมให้มีความเข้าใจตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง.....						☐ 059
60. สถาบันได้รับรู้ความสำเร็จของนักศึกษาที่มีกิจกรรมดีเด่น มีการให้รางวัลหรือการประกาศเกียรติคุณให้สาธารณชนได้รับรู้.....						☐ 060
61. มีการเก็บข้อมูลนักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จหรือร่วมกิจกรรมนอกห้องเรียนที่สำคัญและมีประโยชน์ไว้..... อื่นๆ (โปรดระบุ).....						☐ 061
4. ด้านกิจกรรมนักศึกษา						
ระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการจัดกิจกรรมนักศึกษา						
62. สถาบันมีระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาชัดเจน.....						☐ 062
63. นักศึกษาที่ทำกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการทำกิจกรรม.....						☐ 063
64. นักศึกษามีส่วนร่วมในการปรับปรุงระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวกับนักศึกษา.....						☐ 064
65. ระเบียบข้อบังคับในการทำกิจกรรมต่างๆ มีความเหมาะสมและ สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงตามสภาพสังคมปัจจุบัน.....						☐ 065
อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักศึกษา						
66. องค์กรกิจกรรมนักศึกษาทุกองค์กรในสถาบันทั้งระดับสถาบัน และคณะมีอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการจัดกิจกรรม.....						☐ 066
67. อาจารย์ที่ปรึกษาให้ความสนใจและสามารถให้คำแนะนำนักศึกษาในการทำกิจกรรมได้ดี.....						☐ 067
68. อาจารย์ที่ปรึกษาเข้าร่วมกิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ.....						☐ 068
69. อาจารย์ที่ปรึกษามีความรู้ เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกักิจกรรมนักศึกษา.....						☐ 069

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
ประเภทของการจัดกิจกรรมนักศึกษา						
70. มีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามารถทางวิชาการ เช่น การประกวดและแข่งขันทักษะต่างๆ ช่วยทำให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการเกี่ยวกับตนเอง ฯลฯ.....						☐ 070
71. การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมและแสวงหาความรู้ทางวิชาการหรือการประยุกต์ใช้ความรู้ทางวิชาการ เช่น การจัดบรรยายทางวิชาการ การจัดนิทรรศการ การได้วาที มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ.....						☐ 071
72. การจัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริม เผยแพร่และรักษาไว้ ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา กิจกรรมวันลอยกระทง มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ.....						☐ 072
73. กิจกรรมศิลปวัฒนธรรมที่จัดขึ้นช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการเกี่ยวกับงานและสารสนเทศ.....						☐ 073
74. กิจกรรมกีฬา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาลเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ พัฒนาบุคลิกภาพ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา และเพิ่มทักษะทางด้านกีฬาเพื่อการแข่งขันในระดับประเทศ มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ.....						☐ 074
75. กิจกรรมกีฬาที่จัดขึ้นทั้งในและนอกสถาบันนั้น ช่วยให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น.....						☐ 075
76. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างเพื่อทำประโยชน์แก่สังคม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม เช่น การออกค่ายอาสา การร่วมกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น มีปริมาณการจัดมากเพียงพอ.....						☐ 076
77. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ช่วยส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการของนักศึกษา.....						☐ 077
78. กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ได้รับความสนใจจากนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมมากเพียงพอ.....						☐ 078
79. กิจกรรมเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย มีการจัดเหมาะสมและปริมาณมากเพียงพอ.....						☐ 079
กิจกรรมชมรม/ชุมนุม						
80. กิจกรรมชมรม/ชุมนุม ที่นักศึกษาจัดขึ้น ได้รับความสนใจจากนักศึกษาส่วนใหญ่.....						☐ 080

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
81. การดำเนินงานของชมรม/ชุมนุม ได้รับงบประมาณสนับสนุนเหมาะสม.....						☐ 081
82. ประธาน หรือรองประธานของชมรม/ชุมนุม ได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานและระเบียบปฏิบัติต่างๆ.....						☐ 082
83. การดำเนินงานของชมรม/ชุมนุม บรรลุผลตามเป้าหมายของสถาบัน.....						☐ 083
84. สถาบันได้ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกการทำกิจกรรมของชมรม/ชุมนุม อย่างเหมาะสม.....						☐ 084
85. กิจกรรมชมรม/ชุมนุม ได้ส่งเสริมให้นักศึกษาพัฒนาความสามารถในการจัดการ โดยเฉพาะการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่นและงาน.....						☐ 085
ปัญหาการจัดกิจกรรมนักศึกษา						
86. อาจารย์ให้ความสำคัญกับกิจกรรมศึกษาน้อย.....						☐ 086
87. อาจารย์และนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมศึกษาน้อย.....						☐ 087
88. รูปแบบการจัดกิจกรรมเป็นแบบเดิมๆ ไม่สร้างสรรค์ ทำให้ไม่น่าสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม.....						☐ 088
89. นักศึกษาที่จัดกิจกรรมขาดความเข้าใจและขาดความสามารถในกระบวนการทำงานร่วมกัน ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนนักศึกษา.....						☐ 089
90. นักศึกษามีข้อจำกัดเกี่ยวกับการเรียนจึงไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรม.....						☐ 090
91. ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมไม่เอื้อหรือไม่ส่งเสริมการทำกิจกรรม.....						☐ 091
92. ขาดการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและประโยชน์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา.....						☐ 092
93. ขาดการอำนวยความสะดวกจากสถาบันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....						☐ 093
94. สภาพสังคมในปัจจุบันไม่มีความปลอดภัย และไม่เอื้ออำนวยในการเข้าร่วมกิจกรรม โดยเฉพาะกับนักศึกษาหญิง.....						☐ 094
95. ขาดงบประมาณสนับสนุนการทำกิจกรรม..... อื่นๆ (โปรดระบุ)						☐ 095
5. ด้านการให้บริการนักศึกษา						
96. การให้บริการข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษาต่อเป็นปัจจุบันและกว้างขวาง						☐ 096
97. การบริการให้คำปรึกษาทางการเรียน อาชีพและปัญหาส่วนตัวของนักศึกษาเป็นที่พอใจแก่นักศึกษา.....						☐ 097

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
98. การบริการจัดหางานระหว่างเรียนเพื่อเสริมรายได้ให้กับนักศึกษา มีปริมาณมากพอกับความต้องการของนักศึกษา.....						☐ 098
99. การบริการตรวจสอบสภาพเพื่อป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจัดได้ เหมาะสม.....						☐ 099
100. การให้บริการยืมอุปกรณ์และสถานที่ในการออกกำลังกาย เพียงพอและเหมาะสม.....						☐ 100
101. การบริการด้านเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษาทำได้เพียงพอกับ ความ ต้องการ.....						☐ 101
102. การให้บริการช่วยเหลือทางการเงินแก่นักศึกษา ในรูปเงินยืม หมุนเวียนทำได้ทั่วถึง.....						☐ 102
103. การให้บริการห้องพักภายในสถาบันมีความเหมาะสม.....						☐ 103
104. การให้บริการด้านการสื่อสาร การรับ-ส่งพัสดุไปรษณีย์ และ โทรศัพท์สาธารณะมีความสะดวกและเพียงพอ.....						☐ 104
105. การจัดสวัสดิการด้านการจำหน่ายอาหารมีราคาถูก และสะอาด ถูกสุขอนามัย.....						☐ 105
106. การจัดสวัสดิการการประกันชีวิตหรือการประกันอุบัติเหตุ มี การจัดเหมาะสม.....						☐ 106
107. การจัดสวัสดิการสหกรณ์ร้านค้า จำหน่ายสินค้าราคาขอมเยา มีความสะดวกและเหมาะสม..... อื่นๆ (โปรดระบุ).....						☐ 107
6. ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ						
108. สำนักกิจการนักศึกษาตั้งอยู่ในบริเวณที่สะดวกในการติดต่อประสาน งานและให้บริการ.....						☐ 108
109. สำนักกิจการนักศึกษามีห้องทำงานของฝ่ายต่างๆ เป็นสัดส่วน และกว้างขวางเหมาะสม.....						☐ 109
110. ฝ่ายแนะแนวสนเทศและบริการอาชีพ มีสถานที่และบรรยากาศที่ เอื้อต่อการให้บริการ.....						☐ 110
111. ที่ตั้งและสถานที่ทำงานของกองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษามีความ เหมาะสมและสะดวกในการติดต่อ.....						☐ 111
112. ที่ตั้ง ขนาด สภาพและบรรยากาศโดยรวมของฝ่ายพยาบาลมี ความเหมาะสมและสะดวกในการติดต่อ.....						☐ 112

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
113. องค์การบริหารนักศึกษามีสถานที่ทำงานหรือสำนักงานที่เป็น สัดส่วน กว้างขวางเพียงพอ และที่ตั้งเหมาะสม.....						☐ 113
114. สถานักศึกษามีสถานที่ทำงานหรือสำนักงานที่เป็นสัดส่วน กว้างขวาง เพียงพอ และที่ตั้งเหมาะสม.....						☐ 114
115. คณะกรรมการนักศึกษาระดับคณะมีสถานที่ทำงานหรือ สำนักงานที่เหมาะสม เป็นสัดส่วน และกว้างขวางเพียงพอ.....						☐ 115
116. ชมรมและชุมนุมมีสถานที่สำหรับอำนวยความสะดวกในการจัด กิจกรรมและการรวมกลุ่ม.....						☐ 116
117. สนามกีฬาและสถานที่สำหรับออกกำลังกาย มีเพียงพอและอยู่ใน สภาพดี.....						☐ 117
118. ห้องประชุมหรือห้องสำหรับจัดกิจกรรมของนักศึกษามีเพียงพอ.....						☐ 118
119. ที่นั่งสำหรับให้นักศึกษาพักผ่อนหรือทำงานมีเพียงพอ.....						☐ 119
120. บริเวณอาคารเรียน โดยรวมสะอาด สวยงาม และเป็นระเบียบ.....						☐ 120
121. โรงอาหารหรือสถานที่จำหน่ายอาหารมีเพียงพอและสะอาด.....						☐ 121
122. หอพักภายในสถาบันมีเพียงพอกับความต้องการของนักศึกษา.....						☐ 122
123. สภาพภายในหอพักและสภาพแวดล้อมภายนอกของหอพักมีความ เหมาะสม.....						☐ 123
124. หอพักหรือที่พักนอกสถาบันมีความปลอดภัยและสภาพเหมาะสม.....						☐ 124
125. หอสมุดมีสถานที่และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค้นคว้า.....						☐ 125
126. หอสมุดมีที่อ่านหนังสือ หนังสือ วารสารและสารสนเทศต่างๆ เพียงพอกับความต้องการ.....						☐ 126
127. มีโทรศัพท์สาธารณะสำหรับใช้ติดต่อสื่อสารเพียงพอและอยู่ในที่ เหมาะสม.....						☐ 127
128. มีสถานที่เอื้ออำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการฝาก - ถอนเงิน เช่น ธนาคาร ตู้ ATM เหมาะสมและเพียงพอ.....						☐ 128
129. การจัดระบบการจราจรภายในสถาบันมีความเป็นระเบียบและ ปลอดภัย.....						☐ 129
130. ที่จอดรถมีเพียงพอ เหมาะสมและมีความปลอดภัย..... อื่นๆ (โปรดระบุ)						☐ 130

ข้อเสนอแนะ โปรดพิจารณาและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาในแต่ละด้าน ต่อไปนี้
ว่ามีสิ่งใดที่ควรแก้ไขหรือปรับปรุงเพื่อให้การจัดกิจการศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

1. ประชาณา วิทยาลัยฯ พันธกิจ และวัตถุประสงค์

.....

.....

.....

2. ด้านการบริหารจัดการ

.....

.....

.....

3. ด้านการพัฒนาบุคลากรนักศึกษา

.....

.....

.....

4. ด้านกิจกรรมนักศึกษา

.....

.....

.....

5. ด้านบริการและสวัสดิการนักศึกษา

.....

.....

.....

6. ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ทักษะการจัดการของนักศึกษา

คำชี้แจง รายการต่อไปนี้ เป็นรายการเกี่ยวกับการมีทักษะการจัดการของนักศึกษาใน 4 ด้าน คือ

- 1) การจัดการเกี่ยวกับตนเอง
 - 2) การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น
 - 3) การจัดการเกี่ยวกับงาน และ
 - 4) การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ
- ในฐานะที่ท่านเป็นอาจารย์ซึ่งใกล้ชิดกับนักศึกษา โปรดพิจารณารายการในแต่ละข้อ แล้วเลือกตอบ โดยใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องตัวเลขทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นตามการประเมินของท่าน ซึ่งค่าตัวเลขมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง ท่านเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถตามรายการนั้น **มากที่สุด**
- 4 หมายถึง ท่านเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถตามรายการนั้น **มาก**
- 3 หมายถึง ท่านเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถตามรายการนั้น **ปานกลาง**
- 2 หมายถึง ท่านเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถตามรายการนั้น **น้อย**
- 1 หมายถึง ท่านเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความสามารถตามรายการนั้น **น้อยที่สุดหรือไม่มีเลย**

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
การจัดการเกี่ยวกับตนเอง						
การรู้จักตนเองของนักศึกษา						
1. รู้จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง						☐ 001
2. มีการวางแผนและตั้งเป้าหมายการดำเนินชีวิตของตนเอง.....						☐ 002
3. มีความพยายามที่จะนำตนเองไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้.....						☐ 003
การพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา						
4. มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเองอยู่เสมอ.....						☐ 004
5. เป็นผู้มีความวินัยในตนเองและปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถาบัน.....						☐ 005
6. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....						☐ 006
7. มีความกล้าในการแสดงออกอย่างเหมาะสม.....						☐ 007
8. มีความอดทนและความมุ่งมั่นในการเรียนและการทำงาน.....						☐ 008
การมีความรับผิดชอบในการเรียนของนักศึกษา						
9. มีความตั้งใจและรู้หน้าที่ของตนเองในการศึกษาเล่าเรียน.....						☐ 009
10. มีการวางแผนการเรียนและพยายามทำให้ได้ตามแผนการเรียนที่ตั้งไว้.....						☐ 010

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
11. มีความใฝ่รู้และหมั่นศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิชาการหลากหลาย เช่น ห้องสมุด แหล่งข้อมูลท้องถิ่น						☐ 011
12. สามารถส่งงานได้ตามกำหนดเวลา.....						☐ 012
13. มีความมุ่งมั่นในการฝึกฝนให้มีทักษะที่จำเป็นในการเรียน เช่น การค้นคว้าข้อมูล การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ						☐ 013
14. ให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมของห้อง โปรแกรมวิชา หรือคณะ การบริหารเวลาของนักศึกษา						☐ 014
15. รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์.....						☐ 015
16. แบ่งเวลาในการเรียนและการทำกิจกรรมได้อย่างเหมาะสม.....						☐ 016
17. รู้จักทำตารางการทำงานหรือการทำกิจกรรมต่างๆ.....						☐ 017
18. วางแผนการทำงานและการทำกิจกรรมต่างๆ ตามลำดับความสำคัญ เร่งด่วน.....						☐ 018
19. ควบคุมการทำงานให้สำเร็จได้ตามเวลาที่กำหนด.....						☐ 019
การจัดการอารมณ์และความเครียดของนักศึกษา						
20. ควบคุมอารมณ์ในการแสดงออกในโอกาสต่างๆ ได้เหมาะสม.....						☐ 020
21. มักจะมีความวิตกกังวลในเรื่องการเรียนและการทำงานที่ได้รับมอบหมาย.....						☐ 021
22. มักมีความกังวลมากเมื่อมีการสอบหรือการออกมานำเสนองานหน้าชั้น.....						☐ 022
23. รู้เทคนิคและวิธีผ่อนคลายความเครียดและนำมาใช้ปฏิบัติได้.....						☐ 023
24. สามารถปรับอารมณ์หรือแก้ไขตนเองได้เหมาะสมเมื่อมีความเครียด...						☐ 024
การดูแลรักษาสุขภาพของนักศึกษา						
25. มีการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพอยู่เสมอๆ.....						☐ 025
26. ดูแลตนเองให้มีสุขภาพจิตที่ดี.....						☐ 026
27. สามารถรักษาสุขภาพโดยรวมไม่ให้เป็นอุปสรรคในการเรียนและ การทำกิจกรรมต่างๆ.....						☐ 027
28. มีความรู้และตระหนักถึงโทษของสิ่งเสพติด.....						☐ 028
29. สนใจเข้าร่วมฟังหรือทำกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันดูแลสุขภาพ.....						☐ 029

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
การแก้ปัญหาและตัดสินใจของนักศึกษา						
30. สามารถระบุปัญหาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาได้.....						☐ 030
31. ศึกษา ทำความเข้าใจกับปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหอย่าง เหมาะสม.....						☐ 031
32. คิดหาทางเลือกในการแก้ปัญหาไว้หลายทางเลือก.....						☐ 032
33. ติดตามผลและตรวจสอบความถูกต้องในการแก้ปัญหา.....						☐ 033
34. ใช้ข้อมูลและเหตุผลประกอบการตัดสินใจได้ดี.....						☐ 034
35. สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี.....						☐ 035
36. ถ้าตัดสินใจได้อย่างมีคุณภาพ.....						☐ 036
การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น						
การสร้างมนุษยสัมพันธ์ของนักศึกษา						
37. รู้จักทักทายและพูดคุยกับเพื่อนๆ						☐ 037
38. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนนักศึกษาทั้งในและนอกคณะ.....						☐ 038
39. มักจะอาสาหรือเสนอตัวช่วยเหลือเมื่อเพื่อนเดือดร้อน.....						☐ 039
การเข้าใจผู้อื่นของนักศึกษา						
40. แสดงออกซึ่งการมีน้ำใจกับอาจารย์และเพื่อนๆ						☐ 040
41. รักษาน้ำใจ ไม่พยายามทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน						☐ 041
42. คำนึงถึงความพอใจและความรู้สึกของผู้อื่น.....						☐ 042
43. ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือกับเพื่อนที่มีปัญหาได้ เหมาะสม.....						☐ 043
44. เต็มใจที่จะอธิบายความรู้ให้เพื่อนฟังโดยไม่หวังความรู้.....						☐ 044
45. ยอมรับความแตกต่างและข้อจำกัดของผู้อื่น						☐ 045
การสื่อสารกับผู้อื่นของนักศึกษา						
46. พูดหรือเขียนได้ตรงประเด็นและเข้าใจง่าย						☐ 046
47. ใช้คำพูดได้เหมาะสมกับบุคคลและเวลา						☐ 047
48. ตั้งคำถามได้เหมาะสมเมื่อมีข้อสงสัย.....						☐ 048
49. สามารถฟังและสรุปสาระสำคัญจากการฟังได้ดี						☐ 049
50. เป็นผู้ฟังที่ดี โดยรู้จักฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....						☐ 050
51. สามารถที่จะอธิบายหรือเสนอแนวคิดให้ผู้อื่นเข้าใจได้ง่าย.....						☐ 051

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
การทำงานร่วมกับผู้อื่นของนักศึกษา						
52. ให้ความร่วมมือในการทำงานของกลุ่มหรือหน่วยงาน.....						☐ 052
53. วางแผนการปฏิบัติงานและสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี.....						☐ 053
54. มีการปรับปรุงตนเองให้เข้ากับสมาชิกในกลุ่ม.....						☐ 054
55. สามารถทำงานเป็นทีมได้ดี.....						☐ 055
56. รู้จักการเจรจาต่อรองเพื่อรักษาสิทธิและผลประโยชน์ของกลุ่ม.....						☐ 056
57. ใช้การประนีประนอมเมื่อมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้นในการทำงาน.....						☐ 057
58. มีความเสียสละและไม่เอาเปรียบในการทำงานร่วมกัน.....						☐ 058
การจัดการเกี่ยวกับงาน						
การวางแผนการทำงานของนักศึกษา						
59. นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในงานที่ทำ.....						☐ 059
60. สามารถกำหนดขั้นตอนและวางแผนการทำงานได้.....						☐ 060
61. มีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานและมีความมุ่งมั่นที่จะทำให้ ได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้.....						☐ 061
62. กำหนดวิธีการทำงาน กระบวนการทำงาน และระยะเวลา รวมทั้ง การประมาณค่าใช้จ่ายของงานนั้นๆ.....						☐ 062
การปฏิบัติงานของนักศึกษา						
63. มีการประสานงาน มอบหมายงาน ตามความถนัดของบุคคลและ ความสะดวกในการทำงาน.....						☐ 063
64. ขอคำปรึกษาจากอาจารย์เมื่อมีปัญหาหรือมีอุปสรรคในการทำงาน.....						☐ 064
65. มีการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรค เพื่อปรับปรุงแก้ไขระหว่างการทำงาน.....						☐ 065
66. ใช้กลยุทธ์ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ เช่น การนำนวัตกรรมเข้า มาใช้ในการนำเสนองาน.....						☐ 066
การประเมินผลและปรับปรุงงานของนักศึกษา						
67. มีการประเมินผลลัพธ์ที่ได้จากการทำงานทุกครั้ง.....						☐ 067
68. มีการพิจารณาและตรวจสอบผลงานเพื่อประเมินว่าผลงานได้ตาม เป้าหมายหรือไม่.....						☐ 068
69. ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องการทำงานตามข้อเสนอแนะของอาจารย์.....						☐ 069

รายการ	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
	มากที่สุด → น้อยที่สุด					
	5	4	3	2	1	
70. นำข้อบกพร่องจากการทำงานมาเป็นข้อคิดและบทเรียนในการทำงาน ในครั้งต่อไป						☐ 070
71. มีความพยายามและความตั้งใจที่จะทำให้ผลการทำงานดีขึ้นกว่าเดิม.....						☐ 071
การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ						
การจัดการข้อมูลของนักศึกษา						
72. สามารถวิเคราะห์และเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารที่มีคุณภาพได้						☐ 072
73. สามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ						☐ 073
74. ประเมินหรือตัดสินความถูกต้องของแหล่งข้อมูลได้						☐ 074
75. รู้จักใช้แหล่งข้อมูลที่เหมาะสมในการศึกษาค้นคว้า						☐ 075
76. สามารถจัดระบบข้อมูลที่มีเป็นจำนวนมากได้อย่างมีประสิทธิภาพ						☐ 076
77. ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ						☐ 077
การเรียนรู้การใช้นวัตกรรมของนักศึกษา						
78. มีความกระตือรือร้นและสนใจศึกษา แสวงหาความรู้เกี่ยวกับ เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมต่างๆ						☐ 078
79. ใช้คอมพิวเตอร์ในการศึกษาค้นคว้าหรือทำงานได้ดี						☐ 079
80. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่เกี่ยวข้องกับงานในวิชาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ						☐ 080
81. ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการงานในวิชาชีพได้เหมาะสม.....						☐ 081

แนวทางในการส่งเสริมความสามารถในการจัดการ

ท่านคิดว่าสถาบันควรส่งเสริมทักษะการจัดการในด้านต่อไปนี้ อย่างไร จึงจะช่วยให้ นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเพิ่มขึ้น

1. การจัดการเกี่ยวกับตนเอง
2. การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น

3. การจัดการเกี่ยวกับงาน.....

.....

.....

.....

4. การจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามจนเสร็จสมบูรณ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและอาจารย์ในฝ่าย/งานกิจการนักศึกษา
ในการทำวิจัยเรื่อง
การพัฒนากลยุทธ์การจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบันราชภัฏ
เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการของนักศึกษา

แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน เป็นคำถามเกี่ยวกับ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

ตอนที่ 2 การจัดการกิจการนักศึกษาของสถาบัน

ตอนที่ 3 ทักษะการจัดการของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน () หรือเติมข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

สำหรับผู้วิจัย

1. ชื่อสถาบันราชภัฏที่ท่านสังกัด

2. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

3. ท่านเป็นอาจารย์สังกัดคณะ

() 1. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

() 2. มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

() 3. ครุศาสตร์

() 4. วิทยาการจัดการ

() 5. เทคโนโลยีการเกษตร

() 6. เทคโนโลยีอุตสาหกรรม

() 7. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. วุฒิการศึกษา

() 1. ปริญญาตรี

() 2. ปริญญาโท

() 3. ปริญญาเอก

() 4. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

5. อายุของท่าน

() 1. ต่ำกว่า 25 ปี

() 2. 26 – 30 ปี

() 3. 31 – 35 ปี

() 4. 36 – 40 ปี

() 5. 41 – 45 ปี

() 6. 46 – 50 ปี

() 7. สูงกว่า 50 ปี

สำหรับผู้วิจัย

6. จำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์

- () 1. น้อยกว่า 10 คาบ () 2. 10 - 15 คาบ
() 3. 16 - 20 คาบ () 4. มากกว่า 20 คาบ

7. ตำแหน่งงานของท่าน ที่เกี่ยวข้องกับงานกิจการนักศึกษา คือ

- () 1. รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา () 3. คณบดี
() 2. ผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา () 4. รองผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษา
() 5. รองคณบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา
() 6. หัวหน้าฝ่าย/งานกิจการนักศึกษา () 7. อาจารย์ประจำฝ่าย/งานในสำนัก
กิจการนักศึกษา
() 8. อาจารย์ที่ปรึกษาองค์การนักศึกษา () 9. อาจารย์ที่ปรึกษาสถานนักศึกษา
() 10. อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม/ชุมนุม () 11. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

8. ท่านได้ปฏิบัติงานในสำนัก/ฝ่าย/งานกิจการศึกษามานานเท่าใด

- () 1. น้อยกว่า 1 ปี () 2. 1 - 2 ปี
() 3. 3 - 4 ปี () 4. มากกว่า 4 ปี

9. ท่านเข้าร่วมประชุมเพื่อพัฒนางานกิจการศึกษาร่วมกับสำนักกิจการนักศึกษา
และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องภายในสถาบันหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

- () 1. ไม่เคยเข้าร่วม () 2. เข้าร่วมบางครั้ง
() 3. เข้าร่วมบ่อยครั้ง () 4. เข้าร่วมทุกครั้ง

10. ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านเคยเข้าร่วมประชุม/สัมมนาเกี่ยวกับงานกิจการศึกษากับหน่วยงาน
ภายนอกหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ หรือไม่ มากน้อยเพียงใด

- () 1. ไม่เคยเข้าร่วม () 2. เข้าร่วม 1 - 2 ครั้ง
() 3. เข้าร่วม 3 - 4 ครั้ง () 4. เข้าร่วม มากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป

หมายเหตุ ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ใช้ข้อความเหมือนกับแบบสอบถามสำหรับอาจารย์

แบบสัมภาษณ์อธิการบดี

1. สภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษา

1.1 ผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษา

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้บริหารสูงสุดของสถาบันท่านมีนโยบายในการพัฒนางานกิจการนักศึกษาอย่างไร และท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการดำเนินงานกิจการนักศึกษาที่ผ่านมา

1.2 การดำเนินงานกิจการนักศึกษาในอนาคต

ท่านคิดว่าในอนาคตควรมีการปรับปรุงเพื่อพัฒนางานกิจการนักศึกษาในด้านต่างๆ ได้อย่างไร

2. ความสามารถในการจัดการของนักศึกษา

ท่านคิดว่า นักศึกษาในสถาบันมีความสามารถในการจัดการทั้งใน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง ด้านการจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น ด้านการจัดการเกี่ยวกับงาน และด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ มากน้อยเพียงใด และมีสาเหตุหรือผลกระทบต่อการพัฒนาการจัดการของนักศึกษาอย่างไร

3. แนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 24 ได้ให้ความสำคัญของการปลูกฝังทักษะกระบวนการคิด การจัดการและการเผชิญสถานการณ์ ท่านมีความคิดเห็นว่าการที่สถาบันได้ดำเนินการเพื่อตอบสนองแนวทางในเรื่องนี้มากน้อยเพียงไร และดำเนินการอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะในเรื่องของความสามารถในการจัดการของนักศึกษา ทั้งนี้โดยใช้กระบวนการของงานกิจการนักศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนา

4. การส่งเสริมนักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ

ท่านคิดว่า จะมีแนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการสารสนเทศได้อย่างไรบ้าง หรือสถาบันมีนโยบายและแนวทางในเรื่องนี้อย่างไร

5. การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของสถาบัน

ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของสถาบันเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนการสอนและการทำกิจกรรมของนักศึกษานั้น สถาบันได้ปฏิบัติหรือมีนโยบายในเรื่องนี้ไว้อย่างไร

แบบสัมภาษณ์ร่องอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา

1. ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์

ในการบริหารกิจการศึกษานั้นท่านได้กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ โดยอาศัยหลักการหรือมีแนวปฏิบัติอย่างไร ตลอดจนมีการประชาสัมพันธ์ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์โดยวิธีใดบ้าง อย่างไร

2. สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษา

2.1 ผลการบริหารงานกิจการนักศึกษา

ผลการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่ผ่านมาบรรลุผลมากน้อยเพียงใด โดยพิจารณาความสำเร็จในภาพรวมของงานทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ งานส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา งานบริการ และสวัสดิการนักศึกษา และงานกิจกรรมนักศึกษา โดยขอให้พิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อนของงานทั้ง 3 ด้าน ดังกล่าว

2.2 การพัฒนางานกิจการนักศึกษาในอนาคต

ในการพัฒนางานกิจการนักศึกษาในอนาคต ท่านคิดว่าควรมีแนวทางการปรับปรุงหรือส่งเสริมพัฒนางานกิจการนักศึกษาในด้านต่างๆ ดังกล่าวแล้ว ได้อย่างไร

3. นโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถ

ในการจัดการ

ท่านมีนโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการทั้งในด้านการจัดการเกี่ยวกับตนเอง การจัดการเกี่ยวกับผู้อื่น การจัดการเกี่ยวกับงาน และการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ อย่างไรบ้าง

4. การพัฒนาสภาพแวดล้อม

ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพให้เอื้ออำนวยความสะดวกในการบริการและจัดกิจกรรมศึกษานั้นมีปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่ อย่างไร และสถาบันได้มีนโยบายหรือให้การสนับสนุนการส่งเสริมการพัฒนาสภาพแวดล้อม อย่างไรบ้าง

ภาคผนวก ก

สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถาบัน

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการสัมภาษณ์อธิการบดีสถาบันที่ 1

วันที่ 2 เมษายน 2546 เวลา 09.30 –10.30 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สถาบันได้ดำเนินการพัฒนาบุคลิกภาพ และบุคลิกภาพของนักศึกษา โดยเน้นลักษณะใน 3 ประการคือ 1) มีคุณวุฒิ 2) มีคุณธรรม 3) มีคุณภาพ ซึ่งหมายถึง การที่เมื่อออกไปประกอบอาชีพแล้วได้รับการยอมรับ สถาบันได้ให้ความสำคัญกับงานกิจการนักศึกษา ทั้งใน คณะ โปรแกรม วิชาโดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา เป็นหลักในการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตใน 3 ประการดังกล่าวข้างต้น ซึ่งในการพัฒนานักศึกษาจะต้องรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา และทราบความต้องการเพื่อที่สถาบันจะนำมาเป็นแนวทางในการทำงานให้บรรลุผล โดยสถาบันพร้อมที่จะสนับสนุนในการดำเนินโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนานักศึกษา

ผลการดำเนินการกิจการนักศึกษาโดยรวมเป็นที่น่าพอใจ แต่ยังคงส่งเสริมเรื่องการทำกิจกรรมให้มากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมทางวิชาการ ควรมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกับนักศึกษา เพื่อให้ศึกษามีทักษะในการจัดการ ในเรื่องของงบประมาณมีความพอเพียงอยู่ในระดับหนึ่ง ผู้รับผิดชอบจึงต้องบริหารงบประมาณให้ดีเพราะงบประมาณในส่วนของการทำกิจกรรมที่เก็บจากนักศึกษามีไม่มากนัก

ในอนาคตควรจะปรับปรุงพัฒนากิจการนักศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การบริการนักศึกษาให้รวดเร็วและตรงกับความต้องการ
2. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักศึกษาให้จริงจัง และรู้จักบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติ
3. การส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษา เน้นการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถาบัน และต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการ
4. ให้ความสำคัญกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษา โปรแกรมวิชา ในการพัฒนานักศึกษา เพราะมีความใกล้ชิดกับนักศึกษา

มีความเห็นว่านักศึกษายังขาดทักษะในด้านการจัดการ เพราะที่ผ่านมาเรามักจะสอนเน้นความรู้ และความจำเป็นส่วนใหญ่ ขาดการสอนให้เค้กรู้จักคิด การมีเหตุผลและการฝึกปฏิบัติและขาดการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถด้านการจัดการตนเอง

สถาบันมีการดำเนินการเพื่อตอบสนองความสำคัญในด้านนี้โดยดำเนินการดังนี้

1. เน้นให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติจริงมากขึ้น
2. ฝึกอบรมให้กับนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำนักศึกษา จะต้องสามารถนำความรู้ ความคิดไปสู่การปฏิบัติให้ได้

3. แนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ ดำเนินการโดยฝึกให้นักศึกษาสามารถทำงานเป็นทีม มีกิจกรรมพัฒนาตนเองในหลายๆ ลักษณะ เพื่อให้สามารถประยุกต์ความรู้แนวคิดต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติได้ นอกจากนี้สิ่งที่ควรเสริมสร้างให้นักศึกษามีทักษะมากขึ้น ได้แก่ความรับผิดชอบ รู้จักหน้าที่ การบริหารเวลาเพื่อให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตใน 3 ประการ คือ มีคุณวุฒิ มีคุณธรรม และคุณภาพ

การส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ สถาบันดำเนินการโดยการจัดอบรมให้นักศึกษา จัดโครงการเสริมความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันได้จัดสรรทรัพยากรเพื่อจัดหาจัดซื้อเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม นอกจากนี้สถาบันได้กำหนดนโยบายที่จะมีการทดสอบวัดความรู้ด้านคอมพิวเตอร์แก่นักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษา โดยนักศึกษาทุกคนจะต้องผ่านการทดสอบจึงจะสำเร็จการศึกษาได้ นอกจากนี้สถาบันได้พัฒนาสำนักวิทยบริการให้มีบรรยากาศและมีความสะดวกในการเลือกค้นข้อมูลต่างๆ

การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถาบัน เอื้ออำนวยความสะดวกในด้านอาคารสถานที่เพื่อจัดกิจกรรมของนักศึกษา จัดที่นั่งสำหรับทำกิจกรรมกลุ่ม หรือพักผ่อนหย่อนใจ และจัดดูแลอาคารเรียน อาคารอื่นๆ ให้มีบรรยากาศส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ การจัดบริการต่างๆ ให้เหมาะสม นอกจากนี้จะมีโครงการจัดสร้าง Student Union เพื่อใช้เป็นศูนย์กลางในการจัดกิจกรรมนักศึกษา เพราะขณะนี้ สถาบันยังไม่มีสถานที่สำหรับเป็นห้องประชุมขนาดใหญ่ เพื่อจัดประชุมหรือจัดกิจกรรมรวมของนักศึกษา

ผลการสัมมนาอธิการบดีสถาบันที่ 2

วันที่ 1 เมษายน 2546 เวลา 13.20 - 14.20 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การดำเนินงานกิจการนักศึกษาผ่านมา มีความพอใจในผลการดำเนินงาน เนื่องจากสถาบันมีปรัชญาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งทุกองค์กรในสถาบันจะต้องมุ่งไปเพื่อทำหน้าที่นี้ ดังนั้นงานกิจการนักศึกษาจึงเน้นทั้งในการเป็นคนดีและมีคุณภาพควบคู่กัน และคณะต่างๆ จะต้องพัฒนาคุณภาพนักศึกษาในทุก ๆ ด้าน โดยสถาบันได้ดำเนินการเพื่อคุณภาพของนักศึกษาในหลายลักษณะ เช่นการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการผ่านกระบวนการจัดกิจกรรมนักศึกษา และกระบวนการทางวิชาการ รวมทั้งการประเมินผลการสอนของอาจารย์เพื่อส่งผลต่อการพัฒนานักศึกษา

ในการพัฒนางานกิจการนักศึกษา จะต้องแก้ไขที่อาจารย์ก่อน โดยทำให้อาจารย์เห็นความสำคัญและให้การสนับสนุน เพราะถ้าอาจารย์ให้ความร่วมมือก็จะส่งผลดีต่อการพัฒนานักศึกษา

เช่น การอบรมคุณธรรมให้กับอาจารย์เพื่อให้อาจารย์ใช้เป็นแนวทางในการปลูกฝังและถ่ายทอดให้กับนักศึกษา จึงควรมีแนวทางในการพัฒนางานกิจการนักศึกษา ดังนี้

1. การจัดกิจกรรมนักศึกษาควรจัดร่วมกันทั้งสถาบันคือสถาบันมีนักศึกษาอยู่ 3 ภาค ก็ควรจัดไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้กิจกรรมที่จัดกว้างขวาง น่าสนใจเกิดประสิทธิภาพและทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในการทำงานร่วมกันกับบุคคลหลายฝ่ายมากยิ่งขึ้น

2. ในการจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นนั้นได้ให้นโยบายกับคณะและโปรแกรมวิชา ในการให้คำแนะนำและสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ลงไปสัมผัสและทำประโยชน์เพื่อท้องถิ่น ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจซึ่งนักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้และเสียสละเพื่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบัน

3. การอบรมความเป็นผู้นำของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ เช่น กิจกรรมชมรม ชุมนุม กิจกรรมอื่น ๆ รวมทั้งฝึกการทำงานวิจัยในชุมชน ซึ่งสำนักวิจัยได้ดำเนินการอยู่แล้ว นับได้ว่าเป็นผลงานที่อยู่ในขั้นที่น่าพอใจ นักศึกษาได้เกิดการเรียนรู้และได้รับการตอบรับที่ดี

4. ในอนาคตบุคลากรที่ปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาจะเป็นนักวิชาการทางด้านนี้โดยตรง เพื่อจะมีเวลาบริการนักศึกษาอย่างเต็มที่ ส่วนอาจารย์ซึ่งมีหน้าที่สอนเป็นหน้าที่หลักก็จะต้องทำหน้าที่สอนให้ดีที่สุด รวมทั้งสนับสนุนกิจกรรมวิชาการเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มากขึ้น

ความสามารถด้านการจัดการของนักศึกษา จะแบ่งนักศึกษา เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มหนึ่งมีความสามารถในการจัดการคือ กลุ่มผู้นำนักศึกษา อีกกลุ่มหนึ่งต้องอาศัยการแนะนำและต้องการความช่วยเหลือบ้าง ก็จะสามารถมีทักษะในการจัดการได้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของอาจารย์และผู้เกี่ยวข้องจะต้องส่งเสริมสนับสนุนอย่างเต็มที่

สถาบันมีการดำเนินการเพื่อตอบสนองความสำคัญของทักษะการจัดการตามลำดับดังนี้ โดยอาจารย์ต้องเห็นความสำคัญและส่งเสริมความสามารถในการจัดการของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งกลุ่มที่สามารถจัดการได้ดีกว่า คือกลุ่มผู้นำศึกษานั้นก็ต้องการความช่วยเหลือเช่นกัน ถึงแม้กลุ่มนี้จะมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความกล้าในการแสดงออก และมีความเป็นตัวของตัวเองมากกว่า

การส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ โดยใช้งานกิจการนักศึกษา เป็นกลไกในการพัฒนา จะดำเนินการโดยคำนึงถึงการพัฒนานักศึกษาให้เป็นคนดีและมีคุณภาพ และมีแนวทางตามที่ให้รายละเอียดไว้ก่อนแล้ว

การส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ สถาบันส่งเสริมให้นักศึกษาได้ศึกษาและใช้คอมพิวเตอร์ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อีกทั้งจัดสรรงบประมาณผ่านคณะและโปรแกรมวิชาในการพัฒนานักศึกษาในด้านนี้โดยตรง และในส่วนของการบริหารและการสนับสนุนการเรียนการสอน สถาบันก็ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเอื้ออำนวยความสะดวกในการทำงานของทุกฝ่ายอันจะส่งผลดีต่อนักศึกษา

การพัฒนาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สถาบันได้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนและการทำกิจกรรมของนักศึกษาโดยได้พัฒนาอาคารสถานที่ให้มีความร่มรื่น มีโต๊ะนั่งตามรั้วไม้ เพื่อให้นักศึกษาอยู่ในสถาบัน ติดตั้งเครื่องปรับอากาศในหอสมุดเพื่อให้นักศึกษาเข้าไปใช้ให้มาก การปรับปรุงหอประชุมเพื่อให้เกิดความสะดวกและเหมาะสมในการทำกิจกรรมต่างๆ ภายในหอพักของนักศึกษาจะติดตั้งเคเบิลทีวีให้ ต่ออินเตอร์เน็ตในแหล่งเรียนรู้ทุกแห่งเพื่อให้บริการแก่นักศึกษา โดยนักศึกษาสามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ทุกคณะ

ส่วนการขอใช้สถานที่ในการจัดกิจกรรมหรือจัดประชุมของนักศึกษานั้นสถาบันถือว่าเป็นนโยบายที่ต้องให้ความสำคัญและเอื้ออำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาอย่างเต็มที่ เป็นไปตามระเบียบการขอใช้สถานที่ภายในสถาบัน

ผลการสัมภาษณ์อธิการบดีสถาบันที่ 3

วันที่ 3 เมษายน 2546 เวลา 11.00 – 12.00 น

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สถาบันดำเนินงานกิจการนักศึกษาโดยมุ่งหวังให้นักศึกษาเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้กับนักศึกษา จัดบริการและสวัสดิการให้นักศึกษาอย่างเหมาะสมเพื่อนำนักศึกษาไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษาได้ผลเป็นที่น่าพอใจในระดับมาก โดยสถาบันได้ให้นโยบายหลักในการจัดกิจการศึกษาดังนี้

1. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถาบัน
2. จัดบริการและสวัสดิการให้แก่นักศึกษา เพื่อเอื้อต่อการใช้ชีวิตในสถาบันได้อย่างมีความสุข
3. สร้างจิตสำนึกให้แก่นักศึกษา และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นและรับใช้สังคม

ในอนาคตควรพัฒนางานกิจการนักศึกษาในหลายด้าน เพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นมหาวิทยาลัย เช่นในส่วนของโครงสร้างองค์กร กฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้มีความสะดวกและคล่องตัวในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น สำนักกิจการนักศึกษาและคณะจะต้องส่งเสริมพัฒนากิจการนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเอง รู้จักรับผิดชอบ มีความสามัคคี ซึ่งจะได้จากการทำงานร่วมกัน มีคุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมกิจกรรมชมรม ชุมนุมต่างๆ ให้หลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ความสามารถด้านการจัดการของนักศึกษา เป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ประการหนึ่งที่สถาบันมุ่งพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา ซึ่งถ้านักศึกษามีความสามารถในการจัดการที่ดีก็จะส่งผลดีต่อการเรียนและการทำงาน เห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความสามารถในการจัดการ ส่วนผู้นำนักศึกษามีทักษะการจัดการมากกว่า เห็นได้จากสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ดังนั้น จึงควรส่งเสริมและพัฒนาให้นักศึกษาให้มีความสามารถด้านการจัดการให้มากยิ่งขึ้น

สถาบันได้ดำเนินการเพื่อตอบสนองความสำคัญด้านนี้ โดยได้ขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาให้ช่วยแนะนำสอดแทรกในการเรียนการสอน และส่งเสริมโดยการให้ความรู้และฝึกปฏิบัติจริง ในการทำงานต่าง ๆ ฝึกการทำงานเป็นกลุ่มย่อย หรือเป็นทีมให้มากขึ้น ทำให้นักศึกษาเรียนรู้การทำงานร่วมกัน เรียนรู้ที่จะบริหารเวลา และดำเนินงานตามแผนที่วางไว้เป็นการทำงานที่เป็นระบบมากยิ่งขึ้น

การส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการตนเอง โดยอาศัยงานกิจการนักศึกษาเป็นกลไกนั้น ควรจะดำเนินการในลักษณะจัดทำโครงการหรือโปรแกรมการพัฒนานักศึกษาขึ้น ทั้งในส่วนของสำนักกิจการนักศึกษา คณะและโปรแกรมวิชาต่าง ๆ เช่น มีโครงการส่งเสริมวินัยในตนเอง การจัดกิจกรรมให้นักศึกษารู้จักตนเอง การวิเคราะห์ตนเอง มีความรับผิดชอบในตนเอง อาจจัดทำหลักสูตรระยะสั้นหรือการฝึกอบรมนักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการตนเอง

นอกจากนี้ได้สนับสนุนระบบอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ทำหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดี แนะนำการประพฤติปฏิบัติตนที่เหมาะสมทั้งการเรียนและการทำงาน ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และส่งเสริมทักษะชีวิตให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการตนเอง และการจัดการเกี่ยวกับงาน โดยเฉพาะในด้านการจัดการเกี่ยวกับงานนั้น จะต้องเน้นให้นักศึกษามีความรู้ในกระบวนการทำงานเป็นระบบมีคุณภาพ (PDCA) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสอดแทรกกิจกรรมที่จะส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานให้กับนักศึกษา เน้นให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติการทำงานหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ฝึกตั้งแต่การรู้จักวางแผนการทำงาน การจัดกิจกรรมชมรม ชุมนุม กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมอาสาพัฒนาและอื่น ๆ

สถาบันมีมาตรการเรื่องการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยให้ความสำคัญในเรื่องนี้มาก โดยกำหนดเป็นนโยบายให้นักศึกษาทุกคน ต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในการศึกษาค้นคว้า หรือการสื่อสารได้ รวมถึงการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเฉพาะสาขาวิชาชีพ จัดให้มีการอบรมและทดสอบความรู้ทางคอมพิวเตอร์ก่อนจบการศึกษา โดยได้มอบหมายให้โปรแกรมวิชา คณะและอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ให้คำแนะนำและดำเนินการร่วมกับศูนย์คอมพิวเตอร์

การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถาบันให้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนและการทำกิจกรรมของนักศึกษา สถาบันได้ให้ความสำคัญไม่น้อยกว่าด้านอื่น ๆ เพราะจะช่วยพัฒนานักศึกษา

และส่งเสริมบรรยากาศด้านการเรียนการสอน โดยได้พัฒนาอาคารสถานที่และบริเวณให้น่าอยู่ จัดหาโต๊ะม้านั่งสำหรับนั่งพักผ่อนให้มีจำนวนมากพอ รวมทั้งจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เอื้อต่อการศึกษาค้นคว้าของนักศึกษา ทั้งที่หอสมุด และแหล่งค้นคว้าต่าง ๆ รวมทั้งปรับปรุงสถานที่สำหรับองค์กรของนักศึกษาระดับต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมด้วย

ผลการสัมมนาพิธีการบดีสถาบันที่ 4

วันที่ 20 เมษายน 2546 เวลา 10.00 – 11.00 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษาที่ผ่านมาสถาบัน ได้ดำเนินงานกิจการนักศึกษามรรควัตถุประสงค์อยู่ในระดับมาก โดยได้จัดโครงการต่างๆ มารองรับ เช่น

1. โครงการพัฒนาบุคลิกภาพนักศึกษา (จัดเป็นรุ่น ๆ)
2. โครงการพัฒนาบุคลิกภาพผู้นำนักศึกษา
3. โครงการพัฒนาจิตนักศึกษา (จัดเป็นรุ่น ๆ)
4. โครงการประกวดมารยาทไทย
5. โครงการการเข้าสมาคม

นอกจากนี้ยังกำหนดนโยบายการพัฒนางานกิจการนักศึกษาให้สอดคล้องกับพันธกิจของสถาบัน คือ การผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม โดยเน้นให้จัดกิจกรรมใน 3 ลักษณะคือ

1. กิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางวิชาการ (ความรู้)
2. กิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางจิตใจ (คุณธรรม)
3. กิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางกาย (สุขภาพ)

การจัดกิจกรรมทั้ง 3 ลักษณะ นอกจากจะมีในโครงการของสำนักกิจการนักศึกษาแล้ว ยังได้ปรากฏในกิจกรรมของคณะและโปรแกรมวิชาต่าง ๆ

ในอนาคตควรปรับปรุงพัฒนางานกิจการนักศึกษา ในทุกด้านโดยเฉพาะการพัฒนานักศึกษาและการบริการ ตามนโยบาย แต่ควรเน้นการให้นักศึกษามีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมมากยิ่งขึ้น

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีความสามารถในการจัดการของนักศึกษานั้น เห็นว่านักศึกษามีความสามารถในการจัดการไม่มากนัก จึงจำเป็นที่ทุกฝ่ายจะต้องฝึกฝน ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรู้ในการจัดการและการปฏิบัติต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นในรูปแบบต่างๆ

สำหรับสถาบันนี้ การดำเนินการเพื่อตอบสนองความสำคัญในด้านนี้โดยฝึกให้นักศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเอง ภายใต้การให้คำปรึกษาของอาจารย์ และฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ๆ ให้เป็นผู้รับผิดชอบ การบริหารจัดการในขอบเขตที่เหมาะสม

แนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการ ทำได้โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสผลักดันเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ฝึกให้รู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง รับผิดชอบต่อกลุ่มต่อส่วนรวม รู้จักทำงานด้วยตนเอง และขณะเดียวกันสามารถทำงานเป็นทีมได้ โดยทั้งนี้จะต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้องคอยแนะนำให้คำปรึกษาที่ดี

การส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ สถาบันควรดำเนินการดังนี้

1. นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การบริการนักศึกษา และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
2. จัดหลักสูตรอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้กับนักศึกษา
3. สถาบันได้กำหนดคุณสมบัติของบัณฑิตทุกคน ไว้ว่าก่อนการสำเร็จการศึกษาจะต้องมีความสามารถพิเศษ 2 ประการ คือ ความสามารถในภาษาต่างประเทศอย่างน้อย 1 ภาษา และความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์

การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของสถาบัน ให้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนและการทำกิจกรรมของนักศึกษา สถาบันได้ดำเนินการดังนี้

1. สร้างอาคารสำนักกิจการนักศึกษา 1 หลัง ด้วยงบประมาณของสถาบันเพื่อเป็นสถานที่สำหรับนักศึกษาโดยเฉพาะ
2. จัดบรรยากาศในสถาบันให้เป็นบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยพัฒนาสิ่งต่างๆ เช่น อาคาร บริเวณ สวน สระ น้ำพุ สนาม ถนน ที่อ่านหนังสือ สถานที่ประชุมปรึกษากัน เป็นต้น โดยสถาบันได้ถือเป็นนโยบายสำคัญข้อแรกของการพัฒนาสถาบันในด้านภูมิทัศน์ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ สดสวย สง่างาม และมีความสะดวกต่อการทำกิจกรรมต่างๆ ของนักศึกษา

ผลการสัมภาษณ์อธิการบดีสถาบันที่ 5

วันที่ 25 เมษายน 2546 เวลา 10.30 – 11.30 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สถาบันมีนโยบายในการพัฒนานักศึกษา โดยให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. จัดกิจกรรมพัฒนาบุคลิกภาพ เพื่อสร้างจิตสำนึกในด้านความรัก ความศรัทธาในสถาบัน เน้นการอยู่ร่วมกัน การเข้าสังคม การมีคุณธรรมจริยธรรม ความเป็นผู้ใหญ่และความรับผิดชอบ

2. ส่งเสริมการทำกิจกรรมของชมรมต่าง ๆ ตามความสนใจ เช่น การจัดชมรมอาสาพัฒนา ชมรมพุทธะ ชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชมรมวรรณศิลป์ และชมรมมัลลเทศก์ท้องถิ่น

3. การรณรงค์ให้นักศึกษามีบุคลิกภาพที่ดี เช่น มีการประชาสัมพันธ์และติดคำขวัญเกี่ยวกับการแต่งกายถูกระเบียบ การประพฤติดี ห่างไกลยาเสพติด ห่างไกลเอดส์ ให้รางวัลและจัดป้ายนิเทศผู้ทำความดี ประกาศเกียรติคุณ ทำจดหมายข่าว ลงข่าวในหนังสือพิมพ์กิจกรรมสร้างสรรค์ซึ่งเป็นหนังสือพิมพ์ของนักศึกษา

ในอนาคตจะพัฒนาในหลายๆด้าน เพื่อสร้างจิตสำนึกในการรักสถาบัน รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม รักสามัคคี รักชาติ ศาสตร์กษัตริย์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักพัฒนาตนเอง ภูมิใจในตนเอง พัฒนาแบบองค์รวมได้ ซึ่งกระบวนการในการพัฒนานักศึกษา จะต้องร่วมมือกันจากทุกฝ่ายมากขึ้น และควรมี “การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการสร้างอนาคตร่วมกัน” เพื่อให้ นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ

ความสามารถด้านการจัดการของนักศึกษา เห็นว่า นักศึกษามีทักษะในการจัดการอยู่บ้าง ทั้งในกิจกรรมองค์การนักศึกษา สถานักศึกษา สโมสรนักศึกษา คณะ ชมรมต่างๆ แต่ควรเน้นกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กร เพื่อให้ นักศึกษา ได้มีทักษะด้านนี้ ติดตัวไปใช้ในการทำงาน และการดำเนินชีวิตในอนาคต โดยใช้กระบวนการสร้างอนาคตร่วมกัน (FUTURE SEARCH CONFERENCE) เป็นเครื่องมือ

สถาบันมีการดำเนินการเพื่อตอบสนองความสำคัญเรื่องนี้ โดยผ่านทางองค์การนักศึกษา ระดับต่าง ๆ ผ่านชมรมของนักศึกษา และจัดกิจกรรมอื่น ๆ เพื่อเสริมกระบวนการคิด และกระบวนการจัดการ

แนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการนั้นนอกจากดำเนินการตามที่กล่าวมาแล้ว จะจัดกิจกรรมนักศึกษาให้หลากหลายเพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้กว้างไกล เช่น

1. การเข้าค่ายวันเด็ก
2. กิจกรรมต่อต้านยาเสพติด/เอดส์
3. นิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการของทุกคณะ
4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่บูรณาการทั้งการเรียนการสอน การวิจัย การบริหาร วิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม
5. ฝึกปฏิบัติจริงในวิชาที่เรียน เช่น ธุรกิจขนาดย่อม เวทีชาวบ้าน ธุรกิจโรงแรม มัลลเทศก์ถ่ายภาพโฆษณา การประชาสัมพันธ์ การทำวิจัยและการทำโครงการต่างๆ

การส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดให้นักศึกษาเรียนวิชาคอมพิวเตอร์เบื้องต้นและฝึกอบรมทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ และภาษาไทย
2. ศูนย์วิทยบริการจัดบริการแบบ E-LEARNING หลายจุด
3. ศูนย์คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต จัดบริการฝึกทักษะในการใช้การสืบค้นคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
4. จัดกิจกรรมและให้ชิ้นงานที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศในการสืบค้นข้อมูล
5. ส่งเสริมการเรียนการสอนโดยเอื้ออำนวยความสะดวกในการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน

การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของสถาบันให้เอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนและการทำกิจกรรมของนักศึกษา ดำเนินการดังนี้

1. จัดลานต่างๆให้นักศึกษาได้มีสถานที่ทำกิจกรรม เช่น ลานกีฬา ลานดนตรี ลานนัดพบ ลานสมุนไพร เป็นต้น
2. จัดสถานที่และอาคารเพื่อเอื้อต่อการเรียนการสอน และการทำกิจกรรม เช่น มีศูนย์วิทยาศาสตร์ ศูนย์วิทยบริการ ศูนย์อินเทอร์เน็ต ศูนย์คอมพิวเตอร์ โรงยิมเนเซียม สนามกีฬา สถานที่ออกกำลังกาย หอศิลป์วัฒนธรรม เรือนล้านนา และหอประชุม เป็นต้น

ผลการสัมภาษณ์อธิการบดีสถาบันที่ 6

วันที่ 19 มีนาคม 2546 เวลา 13.00-14.00 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษา ผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษาที่ผ่านมา เห็นว่าการดำเนินงานกิจการนักศึกษาที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความร่วมมือกันดีพอสมควร และได้เห็นนโยบายการพัฒนางานกิจการนักศึกษาไว้ดังนี้

1. การดำเนินงานให้สอดคล้องกับปรัชญาและพันธกิจของสถาบัน
2. มุ่งเน้นการพัฒนานักศึกษาให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีคุณลักษณะตรงตามที่กำหนดไว้
3. ให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษา โดยถือว่าถ้าไม่มีนักศึกษาแล้ว สถาบันจะอยู่ไม่ได้ ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับองค์กรของนักศึกษา โดยจะหาโอกาสมาพบ หรือมาเป็นประธานในกิจกรรมของนักศึกษาทุกๆ ครั้งที่อยู่ เพื่อจะได้มีเวลาอบรมและให้ข้อคิด แนวทางการแก่นักศึกษา

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดให้บริการและสวัสดิการนักศึกษา และการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างสร้างสรรค์ในหลาย ๆ ลักษณะอย่างเหมาะสม

การดำเนินงานกิจการนักศึกษาในอนาคต เห็นว่าในอนาคตควรปรับปรุงและพัฒนางานดังต่อไปนี้

1. มุ่งเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนานักศึกษา และตระหนักในความสำคัญของการพัฒนานักศึกษาร่วมกัน

2. สนับสนุนให้มีบุคลากรด้านกิจการนักศึกษาเข้ามาทำงานด้านนี้ให้มากขึ้น กล่าวคือควรมีข้าราชการพลเรือนมาดูแลรับผิดชอบงานโดยตรง

3. ส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการมากยิ่งขึ้น และควรมีการบริการหลาย ๆ ด้านที่จะส่งเสริมพัฒนานักศึกษาให้เต็มตามศักยภาพ

4. กระจายความรับผิดชอบด้านกิจการนักศึกษาให้ถึงคณะ โปรแกรมวิชาและอาจารย์ที่ปรึกษามากยิ่งขึ้น และจัดกิจกรรมนักศึกษาให้สัมพันธ์กับการเรียนการสอนให้มากขึ้น

เกี่ยวกับความสามารถในการจัดการของนักศึกษา

เห็นว่า โดยภาพรวมควรส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการของนักศึกษามากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันพบว่านักศึกษาที่สนใจกิจกรรมและเข้าร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่างๆจะส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาและเห็นว่ากลุ่มผู้นำนักศึกษามีทักษะด้านนี้ดีกว่านักศึกษาทั่วไป

แนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ โดยใช้งานกิจการนักศึกษาเป็นกลไกในการพัฒนาได้ดำเนินการดังนี้

1. นักศึกษาสายครุศาสตร์ ได้เน้นให้จัดโครงการเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะการจัดการตนเองและผู้อื่นหลายโครงการ เช่น โครงการอบรมลูกเสือ โครงการอาสาพัฒนา และโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทั้ง 3 โครงการจะให้นักศึกษาสายครุศาสตร์ต้องเข้าร่วม

2. จัดอบรมให้ความรู้แก่นักศึกษาสายวิทยาการจัดการ เช่น สอนเสริมเรื่องการตลาด จัดโครงการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และการฝึกปฏิบัติในวิชาชีพอย่างมีระบบ

3. มุ่งเน้นให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการกิจกรรมต่างๆด้วยตนเอง และฝึกการทำงานเป็นทีม และฝึกการเสียสละเพื่อชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง

การส่งเสริมนักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ ได้ดำเนินการดังนี้

1. ให้ความสำคัญและจัดสรรงบประมาณในด้านนี้

2. จัดอบรมและกำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต โดยเน้นการทดสอบความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ ความสามารถในการสื่อสารด้านภาษาอังกฤษและภาษาไทย ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4

3. จัดแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งในศูนย์คอมพิวเตอร์และในห้องสมุด ตลอดจนส่งเสริมให้คณาจารย์พัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเป็นตัวอย่างแก่นักศึกษา

การพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ

1. สถาบันได้ดำเนินการ โดย เน้นให้เห็นความสำคัญของการพัฒนาสภาพแวดล้อมเพราะถือว่าสภาพแวดล้อมคือครูที่พูดไม่ได้ และสภาพแวดล้อมดีจะส่งผลดีต่อการจัดกิจกรรมและการจัดการเรียนการสอน

2. การจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อม ทั้งในด้านสถานที่พักผ่อน สถานที่จัดกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน

3. พยายามให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการรักษาสภาพแวดล้อมและมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้นักศึกษามีส่วนร่วม ดูแล รักษาสถานที่ร่วมกัน

ผลการสัมมนาอธิการบดีสถาบันที่ 7

วันที่ 10 มีนาคม 2546 เวลา 09.00- 10.00 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สถาบันฯ มีนโยบายในการพัฒนากิจการนักศึกษา โดยให้นักศึกษาได้มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน เพื่อเป็นคนที่สมบูรณ์ แต่มีจุดเน้นคือ

1. ให้นักศึกษาประพฤติปฏิบัติในทางถูกต้องดีงาม ให้ยึดหลักธรรมของศาสนา จารีต ประเพณี และกฎหมายของประเทศ
2. ให้นักศึกษายึดประโยชน์ของสังคมมากกว่า ประโยชน์ของตนเอง ต้องรักและช่วยเหลือสังคม โดยเฉพาะต้องสนใจนักศึกษาและร่วมแก้ปัญหาภัยกับสังคมท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่
3. ให้นักศึกษาได้มีโอกาส และใช้โอกาสในการศึกษาเล่าเรียนระหว่างเข้ามาศึกษา ในสาขาวิชาของตน และสาขาอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในดำรงชีพ
4. ให้นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
5. ให้นักศึกษามีสุขภาพกายแข็งแรง

ในอนาคตควรปรับปรุงงานกิจการนักศึกษา โดยให้นักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแผน กำหนดกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการประเมินมากขึ้น ทั้งนี้สถาบันให้ความสำคัญงานของสำนักกิจการนักศึกษา ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่างานวิชาการ

สำหรับการมีความสามารถด้านการจัดการของนักศึกษานั้น เห็นว่านักศึกษายังมีความสามารถในการจัดการไม่มากนัก ทั้งนี้เกิดจากสาเหตุหลายประการ อาทิ เกิดจากระบบการศึกษา วิธีการสอนของครูในทุกระดับที่ไม่ได้ให้นักศึกษาได้รู้จักคิด รู้จักแก้ปัญหา และลงมือปฏิบัติจริง

ตรงนี้ต้องแก้ที่ระบบและวิธีการที่กล่าวมาแล้ว ส่วนกิจการนักศึกษา ควรส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นผู้ลงมือกระทำกิจกรรมให้มากขึ้น โดยให้นักศึกษาได้ลงมือทำจริง ๆ เมื่อพบปัญหา ก็ให้แก้ปัญหาด้วยตนเอง

สิ่งที่ทำได้และคิดว่าจะช่วยให้นักศึกษา เกิดความสามารถในด้านการจัดการต่าง ๆ ตามที่กล่าวมานั้น ใช้กิจกรรมที่หลากหลายจะช่วยได้มาก และจะต้องมีการเผยแพร่ มีครูอาจารย์นักศึกษา เข้าร่วม เพื่อนักศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับกิจการนักศึกษา ระดมความคิดเกี่ยวกับเป้าหมายของกิจการนักศึกษากำหนดกิจกรรมที่จะต้องกระทำแบบแผนต่างเป็นระบบ มีการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ และมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจให้ ตรงกันและทั่วถึง รวมถึงการสนับสนุนทรัพยากรให้พอเพียงที่จะทำงานได้

การให้ความรู้จากครู- อาจารย์ หรือผู้อื่น ต้องทำตลอดเวลา และนักศึกษาจะได้เรียนรู้สรุปเป็นบทเรียน จากประสบการณ์ และจากกันและกัน

ในด้านการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ นักศึกษาที่เรียนที่สถาบันจะต้องได้รับการฝึกการสอนให้ใช้ คอมพิวเตอร์ได้ ไม่ว่าจะเรียนโปรแกรมวิชาใด อย่างน้อยที่สุด สามารถใช้คอมพิวเตอร์ ในการศึกษาหาความรู้ ใช้ทำงานที่ทำในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสถาบัน ๆ ได้กำหนดมาตรการ และวิธีการดังกล่าวได้แล้ว โดยประกาศว่านักศึกษาของสถาบันจะปลอดจากการไม่รู้ และใช้ Computer เพราะนักศึกษาทุกคนต้องผ่านการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ ให้สามารถใช้งานได้

สถาบันฯ มีนโยบายในการปรับปรุงสิ่งแวดล้อม และภูมิสถาปัตยกรรม ให้สะอาด สวยงาม ร่มรื่น เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี ให้นักศึกษามีบรรยากาศในการเรียนและการทำกิจกรรม เพราะสิ่งเหล่านี้ก็ถือได้ว่า เป็นครูที่พูดไม่ได้ (Unspoken Teacher) ที่สอนนักศึกษาให้เป็นคนมีระเบียบ วินัย มีจิตใจที่อ่อนโยน และเป็นสุข และทั้งการส่งเสริมให้นักศึกษาช่วยดูแล รักษาสภาพแวดล้อมร่วมกัน ในทางปฏิบัติสถาบันฯ มีคณะทำงานในเรื่องนี้โดยเฉพาะ และมีการวางแผนตลอดเวลา ในการปรับปรุง สร้างสิ่งต่างๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อการเรียน การสอน ให้มีสภาพและบรรยากาศที่ช่วยให้นักศึกษามีความสุขในสถาบันฯ และเพื่อตั้งงบประมาณเพื่อการนี้ในระดับต้นๆ

ผลการสัมภาษณ์อธิการบดีสถาบันคนที่ 8

วันที่ 27 มีนาคม 2546 เวลา 13.30-14.30 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ผลการดำเนินงานกิจการนักศึกษา เห็นว่าที่ผ่านมาสามารถดำเนินงานกิจการนักศึกษาอยู่ในระดับดีพอสมควร ทั้งนี้เพราะสถาบันมีอาคารสถานที่ที่เอื้ออำนวยในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ คือ มีอาคาร Student Union สำหรับงานกิจการนักศึกษาโดยตรง และบรรยากาศโดยทั่ว ๆ ไปดี นัก

ศึกษาค้นคว้าจะให้ความร่วมมือดี สำหรับนโยบายในการพัฒนางานกิจการนักศึกษากำหนดไว้กว้าง ๆ ดังนี้

1. ให้คำนึงถึงปรัชญาของสถาบันเป็นหลัก
2. คำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้ครบทุกด้าน
3. คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและการสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบัน

การดำเนินงานกิจการนักศึกษาในอนาคต

เห็นว่าในอนาคตควรพัฒนางานกิจการนักศึกษาโดยคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้

1. การร่วมมือกันของทุกฝ่ายทั้งอาจารย์และนักศึกษา และคำนึงถึงการประสานความร่วมมือในการพัฒนานักศึกษาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. ปรับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้สามารถช่วยเหลือพัฒนานักศึกษาได้อย่างเต็มที่
3. เน้นการเรียนรู้อย่างหลากหลายมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา
4. แห่งชาติ ซึ่งมีการบูรณาการการเรียนรู้ทางวิชาการเข้ากับการจัดกิจกรรมต่างๆ
5. ควรมีการติดตามประเมินผลโครงการทั้งในส่วนของอาจารย์และนักศึกษอย่างจริงจัง

มากขึ้น

การดำเนินการเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการของนักศึกษา

โดยภาพรวมคิดว่ายังไม่เป็นที่น่าพอใจทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบการเรียนที่ผ่านมาในอดีตยังไม่เอื้ออำนวยให้นักศึกษาพัฒนาทักษะด้านนี้ได้อย่างเต็มที่และในการจัดกิจกรรมต่างๆ นักศึกษาเองยังไม่เป็นผู้ริเริ่มหรือเห็นความสำคัญในกิจกรรมที่จะส่งเสริมคุณลักษณะนี้ ดังนั้นสถาบันจึงควรกระตุ้นให้นักศึกษาทำงานด้วยตนเอง ทำงานเป็นกลุ่มและส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้มากขึ้น

แนวทางในการส่งเสริมให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการ ควรดำเนินการดังนี้

1. ส่งเสริมให้ทุกชมรม/ชุมนุม จัดกิจกรรมโดยคำนึงถึงการจัดการในทุก ๆ ด้าน
2. ในการจัดการเรียนการสอนและจัดบริการต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาจะต้องคำนึงถึงทักษะ

การจัดการทั้ง 4 ด้านดังกล่าว

3. กระตุ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการและอาจารย์ที่ปรึกษาด้านกิจการนักศึกษาปลูกฝังทักษะการจัดการ และทักษะอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานักศึกษา

การส่งเสริมนักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการเกี่ยวกับสารสนเทศ สถาบันได้

ดำเนินการดังนี้

1. จัดสรรงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ลงสู่หน่วยงานที่จะเสริมสร้างทักษะด้านนี้ให้กับนักศึกษา

2. มีการทดสอบความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ให้กับนักศึกษา

การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของสถาบัน

สถาบันได้พัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพดังนี้

1. กำหนดนโยบายในการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถาบันมีข้อได้เปรียบด้านภูมิอากาศอยู่แล้วจึงง่ายต่อการพัฒนาในด้านนี้
2. จัดสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ในการจัดบริการและการจัดกิจกรรมนักศึกษาอย่างเหมาะสมและเป็นเอกภาพ ซึ่งสถาบันทำได้ง่าย เพราะมี Student Union อยู่แล้ว
3. พยายามให้ทุกฝ่ายเห็นความสำคัญในการบริการนักศึกษา
4. กระตุ้นให้นักศึกษา เห็นความสำคัญของการรักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลการสัมมนาของอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาสถาบันที่ 1

วันที่ 2 เมษายน 2546 เวลา 11.00 - 12.00 น

สรุปสาระสำคัญดังนี้

การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ โดยระดมความคิดเห็นของคณาจารย์ บุคคลและนักศึกษา และคำนึงถึงความสอดคล้องกับปรัชญาของสถาบัน ดำเนินการประชาสัมพันธ์ปรัชญา วิสัยทัศน์ ฯ โดยคิดไว้ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ของสำนักกิจการนักศึกษา นำไปจัดพิมพ์เผยแพร่ในกลุ่มนักศึกษา และเอกสารประชาสัมพันธ์ของสำนักกิจการนักศึกษา เพื่อให้อาจารย์ บุคคลที่เกี่ยวข้องภายในสถาบันและนักศึกษาได้ทราบทั่วถึงกัน

ผลการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่ผ่านมาที่ถือว่าน่าพอใจมากคือการมีผู้นำนักศึกษาที่เข้มแข็ง ความร่วมมือของทุกฝ่ายอยู่ในเกณฑ์ดี โดยงานทั้ง 3 ด้านมีจุดเน้นคือ

งานส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษาจะเน้นการพัฒนา ครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม โดยประสานงานกับองค์กรระดับคณะควบคู่กันไป

งานบริการและสวัสดิการ แบ่งออกเป็นหลายงาน เช่นฝ่ายแนะแนวได้ให้บริการด้านการศึกษาและอาชีพ กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา บริการจัดหาทุนการศึกษา บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการป้องกันอุบัติเหตุ และเรียกร่องคำสินไหม บริการให้ยืมเครื่องกีฬา ให้บริการให้ยืมครุภัณฑ์ต่างๆ

งานกิจกรรมนักศึกษา มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษาหลายโครงการ ทั้งโครงการประจำและโครงการพิเศษเช่น โครงการกีฬา โครงการชมรม โครงการที่ประสานกับคณะซึ่งสำนักกิจการนักศึกษาได้ติดตามและประเมินผลโครงการต่างๆ พบว่าหลายโครงการมีผลการดำเนินงานเป็นที่น่าพอใจ แต่โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก

สรุปจุดแข็งของการบริหารงานกิจการนักศึกษาได้ดังนี้

1. สำนักกิจการศึกษามีนโยบายและแผนงานกิจการนักศึกษา
2. มีหน่วยงานและบุคลากรรับผิดชอบในระดับต่าง ๆ
3. นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกรรมนักศึกษา
4. มีการประเมินผลโครงการและนำผลมาปรับปรุงแก้ไขในหลายโครงการ

การปรับปรุงพัฒนางาน โดยเฉพาะในการบริหารจัดการนั้นควรเน้นระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้เข้มแข็งเพื่อช่วยสนับสนุนการพัฒนาตนเองของนักศึกษา และกระตุ้นให้อาจารย์ บุคลากรและนักศึกษาให้ความสำคัญกับงานกิจการศึกษามากยิ่งขึ้น

เกี่ยวกับความสามารถด้านการจัดการของนักศึกษา โดยภาพรวมนักศึกษายังมีทักษะการจัดการไม่ดีนัก โดยกลุ่มผู้นำนักศึกษามีความสามารถบริหารจัดการต่างๆ ได้ดีว่านักศึกษาทั่วไป ทั้งนี้เพราะนักศึกษาทั่วไปขาดประสบการณ์ตรงในการทำกิจกรรมนักศึกษา ทำให้การสร้างเสริมคุณลักษณะต่าง ๆ มีน้อยเพราะนักศึกษามักจะอ้างว่าไม่มีเวลา ดิฉันเรียน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องส่งเสริมพัฒนานักศึกษาในหลายๆ รูปแบบทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร เช่น การปลูกฝังในวิชาลูกเสือ เพราะจะช่วยให้ฝึกความมีวินัยในตนเอง การเคารพกติกาหรือบางคณะ เช่น คณะวิทยาการจัดการก็จะต้องฝึกทักษะที่จำเป็นในสาขาวิชาชีพของตนเอง เช่น การสื่อสาร การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การจัดการ เป็นต้น

ในส่วนของสถาบัน ได้จัดโครงการพัฒนานักศึกษา โดยส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมต่างๆ ให้มากขึ้น รวมทั้งการทำงานพิเศษที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะในวิชาชีพและเป็นการเสริมรายได้ของนักศึกษา สถาบันพยายามเน้นให้คณะและโปรแกรมวิชาจัดกิจกรรมเสริมอื่นๆ ให้นักศึกษามากขึ้นเพราะว่าเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดและทราบความต้องการของนักศึกษา

ในด้านสภาพแวดล้อม สถาบันได้อำนวยความสะดวกโดยอธิการบดีได้ส่งเสริมและอนุญาตเรื่องการให้ใช้สถานที่ทำกิจกรรมของนักศึกษาเป็นอย่างดี เช่น อนุญาตให้ใช้ห้องประชุมของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมประชุมสัมมนาต่างๆ ของนักศึกษา ในเรื่องของสถานที่ที่มีปัญหาอยู่บ้างเนื่องจากสถาบันมีนักศึกษามากสถานที่บางแห่ง เช่น โรงยิมส์ซึ่งควรใช้ในการเล่นกีฬา แต่สถาบันจำเป็นต้องใช้โรงยิมส์เป็นสถานที่จัดการเรียนการสอน ทำให้มีความไม่สะดวกอยู่บ้าง

ผลการสัมมนาเรื่องอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาสถาบันที่ 2

วันที่ 1 เมษายน 2546 เวลา 11.00 - 12.00 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การกำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษา สำนักกิจการนักศึกษาได้กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับของสถาบัน โดยเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ต่อสาธารณชนทั้งภายในและภายนอกสถาบัน โดยวิธีการต่างๆ เช่น ปิ๊ดประกาศ ทำเป็นแผนพับ จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์หน้าสำนักกิจการนักศึกษา และหน้าสำนักงานขององค์การบริหารนักศึกษา

สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษา ที่ผ่านมามทุกฝ่ายได้ร่วมมือทำงานอย่างเต็มที่และมีความพึงพอใจในผลงานมากพอสมควร ซึ่งในภาพรวมของงานทุกด้านค่อนข้างใกล้เคียงกัน แต่สิ่งที่สถาบันถือว่าเป็นจุดเน้นในการพัฒนานักศึกษา คือ พัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดย

เน้นการปลูกฝังในกิจกรรมต่างๆ หลายรูปแบบเพื่อให้นักศึกษามีคุณภาพเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน
คุณภาพนักศึกษาทั้ง 7 มาตรฐาน ได้แก่

1. นักศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมที่จำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข
2. นักศึกษามีความเป็นไทยและภูมิใจในความเป็นไทย
3. นักศึกษามีนิสัยใฝ่รู้และใฝ่ศึกษาอย่างต่อเนื่อง
4. นักศึกษามีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ
5. นักศึกษามีความสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ตามวิถีประชาธิปไตย
6. นักศึกษาเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม
7. นักศึกษาเห็นคุณค่าของการบำเพ็ญประโยชน์ต่อส่วนรวม

การพัฒนางานกิจการนักศึกษาในอนาคต ควรคำนึงถึงเรื่องต่อไปนี้

1. ให้ทุกหน่วยงานมีส่วนร่วมในการพัฒนานักศึกษาคือประสานการทำงานระหว่าง
สำนักกิจการนักศึกษา องค์กรนักศึกษา คณะ โพรแกรมิวิชา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
2. คำนึงถึงการทำงานเป็นทีม และสร้างเครือข่ายในการพัฒนานักศึกษา
3. ปรับปรุงระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งผลต่อการ
พัฒนานักศึกษา

นโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมนักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการควรเน้นใน
เรื่องต่อไปนี้

1. ให้ความสำคัญและวางระบบอาจารย์ที่ปรึกษาและการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมาก
ขึ้น ซึ่งจะช่วยให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ ให้กับนักศึกษาได้ครบทุกด้าน
2. ฝึกให้นักศึกษาทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ฝึกทักษะต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับนักศึกษาเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพตามเกณฑ์
มาตรฐานทั้ง 7 ประการที่กล่าวมาแล้ว

ในการพัฒนาสภาพแวดล้อมนั้น สถาบันให้ความสำคัญและถือว่าเป็นนโยบายอย่าง
หนึ่งที่จะต้องปรับปรุง ส่งเสริมให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี สวยงาม เพราะสภาพแวดล้อมที่ดีจะเอื้อ
อำนวย ในการสร้างคุณลักษณะนิสัยที่ดีแก่นักศึกษา และช่วยให้การจัดกิจกรรมและการพัฒนานัก
ศึกษาเป็นไปด้วยความสะดวก ปัจจุบันสถาบันจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรม เช่น จัด
สวนหย่อมและจัดหาโต๊ะ ม้านั่งเป็นที่นั่งสำหรับนักศึกษาคอนข้างพอเพียง ภายในหอพักก็คิดเคเบิล
ทีวีและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาสะดวกในการพักอาศัยหรือเป็นแหล่งเรียนรู้อีก
ทางหนึ่ง ส่วนสถานที่ทำกิจกรรม หรือที่ทำงานขององค์กรนักศึกษา ชมรมนักศึกษาก็ถือว่าอยู่ใน
เกณฑ์ที่ใช้ได้ อาจจะมีคามคับแคบบ้างในบางส่วนหรือบางกิจกรรมก็ถือว่าเป็นสิ่งที่ต้องปรับปรุง
แก้ไขให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

ผลการสัมมนาพร้อมอริการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาสถาบันที่ 3

วันที่ 3 เมษายน 2546 เวลา 10.00 - 11.00 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์นั้นสำนักกิจการนักศึกษาได้กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษาไว้อย่างชัดเจนและมีความสอดคล้องกันระหว่างปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบัน มุ่งเน้นให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนด และมีการทบทวนตามความเหมาะสม การประชาสัมพันธ์ และแจ้งให้บุคลากรภายในสถาบันและประชาคมภายนอกได้รับทราบโดยการปิดประกาศ บอร์ด อิเล็กทรอนิกส์และนำลงในเอกสารบ้านของเรา แจกนักศึกษา ส่งถึงผู้ปกครองและจัดส่งไปยังสถาบัน ราชภัฏอื่นๆ

สภาพการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่ผ่านมาบรรลุผลอยู่ในระดับดี เพราะได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายและได้รับงบประมาณสนับสนุนค่อนข้างเพียงพอ ซึ่งในภาพรวมทั้ง 3 ด้านสรุปได้ดังนี้

1. งานส่งเสริมและพัฒนาักศึกษา มุ่งเน้นการพัฒนาักศึกษาให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบัน
2. งานบริการและสวัสดิการักศึกษา มุ่งเน้นการจัดบริการและสวัสดิการอย่างกว้างขวาง เพื่อเอื้อต่อการใช้ชีวิตในสถาบัน ได้อย่างมีความสุข
3. งานกิจกรรมักศึกษา มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ต่างๆหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้กับักศึกษา เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอยู่ร่วมกันและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

ในการบริหารกิจการักศึกษาของสถาบันมีจุดแข็งดังต่อไปนี้

1. มีนโยบายการพัฒนาักศึกษาที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาครบทุกด้าน คือด้านกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบทุกระดับอย่างชัดเจนตลอดจนมีโครงการพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน
3. ักศึกษาทั้งภาคปกติ และภาค กศ.บป. มีส่วนในการจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างเข้มแข็ง และเป็นผู้วางแผนจัดทำโครงการต่างๆ ตั้งแต่ต้น

การพัฒนางานกิจการักศึกษาในอนาคต ควรเสริมความเข้มแข็งในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ส่งเสริมให้มีการประเมินแผนงานพัฒนานักศึกษาให้เป็นรูปธรรมและมีการแจ้งผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและนำผลการประเมิน โครงการมาปรับปรุงพัฒนางานให้มากขึ้น

2. ส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่าย ทั้งในส่วนของอาจารย์และนักศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนงานการประกันคุณภาพให้มากยิ่งขึ้น

3. นโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการ

การส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะในการจัดการ ดำเนินการดังนี้

1. กำหนดไว้ในคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบัน

2. ฝึกให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำงานและทำกิจกรรมต่างๆ โดยเน้นการทำงานเป็นทีม และคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม

3. เน้นการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้สัมพันธ์กับกิจกรรมในวิชาชีพและกิจกรรมการเรียนการสอน ตามที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของสำนักกิจการนักศึกษา คือ “สำนักกิจการนักศึกษามุ่งพัฒนานักศึกษาโดยถือว่างานกิจการนักศึกษาเป็นงานวิชาการมุ่งสร้างคนดีมีคุณธรรม จริยธรรมควบคู่ไปกับการพัฒนานักศึกษา ให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาการและวิชาชีพ ตลอดจนนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น”

การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพเพื่อเอื้ออำนวยในการบริการและจัดกิจกรรมนักศึกษานั้น สถาบันให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญ เช่น สนับสนุนในการจัดภูมิทัศน์ จัดสถานที่ต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษา ส่วนสถานที่ในการบริหารจัดการด้านกิจการนักศึกษาถือว่าอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี เพราะมีบรรยากาศที่ดีและอยู่ใกล้กันทั้งในส่วนของสำนักกิจการนักศึกษา และองค์การนักศึกษา

นอกจากนี้สถาบันได้สนับสนุนให้นักศึกษาได้อยู่หอพักภายในสถาบัน โดยเฉพาะนักศึกษาปีที่ 1 ถือว่ามีความจำเป็นในการอยู่ร่วมกับคนอื่นเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะด้านสังคมให้กับนักศึกษาและเป็นการสร้างความอบอุ่นใจให้กับผู้ปกครองได้อีกทางหนึ่ง

ผลการสัมภาษณ์รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาสถาบันที่ 4

วันที่ 25 เมษายน 2546 เวลา 9.30 – 10.30 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจของกิจการนักศึกษา ได้ดำเนินการโดยการประชุมสัมมนาในสำนักกิจการนักศึกษา และประชุมร่วมกับฝ่ายต่างๆ คณะต่างๆ ในสถาบันเพื่อ

ให้มีส่วนร่วมในเรื่องนี้ หลังจากนั้นสรุปผลและเผยแพร่ทางสารประชาสัมพันธ์ของสถาบันเพื่อให้ประชาคมรับรู้

สภาพการดำเนินงานกิจการนักศึกษาโดยพิจารณาในงานหลักทั้ง 3 ด้าน บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของการบริหารงาน โดยภาพรวมประมาณร้อยละ 65 โดยแต่ละด้านบรรลุผลดังนี้

1. งานส่งเสริมและการพัฒนานักศึกษา ร้อยละ 80
2. งานบริการและสวัสดิการ ร้อยละ 75
3. งานกิจกรรมนักศึกษา ร้อยละ 50

การพัฒนากิจการนักศึกษาในอนาคต ต้องปรับปรุงแก้ไขดังนี้

1. ทีมงานต้องมีจิตใจรักในงานอย่างแท้จริง ทำงานเป็น รู้จักชี้นำนักศึกษาและมีประสบการณ์ในการทำงาน

2. บุคลากรของสำนักกิจการนักศึกษา ควรมีจิตใจดีและคุณภาพพลานามัยดีเพราะเป็นงานที่ต้องอาศัยความอดทนพอสมควร

3. นักศึกษาควรได้รับการพัฒนาด้านระเบียบวินัย พัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาประสบการณ์ด้านการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม และเป็นผู้มีคุณลักษณะรู้จักการให้คือ ให้ตัวเอง ให้ผู้อื่น และให้สังคม

คุณลักษณะนักศึกษาในด้านการมีทักษะการจัดการนั้น ยังมีไม่มากนักโดยเฉพาะกับนักศึกษาในกลุ่มใหญ่ๆ ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร สถาบันพยายามปลูกฝังการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยจัดเป็นชั่วโมงกิจกรรมไว้ให้แต่นักศึกษายังไม่ค่อยเห็นความสำคัญ บางส่วนไม่มีเวลา และขาดการประสานงานที่มีคุณภาพ

แนวทางในการส่งเสริมเพื่อให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการได้แก่

1. กระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในการเรียนรู้และการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเองมากขึ้น
2. กระตุ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำและส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของนักศึกษา
3. ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่มเพื่อให้เกิดทักษะที่ดีในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

การพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพของสถาบันให้เอื้อและอำนวยความสะดวกในการให้บริการต่างๆ ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด ซึ่งสถาบันให้การสนับสนุนในทุกๆ ด้าน และได้ดำเนินการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดงานกิจการนักศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

ผลการสัมภาษณ์รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาสถาบันที่ 5

วันที่ 18 มีนาคม 2547 เวลา 10.30 -12.00 น

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์

การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ของสำนักกิจการนักศึกษาโดยคำนึงความสอดคล้องกับของสถาบัน และระดมความคิดเห็นจากผู้บริหาร คณาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา ส่วนการประชาสัมพันธ์ได้ดำเนินการหลายลักษณะทั้งในเอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การตีพิมพ์ประกาศให้ทราบ แต่ยังคงขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนภายนอกทราบ

การบริหารงานกิจการนักศึกษาที่ผ่านมา ประสบความสำเร็จมากพอสมควร ภาพรวมของงานทั้ง 3 ด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา เน้นปลูกฝังด้านการแต่งกายให้ดูกระเปียบ มีจิตสำนึกที่ดีในการพัฒนาตนเอง และเข้าใจบทบาทหน้าที่ของนักศึกษา

2. งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา จะเน้นการจัดบริการแนะแนวนักศึกษาในด้านวิถีชีวิต ด้านงานอาชีพ จัดบริการด้านการรักษาพยาบาล กองทุนให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ทุนการศึกษา และสวัสดิการอื่น ๆ

3. งานกิจกรรมนักศึกษา คำนึงถึงกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย กิจกรรมชมรม กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ และกิจกรรมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การพัฒนางานกิจการนักศึกษาในอนาคตควรมีการพัฒนางานกิจการนักศึกษาในเรื่องต่อไปนี้

1. คำนึงถึงวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักศึกษาของสถาบันและของสำนักกิจการนักศึกษาเป็นหลัก

2. สร้างจิตสำนึกในการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา และประชาสัมพันธ์ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการพัฒนานักศึกษา

3. จัดโครงสร้างการบริหารให้มีเอกภาพ และลดขั้นตอนต่าง ๆ ที่ทำให้งานช้าซ้อนและล่าช้า

นโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการได้ดำเนินการดังนี้

1. พยายามส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเองให้ครบถ้วนในทุกๆ ด้าน ตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนานักศึกษาที่กำหนดไว้

1. กระตุ้นให้นักศึกษาทำงานเป็นกลุ่มและเป็นทีมมากยิ่งขึ้นทั้งในงานกิจการนักศึกษา และในงานการเรียนการสอนตลอดจนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
2. ฝึกความสามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง และสามารถวางแผนการทำงานอย่างครบวงจร
3. กำเนึงถึงการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการพัฒนานักศึกษา และแก้ปัญหานักศึกษาอย่างมีระบบ

การพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยความสะดวก ในการพัฒนานักศึกษานั้นสถาบันได้คำนึงถึงความสำคัญด้านนี้ แต่สถาบันมีข้อจำกัดด้านอาคารสถานที่และบริเวณที่จะจัดกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมด้านกีฬา แต่อย่างไรก็ตามได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษา ดังนี้

1. จัดลานกิจกรรมต่าง ๆ ให้บริการนักศึกษา เช่น ลานกีฬา ลานดนตรี ลานนัดพบ เป็นต้น
2. จัดที่นั่งพักผ่อน สถานที่จัดกิจกรรม ห้องทำงานขององค์การนักศึกษา และบริการห้องประชุมให้ตามความเหมาะสมของแต่ละกิจกรรม

ผลการสัมมนาอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาสถาบันที่ 6

วันที่ 19 มีนาคม 2546 เวลา 10.30 – 11.30 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษาจะเน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม และในปีนี้ได้ให้ผู้นำนักศึกษาพิจารณาว่า ควรจะเปลี่ยนแปลงข้อความตอนใดเพื่อให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นหรือไม่ แต่ผู้นำนักศึกษาก็เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว ซึ่งการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์จะต้องสอดคล้องกับของสถาบันและเป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสถาบัน ส่วนการประชาสัมพันธ์จะมีการประชาสัมพันธ์ทั้งในรูปแบบการตีพิมพ์และรูปแบบอื่นๆ นักศึกษาหลายคนจำได้ซึ่งก็น่าดีใจ แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือจะต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างจริงจังและเป็นรูปธรรม

ผลการบริหารกิจการนักศึกษาที่ผ่านมา อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจ ทั้งผลงานของผู้บริหารกิจการนักศึกษา และผลการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา ซึ่งความสำเร็จดังกล่าวเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย และหวังว่าการปฏิบัติงานกิจการนักศึกษาในปีนี้จะได้รับความสำเร็จมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะอธิการบดีให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญของงานกิจการนักศึกษามาก และรองอธิการบดีฝ่ายกิจการศึกษาก็เป็นผู้อำนวยการสำนักกิจการนักศึกษามาก่อน จึงน่าจะสานต่อ

งานได้ไม่ยาก โดยงานทั้ง 3 ด้านประสบความสำเร็จและมีจุดแข็งที่ไม่แตกต่างกัน สิ่งสำคัญคือเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย สรุปได้ดังนี้

1. งานส่งเสริมและพัฒนานักศึกษา ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนานักศึกษา โดยมีโครงการพัฒนาจำนวนมาก ทั้งของส่วนกลางและกระจายไปตามคณะต่างๆ เช่น ค่ายผู้นำนักศึกษา การสัมมนาสโมสรคณะ ค่ายจริยธรรมและอื่นๆ โดยเน้นให้นักศึกษาเห็นความสำคัญในการพัฒนาและเป็นหลักในการจัดโครงการต่างๆ

2. งานบริการและสวัสดิการ ได้ส่งเสริมอย่างกว้างขวาง เช่น การแนะแนว หอพัก ทุนการศึกษา บริการอุปกรณ์กีฬาและอื่นๆ ในเรื่องทุนการศึกษาจะเน้นให้คณะมีส่วนร่วมในการพิจารณาและคัดเลือกนักศึกษาด้วย

3. งานกิจกรรมนักศึกษาได้เน้นกิจกรรมหลายด้าน ให้ความสำคัญเรื่องกีฬา อยาให้นักศึกษาทุกคนเล่นกีฬาจึงส่งเสริมเรื่องกีฬาในหลายๆลักษณะตั้งแต่กิจกรรมรับน้อง กิจกรรมแอโรบิกส์ กิจกรรมลานกีฬา และประกวดกีฬาและดนตรีทุกบ่ายวันพุธ เป็นต้น ส่วนกิจกรรมอื่นๆ ก็ส่งเสริมครบทุกด้าน โดยเฉพาะให้สอดคล้องกับปรัชญาของสถาบันคือ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้นจึงเน้นให้นักศึกษามีกิจกรรมเพื่อชุมชน เช่นมีส่วนร่วมกับสภาประชาชน ชมรมต่างๆ ของชุมชน ออกค่ายพัฒนา เน้นให้เกิดการเรียนรู้และสำนึกในการมีส่วนร่วมกับชุมชน

สำหรับจุดอ่อนในการบริหารกิจการนักศึกษา มีดังนี้

1. ขาดบุคลากรสนับสนุน โดยเฉพาะสายข้าราชการพลเรือนและลูกจ้างประจำ
2. วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ยังมีไม่เพียงพอกับความต้องการ
3. คณาจารย์ยังไม่สนใจทำงานด้านกิจการนักศึกษา เพราะเน้นด้านวิชาการและทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาตนเองสู่การเป็นมหาวิทยาลัย
4. การเปลี่ยนหัวหน้าหน่วยงานใหม่จึงได้บุคลากรใหม่เข้ามาทำงาน โดยเฉพาะในส่วนของคณะต่าง ๆ นั้น ตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษายังถือว่าใหม่ จึงอาจทำให้การประสานงานและความรู้ความเข้าใจงานกิจการนักศึกษาไม่มากนัก

การพัฒนางานกิจการนักศึกษาในอนาคต จะมีจุดเน้นดังนี้

1. เน้นการยกย่องและให้เกียรติบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งในส่วนของอาจารย์ และนักศึกษา
2. เน้นการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม
3. เน้นงานการสร้าง ความเข้าใจและสัมมนาร่วมกันให้มากขึ้น ซึ่งโดยภาพรวมระดับประเทศแล้วยังขาดการประชุมสัมมนาเรื่องงานกิจการนักศึกษา จะมีการพูดคุยกันเฉพาะในกลุ่มราชภัฏใกล้เคียงกันในช่วงแข่งขันกีฬานักศึกษา
4. เน้นการป้องกันพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เช่น การตรวจหอพักภายนอก เพื่อป้องกันยาเสพติดและพฤติกรรมอื่นๆ
5. ส่งเสริมความร่วมมือกับศิษย์เก่าเพื่อสร้างเครือข่ายการพัฒนานักศึกษาให้มากขึ้น

นโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการ
นโยบายหรือแนวทางในการพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการ ควรดำเนินการดังนี้

5.1 จัดกิจกรรมร่วมกันของนักศึกษาทุกภาค เพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กิจกรรม
ต่างๆและมีสังคมที่กว้างขวางขึ้น

5.2 ฝึกนักศึกษาให้รู้จักวางแผนการทำงาน ฝึกการบริหารจัดการต่างๆอย่างเป็น
ระบบและการทำงานเป็นทีม

5.3 ฝึกให้นักศึกษาเห็นความสำคัญเรื่องของการบริหารเวลา เพราะถือว่าถ้าบริหาร
เวลาได้ดีจะนำมาซึ่งการบริหารกิจกรรมต่างๆได้อย่างมีคุณภาพ

5.4 เน้นการบริหารจัดการเรื่องข้อมูลสารสนเทศต่างๆมากขึ้น เพื่อให้ นักศึกษาทัน
โลก ทันเหตุการณ์ต่างๆ และฝึกการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงานต่างๆของนักศึกษา

สรุปแล้วโดยภาพรวมนักศึกษาทั้งสถาบัน ยังมีทักษะการบริหารจัดการทุกๆด้านยังไม่เป็น
ที่น่าพอใจ จึงควรให้ความสำคัญทั้งในงานกิจการนักศึกษาและงานด้านวิชาการควบคู่กัน

การพัฒนาสภาพแวดล้อม เพื่อเอื้ออำนวยต่อการพัฒนานักศึกษาสถาบันให้มีความสำคัญใน
เรื่องนี้มากพอสมควร และมีการทำความเข้าใจกับสำนักงานอธิการบดี และสำนักส่งเสริมวิชาการใน
การเอื้ออำนวยอาคารสถานที่เพื่อพัฒนานักศึกษาโดยชี้ให้เห็นว่าถ้าไม่มีนักศึกษา สถาบันจะอยู่ไม่ได้
ดังนั้นจึงได้รับความร่วมมือในเรื่องการบริการอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนานักศึกษาซึ่ง
สภาพโดยรวมด้านสภาพแวดล้อมและการพัฒนาครั้งนี้ มีดังนี้

1. ห้องทำงานของนักศึกษา ขณะนี้ยังไม่เรียบร้อยเพราะสถานที่ของสถาบันมี 2 ที่ กำลัง
ปรับให้เหมาะสม
2. มีสถานที่ออกกำลังกายของนักศึกษา คือมีศูนย์Fitness เฉพาะ
3. เตรียมก่อสร้าง Student Union และปรับปรุงห้องประชุมของนักศึกษา
4. เตรียมจัดสร้างหอพักของนักศึกษาอีก 5 หลัง โดยให้เอกชนเข้ามาลงทุนจะจัดให้หอ
พักเป็นศูนย์การเรียนรู้ และเป็นเมืองมหาวิทยาลัย ภายในหอพักจะสร้างลานดนตรีในบริเวณหอพัก
และผนวกกิจกรรมต่างๆที่มีอยู่ 29 กิจกรรมลงมาที่กิจกรรมของหอพักด้วย
5. สถานที่สำหรับพักผ่อน และทำกิจกรรมต่างๆตามคณะก็ได้รับการสนับสนุนตามความ
จำเป็น

ผลการสัมภาษณ์รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาสถาบันที่ 7

วันที่ 15 มีนาคม 2546 เวลา 10.00 – 11.00 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สำนักกิจการนักศึกษาได้กำหนด ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของงานกิจการนักศึกษาไว้ เป็นลายลักษณ์อักษร ชัดเจน โดยมีคณาจารย์ บุคลากรในสำนักกิจการนักศึกษา และนักศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดและได้มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ และแจ้งให้บุคลากรในสำนัก คณาจารย์ ทุกคณะ และนักศึกษาทราบ ผ่านทางสารประชาสัมพันธ์ของสถาบัน สารประชาสัมพันธ์ของสำนัก กิจการนักศึกษา และองค์กรนักศึกษา ตลอดจนการทำบอร์ดประชาสัมพันธ์ ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธ กิจ ไว้ที่หน้าสำนักกิจการนักศึกษา และองค์กรนักศึกษาไว้อย่างชัดเจน

การบริหารงานกิจการนักศึกษา ได้บรรลุผลในภาพรวมของงานหลัก 3 ด้านดังนี้

1. งานส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา สำนักกิจการนักศึกษาได้ส่งเสริมและพัฒนา นักศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้มีคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มีคุณค่าต่อ สังคมและประเทศชาติ โดยจัดโครงการและกิจกรรมที่ส่งเสริม พัฒนานักศึกษาในทุกด้าน และให้ นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม และนักศึกษาส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมและมีความพึงพอใจ ในกิจกรรมที่จัด
2. งานบริการและสวัสดิการ สำนักกิจการนักศึกษา ได้จัดให้มีบริการและสวัสดิการแก่ นักศึกษาได้ในระดับดี ตามนโยบาย แผนงานและงบประมาณของสถาบัน เช่น การให้บริการด้าน สุขภาพอนามัย โครงการประกันสุขภาพนักศึกษา การให้บริการแนะแนวและศูนย์สนเทศและ บริการอาชีพ ทุนการศึกษาและทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา การให้บริการด้านหอพักของสถาบัน ตลอดจน การให้บริการด้านธุรการ ไปรษณีย์ ธนาชาติ โดยจัดให้มีบริการที่เน้นความสะดวกและรวดเร็ว
3. งานกิจกรรมนักศึกษา สำนักกิจการนักศึกษา มีแผนงาน โครงการ ส่งเสริมและ พัฒนาการจัดกิจกรรมนักศึกษาไว้ตลอด ทั้งโครงการของสำนักและโครงการกิจกรรมขององค์กร นักศึกษา มีบุคลากรและองค์กรรับผิดชอบในการดำเนินงานกิจกรรมได้อย่างชัดเจน เพื่อส่งเสริม พัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ ทัศนะ ประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ การมีส่วนร่วมและจิตสำนึกที่ดีต่อ สังคม มีภาวะผู้นำและมีประชาธิปไตย

งานหลักทั้ง 3 ด้าน มีจุดอ่อน จุดแข็ง ดังต่อไปนี้

จุดแข็ง

1. มีแผนงาน โครงการที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร
2. มีองค์กร บุคลากร และนักศึกษาร่วมกันรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ
3. นักศึกษาส่วนใหญ่ที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพึงพอใจ

4. มีการประชุมเพื่อการพัฒนาบุคลากรทั้งอาจารย์และนักศึกษา เพื่อพัฒนางาน

จุดอ่อน

1. ขังขาดอาคารศูนย์กิจกรรม ที่เอื้อต่อการดำเนินงาน
2. งบประมาณจำกัด ไม่เพียงพอที่จะดำเนิน โครงการ กิจกรรมใหญ่
3. ขาดการติดตามผลงานและการประเมินผลงาน

การพัฒนางานกิจการนักศึกษาในอนาคต ควรปรับปรุงแก้ไขด้านการบริหารจัดการ ดังนี้

1. โครงสร้างการบริหารงานกิจการนักศึกษาที่เป็นระบบ มาตรฐานอย่างชัดเจน
2. กำหนดบทบาทหน้าที่คณะกรรมการบริหารงานกิจการนักศึกษาให้ชัดเจน
3. มีอาคารศูนย์รวม และสำนักงานกิจการนักศึกษาของสถาบันและคณะที่เหมาะสม
4. ต้องกำหนดให้งานกิจการนักศึกษาเป็นหน้าที่ของทุกส่วนของสถาบัน จัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานที่สอดคล้องกัน

5. สร้างระบบเครือข่าย มีการประเมินและประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่ความเป็นสากล
แนวทางการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการจัดการในทั้ง 4 ด้าน โดยมีโครงการ ดังนี้

1. โครงการสัมมนาผู้นำนักศึกษา
2. โครงการสำนึกไทย
3. โครงการประชาธิปไตย
4. โครงการค่ายราชภัฏอาสาพัฒนา
5. โครงการฝึกอบรมจริยธรรม ฯลฯ

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพของสถาบัน ถือเป็นนโยบายหลักที่สถาบันต้องให้การส่งเสริม และสนับสนุนด้านอาคารสถานที่ต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมของนักศึกษา ปรับปรุงภูมิสถาปัตยกรรมให้มีความร่มรื่น สวยงาม ปรับปรุงสนามกีฬา ต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่นักศึกษา

ผลการสัมภาษณ์อธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาสถาบันที่ 8

วันที่ 27 มีนาคม 2546 เวลา 13.00-14.00 น.

สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

สำนักกิจการนักศึกษาได้กำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ไว้ชัดเจน แต่ก็เปิดโอกาสให้มีการปรับปรุงแก้ไขได้ตามความเหมาะสมซึ่งในส่วนของวัตถุประสงค์ของงานกิจการนักศึกษาได้กำหนดไว้ 3 ข้อ ได้แก่

1. เพื่อให้นักศึกษาเป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. เพื่อให้นักศึกษาเป็นคนเก่ง คนดีมีคุณธรรม
3. เพื่อให้ศึกษามีทักษะในการดำรงชีวิต

การมีส่วนร่วมในการกำหนดปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ โดยระดมความคิดจากอาจารย์ บุคลากรและนักศึกษา และมีการประชาสัมพันธ์ในหลายลักษณะ เช่น ประชาสัมพันธ์ในเอกสาร จุลสาร ป้ายประกาศ คู่มือต่างๆของสำนักกิจการนักศึกษา

การบริหารงานกิจการนักศึกษابرลุผลอยู่ในเกณฑ์ที่พึงพอใจ โดยมีงานด้านต่างๆดังนี้

1 งานพัฒนานักศึกษา เน้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้ง 3 ข้อ โดยเน้นการพัฒนาบุคลิกภาพ การส่งเสริมระเบียบวินัย และความประพฤติของนักศึกษาซึ่งมีงานย่อยๆหลายงาน เช่น งานฝึกอบรมและพัฒนา งานวินัยและความประพฤตินักศึกษา งานสอบสวนและพิจารณาโทษ และงานส่งเสริม

จริยธรรมนักศึกษา

2 งานบริการและสวัสดิการนักศึกษา เพื่อส่งเสริมความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยมีงานหลายลักษณะ เช่น งานอนามัย และพยาบาล งานหอพัก งานแนะแนว สนเทศและบริการอาชีพ งานทุนการศึกษา งานศูนย์เวชศึกษาและป้องกันและบริการอื่นๆ

3 งานกิจกรรมนักศึกษา เพื่อส่งเสริมทักษะการดำรงชีวิต ให้กับนักศึกษา โดยมีงานกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมองค์การนักศึกษาทั้งภาคปกติและภาค กศ.บป. กิจกรรมกีฬาและนันทนาการ กิจกรรมชุมชน และกิจกรรมชมรม/ชุมนุม เป็นต้น

การพัฒนางานกิจการนักศึกษาในอนาคต ควรปรับปรุงในเรื่องต่อไปนี้

1 การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีมของนักศึกษา

2 ส่งเสริมเรื่องวินัยนักศึกษาเพื่อให้มีคุณธรรมจริยธรรมตามที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของการพัฒนานักศึกษา

3 นโยบายหรือแนวทางในการส่งเสริมเพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสามารถในการจัดการ

แนวทางในการส่งเสริมควรมีดังนี้

1 ส่งเสริมให้นักศึกษาทำงานเป็นทีม และวางแผนการทำงานด้วยตนเองมากยิ่งขึ้น

2 คำนึงถึงการพัฒนานักศึกษาแบบองค์รวมและมีการประสานการพัฒนานักศึกษา กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สัมพันธ์กับคณะ โปรแกรมวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา สำนักส่งเสริมวิชาการ เป็นต้น

3 ส่งเสริมกิจกรรมต่างๆที่จะทำให้นักศึกษามีทักษะการจัดการตนเอง จัดการผู้อื่น จัดการเกี่ยวกับงาน และจัดการด้านการสนเทศให้มากขึ้น

การพัฒนาสภาพแวดล้อมในการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพนั้น สถาบันให้ความสำคัญและอำนวยความสะดวกค่อนข้างมาก มีสถานที่สำหรับจัดประชุม และจัดกิจกรรมต่างๆค่อนข้างเพียงพอ การมี Student Union ทำให้การประสานงานต่างๆเป็นไปด้วยความรวดเร็ว แต่ก็ยังมีข้อจำกัดด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ อยู่บ้าง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายประเสริฐ ภู่งิน เกิดวันที่ 12 มีนาคม 2498 จังหวัดชุมพร สำเร็จการศึกษา การศึกษามัธยมศึกษา สาขาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน ปีการศึกษา 2519 และ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2523 ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ระดับ 8 สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย